

Stadsfullmäktiges

i

Karlstad

Handlingar

år

1912

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige var från 1863 till och med 1970 det högsta beslutande valda organet i en stad i Sverige. Vid kommunreformen 1971 ersattes stadsfullmäktige i likhet med motsvarande organ i tidigare landskommuner och köpingar, kommunalfullmäktige, av kommunfullmäktige.

Stadsfullmäktige huvudsakliga uppgift är att fatta beslut och fatta politiska beslut för kommunen. Stadsfullmäktige representerar medborgarna och väljs genom allmänna val vart fjärde år.

De viktigaste funktionerna och uppgifterna för stadsfullmäktige inkluderar:

1. Budget och ekonomi: Stadsfullmäktige ansvarar för att fastställa kommunens budget och besluta om kommunens ekonomi, inklusive skatter och avgifter.
2. Politiska beslut: Stadsfullmäktige fattar beslut om viktiga politiska frågor som påverkar kommunen och dess invånare. Det kan handla om allt från skolpolitik och hälso- och sjukvård till stadsplanering och miljöfrågor.
3. Tillsättning av nämnder och styrelser: Stadsfullmäktige tillsätter vanligtvis olika nämnder och styrelser som ansvarar för specifika områden som utbildning, socialtjänst, kultur och teknik. Dessa nämnder är ansvariga för att genomföra beslut och arbeta med att förvalta kommunens verksamheter inom deras respektive områden.
4. Kontroll och granskning: Stadsfullmäktige har en övervakande funktion och ska se till att kommunens förvaltning agerar i enlighet med de politiska beslut som har fattats och att kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt.
5. Representation av medborgarna: Stadsfullmäktige fungerar som en plattform där medborgarna kan få sina röster hörda genom sina valda representanter. Fullmäktigeledamöterna är förtroendevalda som ska företräda medborgarnas intressen och agera på deras vägnar.

Det är viktigt att notera att exakta befogenheter och ansvarsområden för stadsfullmäktige kan variera något beroende på kommunens storlek och lokala regleringar. Men i allmänhet har stadsfullmäktige en central roll som den högsta beslutande församlingen i en kommun.

Publicering

Karlstads Kommunarkiv har beslutat (2023) att digitalisera och publicera en del av stadens fullmäktige- protokoll/handlingar. Publiceringen sker som sökbara pdf-filer.

Dessa görs tillgängliga i kommunarkivets album hos **wermlandsbilder.se**. Filerna är fritt tillgängliga och går att ladda ner.

Protokollen är en utmärkt lokalhistorisk källa. Långt in på 1900-talet beslutade fullmäktige i så pass "små" ärenden att dess protokoll är en ren guldgruva för lokalhistoriker.

James Buchanan

Order

33109

Ref.

REGISTER

till

Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar

år 1912.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
A.				
Aktier i Karlstad-Munkfors Järnvägs A.-B, inköp av	78	23/5	6	72
Amorteringslån, 40-årigt, ang. upptagande av	174	21/11	10	77
» » » » »	203	30/12	12	111
Apotek, Kungl. Majts brev ang. inrättande av nytt apotek i Karlstad	52	18/4	—	—
Arbeten, stadens, ang. ordnandet av den tekniska ledningen av	27	15/2	3	15
Arbetsförmedlingsanstalt, länets, val av kontrollanter för huvudkontoret	25	15/2	—	—
» anslag till	202	30/12	12	110
Arbetsstugan, anslag till	171	21/11	10	63
» ang. revision av dess räkenskaper	171	21/11	10	63
» ang. tillsättning av dess styrelse	171	21/11	10	63
Avkortning av restutskylder	101	20/6	7	71
» » utskylder för K. A. Karlssons stärbhus	105	20/6	7	83
Avloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs-, Färnebo- m. fl. gator i Viken och Berget, ang. framdragande av	18	25/1	2	1
Avskrivning å lös egendom (Drätselkammarens)	126	19/9	8	112
» » » » (Vatten-, gas- och elektricitetsverkens)	127	19/9	8	113
» » » » (Brandstyrelsens)	192	19/12	11	17
Avstjälningsplats för sopor m. m., ang. plats för ..	94	20/6	7	25
Avsägelse av ledamotskap i Styrelsen för Tekniska Afton- och söndagsskolan	89	20/6	—	—

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Avsägelse av ledamotskap i Stadsfullmäktige	150	21/11	—	—
» » » » Dispensärstyrelsen	182	19/12	—	—
» » » » Drättselkammaren	152	21/11	—	—
» » » » Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård	152	21/11	—	—
» » » » Tuberkuloskommittén ..	182	19/12	—	—
» » » » Spårvägskommittén	182	19/12	—	—
» » » » » suppleantskap i Beredningsutskottet ..	153	21/11	—	—
« » » » » styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken ..	153	21/11	—	—
B.				
Badhusstyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—
Barnvårdsnämnden, ang. återbärande av statsbidrag till	121	19/9	8	99
Belysnings- och Vattenledningsverken, fastställande av reglemente för styrelsen för	72	23/5	6	50
Belysnings- och Vattenledningsverken, instruktion för kamreraren hos	73	23/5	6	56
Belysnings- och Vattenledningsverken, instruktion för bokhållaren hos	74	23/5	6	59
Belysningsingenjören, ang. avlöningsförmåner åt.....	27	15/2	3	15
» » » » » instruktion för	100	20/6	7	67
Beredningsutskottet, val av ledamöter och suppleanter i	9	2/1	—	—
» » » » » anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—
» » » » » avsägelse av suppleantskap i ..	153	21/11	—	—
Berget, förslag till ändrad stadsplan för	188	19/12	11	7
Bergerska donationsfonden, utdelning av räntan å ..	204	30/12	12	116
Bibliotek, kommunalt, ang. inrättande av.....	97	20/6	7	52
Biträde åt kronouppbörds-kassören, anslag till	59	18/4	5	5
» » » » » » »	168	21/11	10	56
Bokhållaren hos Vattenlednings- och Belysningsverken, instruktion för	74	23/5	6	59
Brandchefen, ang. pension åt	162	21/11	10	28
Brandstyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—
» » » » » anmälan om val av vice ordförande i ..	88	20/6	—	—

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Brandstyrelsen, val av ledamöter och suppleanter i..	57	18/4	—	—
Brandväsendet, berättelse om	15	25/1	2 ¹ / ₂	1
Brännvinshandeln, ang. åtgärder för åstadkommande av nya ordningsföreskrifter för	19	25/1	—	—
Byggnader, stadens, anslag till reparationsarbeten å..	159	21/11	10	12
Byggnadsbestämmelser, särskilda för kvarteret Udden, förslag till	161	21/11	10	17
» särskilda för bebyggandet av tomter inom stadsdelen Klara	172	21/11	10	68
Byggnadsfond, allmänna läroverkets, val av delegerad för Stadsfullmäktige i	57	18/4	—	—
» revisionsberättelse rörande	118	19/9	8	76
Byggnadsnämnden, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i....	13	25/1	—	—
Byggnadsverksamhetens ordnande inom stadens icke planlagda område, yttrande i fråga om särskilda föreskrifter för	28	15/2	3	25
D.				
Dispensärstyrelsen, föreskrift ang. val av ledamöter i	119	19/9	8	78
» avsägelse av ledamotskap i	182	19/12	—	—
» val av ledamot och suppleanter i	185	19/12	—	—
Djäknefältet, ang. upplåtande av annan avstjälpningsplats för sopor m. m.	94	20/6	7	25
Donationsjord, uppgörelse med vissa innehavare av..	173	21/11	10	73
Drätselkammaren, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—
» ang. ändring i reglementet för ..	71	23/5	6	41
» avsägelse av ledamotskap i	152	21/11	—	—
E.				
Edebäck—Slättne, ang. anslag för utredning av frågan om järnväg	76	23/5	6	67
Elektricitetsverket, berättelse angående	69	23/5	6 ¹ / ₂	29
Elektrisk energi, reglemente för förbrukning av	46	21/3	4	14
» värmeledning i saluhallen, anslag till	146	17/10	9 ¹ / ₂	5
» ström, ang. ändring i priset å	175	21/11	10	80

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Elementarläroverket för flickor, anmälan om val av funktionärer i Styrelsen	23	15/2	—	—
» » » bidrag till pensionsavgifter för lärarinnorna vid	60	18/4	5	6
» » » ang. om och tillbyggnad av nya lasarettbyggnaden för	70	23/5	6	1
» » » angående löneförbättring åt lärarlina vid .	79	23/5	6	73
» » » anslag till	167	21/11	10	54
» » » ang. pension åt föreståndarinnan för	200	30/12	12	103
Epidemisjukhuset, anslag för planering av gårdsplanen m. m.	102	20/6	7	72
» angående pension åt sköterskan Gerda Flach	201	30/12	12	106
Exekutionsvaktmästarna, ang. löneförmåner åt.....	135	17/10	9	2
F.				
Fastigheter, stadens, ang. värdering av	166	21/11	10	52
Fastighetsregister för stad, yttrande ang.	29	15/2	3	31
» » » » »	41	21/3	4	1
Flickskolan, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i Styrelsen för	23	15/2	—	—
» bidrag till pensionsavgifter för lärarinnor vid	60	18/4	5	6
» ang. om- och tillbyggnad av nya lasarettbyggnaden för	70	23/5	6	1
» ang. löneförbättring åt lärarinna vid ...	79	23/5	6	73
» anslag till	167	21/11	10	54
» ang. pension åt föreståndarinnan för ...	200	30/12	12	103
Folkkök och läsestugor, val av ledamöter i Styrelsen för	10	2/1	—	—
» » » ang. anslag till och lokal för	95	20/6	7	29
» » » revisionsberättelse ang.	96	20/6	7	50
Folkskollärare, extra ordinarie, anslag för anställande av	103	20/6	7	74
Folkskolestyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Folkskoleseminariet i Karlstad, yttrande ang. plats för nytt seminarium	199	30/12	12	97
Folkskoleväsendet, ang. reglömente för	137	17/10	9	23
Fornminnesföreningen, anslag till	169	21/11	10	58
Fotbollspel, anslag till ordnande av plats för	82	23 5	6	79
Frälsningsarmén, anslag till dess slumverksamhet	95	20/6	7	29
Fyrinstallation vid Röskär, anslag till	191	19/12	11	16
Föreläsninganstalten, anslag till	123	19/9	8	102
Förmynderskap, val av gode män för tillsyn å	134	17/10	9	1
Föreskrifter med avseende å byggnadsverksamheten inom stadens icke planlagda område, ang. yttrande över	28	15/2	3	25
G.				
Gasmästaren, ang. tantiem åt	27	15/2	3	15
Gasverket, berättelse angående	69	23 5	6 ¹ / ₂	13
Gatuarbeten, användning av anslaget till, för år 1912	62	18/4	5	13
» anslag till, för år 1913	186	19/12	11	1
Gatubyggnader, ang. lån för utförande av	139	17/10	9	38
Generalförslaget till utgifter och inkomster för år 1913	207	30 12	12	1
Gode män för tillsyn å förmynderskap, val av	134	17/10	9	1
H.				
Hammarö, ang. väganläggning till	61	18/4	5	9
Hamnserviserna, ang. löneförhöjning åt	190	19 12	11	14
Hamnstyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	23	15/2	—	—
Hamnväsendet, berättelse angående	53	18/4	5 ¹ / ₂	1
Handlingar, Stadsfullmäktiges, ang. ändrade bestämmelser rörande tryckningen av	124	19/9	8	107
Herrhagen, ang. förslag till ny stadsplan för visst område av	17	25/1	—	—
Hälsovårdsnämnden, anmälan om val av funktionärer i	13	25 1	—	—
Högspänningstransformator för elektricitetsverket, anslag till	189	19 12	11	11

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ nr	Dag för beslut	N:o	Sida
I.				
Idrottsföreningen Kamraterna, ang. anslag till en skridskobana	42	21/3	4	5
» » ang. d:o d:o	193	9/12	11	18
» » ang. anslag för ordnande av plats för fotbollspel	82	23/5	6	79
Inkorporering med staden av landsförsamlingen m. fl. områden, ang. kommitté för	45	21/3	4	11
» med staden av viss del av landsförsamlingen, ang. särskilda åtgärder för	130	19/9	8	120
Inkorporeringskommittén, val av ledamöter i	56	18/4	5	1
Inköp av Örsholmen, ang.	93	20/6	7	4
» » » »	144	17/10	9	52
» av fastighet i Haga, tillhörig Karin Larsson . .	77	23/5	6	70
» av magasinsbyggnad vid inre hamnen ang. . .	31	15/2	3	33
» av aktier i Karlstad—Munkfors järnväg	78	23/5	6	72
Instruktion för Belysningsingenjören, fastställande av	100	20/6	7	67
» » Bokhållaren hos Vattenlednings- och Belysningsverken, fastställande av . .	74	23/5	6	59
» » Kamreraren hos d:o d:o, fastställande av . .	73	23/5	6	56
» » Stadsarkitekten, ang.	158	21/11	10	7
» » Stadsingenjören, fastställande av	99	20/6	7	60
» » Stadskamreraren, » »	71	23/5	6	41
» » Stadskassören, » »	71	23/5	6	41
Järnväg Bengtsfors—Nordvästra stambanan, framställning till Kungl. Majt ang.	80	23/5	6	76
» Edebäck—Slättne, anslag för utredning ang. . .	76	23/5	6	67
Järnvägsstyrelsen, skrivelse från Styrelsen angående ifrågasatt ny tågförbindelse Kil—Karlstad	154	21/11	—	—
K.				
Kamraterna, Idrottsföreningen, ang. anslag till en skridskobana	42	21/3	4	5
» » ang. d:o d:o	193	19/12	11	18
» » ang. anslag för ordnande av plats för fotbollspel	82	23/5	6	79

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Kamreraren hos Vattenlednings- och Belysningsverken, fastställande av instruktion för.....	73	23/5	6	56
Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag, ang. inköp av aktier i	78	23/5	6	72
» » ang. ombud vid bolagsstämmor	84	23/5	—	—
Kommitté, Materialgårds-, val av ledamot i.....	10	2/1	—	—
» för utredning av frågan om införlivande med staden av landsförsamlingen m. fl. områden, ang. tillsättande av....	45	21/3	4	11
» för d:o d:o, val av ledamöter i	56	18/4	5	1
» Pensionerings-, ang. förstärkning av.....	142	17/10	9	49
» angående avlämnande av årliga redogörelser från av Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer	119	19/9	8	78
Kommunalt bibliotek, angående inrättande av.. . .	97			
Klara, skrivelse från Kungl. Majt angående fastställelse av karta över tillägg till stadsplanen för	38	20/6	7	52
» särskilda bestämmelser för bebyggande av tomter inom stadsdelen Klara	172	21/3 21/11	— 10	— 68
Kronouppbörds-kassören, anslag till biträde åt	59	18/4	5	5
» » » » »	168	21/11	10	56
L.				
Landsvägar, stadens, anslag till underhållsarbeten å	187	19/12	11	5
Ledningar, vatten- och avlopps-, i Viken, Kvarnbergs- och Färnebo- m. fl. gator i Viken och Berget, ang. framdragande av	18	25/1	2	1
» ang. lån för utförande av	139	17/10	9	38
Ledningen av stadens arbeten, ang. anordnandet av Livsförnödenheter, yttrande ang. Riksdagens skrivelse rörande försäljning av	27	15/2	3	15
Lyshållningen, förslag till	157	21/11	10	1
Lån, 40-årigt amorteringslån, ang. upptagande av ..	98	20/6	7	57
» » » » » ..	174	21/11	10	77
» » » » » ..	203	30/12	12	111
» för gatubyggnader och ledningar ang.	139	17/10	9	38
» skolkassans, ang. skötseln av	140	17/10	9	44

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Läsestugor och folkkök, val av ledamöter i styrelsen för	10	2/1	—	—
» » » anslag till och lokal för	95	20/6	7	29
» » » revisionsberättelse ang.	96	20/6	7	50
Löneförbättring åt lärarinnan fröken Sigrid Rune ang.	79	23/5	6	73
Löneförhöjning åt hamnserviserna ang.	190	19/12	11	14
Löneförmåner åt exekutionsvaktmästarne ang.	135	17/10	9	2
M.				
Magasinsbyggnad vid inre hamnen, ang. inköp av ..	31	15/2	3	33
Mantalspenningar, befrielse från	205	30/12	12	117
Mantalskrivningen, val av ombud vid	134	17/10	9	1
Mariebergsskogens skötsel och vård, bestämmelse ang.				
val av ledamöter i styrelsen för	119	19/9	8	78
» avsägelse av ledamotskap i styrelsen för	152	21/11	—	—
» val av ledamot i styrelsen för ...	185	19/12	—	—
Materialgårdskommittén, val av ledamot i	10	2/1	—	—
» ang. anslag för studieresor				
m. m.	43	21/3	4	6
Mellqvists slöjdstipendium, uppskov med lyftande av	106	20/6	7	85
» » » » » »	143	17/10	9	50
» » utdelning av	116	19/9	8	70
» studiestipendium, utdelning av	63	18/4	5	15
Muddringsarbeten, anslag till	170	21/11	10	61
N.				
Naturhistoriska och fornminnesföreningen, anslag till	169	21/11	10	58
Norr Strand, ang. utsträckande av stadens vattenledning till	104	20/6	7	76
Nykterhetsanslaget, fördelning av	95	20/6	7	29
Nykterhetsnämnden, föreskrift ang. val av ledamöter i	119	19/9	8	78
» val av ledamöter i	185	19/12	—	—
O.				
Omformare för elektricitetsverket, anslag till	189	19/12	11	11
Ordförande för Stadsfullmäktige, val av	4	2/1	—	—

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Vice ordförande för Stadsfullmäktige, val av	7	2/1	—	—
Ordningsföreskrifter för detaljhandeln med bränvin, ang. åtgärder för åstadkommande av	19	25/1	—	—
P.				
Pension åt brandchefen ang.	162	21/11	10	28
» » föreståndarinnan för Elementarläroverket för flickor ang.	200	30/12	12	103
» » sjuksköterskan Gerda Flach ang.	201	30/12	12	106
Pensioneringskommittén, ang. förstärkning av ..	142	17/10	9	49
Pensionsavgifter, bidrag från staden till lärarinnor vid flickskolan	60	18/4	5	6
Polisärenden, redogörelse för anslaget till oförutsedda utgifter i	30	15/3	3	32
Porträtt av avlidne Ture Sundelin, ang. avmålade av	81	23/5	6	78
Prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift..	160	21/11	10	15
R.				
Redogörelse, ang. avlämnande av årliga redogörelser från av Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer	119	19/9	8	78
Reglemente för förbrukning av elektrisk energi från Karlstads Elektricitetsverk, godkän- nande av	46	21/3	4	14
» för Drätselkammaren, ang. ändring i ..	71	23/5	6	41
» för Styrelsen för Vattenlednings- och Be- lysningsverken, fastställande av	72	23/5	6	50
» för Karlstads stads folkskoleväsen, ang. fastställande av	137	17/10	9	23
Renhållningsverket, ang. dess förläggande till Örsholmen	93	20/6	7	4
» » » » » » »	144	17/11	9	52
Reparationsarbeten å stadens byggnader, anslag till..	159	21/11	10	12
Reparations- och ändringsarbeten i rådhuset ang. ..	75	23/5	6	61
Restutskylder, avkortning av ..	101	20/6	7	71
Revisionsberättelser rörande Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper	96	20/6	7	50
Revisionsberättelser rörande stadens delegationers rä- kenskaper för 1911	115	19/9	8	1

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Revisionsberättelse rörande Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper för 1911 ..	117	19/9	8	70
» rörande allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper för 1911	118	19/9	8	76
Revision av arbetsstugans räkenskaper ang.	171	21/11	10	63
Rusdrycksmedlen, yttrande ang. statens och kommunernas frigörande från ekonomiskt beroende av Rådhuset, ang. ändrings- och reparationsarbeten i Räkenskaps- och uppördsväsendet för Vatten- och Gasverken, ang. dess återflyttande till Styrelsen	120 75 26	19/9 23,5	8 6	93 61
Röskär, anslag till fyrinstallation vid ...	191	15/2 19/12	3 11	1 16
S.				
Saluhallen, ang. elektrisk värmeledning i	146	17/10	9 ¹ / ₂	5
Sandelin, Ture, ang. avmålade av porträtt av	81	23/5	6	78
Sandgrund, fråga ang. plats för villatomter å ...	161	21/11	10	17
Sekreterare, stadsfullmäktiges, ang. tillsättning av ..	8	2/1	—	—
Seminarier i Karlstad, yttrande ang. plats för nytt folkskoleseminarium	199	30/12	12	97
Sjötullsägorna, ang. ändring i förslaget till stadsplan för	83	23,5	6	81
» förklaring i anledning av besvär över stadsfullmäktiges beslut ang. ändring i förslaget till stadsplan för	138	17/10	9	30
Skolkassans lån, ang. skötseln av	140	17/10	9	44
Skollofskolonier, anslag till	164	21/11	10	38
Skridskobana, anslag till	42	21/3	4	5
» » »	193	19,12	11	18
Slipbädden vid hamnen, ang. förlängning av	145	17,10	9 ¹ / ₂	1
Småskollärrinna, anslag för anställande av	103	20/6	7	74
Småskolehus, ang. plats för ett nytt	163	21,11	10	32
Spritbolaget, revisionsberättelse rörande	117	19/9	8	70
Spårvägskommittén, avsägelse av ledamotskap i	182	19/12	—	—
» val av ledamot och suppl. i	184	19/12	—	—
Stadsarkitekten, ang. instruktion för	158	21/11	10	7
Stadsbokhållaretjänsten, ang. indragning av	71	23/5	6	41
Stadsbyggmästaren, ang. överflyttande av honom åliggande vård av gator, vägar och broar till stadsingenjören ..	27	15/2	3	15

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Stadsfullmäktige, ang. ändring i valkretsindelningen för val av	92	20/6	7	1
» avsägelse av ledamotskap i	150	21/11	—	—
» protokoll från Magistraten om ny ledamot av	196	30/12	—	—
» d:o d:o om nya val av	197	30/12	—	—
» ang. högtidlighållande av 50:e årsdagen av fullmäktiges första sammanträde	206	30/12	12	118
Stadsfullmäktiges handlingar ang. ändrade bestämmelser rörande tryckningen av	124	19/9	8	107
Stadsingenjören, ang. överflyttande till honom av vården om gator, vägar och broar	27	15/2	3	15
» ang. avlöningsförmåner åt	27	15/2	3	15
» fastställande av instruktion för	99	20/6	7	60
» ang. fördelning av lönen å de olika delegationerna	128	19/9	8	115
Stadskamreraren, fastställande av instruktion för ...	71	23/5	6	41
» lönetillägg åt	71	23/5	6	41
Stadskassörsbefattning, ang. inrättande av	71	23/5	6	41
Stadskassören, fastställande av instruktion för	71	23/5	6	41
» löneförmåner åt	71	23/5	6	41
Stadsplan för visst område av Herrhagen, ang. förslag till	17	25/1	—	—
» för stadsdelen Klara, skrivelse från Civildepartementet ang. fastställelse å karta för	38	21/3	—	—
» för viss del av stadsdelen Berget, Kungl. Majts brev ang. fastställelse av	51	18/4	—	—
» ang. ändring i förslaget till stadsplan för Sjötullsågorna m. m.	83	23/5	6	81
» för viss del av kvarteret Udden m. m., ang. förslag till	161	21/11	10	17
» för stadsdelarne Viken och Berget, förslag till ändring av	188	19/12	11	7
Ståtsbidrag till Barnavårdsnämnden, ang. återbärande av Statens Järnvägar, ang. återkallande av framställt förslag om ägobyte med	121	19/9	8	99
	58	18/4	5	3

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Stipendium, Mellqvists studie-, utdelning av	63	18/4	5	15
» Mellqvists slöjd-, utdelning av	116	19/9	8	70
» » » ang. uppskov med lyf- tande av	106	20/6	7	85
» » » ang. uppskov med lyf- tande av	143	17/10	9	50
Svenska Stadsförbundets tidskrift, ang. prenumeration å	160	21/11	10	15
T.				
Tantiem åt stadsingeniören, belysningsingeniören och gasmästaren	27	15/2	3	15
Taxa, ang. ändring i Elektricitetsverkets taxa rörande priset å elektrisk ström	175	21/11	10	80
Taxeringsnämnden för 1913, bestämmande av antalet ledamöter och suppleanter i	183	9/12	—	—
» » » val av d:o d:o	184	19/12	—	—
Tekniska Afton- och Söndagsskolan, anmälan om val av funktionärer för	23	15/2	—	—
» » avsägelse av ledamotskap i Sty- relsen för	89	20/6	—	—
» » val av ledamot i Styrelsen för	114	19/9	—	—
» » anslag till	122	19/9	8	100
» » anmälan om ordförandeval	151	21/11	—	—
Tekniska ledningen av stadens arbeten, ang. ordnan- det av	27	15/2	3	15
Tjänstemän, fråga om skyldighet för i stadens tjänst anställda personer att ej utan särskilt tillstånd vara bosatta utom staden	165	2/11	10	43
Tomtindelning å viss del av kvarteret Udden m. m.	161	21/11	10	17
Tryckning av Stadsfullmäktiges handlingar, ang. än- drade bestämmelser för	124	19/9	8	107
Trädgårdsstyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	23	15/2	—	—
Tågförbindelse Kil—Karlstad, ang. åstadkommande av ny	129	19/9	8	117
» » skrivelse från järn- vägsstyrelsen ang.	154	21/11	—	—

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ nr	Dag för beslut	N:o	Sida
U.				
Udden, förslag till stadsplan och tomtindelning för viss del av kvarteret Udden	161	21/11	10	17
Underhållsarbeten å stadens landsvägar, anslag till ..	187	19/12	11	5
Uppbörds- och räkenskapsväsendet för Vatten- och Gasverken, ang. dess återflyttande till Styrelsen	26	15/2	3	1
Upphålningsbädd vid hamnen, anslag till	145	17/10	9 ¹ / ₂	1
V.				
Val, allmänna	184	19/12	—	—
» av ordförande för Stadsfullmäktige	4	2/1	—	—
» » viceordförande »	7	2/1	—	—
» » ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet	9	2/1	—	—
» » ledamot i Materialgårdskommittén	10	2/1	—	—
» » ledamöter i Styrelsen för läsestugorna och folkköket ..	10	2/1	—	—
» » kontrollanter för arbetsförmedlingsanstaltens huvudkontor	25	15/2	—	—
» » ledamöter i Inkorporeringskommittén	56	18/4	—	—
» » ledamöter och suppleanter i Brandstyrelsen	75	18/4	—	—
» » delegerad i förvaltningen av allm. läroverkets byggnadsfond	57	18/4	—	—
» » ombud vid bolagsstämmor med Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag	84	23/5	—	—
» » ledamot i Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolan	114	19/9	—	—
» » ombud vid mantalsskrivningen	134	17/10	—	—
» » gode män för tillsyn å förmynderskap	134	17/10	—	—
Valnämnden, ang. ändrade bestämmelser rörande förslag till val	141	17/10	9	47
Valkretsindelning för val av Stadsfullmäktige, ang. ändr. i	92	20/6	7	1
Vatten- och Gasverksstyrelsen, anmälan om val av ordförande och vice ordförande i	13	25/1	—	—
Vatten- och Gasverken, ang. återflyttande av verkens räkenskaps- och uppbördsväsende till styrelsen..	26	15/2	3	1

	Ser. B.		Ser. A.	
	§ n:r	Dag för beslut	N:o	Sida
Vatten- och avloppsledningar i Viken, Kvarnbergs- m. fl. gator i Viken och Berget, ang. framdra- gande av	18	25/1	2	1
Vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget ang. . .	44	21/3	4	8
Vattenledning till Norr Strand, anslag till	104	20/6	7	76
Vattenlednings- och kloakverken, berättelse ang.	(6)	23/5	6 ¹ / ₂	1
Vattenlednings- och Belysningsverken, fastställande av reglemente för Styrelsen för	72	23/5	6	50
Vattenlednings- och Belysningsverken, fastställande av instruktion för Kam- reraren hos	73	23/5	6	56
» » » d:o av d:o för Bok- hållaren hos	74	23/5	6	59
» » » avsägelse av supple- antskap i styrelsen för	153	21/11	—	—
Viken, förslag till ändrad stadsplan för	188	19/12	11	7
Villatomter i kvarteret Udden och å Sandgrund ang.	161	21/11	10	17
Vin, ang. utskänkning av	125	19/9	8	110
» » » »	136	17/10	9	15
Väganläggning mellan Karlstad och Hammarö, ang. förslag till	61	18/4	5	9
Värdering, ang. ny värdering av stadens fastigheter	166	21/11	10	52
Värmeledning, elektrisk i Saluhallen, ang. anslag till	146	17/10	9 ¹ / ₂	5
Ä.				
Ägobyte mellan Statens Järnvägar och staden, ang. återkallande av framställt förslag om	58	18/4	5	3
Ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset, anslag till	75	23/5	6	61
Ö.				
Öl, ang. utskänkning av	125	19/9	8	110
» » » »	136	17/10	9	15
Örsholmen, fråga om inköp för renhållningsverkets behov	93	20/6	7	4
» om d:o för d:o d:o	144	17/10	9	52

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 2 Januari.

N:o 1.

Föredragningslista:

1:o) Val af ordförande för år 1912; 2:o) Val af vice ordförande för år 1912; 3:o) Tillsättning af sekreterare för år 1912; 4:o) Val af tre ledamöter i Beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1914 (efter Herrar af Geijersstam, Helleberg och Gelin);	5:o) Val af två suppleanter i Beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1914 (efter Herrar Kullgren och Severin); 6:o) Val af en ledamot i Materialgårdskommittén (efter Herr Majoren Th. Helleberg); 7:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för läsestugorna och folkköket (efter Herrar Andre stadsläkanen H. Severin och Handlanden Alfr. Nyberg).
-

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 2 Januari 1912.

§ 1.

Det skulle här till en början antecknas, att enligt behörigen förrättade val hade att under år 1912 såsom stadsfullmäktige tjänstgöra: Herrar Bokhandlaren A. Nerman, Rektorn A. Dahlman, Handlanden C. F. Berg, Kamreraren R. Nyström, vice Håradshöfdingen Sven af Geijersstam, Disponenten O. Kullgren, Kaptenen H. Ziegler, Gårdägaren K. J. Svensén, Redaktören M. Hellberg, Lasarettsläkaren P. Clarholm, Folkskolläraren E. V. Gelin, Landsfiskalen J. Noréus, Bundtmakaren J. E. Johansson, Handlanden W. Welin, Majoren Th. Helleberg, Kronofogden J. Stenström, Kaptenen R. Huss, Lektorn C. Fristedt, Länsbokhållaren Ivan Fr. Regner, Garfvaren Sv. Florell, Andre Stadsläkaren Hugo Severin, Apotekaren S. Gullström, Lektorn V. Vendel. Byggmästaren C. J. Magnusson, Handlanden Karl Fr. Arne, Handlanden Alfr. Nyberg, Fabrikören Axel Svensson, Plåtslagaren O. W. Karlsson, Läroverksadjunkten A. Zachrisson, Länsjägmästaren Arvid Nilsson, Boktryckaren Emil Ankers, Öfversångläraren N. Fr. Lindh, Läroverksadjunkten Aug. Bergh och Grosshandlaren Josef Löfberg äfvensom Folkskollärarinnan Fröken Anna Ljungqvist samt Herr Smeden A. R. Södergren.

§ 2.

Sammanträdet öppnades af Stadsfullmäktiges äldste ledamot Herr Nerman, som jämväl tills vidare ledde dagens förhandlingar.

§ 3.

Vid förrättadt upprop befunnos Herr C. F. Berg, på grund af sjukdom, samt Herrar Helleberg, Karlsson och Nilsson, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 4.

Härefter företogs med slntna sedlar val af ordförande för Stadsfullmäktige för innevarande år; Och utsågs härtill Herr Rektorn A. Dahlman.

§ 5.

Öfvertog Herr Dahlman ledningen af dagens förhandlingar.

§ 6.

Att jämte Herr Ordföranden torsdagen den 4 innevarande januari klockan 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Zachrison och Ankers.

§ 7.

Vid härpå med slutna sedlar förrättadt val af vice ordförande för Stadsfullmäktige för innevarande år utsågs härtill Herr Kaptenen H. Ziegler.

§ 8.

Uppdrogo Stadsfullmäktige åt Herrar Ordföranden, vice Ordföranden och Ordföranden i Beredningsutskottet att utse och antaga sekreterare hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet för innevarande år.

§ 9.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade särskilda val utsågos:

1:o) till ledamöter i Beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1914 Herrar af Geijersstam, Helleberg och Gelin; samt

2:o) till suppleanter i Beredningsutskottet för tiden till den 1 januari 1914 Herrar Kullgren och Severin.

Och bestämde Stadsfullmäktige. att de nu utsedda suppleanterna i Beredningsutskottet äfvensom de kvarvarande skulle tjänstgöra i samma ordning som under nästföregående år.

§ 10.

Vid häruppå med slutna sedlar företagna särskilda val utsågos:

1:o) till ledamot i Materialgårdskommittén efter Herr Majoren Th. Helleberg, som afsagt sig ledamotskapet i nämnda kommitté, Herr Öfverstelöjtnanten C. O. Ahlmark;

2:o) till ledamöter i Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök efter Herrar Pastoratsadjunkten Claes Jacobsson, Andre Stadsläkaren H. Severin och Handlanden Alfr. Nyberg, hvilka afsagt sig ledamotskap i nämnda styrelse, Herrar Läroverksadjunkten O. P. Moberg, Folkskolläraren Ernst Strandman och Kopparslagaren M. P. Bandelin.

Och beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Herr Läroverksadjunkten O. P. Moberg att sammankalla Styrelsen för läsestugorna och folkköket.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 4 januari 1912.

AXEL DAHLMAN.

EMIL ANKERS. ALBIN ZACHRISON.

Offentligen uppläst den 4 januari 1912; betygar

På tjänstens vägnar:

IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 25 Januari.

N:o 2.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden;	äfvensom anordnande af vattenkastare och framdragande af afloppsledningar inom samma stadsdelar;
2:o) Bordlagda ärendet angående Byggnadsnämndens förslag till stadsplan för visst område af stadsdelen Herrhagen jämte hvad därmed stode i samband;	4:o) D:o D:o öfver Nykterhetskommitténs framställning angående vidtagande af åtgärder i syfte att söka åstadkomma för hela länet enhetliga restriktioner för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker.
3:o) Beredningsutskottets utlåtande i återremitterade ärendet angående iståndsättande af åtskilliga gator i stadsdelarne Viken och Berget	
-
-

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 25 Januari 1912.

§ 11.

Vid upprop befunnos Herrar C. F. Berg och Löfberg, på grund af sjukdom, samt Herrar Hellberg, Helleberg, Svensson och Karlsson, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande, och godkändes de anmälda förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 12.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 29 dennes kl. 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Nilsson och Södergren.

§ 13.

Föredrogos och lades till handlingarne följande till Stadsfullmäktige inkomna protokollsutdrag rörande val af funktionärer inom vissa af stadens styrelser och delegationer:

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 16 januari 1912.*

§ 3.

Vid härpå företagna val af ordförande och vice ordförande inom Utskottet för innevarande år utsågos till Ordförande Herr vice Häradshöfdingen Sven af Geijersstam samt till vice Ordförande Herr Kaptenen H. Ziegler.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 3 januari 1912.

§ 3.

Vid härefter med slutna sedlar företagna särskilda val utsågos till ordförande i drätselkammaren för innevarande år herr lektorn V. Vendel samt till vice ordförande för samma tid herr ingenjören A. Svanbom.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 3 januari 1912.

§ 2.

Till Hälsovårdsnämndens ordförande för innevarande år valdes Herr Förste Stadsläkaren Henrik Söderbaum och till vice ordförande under året Herr Borgmästaren K. J. Lindholm.

§ 3.

Till skattmästare för innevarande år utsågs Herr Majoren G. F. Oldevig och till Nämndens sekreterare för samma tid antogs undertecknad Ågren.

Som ofvan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 3 januari 1912.

S. d. § 1. I enlighet med den för Styrelsen gällande instruktion företogs nu val af Ordförande och vice Ordförande, och utsågs därvid

till Ordförande: Apotekaren Stellan Gullström,

till vice Ordförande: Fabrikören Karl Adolf Falk;

därom protokollsutdrag skulle Stadsfullmäktige meddelas.

Ur protokollet:

JOHN RUNDGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 10 januari 1912.

§ 2.

Företogos val af ordförande och vice ordförande i Nämnden för innevarande år; Och utsågos därvid

till ordförande: Herr Rådmannen R. Rhodin; samt

till vice ordförande: Herr Syslomanen A. W. Adde;

därom Magistraten och Stadsfullmäktige skulle meddelas underrättelse genom utdrag af protokollet.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 4 januari 1912.

§ 1.

Styrelsen valde till ordförande för innevarande år Borgmästaren m. m. K. J. Lindholm samt till vice ordförande för samma tid Öfverstelöjtnanten m. m. C. H. Nisbeth.

In fidem:

ALBERT NELSON.

Utdrag av protokollet vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 3 januari 1912.

§ 2.

Till *Folkskolestyrelsens* ordförande för år 1912 utsågs genom sluten omröstning herr *Rådman E. Lundblad* med tolv röster.

Herr *Läroverksadjunkten A. Bergh* erhöll två röster.

§ 3.

Till *Folkskolestyrelsens* vice ordförande för år 1912 utsågs genom sluten omröstning herr *Komminister Fr. Nordvall* med älva röster.

Herr *Läroverksadjunkten A. Bergh* erhöll tre röster.

Rätt utdraget ur det justerade protokollet:

BROR A. LARSSON.

Utdrag af Badhusstyrelsens i Karlstad protokoll vid sammanträde den 23 januari 1912.

§ 2.

Styrelsen utsåg inom sig till ordförande Rektorn Dahlman, till vice ordförande och kassaförvaltare Boktryckaren Forssell och till sekreterare Rådmannen Lundblad.

In fidem:
ERIK LUNDBLAD.

§ 14.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

1:o) Magistratens skrifvelse med redovisning för 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden;

2:o) Drätselkammarens framställning om godkännande af utaf Kammaren verkställdt inköp af en vid inre hamnen belägen inagasinsbyggnad jämte tomt.

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om godkännande af uppgjort förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads Elektricitetsverk;

2:o) Materialgårdskommitténs framställning om anslag till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt öfriga kommittékostnader;

3:o) Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden;

4:o) Magistratens resolution med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver åtskilliga hemmansägares i Dingelsundet och Knapptad hos Konungens Befallningshafvande gjorda framställning om åläggande för staden att iståndsätta den från nämnda hemman ledande utfartsvägen till landsvägen vid Våxnäsbäcken.

C) *Till Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren:*

Herr Axel Svenssons m. fl:s motion om vidtagande af åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare å lämpliga platser inom nämnda stadsdel.

§ 15.

Beslöto Stadsfullmäktige, att i dagens protokoll skulle intagas följande genom Magistraten till Stadsfullmäktige ingifna redogörelse för utvecklingen af Karlstads Brandväsende jämte brandchefens årsberättelse för år 1911:

Se Serien A. N:o 2 ¹/₂; sid. 1.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige, på därom af Brandstyrelsen gjord framställning, att 60 tryckta exemplar af Stadsfullmäktiges handlingar, innefattande den af brandchefen afgifna redogörelsen och årsberättelsen, skulle ställas till brandchefens förfogande för utdelning på sedvanligt sätt bland rikets brandchefer och vissa brandförsäkringsbolag.

§ 16.

Från Styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt hade till Stadsfullmäktige ingifvits följande framställning angående val af två kontrollanter för anstaltens hufvudkontor i Karlstad:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt får härmed anhålla, att Stadsfullmäktige, jämlikt 10 § i den för arbetsförmedlingsanstalten gällande instruktionen, måtte för hufvudkontoret i Karlstad utse två kontrollanter, af hvilka en bör vara arbetsgivare och en arbetstagare.

Karlstad den 2 januari 1912.

På styrelsens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige, att val af ifrågavarande funktionärer skulle förrättas vid Fullmäktiges nästa sammanträde.

§ 17.

Företogs till förnyad behandling bordlagda ärendet rörande Byggnadsnämndens förslag till stadsplan för det område af stadsdelen Herrhagen här i staden, som vore beläget närmast väster och norr om Lambergstjärnet med utsträckning från Vasagatan i söder till Klarälven i norr, jämte hvad därmed stode i samband.

Byggnadsnämndens ifrågavarande förslag innefattades i följande från Nämnden expedierade protokollsutdrag:

Se Serien A. 1911 N:o 10; sid. 7.

Häröfver hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtanden:

Se Serien A. 1911 N:o 10; sid. 9.

Under öfverläggningen yrkades

af *Herr Ankers*, att ärendet måtte återremitteras till Byggnadsnämnden för förnyad utredning i syfte att åstadkomma sådan ändring i förslaget, att det område inom den föreslagna stadsplanen, som vore beläget mellan John Erikssongatan och hamnspåret samt sträckte sig från Vasagatan i söder till Bergslagsgatan i norr ej skulle få upplåtas till plats för fabriksanläggningar, samt

af *Herr Vendel*, att ärendet måtte genast företagas till afgörande samt Beredningsutskottets däri gjorda hemställan af Stadsfullmäktige bifallas.

Stadsfullmäktige beslöto först, efter votering, med 24 röster mot 6, som tillfölla Herr Ankers yrkande, att ärendet skulle omedelbart företagas till afgörande.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 18.

Vid sammanträde den 17 november 1910 beslöto Stadsfullmäktige, i anledning af Herr Oskar Sjögrens med fleres hos Stadsfullmäktige gjorda framställning angående iståndsättande af åtskilliga gator inom stadsdelarne Viken och Berget äfvensom anordnande af vattenkastare och framdragande af afloppsledningar därstädes, att återremittera ärendet till Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drättselkammaren med anmodan till dessa delegationer att verkställa förnyad utredning angående iståndsättande af Kvarnbergs-, Murare-, Gillbergs- och Jössegatorna på det sätt, att dessa gator afjämnades till vanliga vägar äfvensom angående anordnande af vattenkastare i Jössegatan och om möjligt äfven i södra ändan af Kvarnbergsgatan.

I anledning häraf hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken afgifvit följande yttrande och förslag i ärendet:

Se Serien A. N:o 2; sid. 1.

Härefter hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet i ärendet afgifvit så lydande utlåtanden:

Se Serien A. N:o 2; sid. 4.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 19.

Angående vidtagande af åtgärder från Stadsfullmäktiges sida i syfte att söka åstadkomma för hela länet enhetliga restriktioner för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker hade kommitterade för uppgörande af förslag till nya ordningsföreskrifter för sådan handel här i staden hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade kommitterade, som vid fullmäktiges sammanträde den 21 Dec. 1911 utsetts "att med ledning av det s. k. Brattska förslaget snarast möjligt söka åstadkomma och för fullmäktige framlägga förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker här i staden i syfte att förekomma och minska de samhällsskadliga verkningarna av denna handel", ha vid en första allmän överläggning om det sålunda givna uppdragets innebörd och konsekvenser enhälligt kommit till den övertygelsen att det skulle finnas vida större utsikter att uppnå det med nämnda uppdrag avsedda syftet, om i huvudsak samma restriktioner som tillämnas för brännvinshandeln här i staden samtidigt blefve genomförda även på andra platser inom länet där sådan handel förekommer. Detta önskemål torde också kunna vinnas, om kommunalrepresentationerna även på dessa platser tillsatte liknande utredningskommittéer. Och då Karlstads stadsfullmäktige utan någon meningsskiljaktighet beslutit vidtaga denna åtgärd, så finnes väl ingen anledning att förutsätta, att inte också inom länets övriga städer och dess enda köping motsvarande myndigheter skola vara benägna att medvärka till en undersökning om möjligheten att genom mera ändamålsenliga restriktionsåtgärder förminska brännvinshandlingens samhällsfördärliga verkningar. Bleva även där kommittéer med samma uppdrag som det oss lämnade tillsatta, skulle ett samarbete i någon form mellan samtliga dessa kommittéer kunna åstadkommas, och resultatet av detta samarbete skulle sedan komma hela vårt läns befolkning till godo.

På grund av det anförda tillåta vi oss altså hemställa,

att fullmäktige, bifogande de handlingar som röra deras egen åtgärd i denna sak, måtte skriftligen hänvända sig till stadsfullmäktige i Kristinehamn, Filipstad och Arvika samt kommunalfullmäktige i Säffle med en vördsam hemställan att dessa ville åt särskilda kommitterade lämna samma uppdrag för sina resp. samhällens del som lämnats oss för vårt samt därvid också uttala sig för en samvärkan mellan de olika samhällenas kommitterade i syfte att för hela länet söka åstadkomma.

enhetliga och mera rationella restriktioner på detaljhandeln med bränvin och andra spirituösa drycker.

Karlstad den 12 jan. 1912.

HUGO ZIEGLER.

MAURITZ HELLBERG.

EMIL ANKERS.

ALFR. NYBERG.

KARL JOH. SWENSÉN.

I detta ärende hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtande, så lydande:

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 23 januari 1912.*

§ 6.

Hos Stadsfullmäktige hade kommitterade för uppgörande af förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med bränvin och andra spirituösa drycker här i staden gjort framställning om vidtagande af åtgärder från Stadsfullmäktiges sida för åstadkommande af samarbete mellan de samhällen inom länet, där detaljhandel med bränvin förekomme, i syfte att söka genomföra för hela länet enhetliga restriktioner för dylik handel.

På remiss från Stadsfullmäktiges Herr Ordförande hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva yttrande.

Utskottet, som till alla delar instämde uti hvad kommitterade uttalat angående önskvärdheten af ett samarbete uti ifrågasatt hänseende mellan de särskilda samhällen inom länet, där detaljhandel med bränvin förekomme, beslöt för sin del tillstyrka framställningen i fråga, därvid Utskottet äfven ville förorda, att i den ifrågasatta skrifvelsen, som torde böra genom Konungens Befallningshafvande öfverlämnas till vederbörande Fullmäktige, hemställdes, att meddelande om eventuellt val af kommitterade måtte från respektive Fullmäktige lämnas till härvarande kommitténs ordförande, som skulle äga att sammankalla de särskilda kommittéerna till gemensam öfverläggning i frågan.

Beredningsutskottet hemställde fördenskull,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att till Stadsfullmäktige i Kristinehamn, Filipstad och Arvika äfvensom Kommunalfullmäktige i Seffle köping genom Konungens Befallningshafvande i länet öfverlämna en så lydande framställning:

”Till

Vid sammanträde den 21 December 1911 hafva Stadsfullmäktige i Karlstad utsett särskilda kommitterade med uppdrag att med ledning af ett af Doktorn Ivan Bratt i Stockholm framställt förslag söka åstadkomma och för Stadsfullmäktige framlägga förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med bränvin och andra spirituösa drycker här i staden.

Uti till Stadsfullmäktige ingifven framställning hafva nämnda kommitterade såsom sin åsigt uttalat, att syftet med det åt dem lämnade uppdrag lättare skulle kunna vinnas, därest i hufvudsak samma restriktioner, som komme att blifva gällande för bränvinshandeln här i staden, samtidigt blefve genomförda äfven i de öfriga samhällen inom länet, där sådan handel förekomme. Detta önskemål skulle ock, enligt kommitterades förmenande, kunna uppnås på det sätt, att kommunalrepresentationerna inom nämnda samhällen tillsatte kommittéer med enahanda uppdrag som den härstädes tillsatta kommittén erhållit samt att samarbete åstadkommes mellan de sålunda utsedda kommitterade från de olika samhällena. Kommitterade hafva fördenskull hemställt, att åtgärder måtte från Stadsfullmäktiges sida vidtagas för vinnande af berörda önskemål.

Stadsfullmäktige, som till fullo instämna uti hvad kommitterade sålunda uttalat angående önskvärdheten af ett samarbete uti ifrågasvarande hänseende mellan de särskilda samhällen inom länet, där detaljhandel med bränvin förekommer, få i anledning häraf hemställa, att I villen för Eder del utse särskilda kommitterade med liknande uppdrag som det, hvilket lämnats den härstädes tillsatta kommittén, samt att I därvid tillika villen uppdraga åt den af Eder utsedda kommittén att genom samarbete i någon form med de öfriga samhällenas kommitterade söka verka för åstadkommandet af för hela länet enhetliga restriktioner i detaljhandeln med bränvin och andra spirituösa drycker.

För den händelse denna framställning skulle af Eder bifallas, få Stadsfullmäktige hemställa, att meddelande om de af Eder utsedda kommitterade måtte lämnas härvarande kommitténs ordförande, Kaptenen H. Ziegler i Karlstad, som skulle sammankalla de särskilda kommittéerna till gemensam öfverläggning i frågan.

Stadsfullmäktiges handlingar, innefattande besluten angående till-

sättandet af ifrågavarande kommitté samt aflåtandet af denna framställning varda härhos tillika öfverlämnade.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:"

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 20.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 29 Januari 1912.

AXEL DAHLMAN.

ARVID NILSSON. A. R. SÖDERGREN.

Offentligen uppläst den 29 Januari 1912; betygar

På tjänstens vägnar:

IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 15 Februari.

N:o 3.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Val af två kontrollanter vid Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts hufvudkontor i Karlstad. 3:o) Beredningsutskottets utlåtande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställningangående öfverflyttande till Styrelsen af räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen hade att förvalta, jämte hvad därmed stode i samband; 4:o) D:o D:o öfver Herrar Vendels och Gullströms motion i fråga om ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten; 5:o) D:o D:o öfver Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet angående fastställande af sär-	skilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område; 6:o) D:o D:o öfver Magistratens resolution med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera; 7:o) D:o D:o öfver Magistratens skrifvelse med redovisning för 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden; 8:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning om godkännande af verkställdt inköp af en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 15 Februari 1912.

§ 21.

Vid upprop befunnos Herr vice Ordförande på grund af förhinder, Herrar Hellberg, Stenström, Huss och Karlsson på grund af bortovaro från staden, samt Herr Fristedt på grund af sjukdom från sammanträdet frånvarande, och godkändes förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 22.

Bestämdes, att justering af dagens protokoll skulle äga rum måndagen den 19 dennes kl. 2,30 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum, och utsågos till justeringsmän Herrar Lindh och Aug. Bergh. Därjämte och sedan Herr Ordföranden meddelat, att han möjligen vore förhindrad att närvara vid justeringen, utsågs Herr af Geijersstam att, i händelse af förfall för Herr Ordföranden, i dennes ställe delta i justeringen.

§ 23.

Föredrogos och lades till handlingarne följande till Stadsfullmäktige inkomna protokollsutdrag rörande val af funktionärer inom vissa af stadens styrelser och delegationer, nämligen:

*Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen
i Karlstad den 17 Januari 1912.*

§ 2.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade val utsågos: Till ordförande, Överstelöjtnanten C. O. Ahlmark. Till vice ordförande, Handlanden C. F. Berg.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Protokoll, hållet vid Karlstads Trädgårdsstyrelses sammanträde den 20 januari 1912.

Närvarande: Herrar Forssell, Adde och Fristedt.

§ 1.

Till ordförande i Styrelsen samt kassaförvaltare för innevarande år valdes Sysslomannen A. W. Adde, som bemyndigades uppbära af Drätselkammaren och kvittera årets anslag samt å Värmlands Enskilda Bank för Styrelsens räkning insätta medel.

Till v. ordförande och sekreterare valdes Lektor Conrad Fristedt.

In fidem:

CONRAD FRISTEDT.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde med styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagskolan i Karlstad den 20 jan. 1912.

§ 2.

Företogs följande val:

Till ordförande för innevarande år Herr Teckningslärare K. Hugo Segerborg.

” v. d:o Herr Major Th. Helleberg.

” sekreterare och skattmästare Herr Fabrikör Karl Ad. Falk med full rätt för skattmästaren, att å Styrelsens vägnar utbekomma och kvittera på Styrelsen disponerade medel, och förklarades denna § av Styrelsen omedelbart justerad.

In fidem:

KARL AD. FALK.

Ofvanstående protokollsutdrags riktighet intygas:

K. HUGO SEGERBORG.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Styrelsen för Karlstads Högre Elementarläroverk för Flickor den 31 januari 1912.

§ 3.

Företogs val av funktionärer inom Styrelsen för år 1912, och utsågos till ordförande Kamrer R. Nyström, till vice ordförande Landshövdingen E. Dyrssen, till ombudsman Bankdirektör T. Osterman och till kassaförvaltare Stadskamrer G. Enander.

Justerat:
RICKARD NYSTRÖM.

In fidem:
NILS BURE.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

§ 24.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

Drätselkammarens framställning angående tillsättande af en kommitté för utredning af frågan om införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt om anslag till nämnda kommitté.

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Magistratens framställning om anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden;

2:o) Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om årligt bidrag till vissa lärarinnor vid läroverket för beredande af ökad pension.

C) *Till Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande samt Drätselkammaren:*

1:o) Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning angående förhyrande af ny lokal för folkköket och därmed kombinerade läsestugan;

2:o) Herr Aug. Berghs med fleres motion angående inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden jämte hvad därmed stode i samband.

§ 25.

Vid härefter med slutna sedlar förrättadt val utsågos till kontrollanter vid Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts hufvudkontor i Karlstad Herrar Disponenten Oskar Kullgren och Garfveriarbetaren Sv. Florell.

§ 26.

Angående öfverflyttande till Styrelsen för Vatten- och Gasverken af räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen hade att förvalta, hade nämnda Styrelse hos Stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 3; sid. 1.

Häröfver hade Drätselkammaren, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 3; sid. 8.

hvarefter Beredningsutskottet i ärendet utlåtits sig sålunda:

Se Serien A. N:o 3; sid. 10.

I detta ärende uppstod nu en liflig diskussion, hvarunder yrkades

af *Herr Vendel*, att Drätselkammarens i ämnet framställda förslag måtte af Stadsfullmäktige bifallas, samt

af *Herr af Geijersstam*, att Stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med Beredningsutskottets hemställan med de ändringar, att då öfverflyttningen af räkenskaps- och uppbördsväsendet till Styrelsen för Vatten- och Gasverken kräfde en ändring i reglementet för Drätselkammaren, Stadsfullmäktiges beslut i frågan fattades under förutsättning af Konungens Befallningshafvandes fastställelse å erforderlig ändring i berörda reglemente, äfvensom att, då i följd häraf öfverflyttningen ej torde kunna ske den 1 nästkommande april, tiden för öfverflyttningen bestämdes till den 1 juli 1912.

Sedan särskilda propositioner härefter framstälts jämlikt berörda yrkanden äfvensom å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt samt Herr af Geijersstams yrkande förklarats hafva af Stadsfullmäktige bifallits, begärdes votering, och bestämdes, att till kontraposition mot sistnämnda yrkande skulle antagas Herr Vendels förslag.

Vid härefter anställd omröstning beslöto Stadsfullmäktige med 23 röster mot 7, som tillfölo Herr Vendels förslag, att bifalla Herr af Geijersstams yrkande.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende, under förutsättning, att Konungens Befallningshafvande fastställer den ändring i Drätselkammarens reglemente, som däraf blifver en följd, beslutat,

att räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen för Vatten- och Gasverken har att förvalta, skall från och med den 1 juli 1912 från Drätselkammaren återflyttas till Styrelsen,

att Styrelsen för Vatten- och Gasverken bemyndigas att för ändamålet anställa nuvarande stadsbokhållaren såsom kamrerare och tillika kassör samt i stället för nuvarande kontorsbiträdet en bokhållare, tillika kassakontrollant,

att stadsbokhållarens befattning hos Drätselkammaren samtidigt skall upphöra;

att för verkens räkenskaps- och uppbördsväsende nu utgående medel få användas för aflöning till kamreraren och bokhållaren med fördelning sålunda, att till kamreraren skall utgå en aflöning af 3,000 kronor för år och till bokhållaren en aflöning af 1,500 kronor för år,

att Drätselkammarens skrifbiträde jämväl skall tjänstgöra som kassakontrollant hos Kammaren mot en aflöning af 1,500 kronor för år, att utgå af Drätselkammarens stat samt

att åt Drätselkammaren samt Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppdrages att hvar för sig uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag dels till instruktioner för kamreraren och bokhållaren hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken, dels ock till de ändringar i delegationernas reglementen och tjänstemännens instruktioner i öfrigt, hvartill förhållandena kunna gifva anledning.

§ 27.

Hos Stadsfullmäktige hade Herrar Valdemar Vendel och S. Gullström väckt följande motion i fråga om ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten:

Se Serien A. N:o 3; sid 15.

I detta ärende hade, uppå remiss, yttranden afgifvits

dels af Styrelsen för Vatten- och Gasverken, som utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 3; sid. 18.

dels af Drätselkammaren, hvars utlåtande var af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 3; sid. 20.

dels ock af Beredningsutskottet, som i frågan afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 3; sid. 23.

I ärendet uppstod nu en liflig diskussion, hvarunder följande yrkanden framställdes:

1:o) af Herr Vendel, att Beredningsutskottets förslag måtte bifallas med den ändring i punkt 3 af Utskottets hemställan, att det däri föreslagna villkor, att stadsbyggmästaren icke, utan Drättselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall, finge åtaga sig enskilda uppdrag, uteslötes;

2:o) af Herr af Geijersstam, att Stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med Beredningsutskottets hemställan med det tillägg, att den föreslagna förändringen skulle tillämpas från och med den 1 juli 1912;

3:o) af Herr Gullström, att i Beredningsutskottets förslag måtte beslutas den ändring, att i punkt 6 af Utskottets hemställan efter orden "6,000 kronor" insköttes orden "däraf från hamnen 1,000 kronor";

4:o) af Herr Swensén, att ärendet måtte af Stadsfullmäktige förklaras hvi-lande, intill dess de i följd af förslaget erforderliga ändringarne i reglementen och instruktioner blifvit uppgjorda och Stadsfullmäktiges pröfning underställda;

5:o) af Herr Clarholm, att Beredningsutskottets förslag måtte af Stadsfullmäktige oförändradt godkännas samt

6:o) af Herr Aug. Bergh, att Beredningsutskottets förslag måtte bifallas med det tillägg till punkt 3 af Utskottets hemställan, att stads- och belysningsingeniörerna ej finge, utan vederbörande Styrelses medgifvande i hvarje särskildt fall, åtaga sig enskilda uppdrag, samt att Stadsfullmäktige fördenskull måtte, i stället för hvad Utskottet i nämnda punkt föreslagit, besluta,

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af gator, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för Vatten- och Gasverken såsom stadsingeniör, samt

att stadsbyggmästaren samt stads- och belysningsingeniörerna icke må, utan vederbörande delegationers medgifvande i hvarje särskildt fall, åtaga sig enskilda uppdrag.

Efter särskilda propositioner beslöto Stadsfullmäktige först, att ärendet skulle omedelbart företagas till slutligt afgörande.

Delta beslut fattades efter votering med 15 röster, däribland Herr Ordförandens röst, mot 15, som tillfölo Herr Swenséns under öfverläggningen framställda yrkande.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige i själfva saken

att bifalla hvad Utskottet i punkterna 1 och 2 hemställt,

att beträffande punkt 3 af Utskottets hemställan godkänna Herr Aug. Berghs rörande denna punkt framställda förslag,

att bifalla Utskottets i punkterna 4 och 5 gjorda framställningar,

att godkänna Utskottets hemställan i punkt 6 med därtill af Herr Gullström föreslaget tillägg,

att godkänna Utskottets särskilda framställningar i punkterna 7, 8, 9 och 10 samt

att bifalla Herr af Geijersstams yrkande beträffande tiden för den beslutade förändringens tillämpning.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat,

att förut framlagda förslag till ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten förklaras hvilande,

att Stadsfullmäktiges uppdrag till vederbörande delegationer af den 20 oktober 1910 rörande utarbetande af förslag till omorganisation af Drättselkammaren och till nya reglementen för Drättselkammaren samt Styrelsen för Vatten- och Gasverken äfvensom till instruktioner för de ifrågasatta nya tjänstemännen likaledes förklaras hvilande,

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af gator, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för Vatten- och Gasverken såsom stadsingeniör,

att stadsbyggmästaren samt stads- och belysningsingeniörerna icke må, utan vederbörande delegationers medgifvande i hvarje särskildt fall, åtaga sig enskilda uppdrag,

att nuvarande föreståndaren för elektricitetsverket anställas äfven såsom driftsingeniör vid gasverket, såsom sådan med stadsingeniören som närmaste förman,

att åt Drättselkammaren och Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppdrages att hvar för sig upprätta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till erforderliga ändringar i reglementen och instruktioner, med iakttagande af, att i instruktionerna skall föreskrivas, att vederbörande tjänstemän skola, efter beprövande, i fråga om stadsbyggmästaren af Drättselkammaren samt i fråga om stadsingeniören och belysningsingeniören af Styrelsen för Vatten- och Gasverken, vara skyldige att kostnadsfritt tillhandagå stadens delegationer och af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer vid uppgörande af förslag eller utförande af arbeten för stadens räkning,

att för stadsingeniören och belysningsingeniören bestämmes en lön af respektive 6,000 kronor, däraf från hamnen 1,000 kronor, och 3,600 kronor, hvaraf en tredjedel må beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, och dessutom tantiem,

att tantiem beräknas med viss procent å den af verkens drift under de fem sistförflutna åren i medeltal uppkomna nettoaffärsvinsten, ökad med underhåll och afskrifningar,

att tantiemprocenten underkastas eventuell reglering hvar tredje år,

att inom gasverket tantiem skall utgå med tre procent och lika fördelas mellan stadsingeniören, belysningsingeniören och gasmästaren,

att inom elektricitetsverket densamma beräknas till två procent och tillfaller belysningsingeniören samt

att den sålunda beslutade förändringen skall tillämpas från och med den 1 juli 1912.

§ 28.

Stadsfullmäktige hade anmodats att med afseende å hvad Kungl. Öfverintendentsämbetet uti underdånigt yttrande i frågan angående fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom stadens icke planlagda område anfört, taga denna fråga under förnyad ompröfning och i anledning däraf afgifva yttrande.

Uti detta ärende hade Byggnadsnämnden, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande :

Se Serien A. N:o 3; sid. 27.

Härefter hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet yttrat sig i frågan och därvid instämt uti hvad Byggnadsnämnden anfört, varande Utskottets utlåtande så lydande:

Se Serien A. N:o 3; sid. 30.

Under öfverläggningen yrkade

Herr Svensson, att Stadsfullmäktige måtte uti infortrade yttrandet hemställa, att den i § 7 i Byggnadsnämndens förslag förekommande bestämmelsen "att golfytan i boningsrum ej må ligga lägre än 50 cm. öfver angränsande jordyta" måtte erhålla följande ändrade lydelse: "att golfytans höjdläge öfver angränsande jordyta i hvarje särskildt fall skall bestämmas af Byggnadsnämnden, beroende på markens höjdläge", samt

Herr af Geijersstam, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Beredningsutskottets förslag med de ändringar och tillägg, *dels* att Stadsfullmäktige uti sitt yttrande åberopade de af Byggnadsnämnden anförda skäl äfvensom i andra hand nödfallsvis hemställde om bifall till Kungl. Öfverintendentsämbetets förslag i ämnet, *och dels* att då den af Byggnadsnämnden föreslagna ändringen i § 5 i underställda förslaget afsåge 1:sta punkten i nämnda paragraf i stället för punkt 2, som till följd af miss-skrifning uppgifvits, rättelse härutinnan vidtoges i Stadsfullmäktiges yttrande.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad *Herr af Geijersstam* i ärendet hemställt.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat att såsom infordradt yttrande förklara sig, på af Byggnadsnämnden anförda skäl, i första hand vidhålla sin förut gjorda underdåniga framställning om fastställelse å det af Stadsfullmäktige vid samman-

träde den 15 September 1910 antagna förslag till särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område med den af Byggnadsnämnden nu föreslagna ändring i § 5 punkt 1 af förslaget, att ordet "gatunivån" ändras till "marknivån" och ordet "gata" utgår, och endast i andra hand nödfallsvis hemställa om bifall till Kungl. Öfverintendents-ämbetets förslag i ämnet.

Se Serien A. N:o 3; sid. 25.

§ 29.

Vid härefter företagen behandling af frågan angående afgifvande af yttrande öfver betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera, uti hvilket ärende Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtande, beslöto Stadsfullmäktige, på yrkande af Herr af Geijersstam, att ärendet skulle återremitteras till Beredningsutskottet för afgifvande af förnyadt yttrande i frågan.

Se Serien A. N:o 3; sid. 31.

§ 30.

Till Stadsfullmäktige hade Magistraten ingifvit af verifikationer åtföljd redovisning för 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet afgifvit yttrande i ärendet och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige ville lägga redovisningen med godkännande till handlingarne samt medgifva, att redovisade beloppet finge i Drättselkammarens räkenskaper afföras; Och beslöto nu Stadsfullmäktige bifalla, hvad Utskottet sålunda föreslagit.

Se Serien A. N:o 3; sid. 32.

§ 31.

Angående godkännande af verkställdt inköp af en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt hade Drättselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 3; sid. 33.

I detta ärende hade Beredningsutskottet uppå remiss, utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 3; sid. 33.

Och beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Utskottet sålunda hemställt.

§ 32.

Det antecknades att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet. Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Vid justeringen anmälde Herr Vendel sin reservation mot Stadsfullmäktiges under § 26 här ofvan i protokollet antecknade beslut.

Justeradt den 19 Februari 1912.

SVEN af GEIJERSSTAM.

N. FR. LINDH. AUG. BERGH.

Offentligen uppläst den 21 Februari 1912; betygar

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 21 Mars.

N:o 4.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets utlåtande i återförvisade ärendet rörande afgifvande af yttrande öfver förslag till förordning angående fastighetsregister för stad m. m.; 3:o) D:o d:o öfver Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden; 4:o) D:o d:o öfver Materialgårdskommitténs framställning om anslag till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt öfriga komitékostnader; 5:o) D:o d:o öfver Herr Oskar Wallers af Herr Ankers som motion	upptagna framställning om anordnande af en vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget; 6:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning angående tillsättande af en kommitté för utredning af frågan om införlivande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt om anslag till nämnda kommitté; 7:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om godkännande af uppgjort förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk.

PROTOKOLL,

hållet hos Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad den 21 Mars 1912.

§ 33.

Vid upprop befunnos Herrar Hellberg, Noréus, Vendel och Löfberg på grund af bortovaro från staden från sammanträdet frånvarande, och godkändes de anmälda förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 34.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 26 mars 1912 kl. 2,45 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar C. F. Berg och A. R. Södergren.

§ 35.

Herr Ordföranden erinrade, att 50 år denna dag förflutit från utfärdandet af nu gällande förordning om kommunalstyrelse i stad, hvarigenom Stadsfullmäktigeinstitutionen införts samt viktiga föreskrifter i öfrigt meddelats rörande formerna för städernas förvaltning. De gångna 50 åren bildade en märklig epok i de svenska städernas historia, och hvad vår egen stad beträffar hade densamma, efter att hafva under denna tid nästan tillintetgjorts genom hemsökelse af eldsvåda, åter växt upp och gått en rik utveckling till mötes. Den rätta bemärkelse-dagen för 50-årsminnets firande här i staden inträffade emellertid först i början af nästa år, då 50 år förflutit från dagen för Stadsfullmäktiges första sammanträde, hvilken dag äfven torde komma att särskildt högtidlighållas.

§ 36.

Föredrogs och lades till handlingarne följande från Brandstyrelsen inkomna anmälan:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med anmälan, att öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth, hvilken valts till ledamot i styrelsen för tiden från och med den 1 januari innevarande år till den 1 januari

1915, aflidit, får Brandstyrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige ville företaga val af en ledamot i styrelsen för återstoden af sagda tid.

Karlstad den 21 mars 1912.

På Brandstyrelsens vägnar enligt uppdrag:

ALBERT NELSON.

Och bestämdes, att val af en ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1915 efter aflidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth skulle förrättas vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 37.

Föredrogs och lades till handlingarne följande från Rektorn A. Dahlman inkomna anmälan:

Till Stadsfullmäktige.

Härmed får jag meddela, att efter nyligen bortgångne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth, Stadsfullmäktige hafva att utse en ny ledamot bland delegerade för allmänna läroverkets byggnadsfond.

Karlstad den 21 mars 1912.

AXEL DAHLMAN.

Och bestämde Stadsfullmäktige, att val af en delegerad i förvaltningen af allmänna läroverkets byggnadsfond efter aflidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth skulle företagas vid Fullmäktiges nästa sammanträde.

§ 38.

Föredrogs en till Stadsfullmäktige öfverlämnad afskrift af Kungl. Civildepartementets skrifvelse till Konungens Befallningshafvande i länet af den 8 mars 1912, hvarigenom meddelats, att den Kungl. Maj:ts fastställelse underställda kartan öfver af Stadsfullmäktige den 2 maj 1907 och den 18 mars 1909 antaget förslag till tillägg till stadsplanen för stadsdelen Klara här i staden med vissa af Stadsfullmäktige den 12 november 1909 beslutade ändringar blifvit af Kungl. Maj:t gillad; Och bestämde Stadsfullmäktige, att berörda afskrift jämte den fastställda kartan äfvensom öfriga vid skrifvelsen fogade, till ärendet hörande kartor och ritningar skulle öfverlämnas till Byggnadsnämnden för kännedom.

§ 39.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

1:o) Drätselkammarens framställning i ärendet angående från stadens sida föreslaget ägobyte mellan statens järnvägar och staden;

2:o) Inkomna ansökningar till Mellqvists studiestipendium.

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Magistratens resolution med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver af kommitterade för verkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande;

2:o) Styrelsens för Karlstads Elementarläroverk för flickor framställning om löneförbättring åt lärarinnan vid läroverket fröken Sigrid Rune;

3:o) Folkskolestyrelsens framställning om plats för ett nytt småskolehus;

4:o) Herr Axel Svenssons motion angående ändrade bestämmelser i fråga om tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar.

C) *Till Hamnstyrelsen, Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren* att af dessa delegationer i här nämnd ordning behandlas:

Fröken Anna Ljungkvists motion om rätt till semester för vid stadens verk och arbeten anställda arbetare.

§ 40.

Föredrogs inkommet utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktige i Filipstad den 12 mars 1912, § 22, innefattande Filipstads Stadsfullmäktiges beslut i anledning af Karlstads Stadsfullmäktiges framställning angående utseende af kommitterade för samarbete med den af Stadsfullmäktige härstädes tillsatta kommittén för framläggande af förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med bränvin och andra spirituösa drycker; Och bestämdes, att protokollsutdraget skulle öfverlämnas till berörda kommitté för kännedom.

§ 41.

Enligt Magistratens resolution den 8 december 1911 hade Stadsfullmäktige lämnats tillfälle att yttra sig öfver ett af särskilda kommitterade uppgjort förslag till förordning angående fastighetsregister för stad m. m.; Och hade Beredningsutskottet i detta ärende afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 4; sid. 1.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

Denna § förklarades genast justerad.

§ 42.

Hos Stadsfullmäktige hade Idrottsföreningen Kamraterna gjort framställning om ett anslag af 300 kronor för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 4; sid. 6.

Under öfverläggningen i ärendet yrkades

af Herr Zachrisson, att Beredningsutskottets förslag måtte bifallas samt att Stadsfullmäktige därvid måtte tillika föreskrifva, att därest anslag till underhåll af föreningens skridskobana här i staden under nästkommande vinter skulle ifrågasättas, ansökan därom skall till Stadsfullmäktige ingifvas före den 1 november innevarande år, samt

af Herr Johansson, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Beredningsutskottets hemställan samt därutöfver föreskrifva, att därest föreningen skulle ifrågasätta förnyadt anslag från staden för ifrågavarande ändamål, föreningen skulle i ansöknigen härom utfästa sig, att dans å skridskobanan ej finge förekomma i så stor utsträckning som hittills ägt rum.

Efter särskilda propositioner beslöto Stadsfullmäktige bifalla Beredningsutskottets i ärendet gjorda hemställan med de tillägg, som Herrar Zachrisson och Johansson hvar för sig föreslagit.

Beslutet angående det af Herr Johansson föreslagna tillägget till Beredningsutskottets hemställan fattades efter votering med 22 röster mot 10, som afgåfvos för afslag å Herr Johanssons yrkande.

Se Serien A. N:o 4; sid. 5.

§ 43.

Uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hade Materialgårdskommittén hemställt om ett förslagsanslag af 500 kronor till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt andra kommittékostnader.

I detta ärende hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtanden:

Se Serien A. N:o 4; sid. 7.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

Se Serien A. N:o 4; sid. 6.

§ 44.

Angående anordnande af en vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget här i staden hade Herr Oscar Waller hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning, som af Herr Ankers upptagits som motion:

Se Serien A. N:o 4; sid. 8.

Häröfver hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken, Drätselkammaren samt Beredningsutskottet afgifvit infordrade yttranden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 4; sid. 10.

Hvad Utskottet sålunda föreslagit blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 45.

Angående tillsättande af en kommitté för utredning af frågan om införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt om anslag till kommittén hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 4; sid. 11.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtande, hvilket lydte sålunda:

Se Serien A. N:o 4; sid. 12.

Stadsfullmäktige beslöte bifalla hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 46.

För Stadsfullmäktiges godkännande hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Fullmäktige öfverlämnat följande förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk:

Se Serien A. N:o 4; sid. 14.

I uppå remiss afgifna yttranden hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkt Stadsfullmäktige att godkänna det sålunda ingifna reglements-förslaget.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström, att Stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget i fråga med vissa nu angifna tillägg till § 3, punkt 3 och § 4, punkt 3 äfvensom sådan ändring i § 9, punkt 1, att den däri förekommande bestämmelsen om tiderna för uppborädsstämornas hållande uteslötes, samt att nämnda punkter i öfverensstämmelse härmed måtte erhålla följande ändrade lydelse, nämligen:

§ 3, punkt 3: "Betaldas sistnämnda kostnader af fastighetsägaren eller be-

ställaren, äger denne allt under första året, efter det servisen blifvit färdig, af elektricitetsverket erhålla elektrisk energi till vinds-, gårds-, trapp- och källarbelysning gratis, intill dess det pris, denna energi enligt gällande taxa skulle hafva kostat, uppgår till det belopp, han fått betala för servisen“;

§ 4, punkt 3: “Inomhusledningen bekostas i regeln af husägaren eller abonnenten. På särskild framställning från dessa kan Styrelsen, där så vid pröfning finnes lämpligt och där den elektriska installationen ej är afsedd att ersätta förutvarande gasbelysning, bevilja fri ström intill 10 kronor pr ljuspunkt efter ett strömpris af 40 öre kwt, under ett år från ledningens tagande i bruk, mot förbindelse att elektricitetsverket garanteras en inkomst året därpå af 5 kronor per ljuspunkt, eller där sådan förbindelse ej kan lämnas, att elektricitetsverket garanteras en inkomst andra året af minst det belopp, den fria strömmen under första året belöpt sig på efter ett strömpris af 40 öre pr kwt“, samt

§ 9, punkt 1: “Räkning å förbrukad ström, hyra för mätare m. m. utdelas i regeln efter hvarje kvartals slut. Utfärdad räkning skall, om Styrelsen ej annorlunda bestämmer likvideras å närmast följande ordinarie uppbördsstämma“.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Herr Gullström sålunda yrkat.

§ 47.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 26 mars 1912.

AXEL DAHLMAN.

C. F. BERG.

A. R. SÖDERGREN.

Offentligen uppläst den 27 mars 1912; betygar

Å tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:S TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 18 April.

N:o 5.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets förslag till val af ledamöter i kommittén för utredning af frågan om införlifvande med staden af Karlstads landsförsamling m. fl. områden; 3:o) Beredningsutskottets förslag till val af två ledamöter i Brandstyrelsen; 4:o) Beredningsutskottets förslag till val af en delegerad för stadsfullmäktige i förvaltningen af allmänna läroverkets byggnadsfond; 5:o) Beredningsutskottets utlåtande öfver Drätselkammarens framställning angående återkallande af från stadens sida framställt förslag om ägobyte mellan statens järnvägar och staden;	6:o) D:o D:o öfver Magistratens framställning om anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden; 7:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om årligt bidrag till vissa lärarinnor vid läroverket för beredande af ökad pension. 8:o) D:o D:o i anledning af Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver uppgjort förslag till väganläggning mellan Karlstad och Hammarö; 9:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens förslag till gatuarbeten under år 1912; 10:o) D:o D:o angående fördelning af Mellqvistska studiestipendiet.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 18 April 1912.

§ 48.

Vid upprop befunnos Herrar Nyström, Hellberg, Clarholm och Severin, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande, och godkändes förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 49.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 22 dennes kl. 2 e. m. å Drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Nerman och af Geijersstam.

§ 50.

Herr Ordföranden anmälde, att Stadsfullmäktige fått som gåfvor mottaga, *dels* från Svenska Stadsförbundets tidskrift en till 50-årsdagen af Förordningens om kommunalstyrelse i stad utfärdande den 21 mars 1862 utgifven minneskrift, *och dels* från aflidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeths sterbhus en porträttmedaljong af Lasarettsläkaren H. Eneström.

§ 51.

Föredrogs en från Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnad afskrift af Nådigt Bref till Konungens Befallningshafvande i länet den 22 mars 1912 angående fastställelse af utaf Stadsfullmäktige vid sammanträde den 16 november 1911 beslutad ändring i stadsplanen för stadsdelen Berget här i staden; Och bestämdes, att berörda afskrift jämte därtill hörande karta skulle öfverlämnas till Byggnadsnämnden för kännedom och efterrättelse.

§ 52.

Föredrogs en från Kungl. Medicinalstyrelsen till Stadsfullmäktige öfverlämnad afskrift af Nådigt Bref till Medicinalstyrelsen den 8 mars 1912 angående inrät-

tande af ett nytt apotek i Karlstad m. m.; Och skulle afskriften öfverlämnas till Hälsovårdsnämnden för kännedom,

§ 53.

Beslöto Stadsfullmäktige, att i dagens protokoll skulle intagas följande af Hamnstyrelsen till Drätselkammaren ingifna och af Kammaren såsom varande af mera allmänt intresse till Stadsfullmäktige öfverlämnade berättelse:

Se Serien A. N:o 5^{1/2}; sid. 1.

§ 54.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

1:o) Drätselkammarens framställning om godkännande af köp af aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag;

2:o) Drätselkammarens framställning om ytterligare anslag för utredning af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne;

3:o) Drätselkammarens framställning angående inlösen för stadens räkning af fastighet i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden;

4:o) Fattigvårdsstyrelsens framställning angående afmålande af aflidne Ture Sandelins porträtt;

5:o) Vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af Karlstads spritförsäljningsbolags äfvensom Fondens för allmännyttiga ändamål räkenskaper och förvaltning år 1911;

6:o) Vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Allmänna läroverkets Byggnadsfonds räkenskaper för år 1911;

7:o) Herrar Wilhelm Welins och Josef Löfbergs motion angående framställning till Kungl. Maj:t från Stadsfullmäktige härstädes till förmån för en ifrågasatt järnvägsanläggning från Bengtsfors till nordvästra stambanan;

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Brandstyrelsens framställning angående beviljande af pension åt brandchefen, Majoren J. P. Wendt;

2:o) Nämndens för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande skrifvelse i fråga om 1912 års anslag till sagda ändamål;

3:o) Idrottsföreningen Kamraternas med fleres af Herr Zachrison som motion upptagna framställning om anslag för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel;

4:o) Sterbhusdelägarnes efter aflidne Karl Aug. Karlsson af Herr Ankers

som motion upptagna framställning om befrielse från eller nedsättning af sterbhuset påförd kommunalskatt för år 1911.

§ 55.

Föredrogs följande från Brandstyrelsen till Stadsfullmäktige inkomna anmälan:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med anmälan, att Öfverstelöjtnanten G. F. Edgren, hvilken valts till ledamot i Styrelsen för tiden från och med den 1 januari 1911 till den 1 januari 1914, afidit, får Brandstyrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige ville företaga val af en ledamot i Styrelsen för återstoden af sagda tid.

Karlstad den 6 april 1912.

På Brandstyrelsens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Albert Nelson.

Stadsfullmäktige bestämde, att val af en ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1914 efter afidne Öfverstelöjtnanten G. F. Edgren skulle vid dagens sammanträde förrättas.

§ 56.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 mars 1912 beslutit att tillsätta en kommitté af tre personer med uppdrag att utreda möjligheten och lämpligheten af införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt med rätt för kommitterade att, i mån af behof, ej mindre med sig adjungera lämpliga personer att deltaga i kommittéarbetet än äfven använda tekniska biträden, så blefvo nu, vid med slutna sedlar förrättadt val, till ledamöter i nämnda kommitté utsedde Herrar Borgmästaren K. J. Lindholm, Lasarettsläkaren P. Clarholm och Landsfiskalen J. Noréus.

Därjämte uppdrogo Stadsfullmäktige åt Herr Borgmästaren K. J. Lindholm att sammankalla kommittén.

§ 57.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade särskilda val utsågos:

1:o) Till ledamot i Brandstyrelsen efter afidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth för tiden till den 1 januari 1915:

Herr Kaptenen R. Huss;

2:o) Till ledamot i Brandstyrelsen efter aflidne Öfverstelöjtnanten G. F. Edgren för tiden till den 1 januari 1914:

Herr Fabrikören K. A. Falk;

3:o) Till suppleanter i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1913, att tjänstgöra i här nämnd ordning:

Herrar Kaptenen Per Ågren och Ingeniören F. E. Bengtsson;

4:o) Till delegerad för Stadsfullmäktige i förvaltningen af allmänna läroverkets byggnadsfond efter aflidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth:

Länshokhållaren Ivan Fr. Regner.

§ 58.

Angående återkallande af från stadens sida framställt förslag om ägobyte mellan statens järnvägar och staden hade Drättselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 5; sid. 3.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtande, hvilket lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 5; sid. 4.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 59.

Hos Stadsfullmäktige hade Magistraten gjort följande framställning angående anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden:

Se Serien A. N:o 5; sid. 5.

Häröfver hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 5; sid. 6.

Under öfverläggningen yrkades

dels af Herr Gullström, att Beredningsutskottets förslag måtte bifallas med den ändring, att anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören beviljades endast för tiden från den 14 november 1911 till utgången af år 1912 efter ett belopp af 1,200 kronor för år räknadt,

och dels af Herr af Geijersstam, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Beredningsutskottets förslag oförändradt.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, med 20 röster mot 11, som tillfölo Herr af Geijersstams yrkande, att bifalla, hvad Herr Gullström i ärendet hemställt.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat att till biträde åt krono-

uppbörds-kassören här i staden bevilja ett anslag att utgå för tiden från den 14 november 1911 till och med innevarande år efter ett belopp af 1,200 kronor för år räknadt, äfvensom bestämt, att sålunda beviljad belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

§ 60.

Uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hade Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att Fullmäktige måtte jämväl åt de hufvudsakligen i de förberedande klasserna undervisande lärarinnorna vid läroverket bevilja ett årligt bidrag af 60 kronor för att därigenom bereda dem möjlighet att ernå tillökning i blifvande pension.

Öfver denna framställning hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 5; sid. 8.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Utskottet sålunda hemställt.

Se Serien A. N:o 5; sid. 6.

§ 61.

Genom särskilda skrivelser af den 16 juli 1908 och den 8 februari 1909 hade Magistraten infortrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver uppgjort förslag till väganläggning mellan Karlstad och Hammarö; Och hade Drättselkammaren, uppå remiss, i detta ärende afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 5; sid. 9.

Härefter hade Beredningsutskottet i ärendet afgifvit infordradt yttrande, hvilket lydte sålunda:

Se Serien A. N:o 5; sid. 12.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 62.

Enligt af Stadsfullmäktige lämnad föreskrift hade Drättselkammaren till Fullmäktige inkommit med specifikt förslag rörande användningen af det anslag till gatuarbeten under innevarande år, som af Fullmäktige beviljats, hvilket förslag lydte sålunda:

Se Serien A. N:o 5; sid. 13.

På förslag af Beredningsutskottet, som i ärendet afgifvit infordradt yttrande, beslöto Stadsfullmäktige godkänna det af Drättselkammaren sålunda framlagda förslaget till gatuarbeten under år 1912.

§ 63.

Rörande fördelningen af Mellqvists stipendium för goda framsteg i studier hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 5; sid. 15.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Utskottet sålunda föreslagit.

§ 64.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 22 april 1912.

AXEL DAHLMAN.

SVEN af GEIJERSSTAM. AXEL NERMAN.

Ofentligen uppläst den 24 april 1912; betygar

Å tjänstens vägnar:

IVAN FR. REGNER.

Karlstad 1912
Karlst.-Tidn. A.-B. tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 23 Maj.

N:o 6.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets utlåtande öfver kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten; 3:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning angående indragning af stadsbokhållartjänsten samt inrättande af en stadskassörsbefattning äfvensom fastställande af instruktioner för stadskamreraren och stadskassören jämte hvad därmed stode i samband; 4:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till ändradt reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad; 5:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för kamreraren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad;	6:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för bokhållaren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad; 7:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning angående ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset; 8:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning om ytterligare anslag för utredning af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne; 9:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning om inlösen för stadens räkning av fastighet i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden; 10:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning om godkännande af köp af aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag; 11:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om löneförbättring åt lärarinnan vid läroverket fröken Sigrid Rune;

- 12:o) D:o d:o öfver Herrar Vilhelm Welins och Josef Löfbergs motion angående framställning till Kungl. Maj:t från stadsfullmäktige härstädes till förmån för en ifrågasatt järnvägsanläggning från Bengtsfors till nordvästra stambanan;
- 13:o) D:o d:o öfver Fattigvårdsstyrelsens framställning angående afmålade af aflidne Ture Sandelins porträtt;
- 14:o) D:o d:o öfver Idrottsföreningarne Kamraternas och Götas af Herr A. Zachrisson som motion upptagna framställning om anslag för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel;
- 15:o) D:o d:o i återremitterade ärendet rörande lasarettsdirektionens i Karlstad af Herr Clarholm som motion upptagna framställning om ändring i det af stadsfullmäktige godkända förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 23 Maj 1912.

§ 65.

Vid upprop befunnos Herrar Kullgren, Hellberg och Helleberg, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande; och godkändes de anmälda förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 66.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 28 dennes kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Swensén och Clarholm.

§ 67.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) Till Beredningsutskottet:

1:o) Magistratens förslag till jämkning i nu gällande indelning af staden i valkretsar för stadsfullmäktigeval;

2:o) Drätselkammarens framställning om afkortning af restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma;

3:o) Vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper för räkenskapsåret den 1 oktober 1909 — den 30 september 1910;

4:o) Folkskolläraren E. Dahlins af Herr Dahlman som motion upptagna framställning om uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium;

5:o) Ungdomsföreningen "Unga Viljors" af Herr Karlsson som motion upptagna framställning om anslag af medlen till nykterhetens främjande;

6:o) Fröken Anna Ljungkvists motion angående aflämnande af årliga redogörelser från de af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer.

B) Till Drätselkammaren:

1:o) Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår;

2:o) Folkskolestyrelsens framställning angående förfarandet med skolkassans län;

3:o) Samma styrelses framställning om anslag för anställande af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskollärrinna från och med nästa läsår:

4:o) Samma styrelses framställning angående tilläggs pension till folkskollärrinnan fröken Helena Sofia Hamnqvist;

5:o) Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning om anslag för arbetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913.

C) Till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren:

Herr A. Dahlmans motion angående vidtagande af åtgärder för att Värmlands Regementes officerare m. fl. af till regementet hörande personal må såvidt möjligt bosätta sig inom stadens område.

§ 68.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommet utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktige i Arvika den 22 april 1912 angående val af kommitterade för samarbete med den af Stadsfullmäktige här i staden tillsatta kommittén med uppdrag att utarbeta förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med brännvin; Och bestämdes, att protokollsutdraget skulle öfverlämnas till sistnämnda kommitté för kännedom.

§ 69.

Beslöto Stadsfullmäktige, att i dagens protokoll skulle intagas följande, af Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Stadsfullmäktige öfverlämnade berättelser öfver vatten-, gas- och elektricitetsverkens verksamhet under år 1911:

Se Serien A. N:o 6 ¹/₂, sid. 1.

§ 70.

Vid sammanträde den 14 juni 1906 hade Stadsfullmäktige tillsatt en kommitté af fem personer med hufvudsakligt uppdrag att verkställa undersökning angående lämplig plats för flickskolebyggnad här i staden, därvid i första rummet skulle prövas, om den nuvarande skoltomten kunde användas, samt att, sedan berörda undersökning afslutats, inkomma till Stadsfullmäktige med berättelse däröfver jämte förslag till tomtplats för flickskolan.

Bemålde kommitterade hade därefter till Stadsfullmäktige inkommit med ett den 22 april 1908 dagteckadt betänkande, däri kommitterade föreslagit om- och tillbyggnad af flickskolebyggnaden på dess nuvarande plats i enlighet med af

arkitektfirman Hagström & Ekman i Stockholm uppgjorda ritningar och kostnadsförslag för en beräknad kostnadssumma af 190,000 kronor, hvartill skulle komma utgifter för förstärkning af grunden till den nuvarande flickskolebyggnaden, beräknade till 1,800 kronor.

Öfver detta förslag hade Byggnadsnämnden, Styrelsen för elementarläroverket för flickor, Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren afgifvit infordrade yttranden.

Under tiden för berörda förslags behandling inom delegationerna hade emellertid hos ofvannämnda kommitterade uppstått tanke på att aptera den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten till flickskolebyggnad, och hade kommitterade i anledning häraf till Stadsfullmäktige inkommit med följande, af ritningar och kostnadsförslag äfvensom af yttrande från flickskolans styrelse åtföljda framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 1.

Öfver sistnämnda framställning hade Drätselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 7.

Härefter hade yttranden i frågan afgifvits dels af Hälsovårdsnämnden, som utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 6, sid. 12.

och dels af Byggnadsnämnden, hvars yttrande var af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 6, sid. 15.

Med hänsyn därtill, att Drätselkammaren framställt ett delvis nytt förslag i frågan hade Beredningsutskottet återremitterat handlingarne i ärendet till Byggnadskommitterade samt Flickskolestyrelsen, och hade nämnda kommitterade därefter till Utskottet inkommit med följande förnyade framställning, dagteknad den 8 mars 1912 och åtföljd af utaf arkitektfirman Hagström & Ekman i december 1911 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag äfvensom af yttrande från Flickskolestyrelsen:

Se Serien A. N:o 6, sid. 16.

Häröfver hade Byggnadsnämnden afgifvit utlåtande, som lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 6, sid. 34.

Öfver de sålunda framställda förslagen hade därefter Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 35.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkades

af *Herr Nyström*, att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att jämväl det af Beredningsutskottet föreslagna utgiftsbelopp för gäldande af arvode för af arkitekt-

firman Hagström & Ekman uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, uppgående till 3,342 kronor 75 öre, skulle anskaffas medelst upplåning, samt

af Herr Welin, att Stadsfullmäktige måtte, med bifall i öfriga delar till Beredningsutskottets förslag, besluta, att taket å flickskolebyggnaden skulle täckas med glaseradt tegel i stället för eternit samt att anslaget för arbetets utförande i anledning häraf skulle höjas med 800 kronor.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt beslöto Stadsfullmäktige, med afslag å Herr Nyströms yrkande, att bifalla hvad Beredningsutskottet i särskilda punkter i ärendet hemställt, med den ändring däri, som af Herr Welin föreslagits.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat

att för en kostnad af högst 175,800 kronor låta verkställa om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten i hufvudsaklig öfverensstämmelse med alternativ I af de utaf arkitektfirman Hagström & Ekman i december 1911 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag med däri af Beredningsutskottet föreslagna ändringar, med undantag af att taket skall täckas med glaseradt tegel i stället för, såsom af Utskottet föreslagits, med eternit,

att uppdraga åt Drätselkammaren att ombesörja arbetets utförande medelst entreprenad, med rätt för Drätselkammaren att, efter samråd med Styrelsen för elementarläroverket för flickor, vidtaga de mindre ändringar, som under byggnadsarbetet kunna befinnas erforderliga,

att flickskolans nybyggnads- och reparationsfond får användas till bestridande, så långt fondens tillgångar förslå, af kostnaderna för ifrågavarande arbetes utförande samt att öfriga för arbetet erforderliga medel till ett belopp af högst 168,000 kronor skola anskaffas genom upplåning,

att bemyndiga Drätselkammaren att, i afvaktan på ett nytt amorteringslån, för täckande af utgifterna upptaga ett eller flere tillfälliga lån,

att för gäldande af arvode för af arkitektfirman Hagström & Ekman uppgjorda ritningar och kostnadsförslag bevilja ett anslag af 3,342 kronor 75 öre samt att detta anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering,

att kommitterades framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof med skolans bibehållande på dess nuvarande plats ej skulle till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda, samt

att Drätselkammaren skulle anmodas att till Fullmäktige inkomma med förslag till disposition af flickskolans nuvarande fastighet, sedan dess användande för flickskolans behof upphört.

Det skulle antecknas, att Stadsfullmäktiges beslut angående beviljandet af medel för ifrågavarande arbetes utförande samt rörande medlens anskaffande genom upplåning fattats enhälligt.

§ 71.

Angående inrättande af en stadskassörsbefattning här i staden äfvensom ändringar i Drätselkammarens reglemente samt fastställande af instruktioner för stadskamreraren och stadskassören jämte hvad härmed stode i samband hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 41.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 49.

Under öfverläggningen i ärendet framställdes följande yrkanden, nämligen *dels* af Herr Zachrison, att tiden för stadskassörens semesterledighet måtte bestämmas till tre veckor i stället för en månad, som af Drätselkammaren föreslagits, samt att andra punkten i de till instruktionerna för stadskamreraren och stadskassören hörande gemensamma bestämmelser i anledning häraf måtte erhålla följande ändrade lydelse:

“Tjänstemännen tilldelas, stadskamreraren en månads och stadskassören tre veckors semester hvarje år. Semester får af tjänstemännen ej åtnjutas samtidigt utan ordnas på så sätt, att alltid en af dem är i tjänstgöring,”

och dels af Herr Gullström, som hemställde,

att näst sista punkten i de till instruktionerna för stadskamreraren och stadskassören hörande gemensamma bestämmelser måtte erhålla följande ändrade lydelse:

“Tjänstemännen äga icke utan Drätselkammarens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag,”

samt att tiden för stadskassörsbefattningens inrättande samt stadsbokhållare-tjänstens indragning och kassakontrollens öfverflyttande å stadskamreraren måtte bestämmas till den 1 augusti 1912 i stället för, såsom af Drätselkammaren föreslagits, den 1 nästkommande juli.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt beslöto Stadsfullmäktige, — efter det Herr Zachrisons under öfverläggningen framställda yrkande blifvit, efter votering, med 24 röster mot 9, som tillfölo Herr Zachrisons yrkande, afslaget, — att bifalla hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt med de ändringar däri, som af Herr Gullström föreslagits.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat

att den nuvarande stadsbokhållareljünsten skall från och med den 1 augusti 1912 indragas och kassakontrollen då öfverflyttas å stadskamreraren,

att i stället en stadskassörsbefattning samtidigt inrättas,

att nuvarande stadsbokhållaren anställles såsom stadskassör mot en aflöning af 3,000 kronor för år,

att fastställa de af Drätselkammaren uppgjorda och för Stadsfullmäktige framlagda förslagen till instruktioner för stadskamreraren och stadskassören med den af Herr Gullström föreslagna ändring, att näst sista punkten i de till instruktionerna hörande gemensamma bestämmelser skall erhålla följande lydelse:

“Tjänstemännen äga icke utan Drätselkammarens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag,”

att höja stadskamrerarens personliga lönetillägg med 1,000 kronor,

att för sin del antaga samt hos Konungens Befallningshafvande i länet begära fastställelse å följande ändringar i reglementet för Karlstads Drätselkammare, nämligen

1:o) Moment 8:o) af § 2 utgår, i följd hvaraf ordningsföljden å efterföljande moment i samma § ändras;

2:o) Moment 11:o) af § 2 erhåller följande ändrade lydelse:

“att i vederbörligen oktrojerad bankinrättning eller annorledes på det för staden mest fördelaktiga och betryggande sätt fruktburgöra de medel, som till löpande utgifters bestridande ej äro behöfliga samt att hafva skuldförbindelser, värdehandlingar och andra viktiga handlingar förvarade i ett med tre olika lås försedt kassafack, hvartill Ordföranden och en af ledamöterna samt stadskamreraren innehafva hvar sin nyckel“;

3:o) Sista punkten af § 19 erhåller följande ändrade lydelse:

“Kvittenser å till Drätselkammaren inbetalda medel utfärdas af stadskassören samt förses med påskrift om annotation af stadskamreraren, utan hvilken påskrift kvittenserna icke äro mot staden gällande“;

4:o) § 22 erhåller följande ändrade lydelse:

“Hos Drätselkammaren äro följande tjänstemän anställda, nämligen:

en stadskamrerare, hvilken tillika är kassakontrollant;

en stadskassör;

en sekreterare;

en stadsarkitekt, samt

en stadsingenjör för vård af gator, vägar och broar.

De till Drätselkammarens tjänstemän utgående löner och arvoden bestämmas af Stadsfullmäktige.“

5:o) § 23 erhåller följande ändrade lydelse:

“Stadskamreraren, stadskassören och sekreteraren antagas och förordnas af Drätselkammaren på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning, och må Drätselkammaren tillika kunna omedelbart entlediga dem för visad försumlighet eller opålitlighet i tjänsten.

Stadsarkitekten tillsättes efter Drätselkammarens hörande af Magistraten;“

6:o) § 25 erhåller följande ändrade lydelse:

“Stadskamreraren är jämte stadskassören och lika med denne ansvarig för alla de utbetalningar, som göras efter annotation af stadskamreraren;“

7:o) I första punkten af § 27 utbytas orden “Stadsbyggmästare- och Brandmästaretjänsten“ mot ordet “Stadsarkitektstjänsten“ samt ordet “Stadsbyggmästarebefattningen“ mot ordet “Stadsarkitektbefattningen“, och i sista punkten af samma § utbytas orden “Stadskamrerare- eller Stadsbokhållarebefattningen“ mot ordet “Stadskassörsbefattningen;“

8:o) I § 28 utbytes ordet “Stadsbokhållaren“ mot ordet “Stadskassören“,

samt att Styrelsen för Vatten- och Gasverken bemyndigas anställa annan person än stadsbokhållaren såsom kamrerare hos Styrelsen mot en aflöning af 3,000 kronor för år.

§ 72.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken hemställt om fastställelse å följande förslag till reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad:

Se Serien A. N:o 6, sid. 50.

I uppå remiss afgifvet utlåtande hade Beredningsutskottet hemställt, att förslaget måtte af Fullmäktige godkännas.

Under öfverläggningen yrkade

Herr Vendel, att § 16 i reglementsförslaget måtte helt och hållet utgå;

Herr Arne, att orden “intill ett belopp af högst fem tusen kronor“ i samma § måtte uteslutas, samt

Herr Ankers, att ordet “stadskamrerarekontoret“ i § 15 i förslaget måtte utbytas mot ordet “stadskassan“.

Sedan särskilda propositioner framställts å berörda yrkanden äfvensom å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt, beslöto Stadsfullmäktige, med afslag å Herrar Vendels och Arnes särskilda yrkanden, att fastställa det ingifna förslaget till reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken

med den af Herr Ankers föreslagna ändring, att ordet "stadskamrerarekontoret" i § 15 af förslaget skulle utbytas mot ordet "stadskassan".

§ 73.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken hemställt, att följande af Styrelsen uppgjorda förslag till instruktion för kamreraren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad måtte af Fullmäktige fastställas:

Se Serien A. N:o 6, sid. 56.

Beredningsutskottet hade uti infordradt yttrande hemställt om fastställelse å förslaget.

Under öfverläggningen i ärendet framställdes följande yrkanden, nämligen

dels af Herr Zachrison, som hemställde,

att § 7 i förslaget måtte erhålla följande ändrade lydelse:

"Kamreraren äger årligen åtnjuta intill sammanlagdt tre veckors semester på tid, som Styrelsen finner lämplig.

Kamreraren må på framställning till Styrelsens ordförande eller i hans bortovaro vice ordföranden kunna erhålla kortare tjänstledighet till och med tre dagar.

Semester åtnjutes utan afdrag å utgående löneförmåner. Ersättning till vikarie, i andra fall än vid sjukdom och semester, betalas af kamreraren. Vikarien förordnas af Styrelsen," samt

att i instruktionen måtte intagas två nya paragrafer under n:ris 8 och 9, så lydande:

"§ 8.

Kamreraren äger icke åtaga sig annan kassörsbefattning.

§ 9.

Kamreraren äger icke utan Styrelsens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag;"

dels ock af Herr Vendel, som yrkade,

att i mom. 17) af § 1 i instruktionsförslaget ordet "stadskamrerarekontoret" måtte utbytas mot ordet "stadskassan",

att 1:sta punkten af § 6 i förslaget måtte erhålla följande ändrade lydelse:

"Om kamreraren, trots föregående af Styrelsen meddelad varning, åsidosätter sina skyldigheter eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äger Styrelsen att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner," samt

att tiden för kamrerarens semesterledighet måtte bestämmas till en månad årligen i stället för tre veckor, som af Styrelsen föreslagits.

Efter särskilda propositioner jämlikt de sålunda framställda yrkandena samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt — och sedan därvid Herr Vendels yrkande om ändring i § 6 samt Herr Zachrisons yrkande dels om ändrad lydelse af § 7 och dels om införande af en ny § med föreskrift, att kamreraren icke ägde åtaga sig annan kassörsbefattning, afslagits, Herr Zachrisons förstnämnda yrkande efter votering, med 18 röster mot 15, som tillföllo samma yrkande, -- beslöto Stadsfullmäktige,

beträffande § 1 af instruktionen att godkänna Beredningsutskottets förslag med den af Herr Vendel föreslagna ändring, att i mom. 17) i denna § ordet "stadskamrerarekontoret" utbyttes mot ordet "stadskassan";

i fråga om §§ 2, 3, 4, 5 och 6 att godkänna Beredningsutskottets förslag oförändradt;

beträffande § 7 att denna § skulle, i enlighet med Herr Vendels yrkande angående tiden för kamrerarens semesterledighet, erhålla följande lydelse:

"Kamreraren äger årligen åtnjuta intill sammanlagdt en månads semester på tid, som Styrelsen finner lämpligt.

Kortare ledighet, intill tre söckendagar, kan beviljas af ordföranden.

Åstundar han tjänstledighet af annan orsak än sjukdom, må sådan beviljas honom af Styrelsen, som har att annan kompetent person på hans bekostnad till tjänstens förrättande förordna,"

samt att en ny § skulle under n:o 8 införas i instruktionen, så lydande:

"§ 8.

Kamreraren äger icke utan Styrelsens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag."

§ 74.

Till Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken ingifvit följande förslag till instruktion för bokhållaren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad, under anhållan, att förslaget måtte af Fullmäktige fastställas:

Se Serien A. N:o 6, sid. 59.

Uti inforordadt yttrande hade Beredningsutskottet hemställt om fastställelse å instruktionsförslaget.

Under öfverläggningen yrkades

dels af Herr Nyström att tiden för bokhållarens semesterledighet måtte be-

stämmas till tre veckor samt att i enlighet härmed första punkten af § 3 i instruktionen måtte erhålla följande lydelse:

“Bokhållaren äger årligen åtnjuta intill sammanlagdt tre veckors semester på tid, som Styrelsen bestämmer;“

dels af Herr Noréus, att i instruktionen måtte införas en ny paragraf under n:o 4, så lydande:

“Bokhållaren skall för redovisningen af omhänderhafda medel ställa godkänd borgen eller säkerhet till ett belopp af högst Fem tusen (5,000: —) kronor,“

och dels af Herr Zachrison, att en ny paragraf måtte under n:o 5 införas i instruktionen af följande lydelse:

“Bokhållaren äger icke utan Styrelsens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag.“

Efter särskilda propositioner i enlighet med berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt beslöto Stadsfullmäktige

beträffande §§ 1 och 2 att bifalla Beredningsutskottets förslag oförändradt;

beträffande § 3 att bifalla Beredningsutskottets förslag med den ändring i fråga om tiden för bokhållarens semesterledighet, som af Herr Nyström föreslagits;

samt att, i enlighet med hvad Herrar Noréus och Zachrison hemställt, i instruktionen skulle intagas följande nya §§, nämligen:

“§ 4.

Bokhållaren skall för redovisningen af omhänderhafda medel ställa godkänd borgen eller säkerhet till ett belopp af högst Fem tusen (5,000: —) kronor,“
samt

“§ 5.

Bokhållaren äger icke utan Styrelsens samtycke att åtaga sig annat aflönadt uppdrag.“

§ 75.

Angående vidtagande af ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning, som åtföljts af ritningar och kostnadsförslag äfvensom af från Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Hamnstyrelsen inhämtade yttranden:

Se Serien A. N:o 6, sid. 61.

I detta ärende hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 66.

Under öfverläggningen i ärendet framställdes följande yrkanden, nämligen:

dels af Herr Zachrison, som hemställde, att ärendet måtte återremitteras till Drätselkammaren i afsigt, att flygelbyggnaden ej skulle till någon del ingå i ändringsförslaget,

dels af Herr Ziegler, som yrkade, att Stadsfullmäktige måtte besluta att i sammanhang med de nu föreslagna ändringsarbetena fönstren i bottenvåningen af rådhusets södra flygel skulle återställas i hufvudsakligen samma skick, hvori de befunnits före den senast verkställda ändringen af desamma;

och dels af Herr Johansson, som hemställde, att Stadsfullmäktige måtte föreskrifva, att i händelse trappor skulle i följd af de föreslagna arbetena borttagas och öppning i sockeln uppstå, denna öppning skulle igenfyllas med granit liknande sockeln.

Stadsfullmäktige beslöto först, med afslag å Herr Zachrisons yrkande, att ärendet skulle omedelbart företagas till slutligt afgörande.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt med det tillägg, som af Herr Johansson föreslagits.

Till sist biföllo Stadsfullmäktige jämväl Herr Zieglers ofvan omförmälda yrkande.

§ 76.

Angående ytterligare anslag för utredning af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 67.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 70.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 77.

Angående inlösen för stadens räkning af fastighet i kvarteret Snigeln i stadsdelen Flaga här i staden hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 70.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet i ärendet utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 6, sid. 72.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige enhälligt bifallet.

§ 78.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren gjort följande framställning om godkännande af köp af aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag:

Se Serien A. N:o 6, sid. 72.

Häröfver hade Beredningsutskottet afgifvit infordradt yttrande, så lydande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 73.

Beredningsutskottets sålunda gjorda hemställan blef nu af Stadsfullmäktige enhälligt bifallen.

§ 79.

Angående löneförbättring åt lärarinnan vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor fröken Sigrid Rune hade Styrelsen för nämnda läroverk hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 73.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 6, sid. 75.

Stadsfullmäktige biföllo, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 80.

Angående framställning till Kungl. Maj:t från Stadsfullmäktige härstädes till förmån för en ifrågasatt järnvägsanläggning från Bengtsfors till nordvästra stambanan hade Herrar Josef Löfberg och Wilh. Welin väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 6, sid. 76.

I anledning af denna motion hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 77.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 81.

Angående afmålande af afidne Ture Sandelins porträtt hade Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 6, sid. 78.

På Beredningsutskottets hemställan beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att ombesörja afmålandet af afidne Ture Sandelins porträtt äfvensom föreskrifva, att porträttet skall upphängas i rådhusalen.

§ 82.

Hos Stadsfullmäktige hade Idrottsföreningarne Kamraterna och Göta gjort följande framställning om anslag för iordningsställande å Malmtorget af plats för fotbollspel, hvilken framställning af Herr Zachrison upptagits som motion:

Se Serien A. N:o 6, sid. 79.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 6, sid. 80.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 83.

Sedan lasarettsdirektionen i Karlstad uti framställning, som af Herr Clarholm upptagits som motion, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta sådan ändring i det af Fullmäktige godkända förslaget till ny stadsplan för Sjtöullsägorna m. m., att Lasarettsgatan från lasarettets infartsväg fortsatte i rak riktning till Väfvaregatan i enlighet med en vid framställningen fogad, af distriktslandtmätaren Sten Ström upprättad karta, hade Stadsfullmäktige, — efter det Byggnadsnämnden, Drätselkammaren och Beredningsutskottet varit hörda i ärendet, — vid sammanträde den 16 november 1911 beslutat dels att återremittera ärendet till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för förnyad, laglikmätig behandling, dels ock att i princip uttala sig för den af lasarettsdirektionen föreslagna ändringen i stadsplaneförslaget för Sjtöullsägorna m. m.

På grund af berörda återremiss hade ärendet nu varit föremål för förnyad behandling af Byggnadsnämnden, hvarom Nämnden afgifvit följande yttrande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 81.

Härjämte hade förnyade yttranden i ärendet afgifvits

dels af Drätselkammaren, som utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 6, sid. 88.

och dels af Beredningsutskottet, som afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 89.

I detta ärende uppstod nu en liflig diskussion, hvarunder följande yrkanden framställdes, nämligen

dels af Herr Zachrison, som hemställde, att lasarettsdirektionens framställning måtte af Stadsfullmäktige afslås,

dels af Herr Severin, som yrkade, att ärendet måtte återremitteras till Byggnadsnämnden för vidtagande af sådan ändring i lasarettsdirektionens förslag, att

Lasarettsgatan i dess sträckning från lasarettets infartsväg till Väfvaregatan framdroges i något mera parallel riktning med Elfgatan,

dels ock af Herr Gelin, som yrkade att Stadsfullmäktige måtte inhämta Hälsovårdsnämndens yttrande i ärendet, innan detsamma af Fullmäktige företoges till slutligt afgörande.

Stadsfullmäktige beslöto först, efter votering, med 22 röster mot 11, att ärendet skulle omedelbart företagas till slutligt afgörande.

Efter härpå framställda särskilda propositioner jämlikt Herr Zachrisons yrkande samt å bifall till Beredningsutskottets förslag, beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, med 25 röster mot 5, som tillföllu Herr Zachrisons yrkande, att bifalla, hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt.

§ 84.

På förslag af Beredningsutskottet beslöto Stadsfullmäktige utse Herr Landsfiskalen J. Noréus att såsom Karlstads stads ombud föra stadens talan vid bolagsstämmor under innevarande år med delägarne i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag äfvensom till suppleant för Herr Noréus att, vid förfall för honom, fullgöra uppdraget, Herr Grosshandlaren Josef Löfberg.

§ 85.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem :
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 28 Maj 1912.

AXEL DAHLMAN.

KARL JOH. SWENSÉN. PER CLARHOLM.

Offentligen uppläst den 29 Maj 1912; helygar

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 20 Juni.

No 7.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets utlåtande öfver Magistratens förslag till jämkning i nu gällande indelning af staden i valkretsar för stadsfullmäktigeval; 3:o) D:o d:o öfver Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband; 4:o) D:o d:o öfver P. Nilssons i Alvik med fleres af Herr Ankers som motion upptagna framställning angående upplåtande af annan plats än Djäknafältet till afstjälpningsplats för sopor m. m.; 5:o) D:o d:o i anledning af Nämndens för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande skrifvelse i fråga om 1912 års anslag till sagda ändamål äfvensom i samband härmed stående framställningar dels från föreningen »Vita Ban-	det» samt ungdomsföreningen »Unga Viljor» om anslag af medlen till nykterhetens främjande och d:l; från Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök om förhyrande af ny lokal för folkköket och därmed kombinerade läsestugan samt om anslag för värksamhetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913; 6:o) D:o d:o i anledning af vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper för räkenskapsåret den 1 oktober 1909—den 30 september 1910; 7:o) D:o d:o öfver Herr Aug. Berghs motion angående inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden jämte hvad därmed stode i samband; 8:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till allmänna lyshållningen här i staden under nästa lysår; 9:o) D:o d:o öfver samma styrelses förslag till instruktion för Stadsingeniören i Karlstad;

- 10:o) D:o d:o öfver samma styrelses förslag till instruktion för Belysningsingenjören i Karlstad;
- 11:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning om afkortning af restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma;
- 12:o) D:o d:o öfver Hälsovårdsnämndens framställning om anslag för planering af epidemisjukhusets gårdsplan samt anläggning af körvägar till sjukhuset;
- 13:o) D:o d:o öfver Folkskolestyrelsens framställning om anslag för anställande af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskolläarinna från och med nästa läsår;
- 14:o) D:o d:o öfver Herr Axel Svenssons med fleres motion om vidtagande af åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare därstädes;
- 15:o) D:o d:o öfver sterbhusdelägarne efter aflidne Karl Aug. Karlssons af Herr Ankers som motion upptagna framställning om befrielse från eller nedsättning af sterbhuset påförd kommunalskatt för år 1911;
- 16:o) D:o d:o i anledning af Folkskolläraryne E. Dahlins och K. D. Sundelius' af Herr Dahlman som motion upptagna särskilda framställningar om uppskof med lyftande af sökandena tilldelade stipendier ur Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd.

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 20 Juni 1912.

§ 86.

Vid upprop befunnos Herrar vice Ordföranden, Kullgren, Helleberg, Stenström och Löfberg samt fröken Ljungkvist, på grund af bortovaro från staden, samt Herr Fristedt på grund af sjukdom, från sammanträdet frånvarande, och godkändes de anmälda förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 87.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 25 dennes kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Hellberg och Gelin.

§ 88.

Angående val af vice ordförande i Brandstyrelsen hade från denna styrelse inkommit följande anmälan:

*Utdrag af protokoll, hållet hos Brandstyrelsen i
Karlstad den 15 juni 1912.*

§ 2.

Styrelsen valde till vice ordförande till årets slut Fabrikören G. A. Falk; och skulle underrättelse därom meddelas Stadsfullmäktige.

In fidem:
ALBERT NELSON.

hvilken anmälan föredrogs och lades till handlingarne.

§ 89.

Från Teckningsläraren K. Hugo Segerborg hade till Stadsfullmäktige inkommit följande skrifvelse:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund af afflyttning från Karlstad den 15 juni d. å. får undertecknad härmed vördsamt anhålla om entledigande från sitt ledamotskap i styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan härstädes.

K. HUGO SEGERBORG.

Karlstad den 3 juni 1912.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige godkänna den gjorda afsägelsen, och bestämdes tillika, att val af en ledamot i Styrelsen för Tekniska Afton- och söndagsskolan efter Herr Segerborg skulle förrättas vid Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 90.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

- 1:o) Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens under Kammararens vård stående lösa egendom;
- 2:o) Inkomna ansökningar till Mellqvists slöjdstipendium.

B) *Till Drätselkammaren:*

- 1:o) Folkskolestyrelsens framställning angående återbetalning till statsverket af till Barnavårdsnämnden i Karlstad utbetaldt statsbidrag för år 1909;
- 2:o) Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan framställning om anslag för skolans verksamhet under år 1913;
- 3:o) Styrelsens för Karlstads föreläsninganstalt framställning om anslag för år 1913.

C) *Till Byggnadsnämnden:*

Drätselkammarens framställning om fastställelse å af Kammararen uppgjort förslag till instruktion för stadsarkitekten.

D) *Till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren:*

Herr O. W. Karlssons motion om kostnadsfritt tillhandahållande af erforderliga läroböcker åt samtliga elever vid stadens folk- och småskolor.

§ 91.

Föredrogs en till Stadsfullmäktige från L. J. Persson och Axel Danielsson såsom ägare till tomterna N:ris 53 och 54 i kvarteret Sothönan i stadsdelen Viken inkommen skrifvelse rörande ifrågasatt ändring af stadsplanen för nämnda stadsdel, men som skrifvelsen i fråga ej upptagits som motion af någon af stadsfullmäktiges ledamöter och ej heller eljest i sådan ordning inkommit, att densamma kunde upptagas till behandling af Stadsfullmäktige, funno Fullmäktige den ingifna skrifvelsen ej kunna till någon åtgärd föranleda.

§ 92.

Till Stadsfullmäktige hade Magistraten ingifvit följande förslag till jämkning i nu gällande indelning af staden i valkretsar för val af stadsfullmäktige här i staden:

Se Serien A. N:o 7; sid. 1.

Häröfver hade Beredningsutskottet afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 3.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 93.

Angående inköp af egendomen Örsholmen samt rörande utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband hade Hälsovårdsnämnden hos Stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 7; sid. 4.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 6.

I anledning af hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit hade Hälsovårdsnämnden, på remiss från Beredningsutskottet, afgifvit yttrande, så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 11.

Härefter hade Beredningsutskottet i ärendet utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 21.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström, — med förmälan, att det af Georg Wennerström afgifna anbudet om försäljning till staden af egendomen Örsholmen blifvit förlängdt till den 1 november innevarande år, — att ärendet måtte, för vinnande af bättre utredning, återremitteras till Drätselkammaren.

Sedan Herr Ordföranden härefter föredragit en af Georg Wennerström den 19 dennes undertecknad skrifvelse, hvori Wennerström förklarar, att hans den 11

januari 1912 dagtecknade anbud till staden angående försäljning af Örsholmen förlängdes till den 1 november detta år, beslöto Stadsfullmäktige bifalla Herr Gullströms ofvannämnda yrkande.

§ 94.

Angående upplåtande af annan plats än Djäknefältet till afstjälpningsplats för sopor m. m. hade P. Nilsson i Alvik med flere gjort följande framställning, som af Herr Ankers upptagits som motion:

Se Serien A. N:o 7; sid. 25.

Häröfver hade Hälsovårdsnämnden, Drätselkammaren och Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtanden:

Se Serien A. N:o 7; sid. 27—29.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 95.

Rörande användningen af 1912 års anslag till nykterhetens främjande hade vederbörande nämnd till Stadsfullmäktige inkommit med följande förslag:

Se Serien A. N:o 7; sid. 29.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 35.

I sammanhang med denna fråga företogo nu Stadsfullmäktige till behandling nedannämnda till Stadsfullmäktige inkomna ärenden, nämligen

dels Styrelsens för föreningen "Vita Bandet" framställning om anslag för år 1912 af medlen till nykterhetens främjande, så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 33.

till hvilken framställning Drätselkammaren uti sitt ofvannämnda utlåtande tillstyrkt bifall,

dels ungdomsföreningens "Unga Viljor" framställning om anslag af berörda medel, så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 37.

dels Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning angående förhyrande af ny lokal för kombinerade läsestugan och folkköket, varande denna framställning af följande lydelse;

Se Serien A. N:o 7; sid. 38.

hvaröfver Drätselkammaren afgifvet ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 40.

och *dels* samma styrelses framställning om anslag för verksamhetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913, så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 41.

i hvilket ärende Drätselkammaren utlätit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 44.

Beredningsutskottet hade uppå remiss afgifvit ett för samtliga dessa ärenden gemensamt utlåtande, hvilket lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 45.

I dessa ärenden uppstod nu en liflig diskussion, hvarunder yrkades

af *Herr Gullström*, att den af ungdomsföreningen "Unga Viljor" gjorda framställningen om anslag af medlen till nykterhetens främjande måtte af Stadsfullmäktige bifallas;

af *Herr Nerman*, att Beredningsutskottets förslag om beviljande af hyresbidrag till folkköket måtte af Stadsfullmäktige afslås, och

af *Herr Nilsson* att Stadsfullmäktige måtte, med afslag å Beredningsutskottets hemställan om beviljande af hyresbidrag till folkköket, återremittera frågan om användandet af de för detta ändamål föreslagna medlen till nämnden med anhållan, att nämnden måtte till Fullmäktige inkomma med nytt förslag i berörda hänseende.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige, — efter votering *dels* beträffande anslaget till folkköket, därvid 20 röster afgåfvos för bifall till Beredningsutskottets förslag, under det 7 röster tillföll Herr Nilssons till kontraposition häremot antagna yrkande, och *dels* i fråga om anslaget till Ungdomsföreningen "Unga Viljor", därvid 17 röster afgåfvos för bifall till Herr Gullströms i detta hänseende framställda yrkande, medan 10 röster tillföll Beredningsutskottets hemställan i denna del, — att bifalla hvad Beredningsutskottet i dessa ärenden hemställt med den ändring däri, som af Herr Gullström föreslagits.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutit,

att af innevarande års anslag till nykterhetens främjande skall utgå:

1:o) Till understöd medelst tidningsprenumeration åt nykterhetskaféer här i staden	200: —
2:o) Till medellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem	1,514: 34
3:o) Till läsestugorna och folkköket för arbetsåret den ¹ / ₁₀ 1912—den ³⁰ / ₉ 1913 följande belopp, nämligen:	
till Haga läsestuga, hyresbidrag	200: —
» kombinerade läsestugan och folkköket, hyresbidrag	1,400: —
» båda gemensamt för prenumeration å tidningar m. m. inköp och bindning af böcker samt underhåll af inventarier, tillhoppa	635: —

till kostnader för flyttning, mattor, gardiner, montering af elektriskt ljus m. m. ett för- slagsanslag å högst	500: —	2,735: —
samtliga dessa anslag att ställas till disposition af styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök.		
4:o) Till ungdomstemplett N:o 3 Dygdens Sköldborg af N. G. T. O., ungdomslogen Linnéa af I. O. G. T., ung- domstemplett N:o 76 Fästet af T. O. och ungdomsafdelnin- gen N:o 144 Unga Viljor af N. O. V. att emot redovisning för användningen användas till anordnande af nykterhets- lektioner i organisationerna och till spridande af lämplig litteratur bland deras yngre medlemmar, att utgå med 50 kr. till hvarje förening och återstoden fördeladt efter antalet barn i föreningarne	300: —	
5:o) Till frälsningsarméns slumverksamhet, mot redo- visning	500: —	
6:o) Till föreningen »Vita Bandet» för dess verksam- het emot redovisning	200: —	
	<u>Summa kr.</u>	<u>5,449: 34</u>

samt att återstoden af anslaget reserveras till år 1913;

att medgifva, att hyreskontraktet angående folkkökets och därmed kombinerade läsestugans nuvarande lokal får annulleras;

att bemyndiga Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök att på tre år förhyra lämplig lokal för kombinerade folkköket och läsestugan, hålst belägen i något arbetscentrum och om möjligt, ej i omedelbar närhet af någon järnvägsstation, för högst 1,400 kronor årligen från den 1 oktober 1912, samt

att såsom villkor för de till läsestugorna och folkköket beviljade anslagens åtnjutande föreskrifva, att innehafvarne tillförbindas att föra ordentliga räkenskaper öfver rörelsen och senast den 1 mars aflämna räkenskapen för föregående hyresår till Styrelsen, som vid hvarje framställning om anslag har att med ledning häraf taga frågan om nedläggning i stadens hyresbidrag under ompröfning.

§ 96.

Sedan vederbörande revisor till Stadsfullmäktige ingifvit berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper för räkenskapsåret den 1 oktober 1909—den 30 september 1910 samt Beredningsutskottet häröfver afgifvit infordradt yttrande, beslöto nu Stadsfullmäktige, på Berednings-

utskottets förslag, att bevilja Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök ansvarsfrihet för ofvan omnämnda räkenskapsår.

Se Serien A. N:o 7; sid. 50.

§ 97.

Angående inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden jämte hvad därmed stode i samband hade Herr Aug. Bergh hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 7; sid. 52.

I detta ärende hade infortrade yttranden afgifvits dels af nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande, som utlåt it sig sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 55.

dels af Drättselkammaren, som afgifvit följande yttrande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 55.

dels ock af Beredningsutskottet, hvars utlåtande var af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 7; sid. 56.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 98.

Till Stadsfullmäktige hade Magistraten öfverlämnat och därvid till bifall förordad följande af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjorda förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår, nämligen:

Se Serien A. N:o 7; sid. 57.

Häröfver hade Drättselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 59.

Stadsfullmäktige beslöto dels att bifalla hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt, dels ock på förslag af Herr Hellberg, att därjämte uppdraga åt Styrelsen för Vatten- och Gasverken att låta uppsätta en fotogenlykta invid afstjälpningsplatsen vid Mariebergsvägen, för hvilket arbetes utförande Fullmäktige anvisade erforderliga medel att anskaffas genom uttaxering.

§ 99.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken anhållit om fastställelse å följande af Styrelsen uppgjorda förslag till instruktion för stadsingenjören i Karlstad:

Se Serien A. N:o 7; sid. 60.

Häröfver hade yttranden afgifvits
dels af Drätselkammaren, som därvid tillstyrkt förslagets godkännande,
dels af Hamnstyrelsen, som afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 64.

och dels af Beredningsutskottet, som i ärendet utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 66.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström bifall till Beredningsutskottets förslag med den ändring, att den i instruktionen medgifna semestern för stadsingeniören bestämdes till en månad i stället för fyra veckor samt att 1:sta punkten af 9 § i instruktionen sålunda erhöles följande ändrade lydelse:

“Stadsingeniören är berättigad till sammanlagdt en månads semester hvarje år på tid, som resp. styrelser finna lämplig med hänsyn till förhanden varande arbeten”.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Herr Gullström sålunda yrkat.

§ 100.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken hemställt om fastställelse å följande af Styrelsen uppgjorda förslag till instruktion för belysningsingeniören i Karlstad.

Se Serien A. N:o 7; sid. 67.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 70.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström bifall till Beredningsutskottets förslag med den ändring, att belysningsingeniörens semesterledighet bestämdes till en månad i stället för tre veckor samt att 1:sta punkten af instruktionens 5 § fördenskull erhöles följande ändrade lydelse:

“Belysningsingeniören är berättigad till sammanlagdt en månads semester hvarje år på tid, som styrelsen med hänsyn till förhanden varande arbeten finner lämplig. Tillfällig kortare ledighet intill tre söckendagar kan beviljas af ordföranden.”

Sedan det upplysts, att den af Beredningsutskottet föreslagna ändring i instruktionsförslaget, att ordet “konton” borde utbytas mot ordet “littera”, utgjorde ändring i *mom. 10* af 3 § i instruktionen och ej i *mom. 14* af samma §, såsom i Beredningsutskottets utlåtande på grund af tryckfel i Stadsfullmäktiges handlingar funnes uppgifvet, beslöto Stadsfullmäktige bifalla Beredningsutskottets förslag med *dels* berörda rättelse, att i *mom. 10* af § 3 ordet “konton” skulle utbytas mot “littera”, och *dels* den ändring i lydelsen af punkt 1 af § 5, som af Herr Gullström föreslagits.

§ 101.

Biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens, af Beredningsutskottet i uppå remiss afgifvet utlåtande tillstyrkta framställning, att restutskylder från 1911 års tredje uppbördsslämma måtte få, i enlighet med uppgjort förslag afkortas till ett belopp af 125 kronor 50 öre.

Se Serien A. N:o 7; sid. 71.

§ 102.

Hos Stadsfullmäktige hade Hälsovårdsnämnden gjort följande framställning om anslag för planering af epidemisjukhusets gårdsplan samt anläggning af körvägar till sjukhuset:

Se Serien A. N:o 7; sid. 72.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 7; sid. 73.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt.

§ 103.

Angående anslag för anställande af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskollärarynna från och med nästa läsår hade Folkskolestyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 7; sid. 74.

Uppå remiss hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet häröfver afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets så lydande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 76.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 104.

Angående vidtagande af åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare därstädes hade Herr Axel Svensson med flere hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 7; sid. 76.

Uti detta ärende hade infortrade yttranden afgifvits

dels af Styrelsen för Vatten- och Gasverken, som utlåt sig sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 78,

dels af Drätselkammaren, som afgifvit ett så lydande yttrande:

Se Serien A. N:o 7; sid. 79.

dels ock af Beredningsutskottet, som afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 7; sid, 81.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet i detta ärende hemställt.

§ 105.

På därom af vederbörande gjord framställning, som upptagits som motion af Herr Ankers, beslöto nu Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Drätselkammaren och Beredningsutskottet i uppå remiss afgifna utlåtanden sammanstämmande tillstyrkt, att medgifva afkortning af sterbhusets efter aflidne Karl Aug. Karlsson kommunalutskylder för år 1911 med ett belopp af 63 kronor 32 öre.

Se Serien A. N:o 7; sid. 83.

§ 106.

Hos Stadsfullmäktige hade folkskolläraryne Esaias Dahlin och K. D. Sundelius uti särskilda framställningar, hvilka upptagits som motioner af Herr Dahلمان, hemställt om ett års anstånd med lyftande af sökandena under år 1911 beviljade stipendier ur Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd.

Öfver dessa framställningar hade Beredningsutskottet afgifvit infordradt yttrande, hvilket lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 7; sid. 85.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 107.

Det antecknades, att Herr t. f. Borgmästaren Erik Lundblad öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 25 Juni 1912.

AXEL DAHLMAN.

MAURITZ HELLBERG.

E. V. GELIN.

Öffentligen uppläst den 27 Juni 1912; betygar

På tjänstens vägnar:

IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 19 September.

N:o 8.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad för tiden till den 1 januari 1914 (efter Herr K. H. Segerborg); 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1911; 4:o) Beredningsutskottets förslag till fördelning af Mellqvistska slöjdstipendiet; 5:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags äfvensom Fondens för allmännyttiga ändamål räkenskaper och förvaltning år 1911; 6:o) D:o d:o i anledning af vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Allmänna läroverkets Byggnadsfonds räkenskaper för år 1911;	7:o) D:o d:o i anledning af dels Herr S. Gullströms motion angående sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer m. m. dels ock Fröken Anna Ljungkvists motion angående aflämnande af årliga redogörelser från af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer; 8:o) D:o d:o i anledning af Magistratens resolution med införande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver af kommitterade förverkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande; 9:o) D:o d:o i anledning af Folkskolestyrelsens framställning angående återbetalning till statsverket af till barnavårdsnämnden i Karlstad utbetaldt statsbidrag för år 1909; 10:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan framställning om anslag för skolans verksamhet under år 1913;

- 11:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för Karlstads föreläsninganstalt framställning om anslag för år 1913;
- 12:o) D:o d:o i anledning af Herr Axel Svenssons motion angående ändrade bestämmelser i fråga om tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar;
- 13:o) D:o d:o i anledning af Magistratens skrivelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Karolina Dürings ansökan om tillstånd att till spisande gäster utskänka vin och öl;
- 14:o) D:o d:o i anledning af Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens under Kammarrens vård stående lösa egendom;
- 15:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning angående afskrifning å stadens under styrelsens vård stående inventarier och materialier;
- 16:o) D:o d:o i anledning af Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning angående fördelningen å de olika delegationerna af stadsingenjörens lön;
- 17:o) D:o d:o i anledning af Saluhallsstyrelsens framställning angående vidtagande af åtgärder för åstadkommande af en ny tågförbindelse mellan Kil och Karlstad;
- 18:o) D:o d:o i anledning af Herr A. Dahlmans motion angående vidtagande af särskilda åtgärder för att söka befordra frågan om införlifvande med staden af viss del af Karlstads landsförsamling till en för staden lycklig utgång.
-

PROTOKOLL, hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 September 1912.

§ 108.

Vid upprop befunnos Herrar Clarholm på grund af samtidigt pågående landslingssammanträde samt Herrar Helleberg och Huss, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande, och godkändes förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 109.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 24 september 1912 kl. 2 e. m. justera dagens protokoll utsågos Herrar Noréus och Johansson.

§ 110.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige inkomna afsägelse:

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Då jag af mina tjänsteåligganden är förhindrad fullgöra uppdraget att i egenkap af Herrar Stadsfullmäktiges ombud deltaga i årets mantalskrifningar, får jag härmed vördsamt anhålla om entledigande från detta uppdrag.

Karlstad den 31 Juli 1912.

THURE BYTTNER.

Stadsfullmäktige godkände den gjorda afsägelsen och bestämde tillika, att val af ombud för Stadsfullmäktige att i Herr Byttners ställe deltaga i mantalskrifningarne innevarande år skulle förrättas å Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 111.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

1:o) Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges förklaring i anledning af Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags besvär öfver Stadsfullmäktiges den 23 maj 1912 fattade beslut angående ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m.;

2:o) Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver till Konungens Befallningshafvande i länet ingifna ansökningar om tillstånd till utskänkning af vin och maltdrycker.

3:o) En af O. N. Persson hos Stadsfullmäktige gjord, af Herr Dahlman som motion upptagen framställning om uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium.

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Kungl. Öfverstyrelsens för rikets allmänna läroverk till Stadsfullmäktige inkomna skrifvelse med begäran om upplysning, huruvida staden åtagit sig eller i annat fall vore villig åtaga sig vissa förpliktelser, som uppställts såsom villkor för upprättandet af en lektorstjänst vid härvarande högre allmänna läroverk;

2:o) Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning angående ändring af priset å elektrisk ström;

3:o) Byggnadsnämndens förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget här i staden;

4:o) Saluhallsstyrelsens framställning om anslag för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen;

5:o) Styrelsens för skollofskolonierna framställning om anslag för nästkommande år;

6:o) Styrelsens för Karlstads arbetsstugor framställning om anslag för nästa år;

7:o) Herr Alfr. Nybergs motion angående tillsättande af en kommitté för afgifvande af yttrande och förslag rörande ifrågasatt afskrifning af den på bevillningspliktig fast egendom här i staden hvilande grundskatten samt angående anvisande af medel till bestridande af kostnaderna för kommitténs arbete;

8:o) Herr Alfr. Nybergs motion angående sättet för upptagandet i räkningskaperna samt användandet af de af bevillningspliktig fast egendom här i staden utgående grundskättemedlen;

9:o) Herr V. Vendels motion angående ny värdering å stadens fastigheter jämte hvad därmed stode i samband.

C) *Till Saluhallsstyrelsen och Drätselkammaren:*

Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver riksdagens framställning angående försäljning af lifsförnödenheter m. m.

D) *Till Hälsovårdsnämnden, Saluhallsstyrelsen och Drätselkammaren att af nämnda delegationer i här nämnd ordning behandlas:*

Herrar Aug. Nilssons, Joh. A. Anderssons och Knut O. Beckmans, af Herr V. Vendel som motion upptagna framställning angående frågan om uppförande af ett offentligt slagthus här i staden samt eventuellt upplåtande af plats till en möjligen blifvande andelsslagteriförening för anläggande af ett slagthus jämte hvad härmed stode i samband.

§ 112.

Föredrogs en af Herr A. Dahlman hos Stadsfullmäktige väckt motion angående dels frågan om stadens anslutning till Svenska städers pensionskassa och dels förstärkning af den här i staden tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän m. fl.; Och blef denna motion i hvad den rörde frågan om förstärkning af nämnda kommitté remitterad till Beredningsutskottet samt i öfriga delar till Pensioneringskommittén och Drätselkammaren.

§ 113.

Herr Ordföranden anmälde, att till Stadsfullmäktige inkommit tvänne skrivelser från Herr B. H. Gillmark i Örebro, däri denne anhållit om befrielse från eller eventuellt nedsättning af honom i Karlstad påförda kommunalutskylder, samt att berörda skrivelser skulle öfverlämnas till Drätselkammaren för den åtgärd, hvartill kammaren funne desamma föranleda.

§ 114.

Vid härefter med slutna sedlar förrättadt val utsågs till ledamot i Styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan efter Herr K. H. Segerborg för tiden till den 1 januari 1914 Herr Folkskoleinspektören Bror Larson.

§ 115.

Till Stadsfullmäktige hade från Magistraten öfverlämnats vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1911.

Häröfver hade Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 68.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 116.

Från Beredningsutskottet hade till Stadsfullmäktige inkommit förslag till fördelning af Mellqvistska slöjdstipendiet, hvilket förslag lydte sålunda:

Se Serien A. N:o 8; sid. 70.

Hvad Beredningsutskottet sålunda föreslagit blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 117.

I anledning af den utaf vederbörande revisorer afgifna berättelse öfver granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning för försäljningsåret 1911 äfvensom öfver förvaltningen och räkenskaperna rörande bolagets fond för allmännyttiga ändamål för samma tid beslöto nu Stadsfullmäktige i enlighet med hvad Beredningsutskottet uti afgifvet utlåtande hemställt, *dels* att för sin del bevilja Styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag ansvarsfrihet för bolagets räkenskaper och förvaltning under ofvannämnda tid, *dels ock* att lägga revisionsberättelsen angående fonden för allmännyttiga ändamål utan vidare till handlingarne.

Se Serien A. N:o 8; sid. 70.

§ 118.

I enlighet med hvad Beredningsutskottet i afgifvet utlåtande hemställt lade Stadsfullmäktige till handlingarne vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1911.

Se Serien A. N:o 8; sid. 76.

§ 119.

Angående sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer m. m. hade Herr S. Gullström hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 8; sid. 78.

Häröfver hade nedannämnda delegationer afgifvit följande utlåtanden, nämligen

Trädgårdsstyrelsen	Se Serien A. N:o 8; sid. 83;
Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård	” ” ” ” ” ” 84;
Saluhallsstyrelsen	” ” ” ” ” ” 84;
Varmbadhusstyrelsen	” ” ” ” ” ” 85;
Dispensairstyrelsen	” ” ” ” ” ” 86;
Hälsovårdsnämnden	” ” ” ” ” ” 87;
Drätselkammaren	” ” ” ” ” ” 88;

I sammanhang med behandlingen af detta ärende företogo Stadsfullmäktige jämväl till pröfning en af Fröken Anna Ljungkvist hos Stadsfullmäktige väckt motion angående aflämnande af årliga redogörelser från de af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer, hvilken motion lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 8; sid, 89.

Beredningsutskottet hade, uppå remiss, öfver båda ifrågavarande motionerna afgifvit ett gemensamt utlåtande, hvilket var af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 8; sid. 90.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 120.

Stadsfullmäktiges yttrande hade infordrats öfver af kommittéerade för verkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 93.

Härefter hade Beredningsutskottet jämväl utlåtit sig i frågan och därvid hemställt, att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande öfver ifrågavarande betänkande åberopa hvad Drätselkammaren uti sitt i ärendet afgifna utlåtande anfört.

I ärendet uppstod nu en liflig diskussion, hvarunder Herr Ankers yrkade, att det från Stadsfullmäktige infordrade yttrandet måtte affattas sålunda:

“Fullmäktige vilja först uttala sin anslutning till det af kommitterade framlagda förslaget att den andel af brännvinsförsäljningsmedlen, som utgår till *alla* rikets kommuner efter deras innevånareantal, utbytes mot ett statsanslag till folk-skoleväsendet.

Kommittérades förslag att stadskommunernas direkta andelar af samma medel må indragas till statsverket och af detta ersättas samma kommuner i form af anslag, som beräknas efter deras inkomster af sin rusdrycksförsäljning under en viss tioårsperiod men successivt sjunka efter den redan fastställda partiella afskrifningsplanen intill år 1921 för att sedan bli stående synes däremot fullmäktige mindre tillfredsställande. När städerna för närvarande år efter år få finna sig i en fortgående minskning af dessa inkomster, så böra de äfven framdeles kunna tåla vid en sådan minskning äfven utöfver de 29 procent, som vid nämnda tidpunkt skulle återstå. En dylik fortsatt minskning med ett par procent per år skulle göra sig mycket litet kännbar i deras dåvarande budgeter; den blefve

inte större än den som hvarje år på grund af skiftande konjunkturner kan uppstå på en eller annan af kommunens öfriga inkomstposter, och sålunda skulle städerna en gång i framtiden nästan utan att ha märkt det vara frigjorda från allt som sammanhänger med deras nuvarande beroende af spritmedlen. Detta föga påkostande offer för en så stor nationel sak som vårt folks räddning från rusdrycksfördärfvet böra städerna vara beredda att göra.“

Efter särskilda propositioner jämlikt Beredningsutskottets förslag samt å bifall till Herr Ankers ofvannämnda yrkande beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, därvid 16 röster, däribland Herr Ordförändens, afgåfvos för bifall till Beredningsutskottets förslag, samt likaledes 16 röster tillfölo Herr Ankers' yrkande, att såsom infordradt yttrande öfver kommitterades ifrågavarande betänkande åberopa hvad Drätselkammaren uti sitt i ärendet afgifna utlåtande anfört.

§ 121.

På framställning af Folkskolestyrelsen och i enlighet med af Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifna utlåtanden beslöto Stadsfullmäktige anvisa och ställa till Folkskolestyrelsens förfogande ett belopp af 907 kronor för återgåldande till statsverket af utaf Barnavårdsnämnden här i staden för mycket bekommet statsbidrag för år 1909, hvarjämte tillika bestämdes, att sålunda anvisadt belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

Se Serien A. N:o 8; sid. 99.

§ 122.

På framställning af Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad och i enlighet med af Drätselkammaren och Beredningsutskottet i ärendet afgifna utlåtanden beslöto nu Stadsfullmäktige bevilja nämnda styrelse ett anslag för skolans verksamhet under år 1913 af 3,500 kronor, hvarjämte tillika bestämdes, att sålunda beviljadt belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 8; sid. 100.

§ 123.

På framställning af Styrelsen för Karlstads föreläsninganstalt, hvilken framställning åtföljts af, bland annat, redogörelse för anstaltens verksamhet under år 1911, och hvaröfver Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, beslöto nu Stadsfullmäktige bevilja nämnda styrelse ett anslag för anstaltens verksamhet under år 1913 af 800 kronor, hvarjämte Stadsfullmäktige tillika bestämde, dels att sålunda beviljadt belopp, i den mån tillgängliga medel

ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering, dels ock, att därest anslag för ifrågasvarande ändamål skulle ifrågasättas jämväl för år 1914, ansökan därom skulle vara till Stadsfullmäktige ingifven före den 1 juni 1913 och därvid åtföljas af redogörelse för användningen af det för innevarande år beviljade anslag.

Se Serien A. N:o 8; sid. 102.

§ 124.

Angående ändrade bestämmelser i fråga om tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar hade Herr Axel Svensson hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 8; sid. 107.

Häröfver hade Drättselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 108.

Uti uppå remiss afgifvet yttrande hade härefter Beredningsutskottet hemställt, att motionen icke måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström, att Stadsfullmäktige måtte, i enlighet med hvad Herr Zachrison uti inom Drättselkammaren afgifven reservation hemställt, besluta, att korrekturafdrag af motioner och framställningar jämte vederbörande delegationers däröfver afgifna utlåtanden skulle utdelas till Stadsfullmäktiges ledamöter samtidigt med att sådana afdrag tillställdes beredningsutskottets ledamöter.

Efter särskilda propositioner jämlikt Beredningsutskottets förslag samt å bifall till Herr Gullströms yrkande beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Herr Gullström i detta ärende hemställt.

§ 125.

Stadsfullmäktiges yttrande hade inforrats öfver en af Karolina Düring till Konungens Befallningshafvande i länet ingifven ansökan om tillstånd att i sökanden tillhöriga huset N:o 65 vid Östra Torggatan här i staden få under tiden från och med den 1 nästa oktober till den 1 januari 1913 till spisande gäster utskänka vin och öl; Och hade Beredningsutskottet, uppå remiss, i detta ärende afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 8; sid. 111.

Under öfverläggningen yrkade Herr Swensén, att Stadsfullmäktige måtte, med hänsyn därtill, att Alfred Persson Lagerstedt innehade tillstånd att uti ifrågasvarande huset N:o 65 vid Östra Torggatan intill utgången af innevarande år utskänka öl till spisande gäster, samt att medgifvande från hans sida att fråntråda denna rättighet sänkades, äfvensom att sökandens lämplighet att förestå utskänk-

ningsrörelsen kunde ifrågasättas, afstyrka Karolina Dürings ifrågavarande ansökan.

Efter särskilda propositioner jämlikt Herr Swenséns berörda yrkande samt å bifall till Beredningsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet med Herr Swenséns yrkande, att såsom infordradt yttrande afstyrka bifall till Karolina Dürings förevarande ansökan.

Se Serien A. N:o 8; sid. 110.

§ 126.

I enlighet med Drätselkammarens därom gjorda framställning, hvaröfver Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtande, beslöto nu Stadsfullmäktige medgifva, att å den under Drätselkammarens vård stående lösa egendom finge afskrifvas tillhopa 1,043 kronor 19 öre, däraf 26 kronor 50 öre å de i den af Stadskamreraren förda längden upptagna inventarier samt 1,016 kronor 69 öre å inventarierna i den af Stadsbyggmästaren förda längden.

Se Serien A. N:o 8; sid. 112.

§ 127.

På framställning af Styrelsen för Vatten- och Gasverken och i enlighet med Beredningsutskottets häröfver afgifna utlåtande beslöto nu Stadsfullmäktige medgifva afskrifning å vattenverkets inventarier till ett belopp af 157 kronor 50 öre, å gasverkets inventarier och materialier till ett belopp af tillhopa 664 kronor 33 öre samt å elektricitetsverkets inventarier till ett belopp af 276 kronor 75 öre.

Se Serien A. N:o 8; sid. 113.

§ 128.

Angående fördelningen af stadsingenjörens lön å de olika delegationerna hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 8; sid. 115.

Häröfver hade Hamnstyrelsen, Drätselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, hvar för sig afgifvit utlåtanden, hvilka lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 8; sid. 116—117.

Under öfverläggningen yrkades:

af *Herr Gullström*, att Stadsingenjörens lön måtte tillsvidare utgå på det sätt, beträffande fördelningen mellan de olika delegationerna, som af Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken föreslagits, samt

af *Herr af Geijersstam*, att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att Stadsingenjörens lön skulle tillsvidare utgå från Drätselkammaren med 1,000 kronor, från Hamnstyrelsen med 1,200 kronor, från Vattenverket med 2,300 kronor och från Gasverket med 1,500 kronor.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad *Herr af Geijersstam* i detta ärende hemställt.

§ 129.

Angående vidtagande af åtgärder för åstadkommande af en ny tågförbindelse mellan Kil och Karlstad hade Saluhallsstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 8; sid. 118.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet i ärendet afgifvit utlåtande, hvilket lydte sålunda:

Se Serien A. N:o 8; sid. 119.

Hvad Beredning-utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 130.

Hos Stadsfullmäktige hade *Herr A. Dahlman* väckt följande motion angående vidtagande af särskilda åtgärder för att söka befordra frågan om införlifvande med staden af viss del af Karlstads landsförsamling till en för staden lycklig utgång:

Se Serien A. N:o 8; sid. 120.

Häröfver hade Beredningsutskottet uppå remiss utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 8; sid. 121.

Under öfverläggningen yrkade *Herr Vendel*, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Beredningsutskottets förslag med den ändring, att deputationen skulle bestå af fyra personer, samt att till medlemmar af deputationen skulle, förutom de af Beredningsutskottet föreslagne, jämväl utses *Herr Redaktören M. Hellberg*.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad *Herr Vendel* i detta ärende hemställt. Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 24 September 1912.

AXEL DAHLMAN.

J. NORÉUS. J. E. JOHANSSON.

Offentligen uppläst den 24 September 1912; betygar.

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:S TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 17 Oktober.

N:o 9.

Föredragningslista:

<p>1:o) Remiss af inkomna ärenden;
2:o) Val af ombud för Stadsfullmäktige vid innevarande års mantalsskrifningar;
3:o) Val af gode män för granskning af förmyndareräkningar för en tid af fyra år från och med år 1913;
4:o) Beredningsutskottets utlåtande i återremitterade ärendet angående löneförhöjning åt exekutionsvaktmästarne;
5:o) D:o D:o i anledning af Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver till Konungens Befallningshafvande i länet ingifna ansökningar om tillstånd till utskänkning af vin och malt-drycker;
6:o) D:o D:o öfver Folkskolestyrelsens förslag till reglemente för Karlstads folkskoleväsen i de delar, om hvilka det tillkomme Stadsfullmäktige att besluta;
7:o) D:o D:o i anledning af Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges för-</p>	klaring i anledning af Karlstads Spinneri- & Väfvariaktiebolags besvär öfver Stadsfullmäktiges den 23 maj 1912 fattade beslut angående ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m.; 8:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning angående upptagande af lån till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren; 9:o) D:o D:o öfver Folkskolestyrelsens framställning angående skötseln af skolkassans lån; 10:o) D:o D:o öfver Herr M. Hellbergs motion angående valnämndens förslag till val hos Stadsfullmäktige; 11:o) D:o D:o öfver Herr A. Dahlmans motion angående förstärkning af den af Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän m. fl.; 12:o) D:o D:o öfver O. N. Perssons af Herr Dahlman som motion upptagna framställning angående uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium;

- 13:o) D:o D:o i återremitterade ärendet angående inköp af egendomen Örsholmen samt utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband;
- 14:o) D:o D:o öfver Hamnstyrelsens framställning om anslag för förlängning af slipbädden;
- 15:o) D:o D:o öfver Saluhallsstyrelsens framställning om anslag för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen.
-

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 17 Oktober 1912.

§ 131.

Vid upprop befunnos Herr Nerman, på grund af sjukdom, samt Herrar Nyström, Hellberg, Clarholm, Helleberg och Nilsson, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande, och godkändes de anmälda förfallen af stadsfullmäktige.

§ 132.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 22 dennes kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Welin och Stenström.

§ 133.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Drätselkammaren.*

1:o) Kungl. Öfverintendentsämbetets skrifvelse angående förvärfvande för statsverkets räkning af tomt för nytt folkskoleseminarium i Karlstad;

2:o) Magistratens framställning om anslag för år 1913 för aflönande af biträde å kronouppbördskontoret härstädes;

3:o) Magistratens framställning om anslag till arfvode åt en extra tjänsteman vid härvarande Rådhusrätt;

4:o) Byggnadsnämndens framställning om godkännande af förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara här i staden jämte därtill hörande byggnadsplan;

5:o) Hälsovårdsnämndens framställning om beviljande af pension åt sjuksköterskan Gerda Flach;

6:o) Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening framställning om anslag för räkenskapsåret den 1 juli 1912— den 30 juni 1913.

B) *Till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren:*

Herr W. Welins motion om tillsättande af en kommitté för uppgörande af förslag till ordnande af frågan om renhållningen här i staden jämte hvad härmed stode i samband.

C) *Till Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken samt Drätselkammaren:*

Gårdsägaren Hartvig Taylors med fleres, af Herr A. R. Södergren som motion upptagna framställning om anordnande af vattenkastare samt införande af bättre belysning å södra delen af Herrhagen.

D) *Till Kommittén för främjande af frågan om ett tekniskt lärooverks inrättande här i staden samt Drätselkammaren:*

Konungens Befallningshafvandes resolution med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver af kommittén för den lägre tekniska undervisningens ordnande afgifvet utlåtande och förslag.

§ 134.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade särskilda val utsågos:

1:o) Till Stadsfullmäktiges ombud vid mantalsskrifningsförrättningen här i staden innevarande år Poliskonstapeln Thure Fridén, samt

2:o) till gode män för granskning af förmyndareräkningar för en tid af 4 år, räknade från och med år 1913, Herrar Kamreraren J. Mæchel, Konsistorie-notarien Gustaf Braunerhjelm och Majoren H. Hammar.

§ 135.

Vid sammanträde den 21 december 1911 hade Stadsfullmäktige vid behandling af utaf Magistraten väckt förslag om löneförhöjning åt exekutionsvaktmästarne här i staden beslutat öfverlämna handlingarne i ärendet till Magistraten under anhållan, att Magistraten ville verkställa utredning, om och i hvad mån exekutionsvaktmästarne kunde tillerkännas högre indrifningsavgifter än de nu utgående samt med ledning häraf upprätta nytt förslag till deras aflöningsförmåner att utgå dels i kontant lön och dels i indrifningsavgifter.

I anledning af hvad sålunda förekommit hade nytt förslag i berörda hänseende blifvit af Magistraten uppgjort och till Stadsfullmäktige öfverlämnadt, hvilket förslag lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 9; sid. 2.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 9; sid. 13.

Under öfverläggningen yrkade Herr Ordföranden den ändring i Beredningsutskottets förslag, att de ändrade bestämmelserna om provision å indrifna kommunalutskylder skulle tillämpas först från och med den 1 januari 1913.

Efter särskilda propositioner beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt med den ändring däri, som af Herr Ordföranden föreslagits.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat,

att exekutionsvaktmästarnes här i staden begynnelselönen höjes från nuvarande 1,000 kronor till 1,200 kronor för hvardera med rätt för dem dels att sig emellan lika fördela indrifningsafgifter för kronoutskylder och prästlönedel i staden samt för handräkningsärenden från andra orter och dels att såsom tjänstgöringspenningar af stadskassan bekomma till lika fördelning tre procents provision på genom dem indrifna och levererade kommunalutskylder till staden;

att exekutionsvaktmästarna tillerkännas hvardera tre ålderstillägg, hvarje å 150 kronor, efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring som ordinarie exekutionsvaktmästare, äfvensom årligen 50 kronor hvardera såsom slitningsersättning för velociped jämte fri telefon,

allt under villkor, att de ej innehafva annan befattning eller drifva någon som helst affärsverksamhet och att de för omhänderhafvande medel ställa säkerhet, som af stadsfogden kräfvades;

att ofvannämnda lön skall utgå från och med den 1 januari 1912, men de ändrade bestämmelserna om provision å indrifna kommunalutskylder tillämpas först från och med den 1 januari 1913;

att samma bestämmelser skola gälla, äfven om Stadsfullmäktige besluta ökning af exekutionsvaktmästarnes antal, samt

att stämmoböter för resterande kommunalutskylder skola från och med den 1 januari 1913 tillfalla stadskassan, upptagas i restlängd och införas å restdebetsdelarne.

§ 136.

Konungens Befallningshafvande i länet hade infortrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver från Hilma Sara Johanna Åström, Karolina Düring, Selma Lundqvist, Kristina Martin, Lovisa Sandberg, Färjestads Bryggeriaktiebolag genom Kaptenen Reinhold Huss, Disponenten Albert Egnell samt Fredrik August Dahl till Konungens Befallningshafvande ingifna ansökningar om rättighet att här i staden utskänka vin och maltdrycker eller enbart maltdrycker.

Uti detta ärende hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 21.

Ifråga om de från Hilma Sara Johanna Åström, Selma Lundqvist, Kristina Martin, Lovisa Sandberg, Färjestads Bryggeriaktiebolag genom Kaptenen Reinhold Huss och Disponenten Albert Egnell ingifna ansökningarne beslöto Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till dessa ansökningar på det sätt och under de villkor, som af Beredningsutskottet föreslagits.

Beträffande härefter Karolina Dürings ansökan om tillstånd att i huset å tomten N:o 65 i kvarteret Freja vid Östra Torggatan här i staden under en tid af ett år, räknadt från och med den 1 januari 1913, till spisande gäster utskänka vin och öl yrkades af Herr Ankers, att, då Stadsfullmäktige förut uttalat sig för indragning af denna rättighet, ifrågavarande ansökan nu måtte af Fullmäktige afstyrkas; Och beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet härmed, afstyrka bifall till Karolina Dürings förevarande ansökan.

Beträffande till sist Fredrik August Dahls ansökan om tillstånd att i huset N:o 16 vid Drottninggatan här i staden under nästkommande år medelst automat utskänka vin och maltdrycker i förening med från automaten försåld mat uppstod inom Fullmäktige en liflig diskussion, därunder yrkades

af Herr Gullström, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till Dahls ansökan under enahanda villkor, som för innevarande år vore gällande för den af Dahl idkade utskänkningsrörelsen,

af Herr Ankers, att ifrågavarande ansökan måtte tillstyrkas under de af Herr Gullström föreslagna villkor med det tillägg, att ölet ej finge utskänkas förrän betalning erlagts för den därtill serverade maten, samt

af Herr af Geijersstam, att Beredningsutskottets förslag till yttrande öfver förevarande ansökan måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden, därvid Herr Gullströms yrkande förklarades hafva af Stadsfullmäktige bifallits, begärdes votering, hvilken, sedan Herr af Geijersstams yrkande antagits till kontraposition, utföll så, att 20 röster tillfölo Herr Gullströms yrkande, under det 9 röster afgåfvos för bifall till Herr af Geijersstams förslag, hvadan Stadsfullmäktige alltså beslutat tillstyrka, att Fredrik August Dahls ansökning på det sätt bifalles, att Dahl erhåller tillstånd att i samband med automatrestauräntrörelse i huset N:o 16 vid Drottninggatan här i staden under år 1913 idka utskänkning af vin och maltdrycker under villkor, att sådana föreskrifter med afseende å rörelsens utöfvande meddelas, att vederbörlig kontroll mot utskänkning af vin och maltdrycker till minderåriga åstadkommes, dock att utskänkningen endast får äga rum i samband med mathållning vid måltider till spisande gäster under iakttagande af, att för hvarje glas (cirka

¹/₆ liter) öl, som serveras, skall, förutom ölets vanliga utskänkningspris, af gästen uttagas minst 20 öre för därtill serverad mat.

Se Serien A. N:o 9; sid 15.

§ 137.

Till Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen ingifvit förslag till reglemente för Karlstads stads folkskoleväsen i de delar, om hvilka det tillkomme Stadsfullmäktige att besluta, hvilket förslag i berörda delar var så lydande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 24,

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 26.

Härefter hade Beredningsutskottet i frågan utlåtut sig sålunda:

Se Serien A. N:o 9; sid. 29.

Under öfverläggningen yrkades

af *Fröken Ljungqvist*, att 2:dra punkten i 4:de momentet af § 33 i underställda förslaget, hvilken punkt lydde sålunda: "Småskollärlärlinna, som inträder i äktenskap, anses därmed själf hafva uppsagt sig från sin befattning", måtte, för att denna föreskrift skulle komma i öfverensstämmelse med den för ordinarie folkskollärlärlinna i berörda hänseende gällande bestämmelse, erhålla följande ändrade lydelse: "Träder ordinarie småskollärlärlinna i äktenskap, må det bero på Folkskolestyrelsens pröfning, om hon i tjänsten bör bibehållas", samt

af *Herr Severin*, att berörda 2:dra punkt i 4:de momentet af § 33 i förslaget måtte helt och hållet utgå.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt, beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt med den ändring däri, beträffande lydelsen af 2:dra punkten i 4:de momentet af § 33 i underställda reglementsförslaget, som af *Fröken Ljungqvist* föreslagits.

§ 138.

Sedan Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolag hos Konungens Befallningshafvande i länet anført besvär öfver Stadsfullmäktiges den 23 maj 1912 fattade beslut angående ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjötullägorna m. m., hade Stadsfullmäktiges förklaring öfver nämnda besvär inforrats; Och beslöto nu Stadsfullmäktige, i enlighet med Beredningsutskottets i ärendet afgifna förslag och under öfverläggningen framställt yrkande, att uppdraga åt Stadsfullmäktiges Beredningsutskott att å Stadsfullmäktiges vägnar, i öfverensstämmelse med Fullmäktiges berörda beslut den 23 maj 1912, affatta och till Konungens Befallnings-

hafvande i länet ingifva den infordrade förklaringen öfver Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags ofvan omförmälda besvär.

Se Serien A. N:o 9; sid. 30.

§ 139.

Angående upptagande af lån till utförande af gatubyggnader och ledningar hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 9; sid 38.

Uti detta ärende hade Beredningsutskottet afgifvit ett så lydande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 43.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 140.

Hos Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen angående skötseln af skolkassans lån gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 9; sid. 44.

Uppå remiss hade Drätselkammaren häröfver afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 45.

Härefter hade Beredningsutskottet i ärendet utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 9; sid. 46.

I anledning af delegationernas sålunda framställda förslag anhöll Herr Ordföranden att få till protokollet antecknad den af honom uttalade önskan, att när uppgift lämnades om storleken af stadens skuldsumma, därvid tillika måtte meddelas, hur stor del af nämnda skuldsumma, som utgjorde stadens skuld för skolväsendet.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

§ 141.

Angående ändrade bestämmelser rörande valnämndens förslag till val hos Stadsfullmäktige hade Herr Mauritz Hellberg hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 9; sid. 47.

Häröfver hade Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 47.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt, blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 142.

Angående förstärkning af den af Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän m. fl. hade Herr A. Dahlman hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se Serien A. N:o 9; sid. 49.

Beredningsutskottet hade i ärendet afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 50.

I enlighet med hvad Utskottet föreslagit beslöto nu Stadsfullmäktige bifalla Herr A. Dahlmans förevarande motion, i hvad densamma afsåge förstärkning af den utaf Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän med flere.

Härefter förrättades med slutna sedlar val af ytterligare tre ledamöter i nämnda kommitté och blefvo härtill utsedde Herrar Kaptenen Hugo Ziegler, Lektorn Valdemar Vendel och Stadskamreraren G. Enander.

§ 143.

Folkskolläraren O. N. Persson hade angående uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning, hvilken af Herr A. Dahlman upptagits som motion:

Se Serien A. N:o 9; sid. 50.

Häröfver hade Beredningsutskottet utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 9; sid. 51.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 144.

Å sammanträde den 20 juni 1912 hade Stadsfullmäktige, vid behandling af Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband, beslutat att, för vinnande af bättre utredning, återremittera ärendet till Drätselkammaren; Och hade i anledning häraf Kammaren nu till Stadsfullmäktige inkommit med en så lydande framställning:

Se Serien A. N:o 9; sid. 52.

Uppå remiss hade härefter Beredningsutskottet i detta ärende afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 9; sid. 60.

Vid ärendets behandling uppstod nu en liflig diskussion, därunder och sedan Herr Svensson meddelat, att till honom denne dag öfverlämnats ett till Drätsel-

kammaren ställt anbud från Nils Persson i Rud om öfvertagande af renhållningen i staden för ett årligt ersättningsbelopp af 10,500 kronor, följande yrkanden framställdes, nämligen

dels af Herrar Vice Ordföranden, Welin, Svensson m. fl. därom, att ärendet måtte i sin helhet återremitteras till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för att, i anledning af Nils Perssons ofvannämnda anbud äfvensom en af Herr Welin denne dag hos Stadsfullmäktige väckt motion om tillsättande af en kommitté för uppgörande af förslag till renhållningsfrågans ordnande, af nämnda delegationer tagas i förnyadt öfvervägande,

dels ock af Herr af Geijersstam därom, att Beredningsutskottets förslag måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige, i enlighet med Herr vice Ordförandens med fleres ofvannämnda förslag, att ärendet skulle för förnyad utredning återremitteras till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

§ 145.

Angående anslag för förlängning af slipbädden vid hamnen hade Hamnstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 9^{1/2}; sid. 1.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet, uppå remiss, afgifvit utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 17 Oktober 1912.

§ 97.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Hamnstyrelsens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 4,500 kronor för förlängning af slipbädden vid hamnen.

Efter antecknande, att Stadsfullmäktige vid sammanträde den 30 december 1911 beviljat ett anslag af 16,000 kronor för anläggning af en upphalningsbädd vid hamnen, inhämtade Utskottet af handlingarne i ärendet, att Stadsingeniören uti hos Hamnstyrelsen gjord framställning föreslagit, att en förlängning af slipbädden med 15 meter måtte utföras i samband med det nu pågående arbetet med slipbäddens anläggning. Härigenom skulle vinnas, att de vanliga ångfartygen, som nu trafikerade Vänern, skulle äfven vid lågvattenstånd kunna gå upp i slipen.

Enligt vid framställningen fogade kostnadsförslag skulle en dylik förlängning af slipbädden, därest den singe utföras i samband med det för närvarande pågående byggnadsarbetet, draga en kostnad af 4,500 kronor, under det arbetet med slipbäddens förlängning, därest detsamma komme att utföras först framdeles, sedan slipen färdigbyggts, skulle kosta 10,700 kronor.

Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till Hamnstyrelsens förevarande framställning.

Med hänsyn till hvad af Stadsingeniören sålunda anförts beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, för utförande af en förlängning af slipbädden vid hamnen i enlighet med det af Stadsingeniören Erik Björkman den 26 september 1912 upprättade kostnadsförslag, bevilja ett anslag af 4,500 kronor att utgå af hamnens medel, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljade medel skola anskaffas genom upplåning.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet i detta ärende föreslagit.

§ 146.

Hos Stadsfullmäktige hade Saluhallsstyrelsen gjort följande framställning om anslag för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen:

Se Serien A. N:o 9^{1/2}; sid: 5.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade häröfver afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets så lydande:

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 17 Oktober 1912.*

§ 98.

Uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hade Saluhallsstyrelsen på anförda skäl hemställt om ett anslag af 2,800 kronor för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen i enlighet med ett af Ingeniören J. Thalén härför uppgjort kostnadsförslag.

Drätselkammaren hade uti infordradt yttrande tillstyrkt anslaget beviljande, och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att i ärendet afgifva yttrande.

Med instämmande uti hvad Saluhallsstyrelsen till stöd för framställningen anført beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag af 2,800 kronor för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen enligt det af Ingeniören J. Thalén den 28 augusti 1912 upprättade kostnadsförslag, äfvensom bestämna, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skulle anskaffas genom uttaxering.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 147.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 22 Oktober 1912.

AXEL DAHLMAN.
WILH. WELIN. J. STENSTRÖM.

Offentligen uppläst den 22 oktober 1912; betygar

På tjänslens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 21 November.

N:o 10.

Föredragningslista:

- 1:o) Remiss af inkomna ärenden;
- 2:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Magistratens skrivelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens framställning angående försäljning af lifsförnödenheter m. m.;
- 3:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens förslag till instruktion för stadsarkitekten;
- 4:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning om anslag för år 1913 till reparationsarbeten å stadens under Kammarens vård stående byggnader;
- 5:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning angående prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift;
- 6:o) D:o D:o öfver Byggnadsnämndens förslag till ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å viss del af kvarteret Udden m. m.;
- 7:o) D:o D:o öfver Brandstyrelsens framställning om beviljande af pension åt stadens brandchef majoren J. P. Wendt;
- 8:o) D:o D:o öfver Folkskolestyrelsens framställning om plats för ett nytt småskolehus;
- 9:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Karlstads skollofskolonier framställning om anslag för år 1913;
- 10:o) D:o D:o öfver Herr A. Dahlmans motion om vidtagande af åtgärder, hvarigenom i stadens tjänst anställda personer tillförbundnes att icke utan särskilt tillstånd vara bosatta utom staden;
- 11:o) D:o D:o öfver Herr V. Vendels motion angående ny värdering af stadens fastigheter jämte hvad därmed stode i samband;
- 12:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om anslag till skolan;
- 13:o) D:o D:o öfver Magistratens framställning om anslag för aflönande af biträde å kronouppbördskontoret;
- 14:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening framställning om anslag för räkenskaps-

året den 1 juli 1912—den 30 juni 1913;

- 15:o) D:o D:o öfver Hamnstyrelsens framställning om anslag för utförande af muddringsarbeten;
- 16:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1913;
- 17:o) D:o D:o öfver Byggnadsnämndens framställning om godkännande af förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara här

i staden jämte därtill hörande byggnadsplan;

- 18:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning angående uppgörelser med vissa donationsjordsinnehafvare;
 - 19:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens framställning angående upptagande af ett 40-årigt amorteringslån;
 - 20:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverkens framställning om ändring af priset å elektrisk ström.
-

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 21 November 1912.

§ 148.

Vid upprop befunnos Herrar Hellberg, Clarholm, Stenström och Nilsson, på grund af bortovaro från staden, från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af stadsfullmäktige.

§ 149.

Att jämte Herr Ordföranden tisdagen den 26 dennes kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Huss och Severin.

§ 150.

Uti till Stadsfullmäktige inkommen skrifvelse hade Herr Länsjägmästaren Arvid Nilsson anhållit att, på grund af afflyttning från staden, varda entledigad från ledamotskapet i Stadsfullmäktige; Och beslöto Stadsfullmäktige godkänna den sålunda gjorda afsägelsen, hvarjämte tillika bestämdes, att anmälan härom skulle aflåtas till Magistraten för den åtgärd, som i anledning af Herr Nilssons afgang från Stadsfullmäktige på Magistraten ankomme.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 151.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till Stadsfullmäktige inkomna anmälan angående val af ordförande i Styrelsen för Tekniska afton- och söndagskolan härstädes:

Utdrag af protokoll hållet vid sammanträde med Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagskolan i Karlstad den 16 oktober 1912.

§ 3.

Till ordförande efter Herr K. H. Segerborg som afgått ur styrelsen valdes Herr Folkskoleinspektör Bror Larson.

Som ofvan.

In fidem:
KARL AD. FALK.

§ 152.

Uti ingifven skrifvelse hade Herr Länsjägmästaren Arvid Nilsson anhållit att, på grund af afflyttning från staden, varda entledigad från honom af Stadsfullmäktige meddelade kommunala uppdrag.

Sedan det antecknats, att Herr Nilsson innehade uppdrag såsom ledamot i Drätselkammaren, ledamot i Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård samt suppleant i kommittén för uppgörande af förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker här i staden, beslöto Stadsfullmäktige, med godkännande af den gjorda afsägelsen, befria Herr Nilsson från berörda uppdrag från innevarande års slut äfvensom uppdraga åt valnämnden att upprätta förslag till val af funktionärer i Herr Nilssons ställe.

§ 153.

Från Herr Andre Stadsläkaren H. Severin hade till Stadsfullmäktige inkommit följande afsägelse:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Mitt arbete som läkare gör det svårt för mig att disponera min tid till långa delegationssammanträden; av bl. a. denna orsak skulle jag icke kunna åtaga mig event. ledamotskap inom beredningsutskottet eller i styrelsen för vatten- och gasvärken. Men under sådana förhållanden torde det icke heller vara lämpligt, att jag upptar plats som suppleant i nämnda delegationer, varför jag anhåller, att Stadsfullmäktige måtte befria mig med innevarande års utgång från dessa uppdrag.

Vördsamt *Hugo Severin.*

Karlstad den 24 oktober 1912.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla den gjorda afsägelsen; Och skulle underrättelse härom meddelas valnämnden för iakttagande vid upprättande af förslag till val af suppleanter i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken.

§ 154.

Föredrogs och lades till handlingarne följande från Kungl. Järnvägsstyrelsen ankomna skrifvelse angående den af Stadsfullmäktige ifrågasatta nya tågförbindelsen mellan Kil och Karlstad:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Tågförbindelse Kil—Karlstad.

Med anledning af eder skrifvelse den 27 september 1912 får Kungl. Styrelsen härigenom meddela, att Kungl. Styrelsen icke funnit skäl bifalla den gjorda

framställningen om inläggande af ett morgontåg från Kil till Karlstad, enär enligt vunnen erfarenhet från dels tiden före den 1 oktober 1910, då daglig morgontågslägenhet förefanns mellan nämnda stationer, och dels tiden 1 oktober 1910 — 30 april 1911, då ett dylikt tåg var anordnad under veckans tvenne mest trafikerade dagar, den för närvarande påräkneliga trafiken icke anses motivera de med ett förnyadt anordnande förenade kostnaderna.

Sedan emellertid den ifrågasatta hållplatsen vid Hynboholm eventuellt kommit till stånd och densammas inflytande på trafiken kan bedömas, skall frågan tagas under förnyad ompröfning.

Stockholm den 11 november 1912.

Kungl. Järnvägsstyrelsen
F. W. U. PEGELOW.

Adolf T. d'Ailly.

§ 155.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) Till Beredningsutskottet:

- 1:o) Drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten för år 1913;
- 2:o) Drätselkammarens framställning om anslag för år 1913 till underhållsarbeten å stadens landsvägar;
- 3:o) Brandstyrelsens framställning om afskrifning å stadens under Styrelsens vård stående lösa egendom.

B) Till Drätselkammaren:

- 1:o) Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning om anslag till inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof;
- 2:o) Hamnstyrelsens framställning om anslag till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär;
- 3:o) Hamnstyrelsens framställning om löneförhöjning åt hamnserviserna;
- 4:o) Karlstads arbetarekommuns af Herr O. W. Karlsson som motion upptagna framställning om ändring i tiden för uppbördsstämorna för kommunalutskylder här i staden; samt
- 5:o) Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af en skridskobana här i staden.

C) *Till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren:*

Magistratens resolution med infor drande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver af tjänstgörande arkitekten hos Kungl. Öfverintendentensämbetet framställda erinringar beträffande förslaget till ny stadsplan för visst onråde af stadsdelen Herrhagen här i staden.

D) *Till Saluhallstyrelsen och Drätselkammaren:*

Kungl. Kommerskollegii af Herr Dahlman som motion upptagna framställning angående anordnande af en lefnadskostnadsundersökning här i staden samt beviljande af medel till bestridande af utgifterna härför.

E) *Till Brandstyrelsen och Drätselkammaren:*

Herr A. Zachrisons motion angående reglering af löneförmånerna för brandchefen här i staden samt rörande ändrade bestämmelser i fråga om brandchefens tillsättning.

F) *Till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren:*

Fröken Anna Ljungkvists motion om tillsättande af en kommitté för behandling af frågan om inrättande af en husmoderskola här i staden.

§ 156.

Föredrogs en af Herr A. Zachrison väckt motion angående ändrade bestämmelser i fråga om tillsättning af stadsarkitekten här i staden; Och beslöto Stadsfullmäktige öfverlämna motionen till Magistraten under anhållan, att Magistraten ville däröfver afgifva yttrande, hvarefter Drätselkammaren och Byggnadsnämnden hade att i ärendet afgifva utlåtande.

§ 157.

Stadsfullmäktiges yttrande hade infor drats öfver Riksdagens skrifvelse till Konungen angående undanrödjande af i gällande författningar förefintliga hinder för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att i huru små partier som helst direkt till konsumenterna försälja sina alster.

Uti detta ärende hade Saluhallsstyrelsen uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

- Se Serien A N:o 10; sid. 4.

Härefter hade Drätselkammaren, Hälsovårdsnämnden och Beredningsutskottet jämväl utlåtit sig i frågan och därvid sammanstämmande hemställt, att Stadsfull-

mäktige måtte såsom infordradt yttrande åberopa hvad Saluhallsstyrelsen i ärendet anført.

Under öfverläggningen yrkade

dels Herr Nyström, att ärendet måtte återremitteras till Saluhallsstyrelsen för förnyadt yttrande med hänsyn till hvad i Riksdagens skrivelse anförts angående det vid lifsmedelshandeln förekommande mellanhandssystemet;

dels Herr Lindh, att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande uttala önskvärldheten af, att sådana anstalter kunde träffas, som åtminstone i någon mån tillfredsställde både producenters och konsumenters berättigade kraf, och fördenskull tillstyrka sådana ändringar i gällande stadganden och bestämmelser, som i Riksdagens skrivelse ifrågasatts,

och dels Herr af Geijersstam, att Beredningsutskottets förslag i ärendet måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Sedan Herr Nyströms yrkande om ärendets återremitterande till Saluhallsstyrelsen blifvit af Stadsfullmäktige afslaget, beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, med 23 röster mot 9, som tillfölo Herr Lindhs yrkande, att, i enlighet med hvad Beredningsutskottet föreslagit, såsom infordradt yttrande öfver Riksdagens ifrågavarande skrivelse åberopa hvad Saluhallsstyrelsen i ärendet anført.

Se serien A n:o 10; sid. 1.

§ 158.

Hos Stadsfullmäktige hade Drättselkammaren anhållit om godkännande af följande utaf Kammaren uppgjorda förslag till instruktion för stadsarkitekten:

Se serien A N:o 10; sid 8.

Häröfver hade Byggnadsnämnden uppå remiss afgifvit följande yttrande:

Se serien A N:o 10; sid. 10.

Beredningsutskottet hade i ärendet utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 10.

Under den öfverläggning, som i ärendet uppstod, framställdes följande yrkanden, nämligen

dels af Herr Zachrison, som hemställde, att första punkten af de i förslaget ingående "Allmänna bestämmelser" måtte erhålla följande ändrade lydelse:

"Stadsarkitekten, som är biträde åt drättselkammaren och byggnadsnämnden, tillsättes i enlighet med i drättselkammarens reglemente gifna föreskrifter."

dels och af Herr Gullström, som yrkade:

1:o) att punkt h) i instruktionsföredraget måtte erhålla följande ändrade lydelse:

“h) att uppgöra ritningar, kostnadsförslag, arbetsbeskrifningar och kontrakt till samt leda de byggnadsföretag, som af drätselkammaren ombesörjas, samt utöfva högsta tillsynen öfver utförandet på entreprenad af sådana byggnadsföretag”;

2:o) att efter orden “af stadsfullmäktige bestämd aflöning” i 2:dra punkten af “Allmänna bestämmelser” i förslaget måtte inskjutas orden “hvaraf viss del utgör tjänstgöringspenningar”, samt

3:o) att såsom 3:dje moment i berörda “Allmänna bestämmelser” måtte införas en så lydande föreskrift:

“Om stadsarkitekten åsidosätter sina skyldigheter eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äga vederbörande delegationer att omedelbart försätta honom ur tjänstgöring, till dess Stadsfullmäktige efter inkommen anmälan fattat beslut i saken. Stadsfullmäktige äga i sådant fall att genast skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner, men skall detta liksom ock den föregående anmälan beslutas med minst två tredjedels majoritet”, hvilken föreskrift öfverensstämde med § 10 i den för stadsingeniören fastställda instruktionen.

I anledning af de sålunda framställda ändringsförslagen yrkades inom Stadsfullmäktige, att ärendet måtte återremitteras för att af vederbörande delegationer tagas i förnyadt öfvervägande.

Efter särskilda propositioner beslöto Stadsfullmäktige återremittera ärendet till Drätselkammaren och Byggnadsnämnden för förnyad behandling med hänsyn till de yrkanden om ändringar i och tillägg till förslaget, som inom Stadsfullmäktige framställes.

Se serien A N:o 10; sid. 7.

§ 159.

Angående anslag för år 1913 till reparationsarbeten å stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader hade Kammaren hos Stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se serien A N:o 10; sid. 12.

Häröfver hade Beredningsutskottet afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 10; sid. 14.

Och biföllo Stadsfullmäktige, hvad Utskottet sålunda föreslagit.

§ 160.

Angående prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift hade Drätselkammaren gjort följande framställning:

Se serien A N:o 10; sid. 15.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet häröfver utlåtit sig sålunda:
Se serien A N:o 10; sid. 16.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 161.

Vid sammanträde den 19 oktober 1911 hade Stadsfullmäktige beslutat, att de utefter Klarälfsven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom det område, som vore beläget mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund, skulle upplåtas till villatomter, och hade Fullmäktige därvid tillika uppdragit dels åt Byggnadsnämnden att utarbета ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å berörda områden äfvensom upprätta förslag till de förändringar i byggnadsordningen, som för uppförande af villabyggnader å dessa områden blefve erforderliga, dels ock åt Drätselkammaren att verkställa utredning angående kostnaderna för de fyllnads- och dräneringsarbeten, som uppförandet af villabyggnader å nordvästra delen af Sandgrund komme att föranleda.

I anledning häraf hade nu Byggnadsnämnden till Stadsfullmäktige inkommit med förslag till ny stadsplan för ofvanberörda områden samt till erforderliga ändringar i byggnadsordningen, hvilka förslag innefattades i följande från Byggnadsnämnden expedierade protokollsutdrag:

Se serien A N:o 10; sid. 17.

Från styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken samt Drätselkammaren hade tillika ingifvits följande kostnadsförslag för vatten- och afloppsledning samt gatu- och fyllnadsarbeten å såväl det föreslagna villaområdet som nordvästra delen af Sandgrund:

Se serien A N:o 10; sid. 21.

Därjämte hade Drätselkammaren afgifvit yttrande i ärendet, hvilket lydde sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 23.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet härefter utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 25.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Utskottet i ärendet hemställt.

§ 162.

Angående beviljande af pension åt stadens brandchef, majoren J. P. Wendt hade Brandstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 10: sid. 28.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande, så lydande;

Se serien A N:o 10; sid. 30.

Beredningsutskottet hade uppå remiss utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 10: sid. 31.

Under öfverläggningen yrkade Herr Karlsson den ändring i Beredningsutskottets förslag, att beloppet af den föreslagna pensionen till majoren Wendt bestämdes till 1,750 kronor för år.

Efter särskilda propositioner jämlikt Herr Karlssons yrkande samt å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 163.

Angående plats för ett nytt småskolehus hade Folkskolestyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 10; sid. 32.

I detta ärende hade Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande, hvilket lydde sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 36.

Beredningsutskottet hade i ärendet afgifvit följande yttrande:

Se serien A N:o 10; sid. 37.

Under öfverläggningen i ärendet yrkades

dels af Herr Gullström, att därest Stadsfullmäktige komme att enligt Beredningsutskottets förslag besluta ärendets återremitterande till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren, Fullmäktige därvid tillika måtte uppdraga åt nämnda delegationer att verkställa utredning angående möjligheten af det ifrågasatta småskolehusets förläggande till de s. k. Herrgårdsägorna väster om Rudsvägen,

dels af Herr Ankers att ärendet måtte omedelbart företagas till slutligt afgörande samt att Stadsfullmäktige därvid måtte bifalla Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan,

dels ock af Herr af Geijersstam, att Beredningsutskottets förslag måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

Efter särskilda propositioner beslöto Stadsfullmäktige bifalla Herr Ankers ofvannämnda yrkande, hvadan Stadsfullmäktige alltså, i enlighet med Folkskolestyrelsens framställning, beslutat upplåta erforderlig mark af lägenheten Östbro till plats för ett nytt småskolehus.

§ 164.

På framställning af Styrelsen för Karlstads förening för anordnande af skolofskolonier samt i enlighet med hvad Drätselkammaren och Beredningsutskottet

uti afgifna utlåtanden hemställt beslöto Stadsfullmäktige bevilja nämnda styrelse ett anslag af 500 kronor för föreningens verksamhet nästkommande år, därvid Stadsfullmäktige tillika föreskrefvo, att därest anslag för föreningen skulle ifrågasättas jämväl för år 1914, ansökan därom skall till Stadsfullmäktige ingifvas före den 1 oktober 1913, äfvensom att denna ansökan skall vara åtföljd af en redogörelse öfver föreningens verksamhet och ekonomi den gångna sommaren liksom af läkarebetyg rörande resultatet af barnens vistelse å kolonierna.

Därjämte beständes, att nu beviljad anslagsbelopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

Se serien A N:o 10; sid. 38.

§ 165.

Angående vidtagande af åtgärder, hvarigenom i stadens tjänst anställda personer tillförbundnes att icke utan särskildt tillstånd vara bosatta utom staden hade Herr A. Dahlman hos Stadsfullmäktige väckt en så lydande motion:

Se serien A N:o 10, sid. 43.

Häröfver hade Drätselkammaren uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 10; sid. 50.

Uti in'ordradt yttrande hade Beredningsutskottet hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bifalla hvad Drätselkammaren i anledning af Herr A. Dahlmans förevarande motion föreslagit.

Hvad utskottet sålunda hemställt, blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 166.

Angående ny värdering af stadens fastigheter jämte hvad därmed stode i samband hade Herr V. Vendel hos Stadsfullmäktige väckt följande motion:

Se serien A N:o 10; sid. 52.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden; Och beslöto nu Stadsfullmäktige bifalla hvad Herr Vendel i sin förevarande motion föreslagit.

§ 167.

På därom af Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor gjord framställning, hvaröfver Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, samt i enlighet med af Herr af Geijersstam nu framställt yrkande beslöto Stadsfullmäktige *dels* att för hvart och ett af åren 1913, 1914 och 1915 bevilja ett anslag af 5,200 kronor till skolans uppehållande under denna tid, *dels ock* att förklara sig villiga att bidra till de vid skolan anställda

lärarinnornas ålderstillägg med hälften af det helopp, staten för samma ändamål tillsköte, samt till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder.

Därjämte bestämdes, att sålunda beviljade belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

Se serien A N:o 10; sid. 54.

§ 168.

På af Magistraten gjord framställning, till hvilken Drätselkammaren och Beredningsutskottet uti afgifna utlåtanden tillstyrkt bifall, beslöto nu Stadsfullmäktige att för år 1913 bevilja ett belopp af 1,200 kronor till aflönande af biträde å kronouppbördskontoret härstädes, hvarjämte tillika bestämdes att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

Se serien A N:o 10; sid. 56.

§ 169.

Styrelsen för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening hade hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning om anslag för räkenskapsåret den 1 juli 1912—den 30 juni 1913:

Se serien A N:o 10; sid. 58.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se serien A N:o 10; sid. 60.

Och biföllo Stadsfullmäktige Utskottets i ärendet gjorda hemställan.

§ 170.

Hos Stadsfullmäktige hade Hamnstyrelsen gjort följande, af kostnadsberäkning åtföljda framställning om anslag till utförande af muddringsarbeten:

Se serien A N:o 10; sid. 61.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade i ärendet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets utlåtande så lydande:

Se serien A N:o 10; sid. 62.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla hvad Utskottet sålunda föreslagit.

§ 171.

Styrelsen för Karlstads Arbetsstuga hade hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning om anslag för nästkommande år till bestridande af kostnaderna för arbetsstugans fortsatta verksamhet:

Se serien A N:o 10; sid. 63.

I detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 10; sid. 66.

Härefter hade Beredningsutskottet utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 67.

Under öfverläggningen i ärendet yrkade Herr Vendel bifall till Beredningsutskottets förslag med tillägg af det af Drätselkammaren föreslagna villkor för anslagets beviljande, att det skulle öfverlåtas åt Stadsfullmäktige att tillsätta styrelse för arbetsstugan.

Efter särskilda propositioner å bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt samt jämlikt Herr Vendels berörda yrkande beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, med 16 röster, däribland Herr Ordförandens, mot 16, som tillfölla Herr Vendels yrkande, att bifalla Beredningsutskottets i ärendet framställda förslag oförändradt.

På därom framställt yrkande beslöto Stadsfullmäktige tillika, att den af Beredningsutskottet omförmälda granskningen af arbetsstugans räkenskaper skulle verkställas af de utaf Stadsfullmäktige för granskning af stadens styrelsers och delegationers räkenskaper utsedda revisorer.

§ 172.

Hos Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden gjort framställning om godkännande af förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara här i staden jämte därtill hörande byggnadsplan, hvilken framställning innefattades i ett så lydande protokollsutdrag:

Se serien A N:o 10; sid. 68.

Uti inforordadt yltrande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till framställningen, hvarefter Beredningsutskottet i ärendet afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 10; sid. 71.

Under öfverläggningen yrkade Herr af Geijersstam, att, som ifrågavarande förslag bort af Byggnadsnämnden behandlas i enlighet med bestämmelserna i fråga om behandling af förslag till stadsplan, Stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet till Byggnadsnämnden för förnyad, laglikmätig behandling; Och beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Herr af Geijersstam sålunda föreslagit.

§ 173.

Angående uppgörelser med vissa donationsjordsinnehafvare hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 10; sid. 73.

Häröfver hade Beredningsutskottet uppå remiss utlåtit sig sålunda:
Se serien A N:o 10; sid. 76.

Under öfverläggningen yrkade Herr Vendel, att Stadsfullmäktige måtte bifalla hvad Beredningsutskottet i ärendet föreslagit samt tillika bestämma, att de för inlösen af mark oeh byggnader enligt ifrågavarande uppgörelser erforderliga medlen, hvilka, såsom Drättselkammarens framställning utvisade, uppginge till sammanlagdt 16,959 kronor 53 öre, skulle anskaffas medelst upplåning.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Herr Vendel sålunda hemställt.

§ 174.

Hos Stadsfullmäktige hade Drättselkammaren gjort följande framrtällning angående upptagande för stadens räkning af ett 40-årigt amorteringslån:

Se serien A N:o 10; sid. 77.

Häröfver hade Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 10; sid. 79.

Under öfverläggningen yrkade Herr Vendel, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta, att i det ifrågasatta amorteringslånet jämväl skulle ingå det belopp av 16,959 kronor 53 öre, som Stadsfullmäktige förut denna dag beslutit skola upplånas för inlösen af mark och byggnader vid uppgörelserna med vissa donationsjordinnehafvare, nämligen Mathilda Nilssons sterbhusdelägare, N. G. Larsson, K. J. Andersson, C. J. Lindén och G. A. Larsson, samt att Stadsfullmäktige fördenskull måtte söka Kungl. Majts tillstånd till upptagande af ett 40-årigt amorteringslån å ett belopp, jämnande utfördt, af 2,562,000 kronor äfvensom uppdraga åt Drättselkammaren att verkställa upplåning häraf på sätt Kammarren funne för staden fördelaktigast.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla Beredningsutskottets i ärendet gjorda hemställan med den ändring däri, som af Herr Vendel föreslagits.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende

för sin del beslutat att för af Drättselkammaren angifna ändamål äfvensom för bestridande af ofvan omförmälda utgifter för inlösen af mark och byggnader för stadens räkning upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,562,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Majts tillstånd,

uppdragit åt sin Herr Ordförande att, med kontrasignation af sekreteraren, underteckna ifrågavarande underdåniga ansökning samt

bemyndigat Drättselkammaren att, sedan tillstånd till lånets upptagande erhållits, verkställa upplåning, på sätt kammarren funne för staden fördelaktigast, af såväl omförmälda belopp, 2,562,000 kronor, som jämväl det belopp å 80,000 kronor, till hvars upplånande nådigt tillstånd förut erhållits, eller tillhopa kronor 2,642,000 kronor.

§ 175.

Angående ändring af priset å elektrisk ström hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 10; sid. 80.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande, hvilket lydde sålunda:

Se serien A N:o 10; sid. 86.

Uppå remiss hade därefter Beredningsutskottet i ärendet utlåtit sig sålunda:
Se serien A N:o 10; sid. 87.

Under öfverläggningen yrkade Herr Vendel, att Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Efter särskilda propositioner jämlikt Herr Vendels berörda yrkande samt å bifall till Beredningsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Beredningsutskottet i ärendet hemställt.

§ 176.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 26 November 1912.

AXEL DAHLMAN.

R. HUSS. HUGO SEVERIN.

Offentligen uppläst den 26 November 1912; betygar

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 19 December.

N:o 11.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Val af tre ledamöter i Drätselkammaren för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herrar A. Svanbom, A. Forssell och T. Osterman) (Valsedel N:o 1); 3:o) Val af en ledamot i Drätselkammaren för tiden till den 1 januari 1914 efter Herr A. Nilsson) (Valsedel N:o 1); 4:o) Val af en suppleant i Drätselkammaren för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr H. Allsing) (Valsedel N:o 2); 5:o) Val af tre ledamöter i Fattigvårdsstyrelsen för tiden till den 1 januari 1917 (efter Herrar Herman Andersson, E. V. Gelin och Axel Svensson) (Valsedel N:o 3); 6:o) Val af två suppleanter i Fattigvårdsstyrelsen för tiden till den 1 januari 1917 (efter Herrar David Karlström och Valfrid Svensson) (Valsedel N:o 4); 7:o) Val af en ledamot i Hamnstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr H. Geijer) (Valsedel N:o 5); 8:o) Val af en ledamot i Hamnstyrelsen för tiden till den 1 ja-	nuari 1915 (efter Herr H. Edlund) (Valsedel N:o 5); 9:o) Val af tre suppleanter i Hamnstyrelsen för år 1913 (efter Herrar A. Forssell, Josef Lofberg och Hj. Nisbeth) (Valsedel N:o 6); 10:o) Val af två ledamöter i styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herrar H. Edlund och Iwar Olsson) (Valsedel N:o 7); 11:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken för tiden till den 1 januari 1915 (Valsedel N:o 7); 12:o) Val af tre suppleanter i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken för år 1913 (efter Herrar H. Severin och E. Ankers samt en tredje suppleant enligt nya reglementet för Styrelsen) (Valsedel N:o 8); 13:o) Val af en ledamot i Byggnadsnämnden för tiden till den 1 januari 1915 (efter Herr C. A. Resare) (Valsedel N:o 9); 14:o) Val af en suppleant i Byggnadsnämnden för tiden till den

- 1 januari 1915 (efter Herr Hj. Nisbeth) (Valsedel N:o 10);
- 15:o) Val af en ledamot i Trädgårdsstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr A. Forssell) (Valsedel N:o 11);
- 16:o) Val af två suppleanter i Trädgårdsstyrelsen för år 1913 (efter Heirar G. M. Ydén och N. Fr. Lindh) (Valsedel N:o 12);
- 17:o) Val af en ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr O. P. Nyqvist) (Valsedel N:o 13);
- 18:o) Val af två suppleanter i Brandstyrelsen för år 1913 (efter Herrar Per Agren och F. E. Bengtsson) (Valsedel N:o 14);
- 19:o) Val af tre ledamöter i Brandstodskommittén för försäkring af fast egendom i städernas bolag för år 1913 (efter Herrar A. Nerman, G. A. Falk och C. Cispin) (Valsedel N:o 15);
- 20:o) Val af två suppleanter i Brandstodskommittén för försäkring af fast egendom i städernas bolag (efter Herrar J. O. Jonsson och C. J. Wennberg) (Valsedel N:o 16);
- 21:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herrar Th. Helleberg och K. A. Falk) (Valsedel N:o 17);
- 22:o) Val af två ledamöter i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herrar R. Nyström och N. Bure) (Valsedel N:o 18);
- 23:o) Val af två suppleanter i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för år 1913 (efter Fruarne Anna Helleberg och Greta Gullström) (Valsedel N:o 19);
- 24:o) Val af sju ledamöter i Styrelsen för anordnande af föreläsningar för arbetare för tiden till den 1 januari 1916 (Valsedel N:o 20);
- 25:o) Val af en ledamot i Badhusstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr E. Lundblad) (Valsedel N:o 21);
- 26:o) Val af två suppleanter i Badhusstyrelsen för år 1913 (efter Herrar H. Söderbaum och H. Severin) (Valsedel N:o 22);
- 27:o) Val af tre ledamöter i Saluhallsstyrelsen för tiden den 1 januari 1916 (efter Herrar Hugo Berg, Josef Löfberg och A. W. Adde) (Valsedel N:o 23);
- 28:o) Val af två suppleanter i Saluhallsstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (efter Herr A. Forssell och Fröken Alma Andersson) (Valsedel N:o 24);
- 29:o) Val af en ledamot i Dispensarstyrelsen för tiden till den 1 januari 1916 (Valsedel N:o 25);
- 30:o) Val af två suppleanter i Dispensarstyrelsen för år 1913 (Valsedel N:o 26);
- 31:o) Val af examensvittnen vid realskoleexamen för år 1913 (Valsedel N:o 27);
- 32:o) Val af suppleanter för examensvittnen vid realskoleexamen för år 1913 (Valsedel N:o 28);
- 33:o) Val af en ledamot i Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård för tiden till den 1 januari 1916 (Valsedel N:o 29);
- 34:o) Val af en revisör för granskning af Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts räkenskaper för år 1913 (efter Herr G. Mæchel) (Valsedel N:o 30);
- 35:o) Val af en revisorssuppleant för granskning af Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts räkenskaper för år 1913 (efter

- Herr O. P. Moberg) (Valsedel N:o 31);
- 36:o) Val af tre ledamöter i nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens främjande för tiden till den 1 januari 1915 (Valsedel N:o 32);
- 37:o) Val af tre ledamöter i Folkskolestyrelsen för tiden till den 1 januari 1917 (efter Herrar E. Lundblad, A. O. Alstermark och Bror Larson) (Valsedel N:o 33);
- 38:o) Val af en suppleant i Folkskolestyrelsen för tiden till den 1 januari 1917 (efter Herr A. F. Thelander) (Valsedel N:o 34);
- 39:o) Val af ledamöter i stadens taxeringsnämnder för år 1913 (Valsedel N:o 35);
- 40:o) Val af suppleanter i stadens taxeringsnämnder för år 1913 (Valsedel N:o 36);
- 41:o) Val af en ordförande och fyra ledamöter i nämnden för uttagning af hästar och fordon vid mobilisering för tiden till den 1 januari 1918 (Valsedel N:o 37);
- 42:o) Val af en ledamot i kommissionen för mönstring af hästar och fordon vid mobilisering för tiden till den 1 januari 1918 (Valsedel N:o 37);
- 43:o) Val af tre sakkarevisorer för granskning af stadens styrelser och delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1913 (Valsedel N:o 38);
- 44:o) Val af två suppleanter för sakkarevisorer (Valsedel N:o 39);
- 45:o) Val af två sifferrevisorer för granskning af stadens styrelser och delegationers räkenskaper för år 1913 (Valsedel N:o 40);
- 46:o) Val af två suppleanter för sifferrevisorer (Valsedel N:o 41);
- 47:o) Val af en revisor för granskning af allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper och förvaltning för år 1912 (Valsedel N:o 42) samt val af en suppleant för denna revisor (Valsedel N:o 43);
- 48:o) Val af två revisorer för granskning af Karlstads spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning för år 1912 (Valsedel N:o 44) samt val af två suppleanter för dem (Valsedel N:o 45);
- 49:o) Val af en revisor för granskning af Karlstads läsestugors och folksköks räkenskaper och förvaltning för hyresåret 1911—1912 (Valsedel N:o 46);
- 50:o) Val af inventerings- och besiktningsmän för år 1913 (Valsedel N:o 47);
- 51:o) Val af ombud för Stadsfullmäktige vid mantalsskrifningsförrättningen för år 1913 (Valsedel N:o 48);
- 52:o) Val af fem ledamöter i nämnden för utdelning för år 1913 af räntan å fonden Mæchels gåfva (Valsedel N:o 49);
- 53:o) Val af en ledamot i Spårvägskommittén (efter Herr R. Nyström) (Valsedel N:o 50);
- 54:o) Val af en suppleant i Spårvägskommittén (efter Herr H. Edlund) (Valsedel N:o 51);
- 55:o) Val af en suppleant i kommittén för uppgörande af förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker här i staden (efter Herr A. Nilsson) (Valsedel N:o 52);
- 56:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten under år 1913;

- 57:o) D:o d:o öfver Drätselkammarens framställning om anslag för år 1913 till underhållsarbeten å stadens landsvägar;
- 58:o) D:o d:o öfver Byggnadsnämndens förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget här i staden;
- 59:o) D:o d:o öfver Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning om anslag till inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof;
- 60:o) D:o d:o öfver Hamnstyrelsens framställning om löneförhöjning åt hamnserviserne;
- 61:o) D:o d:o öfver Hamnstyrelsens framställning om anslag till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär;
- 62:o) D:o d:o öfver Brandstyrelsens framställning om afskrifning å stadens under Styrelsens vård stående lösa egendom;
- 63:o) D:o d:o öfver Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.
-

PROTOKOLL,

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 December 1912.

§ 177.

Vid upprop befunnos Herrar vice ordföranden, Hellberg, Clarholm och Helleberg, på grund af bortovaro från staden, samt Herr Welin, på grund af sjukdom, från sammanträdet frånvarande; Och godkändes de anmälda förfallen af stadsfullmäktige.

§ 178.

Att jämte Herr Ordföranden fredagen den 27 i denna månad kl. 2 e. m. å Drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll, utsågos Herrar Fristedt och Gullström.

§ 179.

Följande ärenden remitterades för yttrandens afgifvande:

A) *Till Beredningsutskottet:*

1:o) Drätselkammarens framställning angående täckande af bristen i dödsboet efter aflidna änkefru Elin Brockmann samt i sammanhang därmed väckt fråga om skötseln af donatorernas grafvar;

2:o) Herr S. Gullströms motion angående skrifvelse till Kungl. Maj:t med förslag till ändring i gällande bestämmelser i fråga om röstning med fullmakt vid stadsfullmäktigeval;

3:o) Herr A. Dahlmans motion angående högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads stadsfullmäktiges första sammanträde.

B) *Till Drätselkammaren:*

1:o) Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens skrifvelse angående sådan planläggning af statens och kommunernas arbeten, att största möjliga antal arbetare bereddes arbete under tider och perioder, då större arbetslöshet inträdde;

2:o) Magistratens framställning om beviljande af ett förslagsanslag af 600 kronor till beredande af ersättning för granskning och komplettering af bostadsuppgifter genom af Magistraten utsedde granskningsmän;

3:o) Hälsovårdsnämndens framställning angående beräkning af ålderstillägg för förste stadsläkaren samt löneförhöjning åt andre stadsläkaren.

C) *Till Pensioneringskommittén samt Drätselkammaren:*

1:o) Folkskolestyrelsens framställning angående pensionering af lärarekåren vid stadens folkskolor jämte hvad därmed stode i samband;

2:o) Förre folkskolläraren E. G. Ferns af Herr C. J. Magnusson som motion upptagna framställning om förhöjd pension.

§ 180.

Föredrogs och skulle till Saluhallsstyrelsen och Drätselkammaren öfverlämnas en från Kungl. Kommerskollegium ankommen skrivelse till komplettering af Kollegii vid Stadsfullmäktiges förra sammanträde till nämnda delegationer remitterade cirkulärskrivelse angående anordnande af en lefnadskostnadsundersökning här i staden.

§ 181.

En till Stadsfullmäktiges Herr Ordförande inkommen skrivelse från kommitterade för bildandet af en gemensam pensionskassa för svenska släder föredrogs, och beslöts att densamma skulle öfverlämnas till den af Stadsfullmäktige tillsatta pensioneringskommittén.

§ 182.

Uti till Stadsfullmäktige ingifven skrivelse hade Herr Kamreraren R. Nyström anhållit om entledigande från honom meddelade uppdrag att vara ledamot af Kommittén för uppgörande af förslag till sjukhem för lungotspatienter och bostadshus för lungsiktiga arbetarefamiljer, Spårvägskommitten och Dispensarstyrelsen; Och beslöto Stadsfullmäktige godkänna de gjorda afsägelserna.

§ 183.

På därom framställt förslag beslöto Stadsfullmäktige, att val af ledamöter och suppleanter i stadens taxeringsnämnder för år 1913 skulle förrättas vid dagens sammanträde samt att Stadsfullmäktige därvid skulle för sin del utse fyra ledamöter och fyra suppleanter i hvarje af stadens tre taxeringsnämnder för sagda år.

§ 184.

Vid härefter med slutna sedlar företagna val utsågos:

1:o) Till ledamöter i Drätselkammaren för tiden $\frac{1}{1}$ 1913 — $\frac{31}{12}$ 1915 Herrar Ingenjören A. Svanbom, Boktryckaren A. Forssell och Bankdirektören T. Osterman;

2:o) till ledamot i Drätselkammaren efter Länsjägmästaren A. Nilsson för tiden $1/11913$ — $31/121913$ Herr Fabrikören K. A. Falk;

3:o) till suppleant i Drätselkammaren för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herr Bankdirektören H. Allsing;

4:o) till suppleant i Drätselkammaren efter Fabrikören K. A. Falk för tiden $1/11913$ — $31/121914$ Herr Handlanden Alfr. Nyberg;

5:o) till ledamöter i Fattigvårdsstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121916$ Herrar Bokhandlaren Herman Andersson, Fabrikören Axel Svensson och Förste läraren David Karlström;

6:o) till suppleanter i Fattigvårdsstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121916$ Herr Fabrikören Valfrid Svensson och Fröken Alma Andersson;

7:o) till ledamot i Hamnstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herr Järnhandlanden H. Geijer;

8:o) till ledamot i Hamnstyrelsen efter ingenjören H. Edlund för tiden $1/11913$ — $31/121914$ Herr Boktryckaren A. Forssell;

9:o) till suppleanter i Hamnstyrelsen för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Grosshandlaren Josef Löfberg, Öfverstelöjtnanten M. Tisell och Skeppsredaren J. Bergendorff;

10:o) till ledamöter i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herrar Hamnkassören Iwar Olsson och Boktryckaren Emil Ankers;

11:o) till ledamot i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken, i enlighet med det under innevarande år fastställda reglementet för Styrelsen, för tiden $1/11913$ — $31/121914$ Herr Bankkassören Erik Setterberg;

12:o) till suppleanter i Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Förvaltaren F. E. Bonnevier, Boktryckaren E. Ander och Kaptenen Karl Kaijser;

13:o) till ledamot i Byggnadsnämnden efter Byggmästaren C. A. Resare för tiden $1/11913$ — $31/121914$ Herr Majorerna J. P. Wendt;

14:o) till suppleanter i Byggnadsnämnden efter Majorerna J. P. Wendt och Hjalmar Nisbeth för tiden $1/11913$ — $31/121914$ att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Ingenjören E. Björkman och Öfversångsläraren N. Fr. Lindh;

15:o) till ledamot i Trädgårdsstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herr Boktryckaren A. Forssell;

16:o) till suppleanter i Trädgårdsstyrelsen för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Fil. Doktorn G. M. Ydén och Öfversångsläraren N. Fr. Lindh;

17:o) till ledamot i Brandstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herr Kassören O. P. Nyqvist;

18:o) till suppleanter i Brandstyrelsen för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Kaptenen Per Ågren och Ingeniören F. E. Bengtsson;

19:o) till ledamöter i Brandstodskommittén för försäkring af fast egendom i Städernas bolag för nästa år Herrar Bokhandlaren A. Nerman, Fabrikören G. A. Falk och Stadsarkitekten Carl Crispin;

20:o) till suppleanter i Brandstodskommittén för försäkring af fast egendom i Städernas bolag för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Byggmästaren J. O. Jonsson och Fabrikören C. J. Wennberg;

21:o) till ledamöter i Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolan för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herrar Majoren Th. Helleberg och Fabrikören K. A. Falk;

22:o) till ledamöter i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herrar Lektorn N. Bure och Öfverstelöjtnanten M. Tisell;

23:o) till suppleanter i Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Fruarna Anna Helleberg och Greta Gullström;

24:o) till ledamöter i Styrelsen för anordnande af föreläsningar för arbetare för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herrar Läroverksadjunkten Aug. Bergh, Handlanden Alfr. Nyberg, Vaktmästaren Alfred Jonsson, Folkskolläraren G. A. Gustafsson, Domprosten G. Jakobsson och Gjutaren A. Aurell samt Fröken Nancy Envall;

25:o) till ledamot i Badhusstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herr Rådmanen E. Lundblad;

26:o) till suppleanter i Badhusstyrelsen för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Förste Stadsläkaren H. Söderbaum och Andre Stadsläkaren H. Severin;

27:o) till ledamöter i Saluhallsstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ Herrar Stadsveterinären Hugo Berg, Grosshandlaren Josef Löfberg och Sysslomannen A. W. Adde;

28:o) till suppleanter i Saluhallsstyrelsen för tiden $1/11913$ — $31/121915$ att tjänstgöra i här nämnd ordning Herr Slaktaren Viktor Barthelsson och Fröken Alna Andersson;

29:o) till examensvittnen vid realskoleexamen för nästa år Herrar Bokhandlaren A. Nerman, Fil. Doktorn F. Lovén, Apotekaren S. Gullström och Boktryckaren A. Forssell samt till deras suppleanter för samma tid att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Bankdirektören T. Osterman, Majoren G. Oldevig, Öfverstelöjtnanten C. O. Ahlmark och Kaptenen Karl Kaijser.

30:o) till revisor för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts räkenskaper för år 1913 Herr Bankkassören G. Mæchel samt till dennes suppleant Herr Läroverksadjunkten O. P. Moberg;

31:o) till ledamöter i Folkskolestyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1913— $\frac{31}{12}$ 1916 Herrar Rådmannen E. Lundblad, Kassören A. O. Alstermark och Folkskoleinspektören Bror Larson;

32:o) till suppleant i Folkskolestyrelsen för tiden $\frac{1}{1}$ 1913— $\frac{31}{12}$ 1916 Herr Bankdirektören A. Thelander;

33:o) till ledamöter i Taxeringsnämnden för år 1913 inom stadens första distrikt Herrar Boktryckaren A. Forssell, Fabrikören K. A. Falk, Kaptenen R. Huss och Skräddaren A. Löfgren samt till suppleanter för dem att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Handlanden C. G. Olsson, Handlanden Alfr. Nyberg, Hamnkassören Iwar Olsson och Kopparslagaren M. Bandelin.

34:o) till ledamöter i Taxeringsnämnden för år 1913 inom stadens andra distrikt Herrar Kassören A. O. Alstermark, Materialförvaltaren J. A. Håkansson, Skomakaren W. Wahlström och Gårdsägaren K. J. Swensén, samt till suppleanter för dem att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Bokhållaren P. A. Palm, Inspektören Johan Gillstedt, Träarbetaren Carl Lundgren och Handlanden Carl Nyman;

35:o) till ledamöter i Taxeringsnämnden för år 1913 inom stadens tredje distrikt Herrar Kyrkoskrifvaren J. E. Andersson, Fabrikören R. Ternqvist, Muraren H. Sjögren och Fabrikören Axel Svensson samt till suppleanter för dem att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Fabrikören Valfrid Svensson, Grosshandlaren Fritz Olsson, Handlanden Axel Larsson och Gårdsägaren J. A. Forssén;

36:o) till ordförande i Nämnden för uttagning af hästar och fordon vid mobilisering för tiden $\frac{1}{1}$ 1913— $\frac{31}{12}$ 1917 Herr Kamreraren J. Mæchel samt till ledamöter i samma nämnd för berörda tid Herrar Sysslomanen A. W. Adde, Direktören Hj. Nerman, Disponenten A. Egnell och Förvaltaren F. E. Bonnevier;

37:e) till ledamot i Kommissionen för mönstring af hästar och fordon vid mobilisering för tiden $\frac{1}{1}$ 1913— $\frac{31}{12}$ 1917 Herr Stadsveterinären Hugo Berg;

38) till sakrevisorer för granskning af stadens styrelser och delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1913 Herrar Kamreraren J. Mæchel, Handlanden C. G. Olsson och Bankkassören Aug. Asplund samt till deras suppleanter att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Bankbokhållaren O. Wiridén och Banktjänstemannen R. Bandelin;

39:o) till sifferrevisorer för granskning af stadens styrelser och delegationers räkenskaper för år 1913 Herrar Bankkassören K. J. Åhgren och f. d. Stations-

inspektoren H. Ullman samt till deras suppleanter att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Kaptenen A. Låftman och Bankkassören G. Mæchel;

40:o) till stadens revisor för granskning af allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper och förvaltning år 1912 Herr Bankdirektören A. Sandwall samt till dennes suppleant Herr Bankdirektören A. Austrin;

41:o) till stadens revisorer för granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning år 1912 Herrar Landsfiskalen J. Noréus och Bankkassören K. J. Åhgren samt till deras suppleanter att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Kaptenen Per Ågren och Bankkamreraren A. Henriksson;

42:o) till revisor för granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper och förvaltning för hyresåret 1911—1912 Herr Bankkassören G. Mæchel;

43:o) till inventerings- och besiktningsmän för år 1913:

a) för stadens under Drätselkammarens vård stående lösa egendom Herrar Bokhandlaren Herman Andersson, Handlanden C. G. Olsson, Järnhandlanden H. Geijer, Ingeniören W. Nyström och Förste läraren David Karlström;

b) för stadens under Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken vård stående egendom Herrar Ingeniören E. J. Rydahl och Smeden A. R. Södergren;

c) för stadens under Fattigvårdsstyrelsens och Hälsovårdsnämndens vård stående egendom Herrar Fabrikören M. Brattström och Järnhandlanden Fr. Nygren;

d) för stadens under Hamn- och Trädgårdsstyrelsernas vård stående egendom Herrar Förvaltaren F. E. Bonnevier och Fabrikören Adolf Nyhlén;

e) för stadens under Brandstyrelsens vård stående egendom Herrar Fabrikören C. J. Wennberg och Smeden A. R. Södergren;

44:o) till Stadsfullmäktiges ombud vid mantalsskrifningsförrättningen år 1913 Poliskonstapeln Thure Fridén;

45:o) till ledamöter i Nämnden för utdelning år 1913 af räntan å fonden Mæchels gåfva Fru Ida Hedström, Herrar Kamreraren J. Mæchel och Bankkassören G. Mæchel, Fröken Maria Ros och Herr Syslomanen A. W. Adde;

46:o) till ledamot efter Kamreraren R. Nyström i Spårvägskommittén Herr Disponenten O. Kullgren;

47:o) till suppleanter i Spårvägskommittén efter Disponenten O. Kullgren och Ingeniören H. Edlund att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Ingeniören L. Luppert och Kaptenen R. Huss;

48:o) till suppleant efter Länsjägmästaren A. Nilsson i Kommittén för uppgörande af förslag till nya ordningsföreskrifter för detaljhandeln med brännvin och andra spirituösa drycker här i staden Herr Förste Stadsläkaren H. Söderbaum.

§ 185.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 september 1912 beslutat, *dels* att ledamöterna i hvardera af Dispensarstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård skulle väljas för tre kalenderår och suppleanterna i Dispensarstyrelsen för ett kalenderår äfvensom att af de nu valda ledamöterna i nämnda styrelser en skulle ur hvardera styrelsen afgå med utgången af hvardera af åren 1912 och 1913 efter lottning samt den återstående med utgången af år 1914, *dels ock* att ledamöterna i Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens befrämjande skulle väljas för två kalenderår samt att af de nu valda ledamöterna i nämnden tre ledamöter skulle afgå efter lottning med utgången af år 1912 och de återstående två ledamöterna med utgången af år 1913, hvarjämte tillika bestämts, att val af ledamöter uti omförmälda Styrelser och nämnd efter de med innevarande års utgång afgående samt af suppleanter i Dispensarstyrelsen skulle förrättas i sammanhang med de allmänna valen under december månad innevarande år, så företogos nu dessa ärenden till behandling.

Sedan Herr Ordföranden erinrat, att Kamreraren R. Nyström och Länsjägmästaren A. Nilsson efter af Stadsfullmäktige godkända afsägelser skulle med innevarande år afgå, den förre ur Dispensarstyrelsen och den senare ur Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård, bestämde Stadsfullmäktige, på därom framställt förslag, att bemälda Herrar Nyström och Nilsson skulle anses hafva med innevarande års utgång efter lottning afgått ur respektive berörda styrelser; och skulle alltså val af ledamöter efter dem i samma styrelser vid dagens sammanträde förrättas.

Härefter bestämdes genom lottning, att ur Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens befrämjande skulle med innevarande års utgång afgå Herrar Borgmästaren K. J. Lindholm, Kaptenen H. Ziegler och Förste läraren E. V. Gelin, efter hvilka val af ledamöter i Nämnden alltså skulle denna dag företagas.

Vid härefter med slutna sedlar förrättade särskilda val utsågos:

1:o) Till ledamot i Dispensarstyrelsen efter Kamreraren R. Nyström för tiden $1/11913 - 31/121915$ Herr Tandläkaren H. Hultman:

2:o) till suppleanter i Dispensarstyrelsen för nästa år att tjänstgöra i här nämnd ordning Herrar Boktryckaren A. Forssell och Grosshandlaren Anders Löfberg;

3:o) till ledamot i Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård efter Länsjägmästaren A. Nilsson för tiden $1/11913 - 31/121915$ Herr Länsjägmästaren Gunnar Fries;

4:o) till ledamöter i Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens befrämjande för tiden ^{1/1}1913—^{31/12}1914 Herrar Borgmästaren K. J. Lindholm, Kaptenen H. Ziegler och Förste läraren E. V. Gelin.

§ 186.

Angående anslag till gatuarbeten under år 1913 hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 11; sid. 1.

Häröfver hade Beredningsutskottet uppå remiss afgifvit följande utlåtande:

Se serien A N:o 11; sid 5.

Under öfverläggningen yrkade Herr Gullström,

att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med hvad Beredningsutskottet hemställt, för utförande af gatuarbeten under nästa år, *dels* bevilja ett anslag af 21,827 kronor att anskaffas medels uttaxering, *dels ock* medgifva, att af det lån å 700,000 kronor, som Stadsfullmäktige den 17 sistlidne oktober beslutit upptaga för utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren, får användas ett belopp af 49,182 kronor,

men att Fullmäktige härvid, i fråga om Beredningsutskottets förslag rörande användningen af nämnda medel, måtte, med godkännande af Utskottets förslag i öfriga delar, till Drätselkammaren återremittera frågan om användningen af de enligt förslaget afsedda medlen för nya arbeten *dels* å Tingvalla-Eneströmsgatan, 2,500 kronor — hvarom herr Nyberg förut framställt yrkande — och *dels* å Västra Torggatan, 14,051 kronor, med anmodan till Drätselkammaren att taga i öfvervägande och till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande, huruvida det icke kunde anses tillfyllest, att endast mindre reparationer utfördes å Tingvalla-Eneströmsgatan, och att endast den del af Västra Torggatan, som vore belägen från och med Tingvallagatan till och med Drottninggatan, belades med tuktad sten, samt huruvida icke härigenom eventuellt besparade medel kunde användas för gatubyggnader i stadens utkanter.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla Herr Gullströms i ärendet framställda yrkande.

§ 187.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren gjort följande framställning om anslag för år 1913 till underhållsarbeten å stadens landsvägar:

Se serien A N:o 11; sid. 5.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet i ärendet utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 11, sid 7.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 188.

Till Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden ingifvit förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget här i staden, utom kvarteren Aspen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden, hvilket förslag innefattades i följande från Byggnadsnämnden expedierade protokollsutdrag:

Se serien A N:o 11; sid. 7.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets så lydande:

Se serien A N:o 11; sid. 11.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Utskottet i detta ärende föreslagit.

§ 189.

Angående beviljande af anslag till inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken hos Stadsfullmäktige gjort en så lydande framställning:

Se serien A N:o 11; sid. 11.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade i afgifna utlåtanden tillstyrkt bifall till berörda framställning, därvid Utskottet utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 11; sid. 13.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Utskottet i ärendet hemställt.

§ 190.

Angående löneförhöjning åt hamnserviserna hade Hamnstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se serien A N:o 11, sid. 14.

Uppå remiss hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets så lydande:

Se serien A N:o 11, sid. 15.

Hvad Utskottet sålunda hemställt, blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 191.

Hos Stadsfullmäktige hade Hamnstyrelsen gjort följande framställning om anslag till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär:

Se serien A N:o 11; sid. 16.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade uti infordrade utlåtanden tillstyrkt anslaget beviljande, därvid Utskottet utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 11; sid. 17.

Och beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Utskottet sålunda föreslagit.

§ 192.

I enlighet med hvad Brandstyrelsen hemställt samt Beredningsutskottet uti afgifvet yttrande tillstyrkt medgåfvo nu Stadsfullmäktige, att nedsättningar och afskrifningar å stadens under Brandstyrelsens vård stående lösa egendom finge ske till ett sammanlagdt belopp af 4,788 kronor 80 öre.

Se serien A N:o 11; sid. 17.

§ 193.

Hos Stadsfullmäktign hade Idrottsföreningen Kamraterna gjort följande framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden:

Se serien A N:o 11; sid. 18.

Drätselkammaren hade, uppå remiss, i ärendet afgifvit följande yttrande:

Se serien A N:o 11; sid. 18.

Härefter hade Beredningsutskottet öfver framställningen utlåtit sig sålunda:

Se serien A N:o 11; sid. 19.

Under öfverläggningen yrkade

dels Herr Swensén bifall till Beredningsutskottets förslag med den ändring, att ett förslagsanslag af högst 300 kronor blefve för ändamålet beviljadt,

dels Herr Zachrison bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt,

och dels Herr Gullström bifall till Beredningsutskottets förslag med de ändringar och tillägg, att ett förslagsanslag af högst 300 kronor beviljades, att villkoret om, att danstillställningar å banan ej finge anordnas mer än två gånger i veckan, uteslötes samt att såsom villkor för anslagets beviljande ytterligare föreskrefves, att hockeyspelning på banan ej finge äga rum under de tider, då banan vore fritt upplåten för folkskolebarnen, samt att framställning om förnyadt anslag för ifrågavarande ändamål skulle ingifvas före den 1 oktober hvarje år.

Efter särskilda propositioner jämlikt berörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige, efter votering, med 23 röster mot 6, som tillföllu Beredningsutskottets till kontraposition antagna förslag, att bifalla Herr Swenséns i ärendet framställda yrkande.

Som ofvan.

In fidem :
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 27 december 1912.

AXEL DAHLMAN.

CONRAD FRISTEDT. S. GULLSTRÖM.

Offentligen uppläst den 27 December 1912; betygar

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1913
KARLST.-TIDNING A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 30 December.

N:o 12.

Föredragningslista:

1:o) Remiss af inkomna ärenden; 2:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Magistratens skrivelser med infordrande af stadsfullmäktiges yttrande angående plats för nytt folkskoleseminarium här i staden; 3:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om beviljande af pension åt föreståndarinnan för nämnda läroverk fröken Hildur Renborg; 4:o) D:o D:o öfver Hälsovårdsnämndens framställning om beviljande af pension åt sjuksköterskan Gerda Flach; 5:o) D:o D:o öfver Styrelsens för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt framställning om anslag till anstalten; 6:o) D:o D:o öfver Drätselkammarens	framställning angående ändring af Stadsfullmäktiges beslut den 21 november 1912 om upptagande af ett 40-årigt amorteringslån; 7:o) D:o D:o öfver Fattigvårdsstyrelsens förslag rörande fördelningen af för utdelning tillgängliga räntan å Bergerska fonden; 8:o) D:o D:o öfver Fattigvårdsstyrelsens förslag rörande de personer, som böra befrias från mantalspenningars erläggande nästa år; 9:o) D:o D:o öfver Herr A. Dahlmans motion angående högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads stadsfullmäktiges första sammanträde; 10:o) D:o D:o öfver Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden för år 1913.

PROTOKOLL,

hålet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 30 December 1912.

§ 194.

Vid upprop befunnos Herrar Kullgren, Clarholm och Karlsson, på grund af bortovaro från staden, samt Fröken Ljungkvist, på grund af sjukdom, från sammanträdet frånvarande, och godkändes förfallen af Stadsfullmäktige.

§ 195.

Att jämte Herr Ordföranden lördagen den 4 januari nästkommande år kl. 2,30 e. m. justera dagens protokoll utsågos Herrar Vendel och Magnusson.

§ 196.

Föredrogs från Magistraten inkommet protokollsutdrag angående röstsammanräkning för utseende af efterträdare inom Stadsfullmäktige efter Länsjägmästaren Arvid Nilsson, hvilket protokollsutdrag lydde sålunda:

*Utdrag af protokollet, hålet hos Magistraten i
Karlstad den 4 December 1912.*

§ 236.

Hos Magistraten hade Stadsfullmäktige anmält, att ur Stadsfullmäktige afgått länsjägmästaren Arvid Nilsson, som den 3 December 1910 valts till Stadsfullmäktig för en tid af fyra år, räknade från och med den 1 Januari 1911.

Med anledning häraf hade Magistraten vederbörligen kungjort, att röstsammanräkning för utseende af efterträdare åt Nilsson skulle företagas härstädes denna dag klockan tio förmiddagen.

Det antecknades från protokollet vid nämnda Stadsfullmäktigeval, att Nilsson blifvit vald för gruppen Borgerliga Valmansföreningen.

De valsedlar, som utgjorde nämnda grupp, framtogos ur det förseglade omslaget, och inom gruppen verkställdes röstsammanräkning enligt de i § 28 mom. 2 af förordningen om kommunalstyrelse i stad föreskrifna grunder.

De rösttal, som härvid uträknades, utgjorde:

för öfverstelöjtnanten C. O. Ahlmark	5,094.
» landtmätaren Sten Ström	5,085.
» fabrikören K. A. Falk	4,923.
» järnhandlaren Herman Geijer	4,893.
» järnhandlaren August Huzell.....	190.
» häradshöfdingen K. Arrhenius	92.
» ingenjören A. Svanbom	80.
» folkskolläraren A. G. Lingren	54.
» landtbrukaren Georg Wennerström.....	53.
» bankdirektören Holger Alsing	48.
» grosshandlaren A. Löfberg.....	45.
» folkskoleinspektören Bror Larson	44.
» bokbindaren C. G. Dahlin	31.
» v. häradshöfdingen Sv. af Geijersstam	31.
» bokhandlaren A. Åström	31.
» kommissionären P. M. Pettersson ..	27.
» doktorn Hugo Severin ..	24.
» komministern F. Nordvall ..	21.

Då öfverstelöjtnanten C. O. Ahlmark erhållit högsta rösttalet, förklarades han vald till Stadsfullmäktig i Nilssons ställe för tiden till den 1 januari 1915.

Valsedlarna blefvo härefter inlagda i ett konvolut som försågs med påskrift: "Röstsedlar vid Stadsfullmäktigeval $\frac{3}{12}$ 1910 i Karlstad" och förseglades med fem lacksigill deraf ett innehöll Karlstads stads vapen och orden Carlstads stads sigill, två innehöllo bokstäfverna K. J. L. och hvardera af de andra bokstäfverna J. L. och C. L.

Och skulle konvolutet förvaras i magistratssekreterarens kassaskåp.

Bestämdes att protokollet skulle justeras nästkommande måndag.

In fidem:
C. LIDBERG.

§ 197.

Föredrogos följande från Magistraten inkomna tvänne transsumt af protokoll vid inför Magistraten förrättade val dels af nio stadsfullmäktige för stadens norra valkrets och dels af nio stadsfullmäktige för stadens södra valkrets:

*Transsumt af protokollet, hållet hos Magistraten
i Karlstad den 7 December 1912.*

§ 237.

Jämlikt Magistratens kungörelse den 6 November 1912 skulle val af nio stadsfullmäktige för stadens norra valkrets för en tid af fyra år, räknade från och med den 1 januari nästkommande år, förrättas å rådhuset härstädes denna dag mellan klockan tolf på dagen och två eftermiddagen samt fem och åtta eftermiddagen.

— — — — —

Vid valförrättningens slut tillkännagafs, att röstsammanräkningen skulle ega rum den 9 December 1912 efter rådhusrättens ordinarie session.

Den 9 December 1912.

— — — — —

Af platserna hade sålunda tillfallit fem gruppen Sparsamhets-, Nykterhets- och Reformvänner och fyra gruppen Karlstads Borgerliga Valmansförening; Och voro till stadsfullmäktige för stadens norra valkrets för en tid af fyra år, räknade från och med den 1 januari nästkommande år, 1913, valda: apotekaren S. Gullström, landsfiskalen J. Noréus, andra stadsläkaren H. Severin, gårdegaren C. J. Magnusson, plåtslagaren Olof Eriksson, förste stadsläkaren H. Söderbaum, verkmästaren S. Florell, bankdirektören T. Osterman och byggmästaren Olof Westlund.

— — — — —

In fidem:
C. LIDBERG.

*Transsumt af protokollet, hållet hos Magistraten
i Karlstad den 14 December 1912.*

§ 243.

Jämlikt Magistratens kungörelse den 6 November 1912 skulle val af nio stadsfullmäktige för stadens södra valkrets för en tid af fyra år, räknade från och med den 1 Januari nästkommande år, förrättas å rådhuset härstädes denna

dag mellan klockan tolf middagen och två eftermiddagen samt fem och åtta eftermiddagen.

— — — — —
Vid valförrättningens slut tillkännagafs, att röstsammanräkningen skulle ega rum den 16 December efter rådhusrättens session.

Den 16 December 1912.

— — — — —
Af platserna hade sålunda tillfallit fem gruppen Sparsamhets-, Nykterhets- och Reformvänner och fyra gruppen Karlstads Borgerliga Valmansförening; Och voro till stadsfullmäktige för stadens södra valkrets för en tid af fyra år, räknade från och med den 1 januari nästkommande år, 1913, valda: folkskolläraren E. V. Gelin, lektorn V. Vendel, fru Gerda Hellberg, ingenjören A. Svanbom, gods-expeditören J. A. Håkansson, bundtmakaren J. E. Johansson, handlanden W. Welin, tunnbindaren R. Ternqvist och filaren V. E. Viktorin.

— — — — —
In fidem:
C. LIDBERG.

§ 198.

Föredrogs och remitterades till Drätselkammaren för yttrandes afgifvande: Fattigvårdsstyrelsens framställning angående beredande af arbetstillfällen åt arbetslösa personer. j

§ 199.

Genom särskilda skrivelser af den 20 December 1910 och den 10 September 1912 hade Kungl. Öfverintendentsämbetet anmodat Konungens Befallningshafvande i länet att infordra Stadsfullmäktiges här i staden yttrande angående plats för nytt folkskoleseminarium i Karlstad, och hade, sedan handlingarne i ärendet blifvit från Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnade, Drätselkammaren, uppå remiss, afgifvit följande yttrande:

Se Ser. A. N:o 12; sid. 100.

Härefter hade Beredningsutskottet i ärendet utlåtut sig sålunda:

Se Ser. A. N:o 12; sid. 102.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 200.

Angående beviljande af pension åt föreståndarinnan för Karlstads högre elementarläroverk för flickor fröken Hildur Renborg hade styrelsen för nämnda läroverk hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 12; sid. 103.

Häröfver hade Drätselkammaren oeh Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 12; sid. 106.

Hvad Utskottet sålunda hemställt blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 201.

Angående beviljande af pension åt sköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach hade Hälsovårdsnämnden hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 12; sid. 106.

Hälsovårdsnämnden hade uti en sedermera gjord framställning hemställt om viss ändring af sitt berörda förslag, hvilken framställning lydde sålunda:

Se Serien A. N:o 12; sid. 107.

Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade i ärendet afgifvit följande utlåtanden:

Se Ser. A. N:o 12; sid. 108—109.

Stadsfullmäktige biföllo, hvad Utskottet sålunda hemställt.

§ 202.

Styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt hade angående anslag till anstalten hos Stadsfullmäktige gjort följande framställning:

Se Serien A. N:o 12; sid. 110.

Häröfver hade Drätselkammaren och Beredningsutskottet afgifvit tillstyrkande utlåtanden, varande Utskottets af följande lydelse:

Se Serien A. N:o 12; sid. 111.

Hvad Utskottet sålunda föreslagit blef nu af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 203.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren gjort följande framställning angående ändring af och tillägg till Stadsfullmäktiges den 21 november innevarande år fattade beslut om upptagande af ett 40-årigt amorteringslån, hvilken framställning åtföljts af nedan intagna promemoria angående stadens lån och lånebehof:

Se Serien A. N:o 12; sid. 111.

Häröfver hade Beredningsutskottet utlåtit sig sålunda:

Se Serien A. N:o 12; sid. 115.

Stadsfullmäktige beslöto enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 204.

Till Stadsfullmäktige hade Fattigvårdsstyrelsen inkommit med följande förslag till fördelning af nu för utdelning tillgängliga räntan å Bergerska donationsfonden: Se Serien A. N:o 12; sid. 116.
Uppå remiss hade Beredningsutskottet häröfver afgifvit följande yttrande: Se Serien A. N:o 12; sid. 117.
Och biföllo Stadsfullmäktige hvad Utskottet i ärendet föreslagit.

§ 205.

Till Stadsfullmäktige hade Fattigvårdsstyrelsen ingifvit förslag rörande de personer här i staden, som nästa år på grund af fattigdom eller sjuklighet borde befrias från mantalspenningars erläggande.

Detta förslag hade af Beredningsutskottet i afgifvet utlåtande förordats till godkännande, därvid Utskottet tillika hemställt, att förslaget måtte öfversändas till Magistraten för dess vidare åtgärd;

Och beslöto Stadsfullmäktige bifalla hvad Utskottet sålunda föreslagit.
Se Serien A. N:o 12; sid. 117.

§ 206.

Angående vidtagande af åtgärder för högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde hade Herr A. Dahlman väckt följande motion:

Se Serien A. N:o 12; sid. 118.

Häröfver hade Beredningsutskottet afgifvit följande yttrande:

Se Serien A. N:o 12; sid. 119.

Sedan Herr Vendel förklarar sig förhindrad att fullgöra ifrågavarande uppdrag, beslöto Stadsfullmäktige, med bifall till motionen, att till kommitterade med uppdrag att vidtaga lämpliga anordningar för högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde utse Herrar Rektorn A. Dahlman, Apotekaren S. Gullström och Öfversångsläraren N. Fr. Lindh.

§ 207.

Från Magistraten hade till Stadsfullmäktige ingifvits följande med därvid fogade handlingar så lydande generalförslag till utgifter och inkomster för staden år 1913:

Se Serien A. N:o 12; sid. 1.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet i ärendet afgifvit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 12; sid. 93.

Efter hållen öfverläggning beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Beredningsutskottet i särskilda punkter i detta ärende hemställt.

§ 208.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren K. J. Lindholm öfvervarit sammanträdet.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Justeradt den 4 Januari 1913.

AXEL DAHLMAN.

VALDEMAR VENDEL. C. J. MAGNUSSON.

Offentligen uppläst den 4 januari 1913; betygar

På tjänstens vägnar:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.	Den 2 Januari.	N:o 1.
-------	----------------	--------

1. Beredningsutskottets förslag till val af en ledamot i Materialgårdskommittén.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 26 December 1911.

§ 144.

Beredningsutskottet, som hade att upprätta förslag till val af en ledamot i materialgårdskommittén efter Herr Majoren Th. Helleberg, beslöt att till ledamot i nämnda kommitté föreslå

Ordföranden i Hamnstyrelsen, Herr Öfverstelöjtnanten C. O. Ahlmark.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

2. Beredningsutskottets förslag till val af två ledamöter i styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 26 December 1911.

§ 145.

Sedan Herrar Andre Stadsläkaren H. Severin och handlanden Alfr. Nyberg afsagt sig ledamotskap i Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök, beslöt Beredningsutskottet att till ledamöter i nämnda styrelse efter dem föreslå

*Herrar Boktryckaren Emil Ankers och
Folkskolläraren Ernst Strandman.*

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 25 Januari.

N:o 2.

3. Återremitterade ärendet angående iståndsättande af åtskilliga gator i stadsdelarne Viken och Berget äfvensom anordnande af vattenkastare och framdragande af afloppsledningar inom samma stadsdelar.

(Se Serien B. 1910. N:o 10. § 205)

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 8 december 1911.

S. d. § 8. Sedan Stadsfullmäktige under den 17 november 1910 för förnyad utredning till Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren återremitterat en av Herr Gelin såsom egen motion upptagen framställning av Oscar Sjögren m. fl. angående iståndsättande af åtskilliga gator i stadsdelarne Viken och Berget m. m., men ärendet till följd av påtänkt nytt stadsplaneförslag först nu kunnat upptagas, företog Styrelsen nu denna fråga till behandling, därvid togs i betraktande såväl ett av Föreståndaren uppgjort förslag för anordnande av vatten- och avloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. som ock förslag för anordnande av vattenkastare med *provisoriska* ledningar vid hörnet av Kvarnbergs- och Elfdalsgatorna samt i hörnet af Gillbergs- och Färnebogatorna.

Då Styrelsen fann det senare förslaget icke erbjuda tillräcklig säkerhet för effektiv eldsläckning samt dessutom med hänsyn till dess provisoriska natur vara allt för dyrbart, beslöts att hos Stadsfullmäktige tillstyrka det förstnämnda; Och ville Styrelsen därjämte, för den händelse detta förslag skulle vinna Stadsfullmäktiges bifall, framhålla att hufvudledningen till vattentornet, vilken enligt Stadsfullmäktiges beslut i november 1910 skulle komma att förläggas omedelbart väster om gasklockan, i stället borde kombineras med den av Styrelsen förordade led-

ningen i Färnebogatan och därefter från densamma i korsningen mellan Färnebo- och Gillbergsgatorna uppdragas utefter den tilltänkta öppna platsens södra sida, allt i överensstämmelse med bifogad planritning Litt. C 30.

Protokollsutdrag skulle jämte remisshandlingarna till Drätselkammaren överlämnas.

Ur protokollet:

JONN RUNDGREN.

Kostnadsberäkning

för anordnande af vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Fernebogatorna m. fl. gator i enlighet med bifogade ritning, daterad Karlstads Vattenverk 5 december 1911.

Vikengatan:

Afloppsledning från nuvarande ändpunkten vid kvarteret Hjärpen fram till Kvarnbergsgatan:

390 m. 12" ledning, incl. schaktning, fyllning och läggning à 12: —	4,680: —	
Vattenledningen utförd samtidigt, 390 m. 6" ledning med läggning à 8: —	3,120: —	
Nedstigningsbrunnar, brandposter och afstängningsventiler	2,500: —	10,300: —

Kvarnbergsgatan:

Afloppsledning från järnvägsöfvergången till hörnet af

Elfdalsgatan:

165 m. 9" ledning, incl. läggning à 5: —	825: —	
130 m. 18" „ „ „ à 13: —	1,690: —	
Bergsprängning och schaktning	6,000: —	
Fyllning	1,500: —	
295 m. 6" vattenledning, incl. läggning à 8: —	2,360: —	
Nedstigningsbrunnar, brandposter och afstängningsventiler	2,000: —	14,375: —

Fernebogatan:

Afloppsledning räknadt från Storgatan:

120 m. 18" ledning, incl. läggning à 13: —	1,560: —
Bergsprängning	3,500: —
Fyllning	750: —

115 m. 9" vattenledning, incl läggning à 11:—	1,265: —	
Nedstigningsbrunnar, brandposter och afstängningsventiler och diverse	1,500: —	8,575: —
		<hr/> Kronor 33,250: —

Ofvanstående kostnadsförslag förutsätter att hufvudledningen till nya vattentornet drages i Sjötulls- och Fernebogatorna till korsningen med Gillbergsgatan samt därifrån upp till tornet med intag å dess södra fasad.

Karlstad den 5 december 1911.

ERIK BJÖRKMAN.

Kostnadsförslag

för anordnande af vattenkastare med provisoriska ledningar vid hörnet af Kvarnbergs- och Elfdalsgatorna samt i hörnet af Gillbergs- och Fernebogatorna (ledningarna ej tillräckliga för eldsläckning).

I. Vattenkastaren å Kvarnbergsgatan:

Provisorisk vattenledning utsträcker från nuvarande vattenkastaren i västra Viken; aflopp anordnas till Mariebergsviken 200 m. 1 ¹ / ₄ ' galv. ledning med läggning à 1: 50	300: —
50 m. 6" afloppsror med läggning à 6:—	300: —
Bergsprängning, schaktning och fyllning	3,500: —
Vattenkastare med brunn	150: —
	<hr/> Kronor 4,250: —

II. Vattenkastaren å Fernebogatan .

Under förutsättning att hufvudledningen till Vattentornet utföres i enlighet med den af Stadsfullmäktige i nov. 1910 godkända planen:

120 m. 1 ¹ / ₂ " galv. ledning à 1: 50	180: —
120 m. 6' afloppsledning à 4:—	480: —
Sprängning, schaktning och fyllning	4,250: —
Vattenkastaren	150: —
	<hr/> Kronor 5,060: —

Karlstad den 8 december 1911.

ERIK BJÖRKMAN.

Approximativ kostnadsberäkning

för anordnande af fullständigt

**Vatten- och afloppssystem i stadsdelen Berget och Viken enligt
bilagda plan Litt. C 28.**

Schaktning och fyllning 13,375 m ³ à 2: —	26,750: —
Späntning 7,800 m ² à 1: 50	11,700: —
Vattenlänsning.	2,000: —
Bergsprängning 8,000 m ³ à 12: —	96,000: —
<i>Vattenledning:</i>	
9" rör 530 m. à 12: —	6,360: —
6" rör 4,380 m. à 8: —	38,640: —
4" rör 1,200 m. à 6: —	7,200: —
Afstängningsventiler 80 st. à 75: —	6,000: —
Brandposter 50 st. à 100: —	5,000: —
<i>Aflopsledning:</i>	
0,60 m. rör 370 m. à 15: —	5,550: —
0,45 m. rör 1,165 m. à 12: —	13,980: —
0,38 m. rör 530 m. à 9: —	4,770: —
0,30 m. rör 1,300 à 6: —	7,800: —
0,225 m. rör 3,250 m. à 4 —	13,000: —
Bräddafloppsbrunnar 6 st. à 500: —	3,000: —
Silbrunn 1 st. à 500: —	500: —
Nedstigningsbrunnar 40 st. à 175: —	7,000: —
Lyktbrunnar 35 st. à 50: —	1,750: —
Regnvattensbrunnar 100 st. à 80: —	8,000: —
	<hr/>
	Summa Kronor 265,000: —

Karlstads Vattenverk den 5 december 1911.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 8 januari 1912.

§ 1.

Stadsfullmäktige hade till styrelsen för Vatten- och gasverken samt Drätselkammaren återremitterat Herr Oskar Sjögrens m. fl.s af Herr Gelin som motion upptagna framställning angående istandsättande af åtskilliga gator i stadsdelarne

Viken och Berget m. m., därvid Stadsfullmäktige anmodat nämnda delegationer att verkställa förnyad utredning angående iståndsättande af Kvarnbergs-, Murare-, Gillbergs- och Jössegatorna på det sätt att dessa gator afjämnades till vanliga vägar, äfvensom angående anordnande af vattenkastare i Jössegatan och om möjligt, äfven i södra ändan af Kvarnbergsgatan. Vatten- och Gasverksstyrelsen, som afgifvit yttrande i ärendet, hade uppgjort förslag dels för anordnande af vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. gator och dels för anordnande af vattenkastare med provisoriska ledningar vid hörnet af Kvarnbergs- och Älfdalsgatorna samt i hörnet af Gillbergs- och Färnebogatorna, därvid Styrelsen, som funnit det senare föreslaget icke erbjuda tillräcklig säkerhet för effektiv elsläckning samt dessutom med hänsyn till dess provisoriska natur vara allt för dyrbart, tillstyrkt det förstnämnda förslaget, som slutade på en kostnad af 33,250 kronor.

Drätselkammaren tog nu ärendet i öfvervägande och beslöt äfven för sin del förorda det förstnämnda förslaget, dock ville Drätselkammaren, med hänsyn därtill att Bangatan ej finnes såsom gata upptagen i nu gällande stadsplan och då ovisst vore, huruvida den kunde komma till stånd, förorda sådan ändring i förslaget, att den af Vatten- och gasverksstyrelsen föreslagna afloppsledningen i södra delen af Bangatan och gatan mellan kvarteren Pendeln och Snäppan i stället drages från skärningen mellan Ban- och Vikengatorna fram i Vikengatan till Kvarnbergsgatan och sedan vidare Kvarnbergsgatan fram till ofvannämnda gata mellan kvarteren Pendeln och Snäppan. Denna anordning komme visserligen att medföra borttagandet af ett par byggnader i Vikengatan, men, då dessa byggnader redan voro inlösta, komme det endast att medföra en minskning i stadens hyresinkomst med 380 kronor. Byggnaderna komme enligt kammarens åsikt ändock att i en snar framtid få borttagas för att få trafiken, i synnerhet körtrafiken på Vikengatan till Kvarnbergsgatan framdragen denna väg. För öfrigt blefve gatu- anläggningar på Vikengatan mellan Kvarnbergs- och Bangatorna billigare än iordningsställandet af södra delen af Bangatan och gatan mellan kvarteren Pendeln och Snäppan.

En förändring af ledningarne såsom Drätselkammaren föreslagit skulle enligt upplysning af förståndaren för Vatten- och gasverken icke föranleda någon ändring i de beräknade kostnaderna.

För genomförande af hela förslaget erfordrades bortflyttande af en del byggnader i Kvarnbergsgatan samt förutom de ofvan omförmälda redan inlösta byggnaderna i Vikengatan ytterligare en byggnad därstädes. Enligt af stadsbyggmästaren uppgjord beräkning utgjorde kostnaden för inlösen af mark och byggnader samt ersättning för flyttning af byggnader i Kvarnbergsgatan 13,506 kronor 38 öre

och enligt uppgörelse i donationsjordsrättegång utgjorde kostnaden för inlösen af ett i kvarteren Strålens och Hjärpens västligaste delar i Vikengatan beläget boningshus, betecknad med N:o 26 i Viken, 8,000 kronor. För samtliga dessa vore ett års uppsägning bestämd.

Beträffande uppdraget att verkställa utredning angående Kvarnbergs-, Murare-, Gillbergs- och Jössegatornas afjämnan till vanliga vägar ville Kammaren anföra följande:

Då i händelse Stadsfullmäktige bifölle förslaget om ledningars framdragande, Kvarnbergsgatan ej kunde iordningsställas förr än ledningarne blifvit nedlagda och under den närmaste tiden endast uppsägning af de byggnader, som måste borttagas, kunde ske, ville Kammaren för de gatuarbeten, som skulle verkställas 1913, inkomma med förslag till ombyggnad af denna gata.

Muraregatan hade Kammaren under år 1911 provisoriskt iståndsatt. Till följd af vattentornsbyggnaden hade dock gatan blifvit rätt illa uppkörd, men ämnade Kammaren, sedan byggnadsarbetena blifvit i hufvudsak afslutade, åter sätta gatan i stånd. Därtill behöfdes intet särskildt anslag, utan kunde detta göras af det ordinarie anslaget till gatuarbeten.

Beträffande Gillbergs- och Jössegatorna syntes det Kammaren som om motivet för iordningställande af dessa gator vore att bereda de på ömse sidor om Färnebogatan boende lämpliga tillfartsvägar. Men enligt af byggnadsnämnden uppgjort förslag till ändring af stadsplanen hade en ny gata upptagits, som sammanfölle med den nuvarande vägen väster om gasklockan, och denna nya gata komme att tillgodose de på ömse sidor om Färnebogatan boende med tillfartsväg, hvarför Gillbergs- och Jössegatornas iståndsättande syntes Kammaren obehöfligt. I sitt förslag till 1912 års gatuarbeten hade Kammaren upptagit en summa af 4,000 kronor för iståndsättande af ofvannämnda väg väster om gasklockan och i det nya förslag till gatuarbeten, Drätselkammaren komme att ingifva till Stadsfullmäktige, hade Kammaren äfven tänkt, upptaga samma summa.

Iståndsättande af denna väg blefve äfven billigare än orduande af Gillbergs- och Jössegatorna.

På grund af det nu anförda beslöt Drätselkammaren, i förvisning om att Stadsfullmäktige komme att antaga den förändring i stadsplan, som förslaget innebure, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att framdraga vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. gator i enlighet med Vatten- och gasverksstyrelsens å 33,250 kronor slutande förslag med den af Drätselkammaren här ofvan föreslagna ändringen,

att bevilja 21,506 kronor 38 öre för inlösen af mark och byggnader samt ersättning för flyttning af byggnader, som blefve erforderligt för ledningarnas framdragande i Kvarnbergs- och Vikengatorna, samt

att motionen i öfrigt icke för närvarande skulle till någon åtgärd föranleda.

Mot detta beslut anförde Herr Svanbom så till vida en afvikande mening, att han ansåg, att det Richertska förslaget beträffande afloppet i Kvarnbergsgatan med utlopp till västra älfgrenen i första rummet bort ifrågakomma därest det visat sig utförbart, då härigenom undvekes en ökad belastning på afloppsnetet genom Viken och hufvudledningen till pumpstationen samt vunnes minskning i pumpningen.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Uppgift

på kostnaderna för inlösen af mark, byggnader och ersättning af byggnader i och för framdragandet af Kvarnbergsgatan.

Joh. Schultz sterbhus afstår 19,32 m ² , tillträde 24/11 1910.		
A. J. Magnusson afstår 181 m ² jämte den mark, som ingår i kvarteret.		
Flyttningskostnad för bonings- och uthus	3,450: —	
Magnusson erhåller tomten N:o 95 B i utbyte och skall betala staden i mellangift.	423: 60*	3,026: 40
Anna Plan afstår 71,40 m ² och erhåller i ersättning för mark och inlösen af byggnad.	50: —	
	2,150: — *	2,200: —
Jan Daniel Danielson afstår 98,06 och erhåller i ersättning för mark.	200: —	
och inlösen af byggnad.	3,300: —*	3,500: —
Byggmästare Erik Eriksson, nu skollärare Nyström afstår 176,292 m ² och erhåller för krusbärsbuskar och jordförbättring. tillträde 23/10 1910.		100: —
G. A. Jonson afstår 105 m ² och erhåller flyttningskostnad för bonings- och uthus*.		3,100: —
Johan Qvarnström afstår 15 m ² ; föranleder ej till någon kostnad		
Gustaf Anderson i Rud afstår 273,325 m ² , tillträde 31/10 1910.		
Johannes Anderson, nu Wigström, afstår 37,43 m ² , tillträde 29/10 1910.		
Anders Jönsson afstår 135,28 m ² erhåller tomten N:o 95 A, erhåller i flyttningskostnad	2,000: —	
och skall betala staden mellangift.	500: —*	1,500: —
A. F. Bråt afstår 16 m ² , erhåller för flyttning af staket, tillträde 1/7 1902.		20: —

* 1 års uppsägning.

Enkan Sofia Jansson, ersättning 5,000 kronor för byggnader och 200 kronor för marken redan utbetalda. Egendomen uthyres till enkan. I och för Kvarnbergsgatans framdragande behöfva byggnaderna ej rifvas.

H. A. Olsson afstår 65,91 m ² , erhåller för flyttning af staket och för mark. Tillträde 1/7 1902	40: --	
	19: 98	59: 98

Johannes Petterson afstår 50,877 m². Tillträde 1/4 1902.

Axel Larsson afstår 29,18 m². Tillträde 1/4 1902.

Johannes Bengtsson afstår 21,45 m².

Slaktaren Gust. Anderson afstår 27,37 m². Tillträde 1/1 1903.

N. F. Petterson afstår 11 m²

O. Eriksson afstår 148,63 m². har erhållit 3,000 kronor i flyttningskostnad för boningshus och 325 kronor för hyresersättning och borttagning af stenvmur.

Karl Gustaf Petterson afstår 198 m², har erhållit 30 kronor för flyttning af staket och 100 kronor för mark. Tillträde 1/7 1902.

L. J. Andersson afstår 119,8 m², har erhållit 85 kronor för mark och staketflyttning. Tillträde 1/7 1902.

Landtbrukaren Jansson, Dye, afstår 109,245 m². Byggnaderna rifna och betalda.

A. V. Andersson afstår 135,98 m². Tillträde 1/7 1902.

S:a Kronor 13,506: 38

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 15 December 1911.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 16 januari 1912.

§ 4.

Sedan Herr Oscar Sjögren m. fl., på uppdrag af fastighetsägare inom stadsdelarne Viken och Berget hos Stadsfullmäktige gjort framställning angående iståndsättande af åtskilliga gator inom nämnda stadsdelar äfvensom anordnande af vattenkastare och framdragande af aflopsledningar därstädes, hvilken framställning af Herr Gelin upptagits som motion, beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 17 november 1910 att återremittera ärendet till Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren med anmodan till dessa delegationer att verkställa förnyad utredning angående iståndsättande af Kvarnbergs-, Murare-, Gill-

bergs- och Jössegatorna på det sätt, att dessa gator afjämnades till vanliga vägar äfvensom angående anordnande af vattenkastare i Jössegatan och om möjligt, äfven i södra ändan af Kvarnbergsgatan.

I anledning häraf hade nu Styrelsen för Vatten- och Gasverken låtit uppgöra tvänne alternativa förslag, af hvilka det ena afsåge framdragande af vatten- och afloppledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Fernebogatorna m. fl. gator, i enlighet med af Ingeniören Erik Björkman den 5 December 1911 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, slutande å ett kostnadsbelopp af 33,250 kronor, och det andra innefattade anordnande af vattenkastare med provisoriska ledningar, dels i hörnet af Kvarnbergs- och Elfdalsgatorna för en kostnad af 4,250 kronor och dels i hörnet af Gillbergs- och Fernebogatorna för en kostnad af 5,060 kronor.

Styrelsen hade för sin del förordat det förstnämnda förslaget till utförande.

Uti i ärendet afgifvet yttrande hade Drätselkammaren jämväl tillstyrkt det af Styrelsen för Vatten- och Gasverken sålunda förordade förslaget med viss, i Kammarens yttrande närmare omförmäld ändring beträffande ledningarnes sträckning från skärningen mellan Ban- och Vikengatorna, hvilken ändring ej skulle föranleda någon rubbning i de gjorda kostnadsberäkningarne.

Därjämte hade Drätselkammaren låtit uppgöra en beräkning öfver de kostnader, som för förslagets genomförande blefve erforderliga för inlösen af mark och byggnader samt för flyttning af byggnader, hvilka kostnader uppginge till 21,506 kronor 38 öre, och hade Kammaren hemställt, att detta belopp måtte af Stadsfullmäktige för ändamålet beviljas.

Beträffande frågan om åtskilliga gators istandsättande hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att framställningen i denna del ej måtte för närvarande till någon åtgärd föranleda.

Beredningsutskottet, som nu hade att i detta ärende afgifva utlåtande, beslöt efter handlingarnes föredragning och hållen öfverläggning att till alla delar instämma uti hvad Drätselkammaren i ärendet anført och hemställt.

Utskottet ville fördenskuil hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att framdraga vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Fernebogatorna m. fl. gator i enlighet med af Ingeniören Erik Björkman den 5 December 1911 upprättade ritningar och kostnadsförslag med den ändring beträffande ledningarnes sträckning från skärningen mellan Ban- och Vikengatorna, som af Drätselkammaren föreslagits, samt bevilja härför enligt förslaget erforderliga medel, 33,250 kronor;

att Stadsfullmäktige måtte, för iulösen af mark och byggnader samt gäldande af erforderlig flyttningskostnad för ledningarnes framdragande i Kvarnbergs- och Vikengatorna, i enlighet med af Drätselkammaren härför uppgjord kostnadsberäkning, bevilja ett belopp af 21,506 kronor 38 öre;

att ifrågavarande framställning i öfrigt ej måtte för närvarande till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljade belopp skulle anskaffas genom upplåning.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:R TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 25 Januari.

N:o 2^{1/2}.

Karlstads stads brandchefs redogörelse öfver utvecklingen af Karlstads brandväsende äfvensom årsberättelse för år 1911.

Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Jämlikt föreskriften i stadens brandordning, får jag härmed vördsamt öfverlämna nedanstående redogörelse för brandväsendet i Karlstad.

A Utvecklingen af Karlstads brandväsende.

Karlstad har efter dess grundläggning 1584 flera gånger svårt härjats af elden. Den första eldsvåda, man känner till, inträffade 14 sept. 1616, då nästan hela staden ödelades. Åren 1652 samt 1719 timade äfven betydliga eldsvådor och den 22 juni 1752 lades åter större delen af staden i aska. Den 27 nov. 1805 uppbrunno byggnaderna å 4 tomter och den 18 febr. 1827 å icke mindre än 10 tomter. Den stora eldsvådan 2 juli 1865, då så godt som hela staden afbrann, är i outplånligt minne hos undertecknad och helt visst hos andra gamla Karlstadsbor, som varit vittne till denna hemska händelse.

Först efter den stora branden 1752 synes man med allvar börjat tänka på en organisation af stadens brandväsende. Vid denna tid uppbyggdes ett s. k. brandvaktus å Gryttorget, nuvarande Residenstorget, i hvilket inrymdes en större slangspruta, mindre handsprutor, svablar m. fl. dåtida eldsläckningsredskap. Här hade äfven de tre nattväktarne sitt »corps de garde», hvarifrån de hvarje kväll kl. 10 utgingo, försedda med s. k. saxar och skramlor, för att i gathörnen hvarje timma under nattens lopp utropa: »Klockan är . . . slagen, guds milda och mäktiga hand skydde vår stad för eld och brand.» Förutom nämnde större slangspruta funnos äfven tvänne

något mindre, af hvilka den ena var stationerad vid kyrkan och den andra vid gymnasiehuset. Sprutorna, som arbetade enbart för tryck, voro försedda med sprutkar af koppar, placerade å vagnar med fyra mindre hjul. Dessutom hade hvarje spruta, medelst järnkedjor, tillkoppladt en cistern af koppar, äfven å fyra hjul, rymmande omkring 500 liter vatten, hvilken cistern genom en läderslang stod i förbindelse med sprutkaret. Hvarje spruta hade blott ett utlopp, hvarifrån utgick en tryckslang, förfärdigad af kopparnitadt läder. Denna slang var endast omkring 15 meter lång och af cirka 45 mm. diameter. Kapaciteten nppgick hos de större sprutorna till omkr. 250 minutliter. Vid eldsvåda måste sprutorna på grund af de korta slangarne, alltid placeras så nära eldstället som möjligt och vatten tillföras dem uteslutande genom körning eller langning. Då husen denna tid sällan voro högre än en våning, kunde i allmänhet släckningen verkställas från marken; dock funnos äfven några mindre portativa sprutor, afsedda att föras uppför trappor till vindar och dylika högre belägna ställen.

Borgmästaren utöfvade högsta ledningen af brandväsendet under denna tid. Öfrigt befäl, som utgjordes af sprut- och rotmästare, utsågs hvarje år i januari månad vid allmän rådstuga. Af Magistraten tillsattes dessutom en aflönad s. k. brandmästare, som var denna myndighet ansvarig för, att brandmateriellen var tillräcklig för stadens behof och städse i mönstergillt och brukbart skick. Manskapet, omkring 400, uttogs bland stadens borgare, gesäller och drängar. Allarmering till eldsvåda skedde dels medelst klämtning i kyrkornet, dels genom rop och skramling å stadens gator af brandväktarne.

Då det vid flera tillfällen visat sig att detta brandsystem var mindre tillförlitligt, mest därför, att sprutorna i regel kommo sent fram till eldstället och, att desslikes ofta nödig ordning fattades, togo några för stadens brandväsende nitälskande personer i slutet af 1830-talet initiativ till bildande af den s. k.

Frivilliga brandkåren.

Den som inlagt största förtjänsten om bildandet af denna kår var syssemanen vid Karlstads lasarett, kaptenen i armén, Christian Andersson. Genom föredrag och upprop i platstidningarna lyckades han intressera stadens manliga innevånare för saken med så godt resultat att i slutet af 1838 redan anmält sig det bestämda antalet aktiva medlemmar. Kåren kunde därför från och med år 1839 börja sin verksamhet. Chef för densamma blef nämnde kapten Andersson, som under de tre år han beklädde denna post på ett synnerligt nitiskt sätt befordrade kårens verksamhet.

Det första reglementet för »Karlstads Frivillige Brandcorps» är af magistraten granskadt och godkändt den 13 januari 1839.

Enligt detta reglemente skulle »befälet väljas bland stadens innevånare samt till- och afsättas af de flesta rösterna inom den arbetande personalen.» Vid hvarje nytt års början förnyades valen af såväl befäl som beställningspersoner. Kåren bestod, befälet inräknadt, af 80 tjänstgörande ledamöter, fördelade uti tvänne afdelningar, hvaraf släckningskåren utgjordes af ³/₄ eller 60 man och bärgningskåren af ¹/₄ eller 20 man.

Inom släckningskåren skulle väljas följande befäl och beställningspersoner nämligen: 2:ne brandmästare, 6 rotmästare, 3 ordningsmän, 2 standarförare och 7 strålmästare. Dessutom borde kallas 3:ne hedersledamöter, »som genom de högre insikter de äga, kunna genom meddelade råd och upplysningar blifva kåren nyttige.» Befälet vid bärgningskåren skulle vara: 2:ne bärgningsmästare, 2:ne rotmästare, 1 ordningsman och 2 tygmästare.

Materielen utgjordes af 3:ne slangsprutor jämte hugg- och bräckredskap.

Uniformen bestod af brandhatt och blus, som före begagnandet skulle mönstras och godkännas af respektive 1:ste brand- och bärgningsmästare.

Kåren ansåg äfven som sin plikt stadga: »det de mest nödställde fattige, som efter en olycklig eldsvåda ej hafva tak öfver hufvudet, genom sammanskott inom kåren blifva åtminstone för det första hulpne det nödvändigaste.»

Vid sitt första sammanträde i slutet af januari 1839 kallade kåren till hedersledamöter: landshöfding af Wingård, biskop Agard och borgmästare Florman.

Enl. hvad protokollen från denna tid utvisa försiggingo öfningar med den nya kåren ganska ofta och utfördes vanligtvis under hornmusik. 10 st. houboister, tillhörande ortens regementen, voro nämligen för detta nöjes skull inrullerade vid kåren. Ofta tillställdes basarer och andra fäster, mäst för anskaffande af pengar till inköp af materiell, hvilket viktiga bestyr kåren själf helt och hållet fick dra försorg om. Några gånger paraderade kåren vid konungens ankomst till staden, då denne var på genomresa till eller från Norge. Vid ett sådant tillfälle, nämligen den 31 maj 1839, tillagnades Hans Majestät följande värser, som såsom betecknande för den tidens rojalistiska stämning här »in extenso» anföras:

»På Sveriges jord, o! kung, Du åter träder,
Och nyfödd vår står fram i högtidsskrud!
Ditt fria folk sig åt ditt möte gläder;
Din Svea gläds, en trogen jubelbrud!
Från Nores land, att Dig välkomna åter,
Med högsinnt längtan, hon Dig väntat har,
Hvad Du oss är, hvad Du oss hoppas låter,
I tacksamt bröst har ung och gammal kvar.

Må häfdens bard och skalden fritt få teckna
 För framtids folk de höga bragders drag!
 Emot Dig själf dock häfdens bilder blekna,
 Och sägnens glans mot verklighetens dag.
 Hur skönt för Sveas söner, att Dig svära
 Sin tro, Carl Johan, tidehvarfvets man,
 Och minnet sist till nya tider bära
 Af dem, sin lön i folkets kärlek fann.»

Den frivilliga brandkåren utbildades icke blott praktiskt utan äfven teoretiskt genom utdelande till dess medlemmar af broschyrer och böcker, som berörde brandväsendets olika delar. Bland denna facklitteratur kan nämnas: »Promemoria om frivilliga brandkårer och om eldsläckning i allmänhet» af Fredrik Aminoff, Stockholm 1838; »Nytt sätt att utan vatten hämma och utsläcka alla slags eldsvådor» af G. Palmér, Stockholm 1808, samt »M. Evarats ounbärliga brandbok», öfversättning, tryckt i Linköping 1830.

Att Karlstad under lång tid, ända till den stora branden 1865, befriades från större ödeläggande eldsvådor var helt visst till större delen frivilliga brandkårens förtjänst. Med sin lättare och bekvämligare attiralj var den nämligen städse först på brandplatsen, där den med raskhet och ihärdighet begränsade elden. Hvarje år, fem nätter före jul, då en intensivare eldning merändels förekom, bestreds särskild vakt af frivilliga brandkåren. Denna extravakt, som patrullerade genom stadens olika delar, bestod af en befälhafvare och tre man i två omgångar och hade sitt vaktrum i rådhuset. Den första vakten under natten tjänstgjorde från kl. 9 e. m. till kl. 1 f. m. och den andra härifrån till kl. 5 f. m. Första allarmeringen till eldsvåda var två kanonskott, som aflossades från platsen framför rådhuset vid stora Torget. Här till användes pjäser af det batteri salutkanoner, som af Carl XIV Johan skänktes till staden på 1820-talet, och hvilka ännu finnas förvarade i stadens materialgård.

Högst ogynnsamma förhållanden inverkade på frivilliga brandkårens verksamhet under branden den 2 juli 1865, hvarför denna ock, som ofvan sagts, lade hela staden i aska. Efter detta år upphörde kårens verksamhet, och dess brandattiralj skänktes till högre allm. läroverket, i hvars ägo den ännu befinnes och förvaras, numera föråldrad, i ett af stadens spruthus.

Kårens siste chef var boktryckare C. Forssell, som efter hvad man kan sluta af handlingar från denna tid, nedlagt ett betydande arbete vid iordningställandet af stadens brandväsende efter den olyckliga branden 1865, då en stor del af såväl frivilliga brandkåren som stadens brandmateriell blef lågornas rof. Redan följande år

omorganiserades nämligen brandväsendet här i staden, såsom fallet var inom flera af de svenska städerna, och då var Forssell den förnämsta kraften i detta organisationsarbete, som resulterade i uppsättande af

Karlstads Allmänna brandkår.

Denna kår, som bestod af i staden mantalsskrifna arbetsföra manspersoner mellan 18—50 år indelades i:

1. Släckningsafdelningen.
2. Vaktafdelningen.
3. Bärgningsafdelningen.
4. Reservafdelningen.

Sedan boktryckare Forssell afböjt det erbjudna förtroendet att blifva chef för den nya kåren, utsågs härtill af stadsfullmäktige löjtnanten vid Värmlands fältj.-reg:te B. A. Bäckman, hviken med nit och intresse skötte befattningen till och med 1870. Hans efterträdare blef fängelsedirektören, kaptenen i armén, A. von Mentzer, under hvilkens chefstid ny instruktion för Karlstads brandkår upprättades och trädde i kraft den 3 april 1872. Från 1873 till och med 1875 fungerade lektorn vid Karlstads högre elementarläroverk J. G. M. von Gegerfelt såsom brandchef och efterträddes 1876 af handlanden O. Wennerberg. Denne var en synnerligt praktisk och för brandväsendet intresserad man, som genom ändringar af gammal och inköp af ny materiell gjorde brandattiraljen modernare och mera effektiv. Redan 1879 afgick Wennerberg och brandchefsbefälet uppdrogs nu åt löjtnanten, friherre Chr. Fleetwood. Han var den förste aflönade brandchefen i Karlstad, i det han af stadsfullmäktige tillerkändes ett årligt arvode af 1,000 kr. Fleetwood lämnade befattningen 1882, då sysslomanen John Ericsson valdes till brandchef. Denne innehade befattningen ända tills den kombinerade brand- och poliskåren trädde i verksamhet den 1 nov. 1891, då undertecknad, efter att ha varit vice brandchef sedan 1 jan. 1888, jämlikt stadsfullmäktiges beslut aug. 1891 öfvertog brandchefsbefattningen. Ericsson var en insigtsfull och duglig brandchef, under hvars tid stadens brandväsende i betydande grad vann i styrka och effektivitet isynnerhet genom anskaffande 1882 af den stora ångsprutan, som ännu räknas bland kårens kraftigaste redskap, och fullbordande af stadens vattenledning 1889.

Vid de svåra eldsvådor, som under åren 1888 och 1889 hemsökte och helt eller delvis ödelade flera svenska städer framträdde allt mera de brister, som alltid måste vidlåda en på allmän medborgarplikt grundad brandkår. Behovvet af ett bättre ordnad brandväsende började därför framstå såsom oeftergifligt.

Redan den 21 juni 1888 gjorde därför dåvarande brandkårsstyrelsen framställ-

ning hos stadsfullmäktige om inrättandet af brandtelegraf samt påpekade på samma gång nödvändigheten af att, såsnart vattenledningen blifvit fullbordad, anställa en kasererad brandpostservis. Den 24 oktober samma år nedsattes en kommitté, som skulle inkomma med utredning ifråga om ett bättre ordnande af stadens brand- och polisväsende.

Ett betydelsefullt uppslag till denna frågas lösning gafs af nyssnämnda kommitté, som bestod af borgmästaren C. Moberg (ordförande), öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth, häradshöfdingen V. Ryman, rådmannen C. F. Lidberg, bankdirektören L. Tjerneld och handlanden J. F. Ödmann samt undertecknad, då vice brandchef, adjungerad såsom fackbildad. Bemälde kommitté föreslog nämligen att i tillämpliga delar sammanföra brand- och poliskårerna till en organisation, hvarigenom med minsta uppoffringar ett ganska effektivt brandväsen skulle kunna åvägbringas. Detta förslag vann också stadsfullmäktiges godkännande, och den 1 nov. 1891 trädde den nybildade »Karlstads förenade brand- och poliskår» i verksamhet.

Den brandkårsorganisation, som då genomfördes här i staden och sedan blifvit allmänt bekant under benämningen Karlstadssystemet, vann snart efterföljd i ett flertal landsortsstäder. På så sätt blef Karlstads brandkår en föregångare inom brandväsendet. Genom detta system togs ett beaktansvärdt steg till brandväsendets stärkande i de samhällen, där detsamma kom till användning. Betydelsen häraf förringas ingalunda genom den omständigheten, att man i flera samhällen, så äfven i Karlstad, sedermera ansåg sig böra taga ännu ett steg, till den ännu effektivare formen, en uteslutande för brandtjänst uppsatt och öfvad yrkesbrandkår. Utan den lämpliga öfvergångsform, som Karlstadssystemet erbjöd, skulle emellertid utan tvifvel brandväsendet på många platser i närvarande stund icke stå på den ståndpunkt, som det nu gör.

Förvaltningen af stadens brandväsende skulle enligt den nya organisationen utöfas af en brandstyrelse, bestående af fem ledamöter, hvilka af stadsfullmäktige väljas. De första ledamöterna af Karlstads brandstyrelse voro: borgmästare C. Moberg, ordförande, öfverstelöjtnant C. H. Nisbeth, v. ordförande, länsnotarien, vice häradshöfding K. J. Lindholm, fabrikören A. Lindgren och ingenjör A. V. Lundgren och suppleanter fabrikör G. A. Falk och kapt. frih. C. Fleetwood. Såsom någonting mindre vanligt och åtminstone inom Karlstads delegationer för närvarande enastående förtjänar omnämnas, att af ofvannämnde kvarstå ännu, efter 20 år, tre såsom ledamöter inom styrelsen, nämligen hrr Nisbeth, Lindholm och Falk.

Brandstyrkan skulle, enl. 1891 års brandordning, utgöras af dels den fasta, dels den allmänna brandkåren. Den fasta brandkåren bestod af 1 brandchef, 1 vice brand-

chef, 1 sergeant, 1 korpral tillika maskinist samt 16 man, samtliga förlagda i brandkasern. Härförutom skulle den fasta brandkåren utgöras af en reservkår, bestående af 50 man, hvilka allarmrades direkt från brandstationen genom elektriska ringklockor. Allmänna brandkåren var hufvudsakligen indelad på samma sätt som förut.

Till brandstation förhyrdes af järnhandlare Oskar Nygren gården n:o 50 Västra Torggatan, i hvilken anordnades redskapsrum, familjebostad för brandchefen samt logementsrum, matsal och kök för manskapet.

Redskapen i den nya stationen bestod till en början endast af 1 redskapskärra (Stockholmsmodell) för handkraft samt en 12 mans handkraftspruta, apterad till redskapsvagn, för 2 hästar. På grund af bristande utrymme måste ångsprutan förvaras utom stationen. Tvenne hästar, som voro legda, stodo till kårens disposition endast under natten. Redan 1894 utvidgades redskapsrummet, så att ångsprutan kunde inrymmas, och samma år inköptes 2 hästar, som uteslutande, såväl dag som natt, skulle användas för kårens behof. Sedan dess har under årens lopp gammal och otidsenlig redskap blifvit, vid flera tillfällen utbytt mot ny och modern, så att för närvarande med fog kan sägas, att Karlstad har en jämförelsevis stor och mångsidig eldsläckningsmateriell. Hästantalet har äfven under tiden ökats från två till sju på brandkårens stall.

Enligt stadsfullmäktiges den 26 mars 1908 fattade beslut skulle brand- och poliskårerna skiljas åt och en fast brandkår upprättas, som i stället för polistjänstgöring skulle utnyttja tiden med körarbete för stadens räkning.

Denna kår, hvars styrka och sammansättning m. m. kan ses af nedanskrifna berättelse för 1911, började sin verksamhet den 1 okt. 1908, då den samtidigt inflyttade i den nya, rymliga och modernt inredda brandstationen, som är belägen i stadens centrum å de gamla lasarettstomterna.

Den 1 november 1911 hade således tjugo år förflutit sedan stadens fasta brandkår trädde i verksamhet. Folkmängden i staden har under denna tid mer än fördubblats, den har nämligen ökats från 8,500 till 17,600 innevånare. Alltifrån 1894 till nuvarande tid kan byggnadsverksamheten betraktas såsom synnerligt liflig. Försäkringssumman i Karlstad och dess förstäder ökades från 1 nov. 1891 till 1 nov. 1911 från cirka 13 miljoner kr. till omkring 40 miljoner kronor.

Brandskadeersättningarna utgjorde under de tjugo åren $\frac{1}{11}$ 1891— $\frac{1}{11}$ 1911 975,800 kr. eller i medeltal per år 48,790 kr. Af denna summa har inom själfva staden utgått endast 178,156 kr.; återstående 797,644 kr. har utbetalts för brandskador i utkanterna och inom de oregelbundet bebyggda förstäderna.

Brandkåren har under samma tid för eldsvådor eller tillbud till dylika varit

allarmerad 192 gånger. Den eldsvåda inom brandområdet, som under tjugouårsperioden orsakat största brandskadan, 228,287 kr., inträffade natten till den 6 augusti 1907, då under stark blåst och ringa vattentillgång 14 boningshus af trä jämte uthus och en mängd löseegendom härjades af elden i den utom stadsplanen belägna, oregelbundet bebyggda förstaden Norrstrand.

Till utom staden belägna bruk och sågverk har kåren för att biträda vid eldsvåda varit kallad ett flertal gånger. Äfven deltog en afdelning af fasta brandkåren samt reservkåren i den öfverväldigande eldsvåda, som lade hälften af vår granustad Kristinehamn i aska natten till den 1 maj 1893, med den goda verkan att branden faktiskt stämfjades och hela nordvästra kvarteret af staden räddades.

I eldsläckningsafseende hafva de gångna 20 åren varit en ständigt fortgående utvecklingsperiod. På grund af den lifliga byggnadsverksamhet, som rådt isynnerhet inom förstäderna, har vattenledningsnätet under årens lopp betydligt utvidgats och förbättrats, dock återstå ännu härutinnan stora önskemål. Såsom sådana torde i främsta rummet kunna framhållas behovet af större dimensioner å vattenledningsrören i vissa af stadens gator för att skaffa nödigt tryck vid eldsläckning i de nybyggda högre husen.

Den eldfarligaste bland förstäderna, det tätt bebyggda Norrstrand, är sämst tillgodosett med vatten, ity att den förbiflytande älfven genom uppgrundning ofta ej kan tillföra sprutorna sådant i tillräcklig mängd. Då härtill kommer att endast en brandpost, föga centralt belägen, finnes inom detta vidsträckta med trähus oregelbundet bebyggda område, torde man förstå, hvilka stora svårigheter, som möta brandkåren, när den skall ta upp kampen mot elden därstädes. Genom den stora slitning af slangar, som alltid måste inträffa under nuvarande förhållanden vid eldsvådor å Norrstrand, tillföres äfven staden en betydande kostnad. Ett ofafvisligt behof af vattenledning ut genom denna tätt bebyggda förstad torde därför föreligga.

B. Brandväsendet i Karlstad 1911.

Allmän öfersikt.

Brandkåren har under året varit allarmerad 28 gånger, hvaraf för eldsvådor eller tillbud till dylika 11 gånger, för soteld 12 gånger samt för falskt allarm på grund af oförstånd 4 gånger, och af okynne 1 gång.

I brandskadeersättningar hafva under året utbetalats för eldsvådor inom själfva staden 63 kronor och för sådana inom förstäderna 43,642 kronor 25 öre, eller till-

sammans 43,705 kr. 25 öre, hvilket utgör 1 kr. 9 öre för hvarje 1,000 kronors försäkringssumma.

Bifogade tabell visar tiden, då signal ingått, brandstället och anledningen till utryckningen äfvensom brandskadeersättningarnas belopp m. m.

Af eldsvådorna hafva 5 varit af den beskaffenhet, att slangledninga från ångspruta eller brandpost behöft användas. I öfriga fall har elden släckts med pytspruta eller annan redskap.

Ångspruta har under året kommit till användning 1 gång.

Största vid eldsvåda använda slanglängd har varit 970 meter och sammanlagt under året utlagd slang 3,032 meter.

Den väglängd, som på grund af utryckning i och för eldsvådor tillryggalagts, har utgjort 13 km.

Den af brandkåren vid eldstället använda tiden har under året uppgått till 41 timmar.

Allarmeringar hafva skett 8 gånger genom brandskåp och 20 gånger genom telefon.

Brandsyner hafva ägt rum 7 dagar under våren och efterbesiktning 1 dag under hösten.

För mod och rådighet vid den svårartade eldsvåda, som timade i förstaden Haga natten till den 12 september samt dessutom för plikttroget och nitiskt arbete under längre tid i brandväsendets tjänst har Städernas allm. brandstodsbolag tilldelat brandmästaren G. A. Welin bolagets medalj i silfver jämte en minnesbägare samt hvardera brandkorpralen A. F. Carlsson och vice brandkorpralen A. F. N. Karlsson bolagets medalj i silfver. Med anledning af fasta brandkårens 20-års dag den 1 november öfverlämnades från försäkringsbolaget Allmänna Brand dess guldmedalj till undertecknad och en pokal af förgylldt silfver till brandmästare G. A. Welin, hvilka båda äro de enda kvarstående från den fasta brandkårens första uppsättning.

I. Fasta brandkåren.

Personalen har utgjorts af:

- 1 brandchef.
- 1 vice brandchef.
- 1 brandmästare.
- 1 maskinist.
- 1 korpral.
- 1 vice korpral.
- 1 kusk.

10 brandsoldater.
<u>6 man nattvaktmanskap.</u>
Summa 23 man.

Den disponibla utryckningsstyrkan inom brandstationen har under dagen varit minst 9 man och nattetid 18 man, befäl inräknadt.

Nattvaktmanskapet har allarmerats såväl dag som natt vid alla utryckningar samtidigt med stationsvakten.

För att biträda brandkåren i den inre tjänsten ha varit anställda 1 läkare och 1 veterinär.

Bland befälet har intet ombyte förekommit. Af brandmanskapet hafva under året afgått 3 ordinarie brandsoldater, däraf 1 till brandtjänst i Stockholm och 2 för tillträddande af annan befattning, samtliga efter uttjänt kontraktstid.

Medelåldern för ordinarie manskapet utgjorde den 31 dec. 1911 29 år samt för nattvaktmanskapet 37 år.

Antalet sjukdagar har inom fasta kåren varit 22. Inga nämnvärda olycksfall hafva under året inträffat.

Antagning. Brandchefen och vice brandchefen antagas af Stadsfullmäktige och brandmästaren af brandstyrelsen, samtliga med 6 månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Öfrig personal antages af brandchefen medels kontrakt på 1 år i sänder med 2 månaders ömsesidig uppsägningrätt före tjänsteårets slut.

Aflöningsförmånerna äro:

<i>Brandchefen</i> , jämte familjebostad inom stationen, lyse o. bränsle			
lön	1,800: —		
ålderstillägg efter 5, 10 och 15 år å 300, 200 och 200 kr.	<u>700: —</u>	2,500: —	
<i>Vice brandchefen</i> , bor utom stationen, arvode		500: —	
<i>Brandmästaren</i> , jämte familjebostad inom stationen, lyse o. bränsle			
lön	1,500: —		
ålderstillägg efter 5, 10 och 15 år å 150 kr.....	450: —		
beklädnadspeugar	<u>150: —</u>	2,100: —	
<i>Maskinisten</i> , jämte familjebostad inom stationen, bränsle och uniform			
arvode		300: —	
(Arbetar vid den närliggande mek. verkstaden).			

<i>Korpralen</i> , jämte familjebostad inom stationen, bränsle och uniform		
lön	1,020: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120 kr.	240: —	1,260: —
<i>Vice korpralen</i> , jämte familjebostad inom stationen, bränsle och uniform		
lön	960: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120 kr.	240: —	1,200: —
<i>1 kusk och 8 ordinarie brandsoldater</i> , jämte familjebostad i stationen, bränsle och uniform		
lön hvardera	900: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120 kr.	240: —	1,140: —
<i>2 ordinarie brandsoldater</i> , jämte bostad i stationen, bränsle och uniform		
lön hvardera	900: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år à 120 kr.	240: —	1,140: —
<i>6 man nattvaktmanskap</i> , 2 i tjänst hvarje natt, à 1,50 kr. hvar.		
<i>Läkaren</i> , arvode		75: —
<i>Veterinären</i> »		50: —

Hvarje karl har utom tillfällig kortare permission åtnjutit ledighet hvar 10 dygn och hvar 3 söndag samt har haft dessutom under juni—september månader 7 dagars semester.

Befäl och manskap är å stadens bekostnad olycksfallsförsäkradt.

Vid sjukdomsfall utgår lönen för ord. brandmanskapet med två tredjedelar, under villkor att kostnaden för erforderlig lasarettsvård bestrides af den sjuke.

Ordinarie brandmanskapet åtnjuter fri läkarvård och medicin; gift brandsoldat läkarvård jämväl för familjen.

Aflöningen utbetalas den siste i hvarje månad, brandmästarens beklädnadsersättning dock på en gång i januari hvarje år.

Öfningar.

Alla helgfria dagar, utom lördagar, hafva för så vidt omständigheterna det medgifvit pågått öfningar uti exercis med lifräddnings- och eldsläckningsredskap ute i det fria. Då väderleken ej varit lämplig för exercis ute, har undervisning meddelats om materielens användning och sammansättning samt öfningar i anspänning m. m. förgångit i den rymliga redskapshallen.

Då offentlig föreställning å teatern ägt rum, har till vakthållning beordrats 2 man, och har antalet teatervakter utgjort 82 stycken. Ersättningen härför har tillfallit manskapet och har utgått med 1 kr. 50 öre pr man och vakt, som betalats af teaterstyrelsen.

Hästar.

Antalet hästar på brandkårens stall har under året varit sju, af hvilka tre under dagen ständigt stått färdiga till utryckning. Öfriga hafva hvarje söckendag användts i körslor för stadens räkning, därunder tre man af brandmanskapet turvis tjänstgjort som körkarlar.

Tvenne hästar hafva på grund af olämplighet för brandtjänsten blifvit utbytta. Medelåldern för hästarne utgjorde den 31 december 10 år.

Medeltjänstetiden var samma dag 6 år.

Antalet sjukdagar har varit 46.

Den dagliga utfodringen har utgjort 7 kg. hö, 2 kg. hafre, 2 kg. melass och 2 kg. halm till hackelse. Till strö har användts sågspån.

Underhållskostnaden inberäknadt assurans, skoning och sjukvård har uppgått till 1 kr. 30 öre pr häst och dag.

Brandredskapen.

På Karlstads mek. verkstad har juli 5—13 söndertagits, undersökts och rengjorts såväl ventiler som panna på stora ångsprutan, hvarefter den vattenprovfades med 13 kg. per □-cm. och ångtrycktes med 8,65 kg. pr □-cm. På brandstationen har lilla ångsprutan den 14 juli vattenprovfats med 16 kg. per □-cm. och ångtryckts med 9 kg. per □-cm.

Antalet brandfordon, som fullt utrustade stått färdiga å brandstationen till utryckning, har varit:

Till första utryckningen.

En redskapsvagn för två hästar medförande 300 meter gummerad slang å trenne rullar samt för öfrigt full utrustning.

En mek. stege, hifbar till 21 meter, med en slangrulle, räddningssäck och räddningsslang m. m., alternativt en mindre ångspruta (Ludvigsbergs n:r 7).

Till andra utryckningen.

En större ångspruta (Ljusne n:r 3).

En kol- och slangvagn.

En större handkraftspruta.

En mek. stege hifbar till 15 meter.

Brandtelegrafen har under året utsträckts till den nya stadsdelen Vesterstrand, där ett brandskåp uppsatts.

I de yttre ledningarne, som till större delen äro nedlagda i telegrafverkets underjordiska kablar, hafva inga nämnvärda felaktigheter förekommit, hvarför kåren ingen gång under året behöft rycka ut till följd af kontakt.

Brandtelegrafen omfattar 4 distrikt, och dess yttre ledningar hafva en sammanlagd längd af 20,6 km. Behöfliga flyttningar af ledningar samt alla underhållsarbeten hafva utförts af Kungl. Telegrafverkets montörer mot ersättning efter af verket fastställd timpenning.

Slangförrådet utgjordes den 31/12 1911 af: 900 meter 85 mm. dubbel hampslang med skrufkopplingar (afsedda för stora ångsprutan), 525 meter enkel gummerad hampslang och 2,280 meter 63 mm. linesslang med ögonblickskopplingar, eller tillsammans 3,705 meter tryckslang.

Samtliga dessa slangar äro af god beskaffenhet.

Brandposternas antal, som under året ökats med 6, utgör 165. Skötseln af brandposterna har handhafs af Vattenverkets rörnätsförman, och inspektion af dessa har verkställts af brandkorpralerna.

Brandstationen, som fortfarande visat sig vara tidsenlig och för öfrigt till alla delar lämplig, har under året ej undergått någon nämnvärd förändring eller reparation förutom omläggning af spiltgolfven i stallet samt omstrykning af samtliga plåttak.

II. Reservkåren.

Brandkårens reserv, som allarmeras direkt från brandstationen, har under året bestått af 2 förmän och 35 man, alla anställda vid den endast 250 meter från brandstationen belägna Karlstads mek. verkstad. Af dessa hafva 1 förman och 20 man varit afsedda för klargöring af den stora ångsprutan och öfriga 1 förman och 15 man tilldelade tvenne vattenledningsslangkärror med full utrustning.

Afgången vid reservkåren har varit ringa, sålunda har under året endast 1 man lämnat tjänsten. 28 man hafva kvarstått alltifrån fasta brandkårens uppsättning 1891.

Afföningen har varit för förman 25 kronor och för manskap 12 kronor per år i städja, samt dessutom 75 öre i timmen vid eldsvådor. Ingen ersättning har utgått för öfningar.

Städjan utbetalas vid julen.

Utrustningspersedlarna bestå af vattentäta pådragskläder och brandhjälm i likhet med fasta kåren.

En reservmaskinist med årligt arvode af 100 kronor är anställd.

Reservkåren har under året varit allarmerad 1 gång till eldsvåda.

III. Allmänna brandkåren

består enligt den under året utkomna nya brandordningen af alla inom staden boende och där mantalsskrifna arbetsföra män mellan 21—45 år, hvilka vid behof, på anmodan af brandbefälet, utan ersättning äro skyldiga deltaga i räddnings- och släckningsarbete.

Diverse.

I Karlstads sparbank voro den 31 dec. för manskapets räkning insatts 1,844 kronor 32 öre.

Karlstads-Tidningen och Nya Värmlands-Tidningen hafva jämväl under det gångna året godhetsfullt skänkts till brandmanskapet.

Utgiftsstaten för 1911.

Aflöning och beklädnad.....	21,913: 50
Underhåll af hästar	2,400: —
» » brandredskap	800: —
» » inventarier	300: —
» » brandtelegrafan.....	300: —
Bränsle och ljus.....	3,500: —
Försäkringspremier	342: —
Årsafgift till rikstelefon.....	150: —
Vattenafgifter	94: 50
Medikamenter och sjukvård	200: —
Skrifmaterialier och tryck jämte div. oförutsedda utgifter.....	600: —
	<hr/>
	Kronor 30,600: —
Efter afdrag för beräknad körförtjänst under året (4,500 kr.) och behållningen till 1912 (750 kr.).....	5,250: —
utgjorde Karlstads utgiftssumma för brandväsendet 1911.....	<hr/> Kronor 25,350: —

Karlstad i Januari 1912.

J. P. WENDT,
brandchef.

TABELLARISKT SAMMANDRAG

öfver

eldsvådor m. m. under år 1911.

Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Huru och af hvem larm gifvits	Anledningen till elden eller uttryckningen
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Jan.	10	Kl. 7,45 e. m.	St. 133	boningshus	genom telefon	seteld
»	16	» 12,45 f. m.	Haga 5	»	»	»
»	28	» 8,40 e. m.	Älfgatan 90	»	Sk. 1, I distr.	»
»	28	» 11,45 e. m.	Herrhagen 296	»	genom telefon	»
»	30	» 7 f. m.	Drottninggatan 18	»	»	»
»	31	» 10,15 e. m.	Falgrengatan 39	»	»	»
Febr.	1	» 8 e. m.	Klara 27	»	»	vårdslöshet
»	2	» 5,15 e. m.	Tingshuset	—	»	seteld
Mars	2	» 6,50 e. m.	Drottninggatan 19	boningshus	»	»
»	20	» 7,55 e. m.	Kungsgatan 6	nybygge	»	oförstånd
April	3	» 1,30 e. m.	Klara 24	boningshus	»	seteld
»	20	» 4,40 f. m.	Viken 7 a	snickareverkstad	Sk. 3, II distr.	obekant
Maj	8	» 7,40 e. m.	—	—	Sk. 1, III distr.	falskt allarm af okynne
»	30	» 4,10 e. m.	Ö. Kvarnberget 23	uthusbyggnad	Sk. 3, I distr.	själfantändning
Juni	2	» 9,20 e. m.	Rosenbad 8	boningshus	genom telefon	seteld

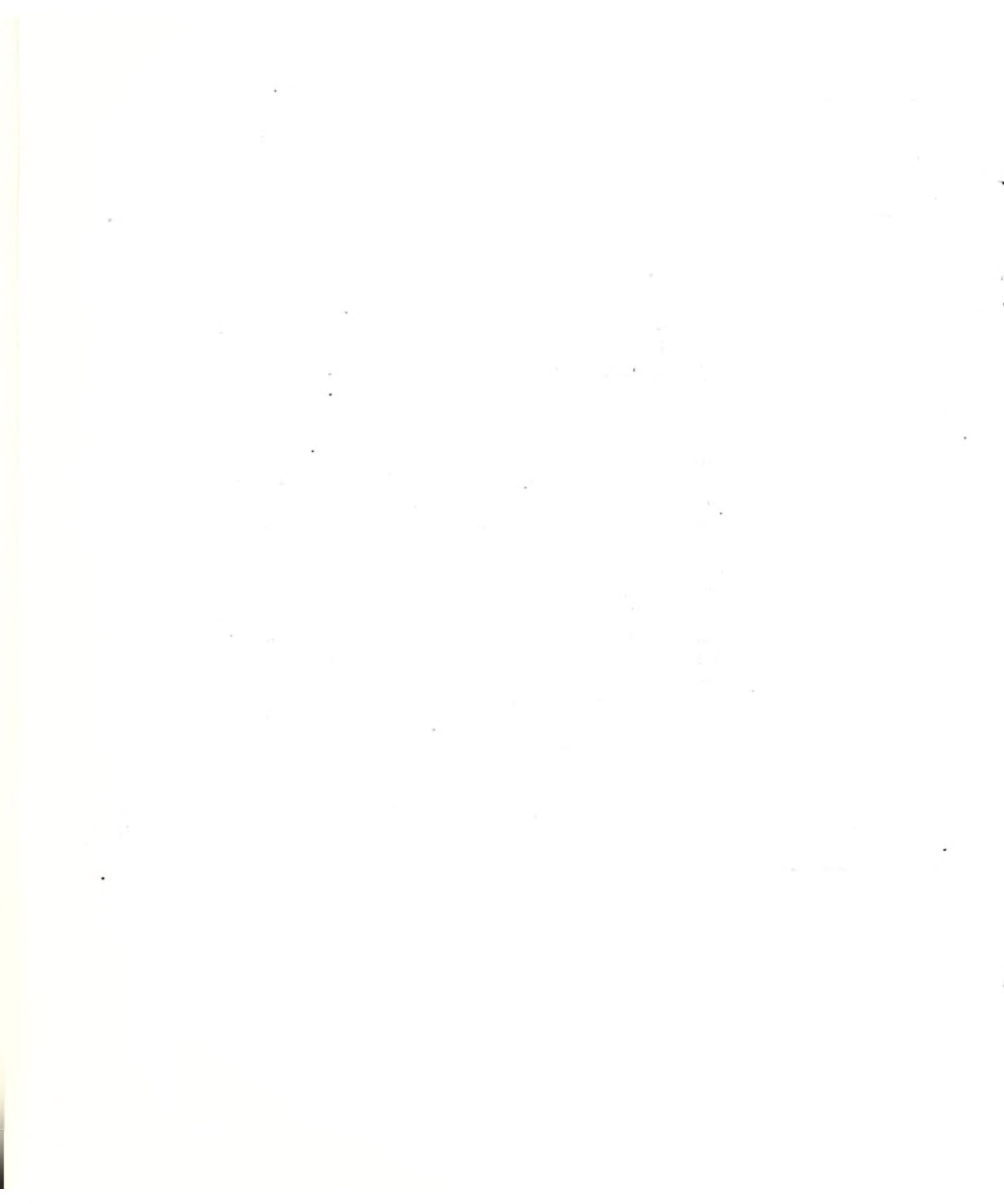
Brandskadeersättning				A n m ä r k n i n g a r
För fast egendom		För lös egendom		
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	—	—	En person, som såg eld flamma upp från taket af ekonomibyggnaden inne på gården, hade slagit larm. Vid framkomsten befanns det vara en svårartad soteld, som släcktes af ett par man, hvarför brandkåren genast kunde återvända.
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	53	—	I ett köksfönster, 3 tr. upp, hade en lampa placerats för nära gardinen, som härvid fattat eld. Skadan inskränkte sig till de uppbrända gardinerna och någon ramponering af tapeten.
—	—	—	—	
—	—	—	—	Från koksgrytor, afsedda för torkning, utträngde rök genom fönstren. En förbigående, som trodde att eldfara förelåg, allarmerade brandkåren. Då grytornas uppställning ej föranledde någon anmärkning i brandafseende återvände kåren genast.
1,040	—	1,450	50	Vid brandkårens ankomst befanns eld hafva utbrutit i K. P. Larssons likkistfabrik, inrymd en trappa upp i ett tre våningar högt trähus, beläget i den oreglerade stadsdelen Viken. Elden, hvars hård slutligen befanns vara omkring limkokningsugnen i själfva snickarverkstaden, begränsades, efter ett af intensiv rök försvåradt arbete, på ungefär en timme, hvarefter eftersläckning pågick till 6,30 f. m. En del af lagret och verktygen skadades af elden, hvarförutom trossbotten delvis förstördes af elden och genomdränktes af vattnet. Tre slangledningningar från brandposter användes.
—	—	—	—	Glaset i skåpet befanns vara sönderslaget, urverket nedgånet, ingen person på platsen, hvarför tydligen falskt allarm af okynne förelåg.
—	—	45	—	Eld hade utbrutit i en mängd lumpor och gamla kläder, som förvarades på vinden af träbyggnaden. Vid framkomsten var elden i det närmaste dämpad, så att kåren endast behöfde några minuters arbete för att fullborda släckningen, som verkställdes med pyttssprutor.
—	—	—	—	

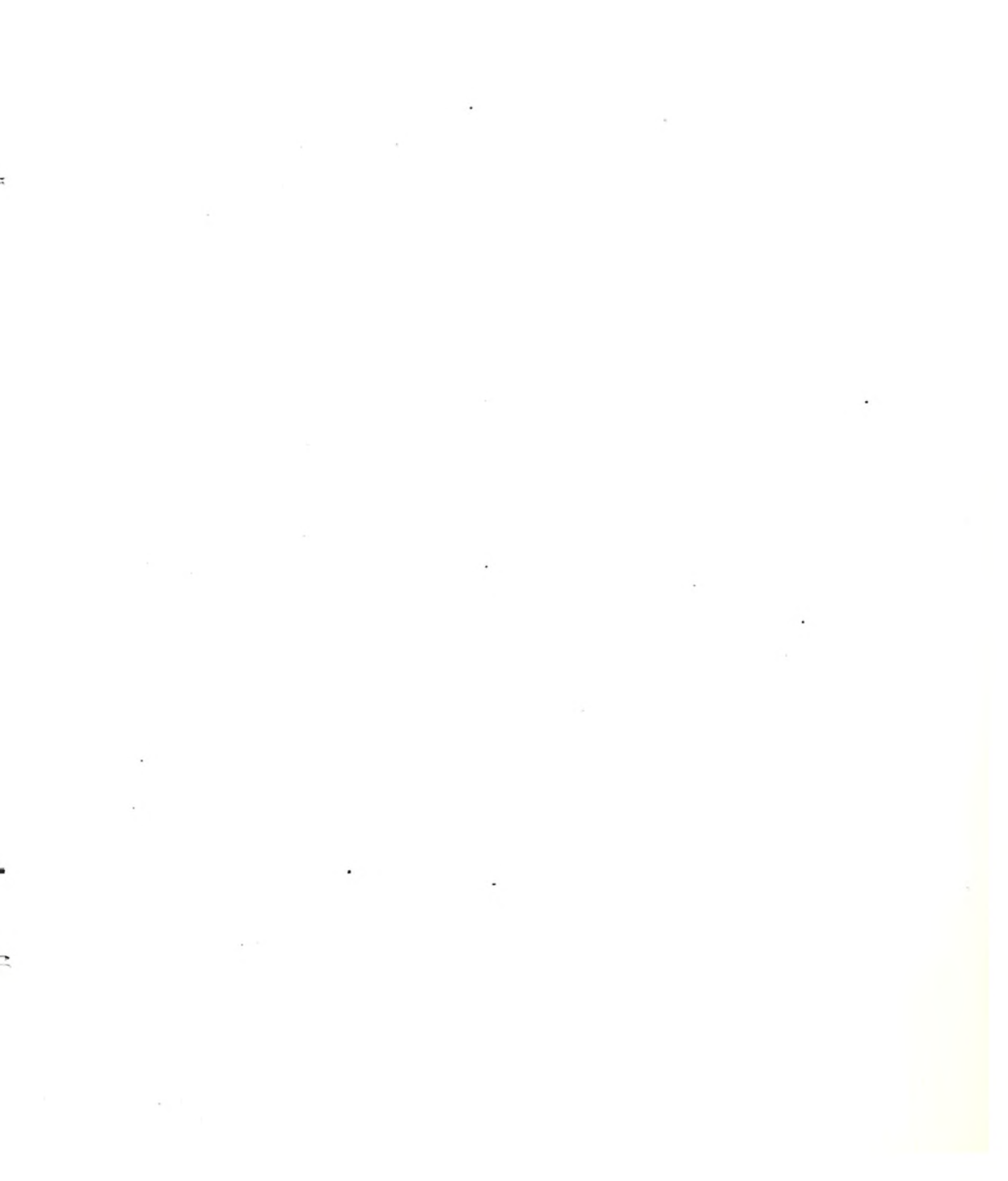
Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Huru och af hvem larm gifvits	Anledningen till elden eller uttryckningen
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Juni	5	Kl. 7 e. m.	Ö. Herrhagen 233	boningshus	genom telefon	vårdslöshet
Juli	28	» 10 e. m.	Ö. Berget 23	»	Sk. 3, I distr.	okänd
Aug.	1	» 12,20 e. m.	Klara 5	»	Sk. 1, II distr.	oförstånd
»	10	» 6 e. m.	Tallåsen	skog	genom telefon	okänd
Sept.	4	» 5,30 f. m.	Herrhagen	Mek. verkstaden	»	oförstånd
»	11	» 11,25 e. m.	Åttkantsgatan 12	verkstad	Sk. 2, IV distr.	okänd
»	14	» 4 e. m.	Klara 21	boningshus	genom telefon	soteld
»	15	» 11,30 f. m.	Åttkanten	—	»	gnistor från lok.

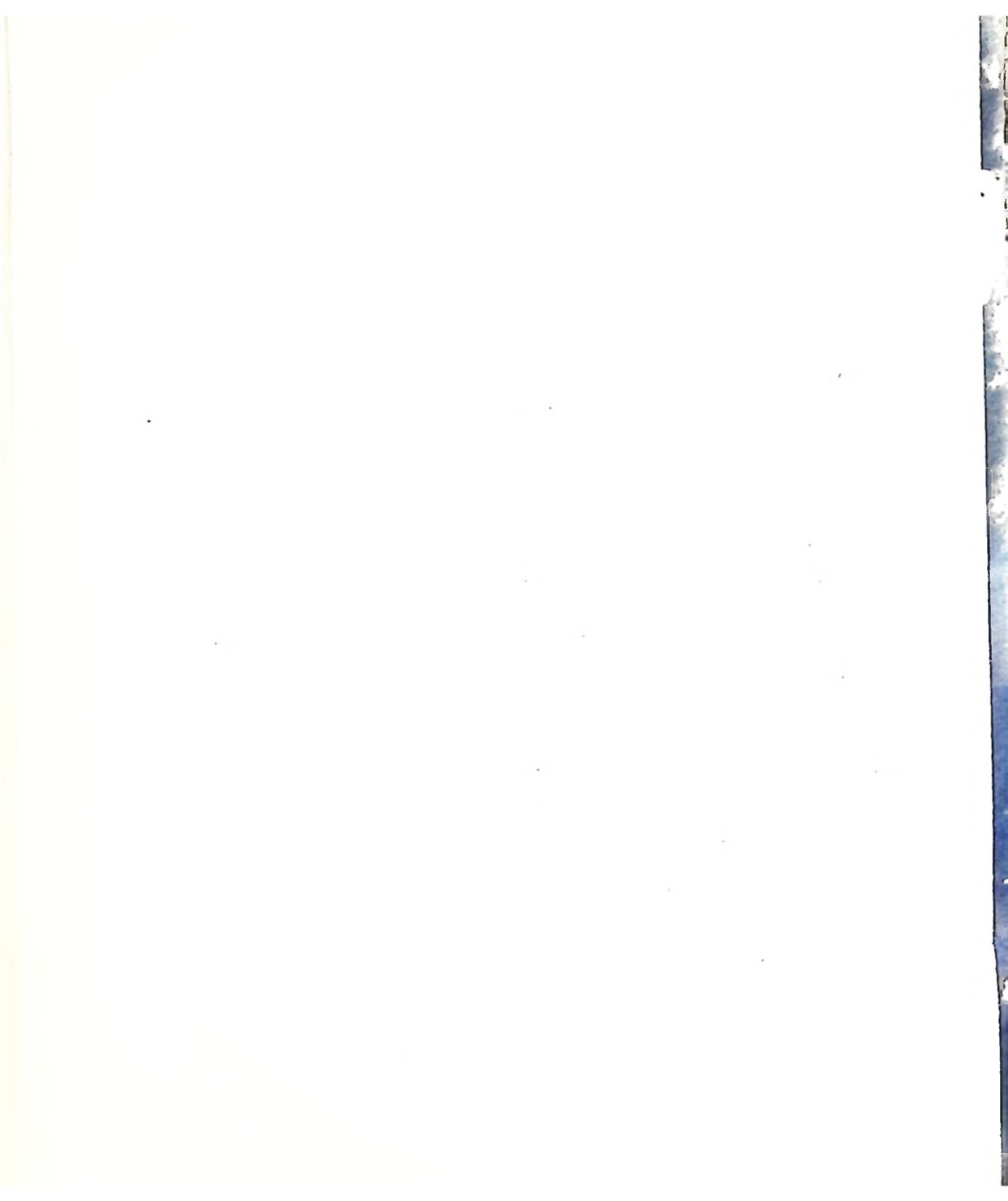
Brandskadeersättning				A n m ä r k n i n g a r
För fast egendom		För lös egendom		
20	—	—	—	Lågan från ett fotogenkök hade antändt en underliggande tidning, och därifrån spridd sig till väggtapeten, som delvis ramponerades. Brandkåren behöfde ej nämnvärdt ingripa, enär elden var i det närmaste släckt vid dess ankomst.
174	—	102	75	Elden, som uppstått på vinden, var vid brandkårens ankomst i det närmaste dämpad af husets folk. Efter ett par minuters arbete hade kåren fullbordat släckningen medels vatten från pytssprutor och hinkar. Vinden och ett under densamma liggande rum blefvo delvis rampone- rade af eld och vatten.
—	—	—	—	Från ett köksfönster bolmade en stark rök fram, föranledd af att spisen rök in. En förbigående person, som trodde att eldfara förelåg, allarme- rade kåren från närliggande brandskåp.
—	—	—	—	En afdelning af kåren uttryckte med handkraftspruta, spadar och spett m. m. till det å stadens mark aflägsset liggande eldstället, där skogen fattat eld, som, sedan två tunnland härjats, var fullständigt begränsad vid 8-tiden e. m., då afd. återvände. Innan fasta kåren hunnit anlända, hade närboende personer jämte arbetare från kasernbygget nedlagt ett kraftfullt arbete.
—	—	—	—	En patrullerande poliskonstapel, som märkte att stora rökmassor fram- trängde från taket af verkstadens gjuteri, trodde att eldfara förelåg, hvarför han allarmerade brandkåren. Vid framkomsten befanns att så ej var förhållandet, utan att röken härledde från torkning af en ny plåtugn.
4,900	—	10,330	—	Då brandkåren hunnit fram, stod hela verkstadsbyggnaden i det af enbart trähus tätt bebyggda kvarteret i lågor. Hastigt vidtog ett energiskt släckningsarbete, hvarvid åtta vattenstrålar riktades mot det brinnande huset, i hvars bottenvåning förvarades bl. a. eldfarliga oljor, karbid m. m. Tack vare ett kraftigt släckningsarbete var elden begränsad på en timme till den antända verkstadsbyggnaden, som dock i det närmaste förstördes af elden.
—	—	—	—	Eld hade uppstått i en exportaffären tillhörig skrothög, men släcktes inom några minuter med vatten från en brandpostledning. Oförsäkradt.

Tiden för eldsvådans utbrott			Brandstället		Huru och af hvem larm gifvits	Anledningen till elden eller uttryckningen
Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom eller allmän plats	Lägenhet		
Sept.	28	Kl. 11,12 e. m.	Kasernområdet	boningshus	Sk. 1, II distr.	okänd
Okt.	30	» 7,10 e. m.	Viken 12	»	genom telefon	soteld
Nov.	12	» 6,40 e. m.	V. Torggatan 16	»	»	oförstånd
»	23	» 12,50 f. m.	Norrstrand	kem. fabrik	»	obekant
Dec.	17	» 1,13 e. m.	Järnvägsgatan 12	butik	»	vårdslöshet
						Summa kr.

Brandskadeersättningar				Anmärkingar
För fast egendom		För lös egendom		
1,500	—	600	—	En provisorisk marketenteribyggnad af bräder, belägen vid regementets kasernbygge, brann. Från brandposten i Malmtorgsgatan drogos slangar fram öfver fälten till det aflägsna brandstället, men elden hade redan hunnit så gripa omkring sig, att någon räddning af träbyggnaden ej var möjlig, utan inriktades brandkårens arbete på att företrädesvis rädda den omedelbart intill liggande barrskogen, hvilket äfven lyckades.
—	—	—	—	En person, som såg att rök trängde ut genom dörrspringorna från ett låst boningsrum, beläget vid en korridor 1 tr. upp, trodde att eldfara förelåg och allarmerade kåren. Vid framkomsten uppdyrkades dörren och befanns då rummet vara fullt af rök, som härledde från till torkning i kakelugnen inlagd ved. Ingen skada åstadkommen.
13,080	—	10,400	—	Vid brandkårens ankomst till det aflägsset liggande eldstället stod hela öfre våningen af den två våningar höga fabriksbyggnaden i full brand, som närdes rikligen genom flera fat oljor. En slangledning drogs från närmaste brandpost, som var belägen omkring 1000 meter från brandstället, till en väfcistern, hvarifrån vatten tillfördes mindre ångsprutan, placerad i grannskapet af den brinnande byggnaden. På så sätt erhöles hjälpligt med vatten för att begränsa elden till det först antända huset och rädda vidbyggda flygel och kringliggande trähus. Släckningsarbetet pågick under fem timmar.
—	—	10	—	I en leksakshandel hade ett brinnande ljus kommit för nära några lätt antändliga saker, som fattat eld. Vid brandkårens ankomst hade ägaren af lagret själf släckt elden, hvarför brandkåren ej behöfde ingripa utan endast undersöka att vidare eldfara ej förefanns.
20,714	—	22,991	25	

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 15 Februari.

N:o 3.

4. Beredningsutskottets förslag till val af två kontrollanter vid Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts hufvudkontor i Karlstad.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.

§ 8.

Beredningsutskottet, som hade att upprätta förslag till val af två kontrollanter vid Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts hufvudkontor i Karlstad, af hvilka enligt framställning från anstaltens styrelse en skulle vara arbetsgivare och en arbetstagare, beslöt föreslå, att Stadsfullmäktige måtte till kontrollanter utse Herrar Disponenten Oskar Kullgren och Garfveriarbetaren Sv. Florell.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

5. Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning angående öfverflyttande till Styrelsen af räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen hade att förvalta, jämte hvad därmed stode i samband.

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 14 februari 1911.

S. d. § 3. Inlämnades af Herr Ivar Olsson på Styrelsens uppdrag upprättad utredning med förslag angående räkenskapernas för Gas-, Elektricitets- och

Vattenverken öfverflyttande från Drätselkammaren till Vatten- och Gasverksstyrelsen
— sålunda lydande :

»Till Styrelsen för Vatten- och Gasverken.

Sedan Styrelsen vid sammanträde den 9:de sistlidne januari lämnat under-tecknad i uppdrag att förebringa en utredning för åstadkommande av en ändring i det stora och allt mer framträdande missförhållandet, att räkenskapsväsendet för de betydande verk, Styrelsen har under sin förvaltning, handhaves av annan delegations tjänstemän, får jag i denna sak anföra och föreslå följande.

I slutet av sistlidne år beslöt Drätselkammaren att avgifter för gas- och elektricitetsförbrukning skola, såsom redan är föreskrivet beträffande vattenavgifter, från början av innevarande år av konsumenterna kvartalsvis erläggas å stadskamrerarekontoret. Härigenom vinnes, *dels* en avsevärd minskning i arbetet med utskrivning av räkningar — dessa uppgingo förlidet år till c:a 24,000 och torde efter den beslutade förändringen kunna nedbringas till c:a 11,800 st. — och *dels* kan utgiften för en ständig inkasserare, kr. 1,300, till annat ändamål användas. Om ej denna förändring vidtagits, hade det helt säkert, i följd av den stora utveckling, verken haft och hava, blivit nödvändigt att, för att bringa reda och ordning i det synnerligen olämpliga uppbördssystemet, hos Drätselkammaren anställa ytterligare arbetskrafter med därav följande kostnader. Jag har velat påpeka dessa förhållanden, enär den kostnad, Styrelsen skulle komma att få, för att kunna med egna tjänstemän bestrida verkens räkenskapsföring m. m., är beroende av den arbetsbörda, som därmed är förenad.

Beträffande då först de utgifter, verken för närvarande hava för räkenskaps- och uppbördsväsende samt skrivbiträde, så ställa sig dessa enligt sist uppgjorda stater sålunda :

	Gas- verket	Vatten- verket	Elektri- citetts- verket	Summa	
Stadsbokhållaren	1200: —	300: —	750: —	2250: —	
Skrivbiträdet å Stadskamrerarekontoret	400: —	200: —	300: —	900: —	
Skrivbiträdet å Gasverkskontoret	400: —	300: —	200: —	900: —	
Inkasseraren	600 —	300: —	400: —	1300: —	
	Summa kr.	2600: —	1100: —	1650: —	5350: —

Med hänsyn till den minskning i arbetsbördan, som uppkommer genom Drätselkammarens förberörda beslut, anser jag att Styrelsen själv kan inom nuvarande

kostnaden ombesörja sina verks kamerala och ekonomiska angelägenheter. Om ock den ifrågasatta förändringen alltså icke bereder någon större *ekonomisk* besparing, så medför den likväl avsevärda *praktiska fördelar*, i det att de väsentliga olägenheter, som vidlåda den nuvarande anordningen, komma att försvinna.

Utav förefintliga olägenheter får jag framhålla följande:

att styrelsen, som ofta behöver uppgifter och utredningar ur räkenskaperna, saknar all befogenhet att *afordra* räkenskapsföraren sådana;

att räkenskapsföraren, som borde vara närvarande vid styrelsens sammanträden för att lämna behöfliga upplysningar om anslagsanvändning m. m., härtill ej har någon *skyldighet*;

att styrelsen skall uppgöra sina stater med biträde av sina verks *tekniska* ledare, vilka i regel sakna härför erforderlig erfarenhet, medan grunderna och de väsentligaste uppgifterna för detta arbete äro att hämta ur räkenskaperna, vadan det torde vara uppenbart, att detta är en den kamerala avdelningens angelägenhet och icke ett *ingenjörsarbete*;

att verkens tekniska ledare behöva stå i ständig kontakt med räkenskapsföraren, vilket försvåras av skilda kontor samt olika expeditions- och arbetstider;

att från verken utlämnas materialier och utföras arbeten för personer, vilka kanske sedan flere år tillbaka balancerats för skuld i verkens räkenskaper och som från Drätselkammarens sida varit föremål för inkasseringsåtgärder, utan att vare sig styrelsen eller vederbörande verks tjänstemän haft någon vetskap om ett sådant förhållande;

att styrelsen — då t. ex. revisorerna anmärka, att vid granskning av den jämförande tablån över förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter svårigheter uppstått för detaljerad kontrollering därigenom att titlarna i inkomst- och utgiftsstat samt räkenskaperna ej överensstämma, men likväl, då tablåns riktighet kunnat i hufvudsak konstateras, hemställa om ansvarsfrihet för *gasverksstyrelsen* — skall officiellt bära ansvaret för förvaltningsbestyr, i vilka den, på grund av att räkenskapsväsendet handhaves av annan delegations tjänsteman, saknat befogenhet att ingripa;

att styrelsen som för närvarande i realiteten endast handhaver verkens *tekniska* angelägenheter, är i saknad av den överblick och bestämmanderätt över det hela, vilket utgör en nödvändig betingelse för att kunna bära ansvaret för och på ett tillfredsställande sätt sköta de dyrbara och viktiga verk, styrelsen är satt att förvalta.

De anförda missförhållandena torde tillräckligt motivera det oavvisliga kravet på en snar förändring i nu rådande system.

För handhavandet av verkens ekonomiska och kamerala angelägenheter anser jag följande personal erforderlig: en räkenskapsförare, tillika kassör, vilken lämpli-

gen torde kunna benämnas kamrer, samt en bokhållare, tillika kassakontrollant. Såsom bokhållare torde nuvarande kontorsbiträdet kunna antagas varemot kamreraren finge som ny tjänsteman anställas. Avlöningen till dessa tjänstemän blir likväl beroende på, huruvida Vattenverket, såsom styrelsen i sitt yttrande beträffande väckt förslag till omorganisation av den tekniska ledningen av stadens arbeten föreslagit, kommer att överflyttas till Drätselkammaren eller ej. Om endast belysningsverken komma att sortera under styrelsen, så finnes, såsom förut påvisats, till deras avlöning kr. 4250: — och, om Vattenverket skall kvarstå, kr. 5350; —. Såsom lämpliga avlöningsproportioner vill jag föreslå:

	i förra	i senare fallet
för kamreraren kr.	3000: —	3600: —
» bokhållaren »	1200: —	1500: —

Utav bägges löner torde en fjärdedel böra beräknas utgöra tjänstgöringspenningar. I avseende på dessa tjänstemäns åligganden, får jag föreslå följande instruktioner.

Instruktion för Kamreraren hos Vatten- och Gasverksstyrelsen. (Belysningsstyrelsen).

§ 1.

Kamreraren, som, efter platsens ledigkungörande i lämpliga tidningar, antages av Vatten- och Gasverksstyrelsen (belysningsstyrelsen) på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning och mot av Stadsfullmäktige fastställda konstanta avlöningsförmåner, varav $\frac{1}{4}$ utgör tjänstgöringspenningar, handhaver närmast under styrelsen verkens ekonomiska och kamerala angelägenheter, och åligger honom därför:

- 1) att på kallelse närvara vid styrelsens sammanträden;
- 2) att i dagbok anteckna alla inkomster och utgifter, föra huvud- och avräkningsböcker, förbrukningsjournaler, inventarielängd och övriga böcker, som styrelsen kan finna lämpligt föreskriva, skola de för vardera verket föras skilda räkenskaper, som för varje kalenderår avslutas, så att boksluten föreligga färdiga senast den 15:de därpå följande februari;
- 3) att uppbära alla verken tillkommande inkomster och därvid noga övervaka, att de på behöriga tider inflyta, samt att då så ej sker, skyndsamt anmäla detta för styrelsen;
- 4) att verkställa alla utbetalningar och därvid vara ansvarig för att endast behörigen beslutade utgifter göras, och att om ett anslag skulle visa sig otillräckligt, härom i god tid göras anmälan till styrelsen;
- 5) att, innan utbetalning för räkningar, avlöningslistor o. d. som härleda sig

från verkens tekniska avdelning, äger rum, tillse att dessa äro med vederbörande ingenjörers attest försedda ävensom på de olika arbetena fördelade, att själv attestera de räkningar, som tillhöra den kamerala avdelningen, samt att kontrollera och attestera de övriga räkningar, som grunda sig på kontrakt, annat skriftligt avtal eller särskilt styrelsebeslut;

6) att i den ordning, styrelsen bestämmer, utskrive räkningar å förbrukad gas, och elektrisk ström (samt vatten), besörja all för den kamerala avdelningen erforderlig korrespondens, däröver hålla kopior och föra register;

7) att för varje kalendermånad till styrelsen ingiva en av kassakontrollanten till riktigheten bestyrkt kassarapport, upptagande i sammandrag inkomster och utgifter samt in- och utgående behållning;

8) att månatligen till vederbörande verks ingenjör avlämna rapport över i vad mån beviljade anslag tagits i bruk jämte uppgift för varje anslagspost över inne- liggande obetalda räkningar;

9) att före februari månads utgång till styrelsen avlämna en tablå över föregående års verkliga och beräknade inkomster och utgifter, uppställd så, att jämförelse kan ske post för post enligt gällande stat, och utvisande huru mycket varje post över- eller underskridits, skolandet tablåen förses med förklaringar över anledningen till de väsentligaste skiljaktigheterna;

10) att lämna verkens tekniska ledare de räkenskapsutdrag och övriga uppgifter, varav de för sin tjänst kunna vara i behov;

11) att inom den 10 oktober årligen uppgöra en tablå för årets tre första kvartal över utfallet av inkomster och utgifter i jämförelse med staten samt en dylik approximativ beräkning för det 4:de kvartalet med härfpå grundnd uppgift över vardera verkets ställning till Drätselverket vid årets slut (vidräkning), samt att före den 20 oktober årligen i samråd med vederbörande verks ingenjör upprätta och till styrelsen inkomma med förslag till stat för nästföljande år;

12) att inom föreskriven tid lämna uppgifter till taxeringsmyndigheter;

13) att avgiva utredningar och förslag över till honom av styrelsen hänskjutna ärenden, samt väcka förslag i ämnen, som tillhöra hans verksamhetsområde;

14) att handhava och vårda alla åtkomst- och brandförsäkringshandlingar, kontrakter och avtal m. m. samt över dessa handlingar föra register;

15) att övervaka att under styrelsens vård stående fast och lös egendom hålles mot eldfara försäkrad;

16) att skyndsamt till Drätselkammaren leverera inflytande medel, som ej erfordras för omedelbart förestående utbetalningar;

17) att efter anmodan från styrelsen eller därtill bemyndigad ledamot framlägga kassaböcker och dagkassa för inventering;

18) att varje söckendag vistas på tjänsterummet minst sju timmar varav styrelsen bestämmer viss expeditionstid; ägande styrelsen dock att under sommarmånaderna, då så utan olägenhet kan ske, medgiva minskning i arbetstiden;

19) att ställa sig till esterrättelse de föreskrifter utöver denna instruktion, som styrelsen kan finna skäligt lämna honom.

§ 2.

Till fullgörande av de skyldigheter, som enligt föregående § åligga kamreraren, äger han att i den omfattning som styrelsen bestämmer, erhålla biträde av bokhållaren.

§ 3.

Kamreraren skall för redovisningen av omhänderhavda medel ställa godkänd borgen eller säkerhet vill ett belopp som styrelsen bestämmer.

§ 4.

Rekvisition av medel från Drätselverket skall vara undertecknad av ordföranden eller annan därtill utsedd styrelseledamot samt kassakontrollanten.

§ 5.

Då kamreraren kallats till sammanträde, äger han rätt att deltaga i styrelsens överläggningar, men ej i besluten. Hyser han i någon fråga en från majoritetens avvikande mening, så äger han få denna till protokollet antecknad.

§ 6.

Om kamreraren åsidosätter sina skyldigheter eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äger styrelsen att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner.

§ 7.

Kamreraren äger årligen åtnjuta intill sammanlagt tre veckors semester på tid; som styrelsen finner lämplig.

Kortare ledighet, intill två söckendagar, kan beviljas av ordföranden.

Åstundar han tjänstledighet av annan orsak än sjukdom, må sådan beviljas honom av styrelsen, som har att annan kompetent person på hans bekostnad till tjänstens förrättande förordna.

Instruktion för Bokhållaren hos Vatten- och Gasverksstyrelsen. (Belysningsstyrelsen).

§ 1.

Bokhållaren tillika kassakontrollant, antages av Vatten- och Gasverksstyrelsen (Belysningsstyrelsen) på obestämd tid med tre månaders ömsesidig uppsägning mot av Stadsfullmäktige fastställda kontanta avlöningsförmåner, varav $\frac{1}{4}$ del utgör tjänstgöringspenningar, och har följande åligganden:

1) att i kontrollkassabok föra noggranna anteckningar över alla inflytande och utgående medel;

2) att varje söckendag vistas på tjänsterummet minst sju timmar, varav styrelsen bestämmer viss expeditionstid; ägande styrelsen dock att under sommarmånaderna, då så utan olägenhet kan ske, medgiva minskning i arbetstiden;

3) att förse alla kamrerarens kvittenser ävensom de handlingar, varpå utbetalningar grunda sig, med påskrift om verkställd annotation;

4) att dagligen efter expeditiontidens slut med kamreraren kollationera huvudkassaboken och kontrollkassaboken;

5) att granska och efter rättfinnande intyga riktigheten av de månatliga kassarapporterna;

6) att verkställa tillfälliga inkasseringar av verkens fordringar;

7) att i den omfattning, som styrelsen bestämmer, biträda kamreraren och ingenjörerna i deras tjänsteåligganden;

8) att ställa sig till noggrann efterrättelse de föreskrifter utöver denna instruktion, som styrelsen kan finna lämpligt lämna honom.

§ 2.

Om bokhållaren åsidosätter sina skyldigheter, eller om eljest giltig anledning dertill förekommer, äger styrelsen att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner.

§ 3.

Bokhållaren äger årligen åtnjuta intill sammanlagt två veckors semester på tid, som styrelsen bestämmer.

Kortare ledighet, intill två söckendagar, kan beviljas av ordföranden.

Åstundar bokhållaren tjänstledighet av annan orsak än sjukdom, må sådan beviljas honom av styrelsen, som har att annan kompetent person på hans be- kostnad till tjänstens förrättande förordna.

I anslutning till vad jag sålunda anført, föreslår jag styrelsen ingå till Stadsfullmäktige med hemställan om,

dels att räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, styrelsen har att förvalta, måtte från den 1:e nästa januari från Drätselkammaren återflyttas till styrelsen;

dels att styrelsen måtte bemyndigas att för ändamålet anställa en kamrerare, tillika kassör, och i stället för nuvarande kontorsbiträdet en bokhållare, tillika kassakontrollant;

dels att för verkens räkenskaps- och uppbördsväsende nu utgående medel få användas för avlöning till dessa tjänstemän med fördelning sålunda, att, om Vattenverket fortfarande skall sortera under styrelsen, till kamreraren skall utgå en avlöning av kr. 3600: — och till bokhållaren kr. 1500; —, men, om styrelsen skall handhava endast belysningsverken, till kamreraren kr. 3000: — och till bokhållaren 1200: —;

dels att Stadsfullmäktige måtte för dessa tjänstemän fastställa instruktioner i enlighet med upprättade förslag, och

dels att, därest fullmäktige besluta bifalla, vad här ovan föreslagits, och för den händelse Vattenverket fortfarande skall sortera under styrelsen, denna och Drätselkammaren måtte erhålla uppdrag, att uppgöra och till fullmäktige inkomma med förslag till de ändringar i delegationernas reglementen och tjänstemännens instruktioner, vartill förhållandena kunna giva anledning.

Karlstad den 12 februari 1911.

IVAR OLSSON.

Efter föredragning häraf och hällen öfverläggning beslöt Styrelsen på det lifligaste tillstyrka Herr Olssons förslag och ingå till Herrar Stadsfullmäktige med hemställan att verkens räkenskapsväsende måtte ordnas i enlighet med sagda förslag.

Denna paragraf justerades vid saumanträdet.

Ur protokollet
ERIK BJÖRKMAN,
t. f. sekreterare.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1911.

§ 15.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning angående öfverflyttande till Styrelsen af räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen hade att förvalta, jämte hvad därmed stode i samband.

Såsom olägenheter af nu rådande anordning hade Styrelsen framhållit:

att Styrelsen, som ofta behöfde uppgifter och utredningar ur räkenskaperna, saknade all befogenhet att affordra räkenskapsföraren sådana;

att räkenskapsföraren, som borde vara närvarande vid Styrelsens sammanträde för att lämna behöfliga upplysningar om anslagsanvändning m. m., härtill ej hade någon skyldighet;

att Styrelsen hade att uppgöra sina stater med biträde af sina verks tekniska ledare, hvilka i regel saknade härför erforderlig erfarenhet, medan grunderna och de väsentligaste uppgifterna för detta arbete voro att hämta ur räkenskaperna;

att verkens tekniska ledare behöfde stå i ständig kontakt med räkenskapsföraren, hvilket försvårades af skilda kontor samt olika expeditions- och arbetstider;

att från verken utlämnas materialier och utföras arbeten för personer hvilka kanske sedan flera år tillbaka balanserats för skuld i verkens räkenskaper och som från Drätselkammarens sida varit föremål för inkasseringsåtgärder, utan att vare sig Styrelsen eller vederbörande verks tjänstemän haft någon vetskap om ett sådant förhållande;

att Styrelsen skall officiellt bära ansvaret för förvaltningsbestyr, i hvilka den, på grund af att räkenskapsväsendet handhaves av annan delegations tjänsteman, saknat befogenhet att ingripa;

att Styrelsen, som för närvarande i realiteten endast handhade verkens tekniska angelägenheter, vore i saknad af den öfverblick och bestämmanderätt öfver det hela, hvilket utgjorde en nödvändig betingelse för att kunna bära ansvaret för och på ett tillfredsställande sätt sköta de dyrbara och viktiga verk, Styrelsen vore satt att förvalta.

För handhafvande af verkens ekonomiska och kamerala angelägenheter hade Styrelsen föreslagit en räkenskapsförare, tillika kassör, med titel kamrer samt en bokhållare, tillika kassakontrollant. Som bokhållare hade Styrelsen tänkt sig att nuvarande kontorsbiträdet kunde antagas, hvaremot kamreraren skulle som ny tjänsteman anställas. I aflöningar till dessa tjänstemän hade Styrelsen föreslagit, om vattenverket fortfarande skulle sortera under Styrelsen, till kamreraren 3,600 kronor och till bokhållaren 1,500 kronor, men om Styrelsen endast skulle handhafva belysningsverken, till kamreraren 3,000 kronor och till bokhållaren 1,200 kronor,

Drätselkammaren tog nu ärendet i öfvervägande och fann de af Styrelsen framhållna skäl för en förändring af nuvarande anordning behjörtansvärda och att en ändring vore nödvändig därhän, att de af Styrelsen framhållna önskemål blefve tillgodosedda.

Drätselkammaren hade äfven tänkt sig möjligheten af att nuvarande Stadsbokhållaren, hvilken hittills skött vatten- och gasverksstyrelsens räkenskaper, kunde

med bibehållande af nuvarande aflöning 3,000 kronor och benämningen Stadsbokhållare överflyttas till vatten- och gasverkskontoret och att de nuvarande kontorsbiträdena på Drätselkammaren och gasverkskontoren blefvo kassakontrollanter, hvilket hade den fördelen framför vatten- och gasverksstyrelsens förslag, att den enda ökade kostnad, som därigenom uppstode, vore en förhöjning i aflöningen till kontorsbiträdet å vatten- och gasverkskontoret från 900 till 1,200 kronor, hvilket be-
lopp Drätselkammaren tänkt sig som aflöning till nämnda biträde.

Emellertid hade Drätselkammaren funnit vissa olägenheter vidlåda såväl detta förslag som det af vatten- och gasverksstyrelsen framställda dels däri att det blefve illa ställt med kassakontrollen, då denna vore anförtrodd åt lågt aflönade tjänstemän, som ej ägde tillräcklig myndighet, och dels däri att det skulle möta svårighet att anskaffa vikarier under den tid respektive tjänstemän åtnjöte tjänstledighet.

Drätselkammaren fann sig därför ej kunna förorda någon sådan anordning, som vatten- och gasverksstyrelsen föreslagit, eller som Drätselkammaren ursprungligen tänkt sig. Däremot fann Drätselkammaren de af vatten- och gasverksstyrelsen framhållna olägenheterna mot nuvarande anordning kunna afhjälpas genom erforderliga ändringar i reglementen och instruktioner. Så kunde räkenskapsföraren genom instruktion åläggas, att vid påfordran lämna Styrelsen behöfliga uppgifter och utredningar ur räkenskaperna, att vara närvarande vid Styrelsens sammanträden och att biträda Styrelsen vid uppgörande af de olika verkens stater. Olägenheten af olika expeditions- och arbetstider kunde afhjälpas genom bestämmelser i reglementen, och då nuvarande postlokalen blefve ledig, kunde anordningar vidtagas för att kontoren blefve liggande nära hvarandra. Genom att sålunda anordna det så att Styrelsen, när så erfordrades, hade tillgång till räkenskaperna och räkenskapsföraren vore skyldig tillhandagå Styrelsen med upplysningar och utredningar, bortföle de af Styrelsen anförda olägenheterna. I anslutning till det nu anförda beslöt Drätselkammaren afstyrka bifall till vatten- och gasverksstyrelsens förevarande framställning samt hemställa, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt vatten- och gasverksstyrelsen och Drätselkammaren att i samråd uppgöra förslag till erforderliga ändringar i reglementen och instruktioner.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.*

§ 9.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken hos Stadsfullmäktige gjorda framställning angående öf-

verflyttande till Styrelsen af räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen hade att förvalta, jämte hvad därmed stode i samband.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande och därvid på anförda grunder afstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens ifrågasavarande framställning, äfvensom hemställt, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren att i samråd uppgöra förslag till de ändringar i reglementen och instruktioner, som Drätselkammaren ansåge erforderliga för afhjälpande af de utaf Vatten- och Gasverksstyrelsen framhållna olägenheterna med den nuvarande anordningen beträffande Styrelsens räkenskapsväsen.

Herr Ordföranden tillkännagaf, att från Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Beredningsutskottet öfverlämnats dels en promemoria, utvisande handhafvandet af affärsverkens räkenskaper i en del städer och dels en uppgift angående kostnaderna för bestridandet af Vatten- och Gasverksstyrelsens kamerala angelägenheter å ena sidan under nuvarande förhållanden och å andra sidan under den förutsättning, att räkenskaps- och uppbördsväsendet återflyttades till Vatten- och Gasverksstyrelsen, och befunnos nämnda handlingar så lydande:

P. M.

angående ifrågasatt återflyttning af räkenskaper och uppbörd för stadens affärsverk till den desamma förvaltande delegationen.

Landskrona. Gas- och elektricitetsverken förvaltas af särskild styrelse som verkställer allt hvad till verkens skötsel hör.

Halmstad. Vattenledning och elektricitetsverk förvaltas af särskild delegation som anställer räkenskapsförare och sköter uppbörden.

Gäfle. Vattenledningen förvaltas af drätselkammaren, gas- och elektricitetsverken jämte spårvägarna af belysningsstyrelsen, hvilken sistnämnda har sitt eget kamrerarekontor.

Kalmar. Vattenverket och belysningsverken förvaltas af särskilda styrelser, hvardera med sitt kontor som verkställer uppbörd och bokföring.

Örebro. Vattenledningen förvaltas af drätselkammaren, gas- och elektricitetsverken af särskild styrelse. Uppbörd och bokföring förrättas af särskilda tjänstemän i belysningsverken.

Västerås. Vattenledning och belysningsverk förvaltas af vatten- och gasverksstyrelsen som genom sin kamrerare verkställer uppbörd och bokföring.

Norrköping. Vattenledning och gasverk förvaltas af drätselkammaren, elek-

tricitetsverk och spårvägar af särskild styrelse. Hvert och ett af ofvannämnda verk har sin bokföring och sköter själf sin uppbörd, sålunda äfven hvardera af de under drätselkammaren sorterande verken.

Å andra sidan har

Uddevalla särskild styrelse för gasverket, medan vattenledningen skötes af drätselkammaren. Bokföring och uppbörd för båda ombesörjes af stadskamreren.

Härvid är att märka, att kommunalt elektricitetsverk ej finnes och att gasverkets årsproduktion är betydligt mindre än härvarande, hvarför en fast anställd tjänsteman endast af gasverkets räkenskaper knappast skulle erhålla tillräcklig sysselsättning.

Men ej ens alla de städer, där samtliga verk sortera under drätselkammaren, hafva ansett lämpligt att låta affärsverkens räkenskaper skötas på ett gemensamt kamrerarekontor tillsammans med stadens öfriga bokföring. Sålunda har

Eskilstuna gas- och vattenledningsverk sorterande under drätselkammaren. Kommunalt elektricitetsverk finnes endast för gatubelysningen. Oaktadt den gemensamma styrelsen har det ansetts lämpligt med egen bokföring och uppbörd för gasverket.

I *Kristianstad* förvaltas gas- och elektricitetsverken af drätselkammarens 2:dra afdelning. Verken hafva emellertid särskilda kassor och särskild bokföring, men aflämnas vid hvarje månads slut till drätselkammaren uppgifter som sedan införas i stadens räkenskaper.

Af ofvanstående framgår, att af ifrågavarande åtta städer, där verken förvaltas af särskild delegation, hafva *alla utom en* funnit med sina intressen förenligt att låta affärsverkens styrelser hafva den öfversigt öfver ställningen som vinnes genom direkt skötsel af dessas räkenskaper. Det *enda* undantaget är *Uddevalla*, med hvilket jämförelsen på grund af hvad tidigare sagts lär vara af föga intresse.

Dessutom hänvisas till hvad ofvan nämnts om *Eskilstuna* och *Kristianstad*.
Karlstad den 3 februari 1912.

Avlöningar

för bestridande av Vatten- och Gasverksstyrelsens ekonomiska och kamerala angelägenheter. Utgående från:

	Vatten- och Gasverksstyrelsen.	Drätselkammaren.	Summa.
Stadsbokhållaren	2,250: —	750: —	3,000: —
Drätselkammarens skrifbiträde	900: —	600: —	1,500: —
Gasverkskontorets	900: —		900: —
Nuvarande kostnader	4,050: —	1,350: —	5,400: —

	Vatten- och Gasverksstyrelsen.	Drätselkammaren.	Summa.
Då Drätselkammarens tjänstemän emellertid numera icke anse att förändret av verkens förbrukningsjournaler och utskrivandet av räkningar är ett arbete, som kan anses tillkomma dem på grund av bestämmelsen i mom. 8 § 2 av drätselkammarreglementet, så måste, därest detta arbetes skall utföras på vatten- och gasverkskontoret, härför anställas ytterligare tjänstepersonal, vars avlöning ej torde kunna sättas lägre än till kronor..	1,500: —		1,500: —
Summa kostnader, därest verkens räkenskapsföring skall bibehållas hos drätselkammaren kronor	5,550: —	1,350: —	6,900: —

Kostnader, därest räkenskapsväsendet kommer att återflyttas till Vatten- och Gasverkskontoret

	för Vatten- och Gasverksstyrelsen.	för Drätselkammaren.	Summa.
Gasverkskamreraren	3,000: —		3,000: —
Kassakontrollant hos Drätselk.		1,500: —	1,500: —
D:o » V. & G.	1,500: —		1,500: —
Extra skrivhjälp	600: —	300: —	900: —
Summa kronor	5,100: —	1,800: —	6,900: —

Efter öfverläggning beslöt Utskottet att i ärendet anföra följande:

Utskottet ansåge för sin del från principiell synpunkt riktigast, att så stora affärsföretag, som Styrelsen för Vatten- och Gasverken hade att förvalta, själfva ombesörjde sin bokföring och sin uppbörd.

I fråga om de praktiska olägenheter af den nuvarande anordningen i dessa hänseenden, som af Styrelsen för Vatten- och Gasverken framhållits, skulle visserligen en del af desamma kunna afhjälpas på den väg, Drätselkammaren föreslagit, nämligen genom ändringar i reglementen och instruktioner, men dels kunde Utskottet ej anse, att alla anmärkta olägenheterna härigenom skulle kunna undanröjas, dels vore ock otvifvelaktigt, att ifrågavarande olägenheter skulle med verkens utveckling och tillväxt allt skarpare framträda och i sinom tid göra de nu rådande missförhållandena ännu kännbarare.

På grund af Utskottets ståndpunkt i frågan såväl i principiellt hänseende som beträffande de påvisade praktiska olägenheterna af den nuvarande anordningen ville Utskottet, då härtill ytterligare komme, att kostnaderna för verkens kamerala förvaltning ej behöfde ökas i följd af en eventuell öfverflyttning af räkenskaps- och uppbördsväsendet till Styrelsen för Vatten- och Gasverken, för sin del tillstyrka Stadsfullmäktige att besluta den begärda öfverflyttningen.

Då Utskottet alltså i hufvudsak biträdde Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning i ärendet, ville Utskottet likväl i fråga om de af Styrelsen framställda särskilda förslagen göra följande erinringar:

Tiden för öfverflyttningen, som af Styrelsen föreslagits till den 1 januari 1912, torde böra framskjutas till den 1 nästkommande april.

Då förutsättningen för, att öfverflyttningen ej skulle medföra ökade kostnader vore den, att nuvarande stadsbokhållaren antoges till kamrer hos Vatten- och Gasverksstyrelsen samt hans befattning hos Drätselkammaren upphörde, äfvensom att Drätselkammarens skrifbiträde skulle tjänstgöra jämväl som kassakontrollant hos kammaren med samma aflöning som nu från Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen gemensamt utginge till skrifbiträdet, ansåge Utskottet lämpligast, att föreskrift i dessa hänseenden lämnades af Stadsfullmäktige i sammanhang med beslutet om öfverflyttningen.

Beträffande aflöningen till Vatten- och Gasverkens kamrerare och bokhållare hade Styrelsen föreslagit, att dessa aflöningar skulle bestämmas, därest Vattenverket fortfarande skulle sortera under Styrelsen, för kamreraren till 3,600 kronor och för bokhållaren till 1,500 kronor, men, om Styrelsen skulle handhafva endast belysningsverken, för kamreraren till 3,000 kronor och för bokhållaren till 1,200 kronor. Utskottet ansåge emellertid, att, oafsedt frågan om Vattenverkets öfverflyttande under Drätselkammarens förvaltning, hvilken fråga icke i detta sammanhang vore föremål för Fullmäktiges pröfning, ifrågavarande aflöningsbelopp borde bestämmas, för kamreraren till 3,000 kronor, motsvarande nuvarande stadsbokhållarens aflöning, och för bokhållaren, med hänsyn till att han äfven skulle tjänstgöra som kassakontrollant, till 1,500 kronor.

Vidkommande till sist de af Styrelsen upprättade förslag till instruktioner för kamreraren och bokhållaren, ansåge Utskottet lämpligast, att pröfningen af dessa förslag företoges i sammanhang med pröfningen af de förslag till ändringar i delegationernas reglementen och tjänstemännens instruktioner, hvarom Styrelsen gjort framställning.

I anslutning till hvad Utskottet sålunda anfört, ville Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta, att räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen för Vatten- och Gasverken har att för-

valta, från och med den 1 april 1912 från Drätselkammaren återflyttas till Styrelsen;

att Styrelsen för Vatten- och Gasverken måtte bemyndigas att för ändamålet anställa nuvarande stadsbokhållaren såsom kamrerare och tillika kassör samt i stället för nuvarande kontorsbiträdet en bokhållare, tillika kassakontrollant;

att stadsbokhållarens befattning hos Drätselkammaren samtidigt måtte upphöra;

att för verkens räkenskaps- och uppbördsväsende nu utgående medel måtte få användas för aflöning till kamreraren och bokhållaren med fördelning sålunda, att till kamreraren skall utgå en aflöning af 3,000 kronor för år och till bokhållaren en aflöning af 1,500 kronor för år;

att Drätselkammarens skrifbiträde jämväl skall tjänstgöra som kassakontrollant hos Kammaren mot en aflöning af 1,500 kronor för år, att utgå af Drätselkammarens stat, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren samt Styrelsen för Vatten- och Gasverken att hvar för sig uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag dels till instruktioner för kamreraren och bokhållaren hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken, dels ock till de ändringar i delegationernas reglementen och tjänstemännens instruktioner i öfrigt, hvarlill förhållandena kunna gifva anledning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

6. Herrar Vendels och Gullströms motion i fråga om ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Frågan om ett lämpligt ordnande af den tekniska ledningen af stadens verk och arbeten ligger ännu oafgjord. Förslaget om en ändring af den nuvarande ordningen framfördes på en tid, då staden befann sig i ett starkt uppsving, på hvars varaktighet man hade anledning tro. En nu vunnen erlarenhet visar tyvärr motsatsen, och det torde ej kunna förnekas, att en viss afmattning följt, som manar till betänksamhet.

Det synes ock, som om staden ej hunnit växa in i den af kommitterade föreslagna, mera genomgripande planen för en ändring af den tekniska ledningen, och det torde därför endast vara till gagn, om det fullständiga ordnandet någon tid får vänta på sitt afgörande, detta dock endast under den förutsättningen, att vissa nödiga, men mindre omfattande ändringar i det nuvarande systemet vidtagas. Att detta torde kunna ske utan afsevärdt ökad kostnad och i hvarje fall för en lägre sådan än den kommittéförlaget medför, bör också vara en vinst, som man må taga hänsyn till.

Härtill kommer, att om en byggnadschef enligt kommittéförlaget skall anställas, lämpliga lokaler måste ställas till hans disposition, hvilket svårligen torde kunna ske före slutet af nästa år. Det har äfven synts, som om meningarna inom Stadsfullmäktige vore synnerligen delade om lämpligheten af att för närvarande ordna saken i enlighet med kommittéförlaget.

Att åtminstone för någon tid framåt så ordna, att de mest framträdande af det nuvarande systemets olägenheter kunna undvikas och detta utan afsevärd rubbning af det bestående, synes också lätt.

Under sådana omständigheter vilja undertecknade härmed föreslå, att det af särskilda kommitterade framlagda förslaget till den tekniska ledningens ordnande må förklaras hvilande, och att den nuvarande ordningen i hufvudsak bibehålles, dock något modifierad i enlighet med nedanstående grunder.

Som ett af de viktigaste skälen för en ändring har anförts den dualism, som hittills rådt i fråga om gatuarbetenas bedrivande och som ansetts vålla onödig kostnad. Denna undvikas bäst på så sätt, att stadsbyggmästaren befrias från galu-, väg- och broarbeten. Med vägar har han enligt sin instruktion intet att skaffa, utan har han frivilligt åtagit sig desamma efter den siste vägfogdens död. För honom återstå i alla fall mätningar, nivelleringar, utförandet af ritningar och kartor, verkställandet af utredningar rörande äganderättsförhållanden, stadsplancarbeten, tillsyn af byggnader och byggnadsreparationer m. m. Efter allt att döma är han nu mera än rimligt öfverhopad af arbete, och fråga torde vara, om han ej, oaktadt den här föreslagna minskningen i arbetsbördan, borde å ordinarie stat erhålla ett ritbiträde, något som praktiskt taget ej medför någon ökning af stadens nuvarande utgifter, då det för närvarande visat sig nödvändigt att utöfver stat anställa ett extra sådant.

Arbetet med gator, vägar och broar kan i stället lämpligen öfverflyttas på nuvarande föreståndaren för vatten- och gasverken, som för dettas skötande är fullt kvalificerad. Rimligt synes vara, att hans lön då sättes till samma belopp som den förut ifrågasatta byggnadschefens, eller 6,000 kr. Med hänsyn till delvis ändrad tjänstgöring bör han kunna lämpligen benämnas "stadsingeniör" och såsom sådan sortera i hufvudsak under Styrelsen för vatten- och gasverken och

därjämte under Drätselkammaren och Hamnstyrelsen. På detta sätt kunna sammanföras under gemensam ledning alla arbeten med anläggning och tillsyn af gator och nedläggning och reparation af i dessa erforderliga ledningar.

Föreståndaren för elektricitetsverket bör kunna — och i detta fall under stadsingenjörens förmenskap — biträda såsom driftsingenjör vid gasverket, något som skulle vara af nytta ej minst med hänsyn till samarbetet mellan dessa verk. Såsom "belysningsingenjör" behöfver han ej tilldelas större grundlön än nu, under förutsättning att någorlunda rundlig tantiem å verkens inkomster lämnas, något som ju äfven i det förut nämnda förslaget till tekniska ledningens ordnande är ifrågasatt. Denna tantiems storlek och grunden för dess utfallande liksom ock eventuell fördelning af densamma äfven på andra verkens tjänstemän torde lämpligen böra föreslås af Styrelsen för vatten- och gasverken.

Att enligt nämnda styrelses förslag till densamma öfverflytta verkens räkenskaper och att för dessas skötande anställa en kamrer eller kassör synes högligen önskvärdt, hvilket äfven torde kunna sägas om fastställandet af det inlämnade förslaget till reglemente för denna delegation. Det sistnämnda torde dock behöfva något kompletteras vid inrättandet af en sådan kamrerstjänst, hvarjämte förslaget till instruktion för belysningsingenjören måste omarbetas, då dennas verksamhet delvis ej skulle bli den förut tänkta.

Den föreslagna kamrerarens aflöning bör emellertid kunna tillsvidare bestämmas till 3,000 kr. pr år, då arbetstiden vissa tider torde bli jämförelsevis kort och det är troligt, att mot nämnda ersättning fullt kompetenta sökande till tjänsten skola erhållas.

Med stöd af ofvanstående tillåta vi oss hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att förut framlagda förslag till teknisk ledning af stadens verk m. m. förklaras hvilande;

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af gator, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för vatten- och gasverken såsom stadsingenjör;

att nuvarande föreståndaren för elektricitetsverket anställas äfven såsom driftsingenjör vid gasverket, såsom sådan med stadsingenjören som närmaste förman;

att åt Styrelsen för vatten- och gasverken uppdrages att föreslå erforderliga ändringar af reglementen och instruktioner, och

att för stadsingenjören, belysningsingenjören och, om räkenskaper nas återflyttande beslutas, för belysnings- och vattenverkens kamrer

bestämmas en grundlön af resp. 6,000, 3,600 och 3,000 kr. hvarjämte eller förslag af Styrelsen för vatten- och gasverken bestämmas tantiem för de af nyssnämnda tjänstemän som handhafva verkens tekniska skötsel.
Karlstad den 18 Maj 1911.

VALDEMAR VENDEL.

S. GULLSTRÖM.

Utdrag ur protokoll hållet hos Vatten- och Gasverksstyrelsen den 30 maj 1911.

§ 8.

För yttrandes avgivande hade Stadsfullmäktige hit remitterat Herrar Vendels och Gullströms motion i fråga om ordnandet av den tekniska ledningen av stadens arbeten.

Efter föredragning härav beslöt Styrelsen för sin del godkänna det i nämnda motion framlagda förslag, varjämte Styrelsen rörande den i sista punkten av förslaget förekommande frågan om tantième ville hemställa,

att tantièmen borde beräknas med viss procent å den av verkets drift under de fem sistförflutna åren i medeltal uppkomna nettoaffärs-vinsten, ökad med underhåll och avskrivningar,

att tantièmeprocenten borde underkastas eventuell reglering efter en viss tids förlopp, exempelvis vart tredje år,

att inom Gasverket tantièmen skulle utgå med 3 proc. och lika fördelas mellan Stadsingeniören, Belysningsingeniören och Gasmästaren, samt

att inom Elektricitetsverket densamma borde beräknas till 2 proc. och tillfalla Belysningsingeniören.

Protokollsutdrag jämte remisshandlingarna överlämnas till Drätselkammaren.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

T A B L Å
över Gasverkets affärsvinster under tidsperioden 1889 — 1910.

År	Bruttoin- komst	Räntor	Underhåll	Avskrivnin- gar	Nettoaffärs- vinst	Anslag (Uttaxering)	Utav affärsvin- sten hava följ- ande belopp använts för ned- sättning av fu- stighetsvärdet
1889	17,233 23	4,742 08	996 16	531 93	10,963 11	—	10,963 11
1890	8,748 03	5,105 61	1,928 10	296 93	1,357 39	—	1,357 39
1891	12,950 34	5,644 18	814 72	460 01	5,931 43	—	5,931 43
1892	13,059 13	6,641 41	1,331 22	489 70	4,396 80	—	5,222 29
1893	18,057 67	6,679 07	3,671 10	351 25	7,366 25	6,413 30	7,366 25
1894	22,055 97	6,451 26	2,161 87	1,501 27	11,941 58	—	11,941 58
1895	20,794 66	5,952 02	1,187 53	1,597 58	12,057 53	—	12,057 53
1896	23,784 34	5,438 74	3,555 12	1,546 79	13,243 64	—	13,243 64
1897	26,032 75	5,033 90	2,596 85	1,210 53	17,191 47	—	17,191 47
1898	24,130 85	4,350 28	1,375 23	1,274 56	17,152 78	—	17,152 78
1899	26,315 07	3,457 08	1,430 82	737 64	20,689 53	—	4,137 91
1900	22,992 07	2,713 10	538 54	345 73	19,394 70	—	3,878 94
1901	23,923 35	2,441 29	578 38	405 06	20,504 62	—	4,100 92
1902	33,403 67	3,840 24	2,187 30	1,346 23	35,129 90	—	5,005 98
1903	23,932 02	4,474 07	2,003 12	482 88	16,971 95	—	3,394 39
1904	28,636 88	4,761 54	2,066 18	1,082 29	20,726 87	25,860	4,145 37
1905	31,671 20	5,932 19	1,697 59	1,234 24	22,807 18	7,951	4,561 20
1906	40,567 10	4,594 84	9,356 15	3,522 35	23,098 76	11,727	4,618 75
1907	38,837 60	11,963 56	11,215 96	1,622 82	14,081 26	3,380	—
1908	23,387 86	13,082 85	8,611 33	1,693 18	—	10,348	—
1909	32,556 61	11,590 01	4,847 27	2,496 96	13,752 37*	—	—
1910	27,747 86	12,027 41	5,463 76	3,110 05	7,146 64	—	—

E l e k t r i c i t e t s v e r k e t .

År	Summa affärsvinst för gas- och elektricitetsverken	
	Brutto	Netto
1906	40,969 99	23,208 25
1907	55,552 03	14,031 26
1908	57,612 29	16,848 78
1909	66,701 28	29,382 10
1910	76,715 59	34,186 04

*) Detta belopp är det riktiga, ehuru räkenskapen utvisar endast 306 kr. 82 öre.

Gasverkets nettoaffärsvinst för de 5 sista åren, ökad med underhåll och avskrivningar har i medeltal uppgått till kr. 21,987:17. 3 proc. härå gör kr. 659:61. Då detta belopp skulle delas lika mellan stadsingenjören, belysningsingenjören och gasmästaren, så skulle en var komma att erhålla 219 kr. 87 öre.

Beträffande elektricitetsverket, så har detta ej varit i gång under fulla fem år, men under antagande, att innevarande år lämnar samma resultat som det näst föregående, så skulle nettobehållningen med tillägg av underhåll och avskrivningar för en femårsperiod i medeltal göra kr. 19,745:42. Två proc. härav göra 394 kr. 90 öre, som skulle odelade tillfalla belysningsingenjören.

Med den av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna tantiemeprocenten skulle alltså

Stadsingenjören erhålla omkring kr. 220

Belysningsingenjören " " 613

och Gasmästaren " " 220

Karlstad i maj 1911.

IWAR OLSSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1911.

§ 16.

Uti en hos Stadsfullmäktige väckt motion hade herrar Vendel och Gullström hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att förut framlagda förslag till teknisk ledning af stadens verk m. m. förklaras hvilande,

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af galor, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för vatten- och gasverken såsom stadsingenjör,

att nuvarande föreståndaren för elektricitetsverket anställles, äfven såsom driftsingenjör vid gasverket, såsom sådan med stadsingenjören som närmaste förman,

att åt Styrelsen för vatten- och gasverken uppdrages att föreslå erforderliga ändringar af reglementen och instruktioner, och

att för stadsingenjören, belysningsingenjören och, om räkenskapernas återflyttande till vatten- och gasverksstyrelsen beslutas, för belysnings- och vattenverkens kamrer bestämmes en grundlön af respektive 6,000, 3,600 och 3,000 kronor, hvarjämte efter förslag af Styrelsen för vatten- och gasverken bestämmes tantieme för de af nyssnämnda tjänstemän som handhafva verkens tekniska skötsel.

Vatten- och gasverksstyrelsen, som uppå remiss afgifvit yttrande i ärendet,

hade för sin del godkänt det i motionen framlagda förslaget, hvarjämte styrelsen rörande den i sista punkten af förslaget förekommande frågan om tantiem föreslagit, att tantiem borde beräknas med viss procent å den af verkens drift under de fem sistförflutna åren i medeltal uppkomna nettovinsten, ökad med underhåll och afskrifningar,

att tantiemprocenten borde underkastas eventuell reglering efter en viss tids förlopp, exempelvis hvar tredje år,

att inom gasverket tantiemen skulle utgå med tre procent och lika fördelas mellan stadsingenjören, belysningsingenjören och gasmästaren, samt

att inom elektricitetsverket densamma borde beräknas till två procent och tillfalla belysningsingenjören.

Därjämte hade Styrelsen uppgjort en beräkning af den tantiem, som med den af Styrelsen föreslagna procenten skulle tillfalla nämnda tjänstemen, utvisande, att stadsingenjören skulle erhålla omkring 220 kronor, belysningsingenjören omkring 613 kronor och gasmästaren omkring 220 kronor.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet ansåg i likhet med motionärerna det för närvarande tillräckligt, att endast vissa nödiga, mindre omfattande ändringar vidtagas i den tekniska ledningen af stadens arbeten. Drätselkammaren hade uppgjort en jämförelse mellan de löner, som nu utgå till stadsbyggmästaren, föreståndaren för vatten- och gasverken och föreståndaren för elektricitetsverket och de löner, som skulle utgå till motsvarande tjänstemän enligt kommitterades förslag till ordnande af den tekniska ledningen med de af Beredningsutskottet föreslagna ändringar, och därvid kommit till följande resultat.

Enligt nuvarande förhållanden utgå till

Stadsbyggmästaren	5,000:—	
ersättning för ritmaterialier	200:—	
Föreståndaren för vatten- och gasverken.	4,500:—	
såsom hamningenjör	1,000:—	5,500:—
Föreståndaren för elektricitetsverket	3,600:—	
		<u>Summa kronor 14,300:—</u>

Enligt kommitterades förslag skulle utgå till

Byggnadschefen 6,000 + 2 ålderstillägg å tillsammans 1,000	7,000:—
Stadsarkitekten 5,000 + 2 åldertillägg å tillsammans 1,000	6,000:—
personligt lönetillägg till Crispin	1,000:—
ersättning för ritmaterialier	300:—
Belysningsingenjören 4,000 + 2 ålderstillägg å tillsammans 1,000	5,000:—
	<u>Summa kronor 19,300:—</u>

Därtill komme tantiem tio procent af inkomst utaf verken öfver 25,000 kronor.

Enligt herrar Vendels och Gullströms förslag skulle utöfver de nuvarande lönerna endast tillkomma 500 kronor, utgörande skillnaden mellan den nu till föreståndaren för vatten- och gasverken utgående lönen 5,500 kronor och den för stadsingenjören föreslagna lönen 6,000 kronor. Drätselkammaren ansåg sig icke böra medräkna den för belynings- och vattenverkens kamrer föreslagna lönen, då kammaren förut denna dag beslutat afstyrka bifall till framställningen om räkenskapernas återflyttande till vatten- och gasverksstyrelsen.

I anslutning till det nu anförda beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till motionen och hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att förut framlagda förslag till teknisk ledning af stadens verk m. m. förklaras hvilande,

att stadsfullmäktiges uppdrag till vederbörande delegationer af den 20 oktober 1910 rörande utarbetande af förslag till omorganisation af drätselkammaren och till nya reglementen för drätselkammaren och vatten- och gasverksstyrelsen, samt instruktioner för de ifrågasatta nya tjänstemännen likaledes förklaras hvilande,

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af gator, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för vatten- och gasverken såsom stadsingenjör,

att nuvarande föreståndaren för elektricitetsverket anställs äfven såsom driftsingenjör vid gasverket, såsom sådan med stadsingenjören som närmaste förman,

att åt drätselkammaren och styrelsen för vatten- och gasverken uppdrages att föreslå erforderliga ändringar af reglementen och instruktioner,

att för stadsingenjören och belyningsingenjören bestämmas en lön af respektive 6,000 och 3,600 kronor, hvaraf en tredjedel må beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, och dessutom tantiem,

att tantiem beräknas med viss procent å den af verkens drift under de fem sistförflutna åren i medeltal uppkomna nettoaffärsvinsten, ökad med underhåll och afskrifningar,

att tantiemprocenten underkastas eventuell reglering efter viss tids förlopp, exempelvis hvar tredje år,

att inom gasverket tantiem skall utgå med tre procent och lika fördelas mellan stadsingenjören, belyningsingenjören och gasmästaren, samt

att inom elektricitetsverket densamma beräknas till två procent och tillfaller belysningsingenjören.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.*

§ 10.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Herrar Vendels och Gullströms motion i fråga om ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten, uti hvilket ärende Styrelsen för Vatten och Gasverken samt Drätselkammaren afgifvit infordrade utlåtanden och därvid hvar för sig tillstyrkt bifall till motionärernas förslag.

Beredningsutskottet instämde för sin del till fullo uti hvad Drätselkammaren i ärendet hemställt, och ville Utskottet därutöfver föreslå, dels att då stadsbyggmästaren enligt förslaget skulle befrias från honom nu åliggande vård af gator, vägar och broar, härför måtte såsom villkor föreskrifvas, att han ej ägde utan Drätselkammarens för hvarje särskildt fall lämnade medgifvande, åtaga sig enskilda uppdrag, och dels att i de instruktioner för tjänstemännen, som i händelse af förslagets antagande komme att upprättas, måtte föreskrifvas, att vederbörande tjänstemän skulle, efter bepröfvande, i fråga om stadsbyggmästaren af Drätselkammaren samt i fråga om stadsingenjören och belysningsingenjören af Styrelsen för Vatten- och Gasverken, äga skyldighet att kostnadsfritt tillhandagå stadens delegationer och af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer vid uppgörande af förslag eller utförande af arbeten för stadens räkning.

Utskottet beslöt fördenskull hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att förut framlagda förslag till ordnandet af den tekniska ledningen af stadens arbeten förklaras hvilande;

att Stadsfullmäktiges uppdrag till vederbörande delegationer af den 20 oktober 1910 rörande utarbetande af förslag till omorganisation af Drätselkammaren och till nya reglementen för Drätselkammaren samt Styrelsen för Vatten- och Gasverken äfvensom till instruktioner för de ifrågasatta nya tjänstemännen likaledes förklaras hvilande;

att stadsbyggmästaren nu åliggande vård af gator, vägar och broar öfverflyttas på föreståndaren för Vatten- och Gasverken såsom stads-

ingeniör, under villkor, att stadsbyggmästaren icke, utan Drätselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall, må åtaga sig enskilda uppdrag;

att nuvarande föreståndaren för elektricitetsverket anställas äfven såsom driftsingeniör vid gasverket, såsom sådan med stadsingeniören som närmaste förman;

att åt Drätselkammaren och Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppdrages att hvar för sig upprätta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till erforderliga ändringar i reglementen och instruktioner, med iakttagande af, att i instruktionerna skall föreskrifvas, att vederbörande tjänstemän skola, efter bepröfvande, i fråga om stadsbyggmästaren af Drätselkammaren samt i fråga om stadsingeniören och belysningsingeniören af Styrelsen för Vatten och Gasverken, vara skyldige att kostnadsfritt tillhandagå stadens delegationer och af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer vid uppgörande af förslag eller utförande af arbeten för stadens räkning;

att för stadsingeniören och belysningsingeniören bestämmes en lön af respektive 6,000 kronor och 3,600 kronor, hvaraf en tredjedel må beräknas utgöra tjänstgöringspenningar, och dessutom tantiern;

att tantiern beräknas med viss procent å den af verkens drift under de fem sistförflutna åren i medeltal uppkomna nettoaffärsvinsten, ökad med underhåll och afskrifningar;

att tantiemprocenten underkastas eventuell reglering hvar tredje år;

att inom gasverket tantiern skall utgå med tre procent och lika fördelas mellan stadsingeniören, belysningsingeniören och gasmästaren, samt

att inom elektricitetsverket densamma beräknas till två procent och tillfaller belysningsingeniören.

Mot Utskottets beslut i detta ärende reserverade sig Herr Svensón under anförande, att enligt hans åsigt förslag till erforderliga ändringar i reglementen och instruktioner bort föreligga till pröfning af Fullmäktige samtidigt med frågans afgörande i öfriga delar.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

7. Magistratens skrivelse med inforbrande af Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet angående fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område.

Resolution.

Handlingarna öfverlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas att, med afseende å hvad Öfverintendentsembetet uti bilagda underdåniga yttrande anført, taga frågan om fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom stadens icke planlagda område under förnyad ompröfning och med yttrande i anledning deraf till Magistraten inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 1 Maj 1911.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Till Konungen.

Sedan Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning genom Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Värmlands län underställts antaget förslag till särskilda föreskrifter, jämlikt § 41, andra stycket, i Lagen angående stadsplan och tomtindelning den 31 Augusti 1907, med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom den del af Karlstads stads område, som ej finnes upptagen i gällande stadsplan, har Eders Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 20 nästlidne Mars täckts anbefalla Öfverintendentsämbetet att häröfver afgifva underdånigt utlåtande, med anledning hvaraf Ämbetet, efter verkställd granskning af detta ärende, får för sin del i underdånighet hemställa att Eders Kungl. Maj:t måtte i nåder meddela stadfästelse å ifrågavarande bestämmelser, dock i följande väsentligt förkortade och äfven i några punkter ändrade form:

§ 1.

Inom området i fråga må ej nybyggnad uppföras utan att stadens Byggnadsnämnd därtill gifvit lof.

§ 2.

Byggnadslof må ej meddelas förrän visadt blifvit, att lämpligt aflopp för spillvattnet från tomten ordnats.

§ 3.

Af tomtplats skall alltid minst hälften lämnas obebyggd.

§ 4.

Hus af trä må icke uppföras med flere än två våningar och vindsvåning.

Som hus af trä anses jämväl byggnad med undervåning af sten.

Trähus, som utvändigt är beklädt med tegel och murbruk eller annat af byggnadsnämnden godkänt, ej brännbart ämne, må uppföras till en höjd af 9 meter, annat trähus till en höjd af 8 meter.

Stenhus, som icke må hafva mer än två våningar och vindsvåning eller tre våningar, då vindsvåning ej får förekomma, må icke uppföras till större höjd än 11 meter.

Såsom våning räknas äfven källare, som med mera än 1,5 meter af sin medelhöjd ligger öfver omgifvande marknivån.

Med byggnadshöjd förstås dess medelhöjd, räknad från väg eller gårdsrum till och med taklisten.

Från hvad här ofvan är stadgadt om stenhus kan Byggnadsnämnden efter omständigheterna meddela undantag för fabriksbyggnad eller byggnad för offentligt ändamål.

§ 5.

Byggnad må ej uppföras närmare väg än 6 meter från vägens midt.

Byggnad af sten eller därmed jämförligt ämne må uppföras invid gränsen till grannens tomt.

Byggnad af annat ämne må ej, med mindre den förses med brandmur, uppföras närmare grannens område än $4\frac{1}{2}$ meter.

§ 6.

Vid meddelande af byggnadslof skall Byggnadsnämnden lämna de närmare föreskrifter, som i hvarje särskildt fall kunna anses nödiga till förekommande af eldfara samt för att tillfredsställa hållfasthetens och sundhetens kraf och billiga anspråk på smak och prydlighet.

§ 7.

1. Företager någon byggnadsarbete utan Byggnadsnämndens tillstånd, där

sådant, enligt dessa föreskrifter, erforderats, eller utför någon byggnadsarbete i strid mot fastställda ritningar eller Byggnadsnämndens föreskrifter böte från och med fem till och med femhundra kronor och vare dessutom underkastad skyldighet att ändra det utförda arbetet, om Byggnadsnämnden finner nödigt sådant förordna.

2. Till böter må dock icke dömas, om å förseelsen följer straff enligt allmän lag.

3. Ådömda böter tillfalla stadens kassa och skola, där tillgång saknas till deras fulla gäldande, förvandlas enligt allmän lag.

§ 8.

Förseelser mot de här meddelade föreskrifter åtalas af allmän åklagare.

§ 9.

Den, som ej åtnöjes med Byggnadsnämndens beslut i ärende, hvarom här ofvan förmäles, må däröfver föra klagan hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Värmlands län inom trettio dagar efter erhållen del af beslutet“.

Remissakten återställles.

Stockholm den 4 April 1911.

Underdånigst

CARL MÖLLER.

Fr. Rickter.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 13 September 1911.

§ 73.

För yttrandes afgifvande hade till Byggnadsnämnden inkommit handlingar i ärendet angående fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område.

I ärendet hade af K. Öfverintendentsämbetet afgifvits ett så lydande utlåtande :

— — — — —
Handlingarna i ärendet hade före sammanträdet cirkulerat bland Nämndens ledamöter.

Efter hållen öfverläggning beslöt Byggnadsnämnden i ärendet afgifva följande

Yttrande.

En allmän anmärkning, hvartill Nämnden föranledes af Kungl. Öfverintendents-ämbetets ifrågavarande ändringsförslag, är den, att Ämbetet synes hafva följt en helt annan princip än Nämnden vid uppgörandet af sitt förslag. Nämnden har ansett lämpligt att i så stor utsträckning som möjligt meddela detaljföreskrifter, under det Ämbetet nästan helt och hållet utplånat dessa och i stället i en särskild paragraf, § 6, öfverlämnat åt Byggnadsnämnden att för hvarje särskildt fall lämna de närmare föreskrifter, som kunna anses nödiga, och sålunda gifvit Nämnden en synnerligen vidtgående befogenhet. Nämnden anser emellertid fortfarande, att både för allmänhetens och för Nämndens egen skull vore lyckligare med mera detaljerade föreskrifter: för allmänhetens, som i sådant fall verkligen kunde ur byggnadsordningen inhämta någon vägledning för ett planerat byggnadsföretag, något som de af Ämbetet föreslagna föreskrifter endast i helt ringa grad skulle lämna, och för Nämndens, som då den hade en detaljerad byggnadsordning att åberopa, vore mera fredad mot påståenden om mannamån, inkonsekvens och andra beskyllningar, som kunde ligga nära till hands från en med Nämndens beslut missnöjd sökandes sida.

Af allt att döma synes Ämbetet vid uppgörandet af sitt förslag hafva mera haft i sikte egnahemsbyggandet på *enstaka* platser inom stadens icke planlagda område, medan Nämnden hufvudsakligen velat råda bot på missförhållanden med afseende på byggnadsverksamheten inom de stadsliknande, tätt bebyggda *samhällena* utanför den egentliga staden.

Beträffande de särskilda bestämmelser i Nämndens förslag, hvilka enligt Ämbetets förslag skulle borttagas eller ändras, vill Nämnden anföra följande:

§ 2. Då i § 1 meddelats föreskrift om byggnadslof såsom villkorlig förutsättning för uppförande af nybyggnad, har det syntts Nämnden nödvändigt att i nästa § upplysa den, som vill bygga, om formen för sökande af byggnadslof. Ämbetet har bibehållit föreskriften om nödvändigheten af byggnadslof, men borttagit anvisningarna om formen för detsamma sökande.

Nämnden hemställer, att § 2 i det ursprungliga förslaget bibehålles oförändrad.

§ 3. De i denna § af det ursprungliga förslaget lämnade föreskrifter synas Nämnden vara af så viktig innebörd, att desamma icke böra borttagas, utan bibehållas oförändrade.

§ 5. Den del af punkt 1 i denna §, som af Ämbetet uteslutits, har tillkommit med särskild tanke på här vunnen erfarenhet, att eldsolyckor ofta uppstå i vindsvåningar, och på faran härvid för de i trähus med vindsvåning inneboende personer.

Jämväl punkt 2 i samma § är tillkommen till förebyggande af eldfara;

Och hemställer Nämnden, att paragrafen i sin helhet bibehålles i sitt förutvarande skick med den ändring, att ordet "gatunivån" ändras till "marknivån" och ordet "gata" utgår.

§ 6. Om denna § gäller detsamma, som sagts om punkt 2 i föregående §.

§ 7. Beträffande denna § vill Nämnden till en början hänvisa till hvad förut anförts såsom allmän anmärkning. Följden af bristen på detaljföreskrifter blir den, att sökanden ej vet hur han skall anordna byggandet för att få sin ansökan om byggnadslof bifallen. Nämnden kan nödgas föreskrifva ändringar som föranleda återremiss eller afslå ansökningen kanske upprepade gånger, och ärendets behandling kommer gifvetvis att draga oskäligt ut på tiden. Med de anvisningar Nämnden gifvit i sitt förslag förekommes denna olägenhet.

§ § 8 och 9 äro gifna, den förra till tryggande mot eldfara och den senare i sanitärt syfte. Då ifrågavarande bestämmelser icke torde kunna anses på något sätt betungande för den byggande, men däremot medföra väsentliga fördelar, hemställles, att bestämmelserna måtte få kvarstå oförändrade.

Då i öfrigt det synes Nämnden, som om Öfverintendentsämbetets ändringar och förkortningar icke innebure någon fördel vare sig för den enskilde eller för den myndighet, som skall handlägga byggnadsfrågar, hemställer Byggnadsnämnden,

*att Stadsfullmäktige ville i underdånighet an-
hålla, att, med ofvanangifna ändring i § 5
punkt 2, Nämndens förslag till föreskrifter i före-
varande afseende i öfrigt oförändradt fastställles.*

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 20 november 1911.*

§ 16,

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver hvad Öfverintendentsämbetet uti underdånigt utlåtande anført i fråga om fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område.

Byggnadsnämnden som afgifvit yttrande i ärendet, hade hemställt, att Stadsfullmäktige ville i underdånighet anhålla, att med viss af Nämnden nu föreslagen ändring Nämndens förslag till föreskrifter i förevarande afseende måtte i öfrigt oförändradt fastställas.

Sedan ärendet cirkulerat bland Drätselkammarens ledamöter, beslöt nu Kam-maren instämma i hvad Byggnadsnämnden anfört och hemställt. .

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.*

§ 11.

Sedan Stadsfullmäktige enligt Magistratens resolution den 1 maj 1911 an-modats att, med afseende å hvad Kungl. Öfverintendentsämbetet uti underdånigt yttrande i frågan angående fastställande af särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom stadens icke planlagda område anfört, tagå denna fråga under förnyad pröfning och med yttrande i anledning däraf till Magistraten inkomma, så hade, efter det Byggnadsnämnden och Drätselkammaren i ärendet afgifvit infordrade utlåtanden, Beredningsutskottet, uppå remiss, att yttra sig i frågan.

I likhet med Drätselkammaren ville Utskottet till alla delar instänma uti hvad Byggnadsnämnden i detta ärende anfört, hvadan Utskottet ville hemställa, att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande förklara sig vidhålla sin förut gjorda underdåniga framställning om fastställelse å det af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 15 september 1910 an-tagna förslag till särskilda föreskrifter med afseende å byggnadsverk-samhetens ordnande inom staden Karlstads icke planlagda område med den ändring i § 5 punkt 2 af förslaget, som af Byggnadsnämnden före-slagits.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

8. Magistratens resolution med inforordande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera.

Till Magistraten i Karlstad.

Med öfverlämnande af betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera får Konungens Befallningshafvande, i anledning af nådig remiss den 10 innevarande november, härigenom anmoda Eder dels att lämna stadsfullmäktige härstädes tillfälle att yttra sig öfver berörda betänkande och förslag och därmed till Eder inkomma före den 1 februari 1912 dels ock att med afgifvet yttrande och eget utlåtande i ärendet hit inkomma före den 1 mars sagda år.

Karlstad i landskansliet den 20 november 1911.

På Landshöfdinge Ämbetets vägnar:

TURE BROSTRÖM.

GEORG SAMUELSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.

§ 12.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet, med öfverlämnande af betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera anmodat Magistraten att lämna stadsfullmäktige tillfälle att yttra sig öfver berörda betänkande och förslag, så hade Magistraten öfversänt handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktige för det ändamål, som i Konungens Befallningshafvandes skrifvelse omförmäldes, och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att i detta ärende afgifva yttrande.

Efter öfverläggning beslöt Utskottet hemslälla,

att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande förklara sig icke hafva något att erinra mot det föreliggande betänkandet med förslag till förordning angående fastighetsregister för stad med mera.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

9. Magistratens skrivelse med redovisning för 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får Magistraten öfverlämna redovisning för 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden.

Karlstads rådhus den 5 januari 1912.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Redovisning

för Magistratens anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden år 1911.

Debet,

Behållning hos Magistraten från 1910.....	12: 05
Uppburit af Drätselkammaren	400: —
	<hr/>
	Summa Kr. 412: 05

Kredit.

Utgift enligt verifikationer N:ris 1—79	403: 30
Behållning hos Magistraten till 1912	8: 75
	<hr/>
	Summa Kr. 412: 05

Karlstads rådhus den 31 December 1911.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1911.

§ 13.

Sedan Magistraten till Stadsfullmäktige inkommit med redovisning öfver 1911 års anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden, så hade Beredningsutskottet, uppå remiss, att i anledning af redovisningen afgifva yttrande.

Då Utskottet, vid granskning af redogörelsen med därtill hörande verifikationer ej funnit anledning till anmärkning, beslöt Utskottet hemställa, att Stadsfullmäktige ville lägga redovisningen med godkännande till handlingarne samt medgifva, att redovisade beloppet får i Drätselkammarens räkenskaper afföras.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

10. Drätselkammarens framställning om godkännande af verkställdt inköp af en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 22 december 1911.

§ 6.

Sedan Drätselkammaren på offentlig auktion af handelsbolaget A. G. Mobergs konkursmassa för 18,005 kronor inropat en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt, beslöt nu kammaren, under framhållande af omöjligheten för staden att utan inköp af magasinet komma i besittning af tomten, ingå till stadsfullmäktige med framställning om godkännande af köpet.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 5 februari 1912.

§ 14.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren anhållit, att sedan Kammaren på offentlig auktion af handelsbolaget A. G. Mobergs konkursmassa för 18,005 kronor inropat en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt ifrågasvarande köp måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt efter öfverläggning tillstyrka tramställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande köp af en vid inre hamnen belägen magasinsbyggnad jämte tomt äfvensom bestämma att de för köpet erforderliga medlen skulle anskaffas medelst upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 21 Mars.

N:o 4.

II. Återförvisade ärendet rörande afgifvande af yttrande öfver förslag till förordning angående fastighetsregister för stad m. m.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.

§ 16.

Sedan Stadsfullmäktige enligt Magistratens resolution den 8 December 1911 lämnats tillfälle att yttra sig öfver ett af särskilda kommitterade upprättadt förslag till förordning angående fastighetsregister för stad m. m., hade Beredningsutskottet, på grund af återremiss från Stadsfullmäktige, att i detta ärende afgifva förnyadt utlåtande, och beslöt Utskottet därvid anföra följande:

Det uppdrag, som af Kungl. Maj:t lämnats bemälda kommitterade, afsåg att dels utarbета förslag till föreskrifter angående registerföring af fastigheter i stad dels ock utreda, i hvilken omfattning dessa föreskrifter borde vinna tillämpning jämväl å sådana orter å landsbygden, för hvilka tomtindelning såsom för stad förefunnnes.

På grund af berörda uppdrag hafva kommitterade upprättat förslag till förordning angående fastighetsregister för stad samt för vissa områden å landsbygden äfvensom till lagar och författningar, som påkallats af tillämpningen af föreskrifterna angående registerföringen eller eljest med dem äga samband, därvid särskildt märkas förslag till lag angående afstyckning af sådant område i stad, som ej ingår i tomtindelning, samt förslag till lag med vissa bestämmelser angående upprättande af förslag till stadsplan och tomtindelning, om afstyckning af mark genom tomtindelning samt om tomtmätning.

De föreliggande författningsförslagen, hvilka uppgjorts med utgångspunkt i nu gällande lagstiftning om skifte och jordafsöndring, innefatta i hufvudsak följande:

I. Förslag till förordning angående fastighetsregister för stad.

För hvarje stad skall finnas ett fastighetsregister, som skall uppläggas med ledning af registerkarta jämte därtill hörande ägoförteckningar. Registret föres af magistratsperson eller annan tjänsteman i stadens tjänst. För stad, som lyder under landsrätt, kan förste landtmätare vara registerförare. Skulle ett omedelbart upprättande af registerkarta anses medföra alltför betungande kostnader för staden, kan, efter ansökan hos Kungl. Maj:t, anstånd med upprättande af dylik karta erhållas, dock ej öfver 30 år från förordningens ikraftträdande. Sådant anstånd kan erhållas antingen för staden i dess helhet eller för särskild del däraf. Öfver det område, för hvilket anstånd beviljats, skall i stället upprättas öfversiktskarta.

Registerkarta eller öfversiktskarta samt ägoförteckningar upprättas af landtmätare enligt plan, som uppgöres af landtmäteristyrelsen. Landtmätare förordnas af samma styrelse.

Registerkarta skall i regel grundas på mätning efter siffermetoden (triangelmätning).

Fastighetsregistret skall bestå af tomtbok och jordebok. I tomtboken redovisas stadens tomtindelade område och i jordeboken all icke tomtindelad mark eller de s. k. stadsägorna. I dessa böcker antecknas i därför afsedda kolumner fastighets rum i fastighetsboken (lagfartsboken). Därjämte finnes register öfver de i böckerna upptagna fastigheterna.

II. Förslag till lag angående afstyckning af sådant område i stad, som ej ingår i tomtindelning.

Om område, som ej ingår i tomtindelning skall afsöndras från viss fastighet, skall detta ske genom afstyckning.

Sådan afstyckning verkställes af landtmätare efter därtill erhållet förordnande; och skola vid förrättningen skiftesstadgans föreskrifter rörande annan landtmäteriförrättning än laga skifte lända till efterrättelse.

III. Förslag till lag med vissa bestämmelser angående upprättande af förslag till stadsplan och tomtindelning m. m.

Förslag till stadsplan och tomtindelning måste vara upprättade af sådan person, som af landtmäteristyrelsen på grund af fullgjorda prof förklarats behörig att verkställa tomtmätning eller ock därtill erhållit Konungens tillstånd. För kompetens fordras landtmäterixamen eller genomgången fackskola för väg- och vattenbyggnadskonst jämte två års jordmätningsspraktik.

För tomtmätning i stad skall hållas förrättning enligt bestämmelserna i skiftesstadgan om annan landtmäteriförrättning än laga skifte. Förrättningen kan, i hvad den afser gränsbestämning, öfverklagas inom två månader genom stämning till rådhusrätten.

Beträffande de föreliggande författningsförslagens hufvuduppgift torde det vara uppenbart, att föreskrifter angående registrering af fastigheter i stad och därmed jämförliga orter äro af behovet påkallade för undanröjande af den oreda med afseende på fastighetsförhållanden, som för närvarande råder i många städer.

Ehuru alltså införandet af fastighetsregister för stad måste anses vara af stor betydelse, torde dock så väsentliga erinringar mot viktiga punkter i förslaget kunna framställas, att dess antagande i oförändrad form ej synes kunna af städerna förordas.

Hvad sålunda beträffar registerkartan föreskrifves, att särskilda ägoslag eller annan skiljaktighet i fråga om ägors naturliga beskaffenhet icke må angifvas å kartan samt att ej heller byggnad eller, om mätning skett efter siffermetoden, därvid bestämda punkter och mått må upptagas å kartan.

Med den anordning, som för registerkartan sålunda föreskrifvits, torde denna karta icke, såsom i förslaget afsetts, kunna äga vitsord vid äganderättstvister eller för återställandet och utstakandet af gränser, då kartan hvarken upptager terrängföremål eller, där kartan grundar sig på triangelmätning, några fixpunkter och måttbestämningar.

Registerkartan synes sålunda icke, så anordnad som kommitterade föreslagit, trygga den enskilda äganderätten i erforderlig grad och ej heller i afseende å dess användbarhet för de öfriga behof, den afsett att tillgodose, motsvara det betydande arbete och de stora kostnader, som nedlagts å densamma.

Vidare torde en befogad erinran kunna framställas mot kommitterades förslag att för landtmätarne monopolisera alla enligt den nya lagstiftningen förekommande mätningar, upprättande af register- och öfversiktskartor samt verkställandet af afstyckningar liksom ock mot förslaget i fråga om kompetensfordringarne för upprättande af förslag till stadsplan och tomtindelning.

Det torde nämligen ej kunna bestridas, att de i städernas tjänst anställda ingenjörer, som besitta högskolebildning eller mångårig praktik i mätningsarbete, måste anses innehafva fullt lika stor reell kompetens för ifrågavarande förrättningar som landtmätare, och att vid sådant förhållande af formella skäl fränkänna dessa stadsingenjörer kompetens för handhafvandet af mätningsväsendet torde vara lika olämpligt som det för städernas vidkommande måste anses obilligt att städerna ej skulle äga rätt att för ifrågavarande arbetens utförande använda sig af sina egna tjänstemän och därmed nedbringa kostnaderna för förrättningarna.

Hvad särskildt angår upprättandet af stadsplaneförslag torde landtmätare näppeligen kunna anses vara förtrogna med ett ändamålsenligt stadsplanearbetes mångskiftande tekniska och estetiska förutsättningar i den grad, som många i städernas tjänst anställda ingenjörer, hvilka enligt kommitterades förslag ej skulle innehafva den i förslaget föreskrifna kompetensen för dessa arbeten.

Det måste fördenskill för städerna vara af största vigt, att kompetens för förrättningar enligt den nya lagstiftningen tillerkännes städernas nuvarande för sådana uppdrag kvalificerade befattningshafvare samt att städerna fortfarande bibehållas vid sin rätt att själfva utse mätningmän liksom vid rätten att efter eget val för uppgörande af stadsplaneförslag hänvända sig till den person, de här till anse mest lämpad.

Beträffande härefter kommitterades förslag till lag angående afstyckning af sådant område i stad, som ej ingår i tomtindelning, torde det ej kunna anses lämpligt att i fråga om stadsägorna i egentlig mening sönderdelning af jorden i nya fastigheter efter skiftesstadgans eller den föreslagna lagens föreskrifter obehindradt skulle kunna äga rum utan att staden på annat sätt kunde förebygga de olägenheter, som föranleddes af ett planlöst bildande af småfastigheter än genom uppgörande af stadsplan med tomtindelning för området i fråga.

Ett mera direkt och mindre kostsamt ingripande till förhindrande af dylika olägenheter torde därför rimligen böra stå till buds, hvadan det synes kunna ifrågasättas, om ej fastighetsbildning genom afstyckning borde vara underkastad stadsmyndighets pröfning i fråga om afstyckningens lämplighet med hänsyn till stadens utveckling, hvilket särskildt för Karlstad vore af stor betydelse.

Hvad till sist angår kommitterades förslag till lag om tomtmätning torde böra anmärkas, att den föreslagna bestämmelsen om två månaders klagotid, innan tomtmätning blir laglig, i många fall skulle lägga onödiga hinder i vägen för tomters bebyggande.

Då på grund af hvad sålunda anförts föreliggande lagförslag ej synas på sådant sätt tillgodose städernas intressen, att förslagens antagande i oförändrad form kan förordas, får Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte på af Utskottet anförda skäl afstyrka föreliggande förslag till förordning angående fastighetsregister för stad m. m. samt anhålla om förnyad utredning i ärendet.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

12. Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed anhålles vördsamt att liksom föregående år erhålla bidrag (300 kr.) till föreningens skridskobana såsom ersättning för att folkskolebarnen afgiftsfritt få åka på banan måndagar, onsdagar och fredagar mellan kl. 2—6 e. m.

Karlstad den ¹³/₁ 1912.

för Idrottsföreningen Kamraterna.

O. DAHLBERG.

Ordf.

Hugo Ahren.

Sekr.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 30 Januari 1912.*

§ 11.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Idrottsföreningen Kamraternas framställning om ett anslag af 300 kronor för underhåll af föreningens skridskobana här i staden; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka, att ett förslagsanslag af högst 300 kronor måtte beviljas föreningen att mot redovisningsskyldighet användas till underhåll af föreningens skridskobana under innevarande vinter, under villkor, att skridskobanan måndagar, onsdagar och fredagar mellan klockan 2—6 eftermiddagen afgiftsfritt upplåtes till folkskolebarnen, att hockeyspelning på banan endast finge ske under två timmar om dagen samt att anslag med angifvande af den tid, under hvilken sådan spelning vore tillåten, uppsattes på banan.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.*

§ 17.

Hos Stadsfullmäktige hade Idrottsföreningen Kamraterna gjort framställning om ett anslag af 300 kronor för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.

Häröfver hade Drätselkammaren uppå remiss afgifvit utlåtande och därvid tillstyrkt Stadsfullmäktige att på vissa villkor för ändamålet bevilja föreningen ett förslagsanslag af högst 300 kronor.

Beredningsutskottet, som nu hade att afgifva infordradt yttrande i ärendet, beslöt att, med instämmande uti hvad Drätselkammaren i ärendet anfört och föreslagit, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Idrottsföreningen Kamraterna ett förslagsanslag af högst 300 kronor att emot redovisningsskyldighet användas till underhåll af föreningens skridskobana här i staden under innevarande vinter, under villkor, att skridskobanan måndagar, onsdagar och fredagar mellan klocken 2—6 eftermiddagen afgiftsfritt upplåtes för folkskolebarnen, att hockeyspelning på banan endast får äga rum under två timmar om dagen samt att anslag med angifvande af den tid, under hvilken sådan spelning är tillåten, uppsättes på banan, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

13. Materialgårdskommitténs framställning om anslag till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt öfriga kommittékostnader.

*Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde med
Materialgårdskommittén i Karlstad den 23 Januari
1912.*

§ 7.

Efter tagen del av genom Svenska Stadsförbundet införskaffade uppgifter angående materialgårdsförhållandena på en del andra med Karlstad i storlek jäm-

förliga städer, beslöto kommitterade, enär det vore av vikt att på några platser närmare studera förhållandena, hos Stadsfullmäktige hemställa om ett förslagsanslag af 500 kronor till bestridande av studieresor och eventuellt andra kommittekostnader.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 30 Januari 1912.*

§ 4.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Materialgårdskommitténs framställning om ett anslag af 500 kronor till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt öfriga kommittékostnader; och beslöt Drätselkammaren anföra, att, ehuru kommitténs framställning icke gäfve någon ledning för bedömandet af behöfligheten af studieresor, Kammaren dock ansåg sig icke böra motsätta sig det begärda anslaget beviljande.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.*

§ 18.

Hos Stadsfullmäktige hade Materialgårdskommittén hemställt om ett förslagsanslag af 500 kronor till bestridande af utgifter för studieresor och eventuellt andra kommittékostnader, uti hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit infordradt utlåtande.

Beredningsutskottet, som uppå remiss nu hade att yttra sig i ärendet, ansåge för sin del, att vidsträcktare resor för studiet af materialgårdsfrågan ej torde vara erforderliga än att ett anslag af högst 300 kronor vore för ändamålet tillfyllest, hvadan Utskottet beslöt hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Materialgårdskommittén ett förslagsanslag af högst 300 kronor att användas till bestridande af utgifter

för studieresor och öfriga kommittékostnader äfvensom bestämma att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

14. Herr Oscar Wallers af Herr Ankers som motion upptagna framställning om anordnande af en vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Då de å V:a Berget boende som bekant äro synnerligen vanlottade ifråga om tillgång på vatten för dagligt bruk, får undertecknad å såväl egna som kringboende grannars vägnar vördsamt anhålla att en vattenkastare anbraktes i Jössegatan så långt upp som möjligt från Rosenborgsgatan och den deri befintliga vattenledningen räknat.

Det skulle för många å V:a Berget boende, som har c:a 800 meter, räknat fram och åter, till närmaste vattenkastare, betydligt underlätta deras tillvaro och i sin mån bidra till att göra det drägligare för dem, som hittills varit så litet tillgodosedda.

Karlstad den 18 Oktober 1911.

Vördsamt
OSCAR WALLER.

Upptages som min motion:

EMIL ANKERS.

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 30 Oktober 1911.

s. d. § 5. Genom remiss från Stadsfullmäktige hade Styrelsen anmodats avgiva yttrande över en utav Herr E. Ankers såsom egen motion upptagen framställning

från Oscar Waller om anordnande av en vattenkastare i Jössegatan: Och beslöt Styrelsen, efter föredragning härav, att med remisshandlingarnas återställande överlämna ett härstädes uppgjort kostnadsförslag samt därvid anföra, att enär stadsplan för den i ansökningen berörda stadsdelen vore under utarbetning och anläggningen sålunda skulle komma att få endast en provisorisk karaktär samt vore ganska dyrbar utan att lämna någon som helst inkomst, Styrelsen för sin del ansåge sig böra avstyrka bifall till förevarande framställning.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Kostnadsberäkning

för vattenkastare i Jössegatan med anslutning från befintlig vatten- och afloppsledning i Rosenbergsgatan.

Gräfnings 50 m ³ à 1: 50	75: —
Sprängning 40 mm. ³ à 12: —	480: —
Fyllning 50 m ³ à 1: —	50: —
1" vattenrör, 60 meter à 1: 25	75: —
6" afloppsrör, 60 » à 2: —	120: —
Vattenkastare	75: —
Diverse och oförutsedda, jämnande utfördt	125: —

Kronor 1,000: —

Karlstads Vattenverks kontor den 30 Oktober 1911.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 15 Januari 1912.*

§ 11.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Herr Oscar Wallers af Herr Ankers som motion upptagna framställning om anordnande af en vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget.

Vatten- och Gasverksstyrelsen, som låtit uppgöra kostnadsförslag för arbetets utförande, slutande å 1,000 kronor, hade uti afgifvet yttrande anført, att enär

stadsplan för den i ansökningen berörda stadsdelen vore under utarbetning och anläggningen sålunda skulle komma att få endast en provisorisk karaktär samt vore ganska dyrbar, utan att lämna någon som helst inkomst, Styrelsen för sin del ansåge sig böra afstyrka bifall till framställningen.

Efter öfverläggning beslöt Drätselkammaren, med instämmande i hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört och då genom det Stadsfullmäktiges pröfning underställda förslaget om anordnande af vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. gator behofvet af vattenkastare blefve tillgodosedt, jämväl för sin del afstyrka bifall till framställningen.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.*

§ 19.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Herr Oscar Wallers af Herr Ankers som motion upptagna framställning om anordnande af en vattenkastare i Jössegatan i stadsdelen Berget.

Infordrade yttranden i ärendet hade afgifvits af Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren, hvilka delegationer sammanstämmande afstyrkt bifall till framställningen, Drätselkammaren under framhållande af, att genom det Stadsfullmäktiges pröfning underställda förslaget om anordnande af vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. gator behofvet af vattenkastare å ifrågavarande plats blefve tillgodosedt.

Med instämmande uti hvad Drätselkammaren sålunda anfört samt under erinran, att det af Kammarerna omförmälda förslaget om framdragande af vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs- och Färnebogatorna m. fl. gator blifvit af Stadsfullmäktige bifallet vid sammanträde den 25 sistlidne januari beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Herr Oscar Wallers förevarande framställning ej måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

15. **Drättselkammarens framställning angående tillsättande af en kommitté för utredning af frågan om införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt om anslag till nämnda kommitté.**

Utdrag af protokoll hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 15 Januari 1912.

§ 12.

Sedan Stadstullmäktige i enlighet med motion af Rektor A. Dahlman den 17 November 1910 genom Konungens befallningshafvande i länet gjort framställning hos Karlstads landsförsamling, att landsförsamlingen måtte utse ombud för att gemensamt med ombud från staden utreda möjligheten och lämpligheten af, att landsförsamlingen i dess helhet införlifvades med staden, hade landsförsamlingen å kommunalstämma den 8 Juni 1911 beslutat, att, enär landsförsamlingens medlemmar icke önskade församlingens införlifvande vare sig helt eller till någon del med Karlstads stad, afböja den gjorda framställningen; och hade Stadsfullmäktige till Drättselkammaren öfverlämnat landsförsamlingens svar för den åtgärd, hvartill Kammarerna kunde finna densamma föranleda.

Drättselkammaren företog nu ärendet till behandling och beslöt efter öfverläggning anföra följande:

Enär landsförsamlingen vägrat sin medverkan till frågans utredning stode ingen annan utväg öppen, än att staden i enlighet med Doktor P. Clarholms motion af den 29 Oktober 1910 ensamt toge den förberedande undersökningen om hand och tillsatte en kommitté för ändamålet. Det under år 1911 utkomna arbetet »Inkorporeringsproblemet» af Yngve Larsson (Svenska Stadsförbundets skriftserie n:r 6) visade, att den totala inkorporeringen tenderade att blifva den vanliga och att städerna flestades fått en dyrköpt erfarenhet af de olägenheter, som för små inkorporeringar medförde. Här som annorstädes borde frågan om inkorporeringens omfattning bero på uppskattning af stadens utvecklingsmöjligheter, och då det gifvetvis borde främst tillkomma staden att verkställa en sådan uppskattning låge däri äfven en uppfordran till staden att företaga utredningen själf. Men det vore enligt Drättselkammarens mening att gifva kommitténs arbete för snäva gränser, om detta komme att inskränkas endast till frågan om landsförsamlingens

inkorporering. Det kunde ju visserligen synas, som om en så stor inkorporering skulle bereda staden tillräckligt utrymme för en lång tid framåt, men detta vore ej alldeles visst. Därest stadens utveckling tenderade att gå åt ett annat håll, t. ex. åt Grafva-hället, torde det vara svårt för att ej säga omöjligt, att hejda en sådan tendens. Åtminstone visade de försök, som hittills gjorts i vårt samhälle, att leda byggnadsverksamhetens riktning, att denna verksamhet ej i önskvärd omfattning kunnat ens regleras, än mindre hejdas af staden. Drätselkammaren ville jämväl erinra om att frågan om kyrkogård kanske endast genom inköp af mark utanför stadsgränsen kunde få en tillfredsställande lösning. Kommittén borde därför få vidgad fullmakt, som gäfvade den möjlighet att utreda, hvad staden äfven på annat håll tilläfventyrs kunde behöfva för att inom en afsevärd tidsrymd kunna få inom sina egna gränser behålla och njuta frukterna af stadens utveckling. Då en allsidig utredning af stadens inkorporeringsproblem af helt naturliga skäl, såsom både alltför tidsödande och kostsam, ej i någon större omfattning kunde åläggas någon af stadens delegationer eller tjänstemän, så torde nödiga penningmedel böra anslås åt kommittén för anlitande af de tekniska biträden, som kunde behöfvas. Erfarenheten från andra håll visade äfven, att kostnaderna för en dylik utredning vore rätt betydande.

Då vidare dröjsmål med utredningen betydde ökade kostnader, ville Drätselkammaren framhålla vikten af att till kommittéledamöter valdes personer, som kunde ägna en afsevärd tid åt uppdraget.

På grund af det anförda beslöt Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att tillsätta en kommitté af fem personer, hvilken kommitté skulle vara beslutför, då tre ledamöter vore närvarande, med uppdrag att utreda möjligheten och lämpligheten af inkorporering med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt

att ställa till kommitténs förfogande ett förslagsanslag af 1,000 kronor.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.*

§ 20.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens framställning angående tillsättande af en kommitté för utredning af frågan

om införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt om anslag till nämnda kommitté.

Rörande Karlstads landsförsamlings införlifvande med staden hade Stadsfullmäktige i enlighet med en af Herr Dahlman väckt motion genom Konungens Befallningshafvande gjort framställning hos landsförsamlingen, att församlingen måtte utse ombud för att gemensamt med ombud från staden utreda möjligheten och lämpligheten af, att landsförsamlingen i dess helhet införlifvades med staden.

Sedan landsförsamlingen enligt beslut å kommunalstämma den 8 juni 1911 afböjt den gjorda framställningen, hade det härom erhållna meddelandet blifvit af Stadsfullmäktige öfverlämnadt till Drätselkammaren för den åtgärd, hvartill Kam-maren kunde finna detsamma föranleda.

I anledning af hvad sålunda förekommit hade Drätselkammaren på anförda skäl nu hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsätta en kommitté af fem personer, hvilken kommitté skulle vara beslutför, då tre ledamöter vore närvarande, med uppdrag att utreda möjligheten och lämpligheten af inkorporering med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt att till kommitténs förfogande måtte ställas ett förslagsanslag af 1,000 kr.

Beredningsutskottet, som till alla delar instämde uti förslaget om tillsättande af en kommitté för ifrågavarande ändamål, ansåge emellertid för sin del lämpligare, att kommittén komme att bestå af endast tre ledamöter samt att dessa finge rätt att i mån af behof med sig adjungera lämpliga personer att deltaga i kommittéarbetet äfvensom att använda erforderliga tekniska biträden.

Då det därjämte vore antagligt, att kostnaderna för kommittéarbetet blefve större än af Drätselkammaren beräknats, ville utskottet för sin del föreslå, att ett förslagsanslag af 2,000 kronor ställdes till kommitténs förfogande.

Utskottet beslöt fördenskull hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsätta en kommitté af tre personer med uppdrag att utreda möjligheten och lämpligheten af införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, samt med rätt för kommitterade att, i mån af behof, ej mindre med sig adjungera lämpliga personer att deltaga i kommittéarbetet än äfven använda tekniska biträden;

att Stadsfullmäktige måtte besluta att, för bestridande af utgifter för kommittéarbetet, ställa till kommitténs förfogande ett förslagsanslag af 2,000 kronor äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den

mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering, samt

att Stadsfullmäktige måtte besluta, att val af ledamöter i kommitén skall förrättas vid Fullmäktiges ordinarie sammanträde under nästkommande april månad.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

16. Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om godkännande af uppgjort förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk.

Utdrag ur protokoll hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 8 december 1911.

s. d. § 3. Föredrogs och godkändes bilagda Reglemente för förbrukning av elektrisk energi från Karlstads Elektricitetsverk;

Och skulle detsamma underställas Stadsfullmäktiges godkännande.

Ur protokollet:

JOHN RUNDGREN.

REGLEMENTE

för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads Elektricitetsverk.

§ 1.

Elektricitets-
tyrelse.

Karlstads Elektricitetsverk förvaltas af den utaf Stadsfullmäktige utsedda »Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk» enligt särskild för densamma fastställt reglemente. Enligt nämnda reglemente har Styrelsen, bland annat, att för installationsarbeten antaga fullt kompetenta entreprenörer samt för dem utfärda instruktion. Denna instruktion tillhandahålles från Elektricitetsverkets kontor.

Entreprenörer.

§ 2.

Anmälning.

Den, som önskar erhålla elektrisk ström från stadens ledningar, ändra eller utsträcka förut befintliga anläggningar, skall därom hos elektricitetsverket göra

skriftlig ansökan, enligt formulär, som af elektricitetsverket tillhandahålles. Vid pröfning af ansökan äger elektricitetsverket bestämma, huruvida några villkor utöfver hvad detta reglemente innehåller böra med förbrukaren genom särskildt kontrakt öfverenskommas.

Ändrar någon en installation utan därtill af elektricitetsverket erhållen tillåtelse, eller anlitas för installationsarbetet annan än af Styrelsen godkänd entreprenör, äger Styrelsen rätt att fränkoppla sådan installation från ledningsnätet.

§ 3.

Servisledning från fördelningsledning i gatan till tomtragänsen anbringas, be- Servisled kostas och underhålls af elektricitetsverket.

Servisledning inom hus eller tomt till och med servislådan anbringas af elektricitetsverket, men bekostas i regeln och underhålls af fastighetsägaren eller annan beställare.

Betalas sistnämnda kostnader af fastighetsägaren eller beställaren, äger denne att under första året, efter det servisen blifvit färdig, af elektricitetsverket erhålla elektrisk energi gratis, intill dess det pris, denna energi enligt gällande taxa skulle hafva kostat, uppgår till det belopp, han fått betala för servisen.

Alla kostnader för servisledning med servislåda betalas af elektricitetsverket, därest fastighetsägare eller beställare lämnar garanti för, att inom 2 år efter den dag servisledningen blifvit färdig, för förbrukad energi inom fastigheten till vinds-, gårds-, trapp- eller källarbelysning erlagts en afgift, som är minst en och en half gång så stor, som kostnaden för den inom tomtragänsen fallande delen af servisen.

Plats för servisledning och servislåda bestämmas af elektricitetsverket.

Skulle inom ett år efter det husanslutning blifvit på enskild begäran utförd, ingen ström förbrukas genom densamma, är beställaren skyldig att ersätta äfven kostnaden för den utom tomtragänsen liggande delen af servisledningen.

§ 4.

För enskilda installations- och ledningsarbeten gälla de instruktioner och före- Husledni skrifter, Styrelsen i sådant afseende utfärdar.

Elektricitetsverket äger utöfva uppsikt öfver arbetena och meddela de tekniska föreskrifter, som finnas nödiga för tillgodoseende af elektricitetsverkets intressen. Anslutning medgifves icke, förrän arbetet undergått behörig pröfning och godkänts af elektricitetsverket.

Inomhusledningar bekostas i regeln af husägaren eller abonnenten. På särskild framställning från dessa kan Styrelsen där så vid pröfning finnes lämpligt bevilja fri ström intill 10 kronor per ljuspunkt efter ett strömpris af 40 öre per

kwt. under ett år från ledningens tagande i bruk, mot förbindelse att elektricitetsverket garanteras en inkomst året därpå af 5: — kronor per ljuspunkt eller där sådan förbindelse ej kan lämnas, att elektricitetsverket garanteras en inkomst andra året af minst det belopp, den fria strömmen under första året belöpt sig på efter ett strömpris af 40 öre per kwt.

Då husägaren bekostar ledningsinstallation för sina hyresgäster och Styrelsen medgifvit ofvannämnda förmåner, äger husägaren tillgodoräkna sig hyresgästernas ifrågavarande strömförbrukningsafgifter under ett år intill 10: — kronor per ljuspunkt, mot det att husägaren ikläder sig ofvan anförda garantier under det andra året. Dessa bidrag till husägaren utbetalas först 2 år efter anläggningens inkopplande.

§ 5.

Mätare.

Sedan installationen blifvit vederbörligen afsynad, uthyr elektricitetsverket behöfliga mätare eller strömbegränsare till husägaren eller förbrukaren.

Förbrukaren ansvarar för all skada, som mätaren kan lida genom yttre åverkan eller uppenbar vanvård, hvaremot dess underhåll för öfrigt åligger elektricitetsverket.

Mätarehyran som bestämmes af Styrelsen, erlägges kvartalsvis i förskott och betalas för hvarje påbörjadt kvartal.

Mätarens storlek och plats bestämmes af elektricitetsverket.

Har abonnenten anledning misstänka, att mätaren är felaktig och af sådan anledning önskar dess justering, skall detta skriftligen delgifvas elektricitetsverket. Mätarens profning ombesörjes af elektricitetsverket. Visar det sig vid profningen, att mätaren registrerar för mycket eller för litet, erhåller abonnenten i förra fallet afdrag för hvad som under närmast föregående afläsning betalats för mycket, i senare fallet har han åter att erlägga betalning för det, som mätaren under nämnda afläsning visat för litet.

§ 6.

Tillsyn.

Elektricitetsverkets tjänstemän berättigas att å hvarje lämplig tid tillse mätare eller installation i dess helhet för att kontrollera förbrukningen, rätta felaktigheter och utföra behöfliga mätningar.

Märker förbrukaren någon felaktighet å sin anläggning, bör underrättelse därom ofördröjligen meddelas någon för installationsarbeten af Styrelsen antagen entreprenör, eller i nödfall elektricitetsverket.

Bristfälligheter.

Om ledningen befinnes starkt uppvärmd, skall strömmen afbrytas medelst strömbrytaren (ev. ntuellet kan hela anläggningen urkopplas genom den vid mätaren uppsatta hufvudströmbrytaren) och må ej åter slutas, förr än ledningen behörigen

undersökts af en verkets funktionär eller den entreprenör, som utfört anläggningen och felet afhjälpts. Kostnaden härför betalas af förbrukaren, såvida felet ej är af sådan beskaffenhet, att det enligt gällande reglemente skall af entreprenören kostnadsfritt afhjälpas.

§ 7.

För belysningsändamål förser elektricitetsverket sina förbrukare i allmänhet med likriktad ström om c:a 2 x 220 volts spänning. I vissa delar af staden levererar verket för belysning äfven växelström, hvars spänning bestämmes för hvarje särskildt fall. Strömart
spänning

För motordrift och uppvärmningsändamål levererar verket trefasig växelström om c:a 50 perioder per sekund och c:a 380 volts hufvudspänning.

Större förbrukare erhålla trefasig växelström om c:a 3,100 volts hufvudspänning.

För mindre motorer och värmeapparater upp till 3 hkr. levererar verket äfven likriktad ström af förut angifven spänning. Elektricitetsverket är ej ansvarigt för de skador, som till äfventyrs kunna uppstå genom spänningsvariationer.

§ 8.

Strömförbrukningen betalas enligt af Stadsfullmäktige fastställda taxor. Pris.

§ 9.

Räkning å förbrukad ström, hyra för mätare m. m. utdelas i regeln efter hvarje kvartals slut. Utfärdad räkning skall, om Styrelsen ej annorlunda bestämmer, likvideras å närmast följande ordinarie uppöbdsstämma, den 20—31 januari, den 20—30 april, den 20—31 juli och den 20—31 oktober. Likvid.

Afgiften enligt taxan E samt mätarehyror erläggas kvartalsvis i förskott; afgifter enligt taxorna A2 och A3 skola erläggas i förskott med $\frac{1}{3}$ å första, $\frac{1}{3}$ å andra och $\frac{1}{3}$ å fjärde uppöbdsstämman.

Underlåter afnämaren att betala stadgade afgifter inom föreskrifven tid eller andra elektricitetsverkets räkningar för enskilda arbeten, såsom servisledning m. m., äger Styrelsen rätt att upphöra med servering af elektrisk ström till sådan afnämaren, intill dess resterande afgifter blifvit betalda samt, där Styrelsen så anser behöfligt, för kommande afgifter ställts säkerhet, som af Styrelsen godkännes.

§ 10.

Har från mätare, hvarigenom servering af elektrisk ström sker, till det för motordrift etc. gällande priset energi utan Styrelsens medgifvande blifvit använd Missbruk.

till belysning, skall konsumenten erlägga betalning enligt taxa A för all den ström, som beräknas hafva passerat genom nämnda mätare under hela den tid, hvarunder missbruket kan af Styrelsen anses hafva ägt rum.

§ 11.

pskattad
brukning.

Har af en eller annan anledning mätarens regelbundna verksamhet blifvit störd, äger Styrelsen att efter förbrukningens art beräkna och påföra abonnenten sannolika energiförbrukningen.

Önskar abonnent ansluta sin anläggning till ledningsnätet, ehuru ej mätare för tillfället finnes att tillgå, får sådan anslutning ske under förutsättning att abonnenten, intill dess mätare kan anbringas, medgifver elektricitetsverket rättighet att påföra honom den antagliga förbrukningen.

§ 12.

jämnbeter i
änning på
und af
otordrift.

Innehafvare af motorer eller andra förbrukningsapparater, genom hvilkas användande ojämnheter i den elektriska belysningen i närheten uppstå, är skyldig, att då elektricitetsverket så pröfvar skäligt, ofördröjligen vidtaga verksamma åtgärder för denna olägenhets afhjälpande. Om detta ej sker, kan Styrelsen låta fränkoppla sådan motor eller apparat från ledningsnätet.

§ 13.

ppsägning af
rbrukning.

Konsument, som ej senast 8 dagar före ett kvartals utgång skriftligen anmält sig vilja upphöra med strömförbrukningen, står i ansvar för gäldandet af nästa räkning å den genom hans mätare förbrukade elektriska energien.

§ 14.

istribution af
ergi.

Förbrukare äger icke distribuera elektrisk energi annat än efter särskildt tillstånd af elektricitetsverkets styrelse och till de priser, som af densamma bestämmes.

§ 15.

nsvar.

Elektricitetsverket står icke i något ansvar för godheten af genom antagen entreprenör utfördt arbete äfven sedan det blifvit för verkets del godkänt, och ikläder sig icke någon ersättningsskyldighet för de olägenheter, som kunna uppstå genom eventuellt inträffande rubbningar i driften till följd af felaktigheter i ledningsnätet inomhus eller å tomt.

B
]

Elektricitetsverket äger rätt att afkoppla fördelningsledningar i gatan i och för reparationer och servisanslutninga samt regelbundet afbryta strömleveransen

under sön- och helgdagar mellan kl. 8 f. m. och 2 e. m. under Oktober—Mars samt mellan kl. 8 f. m. och 4 e. m. under April—September månader.

För de olägenheter som kunna uppstå genom tillfälliga driftsafbrott i strömlieferansen lämnar elektricitetsverket till sådana förbrukare, som erlägga afgift enligt taxorna A 2 och A 3, D och E en ersättning af $\frac{1}{8000}$ af den fasta årsafgiften för hvarje hel timme, afbrottet varat. Till öfriga förbrukare lämnas icke någon ersättning vid driftsafbrott.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 10 februari 1912.*

§ 4.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning om godkännande af uppgjort förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk, och beslöt Drätselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige att godkänna förslaget.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 11 mars 1912.*

§ 21.

För Stadsfullmäktiges godkännande hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Fullmäktige öfverlämnat ett af Styrelsen uppgjort förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk, uti hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande.

Efter granskning af förslaget beslöt Beredningsutskottet, som uppå remiss nu hade att yttra sig i frågan, hemställa,

att ifrågavarande, af Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Stadsfullmäktige öfverlämnade förslag till reglemente för förbrukning af elektrisk energi från Karlstads elektricitetsverk måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

p
b

är
in
ur
ot

pf
rb

ist
iet

I

ns

E

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:S TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 18 April.

N:o 5.

17. Beredningsutskottets förslag till val af ledamöter i kommittén för utredning af frågan om införlifvande med staden af Karlstads landsförsamling m. fl. områden.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.

§ 23.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 nästlidne mars beslutat att tillsätta en kommitté af tre personer med uppdrag att utreda möjligheten och lämpligheten af införlifvande med staden af ej blott Karlstads landsförsamling i dess helhet utan äfven andra områden, som staden kunde behöfva, äfvensom bestämt, att val af kommitterade skulle förrättas vid Fullmäktiges ordinarie sammanträde under innevarande april månad, så hade nu Beredningsutskottet att upprätta förslag till val af ifrågavarande kommitterade, och beslöt Utskottet därvid att till ledamöter i ofvannämnda kommitté föreslå

Herr Borgmästaren K. J. Lindholm,
„ Lasarettsläkaren P. Clarholm och
„ Landsfiskalen J. Noréus.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

18. Beredningsutskottets förslag till val af två ledamöter i Brandstyrelsen.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 24.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut skulle vid Fullmäktiges nästa sammanträde förrättas val af en ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1915 efter aflidne Öfverstelöjtnanten C. H. Nisbeth, och hade nu Beredningsutskottet att upprätta förslag till ifrågavarande val.

Därjämte och då Öfverstelöjtnanten G. F. Edgren, som varit ledamot i Brandstyrelsen, jämväl nu aflidit, beslöt Beredningsutskottet hemställa, att val af en ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1914 efter Öfverstelöjtnanten Edgren äfvenledes måtte vid Fullmäktiges nästa sammanträde förrättas.

I anledning af hvad sålunda förekommit beslöt Utskottet föreslå:

a) till ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1915:

Herr Kaptenen R. Huss, samt

b) till ledamot i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1914:

Herr Fabrikören K. A. Falk.

Då, i händelse af bifall till Utskottets sålunda framställda förslag, val af suppleanter i ifrågavarande styrelse jämväl måste företagas, beslöt Beredningsutskottet i sådant hänseende föreslå:

till 1:ste suppleant i Brandstyrelsen för tiden till den 1 januari 1913:

Herr Kaptenen Per Ågren, samt

till 2:dre suppleant i Brandstyrelsen för samma tid:

Herr Ingenjören F. E. Bengtsson.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

19. Beredningsutskottets förslag till val af en delegerad för stadsfullmäktige i förvaltningen af allmänna läroverkets byggnadsfond.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.

§ 25.

Beredningsutskottet, som hade att upprätta förslag till val af en delegerad för Stadsfullmäktige i förvaltningen af allmänna läroverkets byggnadsfond, beslöt att till sådan delegerad föreslå Länsbokhållaren Ivan Fr. Regner.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

20. Drätselkammarens framställning angående återkallande af från stadens sida framställt förslag om ägobyte mellan statens järnvägar och staden.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 februari 1912.

§ 19.

Den 25 september 1908 beslöto Stadsfullmäktige hos Kungl. Järnvägsstyrelsen anhålla, att Kungl. styrelsen ville till Kungl. Maj:t ingå med underdånig framställning om sådant ägobyte mellan statens järnvägar och Karlstads stad, att statens järnvägar till staden afstode ägofigurerna n:ris 343 och 344 i stadsdelen Viken om tillhopa 15,118,06 kvadratmeter mot det att staden till statens järnvägar afstode två å en af stadsbyggmästaren Carl Crispin den 6 december 1907 upprättad kartskiss med litt. A och B betecknade särskilda jordområden om tillhopa 1470 kvadratmeter.

Sedan numera blifvit utredt att ägofigurerna n:ris 343 och 344 i Viken icke ingått i det till statens järnvägar upplåtna området, utan fortfarande vore stadens

mark, beslöt nu Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att återkalla sin ofvannämnda framställning och ingå till Kungl. Järnvägsstyrelsen med anmälan därom eller ock uppdraga åt Drätselkammaren att göra sådan anmälan.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 26.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 25 september 1908 beslutat hos Kungl. Järnvägsstyrelsen anhålla, att Kungl. Styrelsen ville till Kungl. Maj:t ingå med underdånig framställning om sådant ägobyte mellan statens järnvägar och Karlstads stad, att statens järnvägar till staden afstode ägofigurerna N:ris 343 och 344 i stadsdelen Viken om tillhoppa 15,118,06 kvadratmeter mot det att staden till statens järnvägar afstode två å en af stadsbyggmästaren Carl Crispin den 6 december 1907 upprättad karteskiss med litt. A och B betecknade särskilda jordområden om tillhoppa 1,470 kvadratmeter, så hade nu Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställt, att Fullmäktige måtte besluta att återkalla sin ofvannämnda framställning, enär numera blifvit utredt, att ägofigurerna N:ris 343 och 344 i stadsdelen Viken icke ingått i det till statens järnvägar upplåtna området utan fortfarande vore stadens mark.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att i ärendet afgifva yttrande, beslöt, med hänsyn till hvad Drätselkammaren anfört, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att återkalla sin ofvan omförmälda hos Kungl. Järnvägsstyrelsen gjorda framställning i fråga om ägobyte mellan statens järnvägar och Karlstads stad, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att härom göra anmälan hos Kungl. Järnvägsstyrelsen.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

21. Magistratens framställning om anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Göromålen i kronouppbördstjänsten hafva växt, så att den nuvarande innehafvaren, som är mycket sjuklig, icke längre förmår på ett tillfredsställande sätt sköta dem utan biträde, som hans inkomster dock icke medge honom att själf aflöna.

Den lättnad stadsfullmäktige redan beredt kronouppbörds-kassören genom att befria honom från upprättande af mantalslängden och röstlängden för riksdagsmannaval samt därtill anslå 600 kronor, är icke nog: det är af högsta nöden, att ett fast biträde anställles å kronouppbörds-kontoret.

Magistraten nödgas därför hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja (utöfver ofvannämnda 600 kronor, som äro anslagna för visst arbete) en summa af 1,200 kronor årligen till ett biträde hos kronouppbörds-kassören, att utgå räknadt från den 14 november 1911 tills vidare under nuvarande kronouppbörds-kassörens tjänstetid.

Anledningen, hvarför det begäres från den 14 november 1911 är, att med hänsyn till den förestående kronouppbörden ett biträde då måste plötsligen anställas och att förhållandena nödvändiggjort dess kvarstannande å sin plats äfven därefter, samt att tjänsteinnehafvaren torde ha svårt att för det sålunda utförda arbetet lämna godtgörelse.

Karlstads rådhus den 12 februari 1912.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 26 februari 1912.

§ 10.

Hos stadsfullmäktige hade magistraten gjort framställning om ett anslag af 1,200 kronor årligen till ett biträde hos kronouppbörds-kassören, att utgå räknadt från den 14 november 1911 tills vidare under nuvarande kronouppbörds-kassörens tjänstetid.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt på af magistraten anförda skäl tillstyrka bifall till framställningen.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 27.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Magistratens framställning om anslag till biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden, uti hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande och därvid tillstyrkt framställningen.

Beredningsutskottet beslöt för sin del att i likhet med Drätselkammaren förorda bifall till hvad Magistraten föreslagit, hvadan Utskottet hemställde:

att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett belopp af 1,200 kronor årligen till ett biträde åt kronouppbörds-kassören här i staden, att utgå räknadt från den 14 november 1911 tillsvidare under nuvarande kronouppbörds-kassörens tjänstetid, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp skall utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

22. Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om årligt bidrag till vissa lärarinnor vid läroverket för beredande af ökad pension.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville jämväl åt de huvudsakligen i de förberedande klasserna undervisande lärarinnorna,

för närvarande blott två, bevilja ett årligt bidrag av 60 kronor för att därigenom bereda dem möjlighet att en gång erhålla en välbehövlig tillökning i pension.

Karlstad den 10 februari 1912.

RICHARD NYSTRÖM.

Nils Bure.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 31 januari 1912.*

§ 4.

Till styrelsen hade inkommit en så lydande skrivelse:

»Som jag, på grund av att min huvudsakliga tjänstgöring är förlagd till de förberedande klasserna, är utesluten från förmånen att få ingå som medlem i lärarinnornas pensionsanstalt, får jag härmed vördsamt anhålla, att Styrelsen godhetsfullt ville ingå till Stadsfullmäktige med begäran, att jag måtte få åtnjuta samma årliga bidrag, 60 kr., som kommunen nu utbetalar för var och en av de övriga lärarinnorna till ovannämnda pensionsanstalt, och som jag i så fall skulle insätta i svenska lärarinnornas pensionsförening, där jag oberoende av min tjänstgöring har rättighet att vinna inträde.

Karlstad den 6 december 1911.

Vördsammast
ASTRID OLSSON.»

Styrelsen tog skrivelsens innehåll i överbägande, och då de på skolans förberedande stadium undervisande lärarinnornas ställning med avseende på pensionsförhållandena är synnerligen betänklig i jämförelse med de övrigas, beslöt den att ingå till Stadsfullmäktige med begäran, att de ville ej blott tillerkänna Fröken Astrid Olsson det nämnda årliga bidraget, utan bevilja samma förmån åt alla huvudsakligen på sagda skolstadium undervisande lärarinnor, för närvarande inalles blott två.

In fidem:
NILS BURE.

Justerat:
RICHARD NYSTRÖM.

Rätt utdraget, betygar:
NILS BURE.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 26 februari 1912.*

§ 11.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om ett årligt bidrag af 60 kronor till vissa lärarinnor vid läroverket för beredande af ökad pension; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige att bevilja det begärda bidraget att utgå af flickskolans stat.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 28.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att Fullmäktige måtte jämväl åt de hufvudsakligen i de förberedande klasserna undervisande lärarinnorna bevilja ett årligt bidrag af 60 kronor för att därigenom bereda dem möjlighet att en gång erhålla en välbehöflig tillökning i pension.

Öfver denna framställning hade Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande, och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att yttra sig i frågan.

Med hänsyn till hvad Styrelsen i ärendet anfört beslöt Utskottet förorda bifall till framställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett årligt bidrag för hvarje af de hufvudsakligen i de förberedande klasserna af Karlstads elementarläroverk för flickor undervisande lärarinnor af 60 kronor att från och med nästkommande år utgå tillsvidare samt ställas till Styrelsens för nämnda läroverk förfogande för att för respektive lärarinnors räkning insättas i svenska lärarinnornas pensionsförening, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljade belopp skola upptagas i elementarläroverkets för flickor stat samt utgå af tillgängliga medel.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

23. Magistratens skrivelse med inforbrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver uppgjortt förslag till väganläggning mellan Karlstad och Hammarö.

Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 11 Mars 1912.

§ 2.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande i anledning af uppgjortt förslag till väganläggning med brobyggnader mellan Karlstad och Hammarön öfver Orrholmen samt hemmanen Nolgård och Jonsbol till allmänna vägen, som leder från Hammarö kyrka till nuvarande färjstället vid Heddenäs.

Af handlingarna i ärendet inhämtade Kammaren, bland annat, att frågan om denna väganläggning väckts af Hammarö kommunalstämma redan år 1893, att Majoren Ernst Atterbom år 1897 afgifvit arbetsplan och kostnadsförslag för vägbyggnaden med tillhörande broar, att denna plan såväl som kostnadsförslaget omarbetats af Majoren G. Hammarström, som år 1902 afgifvit betänkande i frågan och därvid framlagt alternativa kostnadsförslag, samt att Majoren Th. Helleberg åren 1905 och 1906 reviderat alla föregående planer och kostnadsberäkningar.

Den totala kostnadssumman för hela anläggningen skulle enligt Major Atterboms förslag uppgå till 119,845 kronor, men enligt Major Hammarströms beräkningar till 142,000 kronor, alternativt 93,200 kronor. Med anledning af ett utlåtande, som Mellansysslets tingslags Häradsrätt den 15 juli 1899 afgifvit i frågan, och hvori Häradsrätten såsom sin mening uttalat, att staden Karlstad borde åtaga sig en del af anläggnings- och underhållskostnaden, hördes Stadsfullmäktige, hvilka den 25 Februari 1904 yttrade sig i ärendet. Under framhållande af att staden icke ägde någon som helst skyldighet att bidra till ifråguvarande vägbyggnad, men att det otvifvelaktigt vore af intresse för staden, att tillförseln af lifsförnödenheter från Hammarön icke såsom förut tidtals af naturförhållandena hindrades, beslöto Stadsfullmäktige att uttala sig för anläggandet af en ny väg med brobyggnader mellan Karlstad och Hammarö öfver Orrholmen till Nolgård samt att anslå såsom bidrag därtill 10,000 kronor att utbetalas sedan vägen i dess helhet från Orrholmsgatans södra ände blifvit i vederbörlig ordning besiktigad och godkänd, hvarjämte Stadsfullmäktige ville tillförbinda staden att därefter underhålla den nya förbindelseleden så långt stadens gränser sträckte sig.

I ärendet hördes de väghållningsskyldige inom Karlstads härad inför Mellansysslets tingslags Häradsrätt den 9 Maj 1904. Därvid inställde sig ägaren af Orrholmen, Grosshandlaren N. Chr. Jensen, och anförde, att enligt Majorerna Atterboms och Hammarströms förslag vägen öfver Orrholmen skulle komma att sammanfalla med den nuvarande, för sågverksdriften anlagda privata vägen och således gå igenom brädgården, löpa nära utmed sågen och hyfleriet samt korsa där utlagda rälsspår och plankvandringar m. m. Detta förhållande skulle enligt Herr Jensens mening nästan omöjliggöra den industriella verksamheten på Orrholmen, hvarför han protesterade mot förslaget i då föreliggande form, såsom vållande så stora kostnader för inlösen af mark, hindrad fabriksdrift o. s. v., att den svårligen kunde realiseras. Herr Jensen, som i princip icke vore emot anläggningen, framlade ett nytt förslag till vägens sträckning öfver Orrholmen, enligt hvilket vägen skulle från Orrholmsbron dragas efter stranden af Mariebergsviken till Suttersälven.

Häradsrätten tillstyrkte väganläggningen under förutsättning, bland annat, att vägen öfver Orrholmen gäfves en något ändrad riktning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Herr Jensens förslag, och att Major Hammarströms båda förslag underkastades granskning af sakkunnig innan de lades till grund för beslut om väganläggningen.

Den af Häradsrättens nyssberörde utlåtande påkallade revisionen af arbetsplanen har verkställts af Major Helleberg, som vid vägens utstakning icke gjort annan afvikelse från den äldre linien än som föranleddes af Herr Jensens yrkande om ändrad sträckning öfver Orrholmen. Enligt Major Hellebergs förslag skulle väganläggningen kräfva en kostnad af icke mindre än 260,000 kronor, däraf för sträckan inom Karlstads stads område 191,000 kronor och för sträckan inom Hammarö socken 69,000 kronor. Major Helleberg avslutar sitt betänkande med följande uttalande:

»Rörande vägförslaget Karlstad—Hammarön torde med fog kunna sägas, att dess kostnad blifver alltför stor i förhållande till den vägförkortning, som däri genom vinnes, och hvilken endast uppgår till 0,5 mil. Behovet af fast förbindelse mellan Karlstad och Hammarön synes kunna nöjaktigt fyllas genom en bro öfver Suttersälven vid nuvarande färjestället, där sådan bro jämväl varit ifrågasatt, och med bibehållande af använda, i godt stånd varande vägar.»

Vid öfvervägande af allt hvad i detta ärende förekommit fann Drätselkammaren visserligen, att väganläggningen i fråga hade stor betydelse för Hammarö sockenbor, såsom ägnad att bereda dem en kortare och bekvämare farväg till Karlstad, men med hänsyn till de betydande kostnader, hvilka, efter hvad numera vore utredt, komme att krävas för arbetets utförande, ställde Kammaren sig tviflande till möjligheten af företagets realiserande. Sedan Major Hellebergs kost-

nadsförslag blifvit känt, hade Hammarö kommunalstämma gjort framställning om en återgång till de tidigare förslagen beträffande vägens sträckning öfver Orrholmen, enär dessa förslag ställde sig afsevärdt billigare än Major Hellebergs, Kammaren trodde emellertid, att, därest Orrholmens ägare skulle medelst expropriation tvingas att afstå mark för den nya vägen genom därvarande brädgård, kostnaderna komme att blifva fullt jämförliga med dem, som föranleddes af vägbanans förläggande närmare Mariebergsviken. För öfrigt vore ökningen i kostnaderna icke enbart beroende af vägen öfver Orrholmen. Bron öfver Suttersälven exempelvis, hvilken enligt Majorerna Atterboms och Hammarströms förslag skulle kosta något öfver 50,000 kronor, komme enligt Major Hellebergs beräkning att draga en kostnad af 131,700 kronor. Och man hade nu att hålla sig endast till den senares efter omsorgsfulla undersökningar beräknade kostnader och priser, hvilka dessutom säkerligen stigit än mera under tiden efter förslaget af gifvande.

När man vägrade fördelarne af anläggningen mot den stora kostnadssumman, så kunde för stadens vidkommande icke blifva tal om ett bidrag, som i mera afsevärd mån skulle trygga företagens genomförande. Nyttan för staden af en kortare väg till Hammarön vore måhända mindre nu än 1904 med hänsyn till den lifligare ångbåtsförbindelse, som sedan dess uppstått. Kammaren ansåge följaktligen, att inga förhållanden inträffat, som kunde föranleda till höjning af det bidrag, Stadsfullmäktige nyssnämnda år anslagit. Hvad anginge stadens åtagande att för framtiden underhålla den nya förbindelseleden så långt stadens gränser sträckte sig, ville Kammaren erinra därom, att den dyrbara bron öfver Suttersälven komme att ligga inom stadens gräns, och att det vore en alltför stor uppoffring af staden att åtaga sig framtida underhållet af denna bro.

På grund af hvad sålunda andragits ville Kammaren föreslå, det Stadsfullmäktige måtte besluta,

att, därest en väganläggning med brobyggnader mellan Karlstad och Hammarön kommer till stånd i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af Major Th. Helleberg uppgjorda förslaget, såsom bidrag därtill anslå ett belopp af 10,000 kronor att utbetalas sedan vägen i dess helhet från Orrholmsgatans södra ände blifvit i vederbörlig ordning besiktigad och godkänd,

samt att tillförbinda staden att för framtiden underhålla vägen inom sitt område, dock med undantag af bron öfver Suttersälven jämte till densamma hörande landfästen.

I sammanhang med dessa beslut torde böra förklaras, att staden i hvarje

fall icke anser sig hafva någon laglig förpliktelse att deltaga i byggandet och underhållet af ifrågavarande väg med broar.

Denna § förklarades justerad genast.

Som ofvan.

In fidem :

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 29:

Sedan Stadsfullmäktiges yttrande infordrats öfver uppgjort förslag till väganläggning mellan Karlstad och Hammarö, hade Beredningsutskottet, uppå remiss, att i detta ärende afgifva yttrande.

Drätselkammaren hade uti infordradt utlåtande tillstyrkt Stadsfullmäktige att under vissa förutsättningar såsom bidrag till vägföretaget anslå ett belopp af 10,000 kronor äfvensom tillförbinda staden underhållsskyldighet beträffande vägen inom stadens område, med undantag af bron öfver Suttersälven med därtill hörande landfästen, allt under förklarande, att staden ej ansåge sig lagligen förpliktad att deltaga i byggandet eller underhållet af ifrågavarande väg med broar.

Beredningsutskottet ville för sin del till alla delar instämma uti hvad Drätselkammaren i ärendet anført och föreslagit, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att såsom infordradt yttrande uti ifrågavarande ärende, under åberopande af hvad Drätselkammaren i sitt den 11 mars 1912 afgifna utlåtande anført, förklara, att, därest en väganläggning med brobyggnader mellan Karlstad och Hammarön kommer till stånd i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af Majoren Th. Helleberg uppgjorda förslaget, staden förbinder sig

dels att såsom bidrag därtill anslå ett belopp af 10,000 kronor att utbetalas, sedan vägen i dess helhet från Orrholmsgatans södra ände blifvit i vederbörlig ordning besiktigad och godkänd,

dels ock att för framtiden underhålla vägen inom sitt område, dock med undantag af bron öfver Suttersälven jämte till densamma hörande landfästen,

allt under förklarande tillika, att staden i hvarje fall icke anser sig hafva någon laglig förpliktelse att deltaga i byggandet och underhållet af ifrågavarande väg med broar.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

24. Drätselkammarens förslag till gatuarbeten under år 1912.

*Utdrag af protokoll hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 11 mars 1912.*

§ 15.

Vid behandling af drätselkammarens förslag till gatuarbeten under innevarande år beslöto stadsfullmäktige å sammanträde den 21 december 1911 att för utförande af gatuarbeten under år 1912 bevilja ett anslag af 30,000 kronor, äfvensom anmoda drätselkammaren att till stadsfullmäktige inkomma med specifikt förslag till de gatuarbeten, som skulle få bringas till utförande för sålunda beviljadt anslag.

På anmodan af drätselkammaren hade af kammaren utsedda delegerade i samråd med stadsbyggmästaren uppgjort förslag till de gatuarbeten, som ansågos böra komma till utförande under innevarande år; och blef nu detta förslag, som slutade å ett kostnadsbelopp af 30,000 kronor, af kammaren genomgånget och godkänt, hvarefter kammaren beslöt öfverlämna förslaget till stadsfullmäktige med anhållan, att förslaget måtte af fullmäktige godkännas.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Gatuarbeten att utföras år 1912.

Stadsdelarne Haga och Herrhagen.

Underhållsarbeten	1,600: —
Långgatan emellan Bergslagsgatan och nuvarande vägen till Djeknefältet. Makadamiserade kör- och trottoirbanor	7,500: —
John Erikssonsgatan emellan Bergslags- och Vermlandsgatorna. Trottoir och schaktning af körbanan	1,500: —

John Ericssonsgatan emellan Bergslagsgatan och Södra gränsen af tomten N:o 101 A i kvarteret Kilen	1,500: --	
Nygatan emellan kanalbron och Åttkantsgatan. Körbanan sättes med 4 meter bred bana af tuktad sten och på sidorna af denna med fältsten	7,000: —	
Stagnellsgatan, reparation af körbanan	400: —	19,500: —

Stadsdelen Tingvalla.

Underhållsarbeten		5,500: —
-----------------------------	--	----------

Stadsdelarne Viken och Berget.

Underhållsarbeten	500: --	
Fernebogatan (enligt nya stadsplaneförslaget) emellan Gillbergsgatan och Maskinist Nilssons tomt	3,000: —	3,500: —

Stadsdelen Klara.

Underhållsarbeten		1,500: —
-----------------------------	--	----------

S:ma Kronor 30,000: —

Karlstad i Stadsbyggnärestarekontoret den 11 Mars 1912.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.

§ 30.

Sedan Stadsfullmäktige vid behandling af Drätselkammarens förslag till gatuarbeten under innevarande år beslutit att för nämnda arbetens utförande bevilja ett anslag af 30,000 kronor äfvensom föreskrifvit, att Drätselkammaren skulle till Stadsfullmäktige inkomma med specifikt förslag till de gatuarbeten, som skulle få bringas till utförande för sålunda beviljad anslag, så hade nu dylikt förslag från Drätselkammaren öfverlämnats till Fullmäktige, därvid Kammaren uti särskild framställning hemställt om förslagens godkännande.

Beredningsutskottet hade nu att i detta ärende afgifva yttrande, och då Utskottet vid granskning af det upprättade förslaget ej fann anledning till anmärkning mot detsamma, beslöt Utskottet hemställa,

att det af Drätselkammaren framlagda förslaget till gatuarbeten under år 1912 måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

25. Beredningsutskottets utlåtande angående fördelning af Mellqvistska studiestipendiet.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 april 1912.*

§ 31.

Sedan inom föreskrifven tid ansökningar till Mellqvists stipendium för goda framsteg i studier till Stadsfullmäktige inkommit från Ernst Nygren, Harald Bäckman, Karl Jean Ryno Bood, John Olof Ericsson och Ragnhild Margareta Larsson, så hade nu Beredningsutskottet uppå remiss att afgifva förslag till stipendiets fördelning.

Vid granskning af handlingarne fann Utskottet sökandena Nygren, Bäckman, Bood och Ericsson vid stipendiets utdelande företrädesvis böra ifrågakomma, hvardan Utskottet hemställde,

att sökandena Ernst Nygren, Harald Bäckman, Karl Jean Ryno Bood och John Olof Ericsson måtte af nu tillgängliga räntan å Mellqvistska stipendiefonden för goda framsteg i studier, hvilken ränta uppginge till 416 kronor 66 öre, erhålla, hvardera af Nygren och Bäckman ett belopp af 104 kronor 17 öre samt hvardera af Bood och Ericsson ett belopp af 104 kronor 16 öre.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

p
rl

1

j
ä
u
o

p
rl

i
s
te

ED
ts

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 18 April.

N:o 5^{1/2}.

26. Karlstads Hamnstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1911.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

I enlighet med föreskriften i § 2 mom. 8 av för Hamnstyrelsen gällande reglemente avgives härmed föreskriven

Förvaltningsberättelse för år 1911.

Sjöfarten började den 18 april (¹⁰/₄) — siffror inom parentes angiva motsvarande föregående år — och upphörde den 23 december (¹⁹/₁₂).

Hamnen besöktes av 2,475 (2,328) fartyg, varav 1,132 (1,182) ångf., 206 (324) segelfartyg, 64 (52) motorfartyg och 1,072 (774) pråmar. Utav hela antalet ankommo 60 (53) från och avgingo 184 (230) till utrikes orter. Minskningen i utrikesfarten är endast skenbar, i det att enligt numera gällande hamntaxeförfattning ett fartyg, som, efter att här hava intagit last på utrikes ort, anlöper annan svensk hamn för intagande av lastfyllnad, icke får vid utgåendet härifrån betraktas såsom avgående till utrikes ort, vilket förut gjorts. Ökningen i pråmtrafiken är av tillfällig art och beroende på lågt vattenstånd i älven. Pråmarna hava nämligen ej kunnat taga fulla laster och följaktligen fått göra flere resor, för att kunna förmedla transporten av den godsmängd, som skolat utskeppas. I följd av det låga vattenståndet blev det ock nödvändigt att på sensommaren verkställa en del muddringar i älven nedom Borgmästareholmen samt på ett par ställen i hamnen. Kostnaden härför har bestritts med anslaget till oförutsedda utgifter, som härigenom överskridits med 143 kr. 19 öre.

Sammanlagda in- och utgående tontalet utgjorde för:

	Inrikes farten	Utrikes farten	Summa
ångare	228,785 (243,436)	24,799 (27,899)	253,584 (271,325)
seglare.....	15,434 (23,000)	2,428 (3,809)	17,862 (26,809)
motorfartyg	3,896 (3,455)	208 (94)	4,104 (3,549)
pråmar	126,674 (95,411)	— —	126,674 (95,411)
Summa	374,789 (365,302)	27,435 (31,792)	402,224 (397,094)

Huvudartiklar bland *importerade* varor voro: järn 2,368 (2,332) ton, kol och koks 647,902 (611,739) hl., svavelkis 2,363 (6,908) ton, järnmalm 10,816 ton, oljor 1,146 (1,093) ton, socker 1,499 (1,345) ton, spannmål, omalen, 1,199 (1,128) ton, mjöl och gryn 6,329 (5,308) ton, tobak 507 (428) ton, foderämne 3,896 (2,544) ton, soda, glaubersalt och klorkalk 1,369 (1,091) ton, kalksten 3,101 (4,474) ton, svavel 435 (477) ton, mursten 1,146,290 (3,516,500) st., tegel, eldfast 900 (718) ton, cement 3,666 (5,747) ton, kaffe 637 (333) ton och gödning 1,026 (839) ton.

Huvudartiklar bland *exporterade* varor voro: järn 6,042 (6,565) ton, kisbränder 5,280 (5,264) ton, papper 4,667 (5,327) ton, trämassa 23,127 (23,442) ton, rundvirke 101,444 (95,609) kbm., sågade trävaror 97,964 (95,609) kbm. och fönsterglas 182 (134) ton.

Påförda hamnavgifter hava utgjort för:

	Ökning	Minskning
fartyg..... kr. 19,080: 61 (16,077: 39)	3,003: 22	
imp. varor..... » 29,826: 32 (29,602: 63)	223: 69	
exp. d:o » 22,036: 54 (23,174: 10)		1,137: 56
Summa kr. 70,943: 47 (68,854: 12)	2,089: 35	1,137: 56

Under det tilländagångna seglationsåret har hamnens inkomster varit de hittills största, i runt tal 80,000 kronor, ehuru trafiken varit något mindre än näst föregående år, beroende på den med den nya hamntaxan tillämpade högre tonavgiften. Om föregående periods-taxa tillämpats på fjolårets tonage, så skulle fartygsavgifterna varit 3,505 kr. 47 öre mindre.

De verkliga inkomsterna överstego de beräknade med kr. 12,670: 05 och de verkliga utgifterna överstego de beräknade med kr. 944: 24, vadan alltså den i staten beräknade bristen, kr. 19,461: 42, i verkligheten uppgick till endast kr. 7,735: 61.

Följande fordringar får styrelsen föreslå till avskrivning:

A. H. Borgströms konkursmassa	Kr. 57:01
J. Leviens	» 12:39
C. Skoglunds Eftr.	» 3:63
Axel Andersson	» 6:50
Div. trafikanter	» 0:67

Summa Kronor 80:20

Rörande hamnens ställning, så hänvisas till härvid fogade affärstabla, omfattande de 11 sistförflutna åren. Av densamma framgår bland annat att kapitalvinsten för året uppgår till kr. 40,855:08, beroende huvudsakligast därpå, att »hotellkajen» överförts från drätselverkets till hamnens räkenskaper. Tillgångarna utgjorde vid årets slut kr. 1,202,047:20, skulderna kr. 884,157:17 och kapitalbehållningen kr. 317,890:03. Skuldökningea för året uppgår till kr. 401:46.

Beträffande utfallet av verkställda nybyggnads- och reparationsföretag, så framgår detta av efterföljande utredning över

Hamnens inkomster och utgifter (kassa) för år 1911

jämförda med de i staten för samma år beräknade.

I n k o m s t e r	Beräknade enligt stat		Värkliga		Inkomster			
					över		under	
					stat			
Kassabehållning 1 Januari	—	—	135	78	135	78	—	—
Fordringar fr. föreg. år	500	—	858	77	358	77	—	—
Hamnuppbördn	60,000	—	70,670	81	10,670	81	—	—
Arrenden	1,226	20	824	20	—	—	402	—
Hushyror	1,450	—	1,550	—	100	—	—	—
Varuskjulshyror	100	—	114	64	14	64	—	—
Upplagsplatshyror, fasta	2,000	—	2,843	54	843	54	—	—
d:o tillfälliga	100	—	100	—	—	—	—	—
Fasta kranar	1,500	—	690	—	645	70	—	—
Rörliga kranar	—	—	1,455	70	—	—	—	—
Drätselverkets andel i kostnaden för Tyggårds- vikens länshållning	200	—	200	—	—	—	—	—
Vattenverkets d:o	200	—	200	—	—	—	—	—
Båthamnsavgifter	60	—	114	—	54	—	—	—
Kölningsavgifter	15	—	17	—	2	—	—	—
Försäljning av »baracken»	—	—	110	—	110	—	—	—
Petroleumstationsanläggningen	—	—	136	81	136	81	—	—
Brist enligt stat	19,461	42	7,735	61	—	—	11,725	81
Statens slutsumma	86,812	62	87,756	86	13,072	05	12,127	81

U t g i f t e r	Enligt stat		Värkliga		Utgifter			
					över		under	
					stat			
Räntor	6,813	05	5,509	88	—	—	1,303	17
Annuitet varav								
a) ränta	30,139	93	30,139	93	—	—	—	—
b) amortering	7,356	84	7,356	84	—	—	—	—
Stadsandelen	12,000	—	14,287	92	2,287	92	—	—
Fastigheters underhåll	500	—	501	34	1	34	—	—
Inventariers underhåll:								
a) Muddringsmateriel	150	—	154	51	4	51	—	—
b) Kranar	300	—	185	06	—	—	114	94
c) Fyrrar och lysapparater	150	—	121	64	—	—	28	36
d) Andra inventarier	300	—	312	49	12	49	—	—
Hamnens underhåll:								
a) Kajer, doceringar, bryggor, pällare	750	—	661	44	—	—	88	56
b) Torg, vägar, vägövergångar	1,000	—	990	49	—	—	9	51
c) Kanallbron och slussen	75	—	75	—	—	—	—	—
d) Pålarmar och dammar	300	—	291	74	—	—	8	26
e) Duc d'alber och sjömärken	200	—	188	10	—	—	11	90
f) Godsunderlag	—	—	76	84	76	84	—	—
g) Annat hamnens underhåll	450	—	270	85	—	—	170	15
Nya inventarier	200	—	161	91	—	—	38	09
Tyggårdsvikens länshållning	700	—	647	53	—	—	52	47
Platshyra för »baracken»	22	80	22	80	—	—	—	—
Drätselkammarens andel i platshyror	100	—	141	04	41	04	—	—
Gratifikation	45	—	45	—	—	—	—	—
Hamnbelysningen	1,700	—	1,487	44	—	—	212	56
Fyrbelysningen	300	—	368	21	68	21	—	—
Löner	15,420	—	15,398	10	—	—	21	90
Kontorsomkostnader	1,500	—	1,566	05	66	05	—	—
Skatter och brandförsäkringar	1,120	—	1,071	78	—	—	48	22
Lyftkranars drift	1,400	—	1,508	64	108	64	—	—
Omkostnader för styckegodsuppbörden	450	—	250	71	—	—	199	29
Hamnkontorets tillbyggnad	600	—	640	94	40	94	—	—
Polisbevakning vid hamnen	720	—	720	—	—	—	—	—
Nya båtbyggor	150	—	205	77	55	77	—	—
Plåtluckor till kopplingsboxar	300	—	268	—	—	—	32	—
Fyllning på yttre hamnen	100	—	113	50	13	50	—	—
Diverse utgifter	500	—	488	10	—	—	11	90
Oförutsedda utgifter	1,000	—	1,143	19	143	19	—	—
Kassahållning 31 December	—	—	375	08	375	08	—	—
Summa kronor	86,812	62	87,756	86	3,295	52	2,351	28

Karlstads Hamnkassörskontor den 8 februari 1912.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ivar Olsson.

År	I n k o m s t e r													
	Hamn- uppbörden		Arrenden		Hushyror		Platshyror		Varuskjuls- hyror		Kranhyror		Båthamns- avgifter	
1901	30,424	46	150	—	550	50	13	—	—	—	178	05	—	—
1902	30,800	29	150	—	665	50	13	—	—	—	159	35	—	—
1903	38,301	49	150	—	628	—	13	—	250	—	186	50	—	—
1904	43,986	49	171	—	645	50	13	—	153	60	139	65	—	—
1905	49,039	48	171	—	810	50	1,413	94	78	23	123	20	—	—
1906	60,156	37	1,493	40	841	—	1,869	25	69	92	224	—	—	—
1907	65,773	79	1,084	20	350	— ³⁾	2,901	69	77	59	353	55	—	—
1908	62,132	38	1,094	20	350	—	2,153	52	130	36	1,419	69 ⁴⁾	85	—
1909	56,708	47 ¹⁾	1,069	20	350	—	2,332	77	77	70	1,443	—	85	—
1910	68,854	12	934	20 ²⁾	1,450	—	2,464	16	75	—	1,836	79	—	— ³⁾
1911	70,943	47	824	20	1,550	—	2,779	70	114	64	2,145	70	114	—
S:ma	577,120	81	7,291	40	8,221	—	15 967	03	1,027	09	8,209	39	284	—

År	T i l l g å n g a r v i d å r e t s b													
	Hamnanlägg- ningen		Fastigheter		Lyftkranar		Muddrings- material		Inventarier		Materialier		Reparations- fonden	
1901	224,529	09	26,423	30	—	—	12,757	72	7,537	50	—	—	38,227	30
1902	249,588	78	26,423	30	—	—	12,499	55	6,641	19	—	—	42,491	19
1903	281,535	50	27,718	84	—	—	152,302	88	6,614	91	148	79	46,800	96
1904	376,072	17	27,718	84	—	—	156,716	62	7,348	16	—	—	51,986	37
1905	509,500	50	27,718	84	—	—	156,052	81	7,353	61	—	—	57,870	08
1906	626,425	23	27 718	84	—	—	106 060	49 ⁵⁾	6,787	57	—	—	64,507	62
1907	790,588	57	27,718	84	—	—	92,954	08	7,437	45	—	—	72,509	46
1908	878,049	24	59,052	47 ⁷⁾	26,220	55	79,249	83	18,482	72 ⁵⁾	3,309	50	72,509	46
1909	897,197	29	60,262	25	41,009	23	71,029	05	18,113	49	1,776	72	72,509	46
1910	900,192	24	60,676	92	41,009	23	65,693	26	18,958	86	1,721	60	72,509	46
1911	904,985	22	60,676	92	41,009	23	60 802	69	18,472	29	538	—	72,509	46

År	S k u l d e r v i d å r e t s b ö r													
	Lån				Skulder till									
	fasta		tillfälliga		fonder		diverse personer							
1901	—	—	—	—	23,346	71	—	—	—	—	—	—	—	—
1902	—	—	10,518	10	42,491	19	—	—	—	—	—	—	—	—
1903	—	—	190,018	02	46,800	96	7,164	92	—	—	—	—	—	—
1904	—	—	289,492	64	51,986	37	—	—	—	—	—	—	—	—
1905	—	—	406,900	47	57,870	08	—	—	—	—	—	—	—	—
1906	—	—	455,144	80	64,507	62	—	—	—	—	—	—	—	—
1907	—	—	586,763	83	72,509	46	—	—	—	—	—	—	—	—
1908	690,000	—	34,321	09	72,509	46	50	—	—	—	—	—	—	—
1909	683,553	23	97,063	97	72,509	46	—	—	—	—	—	—	—	—
1910	676,816	36	102,020	67	97,738	90	—	—	—	—	—	—	—	—
1911	669,776	33	118,240	48	95,738	90	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Ikomstminskningen är till stor del beroende på storstrejken. ²⁾ Minskningen är beroende på hamnbyggnaden överförda inventarier. ³⁾ Minskningen beror på avskrivningar. ⁴⁾ Ökningen beror på att byggnadstiden ⁵⁾ Hamnens andel i 1907. ⁶⁾ Skuld till Drottningholms. ⁷⁾ Skuld till Drottningholms. ⁸⁾ Skuld till Drottningholms. ⁹⁾ Skuld till Drottningholms. ¹⁰⁾ Skuld till Drottningholms. ¹¹⁾ Skuld till Drottningholms.

pj
rt

jä
ä
u
o

p
r

is
ic

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 23 Maj.

N:o 6.

27. Kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

I skrifvelse af den 22 April 1908 afgåfvo undertecknade, som af Herrar Stadsfullmäktige den 14 Juni 1906 blifvit utsedda att förberedande behandla frågan om utvidgning af härvarande flickskolas lokaler, yttrande och förslag, som då afsågo på- och tillbyggnad af nuvarande flickskolebyggnaden, hvilket förslag enligt uppgjorda beräkningar skulle betinga en kostnad af omkring 190,000 kronor utom arkitektarvode och utgifter för eventuell förslärkning af grunden. Af åtskilliga anledningar ha Stadsfullmäktige ännu icke haft detta förslag under slutligt omprövande.

Om behofvet af vidgadt utrymme för flickskolan redan för åtskilliga år sedan var synnerligen trängande, är det gifvet, att de däraf uppkomna missförhållandena efterhand blifvit allt större och nu på något sätt måste afhjälpas. Så t. ex. är man nu nödsakad att bedriva undervisningen till stor del i särskildt förhyrda lokaler, hvilkas bibehållande för ändamålet dock efter den 1 Okt. 1912 är i hög grad osäkert.

Det har ofta förekommit, att inträdessökande lärjungar på grund af bristande utrymme måst afvisas; någon utvidgning af lärjungeantalet är under nuvarande förhållanden omöjlig, och således kan man ej få den välbehöfliga ökning i inkomster, som kunde föranledas däraf. Skolans nuvarande lokaler äro dessutom i hög grad bristfälliga och otidsenliga, på grund hvaraf undervisningen i åtskilliga

ämnen, som numera anses ovillkorligen böra förekomma vid en högre flickskola, dels ej kan bedrivas på vederbörligt sätt dels ej alls kan meddelas.

Undertecknade, som lifligt behjärta de svåra förhållanden, hvarunder härvarande flickskola arbetar, vilja härmed för att påskynda frågans lösning framlägga äfven ett annat förslag, som enligt hittills gjord utredning ställer sig betydligt billigare än det förra och tillika i flera afseenden erbjuder större fördelar.

Bland de platser i staden, som kunna anses lämpliga för en flickskolebyggnad, har af arkitekten i K. Öfver-Intendents-Ämbetet, Erik Josephson, i hans betänkande af den 13 Januari 1907 framhållits den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten, hvarom han yltrar, att den synes honom "ligga på en särdeles sund och central plats och torde därför undersökas, huruvida icke byggnaden utan allt för stora kostnader skulle kunna om- och tillbyggas för flickskolan". Eftersom nämnda byggnad ej tagits i bruk för något annat ändamål och någon lämpligare användning af densamma knappast låter tänka sig, har kommitténs ordförande låtit arkitekterna Hagström & Ekman uppgöra ritningar med bifogande af approximativt kostnadsförslag för om- och tillbyggnad af densamma, för att den skulle kunna begagnas såsom flickskola.

Det nya förslaget få vi härmed öfverlämna till Stadsfullmäktige och vilja framhålla följande hufvudsakliga fördelar hos det framför det förut framlagda.

1) Kostnaderna äro betydligt mindre. Oaktadt förslaget upptager lika många undervisningslokaler och lämnar utrymme för lika stort antal lärjungar, är kostnaden beräknad till 128,000 kr. (alternativt 140,000 kr.) Om- och tillbyggnad af det nuvarande var beräknad att draga en kostnad af minst 190,000 kr. och nybyggnad enligt den nuvarande kommitténs program skulle kosta 256,700 kr. Härtill kommer att detta förslag upptager bostadslägenhet för föreståndarinnan hvarigenom det nu utgående hyresbidraget af 500 kr. pr år blefve inbesparadt, Äfven bör beaktas att den gamla flickskolebyggnaden och dess tomt, som i förra förslaget ansågos värda 75,000 kr., men som åtminstone kunna upptagas till ett värde af 50 à 60,000 kr. blefve lediga till försäljning eller till användning för annat ändamål, samt att de 1,536 kr., som för närvarande betalas i årlig hyra för förhyrda undervisningslokaler inbesparas.

2) Det ifrågavarande området är betydligt större. Då allvarliga betänkligheter kunna uttalas mot antagandet af det förra förslaget på grund af den betydliga inskränknings af gårdsutrymmet, hvilken betingades däraf, kunna sådana däremot ej ifrågakomma beträffande det nya, eftersom det ifrågasatta områdets areal är flera gånger större, nämligen omkring 4,280 □ m., under det att gamla flickskolans tomt utgör 1,227,78 □ m.

3) Läget är ännu mera centralt, och byggnaden ligger mera fritt, så att man ej behöfver riskera att solljuset kommer att bli utestängdt genom uppförande af andra byggnader i närheten.

För att påskynda förslaget antagande har kommittén hänvänt sig till flickskolans styrelse med begäran om ett uttalande. Ett sådant föreligger i protokoll af den 29 Mars 1911 och bifogas här i utdrag, af hvilket synes, att nämnda styrelse för sin del lifligt tillstyrker förslaget antagande.

Med afseende på sänkningen af markens nivå och de smärre ändringar, som af styrelsen föreslagits, vill äfven kommittén uttala sig för dem och bland de 2 förslagen till ändrad anordning af teckningsalen förorda det sista. Det af arkitekterna Hagström & Ekman utarbetade förslaget föreligger i tvenne alternativ, A och B. Det förra slutar på en summa af 140,000, det senare enligt hvilket den gamla hufvudtrappan skulle bibehållas oförändrad och hvilket uppvisar en förändrad anordning af W C och toaletter m. m., slutar på en summa af 128,000 kr. Flickskolestyrelsen har förordat alternativet A.

Som emellertid den nuvarande hufvudtrappan är af tillfredsställande beskaffenhet och trappor därjämte äro anbragta vid byggnadens båda gafflar, anser sig kommittén för sin del kunna tillstyrka det billigare alternativet B, och detta så mycket hellre som därigenom större möjlighet beredes för förverkligandet af flickskolestyrelsens ifrigt uttalade önskan om en särskild gymnastiklokal för skolan. De 12,000 kr., som inbesparas genom att välja alternativet B, torde nämligen utgöra omkring halfva kostnaden för anskaffandet af en sådan. Då kostnaderna för hela byggnadsföretaget äro så reducerade och platsen lämnar tillräckligt utrymme, vill kommittén förorda uppförande af en gymnastiklokal, hvartill ritning och kostnadsförslag torde kunna uppgöras genom Drätselkammarens försorg.

I anslutning till hvad som nu anförts får kommittén föreslå, att tanken på att bibehålla flickskolan på dess nuvarande plats uppgifves, att den ofvannämnda f. d. lasaretsbyggnaden apteras till flickskolebyggnad i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af arkitekterna Hagström & Ekman uppgjorda förslaget, alternativ B, som af firman Looström & Gelin i Stockholm uppgifves betinga en kostnad af 128,000 kr., och att en särskildt för flickskolan afsedd lämplig gymnastiklokal uppföres på det ifrågavarande området.

Karlstad den 11 April 1911.

AXEL DAHLMAN.

NILS BURE.
AXEL NERMAN.

PER CLARHOLM.
AXEL SVANBOM.

Kostnadsberäkning

till om- och påbyggnad för flickskolan i Karlstad

Div. ändringar i gamla delen:	
Muröppningar, igensättningar, rifning af murar, putsningsarbeten, balkar, rep. af golf m. m.	8,500: —
Grundläggning för flyglarne med uppschaktning för pannrum (Antaget fast mark, men ej berg.)	4,100: —
Socket af granit	4,000: —
Bakgjutning af d:o	900: —
Porttrösklar af granit	100: —
Isolering med asfaltpapp under tegelmurar	100: —
Tegelmurning 320,000 st. tegel à 70: — per mille.....	22,400: —
Bjälklag med balkar, träkottlingar, underpanel, rörning och puts, helrena golf, bjälklag af beton och asfalt i klosettrum	9,000: —
Vindsbjälklag	5,400: —
Golf i bottenvåningens tillbyggnader.....	2,500: —
Yttertak med takstolar, kupor, täckning med svartplåt, ytterväggar i vindsvåningen, ståndrännor, stuprör och listbeslagning	9,500: —
Cloissonväggar	3,800: —
Tunnare d:o	950: —
Hufvudtrappa med balkar, kupor, hviloplan, kalkstenssteg, barrierer och ledstänger	7,500: —
Tvåne mindre betontrappor	1,600: —
Betontrappa till ångpannerummet	200: —
Trappor i ingångar till bostadslägenheter	150: —
Cementgolf i ångpannerum	180: —
Kalkstensgolf i korridorer, portgång och trapplaner.....	2,500: —
Invändig putsning å murar.....	2,500: —
Utvändig d:o	4,000: —
Snickerier med glas och beslag	8,000: —
Div. inredningar i kök, serveringsrum, tamburer, kapprum, garderober	1,600: —
Div. inredningar i korridorer med hyllor och klädhängare.....	600: —
Inredning i tvättstuga och strykrum.....	400: —
Målning och tapetsering.....	9,500: —
Dekoration i bönsalen	500: —
Grofsmide m. m.	1,000: —
Värmeledning	8,000: —
W. C. och toalettinredning samt rörledningar för gas-, vatten- och afoppsledningar	5,800: —
Elektrisk belysningsinstallation	3,000: —
Oförutsedda utgifter	11,720: —
Summa Kronor	140,000: —

Bibehålles gamla hufvudtrappan oförändrad och inredes nuvarande badrum vid sidan af trappan till W. C. och toiletter samt uppmuras ej de mot gården anordnade toiletter och W. C. afgår af ofvanstående Kronor 12,000: —
Stockholm den 23 dec. 1909.

IVAR LOOSTRÖM & ALVAR GELIN.

Till Kommittén för uppgörande av förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor.

Härmed återlämnas de till styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor remitterade ritningar och skisser angående förslag till beredande av nya lokaler för läroverket för flickor, varjämte följer utdrag av protokoll vid sammanträde den 29 mars 1911.

Karlstad den 3 april 1911.

NILS BURE.

Albin Zachrison.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 29 mars 1911.

§ 1.

Från kommittén för uppgörande av förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor hade till styrelsen inkommit ritningar och skisser, utgörande två alternativa förslag, alternativ A och alternativ B, till ombyggnad av den i kvarteret Knifven belägna gamla lasaretsbyggnaden för anordnande av nya lokaler åt läroverket.

Styrelsen, som ansåg behovet av större utrymme för läroverket synnerligen trängande, tog nu del av de framlagda förslagen. Beträffande läget hade styrelsen intet att anmärka utan fann det lämpligt ur alla hänseenden. Tillräckligt utrymme för skolgården funnes också. Önskligt vore, att markens nivå sänktes genom bortschaktning av jord, så att bottenvåningen, såvitt möjligt, komme att ligga över marken. Det blivande läroverkshusets yttre vore ur estetisk synpunkt mycket tilltalande. Styrelsen ville av de båda förslagen till antagande förorda alternativ A, som skulle draga en kostnad av 140,000 kr., emedan dels huvudtrappan är betydligt rymligare, dels toalettrummen äro synnerligen väl placerade,

i det de äro anbragta på två skilda ställen i våningarna. Alternativ B, vars kostnad uppginge till 128,000 kr., saknade särskild utgång från föreståndarinnans kök. Antalet rum skulle enligt förslaget bli detsamma som enligt förslaget till ombyggnad av nuvarande läroverkshuset och skulle sålunda det nya förslaget i detta avseende tillgodose behovet för den närmaste framtiden. Vid granskning av ritningarna för de särskilda rummen fann styrelsen det tvivelaktigt, huruvida de två föreslagna fönsterna i teckningssalen skulle insläppa tillräckligt ljus även för de längst bort i salen belägna platserna. Denna olägenhet kunde avhjälpas på två sätt. Det ena vore att ändra fönsternas storlek och antal, så att mera direkt dagsljus kunde komma in i rummet, samt att upptaga fönster åt korridoren, varigenom sekundärt ljus kunde insläppas. Det andra sättet vore att borttaga den närmast fönsterna liggande delen av väggen mellan den föreslagna teckningssalen och det bredvidliggande sy- och skuggrummet, varigenom främre delarna av dessa rum kunde avskiljas från de bortre genom en vägg och sammanslås till ett enda rum, som finge mindre djup och erhöle för en teckningssal tillräckligt ljus. Ett särskilt syrum vore ej nödvändigt. Bortre delen av det föreslagna sy- och skuggrummet kunde apteras till skuggrum och den bortre delen av det föreslagna teckningsrummet kunde användas till förvaringsrum för teckningsmateriel. Styrelsen ville beträffande högtidssalen uttala önskvärdheten av att skjutdörrar anbragtes från högtidssalen till bredvidliggande klassrum samt att katedern placades mitt på östra långväggen. Enär å ritningarna ej fanns upptagen någon matkällare för bostadslägenheterna, ville styrelsen påpeka nödvändigheten av att inrätta en sådan. Vidare vore det önskvärdt att en kakelugn insattes i föreståndarinnans bostad att användas, då centraluppvärmningen ej fungerade. Då enligt ritningarne vedbodas ej kunde anbringas i källaren, torkvind ej funnes och plats inom byggnaden ej kunde beredas för förrådsrum till förvaring av åtskilliga inventarier, såsom obegagnade skolpulpeter och stolar, markiser, trappstegar, koffertar, lårar, drag- och skottkärror, skyfflar, spelt, gatkvastar m. m. ville styrelsen föreslå, att den mellersta av sten byggda delen av det vid tomtens östra gräns belägna uthuset finge stå kvar och att däri inreddes vedbodas, torkrum och förrådsrum för nyssnämnda ändamål.

Till sist ville styrelsen på det djupaste beklaga, att gymnastiklokal ej samtidigt inrymts i förslaget. Egen gymnastiklokal vore för läroverket nödvändig, för så vitt gymnastiken skulle kunna ordnas tillfredsställande och efter tidens fordringar. Bland olägenheterna av de nuvarande förhållandena må anföras:

att allmänna läroverkets gymnastiklokal ej får av läroverket för flickor användas på för flickorna lämpliga tider,

att läroverket för flickor behöver salen minst 5 gånger i veckan för 4 olika

avdelningar, således 20 lektioner i veckan, men att för närvarande salen endast kunde disponeras för 6 lektioner i veckan, varför eleverna måste fördelas på endast 2 avdelningar, vilket medför många olägenheter,

att för närvarande de 4 lägsta årsklasserna icke kunde erhålla någon gymnastik,

att intet avklädningsrum och intet toalettrum finnes,

att salen ej hinner utvädras mellan de tätt på varandra följande lektionerna,

att det är slöseri med tid vid gång till och från gymnastiklokalen och

att vid schemats uppgörande stora svårigheter uppstå till skada för övriga lektioners inpassande och tidernas ordnande,

In fidem:

ALBIN ZACHRISON.

Justerat den 31 mars

NILS BURE.

Rätt avskrivet betygar

ALBIN ZACHRISON

sekreterare.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 1 juli 1911.*

§ 1.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten.

Kommitterade hade låtit arkitekterna Hagström och Ekman i Stockholm uppgöra tvenne alternativa ritningsförslag till omändring af ifrågavarande byggnad, slutande alt. A å en kostnad af 140,000 kronor och alt. B å 128,000 kronor. Flickskolestyrelsen hade uti öfver förslagen afgifvet yttrande, under uttalande af vissa önskemål, förordat alt. A, hvaremot kommitterade för sin del förordat alt. B.

Drätselkammaren, som icke funnit de af arkitekterna Hagström och Ekman uppgjorda förslagen tillfredsställande då de endast uppfyllde behofvet af ökad utrymme för den närmaste framtiden och då de dessutom lede af åtskilliga brister, hade låtit Stadsbyggmästaren Carl Crispin uppgöra nytt ritningsförslag, grundadt på de af Hagström och Ekman uppgjorda ritningarna, för att därigenom söka

uppnå de af flickskolestyrelsen uttalade önskemålen och för att söka tillgodose behovet af ökad utrymme för en längre framtid. Det vore enligt Kammarens åsikt all anledning förmoda att elevantalet i skolan komme att ökas i synnerhet i småklasserna, sedan folkskoleseminariet komme att flyttas till Marieberg, då seminariets öfningsskola svårligen kunde antagas komma att upptaga så stort antal elever som nu.

Drättselkammaren företog nu till granskning de olika ritningsförslagen och fann därvid skäligt anteckna följande:

Enligt Hagströms och Ekmans förslag hade i bottenvåningen på södra sidan om hufvudentrén förlagts bostad åt föreståndarinnan och vaktmästaren. Det vore dock en känd sak att i motsvarande rum i den nuvarande byggnaden alltid fuktade betydligt, och dessutom skulle en placering af bostadslägenheter i denna del af byggnaden föranleda en dyrbar jordschaktning för att förslaget skulle komma att uppfylla byggnadsordningens föreskrifter. Vidare skulle enligt samma förslag ångpannerummet ligga under tvätt- och strykrummen. Därigenom skulle ångpannerummet komma att ligga så djupt ner i marken, att det blefve svårighet att få aflopp från rummet.

Enligt Stadsbyggmästarens förslag hade vaktmästarens bostad förlagts strax norr om hufvudentrén och skolkök med tillhörande förrådsrum, skafferi, stryk- och tvättrum flyttats till södra sidan af byggnaden. Därigenom undvekes den kostsamma jordschaktningen. Vidare hade ångpannerummet förlagts i själfva bottenvåningen åt norra ändan af byggnaden.

Flickskolestyrelsen hade på det kraftigaste framhållit behovet af egen gymnastiklokal och å Stadsbyggmästarens förslag hade detta behof tillgodosetts och särskild gymnastikbyggnad enligt mått, som af gymnastikläraren, majoren J. P. Wendt angifvits såsom erforderliga, anbragts sammanbyggd med hufvudbyggnaden.

Härigenom vunnes den fördelen framför en fristående gymnastikbyggnad att man från stora byggnaden kunde komma till gymnastiklokalen utan att behöfva gå ut och att samma centraluppvärmning kunde användas för båda byggnaderna. Afklädnings- och duschrum hade anordnats i själfva hufvudbyggnaden. Major Wendt, som granskat anordningarna, hade förklarat sig icke hafva något däremot att anmärka.

Bostadslägenhet åt föreståndarinnan i själfva hufvudbyggnaden hade i detta förslag måst slopas, då utrymmet ej medgäfve anordnandet af någon sådan. Beträffande våningen en trappa upp antecknades, att väggen mellan rummen n:ris 42 och 43, som å Hagströms och Ekmans ritningar markerats såsom gammal vägg ej funnes, där den markerats.

Enligt Stadsbyggmästarens förslag vunnes i denna våning tvenne läsrum för

hvardera 20 elever i stället för ett rum för 25 elever enligt Hagströms och Ekmans förslag. hvarjämte enligt Stadsbyggmästarens förslag, tvättställena såväl i denna våning som i våningarna 2 och 3 trappor upp flyttats från trappuppgångens sida in i korridorerna. Vidkommande våningen två trappor upp hade å Stadsbyggmästarens förslag ritsalen förlagts på längden utmed fasaden med 6 fönster i stället för 2 enligt Hagströms och Ekmans förslag. Att såsom flickskolestyrelsen föreslagit ändra fönstrens storlek och antal, hade, med bibehållande af ritsalens storlek enligt sistnämnda förslag visat sig otänkbart. Enligt Stadsbyggmästarens förslag vunnes, att ritsalen blefve större, mindre djup och försedd med rikligt med ljus, hvarjämte skuggrummet bibehölles. I stället för rummet n:o 63, som bortginge till ritsalen, finge man rummet n:o 82 till läsrum.

I våningen tre trappor upp hade å Stadsbyggmästarens förslag jämväl iakttagits ett af flickskolestyrelsens uttalade önskemål, i det att skjutdörrar anbragts från högtidssalen till bredvidliggande klassrum. Därjämte hade enligt detta förslag ett rum vunnits till läsrum eller till rum för samlingar.

I vindsvåningen funnos enligt Stadsbyggmästarens förslag stora utrymmen för förrådsrum, torkvind och dylikt, hvarigenom det blefve obehöfligt att såsom flickskolestyrelsen föreslagit låta det gamla uthuset kvarstå, hvilket vore ur estetisk synpunkt omöjligt att bibehålla på sin plats. För öfrigt vore detta hus fallfärdigt.

I gatugränsen hade Drätselkammaren tänkt sig ett staket af tegel, men då kostnaden därför enligt Stadsbyggmästarens beräkning skulle belöpa sig till 7,000 kronor, ansåg Kammaren att man tillsvidare kunde nöja sig med ett staket af trä.

Vid en sammanfattning af de fördelar som Stadsbyggmästarens förslag erbjöde framför Hagströms och Ekmans förslag, fann Drätselkammaren, att man genom Stadsbyggmästarens förslag vunne dels en tidsenlig gymnastiklokal sammanbyggd med hufvudbyggnaden, dels betydligt bättre belysning i samtliga våningar och särskildt i våningen tre trappor upp, som i detta förslag vore förändrad till en fullständig våning, dels ett ökad utrymme för ett afsevärdt större antal elever, hvarigenom utrymmet kunde anses tillräckligt för en längre framtid, dels en stor och ljus ritsal, dels en anordning med skjutdörrar mellan högtidssalen och bredvidliggande klassrum och dels stora utrymmen på vinden till förrådsrum, torkvind och dylikt.

Däremot saknades i Stadsbyggmästarens förslag bostad åt föreståndarinnan i själfva hufvudbyggnaden. Kammaren hade tänkt sig uppförandet af en särskild byggnad åt henne, men då kostnaden därför enligt af Stadsbyggmästaren gjord beräkning skulle belöpa sig till 15,000 kronor, ansåg Kammaren, att därmed tillsvidare borde anstå.

Kostnaden för en om- och tillbyggnad i enlighet med Stadsbyggmästarens

förslag belöpte sig enligt beräkning på en summa af 198,728 kronor. Jämförelsevis ville Kammaren framhålla, att enligt samma à-priser kostnaden för alt. B enligt Hagströms och Ekmans förslag skulle belöpa sig på 148,913 kronor 50 öre. Drättselkammaren fann visserligen kostnaden stor, och hade Kammaren mycket funderat på att få det billigare, men hade detta visat sig omöjligt, därest man skulle kunna tillgodose de af flickskolestyrelsen framställda önskemålen. Då man emellertid ej fullt exakt kunde beräkna kostnaden, innan anbud afgifvits, ansåg Drättselkammaren, att Stadsfullmäktige ej nu borde fatta definitivt beslut i ärendet, utan ville Drättselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige

att i princip uttala sig för en om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten i enlighet med det af Stadsbyggmästaren Crispin uppgjorda ritningsförslaget samt att uppdraga åt Drättselkammaren att dels utarbета sådana ritningar och handlingar, som erfordrades för infordrande af entreprenadanbud, och dels infordra sådana anbud, hvilka sedan skulle underställas Stadsfullmäktiges pröfning och antagande.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Drättselkammarens förslag.

Kostnadsförslag

till förändring af s. k. gamla lasarettbyggnaden till skola för
Karlstads högre allmänna läroverk för flickor.

Södra tillbyggnaden 2,204 m ³ à 15 kr.	33,060: —	
Norra tillbyggnaden 3,687 m ³ à 15 kr.	55,305: —	
Påbyggnaden 2,463 m ³ à 15 kr.	36,945: —	
Förändringar i gamla byggnaden	15,000: —	
Gymnastikbyggnaden	18,528: —	
Centralvärmeanläggning	12,000: —	
Elektrisk belysningsinstallation	5,500: —	175,338: —
Härtill kommer:		
Gymnastikinredning	4,700: —	
Linoleummattor 2,227 m ² à 4 kr.	8,908: —	
Dränering och täckdikning omkring byggnaden	700: —	
Rännstenar och planer omkring byggnaden samt gångbana från Vestra Kanalgatan fram till hufvudingången, allt af sekunda, tuktad sten	2,600: —	

Staket i gatugränserna (af trä) 127 m. à 15 kr.	1,905: —	
D:o i tomtgränserna (af trä) 112 m. à 10 kr.	1,120: —	
Yttre afloppsledningar med brunnar och sprängning ...	1,000: —	
3,276 m ² planering, grusning och täckdikning af gårds- planet à 75 öre	2,457: —	23,390: —
		<hr/>
	S:a Kronor	198,728: —

Karlstad i Stadsbyggm.-kontoret den 30 Juni 1911.

CARL CRISPIN.

Arkitekterna Ekman & Hagströms förslag.

Kostnadsförslag

till förändring af s. k. gamla lasaretsbyggnaden till skola för
Karlstads högre allmänna läroverk för flickor.

Södra tillbyggnaden 2,031 m ³ à 15 kr.	30,465: —	
Norra tillbyggnaden 2,201 m ³ à 15 kr.	33,015: —	
Påbyggnaden 2,519 m ³ à 15 kr.	37,785: —	
Förändringar i gamla byggnaden	15,000: —	
Centralvärmeanläggning	10,000: —	
Elektrisk belysningsinstallation ..	4,000: —	130,265: —
Härtill kommer:		
Linoleummattor 2,110 m ² à 4 kr	8,440: —	
Dränering och täckdikning omkring byggnaden	700: —	
Rännstenar och planer omkring byggnaden samt gång- bana från Vestra Kanalgatan fram till hufvudin- gången, allt af sekunda, tuktad sten	2,600: —	
Staket i gatugränserna (af trä) 127 m. à 15 kr.	1,905: —	
D:o i tomtgränserna (af trä) 133 m. à 10 kr.	1,330: —	
Yttre afloppsledningar med brunnar och sprängningar .	1,000: —	
3,578 m ² planering, grusning och täckdikning af gårds- planet à 75 öre	2,673: 50	18,648: 50
		<hr/>
	S:a Kronor	148,913: 50

Karlstad i Stadsbyggm.-kontoret den 30 Juni 1911.

CARL CRISPIN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 1 Juli 1911.*

§ 2.

Stadsfullmäktiges beredningsutskott hade anmodat Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver ett af särskilda kommitterade framställt och af ritningar och kostnadsberäkningar åtföljdt förslag angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof med skolans bibehållande endast på dess nuvarande plats.

Sedan Drätselkammaren förut denna dag beslutat tillstyrka Stadsfullmäktige att i princip uttala sig för en om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten i enlighet med ett af Stadsbyggmästaren uppgjort ritningsförslag, beslöt nu Drätselkammaren, som fått ytterligare bevis på att nuvarande flickskolebyggnaden på grund af sin bristfällighet och svaga grund ej tålde någon påbyggnad, afstyrka bifall till förslaget rörande om- och tillbyggnad för flickskolans behof med skolans bibehållande på dess nuvarande plats.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden
i Karlstad den 27 September 1911.*

§ 120.

Sedan af Herrar Stadsfullmäktige utsedda kommitterade för förberedande behandling af frågan om utvidgande af härvarande elementarläroverks för flickor lokaler till Herrar Stadsfullmäktige afgifvit yttrande med förslag att genom om- och tillbyggnad af den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten bereda nya lokaler för läroverket, hade Stadsfullmäktige remitterat handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden, för afgifvande af yttrande öfver förslaget.

Af handlingarna framgår, att arkitektfirman Hagström och Ekman uppgjort två alternativa förslag för ifrågavarande byggnadsföretag, betecknade med A och B. hvaraf kommitterade till godkännande i hufvudsak föreslagit alternativ B. I kommitterades förslag ingår dessutom, att en särskild gymnastiklokal uppföres på området.

Drätselkammaren, som granskat de föreliggande förslagen, hade på angifna grunder uppdragit åt stadsbyggmästaren Crispin att uppgöra nytt ritningsförslag och föreslår nu Herrar Stadsfullmäktige att i princip uttala sig för en om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten i enlighet med det af honom uppgjorda förslaget.

Beträffande den föreslagna platsen för skolan har Hälsovårdsnämnden intet att erinra. Den synes Hälsovårdsnämnden tillräckligt stor med centralt, fritt läge och kan, om så skulle erfordras, utan svårighet dräneras till närliggande stora kloakledning. Hufvudfacaden enligt samtliga förslag ligger åt öster, mot hvilket väderstreck de flesta lärosalarna också äro belägna, hvilket anses fördelaktigast. Ett mindre antal hafva fönster mot väster, men lärosalar, vettande mot norr eller söder, hvilka anses mindre lämpliga, hafva helt och hållet undvikits.

Hvad själfva byggnaden angår, kan Hälsovårdsnämnden i hufvudsak instämma med Drätselkammaren i dess erinringar mot Hagströms-Ekmanska förslagen. Särskildt vill Hälsovårdsnämnden betona, att enligt samma förslag ej blott ritsalen utan alla lärosalarna i gamla huset icke äro tillräckligt belysta. Drätselkammarens förslag utgör i vissa delar en afgjord förbättring och bör vid utförande äga företräde.

Angående Drätselkammarens förslag vill dock Hälsovårdsnämnden erinra följande:

Hälsovårdsnämnden framhöll i yttrande angående förslaget till tillbyggnad till högre allmänna läroverket, att bostadslägenhet icke utan tvingande skäl borde inrättas i läroverkshus, då bland andra olägenheter fara för smittas spridande icke vore utesluten vid inträffande sjukdomsfall inom familj, boende i skolhuset. Hälsovårdsnämnden anser sig äfven vid detta byggnadsförslag böra framhålla detsamma. Skulle det emellertid visa sig nödvändigt anordna vaktmästarebostad inom läroverkshuset, bör den så vidt möjligt isoleras från den öfriga delen af huset och förses med särskild ingång. Den föreslagna dörren mellan vaktmästarebostaden och stora entrén bör därför ovillkorligen igensättas. Detta nödvändiggör utan tvifvel en fullständig omändring af vaktmästarebostaden, som äfven i andra afseenden synes mindre tillfredsställande. Den saknar eget W. C. nödvändigt för bostadens isolering, består blott af ett rum och kök, då det väl borde vara två rum, garderoberna äro placerade innanför köket och det befintliga hvalfvet gör rummen låga.

Kolkällaren synes Hälsovårdsnämnden för liten, om, såsom väl är fördelaktigast, större partier bränsle skola inköpas på en gång.

Förstuga och vestibul, tillsammans tio meter i längd erhålla ljus blott från fönster i stora dörren med tillhoppa c:a 1,7 kvadratmeters ljusöppning. Tvenne

dörrfönsterpartier inom nämnda rum minska därtill ytterligare ljustillförseln. Möjlighet synes finnas att inrätta fönster på sidorna om ingångsdörrarna i likhet med de föreslagna dörrfönsterpartierna inom förstugan, hvarigenom något bältré belysning skulle erhållas.

Förhallen saknar nästan hvarje dagsbelysning, om man undantager den lilla strimma ljus, som på snedden kan inkomma från ett litet källarfönster i trappuppgången. Här torde vara nödvändigt bortrifva hvalfvet för att få något så när tillfredsställande takhöjd i förhallen (enligt förslaget 2,8 meter) likaså vid ingången till trappan, där hvalfhöjden endast är två meter, och till vestibulen, hvarest hvalfhöjden är 2,44 meter.

Trappan i hufvuduppgången, nedtill endast 1,40 meter, anser Hälsovårdsnämnden för smal och för oregelbunden, då densamma genom trapplan på ojämna afstånd är uppdelad i tre till fyra olika långa småtrappor i hvarje våning. Vid en hastig utrymning af skolan, särskildt af den tre trappor upp belägna, till äfventyrs öfverfulla samlingssalen måste en så konstruerad trappgång vara synnerligen farlig och knappast tillåtlig i en offentlig lokal. Sidotrapporna minska ju risken i någon mån men näppeligen i betryggande grad, då hufvudmängden af de utströmmande säkerligen komme att söka sig ut genom stora trappan. Hälsovårdsnämnden anser sig därför böra tillråda dess ombyggande på så sätt, att nuvarande trappa bortrifves jämte mellanvägg och trappelare men med bibehållande af f. d. badrummen, hvilka användas som å ritningarna föreslagits. Af ritningarna att döma kan på så sätt erhållas en två meter bred, regelbunden trappa med ett vändplan för hvarje våning. Om så visar sig nödigt, kan trappan indragas något inom korridorerna, som åt sidorna närmast trappan lämpligen böra afstängas med dörrfönsterparti för att hindra dam och annan förorening intränga från trappuppgången. Genom att börja trappan midt fram i förhallen, kan vid första vändplanet ett stort fönster erhållas, hvarigenom jemväl en rätt tillfredsställande belysning af förhallen och äfven vestibulen skulle vinnas. Belysningen här kan, om så är nödigt, ytterligare förstärkas genom inläggande af däcksfönster i taket till förhallen.

Lärosalarna äro enligt förslaget att döma af ritningarna väl knappt belysta (cirka 1 på 7 kvm. i stället för 1 på 5 kvm. Genom att sänka fönsterbänkarna, som enligt ritning ligga på 1,20 till 1,30 meters höjd öfver golfvet, kan någon ökning af fönsterytan erhållas. Äfven anser Hälsovårdsnämnden lämpligast undvika den föreslagna sönderstyckningen af fönstrens öfre del, då genom de många fönsterbågarna ej obetydligt af den bästa belysningen bortstänges från rummen. Dessas form, som helst bör vara rektangulär med bredden två tredjedelar af längden, är ej fullt lämplig, då de äro för breda i förhållande till längden, men torde

detta förhållande, som ju ej kan ändras, vara af mindre betydelse. Golfyta och luftkub i lärosalarna motsvara ungefär de önskemål läroverksöfverstyrelsen uppställt.

De föreslagna kloselterna och tvättställen anser Hälsovårdsnämnden till antalet fullt tillräckliga och lämpligt fördelade utom, såsom förut nämnts, beträffande vaktmästarebostaden.

Med de ändringar, Hälsovårdsnämnden sålunda föreslagit, synes Drätselkammarens förslag, hvad byggnadens *inre* beträffar, vara en tillfredsställande lösning af ifrågavarande byggnadsfråga.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 11 oktober 1911.

§ 81.

För yttrandes afgifvande hade till Byggnadsnämnden inkommit Kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten, jämte öfriga handlingar i ärendet.

Enligt hvad handlingarna utvisade, förelåge två väsentligt olika förslag, det ena uppgjort af arkitektfirman Hagström & Ekman i två alternativ, betecknade med A och B, hvaraf kommitterade till godkännande i hufvudsak föreslagit alternativ B, och det andra på uppdrag af Drätselkammaren uppgjort af Stadsbyggmästaren Carl Crispin.

Drätselkammaren och Hälsovårdsnämnden hade i afgifna yttranden i princip uttalat sig för det sistnämnda förslaget, med de erinringar, protokollet i ärendet utvisade.

Hälsovårdsnämnden hade bland annat framställt anmärkning mot trappan i hufvudingången äfvensom med afseende å fönstertyornas storlek.

Vid jämförelse mellan de sålunda föreliggande förslagen fann jämväl Byggnadsnämnden det af Stadsbyggmästaren uppgjorda förslaget med hänsyn till de inre anordningarna äga betydande företräden framför arkitekterna Hagström & Ekman's förslag, därvid Nämnden emellertid ville instämma i Hälsovårdsnämndens ofvan antydda anmärkningar. Ur byggnadssynpunkt fann Nämnden sålunda förslaget med de af dessa anmärkningar belingade förändringar tillfredsställande. Däremot kunde Nämnden ej underlåta att med afseende å byggnadens yttre göra

den anmärkningen, att Nämnden fann byggnadens hufvudfasad enligt Stadsbyggmästarens förslag ur skönhetssynpunkt mindre tilltalande, särskildt med tanke på de å fasaden anbragta gafvelspetsarna.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 3 november 1911.*

§ 108.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att afgifva yttrande öfver kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten, beslöt, att som Drätselkammaren vid ärendets behandling framställt ett delvis nytt förslag i frågan, remittera handlingarne till nämnda kommitterade ävensom till Styrelsen för Elementarläroverket för flickor med anhållan, att yttranden i ärendet måtte till Utskottet afgifvas och remisshandlingarne därvid återställas.

Som ofvan.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Till Stadsfullmäktige.

Sedan beredningsutskottet till flickskolebyggnadskommittén återremitterat det framlagda förslaget angående nybyggnad för elementarläroverket för flickor, avseende om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten, jämte drätselkammarens yttrande och i flera avseenden nya ritningsförslag ävensom hälsovårdsnämndens och byggnadsnämndens yttranden däröver, ha kommitterade upptagit frågan till förnyad behandling.

Då hälsovårdsnämnden och byggnadsnämnden i sina utlåtanden över drätselkammarens förslag uttalat önskan om ganska väsentliga förändringar i detta, så ha kommitterade ansett sig böra hänvända sig till arkitekterna Hagström & Ekman, i synnerhet som de uppgjort de ursprungliga skisserna till byggnadens apterande för ifrågavarande ändamål. Vid gemensamt sammanträde mellan kommitterade och

flickskolans styrelse beslöts att uppsätta en P. M. (Bil. 1), vilken skulle upptaga de önskemål angående förändringar i drätselkammarens förslag, vilka framställes dels av de ovan nämnda delegationerna dels av deltagarna i det nyss nämnda gemensamma sammanträdet.

På grundvalen av denna P. M. ha arkitekterna Hagström & Ekman utarbetat tvenne alternativa förslag, i vilka hänsyn tagits till de uttalade önskemålen och dessutom en och annan såsom lämplig ansedd förändring vidtagits.

Dessa förslag anser även kommittén, som särskilt fäst sig vid alternativ I, innebära följande fördelar framför drätselkammarens (jfr. arkitekterna Hagström & Ekmans skrivelse, Bil. 2, av den ¹⁸/₁₂ 1911):

- 1). De gamla murarna ha i större utsträckning bibehållits.
- 2). Reservtrapporna äro förlagda på ett lämpligare sätt.
- 3). Huvudtrappan (altern. I) är anordnad i enlighet med hälsovårdsnämndens förslag.
- 4). Anordningarna i bottenvåningen, särskilt vad skolköksavdelningen beträffar, äro bättre.
- 5). Ritsalen är lämpligare förlagd.
- 6). Klassrummen, som äro lika många som i drätselkammarens förslag, äro delvis något större.
- 7). För fasaden är föreslagen putsning med färgat bruk, så gott som utan all ornering, och denna har därför blivit billigare.
- 8). Gymnastikbyggnaden har förlagts på ett lämpligare sätt, gjorts mindre och billigare.

Förslaget har granskats dels å ett sammanträde, gemensamt för kommittén och flickskolestyrelsen, vid vilket även drätselkammarens och hälsovårdsnämndens resp. ordförande varit närvarande, dels å ett särskilt sammanträde för nämnda styrelse, från vilket protokollsutdrag bifogas (Bil. 3).

I anslutning till skolstyrelsens yttrande vill kommittén, som ovan antytt, i huvudsak förorda, att det av arkitekterna Hagström & Ekman uppgjorda förslaget, alternativ I, måtte bringas till verkställighet, varvid dock följande mindre förändringar i detsamma torde böra vidtagas:

- 1). Som ångpannerum torde lämpligare det på ritningen föreslagna östra avklädningsrummet anordnas, som rum för kolförråd det till ångpannerum föreslagna och som avklädningsrum det, som avsetts för kolförråd.
- 2). Vaktmästarens kök bör i sådant fall kunna göras något större.
- 3). Rutorna i fönstren böra vara större, såsom skolstyrelsen föreslagit.
- 4). Fönstren i trappuppgången torde böra anordnas så, som skolstyrelsen föreslagit.

- 5). Gymnastiklokalen bör ha annan proportion mellan längd och bredd (se skolstyrelsens förslag!), men för övrigt den föreslagna storleken.

Arkitekterna ha ock satt i fråga, att taket i huvudentrén för bättre utseendes skull borde höjas, och vilja kommitterade tillstyrka denna anordning jämte förstorad ytterportal, varför sammanlagda kostnaden är beräknad till 2,000 kr. (Bil. 4).

Jämväl ha arkitekterna alternativt föreslagit en större höjd i tak för högtids- eller bönsalen och i sammanhang därmed anbringande av läktare i densamma. Kommittén anser, i likhet med skolstyrelsen en sådan anordning vara synnerligen önskvärd för att få salen mera rymlig och luftig, men då denna anordning skulle medföra en betydande ökning i kostnaderna (omkring 17,000 kronor), vilja kommitterade ej absolut yrka därpå. Ett annat sätt att öka bönsalens höjd för en kostnad av endast 3,100 kr. är angivet i Bil. 4.

Kostnaderna för det hela, med hänsyn tagen till de nu ifrågasatta förändringarna, uppgå enligt byggnads- och konstruktionsbyrån Looström & Gelins beräkningar till 168,590 kronor (Bil. 5.) Detta under förutsättning, att taket täckes med svart plåt. Den ökade kostnaden för annat taktäckningsmedel framgår av bifogade prisuppgifter (Bil. 6). I nämnda summa inberäknas ej kostnaden för höjning av högtidssalen men väl för golvens beläggning med linoleummattor (Bil. 4 och 5).

Drätselkammarens förslag slutar på en summa av 175,338 kronor, däri dock ej kostnaden (8,908 kr.) för linoleummattor inbegripen, vilket är förhållandet i Hagström & Ekman's kostnadsförslag. Kostnaderna för gymnastikinredning och dränering m. m., av drätselkammaren upptagna till omkring 14,500 kr., tillkomma i båda fallen.

I fråga om kostnaderna är att märka, det förändringarna i gamla byggnaden av stadsbyggmästaren beräknats till endast 15,000 kr., vilken summa herrar Looström & Gelin ansett böra fördubblats (Bil. 5), och detta i trots av att dessa förändringar enligt stadsbyggmästarens förslag äro större än enligt H. & E:s.

I anslutning till ovanstående få kommitterade fortfarande tillstyrka, att den nämnda f. d. lasaretsbyggnaden apteras till flickskola i huvudsaklig överensstämmelse med det av arkitekterna Hagström & Ekman senast uppgjorda förslaget, alternativ I, vilket ovedersägligen innebär åtskilliga förbättringar i jämförelse med det av stadsbyggmästaren uppgjorda och även i kostnad understiger detta. Och vilja kommitterade ytterligare framhålla, att beträffande fördelaktigt läge och prisbillighet detta förslag innebär den för staden mest tillfredställande lösning av den mångåriga, tvistiga frågan om lämplig flickskolebyggnad, varav behovet är i högsta grad trängande. Nybyggnad med lika många lokaler och liknande anordningar

skulle nämligen enligt en av herrar Looström & Gelin uppgjord beräkning draga en kostnad av 265,500 kronor (Bil. 7).

Slutligen få kommitterade anhålla, att arfvode till arkitekterna Hagström och Ekman för ritningsförslag och kostnadsberäkningar måtte utanordnas med kr. 1,400.

Ingeniör A. Svanbom har anhållit att få till protokollet antecknat, att han avgivit ett särskilt yttrande, vilket bifogas.

Karlstad den 8 mars 1912.

AXEL DAHLMAN.

PER CLARHOLM.

AXEL NERMAN.

Nils Bure.

Bil. 1.

P. M.

för arkitekten att iakttaga vid utarbetande av ändrade förslagsritningar angående lasaretsbyggnadens apterande till flickskolebyggnad.

- 1). Ingen bostad åt föreståndarinnan.
- 2). Därför sannolikt plats för vedrum och förrådsrum för inventarier i bottenvåningen.
- 3). Skolkök etc. i södra delen av bottenvåningen.
- 4). Ångpannerummet i norra delen av densamma ungefär så, som drätselkammaren föreslagit.
Hur skulle det ställa sig med elektrisk uppvärmning?
- 5). I fall lämplig bostad åt vaktmästaren kan anordnas i bottenvåningen, så bör den förläggas norr om huvudentrén, såsom drätselkammaren föreslagit, med vederbörlig hänsyn tagen till hälsovårdsnämndens yttrande om densamme,
- 6). Gymnastiklokal sammanhängande med stora byggnaden, i vilken senare då avklädningsrum och duschrum kunna förläggas, allt enligt drätselkammarens förslag. Alternativt gymnastiklokal fristående. Stora byggnaden anordnas i detta fall så, att gymnastiklokal sedermera skulle kunna sammanbyggas med den.
- 7). Det av drätselkammaren tillagda partiet för norra reservtrappan bör bortfalla och trappan förläggas på annat sätt. Önskvärt vore, att de 2 rummen (58 och 59 å Crispins ritning) ändock kunde bibehållas genom en större inkräkning på korridoren och en bredare utbyggnad på västra sidan av norra flygeln. Detsamma skulle då iakttagas, i den mån det lämpligen kan åstadkommas, i de övriga våningarna; detta för att få ökat antal lärosalar,

- 8). Väggen mellan rummen 42 och 43 finns ej där den markerats å Hagström & Ekmans ritning (Obs.! Crispins ritning!)
- 9). Teckningssalen anordnas enligt skolstyrelsens och byggnadskommitténs förslag, så att rummen 64 och 73 å Crispins ritning bli använda härtill samt 63 till lärum och 67 och 72 till material- och skuggrum.
- 10). Bönsalen bör ha skjutdörrar vid båda ändar till angränsande rum, och katedern bör ha plats mitt på dess östra långvägg.
- 11). Öskligt vore att få våningen 3 trappor upp murad, men med en väsentligt lägre och billigare takresning än å Crispins förslag.
- 12). Rikare belysning av salarne än enligt Hagström & Ekmans förslag är erforderlig. (Obs.! Crispins förslag och hälsovårdsnämndens yttrande!)
- 13). Obs. vad hälsovårdsnämnden anfört beträffande upplysning av förstugan, vestibulen och förhallen!
- 14). Obs. hälsovårdsnämndens förslag angående trappan i huvuduppgången!
- 15). I fråga om byggnadens yttre hänvisas till byggnadsnämndens anförande.
- 16). Fasaden bör vara enklare och billigare än å Crispins förslag och fasadtegel ej användas.

Karlstad den 24 November 1911.

AXEL DAHLMAN.

Bil. 2.

Till Herrar Byggnadskommittéer

för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

Innan vi gå att redogöra för närslutna ritningsförslag till ombyggnad af gamla lazarettbyggnaden, bedja vi först få göra några erinringar rörande våra första hit-hörande skisser.

Ändamålet med dessa synes nämligen hafva blifvit missuppfattadt. De hafva icke, såsom i protokoll angifves, af Kommittén beställts utan tillkommit på så sätt, att vi för att kunna besvara den till oss framställda frågan, huruvida lazarettet skulle lämpligare låta sig ombyggas för flickskolans numer ökade behof än det n. v. läroverks-huset, erbjödo oss att göra ett skisseradt förslag härtill under löfte jämväl att för detsamma eventuellt icke begära något arvode.

Vår mening med skisserna var alltså icke, att de skulle betraktas som ett utarbetadt eller ett slutgiltigt förslag, hvilket kunde tåla detaljgranskning och än mindre jämförelse med andra fullständigare och i större skala upprättade hufvudritningar på sätt som skett. Det synnerligen flygtigt skisserade utförandet äfven-

som den omständigheten, att vi då icke hade tillgång till några uppmättningsritningar, synes oss ock höra tala för, att vår afsigt med skisserna icke var sådan utan endast den att afgifva ett så att säga preliminärt svar på den framställda frågan: nämligen det, att lazarettombyggnaden för ifrågavarande ändamål syntes komma att ställa sig tekniskt och ekonomiskt fördelaktigare än en om- och tillbyggnad af n. v. läroverkshuset.

Detta resultat af vår förberedande utredning trodde vi skulle föranleda ett af Kommittén på basis af skisserna upprättadt och oss tillstådt program med uppdrag att herefter utarbete fullständigare och mera detaljerade ritningar, afsedda att inlemnas till Fullmäktige. Att det blef skisserna i stället, som kommo att gå så långt, kunde vi icke förutse. Ett förhållande, hvarom vi här velat erinra som en ursäktande förklaring till det skick, som de ytterst summariskt hopkomna skisserna förete.

Emellertid hafva vi nu haft nöjet blifva anmodade inkomma med ett nytt förslag på basis af dels våra gamla skisser och dels nya af Drätselnämnden anskaffade ritningar samt med ledning af en P. M., uppgjord af Kommittén och Skolstyrelsen.

För fullföljande af uppdraget hafva vi efter grundlig undersökning af byggnadsfrågan kommit till den uppfattningen, att det såväl ur teknisk som ekonomisk synpunkt torde vara lämpligt att vidtaga ej blott de ändringar i de nämnda ritningar, som promemorian anbefaller, utan äfven ytterligare andra af skäl, som här sedan skola närmare beröras.

Då härföre de tvänne förslag jämte underalternativ, som nu öfverlämnas, visa rätt väsentliga skiljaktigheter från nämnda ritningar och programmet, kunna vi icke betrakta det oss lämnade uppdraget härmed fullföljdt utan hemställa, att Kommittén och Skolstyrelsen benäget behagade först uttala sig, huruvida förslagen eller kombinationer dem emellan anses lämpligare än de gamla ritningarna, äfvensom göra de anmärkningar, hvartill våra nya uppslag kunna gifva anledning, innan vi gå att utarbete ett definitivt förslag. På så sätt tro vi oss kunna komma till bästa lösning af byggnadsfrågan.

Som af dessa våra nya ritningar framgår, beröra nämnda afvikelser hufvudsakligast Drätselnämndens förslag. Vi hafva sålunda sökt bibehålla de gamla murarna så mycket som möjligt, gällande detta särskildt nordvestra hörnet. Uti Drätselnämndens förslag är detta parti helt och hållet bortrifvet och ersatt med nya murar, hvilket icke kunnat undvikas, därför att det ansetts nödigt hit förlägga två nya rum per etage. Vi hålla dock fortfarande före det vara såväl naturligare som billigare att här anordna endast ett rum i plan och inreda de andra behöfliga nya rummen antingen som i alternativen I ofvanpå gymnastiksalen eller

som i alt. II uti bottenvåningen. En möjlighet kan ock förefinnas förlägga densamma till vinden.

Beträffande gymnastiksalen hafva vi på den giuud, att storleken af densamma enligt det större alternativet skulle komma att draga en oproportionerligt stor kostnad relativt hela anläggningssumman, vågat försöket att i ett par af förslagen något minska på ytan. Försöket må därför icke uppfattas som någon som hälst oppositionsytring mot det uttalande, som i saken gjorts af skolans fackman på området, Herr Major Wendt, utan som ett utslag af sparsamhetsintresse. Och synes oss att skäl i öfrigt föreligga, att en sådan ekonomiskt besparande inskränkning kan ställas under ompröfning. Skolstyrelsen har nämligen i ett sitt uttalande i ärendet lämnat den upplysningen, att eleverna äro uppdelade i fyra gymnastikafdelningar och af årsberättelser framgår härjämte, att en rätt stor procent af lärjungeantalet är från dessa öfningar befriad. Följaktligen synes hvarje afdelning vara relativt liten. Det bör väl under sådant förhållande kunna ifrågasättas, huruvida någon olägenhet med en något mindre gymnastiksal verkligen är att befara.

Den reducerade golfyta för densamma, som hithörande ritningar utvisa, är 143 kvadratm., hvarmed må jämföras följande, motsvarande arealer i de Stockholmsflickskolor, till hvilka vi uppgjort ritningar, nämligen:

Åhlinska skolan	182 kvadratm.	
Ateneum för flickor	132	»
Sandströmska skolan.....	124	»
Whitlockska skolan	120	»
Wallinska skolan	98	»
Detthowska skolan	87	»
Oscars-skolan	92	» samt

i Lund fullst. läroverket för flickor 176 kvadratm. eller alltså i genomsnitt endast 126,5 kvadratm.

I ett fall som förevarande, då gymnastiken afses att direkt sammanbyggas med själfva läroverkshuset, böra enligt vårt förmenande afklädningsrummen stå i omedelbar förbindelse ej blott med gymnastiksalen utan äfven med skolkorridoren; ett system, som vi tillämpat med frångående af Drätselnämndens ritningar.

Mot dessa göra vi vidare den anmärkningen rörande gymnastikhusets öfvertäckning, att takfall anlagts mot mur å hufvudbyggnaden, hvilket för afledande af vatten och snö har sina nackdelar. Med mindre mått å gymnastiken kan nocken utan olägenhet gå parallell med skolhusets; och skulle gymnastikbyggnaden behöfva göras större böra takfallen anordnas på sätt, de prickade linierna i alternativ I A utvisa.

Beträffande reservtrapporna är att märka, att desamma enligt programritningarna äro så förlagda, att de tillbyggda flygelpartierna icke kunna inredas till sammanhängande rum eller salar. För att icke stänga sådan möjlighet, hafva vi ansett en afvikelse från programmet äfven härutinnan berättigad och förlagt dem till annan sida af byggnadens yttersta rum. Planläggningen blir på så sätt äfven mera redig och icke alls dyrare, utan snarare motsatsen.

Då hufvudtrappan skall ombyggas och göras bredare, ställa vi oss spörjande, huruvida icke steget borde tagas fullt ut, så att densamma utfördes dubbelarmad. Ty det lider ju intet tvifvel, att härigenom ej blott vunnas praktisk trefnad utan jämväl att berättigade anspråk å en viss monumental läggning för en sådan hufvuduppgång relativt skolans storlek tillgodosågos. Tilläggskostnaden härför torde icke blifva af någon afsevärd betydelse.

En annan, rent praktisk visserligen icke nödvändig men från utseende synpunkt också tilltalande anordning, som vi vilja föreslå, är den att taket i hufvudentréen höjes. Olägenheten, som härigenom i någon mån skulle beredas öfverliggande rum, synes oss vara mindre beaktansvärd än den vunna fördelen.

Rörande skolköket äro rätt afsevärda avvikelser från programmet gjorda, som närmare framgå af våra nya ritningar. Ut i Drätselnämndens förslag hafva vi särskildt fäst oss vid matsalen, som företer ett sönderstyckadt rum med mindre vårdad anläggning. Härjämte saknas omklädningsrum med skåp och toaletter. Dessa och andra brister hafva vi sökt afhjälpa. Ett nytt uppslag till förläggning af skolköket visar alternativ II, där detsamma återfinnes uti norra flygeln.

I samma förslag har i byggnadens södra flygel anordnats den naturvetenskapliga afdelningen, hvilken — om bostadslägenhet för maskinisten-vaktmästaren icke skall inom byggnaden förläggas — kan ökas med härför afsedda rum och sålunda blifva bättre tillgodosedd. Möjligen skulle ock härigenom utrymme kunna utvinnas för en slöjdsal.

Högst upp i den ny-tillbyggda norra flygeln anse vi, att rit- och sysalen erhåller sitt lämpligaste läge bl. a. därför att önskvärd dagsbelysning från norr på så sätt beredes. Enligt programritningarna ligger denna sal mot otjänligt väderstreck och förutsätter för sin anläggning i öfrigt en onödig ändring i det gamla huset därigenom, att en vägg måste nedrifvas.

Något särskildt rum för lärarinnor anse vi icke nödvändigt, ulldenstund kollegierummet gifvits sådan storlek, att det kan tjäna som gemensamt samlingsrum. Men däremot sättes ifråga önskvärdheten af skilda toaletter för lärare och lärarinnor. För lärjungarna är särskild sådan afdelning föreslagen i våra ritningar.

I jämförelse med Drätselnämndens förslag äro våra klassrum till antal desamma och en del till arealen något större. Sålunda finnas 8 st. för 30, 4 st. för

Pluraliteten inom styrelsen (d. v. s. alla utom bankdirektör Österman, som ej hade tid att vara närvarande till sammanträdet slut) ville för sin del förorda alternativet I, dock under uttalande av följande önskemål:

- 1). Rutorna i fönstren böra vara större och färre till antalet.
- 2). Trappan bör anordnas såsom i alternativ I med W C-n vid ena sidan. Dock bör fönstret på baksidan mitt för densamma om möjligt göras större eller också tre fönster i bredd anbringas (liksom i alternativ II), av vilka emellertid det, som då kommer mitt framför W C, anordnas som blindfönster.
- 3). Bönsalen bör förses med läktare och höjt tak.
- 4). Föreståndarinnan bör ha sitt rum blott en trappa upp.
- 5). En gymnastiksal med 143 kvadratmeters golvyta bör kunna anses vara tillräckligt stor, men proportionen mellan längd och bredd, sådan den ter sig på ritningen, kan omöjligt godkännas. Den bör enligt major Wendts ut-sago vara ungefär 2: 1.

Justerat:
RICHARD NYSTRÖM.

In fidem:
NILS BURE.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

Bil. 4.

Herrar Arkitekter G. Hagström & F. Ekman, Stockholm.

På begäran få vi härmed meddela att i vår kostnadsberäkning till förändring af s. k. gamla lasarettbyggnaden till skola och gymnastikhus för Karlstads Högre Allm. läroverk för flickor af den ²¹/₁₂ 1911 linoleummattor till de resp. lärosalarna äro medräknade till ett pris af 4 kr. per kvadratmeter liksom i nybyggnadsförslaget.

Bland besparingarne är upptaget 8,000 kr. för oförändrad hufvudtrappa vestibul och ytterportal eller specificerad 6,000 kr. för hufvudtrappan, 500 kr. för vestibul samt 1,500 kr. för ytterportal.

Beträffande högtidssalens höjd var den räknad med samma höjd som i klassrummen, såsom alt. II (»sektion genom klassrummen evt. äfven högtidssalens») utvisar. Skall salen höjas 1,2 meter med stor hålkäl af rabitz ss. sektion utvisar tillkommer 3,100 kr.

Stockholm den 14 mars 1912.

IVAR LOOSTRÖM & ALVAR GELIN
Byggnads- och Konstruktionsbyrå
Stockholm.

Ivar Looström.

Bil. 5.

KOSTNADSBERÄKNING

till förändring af s. k. gamla lasarettbyggnaden till skola och gymnastikhus för Karlstads Högre Allmänna läroverk för flickor till
Artitekterna G. Hagström & F. Ekmans ritningar.

Alt. I (med mindre hopbyggd gymnastik).

Tillbyggnad åt norr och söder samt påbyggnad ..	117,720: —	
Förändringar i gamla byggnaden.....	30,000: —	
Gymnastikhus (mindre)	23,000: —	
Centralvärmeanläggning	12,000: —	
Elektrisk belysningsinstallation	5,000: —	187,720: —
Besparingar i oförändrad hufvudtrappa, vestibul och ytterportal	8,000: —	
Plåt i stället för tegeltak samt lägre bönsal och utan läktare	19,130: —	27,130: —
		<u>Kronor 160,590: —</u>

Alt. I A (med större hopbyggd gymnastik)	196,000: —	
Besparingar = alt. I	27,130: —	
		<u>Kronor 168,870: —</u>

Alt. II (med fristående mindre gymnastik).

Hufvudbyggnaden	144,600: —	
Mindre gymnastikhus	27,000: —	171,600: —
Om hufvudtrappa, vestibul och hufvudportalen bibehålles inbe- sparas		8,000: —
		<u>Kronor 163,600: —</u>

Alt. II A (med fristående större gymnastikhus)	177,600: —	
Besparingar = alt. II	8,000: —	
		<u>Kronor 169,600: —</u>

Dessa slutsiffror angifva kostnaderna för de 4 olika alternativen utan höjd bönsal med läktare, hvilkens utförande enl. förestående drager en kostnad af kr. 19,130: —.

Med tillämpning af de å-priser vi här beräknat, måste kostnadsberäkningen till Drätselkammarens förslag å kronor 175,000: — ökas till 187,500: — eller med 9,000 kr. *) för ändring af gamla byggnaden + 3,500 kr. för tegelfasad.

Stockholm den 21 december 1911.

IVAR LOOSTRÖM & ALVAR GELIN.

Bil. 6.

Stockholm den 27 februari 1912.

Herrar Arkitekter G. Hagström & F. Ekman, Stockholm.

Härmed ha vi nöjet öfversända specificerad kostnadsberäkning till Karlstads flickskola enligt alt. I inclusive mindre ihopbyggt gymnastikhus blifver kostnaden att uppföra nytt skolhus kronor 265,500: —.

Till svar å frågorna i Rektor Dahlmans bref meddelas att kostnaden för takbeläggning med:

- A) svart plåt blifver 4,000 kronor.
- B) galvaniserad plåt 4,950 kronor.
- C) oglaseradt Böringe tegel, dubbelfalsadt med pappunderlag och plåtskoningar 6,000 kronor.
- D) glaseradt tegel med d:o 7,600 kronor.
- E) eternit med d:o 6,800 kronor.

Beträffande oförändrad hufvudtrappa etc. som talas om i vår kostnadsberäkning af ²¹/₁₂ 1911 så menas därmed, att trappan bibehålles i det skick den nu har.

I vårt telegram till Rektor Dahlman uppgäfvo vi att kostnaden skulle blifva 225,000 kronor men var då ej medräknadt värmeledning och belysning ej heller gymnastikhuset.

Med utmärkt högaktning

IVAR LOOSTRÖM & ALVAR GELIN,
Byggnads- och Konstruktionsbyrå,
Stockholm.

Ivar Looström.

*) Denna siffra torde vara för låg. Oss synes nämligen — som vi ock i vår skrifvelse påpekat — att Drätselkammarens förslag visar större ändringar af gamla byggnaden än våra ritningar. Alltså borde denna kostnad blifva billigare enligt vårt förslag.

Looström & Gelin har dock beräknat denna så högt som till 30,000 kr. (se hith. post för alt. I å föregående sida) men endast till (15,000 + 9,000) 24,000 kr. för Drätselkammarens förslag (enligt Crispin endast 15,000 kr.)

G. HAGSTRÖM och F. EKMAN.

Bil. 7.

KOSTNADSBERÄKNING

å ny läroverksbyggnad för flickskola i Karlstad enligt alternativ I.

Grundläggning (källare finnes ej)	10,000: —
Isolering	350: —
Sockel af kryssharnrad granit med bakgjutning	5,000: —
Naturlig sten kring hufvudentrén	2,000: —
Granittrösklar	250: —
Tegelmurning	52,000: —
Bjälklag af armerad beton och håltegel med afrifven öfveryta	29,000: —
Balkar med uppläggning	5,000: —
Yttertak med sparrar, papp och tegel, kupor, plåtarbeten, stuprör, gesimsränna, listbeslag m. m.	10,500: —
Cloissonväggar utan puts	3,900: —
Tunnare väggar af plattor	700: —
Hufvudtrappa samt 2:ne mindre trappor	10,000: —
Inv. trätrappor	300: —
Invändig puts å tak och väggar jämte rörning	9,000: —
Utvändig d:o	11,000: —
Golf å n. b. af beton, asfaltgolf, cementgolf, Viktoriaplattor, korkmattor å 4 kr. per m ²	12,000: —
Rabitztak i bönsal nedre vestibul	2,000: —
Snickerier med glas och beslag, plattformar, diverse inredning m. m. ..	25,000: —
Oljemålning och limfärg.	15,000: —
Värmeledning, rörledningar o. d.	14,500: —
Elektrisk belysningsinstallation.	5,000: —
Mindre gymnastikhuset	23,000: —
Oförutsedda utgifter m. m.	20,000: —
	Summa Kronor 265,500: —

I ofvanstående ingå ej bänkar och gymnastikinredning. Under huset finnes ej källare, grundbotten är antagen bestå af fast mark, utan bergsprängning.

Stockholm den 26 februari 1912.

IVAR LOOSTRÖM & ALVAR GELIN.

Byggnads- och Konstruktionsbyrå,
Stockholm.

Ivar Looström.

Reservation.

Då undertecknad anser det föreliggande förslaget vara i många afseenden mindre tillfredsställande, och då det vidare icke finnes utredning på kostnaden för en nybyggnad för läroverket förlagd till gamla lasarettområdet, eller utredning öfver det tomtområde, som i hvardera fallet blefve behöfligt; utredningar hvilka jag anser vara af största betydelse för frågans bedömande, såväl i afseende på byggnadens ändamålsenliga indelning som äfven beträffande kostnaden för dess utförande, har jag icke kunnat biträda medkomitérades mening om förslagets tillstyrkande.

Vid föregående behandling af elementarläroverkets för flickor byggnadsfråga och byggnadens förläggande till gamla lasarettområdet med förslag till om- och tillbyggnad af gamla lasarettbyggnaden har jag varit tveksam om lämpligheten häraf. På grund af tilltron till att byggnaden skulle blifva fullt tillfredsställande för sitt ändamål och i förhoppning om att det äfven i ekonomiskt afseende skulle komma att ställa sig gynsamare än en nybyggnad har jag icke reserverat mig mot förut framlagda förslag.

Då det emellertid vid pröfning af de olika förslagen städse gjorts anmärkningar mot lokalerna och framställtts önskemål om deras förändring utan att dessa anmärkningar och önskemål i efterföljande förslag blifvit fullt tillgodosedda, synes mig detta vara skäl nog för mitt tvifvel om förslagets lämplighet.

Dessutom tillkommer en omständighet, hvilken icke af mig förut iakttagits, nämligen byggnadens närbelägenhet till brandstationens stallar och uthus samt dess ringa afstånd från blifvande tomtgräns mellan brandstationens och skolans tomt, omständigheter som efter mitt förmenande komma att medföra obehag och olägenheter för läroverket. I det föreliggande förslaget, där de båda reservtrapporna äro förlagda till byggnadens baksida, synes mig detta förhållande ytterligare öka förenämnda olägenheter. För att emellertid kunna bilda sig ett begrepp om dessa olägenheter, anser jag att förslag till tomtgräns mellan ifrågavarande områden bör uppgöras och framläggas innan ärendet afgöres.

Beträffande den ekonomiska sidan synes det vara en gifven fördel att kunna använda en äldre byggnad af den storlek, som ifrågavarande lasarettbyggnad omfattar. Den större eller mindre fördel, som härigenom kan vinnas, är dock beroende på omfattningen af de förändringar, som behöfva vidtagas för att byggnaden skall blifva lämplig för sitt nya ändamål.

I de förslag, som förelegat till pröfning, har äfven största möjliga hänsyn tagits till bibehållandet af byggnadens väggar och bjälklag. Oaktat detta måste dock stora förändringar vidtagas och då, enligt den erfarenhet jag har från förut företagna förändringsarbeten af byggnader, det alltid visat sig att dessa arbeten

blifvit mera genomgripande och af större omfattning än ett på förhand väl genomtänkt och utarbetadt förslag upptager, kan jag icke i föreliggande fall hysa obetingad tilltro till förslaget fördel i ekonomiskt afseende.

Beträffande bjälklagen torde det blifva nödvändigt att utbyta golf och trossfyllning, då dessa byggnadsdelar vid en så genomgripande förändring, som här afses, icke på nöjaktigt sätt under byggnadstiden kunna skyddas från menlig inverkan af regn och nederbörd. Härtill kommer, att det sista förslaget äfven upptager förändring af hvalf öfver källaren för åstadkommande af större höjd i vestibulen, hvilken förändring jag anser vara både välbetänkt och behöflig, ehuru dess genomförande kräfver en rätt dryg kostnad.

Vid bedömandet af kostnaden för såväl förslaget genomförande som kostnaden för en eventuell nybyggnad torde man icke böra bortse från den upplåtelse af tomtareal, som i hvardera fallet är behöflig.

För ombyggnadsförslaget, sådant det nu föreligger, synes det mig, att tomten behöfver utsträckas mera åt norr än som vore behöfligt om en nybyggnad uppfördes med fasad mot kanalgatan.

Visserligen är staden ägare till marken inom hela kvarteret och kan upplåta större eller mindre del däraf, men då det gifvetvis bör ligga i stadens intresse, att marken på bästa sätt utnyttjas, torde det icke vara utan betydelse att en utredning göres angående tomtindelning af kvarteret i sin helhet, innan ifrågavarande byggnadsfråga afgöres, därvid bör tillses att erforderlig tomt för flickskolan på bästa sätt erhålles inom kvarteret, med hänsyn jämväl till behöfligt utrymme för brandstationen.

På grund af det anförda får jag därför hemställa det Stadsfullmäktige måtte besluta:

att föreliggande förslag på om- och tillbyggnad af lasaretsbyggnaden till läroverksbyggnad för elementarläroverk för flickor förklaras hvilande,

att i princip godkänna upplåtande af tomt för läroverket inom gamla lasaretsområdet,

att uppdraga åt byggnadskomitén att låta upprätta förslagsritningar och kostnadsförslag till en nybyggnad för skolan i enlighet med förefintligt program öfver behöfliga lokaler,

att uppdraga åt byggnadsnämnden att uppgöra förslag till tomtindelning af kvarteret Knifven och i samråd med brandstyrelsen och byggnadskomitén tillse att behöfligt tomtutrymme erhålles dels för brandstationen och dels för läroverket med alternativa förslag för såväl ombyggnadsförslaget som för förslaget om nybyggnad.

Karlstad den 8 februari 1912.

AXEL SVANBOM.

*Begärdt yttrande med anledning af Ingeniör A.
Svanboms reservation.*

Till Herrar Byggnadskommittéade för Elementarläroverket
för flickor i Karlstad.

Anmodade yttra oss om en af Herr Axel Svanbom ingifven reservationshandling rörande vårt sista förslag till om- och tillbyggnad af gamla lasarettbyggnaden, få vi härmed göra följande uttalande.

Reservanten vill göra gällande, att vårt förslag i många afseenden är mindre tillfredsställande. Med undantag af några detaljanmärkingar synes oss dock all den öfriga kritiken gå ut öfver en och samma sak, nämligen ovisshet om lämpligheten af den gamla byggnadens omändring för ifrågavarande ändamål äfvensom, huruvida densamma härföre har ett tillfredsställande läge å tomten.

En af detaljanmärkningarna gäller bjälklagen hvaraf golf och trossfyllning enligt reservantens mening måste utbytas mot nya. Som skäl härföre angifves, att dessa byggnadsdelar vid en så genomgripande förändring som den här ifrågasatta icke skulle kunna nöjaktigt skyddas under byggnadstiden.

Häremot invända vi, att sådant låter sig mycket väl utföras, hvilket påståande vi kunna göra med stöd af erfarenhet från fullt ut lika omfattande ombyggnadsföretag som ifrågavarande.

Rörande reservtrappornas förläggning är reservantan mycket betänksam. Vi hålla dock före att de äro lämpligt placerade och att desamma äfven i ett nybyggnadsförslag kunna ha ett sådant läge de fått. Trapporna ifråga äro ju icke afsedda för skolans utrymning dagligdags utan äro reserv- eller paniktrappor vid extra-ordinära tillfällen.

Anmärkingen, att framställda önskemål icke kunnat i föreliggande slutförslag, oaktadt omarbetningar, fullt tillgodoses, är för oss en öfverraskning. Då dessa önskemål emellertid icke äro i reservationen närmare angifna, kunna vi icke bemöta desamma, men vilja vi tro, att desamma skulle återkomma äfven i ett nybyggnadsförslag, baserat på samma program som det föreliggande, och att sålunda ett uppfyllande af önskemålen skulle medföra en utvidgning af programmet, hvarigenom kostnaden blefve ökad ej blott för ombyggnaden utan jämväl om det gällde en nybyggnad.

Som skäl för sin tvekan om lämpligheten af programmets hufvudpunkt — den gamla lasarettbyggnadens apterande till läroverkshus — anför reservanten redan uti inledningen af sin skrifvelse, att utredning icke gjorts öfver kostnaden för en alldeles ny byggnad å samma tomt. Några särskilda ritningar härtill förefinnas

visserligen icke, men väl kostnadsberäkning, upprättad af ingenjörerna Looström & Gelin härstüdes på basis af föreliggande ritningar, betraktade som nybyggnadsförslag. Då detta enligt vårt förmenande är i stort sett lika ändamålsenligt som ett verkligt nybyggnadsprojekt och härtill innehåller hvarken några outnyttjade (s. k. döda) utrymmen eller dyrbara konstruktioner, än särskilda ritningar till ett alldeles nytt hus skulle komma att visa, är gifvet, att en i senare fallet beräknad byggnadskostnad i allt fall icke kan blifva mindre, äfven om Hrr Looström & Gelin's kalkyler till äfventyrs icke skulle vara tillförlitliga. Det föreliggande ritningsmaterialet är dock tillräckligt, och full visshet, hvilketdera af förslagen — om eller nybyggnad — ställer sig från ekonomisk synpunkt mest fördelaktigt, kan med detta material genom alternativa entreprenadräkningar ernås.

Oss synes dock gifvet, att besparingar genom en ombyggnad måste vara att påräkna, liggande i värdet å användbara delar af det gamla huset.

Detta rörande byggnadsfrågans ekonomiska sida.

Från pedagogisk och teknisk synpunkt vilja vi tillägga, att det är ett sällsynt fall att en gammal, för annat ändamål uppförd byggnad så utan svårighet låter sig med fördel ändras för skoländamål. De gamla byggnadsdelarna ingå så naturligt i den omstöpta byggnaden, att den kommer att stå helgjuten och te sig som en alldeles ny byggnad.

Oss synes, att den föreliggande utredningen tydligt bör ge vid handen, att den gamla byggnaden bör på föreslaget sätt användas. En helt och hållet ny byggnad skulle blott medföra väsentligt ökade kostnader utan motsvarande fördelar.

Mot lasarett-tomtens användande för ifrågavarande ändamål göres ingen invändning, men bör enligt reservantens förmenande skolbyggnad å densamma förläggas längre ner utmed Kanalgatan.

Vi däremot anse, att äfven om en nybyggnad skulle uppföras, den sluttande terrängen bjuder, att skolan bör ligga högt uppe på tomten med en fri och öppen gård ned mot Kanalgatan.

Hvad brandstationen beträffar, hafva vi konsulterat Arkitekt P. Hallinan; och håller han före att något hinder i detta läge icke förefinnes utan snarare tvärtom, enär skolans baksida kommer att vetta mot denna byggnad och endast ett fåtal salar ligga åt detta håll samt, om lekplanen förlades mellan byggnaderna, denna icke blefve nöjaktigt isolerad från brandstationen.

Stockholm den 21 mars 1912.

G. HAGSTRÖM & F. EKMAN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 8 Maj 1912.

§ 49.

Sedan kommitterade för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor äfvensom styrelsen för samma läroverk nu afgifvit förnyade yttranden i frågan angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten, så hade Beredningsutskottet remitterat handlingarna till Byggnadsnämnden med anhållan om Nämndens utlåtande i ärendet.

Nämnden tog ärendet i öfvervägande och beslöt efter en stunds diskussion afgifva följande

Yttrande.

Sedan de önskemål, som under ärendets föregående behandling från olika håll uttalats, i det nu föreliggande förslaget i hufvudsak synas hafva blifvit tillgodosedda, har Nämnden för sin del intet att anmärka i afseende å själfva sättet för byggnadens apterande för ifrågavarande ändamål.

I afseende å förslaget lämplighet i öfrigt kan Nämnden emellertid ej underlåta att påpeka, att utrymmet mellan den ifrågavarande byggnaden och det för brandstationen afsedda området synes Nämnden alltför ringa med hänsyn till byggnadens nu afsedda ändamål, liksom ock att de ändringar å den gamla byggnaden, som måste vidtagas, äro så omfattande, att det trots arkitekterna Hagströms och Ekmans försäkringar om motsatsen synes Nämnden tvifvelaktigt, huruvida en sådan ombyggnad som den ifrågasatta kan vara ur ekonomisk synpunkt fördelaktig.

Då konstruktionsritningar icke medfölja förslaget och Nämnden sålunda saknar material för detsammes bedömande ur rent byggnadsteknisk synpunkt, finner Byggnadsnämnden sig icke för närvarande kunna afgifva yttrande i ärendet.

Herr Svanbom hänvisade till sin handlingarna i ärendet bilagda reservation.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 34.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver kommitterades för uppgörande af förslag till nybyggnad för elementarläroverket för flickor framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten.

Vid framläggandet för Stadsfullmäktige af ifrågavarande förslag ville Beredningsutskottet till en början rörande de särskilda förslag till lösning af flickskolans byggnadsfråga, som framställts, eriura följande.

Sedan Styrelsen för elementarläroverket för flickor under år 1905 till Stadsfullmäktige inkommit med framställning och förslag rörande uppförande i stadsdelen Klara å tomtområdet mellan tingshustomten och Malmtorgsgatan af en nybyggnad för läroverket, beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 14 juni 1906, — efter det väsentliga anmärkningar vid förslaget behandlings inom Hälsovårdsnämnden framställts såväl mot den föreslagna platsens lämplighet som äfven mot de uppgjorda ritningarne, — att tillsätta en kommitté af fem personer med hufvudsakligt uppdrag att verkställa undersökning angående lämplig plats för skolan, därvid i första rummet skulle pröfvas, om den nuvarande skoltomten kunde användas, samt att, sedan berörda undersökning avslutats, inkomma till Stadsfullmäktige med berättelse däröfver jämte förslag till tomtplats för skolan.

De sålunda utsedde kommitterade inkommo därefter under år 1908 till Stadsfullmäktige med en den 22 april sistnämnda år dagtecknad framställning, däri kommitterade föreslogo om- och tillbyggnad af flickskolebyggnaden på dess nuvarande plats i enlighet med af arkitektfirman Hagström & Ekman i Stockholm uppgjorda ritningar och kostnadsförslag.

Det af kommitterade sålunda förordade förslaget med skolans bibehållande på dess nuvarande plats slutade å ett kostnadsbelopp af 190,000 kronor, hvartill skulle komma utgifter för förstärkning af grunden till den nuvarande flickskolebyggnaden, beräknade till 1,800 kronor.

I detta förslag ingick dock ej gymnastiklokal för läroverket, i fråga hvarom kommitterade uti sin berörda framställning uttalade, att därest, såsom kommitterade antoge, det länge uppskjutna igenfyllandet af den s. k. garfvarådran komme att förverkligas, härigenom erbjöde sig tillfälle att därstädes uppföra en fristående gymnastikbyggnad för flickskolan.

Kommitterades ofvannämnda framställning af den 22 april 1908 remitterades af Stadsfullmäktige för yttrandens afgifvande till Byggnadsnämnden, Flickskolestyrelsen, Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

Vid ärendets behandling inom Drätselkammaren framkom emellertid, på initiativ af Flickskolestyrelsen ett nytt förslag till frågans lösning genom inköp af den till nuvarande flickskoletomten gränsande fastigheten N:o 18 i kvarteret Negeru, tillhörig Tjerneldska sterbhuset; och sedan Drätselkammaren i anledning häraf låtit uppgöra ett skisseradt förslag till båda ifrågavarande fastigheternas användande för flickskolans behof, hemställde Kammaren hos Stadsfullmäktige, att Fullmäktige måtte besluta inköpa Tjerneldska fastigheten samt därefter låta uppgöra nytt förslag till om- och nybyggnad för läroverket.

På Beredningsutskottets hemställan blef Drätselkammarens sistberörda förslag af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 10 september 1909 afslaget, därvid dock något slutligt afgörande från Fullmäktiges sida ej träffades rörande Kommitterades ofvan omförmälda förslag af den 22 april 1908 angående om- och tillbyggnad af flickskolebyggnaden på endast dess nuvarande plats.

Inom byggnadskommittén hade emellertid uppstått tanke på att aptera den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten till flickskolebyggnad, ett förslag, som jämväl stöddes af ett utaf arkitekten i Kungl. Öfverintendents-Ämbetet Erik Josephson gjordt uttalande om lämpligheten af flickskolans förläggande till denna plats.

I anledning häraf och då nämnda byggnad ej tagits i bruk för annat ändamål, hade kommitterade låtit arkitektfirman Hagström & Ekman uppgöra ritningar samt approximativt kostnadsförslag för om- och tillbyggnad af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten för flickskolans behof, och blef på grundvalen häraf nytt förslag till frågans lösning af kommitterade framlagdt för Stadsfullmäktige i en den 11 april 1911 dagtecknad framställning, öfver hvilken flickskolestyrelsen före förslagens ingifvande till Fullmäktige afgifvit yttrande.

Detta förslag innefattade två alternativ, det ena alt. A. slutande å ett kostnadsbelopp af 140,000 kronor och det andra alt. B. å en kostnadssumma af 128,000 kronor. De olika alternativen skilde sig från hvarandra endast beträffande toilerummens förläggande samt i fråga om den gamla hufvudtrappan, som enligt det billigare förslaget skulle bibehållas oförändrad.

Förslaget innefattade icke gymnastiklokal, men däremot bostadslägenheter åt föreståndarinnan och vaktmästaren.

Flickskolestyrelsen hade i sitt utlåtande öfver förslaget förordat alt. A. — dock under uttalande af, bland annat, att egen gymnastiklokal vore för läroverket af behöfvat påkallad, — under det kommitterade i sin framställning förordade det billigare alt. B.

Förslaget remitterades af Stadsfullmäktige den 20 april 1911 till Drätselkammaren, Hälsovårdsnämnden och Byggnadsnämnden.

Vid förslagens granskning inom Drätselkammaren framställdes mot detsamma åtskilliga anmärkningar, hvadan Kammaren lät genom Stadsbyggmästaren Carl Crispin uppgöra ett nytt förslag, grundadt på de af Hagström & Ekman uppgjorda ritningarne, för att därigenom söka tillgodose vissa af flickskolestyrelsen uttalade önskeinål äfvensom behovet af ökad utrymme för en längre framtid.

Det af Stadsbyggmästaren sålunda uppgjorda förslaget blef därefter af Drätselkammaren i dess utlåtande den 1 juli 1911 förordadt till antagande af Stadsfullmäktige.

Detta förslag slutade å ett kostnadsbelopp af 198,728 kronor, och innefattade särskild gymnastikbyggnad, sammanbyggd med hufvudbyggnaden, äfvensom bostadslägenhet åt vaktmästaren, hvaremot utrymmet icke medgifvit anordnande af bostadslägenhet åt föreståndarinnan i läroverksbyggnaden.

Såväl Hälsovårdsnämnden som Byggnadsnämnden förordade uti därefter afgifna yttranden Stadsbyggmästarens förslag, därvid Hälsovårdsnämnden dock hemställde om en del ändringar i förslaget, bland annat, angående ombyggnad af hufvudtrappan.

Då Drätselkammaren sålunda framkommit med ett delvis nytt förslag i frågan, blefvo handlingarne af Beredningsutskottet remitterade för yttrandens afgifvande till byggnadskommitté samt flickskolestyrelsen, och hade dessa yttranden nu till Beredningsutskottet inkommit.

Uti den förnyade framställning i ärendet, dagtecknad den 8 mars 1912, som af kommitté sålunda afgifvits, hade kommitté meddelat, att arkitektfirman Hagström & Ekman nu uppgjort nya kostnadsförslag och ritningar, grundade på en af kommitté i samråd med flickskolestyrelsen uppgjord promemoria, hvari upptagits dels de af Hälsovårdsnämnden framställda erinringarne mot Drätselkammarens förslag och dels de ytterligare förändringar i samma förslag, som af kommitté och flickskolestyrelsen ansåges önskvärda.

Berörda nya förslag, uppgjort af Hagström & Ekman i december 1911, innefattade två hufvudalternativ, hvaraf det ena alt. I upptoge med hufvudbyggnaden hopbyggd gymnastiklokal och det andra alt. II fristående gymnastikbyggnad. Inom hvardera alternativet funnes två olika förslag, utvisande kostnaderna för såväl mindre gymnastik som större sådan.

Därjämte hade af arkitektfirman i särskilda framställningar till byggnadskommitté alternativt föreslagits större höjd i tak för högtids- eller bön salen och i sammanhang därmed anordnande af läktare i densamma, hvilka anordningar skulle draga en ökad kostnad af omkring 17,000 kronor eller en höjning af salen af 1,2

meter med stor hålkül af rabitz, för hvilken anordning beräknats en särskild kostnad af 3,100 kronor. Öfver förslaget afgaf flickskolestyrelsen, på kommitterades begäran, yttrande, hvilket innefattades i protokollsutdrag af den 31 januari 1912.

Kommitterade såväl som flickskolestyrelsen ansåge Hagström & Ekmans ifrågavarande förslag innefatta vissa fördelar framför Drättselkammarens förslag, och hade kommitterade förordat antagandet af alt. I af Hagström & Ekmans förslag med vissa af kommitterade och flickskolestyrelsen förordade ändringar däri.

Sammanlagda kostnaden för arbetets utförande enligt kommitterades förslag skulle uppgå till 168,590 kronor.

I detta förslag, som upptog mindre, med hufvudbyggnaden hopbyggd gymnastik, inginge ändringar i hufvudtrappan, vestibulen och ytterportalen på sätt arkitektfirman föreslagit, hvilka ändringar beräknats kosta 8,000 kronor, äfvensom takets täckande med plåt i stället för tegeltak. men däremot ej höjning af bönsalen eller anordnande af läktare därstädes, hvilka sistnämnda anordningar kommitterade ej velat påyrka.

Mot kommitterades förslag hade reservation afgifvits af ledamoten i kommittén Ingeniören A. Svanbom, hvilken reservation funnes bilagd kommitterades framställning.

Sedan kommitterades ifrågavarande förslag inkommit till Beredningsutskottet, hade detsamma remitterats till Byggnadsnämnden, som däröfver afgifvit yttrande.

Beredningsutskottet beslöt att i ärendet anföra följande.

Enligt Utskottets mening syntes det af kommitterade i dess framställning af den 8 mars innevarande år förordade förslaget att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med alt. I af Hagström & Ekmans i december 1911 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag aptera den s. k. nya lasaretsbyggnaden å gamla lasarettstomten till flickskolebyggnad innebära den mest tillfredsställande lösningen af denna fråga, hvilken under så många år stått på dagordningen och hvars afgörande ej längre kunde undanskjutas.

De föreslagna klassrummens antal och storlek syntes ock böra tillgodose behofvet af ökad utrymme för flickskolan för en längre tid framåt.

Visserligen vore det här fråga om en stor utgift för staden, men då behofvet af nya och rymligare lokaler för flickskolan syntes ofrånkomligt, — hvilket behofs tillgodoseende ock skulle medföra, att ett större elevantal kunde mottagas i flickskolan och denna härigenom komma att tillföras ökade inkomster af terminsavgifter, — samt något billigare förslag, som samtidigt innebure enahanda fördelar som det förevarande, ej torde kunna framställas, funne Utskottet sig böra tillstyrka Stadsfullmäktige att i hufvudsak antaga kommitterades senast framställda förslag.

Beträffande den inom kommittén afgifna reservationen, hvari ifrågasatts nybyggnad å ifrågavarande tomt, framginge af handlingarne i ärendet, att en dylik

nybyggnad skulle draga en kostnad af ej mindre än 265,500 kronor utan att därmed några särskilda fördelar syntes kunna vinnas.

Med anledning af reservantens uttalande i fråga om behovet af fastställd tomtgräns mellan brandstationen och flickskolans område hade Utskottet af brandchefen inhämtat, att det för brandstationen behöfliga tomtutrymmet ej lade hinder i vägen för flickskolans förläggande enligt kommitterades förslag äfvensom att, därest flickskolebyggnaden skulle komma att tillbyggas åt söder, någon jämkning sannolikt skulle kunna ske af brandstationens område.

Utskottet ville vidare för sin del instämma uti hvad kommitterade uttalat angående önskvärdheten af vissa, utaf kommitterade närmare angifna mindre förändringar i det af kommitterade förordade alt. I af förslaget. Härutöfver ansåge emellertid Utskottet jämväl följande ändringar i förslaget önskvärda, nämligen *dels* att taket täcktes med eternit i stället för plåt, hvilket skulle medföra en ökad kostnad af 2,800 kronor, *dels* att högtids- eller bönsalen höjdes 1,2 meter med stor hålkäl af rabitz, hvilken anordning skulle draga en kostnad af 3,100 kronor *och dels* att, då af ritningarne ej syntes framgå, huruvida utgångar förefunnnes vid reservtrapporna, dylika utgångar skulle vid arbetets utförande anordnas.

De förändringar i förslagets alt. I, hvilka Utskottet alltså ville föreslå, vore följande:

1:o) Som ångpannerum bör lämpligare det på ritningen föreslagna östra afklädningsrummet anordnas, som rum för kolförråd det till ångpannerum föreslagna och som afklädningsrum det, som afsetts för kolförråd;

2:o) Vaktmästarens kök bör i sådant fall kunna göras något större;

3:o) Rutorna i fönstren böra vara större såsom flickskolestyrelsen föreslagit;

4:o) Fönstren i trappuppgången böra anordnas så, som flickskolestyrelsen föreslagit;

5:o) Gymnastiklokalen bör hafva den af flickskolestyrelsen föreslagna proportion mellan längd och bredd, nämligen ungefär 2: 1;

6:o) Taket täckes med eternit;

7:o) Högtids- eller bönsalen höjes 1,2 meter med stor hålkäl af rabitz;

8:o) Utgångar anordnas vid reservtrapporna.

Då de förändringar, hvilka af Utskottet ifrågasatts utöfver de af kommitterade föreslagna skulle medföra en ökad utgift af tillhoppa 5,900 kronor, skulle alltså, efter tillägg af detta belopp till kommitterades kostnadssumma 168,590 kronor, kostnadernas slutsumma enligt Utskottets förslag blifva 174,490 kronor.

Kommitterade hade vidare hemställt, att arvode till arkitektfirman Hagström & Ekman för de senast uppgjorda ritningarne och kostnadsförslagen måtte utanordnas med 1,400 kronor, hvilken framställning Utskottet beslöt tillstyrka.

Beredningsutskottet hade nu jämväl att till Stadsfullmäktiges afgörande framlägga det ännu ej slutligen pröfvade förslaget, enligt kommitterades ofvan omnämnda framställning till Stadsfullmäktige af den 22 april 1908, rörande om- och tillbyggnad för flickskolans behof med skolans bibehållande på dess nuvarande plats; Och beslöt Utskottet att, med hänsyn till fördelarne af det nu framlagda förslaget om lasarettbyggnadens apterande till flickskola, hemställa, att kommitterades berörda framställning af den 22 april 1908 ej måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda, hvarjämte Drätselkammaren äfven torde böra anmodas att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till disposition af den fastighet, som af flickskolan nu innehades.

I sammanhang härmed ville Utskottet jämväl hemställa, att, för bestridande af kostnaderna för de af arkitektfirman Hagström & Ekman under år 1908 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag för ofvanberörda om- och tillbyggnad af flickskolan på dess nuvarande plats, hvilka kostnader enligt nämnda firmas arvodesräkning uppginge till 1,942 kronor 75 öre. ett anslag af detta belopp måtte af Fullmäktige beviljas.

Slutligen ville Utskottet föreslå, att den under Drätselkammarens förvaltning stående fond, kallad »flickskolans nybyggnads- och reparationsfond», hvilken den 31 december 1911 utgjorde 7564 kronor 90 öre måtte få tagas i anspråk såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för det nu föreslagna byggnadsarbetet.

I anslutning till det anförda hemställde Utskottet fördenskull,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för en kostnad af högst 175,000 kronor låta verkställa om- och tillbyggnad för flickskolans behof af den s. k. nya lasarettbyggnaden å gamla lasarettstomten i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Alternativ I af de utaf arkitektfirman Hagström & Ekman i december 1911 uppgjorda ritningar och kostnadsförslag med däri af Beredningsutskottet föreslagna ändringar äfvensom uppdraga åt Drätselkammaren att ombesörja arbetets utförande medelst entreprenad, med rätt för Drätselkammaren att efter samråd med Styrelsen för elementarläroverket för flickor vidtaga de mindre ändringar, som under byggnadsarbetet kunna befinnas erforderliga;

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att flickskolans nybyggnads- och reparationsfond får användas till bestridande, så långt fondens tillgångar förslå, af kostnaderna för ifrågavarande arbetes utförande samt att öfriga för arbetet erforderliga medel till ett belopp af högst 167,500 kronor skola anskaffas genom upplåning, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att i afvaktan på ett nytt amorteringslån för täckande af utgifterna upptaga ett eller flere tillfälliga lån;

att Stadsfullmäktige måtte, för gäldande af arvode för af arkitektfirman Hagström & Ekman uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, bevilja ett anslag af 3,342 kronor 75 öre äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering;

att kommitterades framställning angående om- och tillbyggnad för flickskolans behof med skolans bibehållande på dess nuvarande plats ej måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda, samt

att Stadsfullmäktige måtte anmoda Drättselkammaren att till Fullmäktige inkomma med förslag till disposition af flickskolans nuvarande fastighet, sedan dess användande för flickskolans behof upphört.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

28. Drättselkammarens framställning angående indragning af stadsbokhållaretjänsten samt inrättande af en stadskassörsbefattning äfvensom fastställande af instruktioner för stadskamreren och stadskassören jämte hvad därmed stode i samband.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 22 April 1912.

§ 3.

Stadsfullmäktige hade den 15 sistlidne februari beslutat:

“att räkenskaps- och uppbördsväsendet för de verk, Styrelsen för Vatten- och Gasverken hade att förvalta, skulle från och med den 1 juli 1912 från Drättselkammaren återflyttas till Styrelsen,

att Styrelsen för Vatten- och Gasverken bemyndigades att för ändamålet anställa nuvarande stadsbokhållaren såsom kamrerare och tillika kassör samt i stället för nuvarande kontorsbiträdet en bokbållare, tillika kassakontrollant,

att stadsbokhållarens befattning hos Drättselkammaren samtidigt skulle upphöra:

att för verkens räkenskaps- och uppbördsväsende nu utgående medel finge användas för aflöning till kamreraren och bokhållaren med fördelning sålunda, att till kamreraren skulle utgå en aflöning af 3,000 kronor för år och till bokhållaren en aflöning af 1,500 kronor för år,

att Drättselkammarens skrifbiträde jämväl skulle tjänstgöra som kassakontrollant hos Kammaren mot en aflöning af 1,500 kronor för år, att utgå af Drättselkammarens stat, samt

att åt Drättselkammaren samt Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppdraga att hvar för sig uppgöra och till Fullmäktige inkomma med förslag dels till instruktioner för kamreraren och bokhållaren hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken, dels ock till de ändringar i delegationernas reglementen och tjänstemännens instruktioner i öfrigt, hvartill förhållandena kunna gifva anledning.“

Tillämpningen af detta beslut, som vore af genomgripande betydelse för stadens drätselförvaltning, hade vid flera sammanträden utgjort föremål för öfverläggningar inom Drättselkammaren. Därvid hade till en början satts ifråga, om nuvarande stadsbokhållaren utan eget medgifvande kunde förflyttas från Drättselkammaren till annat stadens verk, och han själf, hade därom tillspord, förklarar sig icke önska mottaga anställning som kamrerare för Vatten- och Gasverken, bland annat emedan det föreslagna reglementet för denne tjänsteman uppställde sådana kraf som stadsbokhållaren ej ansåg sig kunna fylla. Under sådana förhållanden bortföle emellertid förutsättningen för Stadsfullmäktiges beslut i denna del.

Vidare hade inom Kammaren uttalats stora betänkligheter mot en anordning, hvarigenom en så underordnad tjänsteman som Kammarens skrifbiträde skulle öfvertaga den viktiga befattningen som kassakontrollant. Kontrollen, som för nuvarande lede af bristfälligheter, men genom tillit till de nuvarande tjänstemännen fått tillsviðare fortfara, skulle vid genomförandet af Stadsfullmäktiges beslut blifva fullkomligt otillfredsställande. Redan innan Stadsfullmäktiges förevarande beslut fattades, hade Kammaren tänkt sig en omläggning af Drätselverkets nuvarande administration, hvilken både med hänsyn till ofvan berörda förhållande, och till stadens tillväxt och andra omständigheter, såsom stora fastighetsförvärf o. d. ej längre vore tillfredsställande. Särskilt ansåge sig Kammaren böra framhålla nödvändigheten af en mera planmässig och välkontrollerad finansförvaltning.

Den enligt Kammarens förmenande bristfälliga anordning af Drätselverkets förvaltning, som skulle bli en följd af Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut, hade föranlett Drättselkammaren att, i sammanhang med det uppdrag att uppgöra instruktioner för tjänstemännen och föreslå ändringar i reglementet, som Kammaren erhållit, inkomma med förslag till förvaltningens ordnande i större öfverensstämmelse med den erfarenhet, som vunnits inom Kammaren.

En synpunkt, som härvid särdeles starkt framträtt hos Kammaren hade varit

behovet af en drätseljänsteman, hvilken kunde äga tid att mera, än hittills varit fallet, öfvervaka och befordra stadens finansiella intressen. Denne tjänsteman skulle bland annat med noggrannhet följa de beslut som inverka på stadens ekonomiska förhållanden, så att den finansiella ställningen när som helst kunde af honom framläggas. Endast på detta sätt kunde Stadsfullmäktige få den öfverblick öfver stadens ekonomiska förhållanden, som ständigt borde vara vägledande vid beslut om större anslag. Behovet af en sådan öfverblick kunde aldrig väntas blifva förringadt genom uppgörandet af en normalstat för längre tid, som nu vore påtänkt, enär å ena sidan hvarken stadens utveckling under en längre tid kunde med någon säkerhet bedömas eller å andra sidan alla nya anslagskraft, som vore beroende af denna utveckling, kunde på förhand begränsas eller ens anas.

En sådan öfverblick öfver stadens ekonomiska ställning vore för närvarande omöjlig att erhålla. Den måste nämligen hvila på en ingående kännedom om förhållandena i detalj, som nu ej finnes på något håll, Ingen kunde t. ex. för närvarande ens närmelsevis uppge det exakta värdet af stadens fastigheter, som, lydande under olika styrelser, tillkommit på olika tider, taxerats på olika grunder och fått taxeringsvärdena höjda eller sänkta utan bestämd norm. Ingen kunde säga, om stadens fastigheter i stort sett lämnade en skäligen afkastning eller om de ej rent af vore förlustbringande med närvarande förvaltningssystem.

Under sådana förhållanden torde det vara naturligt, att Drätselkammaren med oro skulle se en ordning i verkets förvaltning införd, som enligt dess bestämda åsikt skulle utgöra en försämring af de närvarande förhållandena, och att den påkallar Stadsfullmäktiges medverkan till en reformering af förvaltningen i af Kammaren angifven riktning.

Enda möjligheten till en förbättring af Drätselverkets förvaltning har Kammaren funnit i en sådan omläggning däraf, att närvarande stadsbokhållaren bibehålles såsom stadskassör och att stadskamreraren härigenom befrias från kassörsgöromålen. Endast på detta sätt skulle stadskamreraren komma i tillfälle att förvärfva den ingående kännedom om stadens tillgångar och den förmåga af initiativ beträffande deras utnyttjande och finansernas ordnande, som Kammaren ansåge vara för staden af synnerligen stor betydelse. Såsom följd af denna omläggning skulle den hittills stadsbokhållaren åliggande kontrollantbefattningen öfverflyttas på stadskamreraren. Den förändring, som Kammaren sålunda tänkt sig, hade föranlett Kammaren att utarbete förslag dels till förändrad instruktion för den tilltänkta stadskassören och dels till de ändringar i det för Kammaren gällande reglemente, som däraf påkallades. Ifrågavarande tre förslag skulle biläggas detta protokoll. Gifvelvis kunna ej alla önskemål beträffande tjänstemännens göromål upptagas i instruktionerna. En hufvudsak står särskilt kvar, som där ej kan intagas, nämligen själva sättet för bokföringen. Därom ämnar Kam-

maren senare ingå till Stadsfullmäktige med de förslag, som den för fyllande af krafven på öfverskådlighet och kontroll kan finna lämpliga.

Ordinarie lönen för stadskamreraren är för närvarande bestämd till 3,000 kronor och för stadsbokhållaren likaledes till 3,000 kronor per år utan någon uppdelning däraf i lön och tjänstgöringspenningar. Därtill kommer för nuvarande stadskamreraren ett personligt lönetillägg af 1,000 kronor.

Beträffande stadskassören hade Kammaren tänkt sig, att han skulle åtnjuta samma löneförmåner, som nu utgår till stadsbokhållaren och kassakontrollanten, eller 3,000 kronor, men däremot ansåge Kammaren, att stadskamreraren, hvilken åliggande enligt den nya instruktionen kräfd e ett ökad t arbete och ansvar, borde komma i åtnjutande af en något högre ersättning än nu utgående 4,000 kronor. Visserligen torde en definitiv löne reglering i förening med aflönings uppdelning i lön och tjänstgöringspenningar för båda dessa tjänster inom en ej aflägsen framtid blifva nödig, men innan större erfarenhet vunnits i fråga om arbetsfördelningens verkningar, ville Kammaren för närvarande inskränka sig till att föreslå en ökning af stadskamrerarens personliga lönetillägg till 2000 kronor, så att han följaktligen komme att uppbära tillhopa 5,000 kr. per år.

På grund af hvad sålunda andragits ville Drättselkammaren hemställa, det Stadsfullmäktige måtte besluta:

att den nuvarande stadsbokhållaretjänsten skall från och med 1 nästkommande juli indragas och kassakontrollen då öfverflyttas å stadskamreraren;

att i stället en stadskassörsbefattning samtidigt inrättas;

att nuvarande stadsbokhållaren anställas såsom stadskassör mot en aflöning af 3,000 kronor per år;

att fastställa de af Kammaren uppgjorda förslagen till instruktioner för stadskamreraren och stadskassören;

att höja stadskamrerarens personliga lönetillägg med 1,000 kronor;

att hos Konungens Befallningshafvande begära fastställelse af de föreslagna ändringarna i Drättselkammarens reglemente;

att Vatten- och Gasverksstyrelsen bemyndigas anställa annan person än stadsbokhållaren såsom kamrerare hos Styrelsen och att anslå 3,000 kronor såsom aflöning åt denne.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Förslag

till instruktion för Stadskamreraren och Stadskassören.

Förslag till instruktion för stadskamreraren.

Stadskamreraren tillsättes och entledigas i enlighet med i Drätselkammarens reglemente gifna föreskrifter.

Hans tjänsteåligganden äro:

1:o). Att på det sätt, som af vederbörande bestämmes, föra och med kalenderår avsluta Drätselverkets och Drätselkammarens räkenskaper, hufvudkassorna häri inbegripna, upprätta och afgifva alla räkenskapsutdrag, tablåer och statistiska uppgifter m. m. dylikt; samt att afgifva de förslag i frågor rörande stadens finansförvaltning, hvilka han finner påkallade;

2:o). Att utanordna de medel, som skola från stadskassan utbetalas samt i kontrollbok införa såväl dessa som alla till stadskassan inflytande medel, i hvilket senare fall han skall förse stadskassörens kvitton med annotation;

3:o). Att vid första sammanträdet i hvarje månad till Drätselkammaren aflämna kassaförslag öfver ingångna månadens kända inkomster och utgifter, samt kassarapport för sistförflutna månad;

4:o). Att lämna erforderliga uppgifter dels till Magistraten för upprättande af debiterings- och uppbördslängden och dels till vederbörande taxeringsmyndigheter i och för taxering;

5:o). Att hos Drätselkammaren föreslå de åtgärder hvilka med hänsyn till skatteindrifningen kunna vara erforderliga eller lämpliga;

6:o). Att inom föreskrifven tid upprätta specialförslag öfver Drätselkammarens utgifter och inkomster för nästföljande år;

7:o). Att å vederbörliga tider utskrifva och till stadskassören aflämna kvitenslistor å från stadskassan utgående löner, tjänstgöringspengar, arvoden, pensioner o. d., samt längd öfver hyres- och arrende m. fl. medel, som skola till stadskassan på olika tider inbetalas;

8:o). Att vaka öfver att Drätselverket tillkommande medel vederbörligen inflyta och därest inleverering eller likvid uteblifvit, förhållandet ofördröjligen hos Drätselkammaren anmäla;

9:o). Att upprätta förteckningar öfver stadens i Drätselkammarens vård varande säkerhets- och andra viktiga handlingar, såsom depositionsbevis, skuldebref, inteckningar, aktier, obligationer, köpe- och gåfvobref, arrendekontrakt, försäkringsbref å stadens fastigheter och lösören samt besörja att reverser, inteckningar, kontrakt, borgensförbindelser och försäkringsbref bibehållas vid laga kraft, skolande denna förteckning innehålla uppgift å förfallotider, hyres- och arrendebelopp, ställda säkerheter m. m.;

10:o). Att föra register öfver staden tillhöriga fastigheter, samt tillse, att stadens fastighetsförvärf i behörig tid lagfaras; och vid behof befrias från gravrande inteckningar;

11:o). Att beträffande på viss tid upplåtna lägenheter tidigt före hyres- eller arrendetidens slut därom göra anmälan hos Drättselkammaren för den åtgärd, som däraf kan föranledas;

12:o). Att i konkurser och rättegångar bevaka stadens fordringar, edfästa desamma, där sådant ifrågakommer, samt tillse, att uppkomna utdelningar å dessa fordringar inflyta;

13:o). Att skyndsamt verkställa de utredningar i till Drättselkammarens handläggning hörande ärenden, som kunna af honom påfordras;

14:o). Att öfver Drättselkammarens bankräkningar föra särskild kontrollbok, så uppställad, att upplysning om insättningar och uttag, äfvensom saldon genast kan vinnas, skolande bankbesked uppvisas å af Drättselkammaren bestämd tid;

15:o). Att närvara vid alla uppbördsstämmor och föra särskild kontrollängd öfver den inflytande uppbörden;

16:o). Att föra noggranna och öfverskådliga räkenskaper öfver af Stadsfullmäktige beviljade anslag och deras användning;

17:o). Att på kallelse närvara vid Drättselkammarens sammanträden;

18:o). Att snarast möjligt efter hvarje Drättselkammarens sammanträde taga noggrann kännedom om innehållet af det vid sammanträdet förda, justerade protokolfet; samt

19:o). Att för öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, Drättselkammaren eller dess ordförande i särskilda fall kunna finna nödigt meddela.

Förslag till instruktion för stadskassören.

Stadskassören tillsättes och entledigas i enlighet med i Drättselkammarens reglemente gifna föreskrifter.

Hans tjänsteåligganden äro:

1:o). Att föra dagkassa öfver alla inkomster och utgifter samt för hvarje dag afsluta denna kassa efter verkställd jämförelse med stadskamrerarens kontrollkassa;

2:o). Att mottaga och kvittera alla till stadskassan inflytande medel äfvensom göra de utbetalningar, som af stadskamreraren utanordnats;

3:o). Att i enlighet med debiterings- och uppbördslängden utfärda debetsedlar;

4:o). Att på därför bestämda tider uppbära till stadskassan förfallna kommunalutskylder samt därefter skyndsamt till Drättselkammaren aflämna uppbördsrapport;

5:o). Att efter hvarje uppbördsstämma afsluta uppbördsboken samt upprätta längd öfver de restskyldige och öfverlämna den till Drättselkammaren;

6:o). Att omhändertaga från vederbörande myndigheter återkommande restlängder och debetsedlar samt upprätta och till stadskamreraren öfverlämna restantieredogörelser;

7:o). Att omedelbart efter hvarje förfallotid för inbetalning af hyres- och arrende- m. fl. medel upprätta och till Drättselkammaren afgifva förteckning å möjligen varande restskyldige;

8:o). Att före expeditionstidens slut hvarje dag tillse, att kassabehållningen icke öfverstiger 1,000 kronor; möjligen varande öfverskott insättes i fulla hundratal af kronor i bankinrättning;

9:o). Att närhelst påfordras, för Drättselkammaren eller af denna förordnad kassakontrollant framlägga dagkassa och inneliggande kontanta medel för granskning och inventering;

10:o). Att på kallelse närvara vid Drättselkammarens sammanträden;

11:o). Att endast i stadskamrerarens närvaro mottaga inbetalningar och därå utfärda kvittenser; samt

12:o). Att för öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, Drättselkammaren eller dess ordförande i särskilda fall kunna finna nödigt meddela.

Gemensamma bestämmelser.

Tjänstemännen subordimera under Drättselkammaren, som afgör möjligen uppkommande tvistiga frågor beträffande tjänstemännens åligganden enligt instruktion och reglemente.

Tjänstemännen tilldelas hvarje en månads semester hvarje år. Semester får af tjänstemännen ej åtnjutas samtidigt utan ordnas på så sätt, att alltid en af dem är i tjänstgöring.

Tjänstemännen må på framställning till Drättselkammarens ordförande eller i hans horto varo vice ordförande kunna erhålla kortare tjänstledighet till och med tre dagar. Semester åtnjutes utan afdrag å utgående löneförmåner. Ersättning till vikarie, i andra fall än vid sjukdom och semester, betalas af vederbörande tjänsteman. Vikarien förordnas af Drättselkammaren.

Efter Drättselkammarens bepröfvande må tjänstemännen, då så erfordras, erhålla tillfällig arbetshjälp, såsom i och för uppbörd m. m.

Där ej annorlunda af Drättselkammaren föreskrifves, skola tjänstemännen samtidigt vara närvarande å kassakontoret under expeditionstiden.

Förutom vid uppbördsstämmor må namnstämpel vid kvittensers utfärdande och annotationer icke användas.

Stadskassören äger icke åtaga sig annan kassörsbefattning.

Tjänstemännen äga icke utan Drättselkammarens samtycke att åtaga sig enskildt uppdrag.

Tjänstemännen äro skyldiga att underkasta sig de förändringar i afseende å tjänsteåligganden och löneförmåner, som kuuna blifva föreskrifna.

Förslag till ändringar i reglementet för Karlstads Drättselkammare.

Mom. 8 af § 2 utgår, i följd hvaraf ordningsföljden å efterföljande moment ändras.

Slutet af nuvarande mom. 11 i samma § erhåller följande lydelse: "samt att hafva skuldförbindelser, värdehandlingar och andra viktiga handlingar förvarade i ett med tre olika lås försedt kassafack, hvartill Ordföranden och en af ledamöterna samt Stadskamreraren innehafva hvar sin nyckel".

§ 19 sista punkten erhåller följande lydelse: "Kvittenser å till Drättselkammaren inbetalda medel utfärdas af Stadskassören samt förses med påskrift om annotation af Stadskamreraren, utan hvilken påskrift kvittenserna icke äro mot staden gällande."

§ 22 erhåller följande lydelse: "Hos Drättselkammaren äro följande tjänstemän anställda, nämligen:

- en stadskamrerare, hvilken tillika är kassakontrollant;
- en stadskassör;
- en sekreterare;
- en stadsarkitekt; samt
- en stadsingeniör för vård af gator, vägar och broar.

De till Drättselkammarens tjänstemän utgående löner och arfvoden bestämmas af Stadsfullmäktige."

I § 23 utbytes ordet "stadsbokhållaren" mot ordet "stadskassören" och sista punkten erhåller följande lydelse: "Stadsarkitekten tillsättes efter Drättselkammarens hörande af Magistraten."

§ 25 erhåller följande lydelse: "Stadskamreraren är jämte Stadskassören och lika med denne ansvarig för alla de utbetalningar, som göras efter annotation af Stadskamreraren."

I § 27 utbytas orden "Stadsbyggmästare- och Brandmästaretjänsten" mot ordet "stadsarkitektstjänsten" samt ordet "Stadsbyggmästarebefattningen" mot ordet "stadsarkitektsbefattningen" och i sista stycket utbytas orden "Stadskamrerare- eller Stadsbokhållarebefattningen" mot ordet "stadskassörsbefattningen".

I § 28 utbytes ordet "Stadsbokhållaren" mot "stadskassören".

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 35.

På anförda skäl hade Drätselkammaren uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hemställt,

att den nuvarande stadsbokhållaretjänsten måtte från och med den 1 nästkommande juli indragas och kassakontrollen då öfverflyttas å stadskamreraren;

att i stället en stadskassörsbefattning samtidigt måtte inrättas;

att den nuvarande stadsbokhållaren måtte anställas som stadskassör mot en aflöning af 3,000 kronor för år;

att af Kammaren uppgjorda förslag till instruktioner för stadskamreraren och stadskassören måtte af Stadsfullmäktige fastställas;

att stadskamrerarens personliga lönétillägg måtte höjas med 1,000 kronor;

att Stadsfullmäktige måtte för sin del antaga vissa af Kammaren i dess framställning föreslagna ändringar i Kammarens reglemente samt å beslutet härom söka Konungens Befallningshafvandes fastställelse,

samt att Styrelsen för Vatten- och Gasverken måtte bemyndigas anställa annan person än stadsbokhållaren såsom kamrerare hos Styrelsen och såsom aflöning åt denne anslå 3,000 kronor för år.

Uppå remiss af Stadsfullmäktiges Herr Ordförande hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva yttrande.

Då den af Kammaren sålunda föreslagna omläggningen af Drätselverkets förvaltning af Kammaren ansåges vara af den största betydelse för anordnandet af en fullt planmässig och välkontrollerad skötsel af stadens ekonomi, ville Utskottet för sin del tillstyrka bifall till den härom gjorda framställningen.

Mot de af Kammaren föreslagna ändringarne i Drätselkammarens reglemente hade Utskottet ingen erinran att framställa, men då det syntes Utskottet lämpligt att viss uppsägningstid blefve i reglementet föreskrifven för de tjänstemän, hvilka utsåges af Kammaren, ville Utskottet föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för sin del antaga jämväl följande ändring i första punkten af § 23 af Drätselkammarens reglemente:

«Stadskamreraren, stadskassören och sekreteraren antagas och förordnas af Drätselkammaren på obestämd tid med 6 månaders ömsesidig uppsägning, och må Drätselkammaren tillika kunna omedelbart entlediga dem för visad försumlighet eller opålitlighet i tjänsten,

samt å beslutet härom söka vederbörlig fastställelse.

Mot de uppgjorda förslagen till instruktioner för stadskamreraren och stadskassören fann Utskottet intet att erinra.

Då Utskottet jämväl ville tillstyrka den af Kammaren föreslagna ökningen af stadskamrerarens personliga lönetillägg äfvensom det af Kammaren framställda förslaget i fråga om anställandet af annan person än stadsbokhållaren såsom kamrerare hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken med en årlig aflöning af 3,000 kronor, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla hvad Drätselkammaren uti ifrågasvarande framställning i särskilda punkter hemställt med det tillägg i fråga om ändring i Drätselkammarens reglemente, som af Utskottet föreslagits.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

29. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till ändradt reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 12 april 1912.

§ 20.

Föredrogs och godkändes förslag till ändradt reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad samt förslag till Instruktion för Stadsingenjören i Karlstad, för Belysningsingenjören, för Kamreraren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken samt för Bokhållaren hos Styrelsen för nämnda tvenne verk.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

Förslag till ändradt reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad.

§ 1.

Styrelsen förvaltar stadens vattenlednings- och aflöpsverk äfvensom gas- och elektricitetsverken.

§ 2.

Styrelsen består af sex ledamöter och tre suppleanter.

Ledamöterna väljas af Stadsfullmäktige för tre år, suppleanterna årligen. Afgående ledamot eller suppleant kan återväljas.

Vid första valet efter detta reglementes antagande väljes en ledamot att tjänstgöra till den 1 januari 1915, hvarefter vid de allmänna valen hvarje år två ledamöter väljas att i tre år tjänstgöra.

Afgår ledamot eller suppleant under tjänstgöringstiden väljes för den återstående tiden ny ledamot eller suppleant i hans ställe.

De förhållanden, som enligt § 29 mom. 1 i Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad utestänga från valbarhet till Stadsfullmäktige, gälla i fråga om valde ledamöter och suppleanter i styrelsen. Beträffande dessas rätt att afsäga sig uppdraget gäller hvnd i § 30 af nysnämnda förordning säges rörande afsägelse af stadsfullmäktigeuppdrag.

§ 3.

Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder ordförande och vice ordförande samt en ledamot att hafva närmaste tillsyn öfver gasverket, en att utöfva enahanda tillsyn öfver elektricitetsverket och en öfver vattenlednings- och aflöppsverken och en att öfvervaka handhafvandet af verkens ekonomiska angelägenheter. Flera af dessa uppdrag kunna förenas på samma hand, liksom äfven flera ledamöter eller suppleanter kunna utses att öfvervaka en och samma afdelning.

Val af ordförande och vice ordförande, hvarom rapport ofördröjligen insändes till Stadsfullmäktige, förrättas med slutna sedlar, och skiljes vid lika röstetal genom lottning.

§ 4.

Styrelsen bör på ordförandens kallelse sammanträda en gång hvarje månad och dessutom så ofta ordföranden anser nödigt eller minst två ledamöter det skriftligen påfordra. Kallelse utfärdas skriftligen och delgifves såväl ledamöter som suppleanter om möjligt dagen före sammanträdet. Å kallelselistan böra i allmänhet angifvas viktigare ärenden, som vid sammanträdet skola förekomma.

Inom en vecka från hvarje års början sammanträder styrelsen till val af funktionärer enligt § 3 härofvän, och utfärdas kallelse till detta sammanträde af den som föregående år varit styrelsens ordförande eller vice ordförande eller, om ingen af dessa längre tillhör styrelsen, af den till tjänstetiden äldste af ledamöterna.

§ 5.

Ärende må hos styrelsen ej företagas till afgörande, såvida ej minst fyra ledamöter eller suppleanter äro tillstädes. Därest olika meningar yppas, verkställas öppen omröstning, och blifver den mening gällande, hvarom flertalet förenar sig. Vid lika röstetal gäller den mening, som ordföranden biträder.

För beslut att hos Stadsfullmäktige föreslå stadsingenjörens eller belysningsingenjörens entledigande fordras $\frac{2}{3}$ majoritet.

Suppleant som icke inträdt i ledamots ställe äger deltaga i öfverläggning men ej i beslut och att få sin mening antecknad i protokollet, därest densamma strider mot majoritetens.

Förekommer fråga, hvars utgång kan tänkas medföra nytta eller skada för någon vid sammanträde närvarande, vare denne skyldig att afträda medan öfverläggning pågår och beslut fattas.

I händelse af ordförandens, resp. vice ordförandens frånvaro utses vid sammanträdet tillfällig ordförande.

§ 6.

Vid styrelsens sammanträden föres protokoll, som justeras antingen genast eller sist vid närmast följande sammanträde eller ock däremellan af ordföranden jemte en därtill utsedd ledamot.

I protokollet skola jemte anteckning om närvarande ledamöter upptagas de ärenden som till handläggning förekomma, beslutna och, om så anses erforderligt, skälen därtill.

Reservation skall afgifvas vid det sammanträde, hvarpå beslut fattats. Dock äger reservant, som sådant begär, att senast vid protokollets justerande aflämna sitt skriftligt affattade yttrande, hvilket biläggas protokollet.

§ 7.

Utgående skrifvelse, med undantag af protokollsutdrag och affärskorrespondens, skola, försedda med vederbörlig kontrasignering, å styrelsens vägnar undertecknas af ordföranden eller den för tillfället utsedde ordföranden.

§ 8.

Styrelsen åligger särskildt:

1:o) att förvalta och vårda stadens vattenlednings- och afloppsverk, gas- och elektricitetsverk samt därtill hörande anläggningar m. m. Dock böra sådana nybyggnader och reparationer, som ej lämpligen kunna genom styrelsens försorg ut-

föras, efter af styrelsen gjord framställning verkställas af Drätselkammaren, så att i största möjliga utsträckning stadens fasta arbetarepersonal kan komma till användning;

2:o) att uppbära nämnda verks inkomster, verkställa beslutade utbetalningar och ombesörja deras bokföring;

3:o) att tillse, att verkens byggnader och inventarier äro brandförsäkrade till motsvarighet af sitt värde.

4:o) att tillse, att af Stadsfullmäktige lämnade anslag ej öfverskridas;

5:o) att svara för all yttre belysning, som det tillkommer staden att bekosta.

6:o) att årligen före 1 April till magistraten afgifva förslag till allmänna lys-hållningen i staden under nästkommande lysår.

7:o) att före den 1 Maj hvarje år till Stadsfullmäktige inlämna särskilda redogörelser för de olika verkens tekniska skötsel m. m. under det näst föregående året;

8:o) att årligen före Oktober månads utgång till magistraten ingifva förslag till nästföljande års inkomst- och utgiftsstat, innefattande så långt möjligt uppgift på de hufvudsakligaste nyanskaffningar och utvidgningar, som för sagda år kunna erfordras;

9:o) att årligen före November månads utgång lämna Stadsfullmäktige uppgift på de ledamöter och den suppleant som äro i tur att vid årets slut afgå;

10:o) att enligt särskilda reglementen ombesörja inledning och servering af gas, vatten och elektrisk ström hos enskilda förbrukare;

11:o) att, om Styrelsen finner lämpligt, åt kompetenta yrkesidkare på viss uppsägningstid meddela rätt att utföra installationsarbeten m. m. för gas, vatten och elektrisk ström samt för sådana entreprenörer utfärda instruktioner;

12:o) att bestämma pris på gasverkets biprodukter.

13:o) att antaga och entlediga för verkens drift erforderlig ordinarie personal utom Stadsingenjören och Belysningsingenjören, hvilka efter Styrelsens förslag tillsättas af Stadsfullmäktige.

§ 9.

Styrelsens ledamöter äro gemensamt ansvariga för dem lämnadt uppdrag, dock med den inskränkning att för fattadt beslut ansvara endast de, som däri deltagit, såvida minoriteten använt sin reservationsrätt.

§ 10.

Till Stadsfullmäktiges afgörande har Styrelsen att med eget yttrande hän-skjuta frågor som röra

större såväl nyanläggningar som tillbyggnader och reparationer vid verken; hufvudledningar för vatten, gas och aflöpp; leveranser af gas, vatten eller elektrisk ström till förbrukare utanför stadens område;

priset å gas, vatten och elektrisk ström, Styrelsen dock obetaget att för särskilda fall medgifva undantag från gällande taxa;

reglemente för begagnande af gas, vatten och elektrisk ström; tillsättande och entledigande af samt aflöningsförmåner för Stadsingeniören och Belysningsingeniören.

I öfriga till förvaltningsområdet hörande ärenden äger Styrelsen, där den så anser lämpligt, göra framställningar hos Stadsfullmäktige.

§ 11.

Vattenlednings- och Afloppsverkens omedelbara tekniska skötsel handhafves af en föreståndare med titeln stadsingeniör, hvilken äfven är föreståndare för gasverket, samt enligt särskilda instruktioner hamningeniör, sorterande under Hamnstyrelsen, och ledare för den till Drätselkammarens verksamhetsområde hörande skötseln af stadens gatu- och vägarbeten.

Den direkta tekniska skötseln af elektricitetsverket åligger en föres'åndare med titeln belysningsingeniör, hvilken tillika är biträdande ingeniör vid gasverket och i denna egenskap står under Stadsingeniörens närmaste förmenskap.

Verkens föreståndare tillsätts af Stadsfullmäktige efter Styrelsens förslag med sex månaders ömsesidig uppsägning mot aflöning, som på Styrelsens förslag af Stadsfullmäktige bestämmes.

Styrelsen antager och entledigar en kamrerare, en sekreterare och en bokhållare, tillika kassakontrollant, samt efter förslag af vederbörande verks föreståndare, gasmästare, maskinister vid elektricitetsverket, vattenledningsförmän och öfrig ordinarie personal samt bestämmer deras aflöning och utfärdar instruktioner, där så anses erforderligt. Instruktioner för stadsingeniören, belysningsingeniören och kamreraren fastställas af Stadsfullmäktige.

§ 12.

Inventering af verkens kassa och handlingar göres af Styrelsen minst en gång hvarje år. Sådan inventering bör ock ske, om ledamot vid inträde i Styrelsen eller eljes sådant påfordrar.

En gång i hvarje månad skall Styrelsen af sin kassakontrollerande ledamot erhålla rapport om verkställd kassainventering.

§ 13.

Verkens expedition, hvarest alla likvider och uppbörd äger rum i närvaro af kamreraren och bokhållaren, hålles öppen för allmänheten helgfria dagar å tid, som Styrelsen bestämmer, och som kungöres genom annons i minst två af stadens tidningar och genom anslag vid ingången till lokalen.

§ 14.

Kvittenser å till verken inbetalda medel utfärdas af kamreraren och förses med påskrift om annotation af bokhållaren, hvarförutan kvittenserna icke äro mot verken gällande.

Kamreraren och bokhållaren äro lika ansvariga för alla efter bokhållarens annotation gjorda utbetalningar.

§ 15.

Inflytande medel skola, i den mån de ej för verkens utgifter omedelbart behöfvas, för hvarje dag inieverseras till stadskamrerarekontoret.

§ 16.

Kamreraren och bokhållaren skola, innan befattningen tillträdes och aflöning därför uppbäres, hvardera ställa af Styrelsen godkänd borgen eller annan säkerhet intill ett belopp af högst femtusen kronor.

§ 17.

I öfrigt åligger Styrelsen att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som kunna komma att af Stadsfullmäktige meddelas.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 36.

För fastställelse af Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Fullmäktige ingifvit förslag till ändradt reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad, och hade Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Då Utskottet ej fann anledning till någon erinran mot förslaget, beslöt Utskottet hemställa,

att det ingifna förslaget till reglemente för Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad måtte af Stadsfullmäktige fastställas.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

30. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för kamreraren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad.

§ 1.

Kamreraren, som, efter platsens ledigkungörande i lämpliga tidningar, antages af Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning och mot af stadsfullmäktige fastställda kontanta aflöningsförmåner, hvaraf $\frac{1}{4}$ -del utgör tjänstgöringspenningar, handhar närmast under styrelsen verkens ekonomiska och kamerala angelägenheter, och åligger honom därför:

- 1) att på kallelse närvara vid styrelsens sammanträden;
- 2) att i dagbok anteckna alla inkomster och utgifter, föra hufvud- och afräkningshöcker, förbrukningsjournaler, inventarielängd och öfriga böcker, som styrelsen kan finna lämpligt föreskrifva, skolandet för hvardera verket föras skilda räkenskaper, som för hvarje kalenderår afslutas så att boksluten föreligga färdiga senast den 15 därpå följande februari;
- 3) att uppbära alla verken tillkommande inkomster och därvid noga öfvervaka, att de på behöriga tider inflyta, samt att då så ej sker, skyndsamt anmäla detta för styrelsen;
- 4) att verkställa alla utbetalningar och därvid vara ansvarig för att endast behörigen beslutade utgifter göras, och att, om ett anslag skulle visa sig otillräckligt, härom i god tid göra anmälan till styrelsen;
- 5) att dagligen efter expeditionstidens slut med bokhållaren kollationera hufvudkassaboken med kontrollkassaboken;
- 6) att, innan utbetalningar för räkningar, aflöningslistor o. d., som härleda sig från verkens tekniska afdelning, äger rum, tillse att dessa äro med vederbörande ingenjörs attest försedda äfvensom på de olika arbetena fördelade, att själf attestera de räkningar, som tillhöra den kamerala afdelningen, samt att kontrol-

lera de öfriga räkningar, som grunda sig på kontrakt, annat skriftligt aftal eller särskildt styrelsebeslut;

7) att utskrifva kontrakt med abonnenter och verkens alla räkningar samt ansvara för att dessa senare i behörig tid utsändas, besörja all för den kamerala afdelningen erforderlig korrespondens och däröfver hålla kopior och föra register;

8) att för hvarje kalendermånad till styrelsen ingifva en af kassakontrollanten till riktigheten bestyrkt kassarapport, upptagande i sammandrag inkomster och utgifter samt in- och utgående behållning;

9) att månatligen till vederbörande verks ingenjör aflämna rapport öfver i hvad mån beviljade anslag tagits i bruk jämte uppgift för hvarje anslagspost öfver ineliggande obetalda räkningar;

10) att före februari månads utgång till styrelsen aflämna en tablå öfver föregående års verkliga och beräknade inkomster och utgifter, uppställd så, att jämförelse kan ske post för post enligt gällande stat, och utvisande huru mycket hvarje post öfver- eller underskridits, skolande tablán förse med förklaringar öfver anledningen till de väsentligaste skiljaktigheterna;

11) att lämna verkens tekniska ledare de räkenskapsutdrag och öfriga uppgifter, hvaraf de för sin tjänst kunna vara i behof;

12) att inom den 10 oktober årligen uppgöra en tablå för årets tre första kvartal öfver utfallet af inkomster och utgifter i jämförelse med staten samt en dylik aproximativ beräkning för det 4:de kvartalet med härfpå grundad uppgift öfver hvardera verkets ställning till Drätselverket vid årets slut (vidräkning), samt att före den 20 oktober årligen i samråd med vederbörande verks ingenjör upprätta och till styrelsen inkomma med förslag till stat för nästföljande år;

13) att inom föreskrifven tid lämna uppgifter till taxeringsmyndigheter;

14) att afgifva utredningar och förslag öfver till honom af styrelsen hänskjulna ärenden, samt väcka förslag i ämnen, som tillhöra hans verksamhetsområde;

15) att handhafva och vårda alla åtkomst- och brandförsäkringshandlingar, kontrakter och aftal m. m. samt öfver dessa handlingar föra register;

16) att öfvervaka att under styrelsens vård stående fast och lös egendom hålles mot eldfara försäkrad;

17) att hvarje dag till stadskamrerarekontoret leverera inflytande medel som ej erfordras för onedelbart förestående utbetalningar;

18) att efter anmodan från styrelsen eller därtill bemyndigad ledamot framlägga kassaböcker och dagkassa för inventering;

19) att hvarje söckendag vistas på tjänsterummet minst sju timmar, hvaraf styrelsen bestämmer viss expeditionstid; ägande styrelsen dock att då så utan olägenhet kan ske, medgifva minskning i arbetstiden;

20) att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter utöfver denna instruktion, som styrelsen kan finna skäligt lämna honom.

§ 2.

Till fullgörande af de skyldigheter, som enligt föregående § åligga kamreraren. äger han att i den omfattning styrelsen bestämmer, erhålla biträde af bokhållaren.

§ 3.

Kamreraren skall för redovisningen af omhänderhafda medel ställa godkänd borgen eller säkerhet till ett belopp af högst Femtusen (5,000: —) kronor.

§ 4.

Rekvision af medel från Drätselkammaren skall vara undertecknad af ordföranden eller annan därtill utsedd styrelseledamot samt kassakontrollanten.

§ 5.

Då kamreraren kallats till sammanträde, äger han rätt att deltaga i styrelsens öfyerläggningar, men ej i besluten. Hyser han i någon fråga en från majoriteten afvikande mening så äger han få denna till protokollet antecknad.

§ 6.

Om kamreraren åsidosätter sina skyldigheter eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äger styrelsen att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner.

Beslut härom skall fattas med minst $\frac{2}{3}$ -delars majoritet.

§ 7.

Kamreraren äger årligen åtnjuta intill sammanlagdt tre veckors semester på tid som styrelsen finner lämplig.

Kortare ledighet, intill tre söckendagar, kan beviljas af ordföranden.

Åstundar han tjänstledighet af annan orsak än sjukdom, må sådan beviljas honom af styrelsen, som har att annan kompetent person på hans bekostnad till tjänstens förrättande förordna.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 37.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig öfver ett af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjordt förslag till instruktion för kamreraren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad, beslöt efter granskning af förslaget hemställa,

att ifrågavarande förslag måtte af Stadsfullmäktige fastställas.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

31. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för bokhållaren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad.

§ 1.

Bokhållaren, tillika kassakontrollant, antages af Styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken på obestämd tid med tre månaders ömsesidig uppsägning mot af Stadsfullmäktige fastställda kontanta aflöningsförmåner, hvaraf $\frac{1}{4}$ -del utgör tjänstgöringspengar, och har följande åligganden:

1) att i kontrollkassabok föra noggranna anteckningar öfver alla inflytande och utgående medel, och därvid efter verkställd annotation, tillika med kamreraren ansvara för att endast behörigen beslutade utbetalningar göras;

2) att hvarje söckendag vistas på tjänsterummet minst sju timmar, hvaraf styrelsen bestämmer viss expeditionstid; ägande styrelsen dock att då så utan olägenhet kan ske, medgifva minskning i arbetstiden;

3) att förse alla kamrerarens kvittenser äfvensom de handlingar, hvarpå utbetalningar grunda sig, med påskrift om verkställd annotation;

4) att dagligen efter expeditionstidens slut med kamreraren kollationera hufvudkassaboken och kontrollkassaboken;

5) att granska och efter rättfinnande intyga riktigheten af de månatliga kassarapporterna;

6) att biträda föreståndarne för gas-, vatten- och elektricitetsverken med förändret af verkens driftjournaler;

7) att för öfrigt i den omfattning, som styrelsen bestämmer, biträda speciellt ingenjörerna och sekreteraren i deras tjänsteåligganden;

8) att ställa sig till noggrann efterrättelse de föreskrifter utöfver denna instruktion, som styrelsen kan finna lämpligt lämna honom.

§ 2.

Om bokhållaren åsidosätter sina skyldigheter, eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äger styrelsen att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner. Beslut härom skall fattas med minst $\frac{2}{3}$ -delars majoritet.

§ 3.

Bokhållaren äger årligen åtnjuta intill sammanlagdt två veckors semester på tid, som styrelsen bestämmer.

Kortare ledighet, intill tre söckendagar, kan beviljas af ordföranden.

Åstundar bokhållaren tjänstledighet af annan orsak än sjukdom, må sådan beviljas honom af styrelsen, som har att annan kompetent person på hans bekostnad till tjänstens förrättande förordna.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 38.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att yttra sig öfver ett af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjort förslag till instruktion för bokhållaren hos Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken i Karlstad, och då Utskottet ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, beslöt Utskottet hemställa,

att ifrågavarande förslag måtte af Stadsfullmäktige fastställas.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

32. Drätselkammarens framställning angående ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset.

Utdrag af protokoll hållet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 20 mars 1912.

§ 1.

I enlighet med Drätselkammarens förslag hade stadsbyggmästaren uppgjort ritning till tjänstelokaler i rådhusets nedre våning och hade denna ritning till Styrelsen för granskning överlämnats. Vid företagande härav fann styrelsen för sin del intet att anmärka, men ville påpeka dels nödvändigheten av ett rymligt arkiv i källarvåningen, dels att kostnadsförslag även för lokalernas inredning bleve i Drätselkammarens förslag upptaget.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag, av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 23 mars 1912.

§ 19.

Över ett av drätselkammaren enligt översända ritningar uppgjort förslag till förändring av delegationernas sessions- och expeditiionslokaler i rådhuset hade hamnstyrelsen att nu avgiva yttrande.

Enligt ifrågavarande förslag skulle hamnstyrelsens expeditiionslokaler bibehållas i andra våningen och sessionsrummet förläggas till nedre botten. I betraktande därav, att en stor del av dem, som hava att besöka hamnkassörskontoret och sjömanshuset, utgöras av främlingar, syntes det styrelsen lämpligare, att dessa expeditiionslokaler förlades till nedre botten. En sådan ändring kunde ock göras utan att det uppgjorda förslaget behövde på något sätt rubbas sålunda, att beredningsutskottet erhöle det till storleken lika rum, som ligger rätt över det för utskottet på nedre botten nu föreslagna, att hamnstyrelsen samt vatten- och gasverksstyrelsen erhöle den återstående delen utav de av hamnstyrelsen för närvarande disponerade lokalerna till sessionsrum och att hamnens och sjömanshusets expeditiionsrum i stället förlades till nedre botten. Förutom den större bekväm-

lighet, som genom den av styrelsen föreslagna ändringen skulle beredas dem, som hava att besöka hamnkassörskontoret och sjömanshuset skulle därmed vinnas, att hamnkassören och hamningeniören komme närmare varandra och att beredningsutskottet komme närmare sin sekreterares rum och arkivet i andra våningen.

Tillika ville styrelsen hava uttalat önskvärdheten därav, att den del av en ilivande källarvåning, som komme att ligga åt gårdssidan från stora trappuppgången till och med under belysningsingenjörens rum, måtte från början inredas till arkivrum för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt hamnen och sjömanshuset, och att sådana anordningar måtte vidtagas beträffande den övriga delen av källarvåningen att framdeles uppkommande behov av ökat arkivutrymme kan utan svårighet tillgodoses.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 mars 1912.*

§ 7.

Som de i härvarande rådhus befintliga lokaler, hvilka disponerats af postverket genom postens förflyttning blifvit lediga, hade drätselkammaren vid flera tillfällen förehaft frågan om lokalernas lämpliga användning och därunder kommit till den uppfattning, att deras apterande till ökad utrymme för stadens delegationer och tjänstemän vore oundgängligen af behovet påkalladt. Vatten- och gasverksstyrelsen behöfde större lokaler, då styrelsens räkenskapsväsen skulle dit öfverflyttas, och för stadsbyggmästaren vore det äfven nödvändigt att få ökad utrymme, främst ett brandfritt och vattentätt arkiv för förvaring af stadens dyrbara, delvis oersättliga kartor. Det vore äfven af behovet påkalladt att få ett rum för beredningsutskottets och tillfälliga kommitéers sammanträden och ett rum för stadsfullmäktiges sekreterare, och det nuvarande arkivet, som för öfrigt ej vore fullt betryggande mot eldfara vore snart aldeles otillräckligt och behöfde utvidgas. Drätselkammaren hade därför låtit uppgöra förslag till ändring af lokalerna i rådhuset, öfver hvilket förslag vatten- och gasverksstyrelsen samt hamnstyrelsen satts i tillfälle att yttra sig, därvid hamnstyrelsen föreslagit sådan ändring i det uppgjorda förslaget, att hamnens och sjömanshusets expeditionsrum förlades till nedre botten och beredningsutskottets samt hamnstyrelsens och vatten- och gasverksstyrelsens sessionsrum i stället flyttades till våningen en trappa upp. Emot detta ändringsförslag hade vatten- och gasverksstyrelsen under hand förklarar sig

icke hafva något att invända. Därjämte hade förste stadsläkaren, doktor Söderbaum, tagit del af förslaget i hvad det afsåge flyttning af hälsovårdsnämndens laboratorium till flygelbyggnaden, samt förklarat sig ej hafva något däremot att erinra. I flygelbyggnaden vunnes lokal för gas- och elektricitetsverkens utställning jämte auktionslokal för stadsfogden. Hyra för auktionslokal erlades nu med 450 kronor årligen, och utställningslokal torde svårligen kunna fås för lägre pris. Den nuvarande hyresinkomsten för butiken i nämnda flygel uppgår endast till 450 kronor.

Emellertid måste icke obetydliga reparations- och ändringsarbeten för ändamålet vidtagas, af hvilka dock grundförstärkningar kräfde en betydlig del af kostnaden. Sättningar i rådhuset nödvändiggjorde dock i hvarje fall dylika förstärkningar i likhet med hvad förut skett i södra delen af hufvudbyggnaden och borde dessa förstärkningar lämpligen verkställas, medan lokalerna nu voro lediga och de ändå skulle ändras. Sammanlagda kostnaden för hela det ifrågakommande arbetet vore af stadsbyggmästaren beräknad till 52,130 kronor enligt uppgjort kostnadsförslag. Då det mötte svårighet att på entreprenad utlämna sådana grundläggnings- och ändringsarbeten som här skulle ifrågakomma, ansåge drätselkammaren att arbetena lämpligast borde utföras genom drätselkammarens omedelbara försorg, dock med infordrande af anbud å material och dylikt.

På grund af hvad sålunda förekommit beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte godkänna de uppgjorda ritningarna till ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset med de af hamnstyrelsen föreslagna ändringar samt för arbetets utförande anslå ett belopp af 52,130 kronor äfvensom uppdraga åt drätselkammaren att utan entreprenad utföra arbetet.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

KOSTNADSFÖRSLAG

till förändringsarbeten uti rådhuset i Karlstad.

Bottenvåningen:

Borttagandet af bjelklag	500:—
Jordschaktning för grundförstärkningar	1,000:—
Grundförstärkningsarbeten	11,490:—
Nya grunder af armerad beton	500:—
Murningsarbeten	900:—

Putsningsarbeten	240: —	
Väggenombrytningar	200: —	
Vattenrifning af tak och väggar	900: —	
Betongjutning och putsning af väggar i källrarne för arkiv	1,000: —	
Nya fönster och dörrar	2,500: —	
Järnbalkar med inläggning	2,400: —	
Betonhvalf	1,325: —	
Isolering på hvalfven	210: —	
Golf af 1 1/2" spånthyflad plank och trossfyllning	1,050: —	
Golf af plattor i vestibuleu	440: —	
Fotlister	100: —	
Trappa från arkivet till källrarne	200: —	
Spiraltrappa	300: —	
Limfärgstrykning af tak och väggar	356: —	
Oljemålning af väggar	780: —	
Oljemålning af snickeri	300: —	
Vägglistor af trä	85: —	
Förändring af äldre gas-, vatten- och afloppsledningar samt inledning af nya ledningar med tvättställ och vatten- klosetter	1,500: —	
Elektriska belysningsledningar med armatur	1,000: —	
Diverse inredningsarbeten, såsom diskar, hyllor etc., oförut- sedda förändringsarbeten med äldre grundmurar, sock- lar, trappsteg etc.	2,284: —	
Betongolf i källrarne	440: —	32,000: —

Södra flygeln:

Rifning af murverk, komplettering af yttre sockeln, vattenrifning och lagning af väggar och tak, nya murar, nya portar och fönster, nya golf med bjelkar, nya järnbalkar, nya grunder för nya väg- gar, limfärgs- och oljemålningar, inredningsarbeten, gas-, vatten- och afloppsledningar, elektriska belysningsledningar med armatur och oförutsedda utgifter	4,000: —
--	----------

2:dra våningen:

Igenmurning af äldre dörrar, upptagandet af nya dörrar, nya brandfria arkivdörrar, inredandet af 2:ne rum till brandfria och vattentäta arkiv genom hvalf af armerad beton och asfalt, vattenrifning och lagning af tak och väggar, limfärgs- och oljemålningar, tapetse- ringsarbeten, inredningar med hyllor och diskar i arkiv- och tjän- sterum m. m.	7,000: —
---	----------

3:dje våningen:

Rådhusrättens tambur, rifning af nuvarande trappan samt uppsättning af en ny spiraltrappa och därmed sammanhängande arbeten	697: 50	
Tamburen till stora rådhusalen, arbeten i och för inredandet af rum för vattenklosett och telefonrum och därmed sammanhängande arbeten	802: 50	1,500: —

Vinden:

Uppförandet af brandfria väggar omkring den nya trappan jemte hvalf af armerad betong öfver densamma samt därmed sammanhängande arbeten	280: —
---	--------

Värmeledningsarbeten:

Anläggandet af elektrisk värmeanläggning i rådhuset, norra och södra flyglarne enligt ingenjör J. Thaléns förslag. 5,700: —	
hvertill kommer värmeanläggning i södra flygelns bottenvåning, hvilka ej äro upptagna i ofvan nämnda förslag 600: —	6,300: —
Omsättning af bristfälliga kakelugnar, hvilka skola bibehållas som reserv och ändras i och för erhållandet af luftvexling till värmemattorna	1,050: —
	<u>Summa Kronor 52,130: —</u>

Karlstad den 29 Mars 1912.

CARL CRISPIN.

FÖRSLAG

till elektrisk värmeanläggning i Rådhuset.

Befintliga kakelugnar användas som värmeackumulatorer och insättas i dessa »värmemattor», monterade å järnstativ.

Anläggningen omfattar 35 st. »kakelugnsinsatser» och 13 st. täljstenskaminer, fördelade enligt bifogade ritningar. Där kakelugnar ej finnas, uppsättas täljstenskaminer. Omfattning

Som värmeapparaternas sammanlagda effektbehof uppgår till ett så stort belopp som 100 kw., böra dessa inkopplas å kraftnätet d. v. s. å 3-fasnätet. Anslutningen till detta nät bör ske ifrån tvenne punkter, dels vid Tingvallagatan och dels vid Kungsgatan. Strömart.

Värmeapparaterna skola uteslutande användas å natten och automatiskt in- och urkopplas genom ett urverk, för inställbar användningstid. Användningstid.

2 st. servisleddningar. Anläggning

2 » automatiska strömbrytare. kostnad.

1 st. fördelningscentral för 10 grupper.
 1 » » » 9 »
 1 » » » 4 »
 1 » » » 3 »
 44 m. hufvudledning 3×35 kvmm. jordkabel.
 20 » » 3×16 » »
 6 st. kabelboxar för invändigt bruk.
 500 m. vulk. rör-3-ledare 6 kvmm.
 48 st. 3-pol. afstängare.
 35 » kakelugnsinsatser.
 13 » täljstenskaminer.
 Diverse tillbehör.
 Montage.

Kronor 5,700: —

Karlstads Elektricitetsverks kontor den 7 december 1911.

J. THALÉN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 39.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver en af Drätselkammaren gjord framställning om beviljande af medel till utförande af vissa ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset i enlighet med af Kammaren uppgjorda ritningar och kostnadsförslag.

Förslaget slutade å ett kostnadsbelopp af 52,130 kronor, hvaraf ett belopp af 32,000 kronor beräknats för grundförstärkningsarbeten för rådhusbyggnadens norra del samt för förra postlokalens apterande till ökad utrymme för stadens tjänstemän och delegationer.

Öfver förslaget hade Hamnstyrelsen och Styrelsen för Vatten- och Gasverken genom Drätselkammarens föranstaltande blifvit hörda, och hade Hamnstyrelsen därvid föreslagit en mindre ändring beträffande rumsanordningen, hvilken ändring af Kam-maren godkänts.

Då de sålunda ifrågasatta ändrings- och reparationsarbetena syntes vara af behofvet påkallade samt Beredningsutskottet vid granskning af förslaget ej fann anledning till anmärkning emot detsamma, beslöt Utskottet tillstyrka bifall till framställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte, med godkännande af de utaf Drätselkammaren uppgjorda ritningarne till ändrings- och reparationsarbeten i rådhuset med de af Hamnstyrelsen däri föreslagna ändringar, bevilja för nämnda arbetens utförande erforderligt anslagsbelopp af 52,130 kronor äfvensom uppdraga åt Drätselkammaren att utan entreprenad utföra arbetet, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp skall anskaffas genom upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

33. Drätselkammarens framställning om ytterligare anslag för utredning af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne.

Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 11 Mars 1912.

§ 16.

Från ordföranden i kommittén för beredande af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne härads höfdingen Karl Arrhenius hade till Drätselkammaren inkommit en så lydande framställning:

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Sedan det påbörjade arbetet för utredning af frågan om en tilltänkt järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne nu fortskridit så långt, att en tillförlitlig öfverblick af de blifvande kostnaderna för denna utredning kunnat erhållas, har det visat sig, att den del af utredningen, som afser allenast ritningar och kostnadsförslag, kommer att kräva ett belopp af omkring tolf tusen kronor, samt att därutöver för utredning af behovet af banbyggnaden för orten samt dess betydelse i nationalekonomiskt afseende äfvensom till gottgörande af särskilda kostnader för resor samt erforderliga kontrollundersökningar och besigtningar m. m., hvarom Kungl. Maj:t kan finna lämpligt förordna, torde erfordras ytterligare omkring tre tusen kronor.

Med anledning häraf och då sålunda utöfver de af Stadsfullmäktige i Karlstad och Styrelsen för Uddeholms Aktiebolag redan beviljade anslag, tillhopa tiotusen kronor, torde erfordras ytterligare femtusen kronor för utredningens bringande i fullständigt skick, får jag på uppdrag af de af Stadsfullmäktige i Karlstad samt Styrelsen för Uddeholms Aktiebolag för frågans utredning utsedda kommitterade, med öfverlämnande af bilagda protokollsutdrag, utvisande att Uddeholms Aktiebolag för ofvan angifna ändamål anvisat ett förslagsanslag af ytterligare tvåtusenfemhundra kronor, härmed hemställa, att Drätselkammaren måtte ingå till Stadsfullmäktige i Karlstad med framställning, att fullmäktige för ifrågavarande ändamål måtte anvisa ett förslagsanslag af ytterligare tvåtusenfemhundra kronor, under vilkor, att hvad sålunda af Karlstads stad förskjutes må tillgodoräknas staden såsom inbetalning vid eventuel teckning af aktier i ett blifvande bolag för järnvägens anläggning.

Karlstad den 1 mars 1912.

KARL ARRHENIUS.

varande vid denna framställning fogade tvenne så lydande protokollsutdrag:

Utdrag af protokoll vid beredande af frågan om en järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne, hållet vid sammanträde af därför utsedde kommitterade i Karlstad den 5 december 1911.

§ 2.

Ordföranden anmälde, att det visat sig, att utredning för den ifrågasatta järnvägen, som af kommitterade på uppdrag af Stadsfullmäktige i Karlstad och Styrelsen för Uddeholms Aktiebolag påbörjats, allenast för ingenjörsarbetet komme att kräva en kostnad af omkring tolf tusen kronor samt att därutöver erfordrades medel för utredning angående behovet af banbyggnaden för orten samt dess betydelse i nationalekonomiskt afseende, äfvensom till godtgörande af särskilda kostnader för resor samt erforderliga kontrollundersökningar och besigtningar m. m., hvarom Kungl. Maj:t kunde finna lämpligt att förordna. Enligt gjorda beräkningar funno kommitterade, att utöfver det för ändamålet af Stadsfullmäktige i Karlstad och Styrelsen för Uddeholms Aktiebolag till hälften hvardera anvisade belopp, tiotusen kronor, för utredningens slutförande erfordrades ytterligare omkring femtusen kronor.

Med anledning häraf uppdrogs åt Ordföranden dels att göra framställning till Uddeholms Aktiebolags styrelse, att densamma under enahanda villkor, som för

det redan beviljade anslaget bestämts, måtte för ändamålet anvisa ett förslagsanslag af ytterligare tvåtusenfemhundra kronor, dels ock att, sedan denna framställning bifallits, med anmälan härom hos Drättselkammaren i Karlstad göra framställning om, att genom Kammarens försorg ett förslagsanslag af motsvarande belopp, tvåtusenfemhundra kronor, måtte under enahanda villkor af Stadsfullmäktige i Karlstad för ändamålet, utöfver det därför redan beviljade anslag, anvisas.

År och dag som ofvan.

KARL ARRHENIUS.

Utdrag af protokoll hållet vid Uddeholms Aktiebolags styrelsesammanträden under år 1912.

Den 9—11 Januari å Uddeholm.

25 §.

På begäran af ordföranden i kommittén för undersökning och åvägbringande af en smalspårig jernväg mellan Edebäck och Slättne Häradshöfding Karl Arrhenius anslogs för dessa arbetens fortsättande utöfver förut beviljade medel ett förslagsanslag af Kr. 2,500, under villkor, dels att Karlstads stad för samma ändamål anslår ett förslagsanslag å samma belopp, dels att hvad sålunda af bolaget förskjutes må tillgodoräknas bolaget såsom inbetalning vid eventuell teckning af aktier i ett blifvande bolag för jernvägens anläggning.

Efter öfverläggning beslöt Drättselkammaren ingå till Stadsfullmäktige med framställning, att Fullmäktige för utredningens bringande i fullständigt skick måtte anvisa ett förslagsanslag af ytterligare 2,500 kronor, under villkor att hvad sålunda af Karlstads stad förskjutes må tillgodoräknas staden såsom inbetalning vid eventuel teckning af aktier i ett blifvande bolag för jernvägens anläggning.

Som ofvan

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 40.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren hemställt, att Fullmäktige måtte, för slutförande af den påbörjade utredningen af frågan om en tilltänkt järnvägsanläggning från Edebäck till Slättne, bevilja ett förslagsanslag af ytterligare 2,500 kronor, under villkor, att hvad sålunda af Karlstads stad förskjutes må tillgodoräknas staden såsom inbetalning vid eventuell teckning af aktier i ett blifvande bolag för järnvägens anläggning; Och hade nu Beredningsutskottet uppå remiss att häröfver afgifva utlåtande.

Af handlingarne i ärendet inhämtades, att Uddeholms Aktiebolag för ifrågasvarande ändamål beviljat enahanda belopp, som nu begärdes från Karlstads stad, och då Utskottet ansåge staden fortfarande böra understödja den utredning, hvarom nu vore fråga, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla Drätselkammarens förevarande framställning under det villkor, som af Kammaren föreslagits, äfvensom bestämma, att sålunda beviljade medel skola anskaffas medelst upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

34. Drätselkammarens framställning om inlösen för stadens räkning af fastighet i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden.

*Utdrag af protokoll hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 11 mars 1912.*

§ 18.

Från Karin Larsson hade till Drätselkammaren inkommit en så lydande framställning, att staden måtte inlösa en henne tillhörig fastighet, utgörande delar af tomterna n:ris 11 och 15 i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden:

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Sedan Konungens Befallningshafvande i Värmlands län genom resolution den 30 september 1909 fastställt förändrad tomtindelning för kvarteret Snigeln af stadsdelen Östra Haga i Karlstad och därigenom mig tillhöriga figuren N:o 290 i Torrestad, innehållande 1516 ²/₁₀ kvadratmeter, kommit att ingå i två tomter, N:ris 11 och 15, utan att af mitt område bildats någon full tomt, får jag, då återstående delar af båda dessa tomter äro bebyggda, med hänvisning till stadgandet i § 12 af Lagen angående stadsplan och tomtindelning anhålla, att Drätselkammaren snarast möjligt ville inlösa min fastighet, som af stadens taxeringsmyndigheter åsatts ett bevillningstaxeringsvärde af 44,500 kronor.

Karlstad den 1 Oktober 1910.

KARIN LARSSON.

Efter det underhandlingar förts mellan Kammaren och Karin Larsson angående lösesummans storlek, hade nu från Karin Larsson inkommit följande skrifvelse:

Till Drätselkammaren i Karlstad.

För att om möjligt få till stånd en uppgörelse utan expropriationsförfarande i och för stadens inlösende af min till inlösen hembjudna fastighet i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden, förklarar jag mig åtnöjas med en köpeskilling af Trettiofemtusen (35,000) kronor för fastigheten i fråga. Detta anbud gäller till den 1 Juni 1912.

Karlstad den 11 Mars 1912.

KARIN LARSSON.

Drätselkammaren tog nu ärendet i öfvervägande; och då staden jämlikt § 12 i lagen angående stadsplan och tomtindelning den 31 augusti 1907 vore skyldig inlösa fastigheten och då Drätselkammaren lyckats erhålla ett anbud, som understege taxeringsvärdet, samt ingen anledning finnes att antaga, att genom expropriation lösesumman skulle blifva lägre, beslöt Drätselkammaren ingå till Stadsfullmäktige med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för 35,000 kronor inlösa Karin Larsson tillhöriga 1516 ²/₁₀ kvadratmeter i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 Maj 1912.

§ 41.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver en af Drätselkammaren gjord framställning om inlösen af Karin Larsson tillhöriga $1,516\frac{2}{10}$ kvadratmeter i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden.

Ifrågavarande fastighet utgjorde delar af tomterna N:ris 11 och 15 inom nämnda kvarter, hvilka tomtdelar staden jämlikt stadsplanelagen vore skyldig inlösa, och då Utskottet i likhet med Drätselkammaren ej ansåge någon nedsättning i den ifrågasatta lösesumman, 35,000 kronor, kunna vinnas genom expropriation, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för en lösesumma af 35,000 kronor inlösa Karin Larsson tillhöriga $1516\frac{2}{10}$ kvadratmeter i kvarteret Snigeln i stadsdelen Haga här i staden äfvensom bestämma att de för inlösen erforderliga medlen skola anskaffas genom upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

35. Drätselkammarens framställning om godkännande af köp af aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 januari 1912.

§ 9.

För att skaffa staden aktiemajoritet i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag beslöt drätselkammaren uppdraga åt sin ordförande, lektorn V. Vendel, att afsluta inköp af 101 aktier i nämnda aktiebolag till ett pris af 50 kronor per aktie äfvensom ingå till stadsfullmäktige med framställning om godkännande af köpet.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 mars 1912.

§ 3.

Anmälde ordföranden, herr Vendel, att han lyckats afsluta inköp af 101 aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag till ett pris af 50 kronor per aktie, hvilket antecknades.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.

§ 42.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren anhållit om godkännande af utaf Kammaren verkställt köp af 101 aktier i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag till ett pris af 50 kronor för aktie, och beslöt Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att häröfver yttra sig, hemställa,

att ifrågavarande köp af aktier för stadens räkning i Karlstad—Munkfors järnvägsaktiebolag måtte af Stadsfullmäktige godkännas, samt att Stadsfullmäktige måtte bestämma att den för köpet gjorda utgiften skall täckas genom upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

36. Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om löneförbättring åt lärarinnan vid läroverket fröken Sigrid Rune.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor anhålla, att Stadsfullmäktige ville bevilja lära-

rinnan, fröken Sigrid Rune, som oaktat sina många tjänsteår vid flickskola för närvarande uppbär en lön av endast 1,200 kr. pr år, en tillfällig löneförbättring av 150 kr. om året, att utgå från och med höstterminen 1912 intill dess hon enligt lag blir berättigad att uppflyttas i högre lönegrad.

Karlstad den 18 mars 1912.

Å styrelsens vägnar:
RICHARD NYSTRÖM.

Nils Bure.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med styrelsen för Karlstads h. elementarläroverk för
flickor den 16 mars 1912.*

Närvarande: Herrar Nyström, Enander, Osterman och Bure samt fru Dyrssen och fröken Renborg.

§ 1.

Till styrelsen hade inkommit en så lydande skrivelse:

“Härmed får jag vördsamt anhålla, att Styrelsen ville bevilja mig eller, om så behöves, hos Stadsfullmäktige för mig begära från och med höstterminen 1912 en löneförhöjning av 150 kr., enär jag, som redan tjänstgjort 17 år, men förlorat dessa år såsom *tjänsteår*, på den grund att den skola (Eva Rodhes i Göteborg), där jag var anställd, aldrig begärt statsanslag. Min lön skulle enligt lag i annat fall nu varit 1700 kr. Min ställning är därför betydligt sämre i ekonomiskt avseende än kamraters med till och med mycket kortare tjänstgöringstid. Då jag erbjudits plats i Göteborg, där min ekonomi kunde ställa sig betydligt bättre, men jag ogärna vill lämna min befattning här vid läroverket, vågar jag vördsamt anhålla om Styrelsens hjälp i begärda sak.

Karlstad den 13 mars 1912.

Vördsammast
SIGRID RUNE.»

Styrelsen tog skrivelsens innehåll i övervägande och på grund av såväl de i densamma anförda skälen som fröken Runes av föreståndarinnan och studierektor väl vitsordade tjänstgöring vid härvarande läroverk för flickor beslöt den att ingå till Stadsfullmäktige med en hemställan, att de måtte bevilja nämnda fröken Rune

en tillfällig löneförbättring av 150 kr. pr år, att utgå från och med höstterminen 1912 intill dess hon enligt lag blir berättigad att uppflyttas i högre lönegrad.

In fidem:
NILS BURE.

Justerat:
RICHARD NYSTRÖM.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 1 april 1912.*

§ 3.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver styrelsens för Karlstads elementarläroverk för flickor framställning om löneförbättring af 150 kronor om året åt lärarinnan vid läroverket fröken Sigrid Rune från och med höstterminen 1912 intill dess hon enligt lag blefve berättigad att uppflyttas i högre lönegrad; och beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 43.

Uti till Stadsfullmäktige ingifven framställning hade Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor på anförda skäl hemställt, att Fullmäktige måtte bevilja lärarinnan vid läroverket fröken Sigrid Rune en tillfällig löneförbättring af 150 kronor för år att utgå från och med höstterminen 1912 intill dess hon enligt lag blefve berättigad att uppflyttas i högre lönegrad.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande, och beslöt nu Beredningsutskottet, som hade att yttra sig i ärendet, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla Styrelsens för elementarläroverket

för flickor förevarande framställning äfvensom bestämma, att sålunda beviljadt belopp skall upptagas i elementarläroverkets för flickor stat samt utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

37. Herrar Wilhelm Welins och Josef Löfbergs motion angående framställning till Kungl. Maj:t från Stadsfullmäktige härstädes till förmån för en ifrågasatt järnvägsanläggning från Bengtsfors till nordvästra stambanan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad!

Allt sedan den stora tanken på en genomgående inlandsbana kommit upp på dagordningen, ha helt naturligt innebyggarne i vida trakter af vårt län med lifligaste intresse följt inlandsbanetankens olika facer. Framför allt är det befolkningen i länets västra gränstrakter, som beröres af frågan.

Men äfven vår stad har stora intressen att bevaka, och då planen på en ringbana framkom, ansågo sig de centrala organen för handeln, industrien och handtverket här i Karlstad ej kunna stillatigande åse, huru Bergslagsbane—Göteborgsinträset sökte arbeta fram ett bansystem, som ej kan förverkliga gränsbefolkningens önskemål, och som ställer Karlstad stad i synnerligen ogynnsamt läge beträffande samfärdseln med länets sydvästra gränstrakter, t. ex. Nordmarks härad.

Karlstads Handelsförening och Karlstads Fabriks- & Handtverksförening ha ock genom representanter uppvakttat Civilministern för att klargöra den ställning näringslifvets organ här i samhället ansett sig böra intaga till frågan. De båda föreningarnes skrivelse till Kongl. Maj:t bifogas.

Då vi äro fullt öfvertygade att ett uttalande till Regeringen från Karlstads Stadsfullmäktige skulle äga sin stora betydelse vid frågans afgörande, hoppas vi, att Stadsfullmäktige ville visa intresse för dessa järnvägsfrågor.

De resp. föreningarne ha i skrivelsen till Kongl. Maj:t utförligt motiverat företrädet af bansträckan Bengtsfors—Nordvästra stambanan framför ringbanan, och hänvisa vi till denna utredning samt anhålla vördsamt,

att Stadsfullmäktige i Karlstad ville i likhet med Karlstads Handelsförening och Karlstads Fabriks- och Handtverksförening

göra ett uttalande till Kongl. Maj:t till förmån för bansträckan Bengtsfors—Nordvästra stambanan, samt låta en eller flere stadsfullmäktige uppvakta Konungen eller Civilministern med en skrifvelse i ämnet, som lämpligen torde böra affattas af samma personer.

Karlstad den 18 april 1912.

WILH. WELIN.

JOS. LÖFBERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.

§ 44.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herrar W. Welin och J. Löfberg hemställt, att Stadsfullmäktige ville i likhet med Karlstads handelsförening och Karlstads fabriks- och handtverksförening göra ett uttalande till Kungl. Maj:t till förmån för bansträckan Bengtsfors—Nordvästra stambanan samt låta en eller flere Stadsfullmäktige uppvakta Konungen eller Civilministern med en skrifvelse i ämnet, som lämpligen borde affattas af samma personer.

Uppå remiss hade nu Beredningsutskottet att öfver denna motion afgifva yttrande.

Då Karlstads handelsförening samt Karlstads fabriks- och handtverksförening syntes anse ett uttalande från Stadsfullmäktiges sida till förmån för den ifrågasatta järnvägsanläggningen från Bengtsfors till nordvästra stambanan vara af betydelse för frågans afgörande hos Kungl. Maj:t, ansåge Utskottet sig böra tillstyrka, att ett dylikt uttalande komme till stånd, dock endast under den form att Stadsfullmäktige i skrifvelse till Civilministern uttalade sin anslutning till det af ofvannämnda föreningar framställda önskemålet om koncession å järnvägsförslaget Bengtsfors—Nordvästra stambanan.

Beredningsutskottet beslöt alltså hemställa,

att ifrågavarande motion måtte på det sätt bifallas, att Stadsfullmäktige besluta att till Civilministern aflåta en så lydande skrifvelse:

»Till Herr Statsrådet och Chefen för
Kungl. Civildepartementet.

Med anledning däraf att flere olika förslag till järnvägsanläggningar inom Västra Värmland under den senast förflutna tiden framställts, få Stadsfullmäktige i Karlstad härigenom vördsamt uttala sin anslutning till det af Karlstads handelsförening och Karlstads fabriks- och handtverks-

förening uti underdånig skrifvelse till Konungen framställda önskemål, att koncession måtte beviljas å den ifrågasatta järnvägsanläggningen från Bengtsfors till Nordvästra stambanan.

Å Stadsfullmäktiges vägnar:»

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

38. Fattigvårdsstyrelsens framställning angående afmålade af aflidne Ture Sandelins porträtt.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen numera fått till sig redovisad aflidne f. Folkskol-läraren Ture Sandelins kvarlåtenskap, hvilken af Sandelin genom testamente bortskänkts till Styrelsen att under namn af Ture och Malvina Sandelins understödsfond af Styrelsen användas på särskildt föreskrifvet sätt, får Fattigvårdsstyrelsen härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville, i likhet med hvad som skett beträffande öfriga stadens donatorer, träda i författning om afmålade af Sandelins porträtt, att upphängas och förvaras antingen i Fattigvårdsstyrelsens sessionsrum eller på annat ställe, som Fullmäktige behagade bestämma.

Karlstad den 15 April 1912.

FR. NORDVALL.

Gustaf E. Berg.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.

§ 45.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig öfver Fattigvårdsstyrelsens framställning angående afmålade af aflidne Ture Sandelins porträtt, beslöt i sådant hänseende hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att om-

besörja afmålandet af afiidne Ture Sandelins porträtt äfvensom bestämma, att porträttet skall upphängas i stora rådhusalen.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

89. Idrottsföreningarne Kamraternas och Götas af Herr A. Zaehrisson som motion upptagna framställning om anslag för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Då den plats (Malmtorget), som varit upplåten till fotbollplan, af oss numera ej får begagnas på annat villkor än att det mot Malmtorgsgatan uppsatta skydds-nätet förnyas och afsevärdt förstoras, och vi på grund af föreningarnes ekonomi ej anse oss kunna utföra detta, och då annan lämplig plats för fotbollspel ej finnes, få vi härmed för planens iordningställande hos Herrar Stadsfullmäktige värdsamt anhålla om ett anslag af Kronor Tvåhundra (200: --).

Karlstad den 16 April 1912.

för Idrottsföreningen Kamraterna

OSC. DAHLBERG.
Ordf.

GUNNAR LURIN.
Skr.

för Idrottsföreningen Göta

OSCAR STARCK.
Ordf.

ABRAHAM SIMANSKY.
Skr.

Upptages såsom min motion.
Karlstad 18 april 1912.

ALBIN ZACHRISON.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 29 april 1912.*

§ 2.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Idrottsföreningen Kamraternas och Idrottsföreningen Götas af Herr Zachrisson som motion upplagna framställning om anslag för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige att mot redovisningsskyldighet bevilja föreningarna ett förslagsanslag af högst 200 kr.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 46.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver en af Idrottsföreningarne Kamraterna och Göta gjord, af Herr A. Zachrisson som motion upptagen framställning om anslag för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel, hvaröfver Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande.

I likhet med hvad Drätselkammaren i ärendet föreslagit beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Idrottsföreningarne Kamraterna och Göta ett förslagsanslag af högst 200 kronor att af nämnda föreningar, mot redovisningsskyldighet, användas för iordningställande å Malmtorget af plats för fotbollspel, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

40. Återremitterade ärendet rörande lasarettsdirektionens i Karlstad af Herr Clarholm som motion upptagna framställning om ändring i det af Stadsfullmäktige godkända förslaget till ny stadsplan för Sjtöullsägorna m. m.

(Se Serien B. 1911, N:o 10, § 150.)

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 14 Februari 1912.

§ 22.

Jämlikt Byggnadsnämndens den 10 Januari 1912 fattade, under § 8 i protokollet antecknade beslut hade handlingar i ärende rörande förslag till ny stadsplan för kvarteren Aspen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden af stadsdelen Bergget här i staden hållits för allmänheten tillgängligt å stadsbyggmästarekontoret från och med den 13 Januari till och med den 13 Februari 1912, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands Tidningen och Karlstads Tidningen för den 13 Januari samt skriftlig underrättelse med allmänna posten tillsändts samtliga för nämnden kände, af förslaget berörde jordägare den 25 Januari, allt 1912.

Då förslaget nu till behandling företogs, inställde sig icke någon rättsägare.

Ordföranden anmälde, att till honom inkommit följande skrifvelse med däri åberopade handlingar:

»Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

För allmänhetens granskning är utlagdt ett nytt förslag till stadsplan för kvarteret Linden, hvilket innebär en betydlig försämring för Karlstads spinneri och väfveri aktiebolag i jämförelse med det senaste år 1903 af Stadsfullmäktige antagna förslaget. Bolaget skulle kunna nöja sig med att hänvisa till sin förut i ärendet ingifna skrifvelse, om icke under ärendets behandling framkommit en hel del uppgifter, utvisande, att vederbörande myndigheter vid fattande af sina beslut icke ägt en riktig kännedom om de faktiska förhållandena.

Till en början hade då framhållits, att bolaget icke skulle kunna begära att få en plan, som är förmånligare än den, som var gällande, då bolaget förvärfvade det område, hvarå bolaget har lagfart. Häremot invändes, att bolaget, som af i i afskrift bilagda lagfartsprotokoll framgår, förvärfvade sitt område redan år 1897 och erhöi lagfart å detsamma år 1908. Det första stadsplaneförslaget å ifråga-

varande område antogs icke af Stadsfullmäktige förr än den $21/3$ 1901, och fastställdes af Kungl. Maj:t först den 18 Oktober år 1901. När bolaget köpte området, fanns det alltså icke någon stadsplan utlagd å detsamma. Bolaget hade alltså all anledning att tro att bolaget skulle för sin industri få utnyttja området i hela dess omfattning och kunde icke gärna tänka sig, att staden skulle uppgöra en stadsplan som vore egnad att hindra en till stadens nytta uppblomstrande industris utveckling. Å det inköpta området uppbyggde bolaget till en början den invid Älfgatan stående fabriksbyggnaden. Därefter tillkom, som sagdt, den af Kungl. Maj:t år 1901 fastställda stadsplanen, hvilken måhända aldrig kommit att, på sätt nu skedde, sönderstycka bolagets område, om bolaget haft kännedom om planen. Sedermera, den 6 februari år 1903, fattade Stadsfullmäktige beslut om att ändra stadsplanen (på sätt af bilagda ritning bil I. framgår). Därefter och på grund af denna ändring af stadsplanen erhöles Byggnadsnämndens tillstånd att utföra en byggnad utskjutande på den i det första stadsplaneförslaget utlagda Storgatan. Det förhåller sig således så, att bolaget, då det uppförde sin första fabriksbyggnad, hade anledning att tro, att det var oförhindradt att förfoga öfver hela sin tomt, och att bolaget, då det uppförde sin andra fabriksbyggnad, hade anledning att tro, att det hade möjlighet att förfoga öfver åtminstone så mycket af sin tomt, som enligt det andra år 1903 antagna stadsplaneförslaget lagts inom kvarteret Linden. Nu när bolagets anläggningar så utvidgats, att ytterligare område för dem erfordras, nu skall bolaget hindras från att tillgodogöra sig detta område, som dock tillhör bolaget.

Doktor Clarholm har enligt tidningarne inför Stadsfullmäktige beskyllt bolaget för att lämna en vilseledande framställning, enär lasarettets tillkomst icke skulle ha gjort något intrång på bolagets område. Referatet måste vara felaktigt. Doktor Clarholm kan icke ha kommit med en sådan uppenbar osanning inför Stadsfullmäktige. En blick på kartan, bil. I., visar sanningen af bolagets påstående. Bolagets gränser äro utmärkta med röda linjer, och triangeln A. B. C. af bolagets område är intagen i lasarettets område. Detta betyder, att lasarettet redan beröfvat bolaget ett område af emellan 400 och 500 kvadratmeter.

Doktor Clarholm har vidare framhållit, att bolaget bör finna sig i den ifrågasatta ändringen, därför att det var till följd af lasarettets tillkomst, som den första af Kungl. Maj:t fastställda stadsplanen blef ändrad till bolagets fördel. Häremot invändes, att det var just denna ändring, som föranledde bolaget att fortsätta med fabriken utveckling på det ifrågavarande området. Bolaget skulle icke ha fortsatt att utvidga fabriken på denna plats, om bolaget icke räknat på att få det utrymme, som enligt den af Stadsfullmäktige år 1903 antagna, ändrade stadsplanen skulle tillkomma bolaget. Det synes otillbörligt, att stadens myndigheter på detta sätt genom beslut fram och åter rubba och hindra industriens lugna utveckling.

En jämförelse emellan den af Kungl. Maj:t år 1901 fastställda stadsplanen och det nu uppgjorda förslaget läser ock visa, att det är minst sagdt tvifvelaktigt, om det sistnämnda förslaget är bättre än det första. Bolagets förlust af areal var mindre enligt det första förslaget. Det område, som bolaget skulle afstå till Storgatan och Väfvaregatan, utgjorde endast omkring 1,600 kvadratmeter. Hela sitt öfriga område (med undantag af Älfgatan) skulle bolaget få behålla. Enligt det sista förslaget skall bolaget afstå till Väfvaregatan 270 kvadratmeter, till Jössegatan 600 kvadratmeter samt till lasarettet 800 kvadratmeter, eller tillhopa 1,670 kvadratmeter. Dessutom skall bolaget vara skyldigt att betala för Lasarettsgatan och Väfvaregatan. Därtill kommer, att bolaget enligt det första förslaget haft utvecklingsmöjligheter genom inköp af angränsande mark i kvarteret Aspen, under det att bolaget enligt det sista förslaget är stängdt inom kvarteret Linden.

Herr Clarholms påstående att lasarettets tillkomst skulle ha beredt bolaget en så stor fördel, att bolaget därför bör finna sig i det nu ifrågasatta ändringsförslaget, är alltså icke riktigt.

Lika oriktiga äro också de framkomna påståendena om den lukt, som skulle spridas från bolagets fabrik. I bolagets fabrikation användas icke några illaluktande ämnen eller några metoder, som äro ägnade att sprida hälsovådliga gaser. I hvarje maskinrum kan det naturligtvis lukta af olja och dylikt, men därutöver kommer icke någon dålig lukt från fabriken.

Vidare påstås det, att kostnaderna för staden för det sista förslagets genomförande skulle blifva mindre än för genomförande af det förslag, som af Stadsfullmäktige antogs år 1903. Några siffror angifvas dock icke. Troligen skall ock beräkningen ställa sig ganska svår, om man vill ha fram det nu sagda resultatet. Gatumarken kostar på grund af stadsplanelagen icke staden någonting i inlösen. Stadens ledningar äro redan lagda i Lasarettsgatan i dess sträckning enligt 1903 års förslag. Sistnämnda gata är redan planerad och grusad fram till lasarettets port. Hvad är det staden skall göra inbesparingar på, som öfverstiga kostnaderna för ledningarnas flyttande?

En fråga, som hittills synes hafva blifvit allt för föga beaktad, är, huru den trekant skall behandlas, som genom den nu ifrågasatta ändringen uppstår emellan lasarettets område och den nya Jössegatan. Lasarettets gräns går nu i vinkel utefter Lasarettsgatan, enligt dess sträckning i det år 1903 antagna förslaget. Om nu denna del af Lasarettsgatan utbytes mot den raka Jössegatan uppstår gifvetvis en triangel emellan Jössegatan och lasarettets nuvarande gräns. Denna triangel tillhör till en del landstinget och till en icke obetydlig del väfveribolaget. Hur skall den triangeln användas? Skall den intagas i lasarettets område? Har då landstinget medgifvit detta, som gifvetvis kommer att försaka en utgift? Har lasarettet gentemot bolaget förvärfvat rätt att lösa till sig bolagets andel af tri-

angeln? Om lasarettet icke vill eller icke lyckas att få rätt, att utvidga sitt område öfver sagda triangel, hvilket icke är så alldeles säkert, huru ställer sig den saken då? Den frågan torde förtjäna utredning, innan Fullmäktige på nytt ändra stadsplanen.

Om man emellertid, som här tidigare beräknats, antager, att lasarettet vill och kan flytta sin gräns till kanten af Jössegatan, blir däraf följden, att lasarettet kommer att inom sitt område intaga ytterligare omkring 300 kvadratmeter af bolagets mark. Lasarettet skulle alltså komma att, som sagdt, beröfva bolaget sammanlagdt 700 à 800 kvadratmeter mark. Hvad detta betyder för en industriell anläggning är lätt att förstå.

Visserligen skulle bolaget häremot möjligen med stadens hjälp kunna förvärfva den del af landstingets område som faller inom kvarteret Linden, men denna uppgår enligt det senaste förslaget icke till mer än c:a 400 kvadratmeter, så att bolagets förlust skulle i allt fall bli uppemot 400 kvadratmeter. Därtill kommer, att bolagets område skulle få en särdeles olämplig form, då hörnet emellan Jössegatan och Väfvaregatan blefve för bolaget svårt att utnyttja.

Slutligen må, för att vederbörande skola inse, att det här gäller en sak af stor vikt för bolaget, framhållas att den föreslagna ändringen kommer att minska bolagets område inom kvarteret Linden med öfver 500 kvadratmeter och kvarteret Linden i dess helhet med närmare 1,200 kvadratmeter, allt i jämförelse med det år 1903 antagna förslaget.

Till bevis för bolagets påstående åberopas 5 stycken intyg af trovärdiga personer samt en karta utvisande bolagets ägområde, lasarettets gräns och de tre olika stadsplaneförslagen och får bolaget, på grund af hvad sålunda anförts och styrkts, på det bestämdaste motsätta sig den föreslagna ändringen af stadsplanen.

Stockholm den 9 Febr. 1912.

Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolag.

C. A. LUNDBORG.»

Bil. II.

Afskrift.

Utdrag af lagfartsprotokollet hållet hos Rådhusrätten å rådhuset i Karlstad den 25 April 1898.

§ 32.

Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolag lät anhålla om lagfart på grund af ett så lydande:

Köpebref:

Till Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolag upplåter och försäljer undertecknad härigenom mig tillhöriga å Karlstads stads område belägna ägofiguren N:o 508 om 17 kvadratrefvar och 50 kvadratstänger eller etthundrafemtiofyra ar, trettio och åtta tiondels kvadratmeter enligt nya jordboken med därå uppförd fabriksbyggnad tillika med de i samma byggnad befintliga spinneri och väfveri maskiner med ångpanna och ångmaskin enligt däröfver upprättad särskild förteckning till ett pris af Nittiotvåusenettusendrasextiofem (92,165: —) kronor, hvaraf Trettiosexusenettusendrasextiofem (36,100: —) kronor för fastigheten och återstoden Femtiosextusensjuhundrafemtiofem (56,765: —) kronor för löseghenden; och som nämnde köpesumma blifvit till fullo gulden, så varder den härmed qvitterad och afhänder jag mig alltså förberörda egendom samt tillegnar förbemälda Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolag att af dem såsom annan dess välfångna egendom brukas och besittas.

Stockholm den 13 April 1898.

C. A. LUNDBORG.

Egenhändiga namnteckningen bevittna på en gång närvarande:

HELMY ÖHLIN.

ALB. ANSTRIN.

N:o 4474. Annoterat för stadens jordebok, betygar:

Karlstads Kronouppbörds kontor den 23 April 1898.

ALFR. NYMANSON.

Lösen 1 krona.

Afskrift 1 krona.

Summa Två kronor.

Härjämte företeddes Rådhus Rättens den 8 November 1897 för C. A. Lundborg utfärdade lagfartsbevis å egofiguren N:o 508 belägen å landeriet Christinedal;

Och meddelades alltså nu lagfart för Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolag å egofiguren N:o 508, om 17 kvadratrefvar och 50 kvadratstänger eller etthundrafemtiofyra ar trettio och åtta tiondels kvadratmeter, belägen å landeriet Christinedal på Karlstads stads område, enligt nya jordeboken, tillika med därå uppförd fabriksbyggnad, hvilken fasta egendom aktiebolaget för trettiosexusenettusendrasextiofem kronor köpt af

C. A. Lundborg, enligt köpebref den 13 April 1898, därom lagfartsbevis skulle utfärdas.

Som ofvan.

In fidem:
R. RHODIN.

Lösen med stpl. . . . 3: —
Bevis 1: —
Stmpl. t. kpbrf. . . . 433: 20

Kr. 437: 20

Rätt afskrifvet intyga:

EINAR STRÖM.

HELMY ÖHLIN».

Bil. III.

Undertecknad, boende å Sommarro och således ofta passerande Karlstads Spinneri och Väveri A.-Bolags fabrik, intygar härmed på begäran, att jag aldrig förmärkt någon »vidrig stank», utströmmande från nämnda fabrik.

Karlstad den ²²/₁ 1912.

E. HOLMSTRAND.
Seminarielärare».

Bil. IV.

»Undertecknad intygar härmed på begäran att jag vid passerandet af Mattfabriken aldrig förmärkt någon som helst vidrig stank!

Karlstad den 22 Januari 1912.

OSCAR DAHL.
Seminarielärare.

P. S.

»Som tillägg till ovanstående vill jag emellertid nämna, att jag någon gång vid passerandet av fabriken ångpannerum märkt lukt ifrån oljor och heta ångor, vilket jag dock ej funnit vara till något nämnvärt obehag. D. S.»

Bil. V.

»Undertecknad, boende invid Mattfabriken, intygar härmed att jag aldrig besvärats af någonsombälast »vidrig stank» från nämnda fabrik.

Karlstad den 20 Januari 1912.

C. HENRIKSSON».

Bil. VI.

»Undertecknad som bor på Villa Gläntan, Sommaro och som därför dagligen passerar Karlstads Spinneri och Väfveri Aktiebolags fabrik, får härmed intyga, att jag ej förmärkt någon vidrig stank, orsakad af fabriken, dock kanhända ibland känt några varma ångor, som dock ej vållat mig något obehag.

Karlstad den 20 Januari 1912.

FR. PETERSON.»

Bil. VII.

»Disponent Herr H. Wilhelm, Karlstad.

Som svar å Eder begäran, om jag ville yttra mig, huruvida jag på något ställe mellan staden och Sommaro känt någon »vidrig stank» får jag meddela, att jag som dagligen passerar denna väg ett par gånger från Karlstads Spinneri och Väfveri A.-B. ibland förmärker oljelukt samt utsläppes där fuktiga ångor, men att vid gasverket ofta förekommer vidrig lukt.

Högaktningsfullt
E. ASPLUND.»

Då Nämnden nu tog ärendet i öfvervägande, ville Nämnden till en början anmärka, att då ärendet första gången remitterats till Nämnden, detta såvidt handlingarna utvisa, skett allenast »för yttrandes afgifvande», och icke med anmodan att upprätta förslag till ändring i stadsplanen i enlighet med syftet i Herr Clarholms motion, hvarför, efter hvad Nämnden kan finna, icke i ärendets dåvarande skick förelegat något egentligt stadsplaneförslag, att höra vederbörande jordägare öfver. Ett stadsplaneförslag, i förhållande hvartill det i motionen ifrågasatta skulle utgöra en ändring, antogs efter initiativ af lasaretsmyndigheterna af Stadsfullmäktige år 1903. Ehuru ännu icke någon fastställelse söktes å detta förslag, hade Stadsfullmäktige likväl aldrig, då Nämndens yttrande öfver Herr Clarholms motion begärdes, förklarat sig vilja frånträda detta förslag, och under sådana förhållanden ansåg nämnden sig förhindrad eller i allt fall sakna anledning att uppgöra ett nytt förslag i enlighet med motionen och däröfver höra markägarna. I stadsplanlagen föreskrifves för öfrigt markägarnes hörande såsom villkor för stadsplans *antagande*, hvilket icke bör hindra, att ett stadsplaneförslag kan *förkastas* utan markägarnas hörande, i hvilken riktning Nämndens yttrande öfver motionen utmynnade. Då det, med ett undantag när, är endast samhället, som är berättigadt att hos Kungl.

Måjt göra framställning om fastställelse af stadsplan, torde häraf följa, att samhället äger rätt att utan vidare afvisa ett från enskilde eller korporationer härrörande förslag, som synes samhällets representantförsamling olämpligt, och att samhället sålunda icke är skyldigt att nedlägga arbete och kostnader för ärendets bringande i det skick i formellt afseende, att ur denna synpunkt hinder ej möter för förslaget antagande.

Beträffande det nu föreliggande förslaget kunde Nämnden icke finna, att under ärendets behandling förebragts något som helst skäl, som kunde föranleda Nämnden att frångå sin förut uttalade mening. Kostnadsfrågan hade Nämnden berört allenast för att bemöta påståendet i motionen, att ändringen skulle göra gatuutläggningen »icke oväsentligt billigare.» Då de af Karlstads Spinneri och Väfveriaktiebolag anförda skälen mot förslaget antagande fortfarande syntes Nämnden i allo mera berättigade än skälen för förslaget, fann Byggnadsnämnden skäligt för sin del afstyrka förslaget antagande.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 22 april 1912.

§ 4.

På samma gång Stadsfullmäktige genom beslut af den 16 sistlidne november i princip uttalat sig för den ändring i stadsplaneförslaget för Sjtöullsägorna, hvarom efter framställning af lasaretsdirektionen motion blifvit väckt af Herr Clarholm, beslöts tillika att denna fråga skulle till Byggnadsnämnden för förnyad laglikmätig behandling återremitteras och hade Drätselkammaren nu att yttra sig öfver Byggnadsnämndens sålunda afgifna förnyade utlåtande. I detta hade Nämnden efter ett uttalande angående ärendets formela behandling afstyrkt bifall till det väckta ändringsförslaget under åberopande af de skäl Nämnden förut anført. Byggnadsnämndens yttrande åtföljdes därjämte af de skrivelser i denna fråga, hvilka tid efter annan blifvit af Karlstads Spinneri och Väfveri aktiebolag till Stadsfullmäktiges ledamöter utdelade samt till Byggnadsnämnden ingifna.

Vid ärendets föredragning fann Kammaren det vara uppenbart att Landstinget varit i sin fulla rätt, då det till förekommande i den mån så ske kunde af de redan erfarna och ännu mera befarade framtida olägenheter af granskapet till fabriksstomten icke velat afhända sig den Landstinget tillhöriga mark, hvilken enligt ändringsför-

slaget af år 1903 blifvit inom kvarteret Linden förlagd liksom ock att detta förhållande helt visst varit anledningen till att Landstinget ej på sin tid gjort framställning om sådan ändring af kvarteret i fråga, att detsamma endast komme att utgöras af fabriken tillhörig mark. Kammaren fann det därför helt naturligt att, då genom den nya stadsplanelagen sakens läge undergått sådan förändring, att Landstinget ej längre vore tillförsäkrad rätten att på sätt det funnit vara med sina institutioners fördel förenligt, få disponera sitt inom kvarteret Linden inlagda jordområde, en sådan ändring af kvarterets form företoges, att Landstingets jord i den mån så lämpligen ske kunde därifrån uteslötes. Detta förefölle så mycket naturligare som det för Kammaren blifvit till fullo styrkt, att de sanitära obehag hvaröfver från såväl sinnesslöanstalten som lasarettet klagomål tid efter annan blifvit anförda, dels ej alls blifvit beaktade, dels alltför mycket bagatelliserats af den hygieniker, fabriken anmodat om utlåtande.

Då vidare fabriken för det ökade område densamma komme att afstå enligt det nu framlagda ändringsförslaget jämfördt med det förra, skulle i ersättning komma att erhålla ett i det allra närmaste lika stort Landstinget tillhörigt område och hvars läge inom kvarteret vore sådant, att det måste för fabriken vara fördelaktigare, samt då slutligen härtill komme, att det jordområde fabriken äfven enligt sista ändringsförslaget skulle afträda vore mindre än den areal af fabriken ägofigur, hvarå staden i pågående donationsjordsprocess gjort anspråk, ansåg sig kammaren, med åberopande i öfrigt af de skäl Kammaren i sitt utlåtande af den 25:te sistlidne september anført, böra tillstyrka bifall till motionen.

Mot detta beslut reserverade sig Herrar Svanbom och Zachrison.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 10 maj 1912.*

§ 47.

På grund af återremiss från Stadsfullmäktige hade Beredningsutskottet att afgifva förnyadt utlåtande i anledning af lasarettsdirektionens i Karlstad af Herr Clarholm som motion upptagna framställning därom, att Stadsfullmäktige måtte besluta sådan ändring i det af Fullmäktige godkända förslaget till ny stadsplan för Sjtöullägorna m. m., att Lasarettsgatan från lasarettets infartsväg fortsatte i rak riktning

till Väfvaregatan i enlighet med en i framställningen åberopad, af distriktslandtmätaren Sten Ström upprättad karta.

Uti detta ärende hade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 16 november 1911 dels återremitterat ärendet till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för förnyad, laglikmätig behandling dels ock i princip uttalat sig för den af lasarettsdirektionen föreslagna stadsplaneändringen.

I förnyade utlåtanden i ärendet hade nämnda delegationer hvar för sig vidhållit sin förut i frågan uttalade uppfattning, hvadan Byggnadsnämnden jämväl nu afstyrkt förslaget antagande, medan åter Drätselkammaren tillstyrkt Stadsfullmäktige att bifalla lasarettsdirektionens framställning.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet att, med instämmande uti hvad Drätselkammaren uti sitt nu afgifna utlåtande anført, och då Utskottet icke fann anledning hafva förekommit till frångående af Utskottets vid ärendets föregående behandling uttalade mening, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta sådan ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m., som af Lasarettsdirektionen uti dess framställning i frågan föreslagits.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 23 Maj.

N:o 6^{1/2}.

41. Styrelsens för Karlstads Vatten- och Gasverks berättelse öfver vatten-, gas- och elektricitetsverkens verksamhet under år 1911.

Berättelse

öfver

Karlstads Vattenlednings- och Kloakverks verksamhet 1911.

I. Nyanläggningar m. m.

1) **Vattenverkets utvidgning**, enligt Stadsfullmäktiges beslut af 17 November 1910.

Genom skrifvelse till Stadsfullmäktige af 20 April 1910 hade Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt om anslag af Kr. 300,000: — för vattenverkets utvidgning enligt af A.-B. Vattenbyggnadsbyrån i Stockholm uppgjorda ritningar och kostnadsförslag.

Arbetena skulle enligt förslaget omfatta:

a) *För vattenverket å Sandgrund:*

Utvidning af nuvarande aflagringsbassängen.

Byggandet af ett 4:e filter med 1,000 m² filterarea.

Byggandet af en ny lågreservoar för uppsamlande af filtrerad vatten.

Utförandet af i samband därmed stående rörledningar, brunnar och strandskoning.

b) Nytt vattentorn å Kvarnberget.

c) Hufvudledningar från nya tornet under Klarälfven, genom Klara till regementsområdet.

Genom Stadsfullmäktiges beslut af 17/11 1910 ställdes till Styrelsens förfo-

gande för 1911 Kr. 200,000:—, hvarjämte genom beslut af ¹⁶/₁₁ 1911 anvisas ytterligare Kr. 1,600 för vattenledningens utsträckande till kvarteret Vännen i Klara (Rosenlund).

Arbetena med nya lågreservoaren, filtret och i samband därmed stående ledningsarbeten påbörjades i januari 1911. Lågreservoaren var färdig och togs i bruk i juni samma år. Filterbyggnaden var i det närmaste färdig vid årets slut, endast några planeringsarbeten återstodo. För vattentornsbyggnaden påbörjades i medio af Maj månad planerings- och grundläggningsarbetena; hufvudentreprenör för själfva tornbyggnaden autogs 6 juli. Af ledningsnätet mellan vattentornet och regementsområdet utfördes under år 1911 9" ledningen från Klarälven vid Dalmers (kv. Bäckén) i Växnäs-, Oden- och Kaserngatorna fram till regementsområdets gräns samt utbyte af 4" ledningen i Klaraborgsgatan mot 9" ledning. I samband härmed har utlagts den ofvan nämnda ledningen till kvarteret Vännen (Rosenlund).

T. o. m. ³¹/₁₂ 1911 utförda arbeten hafva dragit en kostnad af Kronor 147,482: 99.

Samtliga arbeten afses blifva färdiga under år 1912, hvarefter fullständig arbetsrättelse kommer att afgifvas.

Kostnaderna äro balancerade till 1912.

2) Vatten- och afloppsledningar i Viken- och Konduktörsgatorna i kvarteren Strålen, Hjärpen och Orren.

Härtill af Stadsfullmäktige den ¹⁵/₆ 1911 anvisade Kr. 12,700:—.

Arbetena i det närmaste färdiga under år 1911. Kostnad t. o. m. ³¹/₁₂ Kr. 9,007: 51.

En del kompletteringsarbeten återstå afsedda att utföras samtidigt med ²⁵/₁ d. å. af Stadsfullmäktige beslutad utsträckning af vatten- och afloppsledningarna i Viken- och Kvarnbergsgatorna.

Kostnaderna äro balancerade till 1912.

3) Servisledningar:

hafva utförts för en kostnad af Kr. 2,415: 67

Bokförda värdet af vattenlednings- och kloakverkens fasta egendom utgör ³¹/₁₂ 1911 Kronor 1,128,131: 16.

fördelande sig sålunda:

Byggnader.....	Kr.	138,361: 82
Driftapparater	»	230,833: 63
Vattenledningsnätet.....	»	379,109: 48
Afloppsnätet	»	351,415: 05
Servisledningar	»	28,411: 18

Kronor 1,128,131: 16

Inventarier och materialier.*Inventarier:*

Bokförda värdet å Vattenverkets lösa inventarier utgjorde ^{31/12} 1910	9,220: 94
Under året har inköpts för	401: 73
	<hr/>
	Kronor 9,622: 67
Försåldt (ensk. arb.)	70: —
Åf Stadsfullmäktiges inventeringsmän är afskrifning föreslagen med	157: —
	<hr/>
	227: 50
	<hr/>
	Behållning till 1912 Kronor 9,395: 17

Materialier:

Bokförda värdet ^{31/12} 1910	5,058: 61
Årets inköp	392: 05
	<hr/>
	Kronor 5,450: 66

Häraf har åtgått till:

Enskilda arbeten	159: 87
Servisledningar	328: 83
Putsmedel och lyse	14: 74
Vattenverkets utvidgning	805: 49
Vikenledningen	956: 73
	<hr/>
	2,265: 66
	<hr/>
	Behållning till 1912 Kronor 3,185: —

II. Vattenverkets drift och underhåll etc.**a) Vattenförbrukningen:**

Totala vattenförbrukningen under år 1911 har varit	721,213 kbm
fördelade sig sålunda:	
Hushållsförbrukning	517,993 kbm. = 71,82 %
Industriell förbrukning	109,400 » = 15,17 %
Allmänna behof (vattenkastare)	78,800 » = 10,92 %
Verkets egen förbrukning + läckage	15,020 » = 2,09 %

Maximiförbrukningen per dygn 3,250 kbm. inträffade den 1 juni och minimiförbrukningen 900 kbm. måndagen den 25 december.

Fördelad pr mantalsskrifven innevånare (^{31/12} 1911 17,729) ställer sig förbrukningen sålunda:

Maximum	183 liter.
Medium	111 »
Minimum	51 »

Sammanställning af vattenförbrukningen under åren 1910 - 1911.

	Totalförbrukning	Dygnsförbrukning pr innevån.		
		max.	med.	min.
1900	267,077 kubikm.	158 lit.	61 lit.	20 lit.
1901	306,648 »	145 »	67 »	34 »
1902	285,696 »	114 »	61 »	32 »
1903	312,088 »	119 »	63 »	30 »
1904	384,038 »	105 »	72 »	26 »
1905	459,945 »	163 »	84 »	47 »
1906	454,962 »	179 »	80 »	18 »
1907	521,466 »	153 »	88 »	44 »
1908	605,460 »	144 »	100 »	56 »
1909	681,562 »	162 »	112 »	77 »
1910	739,187 »	177 »	118 »	66 »
1911	721,213 »	183 »	111 »	51 »

b) Filterdriften och vattnets beskaffenhet:

Under året hafva verkets 3 filter varit i ständig drift med undantag af de tider ett filter i sänder varit afstängdt för ränsning och sandbäddens påfyllning med ny sand.

Följande tabell visar antal gånger filterna ränsats samt i *medeltal* mängden filtrerad vatten per kvadratmeter filteryta i timmen samt hastigheten för vattnets gång genom filterna (filterhastighet).

M 2 n a d	Antal filterrensningar för filter			Filtrerad vatten pr kvm. och timme i medeltal. Kbm.	Filter- hastighet i m/m per timme
	I	II	III		
Januari	2	2	3	0,081	81
Februari	2	2	2	0,082	82
Mars	3	3	2	0,080	80
April	3	3	3	0,091	91
Maj ...	2	1	2	0,087	87
Juni	1	1	1	0,098	98
Juli	2	2	2	0,083	83
Augusti	1	2	4	0,098	98
September	2	3	3	0,086	86
Oktober	3	3	4	0,080	80
November	3	3	4	0,071	71
December	2	2	2	0,069	69
Summa	26	27	32		

För kontrollering af vattnets bakteriologiska beskaffenhet har vid olika tillfällen undersökning af vattnet skett vid Stockholms vattenlednings laboratorium genom dess föreståndare Doktor K. G. Kuylenstjerna. Resultatet af dessa undersökningar framgår af nedanstående tablå:

	Antal lakt. per cm. ³						Bact. Coli Com. när- eller frånvarande i cm. ³		
	vid 22° C. efter 48 timmar			vid 37° C. efter 24 timmar			N:o 1	N:o 2	N:o 3
	N:o 1.	N:o 2.	N:o 3.	N:o 1.	N:o 2.	N:o 3.			
11 januari	6	5	4	4	3	1	— 200	— 200	— 200
10 februari	14	8	15	7	1	10	— 200	— 200	— 200
17 mars	19	15	27	1	5	14	— 200	— 200	— 200
8 april	45	11	40	9	7	10	+ 200	— 200	— 200
3 maj	84	60	68	7	9	8	+ 200	— 200	— 200
10 juni	10	3	76	1	3	12	— 200	— 200	— 200
4 juli	20	8	42	4	1	18	— 200	— 200	— 200
11 augusti	54	13	99	14	4	11	+ 25	+ 35	+ 25
28 augusti	20	6	10	5	5	8	+ 100	+ 200	— 200
14 oktober	4	11	27	3	4	10	— 200	+ 200	+ 125
27 december	8	20	10	5	11	5	— 200	— 200	— 200

I bakteriologiskt afseende har alltså vattnet varit tillfredsställande så när som på tiden omkring 11 augusti, vid hvilken tidpunkt den s. k. »värmevägen» förorsakade stark stegring af vattenförbrukningen med ty åtföljande för hastig filtrering, hvarigenom sämre reningseffekt ernåddes.

I fysikaliskt afseende har vattnet särskildt under tiden september—december varit mindre godt i det färg, lukt och smak varit mer än vanligt otillfredsställande. Detta med all sannolikhet beroende af Klarälvens ringa vattenmängd under denna tid, hvarigenom särskildt fabriksaffallet gjort sig mer än vanligt gällande i vattnet.

c) Vattenverkets drift- och underhållskostnader m. m.

Driften:

Aflöningar till ingenjör, räkenskapsförare och kontorsbiträde.....	3,683: 33	
Aflöningar till förman och maskinister.....	5,040: —	
Filtternas skötsel och underhåll.....	1,248: 48	
Reservoarens skötsel.....	33: 30	
Elektrisk kraft.....	7,092: 70	
Olja, vedbrand och lyse (370: 50 + 240: 54).....	611: 04	
Fyrkol.....	1,228: 11	
Vattenanalyser.....	599: 81	19,536: 77

Diverse omkostnader:

Skatter och brandförsäkringar.....	878: 34	
Kontorsomkostnader.....	704: 84	
Olycksfall- och sjukersättningur.....	19: —	
Diverse utgifter (frakter, förrådskost m. m.).....	1,168: 75	2,770: 93

Underhåll:

Byggnaders underhåll.....	320: 83	
Driftapparaters underhåll.....	1,033: 70	
Vattenledningens underhåll.....	1,286: 59	
Vattenkastares underhåll.....	446: 74	
Inventariers underhåll.....	176: 65	
Tillsyn och reparationer af privata inomhusledningar.....	450: 62	3,715: 13
Räntor och amorteringar: $\frac{5}{8}$ af 43,505: 45.....		27,190: 90
		<u>Summa Kronor 53,213: 73</u>

III. Kloakverkets drift och underhåll etc.

a) Pumpverkets och ledningarnas skötsel:

Inalles hafva uppfordrats 476,650 kbm. afloppsvatten eller i medeltal 1,306 kbm. per dygn.

Maximidygnsuppfordringen inträffade den ²⁴/₁ med 5,080 kbm.

Minimidygnsuppfordringen » » ²¹/₅ » 610 »

Hela afloppsnätet har grundligt renspolats 8 gånger under året.

b) Kloakverkets drift- och underhållskostnader m. m.

Driften:

Maskinskötsel	720: --	
Elektrisk kraft	1,633: 13	
Putsmedel och lyse	147: 11	2,500: 24

Underhåll:

Pumpschaktets underhåll	59: 20	
Ledningsnätets underhåll	855: 05	
Ersättning till Hamnen för Tyggårdsvikens länshållning	200: --	1,114: 25
Räntor och amorteringar: ³ / ₈ af 43,505: 45		16,314: 55
		<u>Summa Kronor 19,929: 04</u>

IV. Vattenledningsvattnets kostnad per kubikmeter.

1) Per uppfordrad kubikmeter:

a) Omkostnaderna för vattenverket:

1) Drift, omkostnader och underhåll	3,61 öre	
2) Räntor och amorteringar	3,77 »	7,38 öre

b) Omkostnaderna för kloakverket:

1) Drift och underhåll	0,50 öre	
2) Räntor och amorteringar	2,26 »	2,76 öre

Summa kostnad per uppfordrad kubikmeter 10,14 öre

2) Per försåld kubikmeter: (afdrag gjord för verkets egen samt allmänna förbrukningen.)

a) Vattenverket:

1) Drift, omkostnader och underhåll	4,14 öre	
2) Räntor och amorteringar	4,33 »	8,47 öre

b) Kloakverket:

1) Drift och underhåll	0,58 öre	
2) Räntor och amorteringar	2,60 öre	3,18 öre

Summa kostnad per försåld kubikmeter 11,65 öre.

Karlstad den 20 maj 1912.

S GULLSTRÖM.

Erik Björkman.

Utdrag af Drätselkammarens räkenskaper
för
Karlstads Vattenverk
år 1911.

Vattenverkets inkomster för år 1911 (jämförda med staten för samma år)

Fol.		Enligt stat	Verkliga		Inkomster				
					öfver		under		
					stat.				
112	Afgifter för vatten enligt mätare under 4:de kvartalet 1910	3,300:—							
	Vattengiffter m. m. afdrag af ofvanstående	53,860:—	57,160	—	61,599	89	4,439	89	
122	Utestående fordringar från 1910	200	—		74	41			125 59
	Enskilda arbeten	500	—		2,503	49	2,003	49	
	Uttaxering	18,458	80		18,458	80			
	Lån	200,000	—						
	<i>Extra anslag till:</i>								
	Rosenlundsledningen	1,600:—		}	144,666	15*)			57,933 85
	Servis till Läroverket	1,000:—	2,600				—		
Summa		278,918	80	227,302	74	6,443	38	58,059	44

*) Detta belopp utgör skillnaden mellan in- och utgående skulden till Drätselverket (se utgående balance kontot 1910 Kr. 133,609: 51 och utgående balance kontot 1911 Kr. 278,275: 66).

Vattenverkets utgifter för år 1911 (jämförda med staten för samma år)

Fol.		Enligt stat	Verkliga		Utgifter				
					öfver		under		
					stat.				
116	Räntor och amorteringar	40,995	47	43,177	50	2,182	03		
125	Aflöningar	3,733	33	3,683	33			50	
127	Tillsyn och reparationer	600	—	450	62			149	38
129	Skatter och brandförsäkringar	1,000	—	878	34			121	66
133	Kontorsomkostnader	650	—	704	84	54	84		
135	Förman och maskinister	5,049	—	5,040	—				
137	Strömafgifter	8,800	—	7,092	70			1,707	30
139	Bränsle	430	—	370	50			59	50
141	Olja och lyse	600	—	225	80			374	20
143	Fyrkol	900	—	884	11			15	89
145	Filtrens underhåll	1,200	—	1,248	48	48	48		
147	Bassängers m. m. underhåll	400	—	33	30			366	70
149	Vattenundersökningar	600	—	599	81			—	19
151	Vinterväghållning	50	—	—	—			50	—
153	Maskinskötsel	720	—	720	—				
155	Elektrisk kraft	2,500	—	1,633	13			866	87
157	Putsmedel och lyse m. m.	200	—	147	11			52	89
159	Schaktets underhåll	100	—	59	20			40	80
161	Tyggårdsvikens länshållning	200	—	200	—				
163	Byggnaders underhåll	300	—	320	83	20	83		
165	Vattenledningens underhåll	1,200	—	1,286	59	86	59		
167	Vattenkastares »	600	—	446	74			153	26
169	Aflopsledningens »	1,200	—	855	05			344	95
171	Driftapparaters »	500	—	1,033	70	533	70		
173	Inventariers »	600	—	176	65			423	35
175	Inventarier, inköp af	600	—	401	73			198	27
177	Materialier, inköp af	500	—	392	05			107	95
179	Olycksfallsersättning	100	—	19	—			81	—
181	Diverse utgifter	2,000	—	1,168	75			831	25
183	Utvidgningar	200,000:—							
	Extra anslag till Rosenlundsledningen	1,600:—							
		201,600	—	141,043	17			60,556	83
105	Driftapparater			5	—	5	—		
111	Vattenkonsumer			656	62	656	62		
119	Servisledningar	2,086: 84							
121	Enskilda arbeten	2,146: 88							
	Sgr 4,233: 72								
	hvarifrån afgår extra anslag till servis för läroverket	1,000	—	4,233	72	3,233	72		
185	Vikenledningen			8,050	78	8,050	78		
199	Gasverket förskjutne			13	94	13	94		
211	Betonkompaniet			49	65	49	65		
	Summa	278,918	80	227,302	74	14,936	18	66,552	24

Vattenverkets affärstablå 1911.

<i>Tillgångar:</i>	Vid årets början		Vid årets slut	
Byggnader	138,361: 82		138,361: 82	
Driftapparater	230,833: 63		230,838: 63	
Vattenledningen	379,109: 48		379,109: 48	
Aflopsledningen	351,415: 05		351,415: 05	
Servisledningar	25,995: 51		28,411: 18	
Inventarier	9,220: 94		9,395: 17	
Materialier	5,402: 61		3,185: —	
Diverse debitorer	9,561: 88		6,833: 62	
Osäkra fordringar			1,005: 34	
Utvidgningar	5,634: 33	1,155,535: 25	156,490: 50	1,305,045: 79
<i>Skulder:</i>				
Drätselverket	1,024,683: 02		890,174: 85	
Diverse kreditorer	405: 06	1,025,088: 08	22: 65	890,197: 50
<i>Inkomster:</i>				
Vattenförbrukningen	57,883: 26			
Uttaxering	18,458: 80			
Enskilda arbeten	309: 59			
Diverse	22: 65	76,674: 30		
<i>Utgifter:</i>				
Räntor			33,019: 52	
Underhåll			5,911: 16	
Afskrifningar			157: 50	
Aflöningar			9,443: 33	
Skatter och brandförsäkringar			878: 34	
Kontorsomkostnader			704: 84	
Elektrisk kraft			8,725: 83	
Bränsle, olja, lyse och putsmedel			758: 15	
Vattenundersökningar			599: 81	
Andel i kostnaden för Tyggårdsvikens länsbållning			200: —	
Olycksfallsersättning			19: —	
Fyrkol			468: 11	
Diverse utgifter			1,168: 75	62,054: 34
		Kronor 2,257,297: 63		2,257,297: 63
Tillgångarna hafva ökats med		Kr. 149,510: 54		
Skulderna » » »		» 134,890: 58		
		Årets nettoaffärsvinst Kr. 14,619: 96		

Berättelse

öfver

Karlstads Gasverks verksamhet år 1911.

Gastillverkning och förbrukning.

Enligt stationsmätaren har årets gastillverkning varit 577,612 kbm. mot 560,600 kbm. under år 1910, utvisande alltså en ökning af 18,777 kbm. eller 3,00 %.

Gasbehållning i klockorna från 1910.....	1,765 kbm.
Gastillverkning 1911	577,712 »
	<hr/>
	Summa 579,377 kbm.
Gasbehållning i klockorna till 1912	2,240 »
	<hr/>
	Gasförbrukning 1911 alltså 577,137 kbm.

Då gasförbrukningen år 1910 utgjorde 561,104 kbm., har alltså gasförbrukningen ökat med 16,033 kbm. eller 3,01 %.

Den förbrukade gasen fördelas sålunda:

för allmänna belysningen (gatu-).....	108,892 kbm.	= 18,89 %
» enskilda gasbelysningen	132,158 »	= 22,89 %
» enskilda värmeändamål (kokning m. m.) ..	262,555 »	= 45,49 %
» » kraftändamål (motorer).....	6,387 »	= 1,11 %
» gasverkets egen förbrukning (belysning, värmeändamål, gasåtgång vid kopplingar och reparationer samt fyllning af ledningar)	20,000 »	= 3,45 %
» missvisning och läckage	47,145 »	= 8,17 %
	<hr/>	
	Summa 577,137 kbm.	= 100,00 %

Största gasförbrukningen pr dygn ägde rum den 22 december med 3,105 kbm. eller 0,54 % af årsförbrukningen och minsta gasförbrukningen den 25 juni med 580 kbm. eller 0,100 % af årsförbrukningen.

Gasförbrukningen pr innevånare ³¹/₁₂ 1911 mantalsskrifna har varit 32,5 kbm. mot 32,9 kbm. år 1910.

Gasen till gatubelysningen är beräknad till 125 liter pr timme och brännare, evighetslågan inberäknad.

I förhållande till år 1910 har förbrukningen ökat eller minskats enligt följande:

Allmänna belysningen	+	3,551 kbm.	=	+	3,37 %
Enskilda gasbelysningen	-	24,802 »	=	-	15,80 %
» värmeförbrukningen	+	57,441 »	=	+	28,00 %
» kraftförbrukningen	-	8,776 »	=	-	57,88 %
Gasverkets egen förbrukning		0 »	=		0,00 %
Läckage	-	11,391 »	=	-	19,45 %

Lysgas- och kraftgasförbrukningen har i likhet med närmast föregående år betydligt minskats beroende på elektricitetens fortgående landvinningar för belysnings- och kraftändamål.

Gasmätare m. m.

³¹ / ₁₂ funnos	968 konsumenter med 1,302 mätare
Under 1911 tillkommit	118 » » 118 »
<hr/>	
Summa ³¹ / ₁₂ 1910	1,086 konsumenter med 1,420 mätare

Af mätarne äro:

Vanliga mätare för belysning	419 st.	
» » » värme och kraft	759 »	1,178 st.
Automat » » » (kokgas)		242 st.
		<hr/>
		Summa 1,420 st.

³¹/₁₂ 1910 funnos: 1,234 vanliga mätare.

106 automatmätare.

Under 1911 har inköpts: 212 st. gasmätare, däraf 156 automatmätare.

Kolförbrukning.

Under 1911 har i likhet med föregående år endast användts gaskol från Old Pelton Main Colliery.

Kollager ¹ / ₂ 1911	1,080,00 (meter)ton
Inköp 1911	2,020,80 ton
<hr/>	
Summa	3,100,80 ton

Priset per meterton, upplagdt i gasverkets kolhus, för under nedanstående år inköpta gaskol har varit:

1906	1907	1908	1909	1910	1911
16,77	19,30	18,09	16,30	17,97	16,40

Gasutbytet i kbm. per ton kol har i medeltal under samma år varit:

1906	1907	1908	1909	1910	1911
284	269	267	294	302	305

Biprodukter.**Koks.**

Lager af koks ¹ / ₁ 1911	1,929 hl.	
Utöfver hvad som åtgått till retortsugnseldningen har under året från ugnarne erhållits	24,328 »	26,257 hl.

Under året har försålts:

Okrossad koks....	13.841 hl.	
Krossad koks och stybb	7,798 »	21,639 hl.
Till gasverkets exhausterdrift har åtgått.....	1,677 hl.	
Till gasverkets öfriga värmeändamål (inkl. blysmältning för rörnätet och servisledningar	170 »	
Lager af koks ¹ / ₁ 1912	2,771 »	26,257 hl.

Koksutbytet i hl. per ton förgasade kol, utöfver ugnarnas förbrukning har under nedanstående år i medeltal varit (räknadt såsom okrossad):

1906	1907	1908	1909	1910	1911
8, ^s	9, ^s	10, ^s	11, ²	12, ⁰	12, ⁹

Tjära.

Lager af tjära ¹ / ₁ 1911	175 ¹ / ₂ fat	
Tillverkning under året	328 ¹ / ₂ »	504 fat
Under året har försålts	400 fat	
Gasverkets egen förbrukning.....	3 »	
Lager af tjära den ¹ / ₁ 1912	101 »	504 fat

Den af gastillverkningen under nedanstående år lämnade tjäran motsvarar ett tjärutbyte i hl. pr ton förgasade kol af

1906	1907	1908	1909	1910	1911
0, ³⁰	0, ³⁰	0, ³⁰	0, ²⁷	0, ³¹	0, ³¹

Pris å Gas och biprodukter.

Gaspris: Lysgas	0: 20 öre per kbm.
Värme- och motorgas.....	0: 12 » » »
Koks: Okrossad	1: 20 per hl.
Krossad	1: 35 «
Rabatter: Parti af 300—600 5 %.	
» » 600—1,000 7 ¹ / ₂ %.	
» öfver 1,000 10 %.	

Tjära: I minut: 9 à 10 kronor per fat (inkl. kärl).
I parti: 6: 50 à 7: 50 kr. per fat (inkl. kärl).

Gasens kostnad.

Kostnaderna för gasens tillverkning.

Driften:

Gaskol (1,893,1 ³ ton)	31,632: 68	
Myrmalm	249: 10	
Vatten	959: 54	
Elektrisk belysning	300: —	
Exhausterdriften (kol, koks, olja och elektrisk kraft)	2,495: 70	
Omkostnader för tillvaratagning och transport af biprodukter	3,179: 70	
Renhållning	392: 41	
Diverse onkostnader (frakter, förrådskostnader, olycksfallsersättning m. m.)	2,237: 85	
Gasens rening	1,357: 73	
Kontorsomkostnader (¹ / ₃ af 1,482: 09)	494: 03	
Aflöning till ingenjör och kontorsbiträde	2,400: —	
Aflöning till gasmästare, eldare och maskinister	11,045: —	56,743: 74

Underhåll:

Byggnaders underhåll	1,513: 91	
Retortugnars underhåll (ommurning af en 8-retortsugn från grunden)	7,486: 62	
Inventariers underhåll	894: 93	
Driftapparaters underhåll	799: 12	10,694: 58

Räntor och amorteringar:

60 % af 14,654: 58	8,792: 75	
		Kronor 76,231: 07

Afdrages härifrån värdet af under året erhållna biprodukter:

Koks	25,711: 70	
Tjära	1,533: 53	27,245: 23
Så blir gasens tillverkningskostnad		48,985: 84
eller $\frac{48,985: 84}{577,612} = 8,48$ pr kbm. tillverkad gas.		48,985: 84

Lägges till ofvanstående äfven kostnaderna för gasens distribution:

Omkostnader:

Aflöning till räkenskapsförare o. skrifbiträde, inkasserare samt sekreterare	2,233: 33	
Skatter och brandförsäkringar	2,813: 60	
Kontorsomkostnader (² / ₃ af 1,482: 09).....	988: 06	6,034: 99

Underhåll:

Rörnätets underhåll	1,218: 63	
Tillsyn och reparation af privata ledningar	898: 09	
Gasmätarens uppsättning, underhåll och af- läsning	1,882: 38	3,999: 10

Räntor och amorteringar:

40 ⁰ / ₁₀ af 14,654: 58.....	5,861: 83	15,895: 92
	Summa Kronor 64,881: 76	

så kostar den försålda gasen (inkl. gatubelysningsgas)

$$\frac{64,881: 76}{509,992} = 12,72 \text{ öre per kbm. försäld gas.}$$

Medelförsäljningspriset per kbm. gas har uppgått till (inberäknadt äfven inkomst å mätarehyror):

$$\frac{13,411: 55 + 58,704: 64 + 3,079: 40 - 350: 99}{401,100 + 108,892} = 14,67 \text{ öre pr kbm.}$$

Gatubelysningen.

Gasförbrukningen härför har beräknats till 108,892 kbm.

Antalet gaslyktor vid årets slut var:

Aftonlyktor	216 st. med 220 brännare
Nattlyktor.....	148 » 151 »
Hamnlyktor	11 » 22 »

Summa 375 st. med 393 brännare

Bränntiden per lykta har varit:

för aftonlyktor	1,308 timmar
» nattlyktor	3,185 »
» hamnlyktor.....	1,695 »

Glödnät:

För lyktorna hafva användts 1543 st. glödnät, motsvarande 3,9 st. nät per lyktbrännare och år.

Glas:

Af monopolglas har användts 823 st. utgörande 2,1 st. per lyktbrännare och år.

Förutom gaslyktorna användes för gatubelysningen 14 st. oljelyktor (6 st. natt- och 8 st. aftonlyktor).

Kostnaden för gatu- och hamnbelysningen har, *oberäknadt lysgasen* uppgått till:

För lykttändare	4,749: —	
» glas, glödnät och brännare....	1,637: 24	
» lyktors underhåll	987: 61	
» fotogén m. m.	1,244: 60	
	<hr/>	

Kronor 8,618: 45

För gatu- och hamnbelysningen har Gasverket af

Hamnen erhållit.... 22,030: —

Om härifrån afdrages ofvannämnda onkostnader 8,618: 45

återstår Kronor 13,411: 55

utgörande ersättning för den beräknade gasåtgången af 108,892 kbm., motsvarande alltså 12,31 öre per kbm.

Nyanläggningar och utvidgningar.

Vid 1910 års slut var bokförda värdet af Gasverkets fasta egendom kronor 414,172: 97.

Under 1911 har värdet ökats med kostnaden för nedanstående arbeten:

Driftapparater:

För kondensorn har anordnats förbigångsledning.....	499: 47	
» kokskrossen har monterats en 6 hkr. likströmsmotor.....	804: 92	1,304: 39
	<hr/>	

Rörnätet:

Utsträckning af gasledningen i John Erikssonsgatan, med 3" ledning 422: —

Servisledning:

Under året har tillkommit 36 st. servisledningar för en kostnad af 1,825: 96

Gasmätare:

För inköp af gasmätare har utlagts	3,635: 01	
Afskrifning har skett med.....	976: 73	
Gasmätarekontots värdeökning	2,658: 28	2,658: 28
	<hr/>	

Gatulyktor:

Följande nya gatulyktor hafva uppsatts:		
2 st. i Hamngatan.		
1 » å kvarteret Anden.		
	Sammanlagd kostnad	436: 20
Fjärrtändare (system Lux) har uppsatts och har härför		
under året utbetalats	3,409: 97	3,846: 17
	<u>Summa Kronor</u>	<u>10,056: 80</u>

Vid 1911 års slut var således värdet af Gasverkets fasta egendom 424,229: 77 kronor, fördelade sig sålunda:

Byggnader	163,539: 79
Driftapparater	60,335: 44
Rörsnätet	128,377: 83
Servisledning	7,833: 31
Gasmätare	35,215: 92
Gatulyktor	28,827: 48

Inventarier och materialier.*Inventarier:*

Bokförda värdet å Gasverkets lösa inventarier utgjorde vid 1910 års		
utgång		6,375: 95
Under året har inköpts för		540: 76
Af Stadsfullmäktiges inventeringsmän är afskrifning förelaggen med	334: 75	
Försålt	138: 50	433: 25
		<u>Behållning till 1912 6,441: 46</u>

Materialier:

Bokförda värdet af materialier vid 1910 års slut var	12,186: 17
Under året har inköpts för	8,032: 56
Från mätaruppsättningar öfverblifvet	80: 56
	<u>Kronor 20,299: 29</u>

här af har åtgått till:

Enskilda arbeten	4,682: 85
Sevisledning	418: 04
Diverse utgifter	29: 75
Afläsning, uppsättning m. m. af mätare	377: 12
Olja och putsmedel	40: 52
Belysningsmaterialier	430: 08
Fotogén, sprit och rekvisita	431: —

Byggnaders underhåll	50: —	
Driftapparaters underhåll	92: —	
Retortugnarers underhåll	623: 50	
Förbildning vid kondensarn	375: —	
Egnabemsledningen	121: 95	
Euligt förslag af Stadsfullmäktiges inventeringsmän af- skrifven för	329: 58	8,001: 39
		<hr/>

Behållning till 1912 12,297: 90

Karlstad den 20 Maj 1912.

S. GULLSTRÖM.

Erik Björkman.

Sammanställning af tekniska resultat 1907—1911.

	1911	1910	1909	1908	1907
Gastillverkning i km.	577,612	560,600	566,468	555,635	564,550
ökning	+3,03 %	—	+1,95 %	—	—
minskning	—	—1,04 %	—	—1,58 %	—1,00 %
Gasförbrukning i kbm.					
för gatubelysning	108,892	105,341	101,331	98,001	91,067
» enskild lysgas	132,158	156,960	198,580	225,461	241,843
» » kok- och kraftgas	268,942	220,277	186,374	174,529	170,597
» gasverkets behov	20,000	20,000	20,000	17,000	17,800
» läckage och missvisning	47,145	58,526	58,628	41,684	41,888
Summa förbrukning	577,137	561,104	564,913	556,675	563,495
Gasförbrukning pr innevånare kbm.	32,5	32,6	33,7	33,9	35,1
Största dygnsförbrukning kbm.	3,105	2,940	3,155	3,065	3,070
Minsta » »	580	392	565	235	440
Gasutbyte pr ton kol kbm.	305	302	294	267	269
Koksutbyte pr ton kol hl. (fr. ugnarna överblifven)	12,9	12,0	11,2	10,5	9,4
Tjätutbyte pr ton kol hl.	0,31	0,31	0,30	0,34	0,33
Kolpris (inlagda i kolförrådet)	16,40	17,97	16,30	18,09	19,30
Gaspris: Lysgas	20 öre	20 öre	20 öre	20 öre	20 öre
kok- och kraftgas	12 »	12 »	12 »	12 »	12 »
Utstående gasmätare	1,420	1,302	1,293	1,171	1,018
Däraf automatmätare	242	106	50	21	—
Antal gatulyktor	375	362	356	353	341
Enskilda förbrukningen ³¹/₁₂ 1911.					
Antal gaskokare st.	1,112				
» gasspisar »	18				
» stekugnar »	53				
» badapparater »	64				
» andra vattenvärmare »	21				
» strykapparater »	17				
» gaskaminer för uppvärm. »	33				
Gasverkets nettoaffärsvinst	14,690: 09	7,146: 64	13,732: 37	—	14,031: 26

Utdrag af Drätselkammarens räkenskaper
för
Karlstads Gasverk
år 1911.

Gasverkets inkomster för år 1911 (jämförda med staten för samma år).

Fol.		Enligt stat	Verkliga		Inkomster				
					öfver		under		
					stat				
	December månads förbrukning	11,000:—							
	Hambelysningen	1,250:—							
140	Förbrukningen Jan.—September	51,000:—							
	Gasmätarehyror	2,800:—	66,050	55,757	38			10,292	62
	Utestående fordringar		2,500	4,932	78	2,432	78		
226	Allmänna gatubelysningen		22,030	22,030	—				
166	Koks		18,000	22,854	64	4,854	64		
170	Tjära		1,500	2,742	49	1,242	49		
136	Enskilda arbeten		1,500	10,327	89	8,827	89		
146	Försålda inventarier			138	50	138	50		
178	Rabatt å vattenafgifter			95	10	95	10		
	Extra anslag till:								
	Egnahemsledningen	400:—							
	Fjärrtändare	3,600:—							
	Gatulyktor	320:—	4,320	3,523	16			796	84
	Summa		115,900	122,401	94	17,591	40	11,089	46

Gasverkets utgifter för år 1911 (jämförda med staten för samma år).

Fol.			Enligt stat	Verkliga	Utgifter				
					öfver		under		
					stat				
144	Ränta och amortering af 1907 års lån	8,423: 19							
	Ränta och amortering å af Drätselverket förskjutne	5,575: 48	13,998	67	14,035	01	36	34	
151	Föreståndaren	2,000: —							
	Stadsbokhållaren	1,200: —							
	Skrifbiträde	400: —							
	Kontorsbiträde	400: —							
	Inkasseraren	600: —							
	Sekreteraren	133: 33	4,733	33	4,633	33			100
153	Mätareaflysningar	500: —							
	» uppsättning	500: —							
	» justeringar	500: —	1,500	—	1,505	26	5	26	
155	Tillsyn och reparation		600	—	898	09	298	09	
157	Skatter och brandförsäkringar		3,200	—	2,813	60			386
159	Andel i hyra för kontoret	200: —							40
	Böcker och skrifmaterialier	200: —							
	Telefonafgifter m. m.	600: —	1,000	—	1,482	09	482	09	
161	Gasmästare	2,400: —							
	Retorteldare	7,200: —							
	Maskinister	1,710: —	11,310	—	11,045	—			265
163	Extra eldning och maskinskötsel		200	—	150	50			49
165	Kol- och koksdragare	270: —							50
	Kokskrossning m. m.	1,209: —	1,470	—	2,224	24	754	24	
171	2,000 tons gaskol m. m.		34,000	—	33,150	37			849
175	20 tons myrmalm m. m.		370	—	249	10			120
177	Vattenafgifter		1,300	—	1,054	64			245
179	Reningskistornas oeh myrmalmens skötsel m. m.		2,000	—	1,357	73			642
181	Olja, trassel, putsmedel m. m.		600	—	559	48			40
183	Renhållning inom verket samt gård och gata		500	—	392	41			107
185	Lykttändare och lampskötare		8,602	50	4,749	—			3,853
187	Fotogén m. m.		1,200	—	813	60			386
189	Brännare, glas och glödnät		1,100	—	1,207	16	107	16	
191	Byggnaders underhåll		1,495	50	1,445	91			49
193	Driftapparaters underhåll		800	—	707	12			92
195	Rörnätets underhåll		1,000	—	1,136	13	136	13	
197	Retortugnars underhåll		3,200	—	2,342	10			857
199	Gatulyktors underhåll		700	—	987	61	287	61	
201	Inventariers underhåll		600	—	894	93	294	93	
205	Inköp af gasmätare		3,000	—	3,635	01	635	01	
145	» inventarier		500	—	540	76	40	76	
207	» materialier		500	—	8,032	56	7,532	56	
147	Servisledningar		700	—	1,325	42	625	42	
211	Olycksfalls- och sjukersättningar		100	—	120	—	20	—	
	Transport		—	—	—	—	—	—	—

Fol.		Enligt stat	Verkligt	Utgifter			
				öfver		under	
				stat			
	Transport						
213	Förbildning vid kondensarn	500	124 47			375	53
215	Ny motor för kokskrossen	800	504 92			295	08
217	Ny retortugn	6,000	4,536 34			1,463	66
149	Oförutsedda utgifter	2,000	2,088 10	88	10		
169	Tjära		955 46	955	46		
219	Exhausterns drift		14 15	14	15		
221	Egnahemsledn. (extra ansl.)	400	278 05			121	95
223	Fjärrtändare	3,600	3,409 97			190	03
271	Rylander & Asplund, fraktkostnader		81 76	84	76		
>	Svenska Auerkompaniet, fraktkostnader		10 26	10	26		
273	Ifö bruk, fraktkostnader		284 68	284	68		
>	Karlstads vattenverk		572 18	572	18		
135	Enskilda arbeten		4,977 83	4,977	83		
137	Gatulyktor (extra anslag)	320	436 20	116	20		
141	Gaskonsumenter		636 41	636	41		
	Uppkommet öfverskott genom nedsättning af anslaget till inköp af gaskol från 36,000: — till 34,000: — kronor	2,000				2,000	
	Summa	115,900	122,401 94	18,995 63		12,493 69	

Gasverkets affärstablå 1911.

<i>Tillgångar:</i>	Vid årets början	Vid årets slut	
Byggnader	163,539: 79	163,539: 79	
Driftapparater	59,031: 05	60,335: 44	
Röرنätet	127,955: 83	128,377: 83	
Servisledning	6,007: 35	7,833: 31	
Inventarier	6,373: 95	6,441: 46	
Materialier	12,186: 17	12,297: 90	
Gasmätare	32,557: 64	35,215: 92	
Gatulyktor	25,081: 31	28,927: 48	
Gaskol	18,651: 60	20,169: 29	
Fyrkol	186: 85		
Koks	2,006: 55	3,106: 90	
Tjära	925: 50	648: —	
Diverse gasförbrukare	16,111: 36	20,488: 50	
« Debitorer	8,654: 87	3,229: 41	
Osäkra fordringar			
	479,269: 82	4,917: 29	495,528: 52

<i>Skulder:</i>	Vid årets slut		Vid årets början	
Drätselverket	257,098: 18		256,077: 65	
Div. Kreditorer	350: 99	258,299: 17	652: 91	256,730: 56

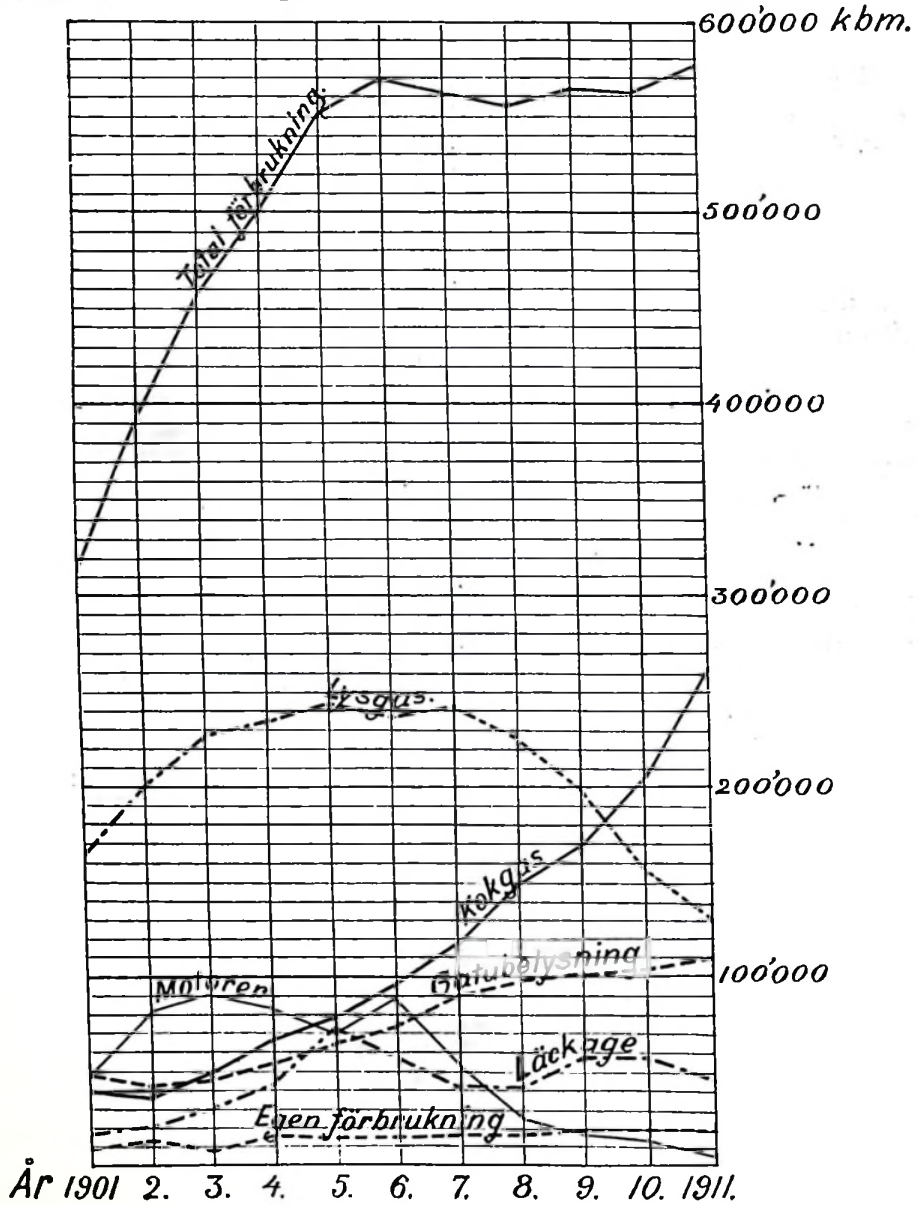
<i>Inkomster:</i>			
Ensk. Gasförbrukningen ..	50,520: 90		
Allm. belysningen	11,457: 87		
Mätarehyror	3,079: 40		
Enskilda arbeten	1,462: 26	66,520: 43	

<i>Utgifter:</i>			
Räntor	12,382: 38		
Underhåll	12,811: 30		
Afskrifningar	1,647: 06		
Aflöningar	15,678: 33		
Skatter och brandförsäkrin- gar	2,813: 60		
Kontorsomkostnader	1,465: 59		
Afläsning och uppsättning af mätare	1,801: 82		
Renhållning	392: 41		
Olja och putsmedel	600: —		
Olycksfall	120: —		
Diverse utgifter	2,117: 85		51,830: 34
		Kronor 804,089: 42	804,089: 42

Tillgångarne hafva ökats med Kr. 16,258: 70
 Skulderna » » » » 1,568: 61
 Årets nettoaffärsvinst Kr. 14,690: 09

Grafisk tabell

öfver gasförbrukningen vid Karlstads Gasverk.

Berättelse

öfver

Karlstads Elektricitetsverks verksamhet år 1911.

I. Tekniska resultat.

A. Anslutningar.

Abbonnenter.

Antal abonnenter vid årets slut utgjorde 826, däraf 170 st. med fri ström eller installationsbidrag. Ökningen i abonnentantalet utgör 56 %/o. Ackordsabbonenternas antal är 153 st.

Lampor.

Glödlampornas antal vid årets slut var 12,235 med ett sammanlagt anslutningsvärde af 568 kw., motsvarande en ökning af 28 %/o i lampantalet och 16 %/o i anslutningsvärdet. Af nämnda lampor utgöras 212 st. af ackordslampor med ett anslutningsvärde af 7,3 kw.

Fri ström har levererats till 600 ljuspunkter. Till husägare skola lämnas bidrag för 505 ljuspunkter.

Motorer.

Motorernas antal vid årets slut var 261 st., däraf 66 st. på likström med ett anslutningsvärde af 119 kw. och 197 st. på trefasström med ett anslutningsvärde af 952 kw.; totala anslutningsvärdet var således 1,099 kw.

Den totala ökningen af den kontrakterade motoranslutningen utgjorde 15,5 %/o.

Värmeapparater.

Värmeapparaternas antal var 23 st. med ett anslutningsvärde af 37,6 kw.

B. Tillverkningen.

Nyanläggningar.

Akkumulatorbatteriet har utvidgats från 432 amp.-timmar till 1,140 amp.-timmars kapacitet. Kostnaden härför har uppgått till 29,598:57 kronor. Batteriet har försäkrats hos fabrikanter Akkumulatörens fabrik A. G. och utgör premien härför 3,063:68 kronor. I efterförsäkring för det gamla batteriet har erlagts en summa af 6,726:32 kronor.

Transformatorerna.

Från transformatorerna i primärstationen har uttagits ett sammanlagdt energibelopp af 2,238,120 kwt., hvaraf 1,837,120 kwt. gått till kraftnätet och 401,000 kwt. till omformarne.

Omformarne

hafva mottagit 401,000 kwt. och levererat i likströmsenergi 310,603 kwt., däraf 211,877 kwt. levererats direkt till likströmsnätet och 98,726 kwt. till ackumulatorbatteriet.

Akkumulatorbatteriet

har mottagit 98,726 kwt. och levererat 79,950 kwt. till likströmsnätet.

Vid verkets högsta belastningstillfällen har från batteriet uttagits intill 235 hkr.

Verkets totala årsproduktion.

Den totala produktionen uppgick till 3,128,947 kwt., fördelade sålunda:

direkt till trefasnätet	1,837,120 kwt.
till likströmsnätet genom omformarne.....	211,877 »
» » » batteriet	79,950 »

Summa 2,128,947 kwt.

Årsproduktionen motsvarar en ökning af 11,4 %.

Belastningsförhållanden.

Den totala belastningen var störst den 14 dec. med 897,6 hkr. Medeltalet af 24 afläsningar (kraftarrendet) utgjorde 656,2 hkr. och öfversteg det tingade minimum med 6,2 hkr.

Största belastningen å likströmsnätet har varit 540 ampère, motsvarande 350 hkr. På grund af ackumulatorbatteriets förstoring har kraftförbrukningen från Dejefors kunnat begränsas till ungefär det tingade kraftbeloppet ehuru årsproduktionen ökats med 11,4 %.

C. Distributionen.*Utvidgningar.*

För distribution af ström till stadsdelarne Viken och Berget har från korsningen mellan Hamn- och Grefvegatorna framdragits en 3,000 volts jordkabel till den öppna platsen vid Vikengatan och en transformatorstation för en kapacitet af 50 k. v. a. uppförts å nämnda plats. Från transformatorstationen har luftledningar framdragits i de större gatorna å Berget samt i Vikengatan till Orrholmsgatan och öfver Stadsträdgården till Tullhuset.

Gatubelysningen har i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut utökats med lampor å Berget, Wåxnäsvägen, Haga och Hagaborg.

För distribution af belysningsström till Wåxnäs och Dalmers har från kabeln i Wåxnäsgatan uppdragits en luftledning i Wåxnäsvägen med afgreningsledning till Wåxnäs egendom.

Den sammanlagda kostnaden härför belöper sig på 8,242:13 kronor. Anslaget till nämnda arbeten var 8,280:— kronor.

Kabelnätet för likriktad ström,
har utvidgats med ledning i John Erikssonsgatan mellan Värmlands- och Bergslagsgatorna.

Servisledningar.

Under året har utförts 68 st. serviser för en sammanlagd kostnad af 4,262:65 kronor.

Mätare.

Mätare hafva inköpts för en summa af 8,014:08 kronor och strömbegränsare för en summa af 2,790:99 kronor.

D Konsumtionen.

Förbrukningen för belysningsändamål.

Enligt mätare uppgick förbrukningen vid årets slut till 120,054 kwt. utgörande en ökning af 18 %.

Inkomsten på ackordslampor utgjorde 7,437:25 kronor, däri Stadshotellet och Grand hotell afgifter ingå med 5,750:— kronor,

Förbrukning för motordrift uppgick till:

å likströmsnätet å 40 öre pr kwt.	1,945	kwt.
å » » 20 » » »	2,902,50	»
å » » 15 » » »	17,224	»
å växelströmsnätet å 7 1/2 öre pr kwt.	70,049	»

Summa 92,120,50 kwt.

Ökningen utgör 10 %.

Förbrukning för värmeändamål

uppgick till 10,479,3 kwt.

II. Ekonomi.

A. Förbrukningsafgifter.

Förbrukningsafgifterna hafva belöpt sig på 141,444:92 kronor fördelade sålunda:

för belysning (privat)	54,798:05
» gatubelysning	4,777:50
» kraft	77,154:66
» värme	314:38
» mätarehyror	4,400:33

Summa Kronor 141,444:92

Förbrukningsafgifterna hafva ökats med 17,3 %.

B. Inkomster och utgifter samt vinst.

Årets affärsvinst uppgår enligt bifogade affärstablå till 43,265:66 kronor. Vinsten har ökats med 62,5 % . Vinstmedlen hafva användts för utvidgning af ackumulatorbatteriet och ledningsnätet samt inköp af materialier och inventarier.

Karlstad den 17 Maj 1912.

JOHN THALÉN.

Utdrag ur Drätselkammarens räkenskaper
för
Karlstads Elektricitetsverk
år 1911.

Elektricitetsverkets inkomster år 1911 (jämförda med staten för samma år).

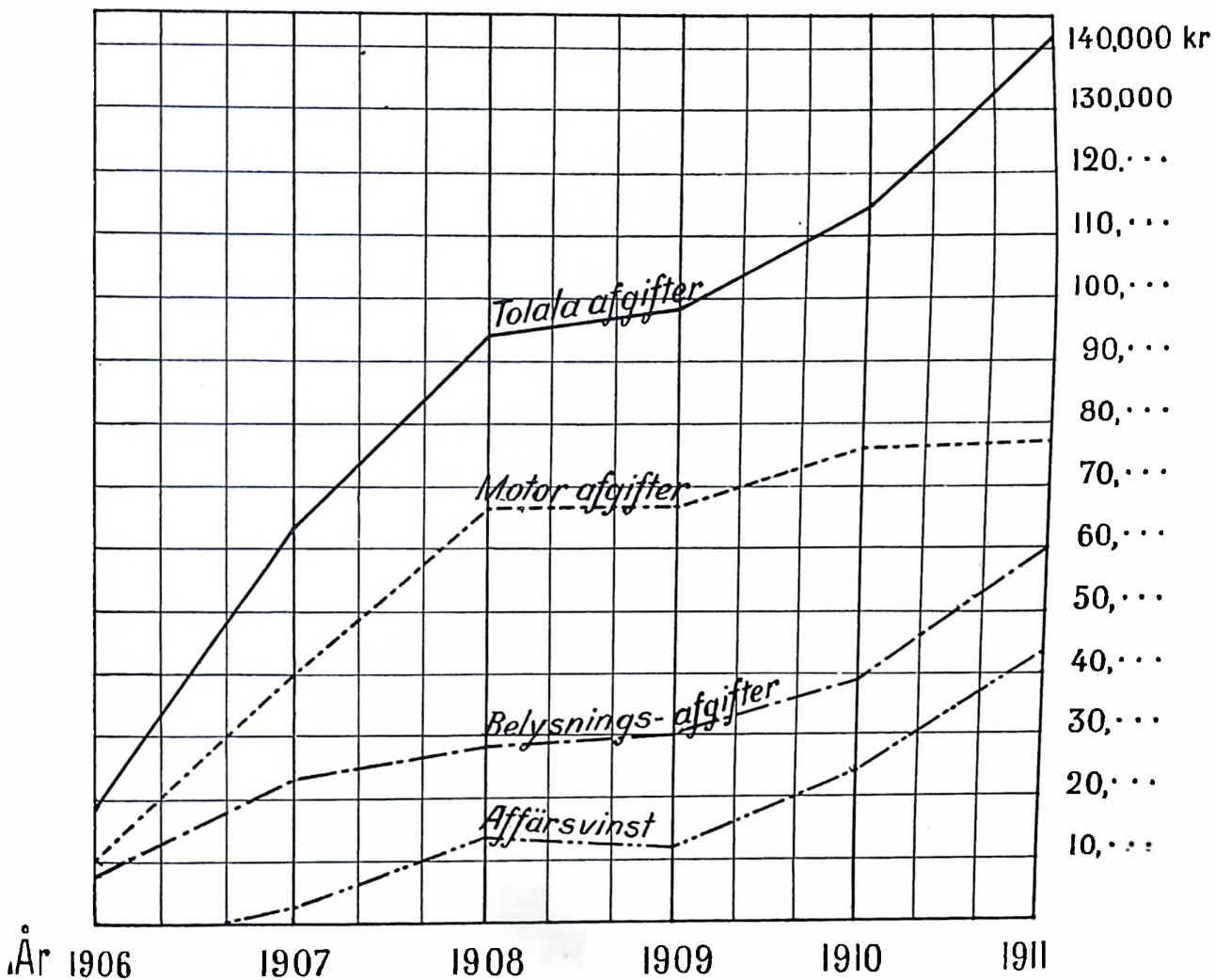
Fol.		Enligt stat	Verkliga		Inkomster					
					öfver		under			
					stat					
	December månads förbrukning	9,500:—								
	Strömförbrukningen Januari—September	30,000:—								
111	Vattenverket	8,800:—								
	Diverse motorer	32,000:—								
	Mätarehyror	3,500:—								
			83,800	—	76,550	65			7,249	35
	Utestående fordringar	2,000	—	9,020	85	7,020	85			
145	Hagaborgs gatubelysning	1,850	—	1,850	—					
203	Norrmalms Elektriska A.-B.	5,500	—	5,500	—					
203	Karlstads Mekaniska Verkstad	19,968	75	15,000	—				4,968	75
	Brist		36,246	27						
	Skuldökning	40,652. 08								
	Uttaxering	1,246: 27								
					41,898	35	5,652	08		
199	Erik Olsson			750	—	750	—			
210	Karlstads Glasbruk			2,333	33	2,333	33			
218	Fr. Odén			5,000	—	5,000	—			
218	Kristina Skogström			900	—	900	—			
118	Enskilda arbeten			7,266	33	7,266	33			
	Extra anslag till:									
	Gatubelysning	1,400	—	2,927	50	1,527	50			
	Summa	150,765	02	168,997	01	30,450	09	12,218	10	

Elektricitetsverkets utgifter för år 1911 (jämförda med staten för samma år).

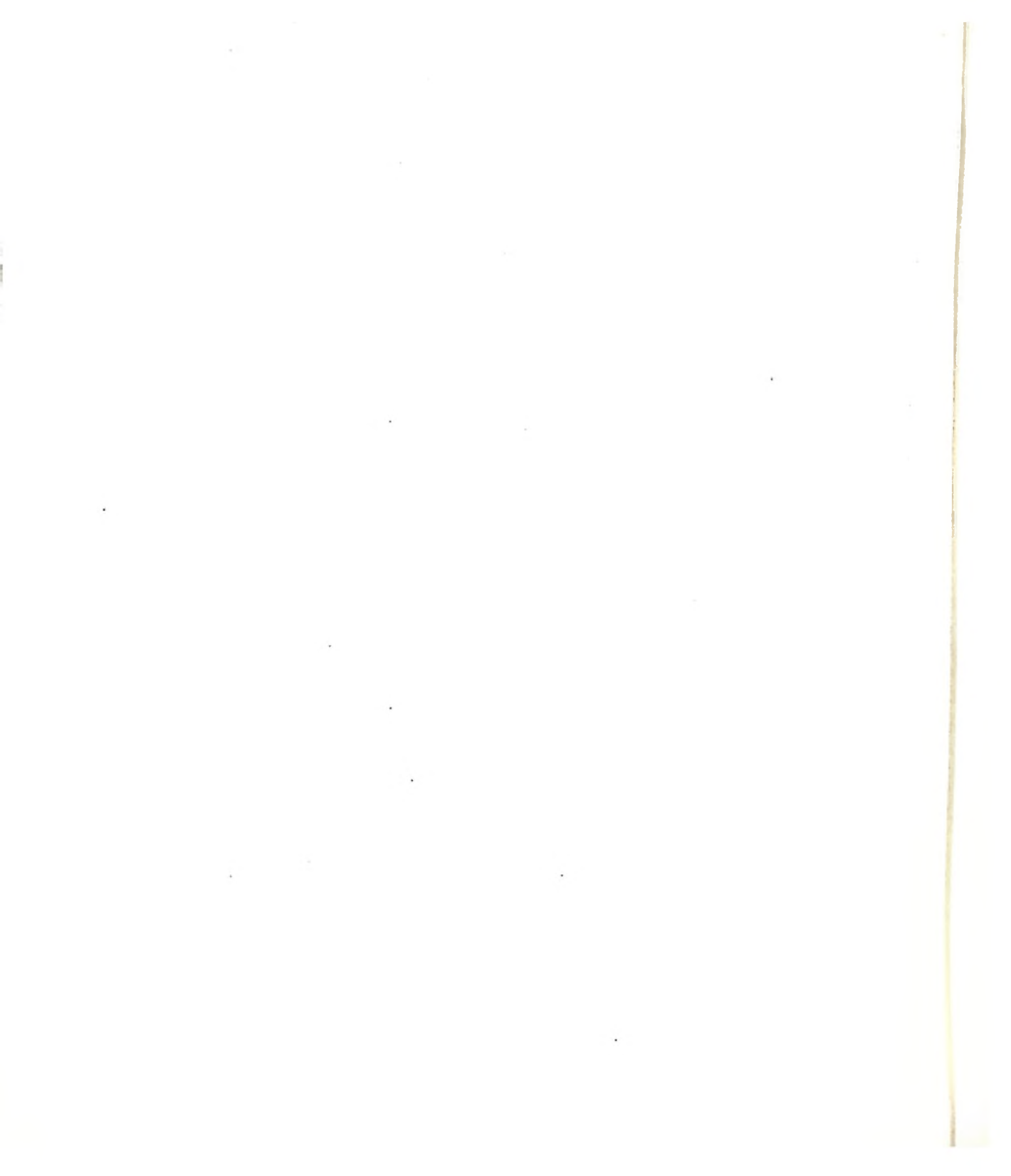
Fol.		Enligt stad		Verkliga		Utgifter				
						öfver		under		
						stat				
120	Ränta o. amortering af 1907 års lån	15,406: 28								
	Ränta å af Drätselverket förskjutna medel	5,567: 90	20,974	18	20,662	72			311	46
	Styrelsens sekreterare	138: 34								
	Driftsingenjören	3,600: —								
	Stadsbokhållaren	750: —								
127	Skrifbitrådet	300: —								
	Kontorsbitrådet	200: —								
	Inkasseraren	400: —	5,383	34	5,316	15			67	19
129	Skatter och brandförsäkringar	1,800 —	1,800	—	1,042	91			757	09
131	Kontorsomkostnader	650 —	650	—	1,215	67	565	67		
133	Maskinister och montörer	7,320 —	7,320	—	7,560	—	240	—		
135	Olja och trassel	100 —	100	—					100	—
137	Batteriets underhåll	500 —	500	—	7,764	45	7,264	45		
139	Bränsle	200 —	200	—	134	83			65	17
141	Renhållning	200 —	200	—	56	15			143	85
143	Dejefors Kraftbolag	51,187	51,187	50	51,187	50				
145	Hagaborgsbelysningens underhåll	450 —	450	—	874	98	424	98		
147	Byggnaders underhåll	200 —	200	—	541	19	341	19		
149	Driftapparaters underhåll	1,000 —	1,000	—	1,449	45	449	45		
151	Kabelnätets underhåll	500 —	500	—	398	79			101	21
153	Inventariers underhåll	200 —	200	—	56	55			143	45
155	Mätares underhåll	200 —	200	—	1,022	48	822	48		
157	Inköp af inventarier	1,300 —	1,300	—	1,582	50	282	30		
159	» mätare	5,000 —	5,000	—	8,014	08	3,014	08		
161	Olycksfallsförsäkring	100 —	100	—					100	—
163	Nya servisleddningar	1,500 —	1,500	—	4,067	97	2,567	97		
165	Ändringar i primärstation	400 —	400	—	135	—			265	—
167	Telelönerna till montörerna	200 —	200	—	90	—			110	—
169	Utvidgning af ledningsnätet	5,000 —	5,000	—	4,918	76			81	24
171	Diverse utgifter	1,000 —	1,000	—	1,779	87	779	87		
	Installationsbidrag	5,000 —	5,000	—					5,000	—
175	Inköp af strömbegränsare	2,000 —	2,000	—	2,790	99	790	99		
177	» nytt batteri	37,000 —	37,000	—	30,406	05			6,593	95
107	Driftapparater				58	30	58	30		
111	Strömtörbrukningen				513	37	513	37		
113	Strömkonsumenter				1,320	40	1,320	40		
117	Enskilda arbeten				5,487	80	5,487	80		
179	Materialier				306	17	306	17		
181	Bergets belysning	7,152: 31								
183	Haga-Wäxnäsledningen	1,089: 82			8,242	13				
	Extra anslag till:									
	Gatubelysningen		1,400	—			6,842	13		
	Summa		150,765	02	168,997	01	32,071	60	13,839	61

Elektricitetsverkets affärstablå 1911.

<i>Tillgångar:</i>	Vid årets början		Vid årets slut	
Byggnader	91,485: 69		91,485: 69	
Driftapparater	73,480: 50		104,426: 45	
Kabelnätet	187,361: 14		200,522: 03	
Servisledningar	15,037: 31		19,160: 62	
Inventarier	5,565: 01		6,386: 96	
Materialier	3,644: 83		2,520: 21	
Mätare	37,797: 49		48,487: 56	
Diverse debitorer	28,534: 73	442,906: 70	50,705: 30	523,696: 82
<i>Skulder:</i>				
Drätselverket	411,668: 49		374,039: 11	
Diverse kreditorer	1,383: 49	413,051: 90	1,488: 41	375,527: 52
<i>Inkomster:</i>				
Ensk. strömförbrukningen .	129,563: 20			
Allm. belysningen	3,902: 52			
Mätarehyror	4,400: 33			
Enskilda arbeten	1,820: 64			
Diverse	84: 71			
Uttaxerade medel	1,246: 27	141,017: 67		
<i>Utgifter:</i>				
Räntor			17,640: 02	
Underhåll			11,542: 16	
Afskrifningar			276: 75	
Löner			12,876: 15	
Skatter och brandförsäkringar			1,042: 91	
Kontorsomkostnader			1,215: 67	
Kraftbolaget			51,187: 50	
Diverse			1,970: 85	97,752: 01
		Kronor 996,976: 35		996,976: 35
Tillgångarne hafva ökats med			Kr. 80,790: 12	
Skulderna hafva ökats med			» 37,524: 46	
			Årets nettoaffärsvinst 43,265: 66	

Förbrukningsavgifterna och affärsvinsten.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN:S A.-B:s TRYCKERI.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 20 Juni.

N:o 7.

42. Magistratens förslag till jämkning i nu gällande indelning af staden i valkretsar för stadsfullmäktigeval.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enligt lagen den 26 maj 1909 skall för val af stadsfullmäktige stad med mer än 10,000 innevånare indelas i valkretsar så, att hvarje krets kommer att utse minst tio, högst tjugufem stadsfullmäktige efter den beräkningsgrund, att i allmänhet en stadsfullmäktig utses för hvarje tal, motsvarande det, som erhålles, då stadens mantalsskrifna folkmängd delas med antalet stadsfullmäktige för hela staden, att hvarje valkrets skall kunna omslutas med en sammanhängande gränslinje samt att antalet fullmäktige för hela staden varder, i den mån utan olägenhet kan ske, lika fördeladt på de särskilda valkretsarne.

Valbarhet är icke inskränkt inom valkretsen.

Magistraten har att upprätta förslag till valkretsindelningen jämte antalet fullmäktige för hvarje valkrets, men Stadsfullmäktige hafva att i ämnet besluta.

På Magistratens förslag blef genom Stadsfullmäktiges beslut den 19 maj 1910 staden för val af Stadsfullmäktige indelad i två valkretsar, norra och södra valkretsen, som hvardera välja aderton fullmäktige, och bestämdes gränslinjen mellan valkretsarna sålunda: ådran mellan Suttersälven och Mariebergsviken, Mariebergsviken, Hööksgatan, Rosenborgsgatan, Klarälvens västra gren till västra bron, Residenstorget, Tingvallagatan, Eneströmsgatan, Statens järnväg, Karlagatan, Verkstadsgatan, Djäknegatan, därifrån vinkelrätt till Lambergskärn, Lambergskärn och yttre hamnen, hvarjämte stadgades, att till norra valkretsen skulle räknas de 282 i mantalslängden sist upptagna och till den södra de 69 först upptagna personer under rubriken »utan stadigt hemvist».

Hvardera valkretsen kom att innehålla 8,367 personer eller jämt hälften af stadens då mantalsskrifna folkmängd 16,734.

Förhållandena hafva sedermera väsentligen ändrats. Stadens mantalsskrifna folkmängd utgör nu 17,683. Om man frånräknar dem, som upptagits under rubriken «utan stadigt hemvist», 576, komma 9,582 personer på södra valkretsen och endast 7,525 på den norra.

Anledningen till denna betydliga förändring är hufvudsakligen att söka däri, att mekaniska verkstadens personal, som vid mantalsskrifningen för 1910 blef i sin helhet skriven på verkstaden, som tillhörde norra kretsen, sedermera skrivits i sina hemvist, till stor del belägna inom södra valkretsen.

Valkretsindelningen tarfvar sålunda nu en jämkning så, att norra valkretsen ökas och den södra förminskas.

Med utgående från förut tillämpad grundsats, att å Klaraborg skrifna fattighjonen 225, som efter gränsindelningen höra till södra kretsen, och de utan stadigt hemvist upptagna 576 skola sammanslagna uppdelas till hälften å hvardera kretsen, låter sig denna jämkning verkställas genom öfverförande från södra till norra kretsen af kvarteren Kilen, Tor, Anden, Hybelejen, Renen, Hunden, Hjorten och Hästen å Herrhagen med tillsammans 961 mantalsskrifna personer.

Norra kretsen skulle härigenom innehålla 8,886 mantalsskrifna personer och den södra 8,797 eller så nära lika, som lämpligen kan åstadkommas.

Magistraten vill sålunda föreslå den jämkning i nu gällande indelning i valkretsar för stadsfullmäktigeval här i staden.

att gränslinjen mellan valkretsarna i stället för att från Karlagatan följa Verkstadsgatan och Djäknegatan samt därifrån gå vinkelrätt till Lambergskärn måtte bestämmas att från Karlagatan följa Sundbergsgatan, Herrhagstorget och Bergslagsgatan samt därifrån rakt ut till Lambergskärn; samt

att det må bestämmas, att till norra valkretsen skola räknas de 400 i mantalslängden sist upptagna och till den södra öfriga (nu 176) däri först upptagna personer under rubriken «utan stadigt hemvist».

Karlstads rådhus den 13 maj 1912.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 50.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver ett af Magistraten framställdt förslag till jämkning i nu gällande indelning af staden i valkretsar för Stadsfullmäktigeval.

Efter erinran om den af Stadsfullmäktige under år 1910, på Magistratens förslag, godkända indelning af staden i valkretsar för val af Stadsfullmäktige hade Magistraten uti sin förevarande framställning anfört, att, under det enligt 1910 års valkretsindelning hvardera valkretsen kommit att innehålla jämt hälften af stadens då mantalsskrifna folkmängd, förhållandena så ändrats, att af stadens nu mantalsskrifna folkmängd, som utgjorde 17683, på södra valkretsen komme 9582 personer och på den norra endast 7525, därvid frånräknats de, som upptagits "utan stadigt hemvist" till ett antal af 576.

Anledningen till denna förändring vore hufvudsakligen att söka däri, att mekaniska verkstadens personal, som vid mantalsskrifningen för år 1910 blifvit i sin helhet skriven på verkstaden, tillhörande norra kretsen, sedermera skrifs i sina hemvist, till stor del belägna inom södra kretsen.

En jämkning i valkretsindelningen vore sålunda erforderlig och hade Magistraten ansett sådan jämkning kunna verkställas genom öfverförande från södra till norra kretsen af kvarteren Kilen, Tor, Anden, Hybelejen, Renen, Hunden, Hjorten och Hästen å Herrhagen med tillsammans 961 mantalsskrifna personer, och skulle härvid fortfarande tillämpas den nu gällande grundsatsen, att å Klara-borg skrifna fattighjonen, 225, som efter gränsindelningen hörde till södra kretsen, och de utan stadigt hemvist upptagna, nu utgörande 576, skulle samman-slagna uppdelas till hälften å hvardera kretsen.

I anledning häraf hade Magistraten föreslagit den jämkning i nu gällande indelning i valkretsar för stadsfullmäktigeval här i staden,

att gränslinien mellan valkretsarne i stället för att från Karlagatan följa Verkstadsgatan och Djäknegatan samt därifrån gå vinkelrätt till Lambergskärn måtte bestämmas att från Karlagatan följa Sundbergsgatan, Herrhagstorget och Bergslagsgatan samt därifrån rakt ut till Lambergskärn, samt

att det måtte bestämmas, att till norra valkretsen skulle räknas de 400 i mantalslängden sist upptagna och till den södra öfriga (nu 176) däri först upptagna personer under rubriken "utan stadigt hemvist".

Efter hållen öfverläggning beslöt Beredningsutskottet hemställa,
att Magistratens ifrågavarande förslag till jämkning i nu gällande
indelning af staden i valkretsar för val af stadsfullmäktige måtte af
Stadsfullmäktige godkännas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

43. Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårds-
nämnden i Karlstad den 1 Augusti 1911.*

§ 101.

Beslöt Hälsovårdsnämnden till Herrar Stadsfullmäktige ingifva en så lydande
framställning:

«Till Herrar Stadsfullmäktige.

Sedan flere år tillbaka har Hälsovårdsnämnden insett, att Djäknefältet icke
uppfyllde alla de kraf, som från hygienisk synpunkt böra ställas på en upplags-
plats för renhållningsverk och afstjälplingsplats för sopor och orenlighet i en stad
med Karlstads folkmängd, och Nämnden har vid upprepade tillfällen dryftat frågan
om möjligheten för en förflyttning af upplagen.

Svårigheten att finna en lämpligare plats och hänsynen till de kostnader, en
förflyttning skulle medföra, hafva emellertid orsakat uppskof med frågan.

De fordringar, som en dylik upplagsplats bör uppfylla, äro

dels att deusamma å ena sidan ligger tillräckligt långt bort från de bebyggda
delarna af staden för att icke medföra sanitära olägenheter eller ens obchag för
stadens invånare men å andra sidan icke är så långt aflägsen, att kostnaderna för
transport af spilloing och orenlighet ställa sig oskäligt dyra,

dels ock att platsen ligger fritt och att staden behärskar så stort område
omkring upplagen, att den kan förhindra allt byggande i närheten och allt tagande
af väg öfver platsen.

Härtill kommer, att, därest en ny plats upplåtes, denna bör väljas så, att ett kommunalt renhållningsverk därå kan uppföras, för att de kostnader, som nu nedläggas, må kunna komma staden till godo, för den händelse staden i framtiden skulle vilja öfvergå till ett dylikt renhållningssystem.

Då Djäknefältet först togs i bruk för ifrågavarande ändamål, funnos i dess närhet endast ett par boningshus, hvilka dock äfven de lågo på ett rätt betydligt afstånd från upplagen. Sedermera hafva allt flera byggnader uppförts på dessa områden och den enskilda väg, som leder midt igenom afstjälpningsplatsen och bildar utfartsväg för Örsholmen, Alvik och Elverum, blifvit allt mer trafikerad.

Hälsovårdsnämnden har genom upprepade erinringar såväl till renhållningsentreprenören som till stadens drätselkammare, under hvars vård de allmänna afstjälpningsplatserna stått, sökt åstadkomma en noggrann skötsel af platsen. Särskildt har Nämnden denna vår anmodat drätselkammaren tillse, att upplagen beströddes med torfströ och kalk, och har Nämnden vid flera besök på platsen därefter kunnat konstatera, att de föreskrifna åtgärderna orsakat en betydlig minskning af de olägenheter af elak lukt och flugor, som förut förefunnits. Någon hälsofara därifrån torde således för närvarande icke föreligga, men gifvetvis måste upplagen medföra en del obehag i synnerhet för dem, som hafva sin väg öfver platsen.

Ju mer staden utvidgas åt detta håll, desto större blifva emellertid olägenheterna, och särskildt med tanke på, att en förflyttning af upplagsplatsen blifver nödvändig, om hela detta område intages i stadsplanen, har Hälsovårdsnämnden ansett sig icke kunna uppskjuta att framkomma med ett förslag till frågans lösning.

Vid öfvervägande af hvilka platser vid en förflyttning skulle kunna komma i fråga och efter iakttagelser på stället har Hälsovårdsnämnden funnit norra delen af den i Klarälven belägna ön Örsholmen vara den i alla afseenden lämpligaste, under förutsättning att en körbro uppföres öfver den mellan ön och staden befintliga smalare ältgrenen. Norra delen af nämnda ö till en areal af cirka 181 tunnland upptages af egendomen Örsholmen, som äges af Kristina Wennerströms dödsbo. Ur synpunkten af platsens användbarhet för lång framtid har Hälsovårdsnämnden ansett med stadens fördel mest förenligt, att staden nu förvärfvar hela nämnda område, som är fullt tillräckligt, äfven om ett kommunalt renhållningsverk för stadens behof skulle komma att inrättas. Hälsovårdsnämnden har med anledning häraf från renhållningsentreprenören Georg Wennerström såsom ombud för Kristina Wennerströms dödsbo begärt uppgift på det pris, för hvilket sterbhuset vore villigt till staden afhända sig egendomen Örsholmen, samt af denna erhållit följande anbud:

«Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Som Hälsovårdsnämnden i och för eventuel förläggning af renhållningsverket med dertill hörande upplagsplatser för latrin och sopor å Örsholmen infordrat

uppgift å försäljningssumma af nämnda egendom att inköpas för stadens räkning, så får jag så väl å egna som öfriga Kristina Wennerströms sterbhusdelegares vägnar meddela att priset är tjugufemtusen (25,000) kronor samt följande bestämmelser och vilkor:

1:o att egendomen så snart ske kan tages i anspråk för här ofvan afsedt ändamål,

2:o att undertecknad under den tid jag innehar renhållningsverket må ega rätt att arrendera gården mot en årlig arrendesumma af sjuhundra (700) kronor och därunder åtnjuta fri vedbrand för gårdens behof samt tillåtelse att använda den bro som för renhållningsverkets behof kan komma att byggas mellan Örsholmen och fastlandet; dessutom fritager jag mig från skyldigheten att under arrendetiden underhålla till egendomen hörande byggnader

3:o och förbinder jag mig stå fast vid detta erbjudande till innevarande års slut.

Örsholmen, Karlstad den 1 Augusti 1911.

GEORG WENNERSTRÖM.α

Hälsovårdsnämnden vill därför hemställa, det Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta *dels* att för ett pris af tjugufemtusen kronor och i öfrigt på de villkor, som förestående anbud innehåller, af Kristina Wennerströms sterbhusdelägare för ofvan angifna ändamål förvärfva egendomen Örsholmen på ön med samma namn *dels ock* att uppdraga åt Drätselkammaren med biträde af sakkunnig person att inkomma med utredning öfver kostnaderna för byggande af en körbro dit öfver, framdragande af vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön.α

Denna § justerades genast.

Som ofvan

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 29 november 1911.

§ 9.

Hälsovårdsnämnden hade hos stadsfullmäktige gjort framställning, att stadsfullmäktige måtte besluta *dels* att för ett pris af 25,000 kronor af Kristina Wennerströms sterbhusdelägare inköpa egendomen Örsholmen på ön med samma namn för renhållningsverkets förläggande därstädes och *dels* uppdraga åt drätselkammaren

att med biträde af sakkunnig person inkomma med utredning öfver kostnaderna för byggande af en körbro dit öfver, frändragande af vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön; och hade drätselkammaren uppå remiss att yttra sig i ärendet.

Drätselkammaren fann icke Örsholmen vara den lämpliga platsen för ett renhållningsverk. Den låge för nära bebyggda platser på norra stranden om Klarälven, där marken befunde sig i enskilda personers ägo, och ytterligare bebyggande kunde väntas, hvaraf följden endast skulle blifva samma klagomål, som framställets mot Djäknefältet. Den föreslagna stadsplanen för industritomter och egna hem mellan Djäknefältet och älven låge äfven så nära, att, om renhållningsverket förlades till Örsholmen, det skulle hindra tomtförsäljning eller eventuellt nedsätta tomtvärdet. För öfrigt ägde staden själf mark, som vore lämpligare och utan afsaknad för en mycket lång framtid kunde upplåtas. Drätselkammaren hade därvid tänkt på ägofiguren n:o 1122, äfven det en ö i östra Klarälfgrenen, eller på ägofiguren n:o 375 på Lambergsslätten intill östra älfgrenen. Båda dessa platser voro belägna något längre bort än den af hälsovårdsnämnden föreslagna platsen.

Drätselkammaren hade äfven låtit stadsbyggmästaren uppgöra två olika kostnadsförslag för anläggningens utförande, hvardera förslaget omfattande trenne alternativ. Förslag n:o 1 afsåg anläggandet af smalspårig järnväg med anknjtning till Munkforsbanans hamnspår samt trafikens drifvande med elektrisk kraft, och förslag n:o 2 var beräknad för vanlig körtrafik. Inom hvardera förslaget upptog alt. A anläggningens förläggande till Örsholmen, alt. B dess förläggande till ägofiguren n:o 1122 och alt. C dess förläggande till ägofiguren n:o 375.

Då emellertid förslaget n:o 1 ställde sig alltför dyrbart, fann Drätselkammaren sig icke kunna förorda något sådant förslag, utan ansåg, att man tillsvidare borde kunna nöja sig med vanlig körtrafik. Vidare fann Drätselkammaren sig böra afstyrka renhållningsverkets förläggande till Örsholmen på ofvan angifna skäl och då det ställde sig så mycket dyrare än de andra förslagen. Af de båda öfriga alternativen enligt förslag 2 ville drätselkammaren förorda alt. B, ehuru detta förslag ställde sig dyrare än alt. C, men ville drätselkammaren därvid framhålla, att ägofiguren n:o 1122 ägde ytterst ringa värde, medan däremot ägofiguren n:o 375 vore odlad åker, att renhållningsverket låge mera isolerat på en ö än på fastlandet, hvarigenom elak lukt ej gjorde sig så kännbar, samt att man genom att omhägna platsen för anläggningen med planteringar kunde ytterligare förhindra spridning af lukten.

Då kostnadsförslagen endast voro uppgjorda för att erhålla jämförande beräkningsgrunder, borde, sedan stadsfullmäktige uttalat sig för, enligt hvilket af de alternativa förslagen renhållningsverket skulle anläggas, definitiva kostnadsberäk-

ningar uppgöras, och ansåg drätselkammaren därvid, att det borde uppdragas åt kammaren att uppgöra förslag för framdragande af vägar och byggande af bro samt åt hälsovårdsnämnden att med biträde af sakkunnig person uppgöra förslag till uppförande af byggnader för latrinupplag, då ett samarbete mellan hälsovårdsnämnden och en sakkunnig borde få ett bättre resultat än om äfven denna utredning öfverlämnades åt drätselkammaren.

På grund af det nu anförda beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte *dels* afslå hälsovårdsnämndens förslag om inköp af egendomen Örsholmen, *dels* i princip uttala sig för att renhållningsverket skulle förläggas till egofiguren n:o 1122 enligt alt. B af förslaget n:r 2 och *dels* uppdraga åt drätselkammaren att uppgöra definitivt kostnadsförslag för framdragande af vägar och byggande af bro samt åt hälsovårdsnämnden att med biträde af sakkunnig person uppgöra kostnadsförslag till uppförande af byggnader för latrinupplag.

Som ofvan

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Kostnadsförslag till nytt renhållningsverk i Karlstad.

Förslag N:o 1.

Detta förslag omfattar 3:ne alternativ, hvilka hafva gemensamt anläggandet af smalspårig järnväg med anknytning till Munkforsbanans hamuspår samt trafikens drifvande med elektrisk kraft. Förslaget är uppdeladt i 3:ne alternativ, af hvilka

Alternativ A. upptager anläggnings förläggande till Örsholmen.

Alternativ B. dess förläggande till egofiguren N:o 1,122 och Alternativ C, dess förläggande till egofiguren N:o 375.

Kostnadsförslaget till den elektriska driftanläggningen omfattar ej vagnar, men deremot elektromotiv och kompletta kraftledningar.

Alternativ A.

Pudretfabriken	26,000: —
Bro af beton och järn, beräknad för järnvägsdrift	22,000: —
Uppfyllning af järnvägsbank från bron fram till pudretfabriken	9,600: —
Uppfyllning af järnvägsbank från stjertspåret fram till bron.....	3,750: —
Smalspårig järnvägsanläggning.....	12,500: —

Anordnandet af järnvägsöfvergång vid gamla Djäknefältsvägen (der denna skär det nya spåret)	1,000: —	
Lastbrygga vid ändan af stjertspåret (vid Karlstads Snickerifabrik)	2,000: —	
Elektrisk kraftanläggning m. m.	14,000: --	90,850: --
Inköp af egendom på Örsholmen		25,000: --
		<u>S:a Kronor 115,850: --</u>

Alternativ B.

Pudrettfabriken	26,000: —	
Bro af beton och järn, beräknad för järnvägsdrift	22,000: --	
Uppfyllning af järnvägsbank fram till bron samt järnvägsbankar och uppfyllning omkring pudrettfabriken på ön	23,000: --	
Smalspårig järnvägsanläggning	14,250: —	
Anordnandet af järnvägsöfvergång vid gamla Djäknefältsvägen	1,000: —	
Lastbrygga vid ändan af stjertspåret (vid Karlstads Snickerifabrik)	2,000: —	
Elektrisk kraftanläggning m. m.	16,000: —	104,250: --
		<u>S:a Kronor 104,250: --</u>

Alternativ C.

Pudrettfabriken	26,000: —	
Uppfyllning af järnvägsbankar	19,500: —	
Smalspårig järnvägsanläggning	19,525: —	
Järnvägstrummor	1,600: —	
Lastbrygga vid ändan af stjertspåret (vid Karlstads Snickerifabrik)	2,000: --	
Elektrisk kraftanläggning	17,000: —	85,625: —
		<u>S:a Kronor 85,625: --</u>

Förslag N:o 2.

Detta förslag omfattar 3:ne alternativ, af hvilka

Alternativ A. upptager anläggningens förläggande till Örsholmen.

Alternativ B. dess förläggande till egofiguren N:o 1,122 och

Alternativ C, dess förläggande till egofiguren N:o 375.

Alternativ A.

Pudrettfabriken	24,000: —
Bro af trä, beräknad för hästtrafik	14,000: --
Uppfartsväg från gamla Djäknefältsvägen fram till bron	1,250: --

Anläggandet af ny väg från vägöfvergången vid stjernspåret fram till uppfartsvägen till bron. Vägen lägges i gator enligt nya stadsplaneförslaget	3,300: —	
Utfyllnad af vägbank från bron fram till pudrettfabriken	2,570: —	
Vägbeläggning från bron fram till pudrettfabriken	3,760: —	
Uppfartsväg vid brons Örsholmssida	1,250: —	
Uppfartsvägar på pudrettfabrikens båda kortsidor	1,250: —	
Vägar på ömse sidor om pudrettfabriken (långsidorna).	1,150: —	52,530: —
Inköp af egendom på Örsholmen		25,000: —
		<u>S:a Kronor 77,530: —</u>

Alternativ B.

Pudrettfabriken	24,000: —	
Bro af trä, beräknad för hästrafik	6,000: —	
Uppfartsväg från gamla Djeknefältsvägen fram till bron	1,250: —	
Anläggning af ny väg från vägöfvergången vid stjernspåret (vägen lägges i gator enligt nya stadsplaneförslaget)	4,960: —	
Iordningsställandet af gamla vägen från slutpunkten af den nya vägen fram till uppfartsvägen till bron	2,800: —	
Utfyllnad af vägbank från bron fram till pudrettfabriken samt till vägar omkring densamma	1,500: —	
Vägbeläggning från bron fram till pudrettfabriken	1,600: —	
Uppfartsväg till bron på Ö-sidan	1,250: —	
Uppfartsvägar på pudrettfabrikens kortsidor	1,250: —	
Vägar på ömse sidor om pudrettfabriken (långsidorna).	1,150: —	45,760: —
		<u>S:a Kronor 45,760: —</u>

Alternativ C.

Pudrettfabriken	24,000: —	
Ny väg från vägöfvergången vid stjernspåret. Vägen lägges i gator enligt nya stadsplaneförslaget	4,960: —	
Iordningsställandet af gamla vägen från slutpunkten af nya vägen fram till pudrettfabriken	4,300: —	
Uppfartsvägar från pudrettfabrikens kortsidor	1,250: —	
Vägar på ömse sidor om pudrettfabriken	1,150: —	35,660: —
		<u>S:a Kronor 35,660: —</u>

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 25 November 1911.

CARL CRISPIN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 19 december 1911.*

§ 133.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad härmed stode i samband.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit infordradt yttrande och därvid, med hemställan om afslag å Hälsovårdsnämndens berörda framställning, föreslagit annan plats för renhållningsverket än den af Hälsovårdsnämnden ifrågasatta.

I anledning af hvad sålunda förekommit beslöt Beredningsutskottet att, innan ärendet företoges till slutligt afgörande af Utskottet, återremittera handlingarne till Hälsovårdsnämnden med anhållan, att Hälsovårdsnämnden ville, med remisshandlingarnes återställande, till Beredningsutskottet inkomma med yttrande öfver hvad Drätselkammaren i ärendet anført och hemställt.

Som ofvan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden
i Karlstad den 8 maj 1912.*

§ 61.

Efter återremiss af Nämndens framställning angående ny upplagsplats för sopor och latrin jämte hvad därmed stode i samband beslöt Hälsovårdsnämnden med remisshandlingarnas återställande till Beredningsutskottet afgifva följande yttrande:

Till Stadsfullmäktiges Beredningsutskott.

Sedan Hälsovårdsnämnden i skrifvelse af den 1 Augusti 1911 hemställt, det Stadsfullmäktige måtte besluta dels att för ett pris af 25,000 kronor och på angifna villkor inköpa egendomen Örsholmen på ön med samma namn för användande af viss del däraf till upplagsplats för latrin och sopor dels ock att uppdraga åt Drätselkammaren med biträde af sakkunnig person att inkomma med utredning öfver kostnaderna för byggande af en körbro dit öfver, framdragande af

vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön, hade framställningen remitterats till Drätselkammaren för yttrande.

Vid ärendets behandling hade Drätselkammaren kommit med nytt förslag, i det kammaren låtit uppgöra ritningar och kostnadsberäkningar till två olika förslag, afseende det med N:o 1 betecknade transport på smalspårig järnväg med elektrisk drift och det med N:o 2 betecknade hästtransport, för trenne alternativ med upplagens förläggning, enligt alternativ A. till Örsholmen, enligt alternativ B. till ägofiguren N:o 1122 och enligt alternativ C. till ägofiguren N:o 375, samt i afgifvet utlåtande hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta dels afslå Hälsovårdsnämndens förslag om inköp af Örsholmen dels i princip uttala sig för att renhållningsverket förläggas till ägofiguren N:o 1122 enligt alternativ B. af förslaget N:o 2 dels och uppdraga åt Drätselkammaren att uppgöra definitivt kostnadsförslag för framdragande af vägar och byggande af bro samt åt Hälsovårdsnämnden att med biträde af sakkunnig person uppgöra kostnadsförslag till uppförande af byggnader för latrinupplag.

Stadsfullmäktiges Beredningsutskott hade därefter återremitterat handlingarna till Hälsovårdsnämnden för att gifva Nämnden tillfälle yttra sig öfver hvad Drätselkammaren i ärendet anfört och hemställt, innan det af Utskottet företogs till slutligt afgörande.

Med anledning häraf har Hälsovårdsnämnden vid flera sammanträden i ärendet samt genom besök å de föreslagna platserna inhämtat kännedom om dessa. Då den tid, för hvilken försäljningsanbudet å Örsholmen gällde, med nästlidne års slut gått till ända, har Hälsovårdsnämnden begärt och erhållit förlängning af tiden för anbudets giltighet till den 1 nästkommande juli (Bil. A.). För att kunna jämföra kostnaderna för renhållningsverkets drift vid de olika alternativen har Nämnden inhämtat uppgift därom från nuvarande renhållningsentreprenören (Bil. B.). Vidare har Hälsovårdsnämnden med hänsyn till frågans stora betydelse för staden och vikten af att densamma nu ordnas på ett äfven för framtiden tillfredsställande sätt funnit nödigt inhämta yttrande från en i frågan speciellt sakkunnig person och för sådant ändamål hänvänt sig till Direktör Karl Tingsten, hvilken såsom mångårig chef för Stockholms renhållningsverk och ofta anlitad rådgifvare i hithörande frågor åt andra samhällen torde vara den, som i vårt land har största erfarenheten härutinnan. Efter en under två dagars besök i staden verkställd undersökning af de lokala förhållandena och inhämtande af hvad i ärendet förekommit har Direktör Tingsten afgifvit ett omfattande utlåtande, som här bilägges (Bil. C.).

Hälsovårdsnämnden vill härmed uttala sin fulla anslutning till hvad Direktör Tingsten i sitt utlåtande anfört samt därtill ytterligare framhålla, att den af Drätselkammaren förordade platsen i fråga om isolerad läge icke erbjuder någon som helst fördel framför Örsholmen, då de delar af Elverum och Svenstorp, som redan

äro eller framdeles kunna blifva bebyggda, ligga närmare till ägofiguren N:o 1122 än tomterna och bostäderna vid Djäknefältet och Sjöstad till Örsholmen; att enligt upplysning af Major Th. Helleberg stränderna till ägofiguren N:o 1122 vid afvägning befunnits ligga lägre än Wenerns högvattensyta samt att hela ön så när som på en synnerligen obetydlig del är lika låg om ej lägre än stränderna; att, likaledes enligt uppgift af Major Helleberg, bron öfver till Örsholmen, som ej behöfver göras så bred, att två foror kunna mötas därå, skulle kunna byggas på järnbalkar, lagda öfver träbockar för en kostnad af 8,000 kronor eller 6,000 kronor mindre, än Drätselkammaren beräknat; samt att den årliga ökningen i driftkostnad, som den längre vägen till ägofiguren N:o 1122 skulle medföra under nuvarande förhållanden skulle motsvara ett kapital på bortåt 100,000 kronor.

Med åberopande af Direktör Tingstens utlåtande och hvad Hälsovårdsnämnden ytterligare anfört får Hälsovårdsnämnden sålunda anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige måtte med afslag å Drätselkammarens förslag bifalla hvad Hälsovårdsnämnden förut i ärendet hemställt.

Hälsovårdsnämnden vill sedermera med ledning af Direktör Tingstens uttalanden gå i författning om vidtagande af åtgärder till rationell fördelning, uppläggning och försäljning af soporna samt aflägsnandet af spillvattnet från de stadsdelar, där kloakledning icke finnes, på ett mer tillfredsställande sätt än nu är fallet.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Bil. A.

Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Då mitt anbud till Staden att mot vissa och angifvet pris få inköpa Örsholmens egendom gick till ända med 1911 års utgång, får jag på begäran meddela, att anbudet ifråga förlänges till 1 nästa juli, med undantag dock för ett mindre jordområde, å kartan utmärkt med N:o 420, 421, 422, hvilket af skäl, som meddelats Herrar Öfverläkaren Clarholm och förste Stadsläkaren Söderbaum, kommer att försäljas till enskild person.

För hvad som erhålles genom försäljningen af detta område göres dock ej afdrag å den i anbudet till staden fordrade köpesumman, enär jag anser den minskning i värde, som egendomen härigenom kan anses undergå, är mer än väl ersatt genom de yttre och inre förbättringar jag under nästlidne sommar låtit vidtaga å manbyggnaden därstädes.

Karlstad den 11 januari 1912.

GEORG WENNERSTRÖM.

Bil. B.

Med anledning af framkommet förslag, att renhållningsverkets upplag af latrin och andra orenlighetsämnen å Djeknefältet skulle flyttas, har jag blifvit anmodad angifva den årliga ersättning, som jag skulle komma att fordra för att fortfarande ombesörja renhållningen sedan upplaget förlagts till den ena eller andra föreslagna platsen, och på grund häraf får jag framställa följande anspråk:

Förslaget N:o 1 ersättningssumman per år behöfver ej höjas öfver nuvarande å 8,700 kronor, under förutsättning att staden bekostar anläggningarna, tillhandahåller elektrisk kraft utan afgift samt svarar för de utgifter, som kunna påkallas för banans hållande i trafikabelt skick, anbudet är oberoende af hvart än upplaget enligt detta förslag kommer att läggas,

Förslaget N:o 2 enligt nuvarande entreprenadkontraktet är ersättningssumman oförändrad 8,700 kronor äfven om upplaget förlägges till i alternativ A. angifvet område,

Skulle upplaget förläggas till någotdera af i alternativen B eller C angifvet område, fordrar jag en årlig ersättning af 13,400 kronor för en tidsperiod, omfattande 5 å 8 år.

Sistnämnda summa motiveras därmed, att till nuvarande upplagsställe å Djeknefältet och det, som afses i alternativet A, kan per häst och dag utföras 4 hämtningar, då däremot det längre afståndet till de i alternativ B och C föreslagna platserna skulle reducera hämtningsmöjligheterna till högst 3 per häst och dag, hvilket i sin ordning nödvändiggör anskaffandet af ytterligare 3 å 4 hästar med dito vagnar och kuskar.

Höjningen, om man tager hänsyn till de äskade kostnaderna för underhåll af dessa hästar, löner till kuskarna och årliga värdeafskrifningar å hästar, vagnar och selar samt ränta å för iuköpet häraf nedlagt kapital, torde därför snarare vara för lågt än för högt beräknad.

För den händelse staden själf skulle öfvertaga renhållningsbestyret är jag villig att mot en årlig lön af 3,000 kronor sköta föreståndarebefattningen.

Karlstad den 15 januari 1912.

GEORG WENNERSTRÖM.

Bil. C.

Yttrande angående vissa frågor med afseende på renhållningsväsendet i Karlstad af Karl Tingsten.

Till Hälsovårdsnämnden, Karlstad.

Enligt begäran får jag härmed afgifva yttrande angående vissa frågor med afseende på renhållningsväsendet i Karlstad.

I detta hänseende har jag, dels på grund af meddelanden i bref från förste stadsläkaren i Karlstad doktor I. H. Söderbaum, dels vid besök i nämnda stad den 22 och 23 Mars d. å. erfarit, att det framför allt är följande tre angelägenheter som påkalla ändringar, nämligen: spillvattnets undanrödjande från sådana stadsdelar, som ej äro försedda med afloppsledningar, sopernas behandling och kvittblifvande samt frågan om annan plats för sammanblandning af torf och latrin d. v. s. för pudrettberedningen.

Spillvattnets undanrödjande.

Det torde vara det hittills brukliga sättet att göra sig kvitt den del af spillvattnet, för hvilken underjordiskt aflopp saknas, som närmast framkallat krafvet att få till stånd något bättre. Detta kraf är ock, synes det mig, fullt berättigadt ej minst i förevarande afseende, ty olägenheterna och obehagen för att ej säga vådorna af att spillvattnet ej oskadliggöras eller aflägnas på ett tillfredsställande sätt äro särskildt framträdande. Dess bättre saknas emellertid ej möjligheter att på ett nöjaktigt sätt ordna denna angelägenhet. Bland sådana möjligheter ber jag särskildt få förorda, att det i »slasktunnor» eller på annat sätt uppsamlade spillvattnet föres till sådana ställen i staden, där antingen rännstensbrunnar redan finnas eller där dylika kunna anordnas för att i dessa aftappas. De rännstensbrunnar, där aftappning redan nu lämpligen kan ske eller där nya sådana kunna anordnas, böra gifvetvis bestämmas och utföras af stadsingeniören, som beträffande anordningarna i öfrigt för spillvattnets insläppande i afloppsledningarne bör lämna de föreskrifter, han anser behöfliga.

I detta afseende synes det mig, att spillvattnets aftappning från de med tonnor eller annat öfverrede försedda fordonen bör ske genom slang, samt att nämnda fordon förses med rensgaller, som kvarhålla sådana fasta föremål, som ej lämpligen böra insläppas i afloppsledningarne.

På angifna enkla sätt torde frågan få en nöjaktig lösning, och kostnaderna för spillvattnets transport blifva väsentligt mindre, än nu är fallet.

Det torra stadsaffallets — sopornas — uppsamling, uppläggning och försäljning.

Äfven med denna angelägenhet var man mindre tillfredsställd beroende, dels därpå, att affallet utan hänsyn till dess olikartade beskaffenhet i allmänhet uppsamlas i en och samma behållare, dels därpå, att en del obehag i form af elak lukt, flugor m. m. härrörde från sopupplagen.

Beträffande affallets uppsamling är det med hänsyn till dess försäljning gifvetvis af stor fördel, att den del, som kan användas till gödsel eller som utan att skada kan tillföras åkern, såsom köksafskräden, aska och golfsopor samt finfördelade ämnen i allmänhet, jämte gatu- och gårdssopor, så långt praktiskt möjligt är

uppsamlas skild från för åkerbruket otjänliga eller rent af skadliga föremål, såsom förbrukade husgeråd och kläder. konservburkar och buteljer m. m. dyl. Den förra gruppen sopor*) kan lämpligen kallas *gödselsopor*, den senare *skräpsopor*.

I fråga om »fabriksaffall» föreskrifver i själfva verket renhållningsstadgan för Karlstad redan nu en fördelning i angifven riktning, hvilken fördelning emellertid borde utsträckas till allt affall, således äfven sådant från boningshus samt från handel och industri. Göres detta erhålles förutnämnda tvänne slag af sopor, nämligen gödselsopor och skräpsopor, af hvilka de förra gifvetvis blefve vida värdefullare som gödsel än hvad fallet är med den nu af alla möjliga ämnen och föremål bestående sammanblandade sopmassan. Med en dylik ökning af affallets gödselvärdet följde tydligen större lätthet att afyttra detsamma, hvilket påtagligen skulle medföra höjning af priserna.

Det är emellertid ej dessa i och för sig gynnsamma förhållanden, som är det väsentliga, utan den omständigheten att man efter genomförandet af den här åsyftade fördelningen med säkerhet skulle kunna vinna *direkt* afsättning för gödselsoporna och sålunda undslippa de sopupplag, som nu föranleda obehag och svårigheter. Det är nämligen dessa illaluktande och skräpande upplag jämte hämtningarne från desamma, som utgöra den främsta anledningen till önskan om ett bättre sakernas tillstånd. Ingenting kan sålunda vara mera eftersträfvansvärdt med afseende på föreliggande fråga, än att genom omedelbar afyttring af gödselsoporna undvika uppläggning af affallet med alla därur härflytande obehag.

Vid en dylik direkt afyttring, som gifvetvis ej kan ske annat än pr järnväg, är det emellertid af vikt, att affallet ej är alltför mycket uppblandadt med hvad förut angifvits såsom skräp och framför allt med sådant af skrymmande beskaffenhet, utan att detsamma praktiskt taget endast består af till gödselgruppen hörande ämnen. Det är visserligen ej omöjligt, att man t o. m. *nu* efter fränskiljande af större föremål skulle kunna direkt pr järnväg vinna afsättning för soporna, men då detta i bästa fall ej kunde ske annat än till mycket låga priser, torde det vara klokast att genom den förordade sopfördelningen trygga afsättningsmöjligheterna och sålunda ernå de härmed förenade stora fördelarne.

För genomförande af den sålunda förordade omläggningen af renhållningsväsendet kräfves förutom fördelningen intet annat än att uppgörelse om gödsel försäljning träffas, för hvilket ändamål man i främsta rummet har att vända sig till ägare af för emottagning af ifrågavarande slag af gödsel välbelägna gårdar. Detta kan synas blifva en rätt svår uppgift och innan vederbörande köpare få kunnedom om gödselns värde, torde man till en början möjligen nödgas sälja den till underpris eller ock fortfarande upplägga en del, men det är min lifliga öfver-

*) Med *sopor* menas här det torra stadsaffallet i dess helhet.

tygelse, att förhållandena i detta afseende snart skola ändra sig. Hela den gödselmängd, hvarom det här är fråga, torde ej uppgå till mer än 10 ton pr arbetsdag, motsvarande 300 vagnslaster pr år, hvilken jämförelsevis obetydliga kvantitet helt säkert inom kort låter sälja sig pr järnväg inom ett ganska begränsadt afstånd från Karlstad.

Då produktionen af gödselsopor således uppgår till i medeltal *en* vagnslast pr arbetsdag, är det gifvetvis för systemets fulla tillämpning nödvändigt, att så ordna leveranserna, att denna kvantitet dagligen kan afsändas och af vederbörande köpare emottagas. Härvid är det påtagligen fördelaktigt att träffa sådan uppgörelse, att samma köpare under en sammanhängande följd af dagar emottager den häremot svarande gödselmassan d. v. s. *en* vagnslast pr arbetsdag.

Beträffande inlastningen af soporna torde härför inga särskilda anstalter behöfva vidtagas — åtminstone bör härmed anstå till dess rörelsen kommit i full gång och man finner att allt utvecklar sig efter beräkning. Då detta skett, torde en enkel lastbrygga af trä, från hvilken man direkt kan afstjälpa soporna i järnvägsagnar, böra uppföras vid Östra järnvägsstationen, men till en början kan inlastningen lämpligen ske från den därstädes snedt emot Åttkanten förefintliga lastkajen. Dylik inlastning, vid hvilken man med grep måste öfverflytta soporna från hästfordonen till järnvägsagnarne, torde, om så skulle befinnas önskvärdt, äfven kunna äga rum vid hufvudbangården, hvarjämte man gifvetvis bör sörja för att gödselsändningar äfven kunna ske å Munkforsbanan.

På angifvet sätt skulle man således omedelbart blifva kvitt gödselsoporna.

I fråga om skräpsoporna, som till väsentlig del utgöras af brännbara föremål, skulle dessa utföras till olika ställen på fältet i Karlstads omgifningar för att där tid efter annan uppbrännas.

Skulle sedermera ett med maskinella hjälpmedel drifvet renhållningsverk komma till stånd, skulle skräpet föras till detta för att i särskild för ändamålet konstruerad ugn uppbrännas, hvarvid det alstrade värmets skulle tillvaratagas för verkets behof.

I och för genomförande af den här förordade fördelningen af affallet torde vara nödvändigt att härom gifva föreskrifter, i hvilket afseende föreslås följande bestämmelser: Affall från egendom får icke, utan särskildt tillstånd af Hälsovårdsnämnden, uppsamlas i samma behållare, utan skall fördelas så, att köksaffall, annat affall, som är underkastadt snar förruttelse, aska, golfsopor och andra finfördelade ämnen uppsamlas i *en* behållare samt öfrigt affall, såsom papper, förbrukade husgerådssaker och kläder, affall från fabriker, handelsbodas, handtverkerier, och i öfrigt skrymmande föremål, uppsamlas i *en annan* behållare.

För sådant ändamål skall, där icke annan lika ändamålsenlig och af Hälsovårdsnämnden godkänd anordning blifvit vidtagen inom hvarje egendom, för hvil-

ken undantag icke, på sätt ofvan angifvits, blifvit medgifvet, finnas ett efter behofvet lämpadt antal täta och lätt flyttbara behållare, stående på gården eller annat lämpligt, lätt tillgängligt ställe ofvan jord.

Dessa behållare skola städse hållas i godt skick, hvarjämte den för köksaffall m. m. afsedda behållaren skall vara försedd med väl tillslutande lock.

Annan plats för pudrettberedningen m. m.

Till nuvarande plats å Djäknefältet för latrinens emottagning, latrinkärlens rengöring m. m. föres äfven större delen af det torra stadsaffallet jämte spillvattnet från stadsdelar, som ännu äro i saknad af underjordiskt aflopp. De obehag af skilda slag, som kunnat iakttagas från nämnda upplag och som gifvit anledning till kraf på förläggning af renhållningsanstalten till annat ställe, härröra emellertid utan tvifvel mindre från latrinhandteringen än från soporna och spillvattnet, och är detta hvad platsens skröpiga och ovärdade skick beträffar uteslutande fallet. Om därföre i enlighet med förslaget spillvattnet aftappas i kloakledningarne, gödsel-soporna försäljas direkt pr järnväg och skräpsoporna, som utgöra en jämförelsevis ringa mängd, uppbrännas, har man härigenom påtagligen aflägsnat den egentliga grundkällan till obehagen från upplaget å Djäknefältet. Skulle dessutom vägen förbi pudrettskjulet flyttas längre bort, torde föga återstå att invända mot bibehållande tillsvidare af den nuvarande platsen för latrinens emottagning och behandling.

Om emellertid, oaktadt detta förhållande, det likväl af skilda skäl skulle anses önskvärdt och fördelaktigt att flytta latrinstationen, synes dock en dylik flyttning under alla förhållanden ej böra gå längre än till den af Hälsovårdsnämnden föreslagna platsen å egendomen Örsholmen. Denna plats har nämligen företräden af afgörande natur framför de två andra påtänkta platserna. Den ligger närmast staden och ej längre från densamma, än att man utan svårighet med häst dit kan transportera latrine, hvaremot de två andra, åt samma håll men 500 meter längre bort belägna platserna, göra hästtransport obekvämt och kostsam utan att dock vara så aflägsat belägna att särskild järnvägsanläggning kan blifva lämplig, äfven om betingelserna härför i öfrigt skulle förefinnas.

Det är nämligen här fråga om så små transportmängder eller blott omkring en vagnslast pr arbetsdag, att utgifterna för anläggning, drift och underhåll af en järnväg ej skulle komma att stå i rimligt förhållande till den obetydliga nytta, man kunde få af en dylik. Jag ber sålunda att på det bestämdaste få afstyrka, att järnväg blott i ändamål att tillgodose renhållningens behof framdrages, vare sig till Örsholmen eller till någon af de andra platserna.

Såsom nämndt ligger platsen å Örsholmen omkring 500 meter närmare staden än platserna å ägofigurerna 1122 och 375. En anläggning å någondera af dessa ägofigurer skulle sålunda väsentligt öka kostnaderna för såväl transporten som väg-

underhållet i förhållande till motsvarande kostnader för en anläggning å Örsholmen. Enbart ökningen för transporter, då äfven soporna medräknas, skulle enligt uppgift från den nuvarande renhållningsentreprenören uppgå till ej mindre än 4,700 kronor, hvilken siffra, då här endast afses transport af latrin, emellertid bör ned sättas till omkring 2,500 à 3,000 kronor. Skillnaden är likväl betydlig såväl i och för sig som i förhållande till hela entreprenadsumman. Tar man vidare hänsyn till det besvärliga vägunderhållet framgår tydligen, att platsen å Örsholmen medför de lägsta driftkostnaderna. Härtill medverkar äfven den omständigheten, att transportlängden för den pudrett, som skall lastas på järnvägsvagn, är kortare från Örsholmen än från de andra platserna.

I detta sammanhang må äfven framhållas att Örsholmen på grund af åker bruket därstädes äger det i flera hänseenden värdefulla företrädet, att för eget behof kunna använda större eller mindre del af pudretten, medan hela tillverkningen måste föras bort från ägofiguren 1122.

Beträffande anläggningskostnaderna, synas dessa vid en flyktig granskning af beräkningarna ställa sig särskildt ogynnsamt för Örsholmsförslaget, men så torde i verkligheten ej vara händelsen. Till nämnda ofördelaktiga förhållande har man nämligen kommit genom att betunga nämnda förslag med köpesumman för hela egendomen Örsholmen, hvilket naturligtvis ej kan vara riktigt, då blott en försvinnande och föga värdefull del tages i anspråk för latrinstationen, och egendomen med dess betydande åkerbruk dessutom lämnar afkastning. Denna afkastning torde i öfrigt efter latrinstationens förläggning dit komma att väsentligt ökas på grund af den då synnerligen lätta tillgången på gödsel. Likaså torde egendomens värde ur alla synpunkter komma att ökas, sedan ordnad vägförbindelse med fastlandet erhållits. Det vill sålunda synas, som om det ifrågasatta köpet af Örsholmen i och för flyttning dit af latrinstationen ej borde verka afskräckande, så mycket mindre som priset är skäligt, och nämnda egendom sannolikt får stor betydelse för Karlstads framtida utveckling.

Skall emellertid en jämförelse med hänsyn till markkostnaderna göras, bör gifvetvis ej, såsom i beräkningarna skett, ägofiguren 375 lämnas utan värde, äfven om så kan ske med fig. 1122, hvarjämte en hel del andra omständigheter måste tagas i betraktande.

Då jag emellertid ej äger någon närmare kännedom om Karlstads jordpolitik, ber jag få inskränka mig till uttalande af den uppfattningen att, när hänsyn tages till alla på frågan inverkan omständigheter, det vill synas mig, som om platsen å Örsholmen skulle kräfvat lägre kostnad för markförvärf än den å ägofiguren 375. Bortser man emellertid från markkostnaden, skulle jämförelsesiffrorna, under förutsättning att beräkningarna för de olika förslagen äro tillförlitliga, blifva:

för alt. A, Örsholmen	kronor	52,530: —
» » B, ägofiguren 1122	»	45,760: —
» » C, » 375	»	35,660: —

Alt. C. drager sålunda de lägsta kostnaderna, men då driftkostnaderna för detta förslag blifva störst, och Drätselkammaren förordast alt. B, torde endast detta senare förslag böra jämföras med alt. A. Skillnaden mellan dessa förslag uppgår till endast omkring 7,000 kronor till förmån för alt. B. Denna skillnad torde emeller tid i verkligheten vara åtskilligt mindre beroende därpå, att marken å Örsholmen, på den plats där latrinstationen skulle förläggas, är 1 meter högre än å ägofiguren 1122, hvadan sålunda, då å båda platserna marken afsevärdt måste höjas för såväl vägar som för byggnaden, mindre mängd fyllning blefve behöflig å Örsholmen. Detta förhållande synes emellertid ej vara beaktadt i beräkningarna. Ännu mer skulle kostnadsskillnaden utjämnas eller kanske helt försvinna om, såsom jag finner lämpligast, latrinstationen något nedschaktad förlades å yttersta udden af åkerplatån å Örsholmen. Härigenom undsluppe man ej blott fyllnad för nämnda station, utan dylik för vägen mot bron erhöles till en del från sagda nedschaktning, hvarjämte afståndet till staden förkortades till förmån för såväl anläggnings- som driftkostnaderna. Af dessa senare skäl anser jag att byggnaden, äfven om den förlägges å det lägre vattensjuka planet, bör dragas 20 å 30 meter närmare staden.

Af det anförda torde framgå, att ägofiguren 1122 ej ens med nuvarande byggnadsplaner för renhållningsverket äger några nämnvärda företräden framför Örsholmen i fråga om anläggningskostnaderna och att, om sådana verkligen skulle finnas, de äro så obetydliga, att valet mellan dessa platser i belysningen af driftkostnaderna genast är gifvet. Detta gäller i än högre grad, om frågan ses i belysningen af att staden i framtiden själf verkställer renhållningsbestyret och för ändamålet måste uppföra en med maskinella hjälpmedel drifven pudrettfabrik. Då erfordras nämligen härför ytterligare en byggnad, hvilken på grund af den lägre och sankare marken å det med 1122 betecknade området kräfver större kostnad att uppföra därstädes än å Örsholmens lägre plan. Skulle det högre planet, såsom förut nämnt något afschaktadt, väljas till byggnadsplats, hvilket jag på det lifligaste vill förorda, ställer sig jämförelsen än gynnsammare för Örsholmen. Denna egendom erbjuder därjämte fördelen af redan förefintliga bostäder åt arbetare samt, om så skulle erfordras, lämplig byggnadsmark för ytterligare sådana, medan det ej är tänkbart att för rimliga kostnader uppföra sunda bostadshus å den vattensjuka ägofiguren 1122.

Hvad slutligen förläggande af pudrettbereidningen till Örsholmen med hänsyn till befarad elak lukt därifrån vidkommer, synes farhågorna i detta afseende vara

fullständigt ogrundade. Detta så mycket mer som å Örsholmen endast skulle mottagas latrin och ej såsom å Djäknefältet såväl latrin som sopor och spillvatten; men äfven om så vore fallet, skulle jag ej tveka att förorda Örsholmen till ändamålet ifråga. Byggnadsmarken därstädes ligger nämligen på ett så stort afstånd från bebyggda eller trafikerade platser, att dessa befinna sig utom området för möjliga obehag. Sådana förebyggas emellertid i detta fall ej blott genom platsens afskilda belägenhet, som dess bättre äfven för framtiden kan vidmakthållas, utan äfven därigenom, att platsen i förhållande till områden, som äro eller kunna komma att bebyggas, är kringfluten af vatten samt omgifven af löfskog. Man kan således svärigen begära att få ett mera isoleradt och i öfrigt i det angifna afseendet bättre läge än det föreslagna, hvilket utesluter obehag för såväl synen som lukten.

Beträffande själfva byggnaden, pudrettskjulet, har jag intet annat att erinra än att taket till densamma lämpligen borde äga starkare lutning.

Då af det anförda torde framgå, att Örsholmen såsom plats för latrinstation i flera afseenden äger mycket afsevärda företräden framför de andra härtill ifrågasatta platserna, får jag tillstyrka att nämnda station förläggas till Örsholmen.

Stockholm den 27 April 1912.

KARL TINGSTEN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 51.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggaude till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband.

Uti sin förevarande framställning hade Hälsovårdsnämnden till en början anfördt, att de allt mer framträdande olägenheterna af bibehållandet af stadens renhållningsverk å dess nuvarande plats å Djäknefältet gjort det nödvändigt för Hälsovårdsnämnden att nu framkomma med ett förslag till lösning af denna fråga, som under flere år varit föremål för öfverläggningar inom nämnden. Vid de undersökningar angående lämpliga platser för renhållningsverket, som af Nämnden verkställdes, hade Nämnden kommit till den öfvertygelsen, att norra delen af den i Klarälven belägna ön Örsholmen vore i alla afseenden lämpligast. Nämnda del af ön till en areal af omkring 181 tunnland upptoges af egendomen Örsholmen,

som ägdes af Kristina Wennerströms sterbhus, och hade från Georg Wennerström såsom ombud för sterbhuset till Hälsovårdsnämnden ingifvits ett den 1 augusti 1911 dagtecknadtt anbud om berörda egendoms försäljning till staden för en köpeskilling af 25,000 kronor och på vissa i anbudsskrifvelsen närmare omförmälda villkor, hvilket anbud skulle gälla till 1911 års slut.

Hälsovårdsnämnden hade i anledning häraf hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, *dels* att för ett pris af 25,000 kronor och i öfrigt på de villkor, anbudsskrifvelsen af den 1 Augusti 1911 innehölle, af Kristina Wennerströms sterbhusedägare till plats för renhållningsverkets behof förvärfva egendomen Örsholmen på ön med samma namn *dels ock* att uppdraga åt Drättselkammaren med biträde af sakkunnig person att inkomma med utredning öfver kostnaderna för byggande af en körbro dit öfver, framdragande af vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön.

Drättselkammaren hade därefter, på remiss, afgifvit yttrande i ärendet och därvid framställt ett helt och hållet nytt förslag till frågans lösning. Kamraren hade nämligen, på anförda skäl, ej kunnat finna Örsholmen vara den lämpligaste platsen för ett renhållningsverk, och då härtill komme att staden själf ägde mark, som vore lämpligare och utan afsaknad kunde för en mycket lång framtid upplåtas, hade Kamraren ej kunnat biträda Hälsovårdsnämndens förslag. Såsom lämplig plats för ifrågavarande ändamål hade Kamraren tänkt sig antingen ägofiguren N:o 1122, äfven den en ö i östra Klarälfgrenen eller ägofiguren N:o 375 på Lambergs slätten intill östra älfgrenen. Båda dessa platser tillhörde staden och vore belägna något längre bort än den af Hälsovårdsnämnden föreslagna platsen.

För utredning angående kostnaderna för anläggningens utförande hade Kamraren låtit genom Stadsbyggmästaren uppgöra två olika kostnadsförslag, N:o 1 afscende anläggning af smalspårig järnväg med anknytning till Munkforsbanans hamnspår samt trafikens drifvande med elektrisk kraft och N:o 2 beräknadt för vanlig körtrafik. Hvardera af dessa hufvudförslag innefattade tre alternativ, nämligen alt. A. anläggningens förläggande till Örsholmen, alt. B. dess förläggande till ägofiguren N:o 1,122 och alt. C. dess förläggande till ägofiguren N:o 375.

Af nämnda förslag hade Drättselkammaren förordat renhållningsverkets förläggande till ägofiguren N:o 1,122 enligt alt. B. af förslaget N:o 2, slutande å ett kostnadsbelopp af 45,760 kronor.

Förslagen hade emellertid enligt Kamrarens uttalande endast uppgjorts för att erhålla jämförande beräkningsgrunder, hvadan definitiva kostnadsberäkningar borde uppgöras, sedan Stadsfullmäktige uttalat sig angående platsen för renhållningsverket.

Drättselkammaren hade fördenskull hemställt, att Stadsfullmäktige måtte *dels* afslå Hälsovårdsnämndens förslag om inköp af egendomen Örsholmen, *dels* i princip

uttala sig för att renhållningsverket skulle förläggas till ägofiguren N:o 1,122 enligt alt. B. af förslaget N:o 2 och dels uppdraga åt Drätselkammaren att uppgöra definitivt kostnadsförslag för framdragande af vägar och byggande af bro samt åt Hälsovårdsnämnden att med biträde af sakkunnig person uppgöra kostnadsförslag till uppförande af byggnader för latrinupplag.

I anledning af hvad Drätselkammaren i ärendet sålunda anfört hade Beredningsutskottet återremitterat handlingarne till Hälsovårdsnämnden, och hade på grund häraf afgifvet yttrande från Nämnden nu till Utskottet inkommit.

Vid detta yttrande hade fogats en af Georg Wennerström den 11 Januari 1912 undertecknad skrifvelse, hvari han förklarar sig medgifva att det af honom för Kristina Wennerströms sterbhus förut afgitna anbudet till staden att inköpa egendomen Örsholmen förlängdes till den 1 Juli 1912, med undantag dock för ett mindre jordområde, utgörande ägofigurerna N:ris 420, 421 och 422, hvilket område komme att försäljas till enskild person.

Vidare hade vid Nämndens yttrande fogats ett af chefen för Stockholms renhållningsverk Direktören Karl Tingsten, på Nämndens föranstaltande och efter besök här i staden afgifvet utlåtande, hvari Direktören Tingsten tillstyrkt, att renhållningsverket förlades till den af Hälsovårdsnämnden föreslagna platsen å Örsholmen.

Af Hälsovårdsnämndens yttrande inhämtade Utskottet därjämte, att vid Nämndens behandling af Drätselkammarens förslag Majoren Th. Helleberg dels anmärkt, att stränderna till ägofiguren N:o 1,122 vid afvägning befunnits ligga lägre än Väterns högvattensyta samt att hela ön så när som på en synnerligen obetydlig del vore lika låg om ej lägre än stränderna, dels ock meddelat, att bron öfver till Örsholmen, som ej behöfde göras så bred, att två foror kunde mötas därå, skulle kunna byggas på järnbalkar, lagda öfver träbockar, för en kostnad af 8,000 kronor, hvadan, då kostnaderna för bron enligt Drätselkammarens kostnadsberäkningar skulle uppgå till 14,000 kronor, en besparing af 6,000 kronor här skulle kunna göras.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet i ärendet anföra följande.

Med hänsyn till hvad Hälsovårdsnämnden i ärendet anfört samt hvad af Direktören Tingsten i hans utlåtande framhållits ville Beredningsutskottet för sin del tillstyrka Stadsfullmäktige att bifalla Hälsovårdsnämndens i frågan framställda förslag, och ansåge Utskottet sig så mycket hellre böra förorda inköpet af egendomen Örsholmen, som, enligt hvad Majoren Th. Helleberg inom Utskottet upplyst, staden sannolikt komme att behöfva nämnda egendom för framtida afledning af östra älfgrenens vatten, sedan farleden in till stadens hamn blifvit i följd af den alljämt pågående uppgrundningen i Hammaröfjärden förlagd till sundet mellan Gerholmen och Kalfholmen.

Enligt Georg Wennerströms ofvan anmärkta anbudsskrivelse af den 11 Januari 1912 hade från försäljningen undantagits ägofigurerna N:ris 420, 421 och 422. Då dessa ägofigurer, enligt hvad Utskottet inhämtat, hade en sammanlagd areal af endast 90 ar 3,1 kv.-mtr, syntes denna omständighet emellertid ej böra hindrande inverka på frågan om egendomens förvärfvande för staden.

Af de utaf Drättselkammaren uppgjorda kostnadsförslagen syntes förslaget N:o 1, afseende anläggandet af smalspårig järnväg för renhållningsverkets behof, kunna helt och hållet lämnas ur räkningen såsom alltför dyrbart. De uppgjorda beräkningarne för det alternativ af förslaget N:o 2, beräknadt för vanlig körtrafik, som afsåge anläggningens förläggande till Örsholmen, nämligen all. A. utvisade en kostnadssumma af 52,530 kronor, hvartill sedan lagts köpeskillingen för egendomen Örsholmen. I nämnda kostnadssumma lorde dock kunna göras en afsevärd besparing genom brons uppförande i enlighet med den af Majoren Helleberg inom Hälsovårdsnämnden lämnade anvisning.

Beträffande uppgörandet af förslag till uppförande af de för renhållningsverket erforderliga byggnader för latrinupplag hade Hälsovårdsnämnden hemställt, att detta uppdrag måtte lämnas åt Drättselkammaren, under det åter Kammaren ansett lämpligare att denna utredning öfverlämnades åt Hälsovårdsnämnden.

Härvid ville Beredningsutskottet anmärka, att förslag till ifrågavarande byggnader redan uppgjorts, som funnes bilagdt handlingarne i ärendet, hvadan Utskottet ansåge lämpligast, att utredningen öfver kostnadsfrågan för anläggningen i dess helhet öfverlämnades åt Drättselkammaren, som därvid kunde, i samråd med Hälsovårdsnämndens ordförande, vidtaga de mindre ändringar i förslaget till byggnaderna för latrinupplag, hvilka kunde befinnas erforderliga.

I anslutning till hvad Beredningsutskottet sålunda anfört hemställde Utskottet,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för ett pris af 25,000 kronor och i öfrigt på de villkor, Georg Wennerströms ofvan omförmälda anbudsskrivelse af den 1 augusti 1911 innehölle, för renhållningsverkets behof inköpa Kristina Wennerströms sterbhus tillhöriga egendomen Örsholmen å ön med samma namn, med undantag af ägofigurerna N:ris 420, 421 och 422, äfvensom bestämma, att härför erforderliga medel skola anskaffas genom upplåning, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drättselkammaren med biträde af sakkunnig person att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med definitiva kostnadsförslag för byggande af en körbro till ön, framdragande af vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

44. P. Nilssons i Alvik med fleres af Herr Ankers som motion upptagna framställning angående upplåtande af annan plats än Djäknefältet till afstjälpningsplats för sopor m. m.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som Helsovårdsnämnden icke ansett sig kunna villfara vår begäran, att efter att hafva tagit del af vår till Helsovårdsnämnden inlemnade skrifvelse godhetsfullt öfversända den till Hrr Stadsfullmäktige, få vi härmed vördsamt öfversända den samma jemte utdrag ur Helsovårdsnämndens protokoll från det tillfälle då denna vår skrifvelse der förevar till behandling.

Helsovårdsnämnden säger, att den tills vidare lemnat vår begäran utan afseende och framhåller som skäl, att nämnden håller på att uppgöra med en blifvande renhållningsentreprenör. Detta senare skulle nu vara den orsak, hvarför Helsovårdsnämnden, utan vidare lemnat frågan åt sitt värde. Sådant är emellertid ganska märkvärdigt, ty då vi inkommo med vår skrifvelse till Helsovårdsnämndens Ordförande medgaf denne uttryckligen att någon uppgörelse med ny entreprenör ej ens varit på tal inom Helsovårdsnämnden följaktligen har sådan uppgörelse blifvit igångsatt efter det vi inlemnat vår skrifvelse och dermed förfaller skälet att Helsovårdsnämnden funnit frågan till ingen åtgärd föranleda emedan den står i underhandling med ny entreprenör.

Vidare förvånar det oss, att Helsovårdsnämnden inte med ett ord vidrör den viktigaste punkten i skrifvelsen nämligen frågan om utfartsvägen, som bekant går denna rakt igenom upplagsplatsen, hvarest sophögar och afskråde ligger uppradad utefter sjelfva vägkanten. Vi fråga: fins det i lagen ingen §, som uttryckligen förbjuder gödsels och afskrädeshögars förläggande omedelbart invid allmän väg? vi tro, att sådant är rent af olagligt.

När vi som sagt, ingen som hälet rättelse kunnat erhålla från Helsovårdsnämnden, få vi härmed vördsamt vädja till Hrr Stadsfullmäktige att till skydd för såväl hela stadens som i synnerhet de kringboendes hälsa och välfärd, taga itu med denna fråga, innan en blifvande epidemi, rent af tvingar fram frågan till sin lösning, ty så dyrköpt bör väl ändå inte en i sig sjelf tämligen både enkel och billig anordning böra blifva.

Karlstad den 6 Maj 1911.

P. NILSSON.

Alvik n:o 1.

J. F. STRAND.

Alvik n:o 16.

L. LARSSON.

Alvik n:o 4.

A. J. GRAWÉ.

Strömsholm n:o 7.

Upptages som min motion.

EMIL ANKERS.

Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Med en ödmjuk anhållan, att Hälsovårdsnämnden, sedan den tagit del af denna skrivelse, godhetsfullt behagade öfversända den till Hrr Stadsfullmäktige.

Undertecknade, boende dels å området Strömsholm, dels å Alvik, få härmed vördsamt anhålla, det vederbörande behagade taga följande anförande i välvilligt öfvervägande.

Då staden för ett 10-tal år sedan, förflyttade upplagsplatsen för renhållningen från Sandbäcken och till Djäknefältet, fanns det redan 3 boningshus uppförda å Strömsholm och 1 vid Alvik. Sedan dess har det uppstått ej mindre än 6 hus å Strömsholm samt 7 vid Alvik, uti hvilka bo, i rundt tal 190 personer, deraf ett 80-tal barn.

Som bekant, är upplagsplatsen så belägen, att utfartsvägen från Alvik med omnejd, går rakt igenom densamma. Vi vilja inte här ingå i detalj, angående det olämpliga häruti, utan endast påpeka, att en stor sanitär fara föreligger dels däri, att allehanda fast, som flytande orenligheter belamra denna väg, och följaktligen medelst skodonen dragas in i boningshusen, för så vitt ej extra försigtighetsåtgärder vidtages af dem, som där draga vägen fram, dels, att barnen från de närbelägna husen, uppsamla bleck och annat affall, samt använda detta till leksaker ute i det fria, följderna häraf har också visat sig, i det ej mindre än 8 fall af thufusartad sjukdom förekommit bland innebyggarne omkring Djäknefältet, på mindre än 3 års tid.

Hvad beträffar området Strömsholm, som ju ligger så godt som inpå upplagsplatsen, så är naturligtvis faran där lika stor, dertill kommer, att vid östlig vind, stanken tidtals är så vedervärdig, att det är omöjligt att öppna fönsterna i dessa bostäder.

Vi ville nu vädja till såväl Hälsovårdsnämnden, som Hrr Stadsfullmäktige att de måtte gå i författning om, att ett bättre sanitärt skydd måtte komma till stånd härute, och anse vi, enda sättet vara, det upplagsplatsen så fort sig göra låter förflyttas härifrån.

Man har sagt oss, att den nuvarande renhållningsentreprenörens kontrakt med staden, upphör att vara gällande den 31 December, detta år. Vi hoppas, att vederbörande från och med nämnda tid, förvisar upplagsplatsen från Djäknefältet,

samt tro att så lång tid, som nära ett år, bör kunna vara tillräckligt för att förflytta renhållningsupplaget till mera lämplig och mera aflägsen plats.

Karlstad den 28 Januari 1911.

PER NILSSON.

Alvik n:o 1.

LENNART LARSSON.

Alvik n:o 3.

ANDERS OLSSON.

Alvik n:o 4.

JOHAN FRIDOLF STRAND.

Alvik n:o 16.

A. J. GRAWÉ.

Strömsholm n:o 7.

Vid Hälsovårdsnämndens i Karlstad sammanträde den 15 Mars 1911 föredrogs denna skrivelse, och resolverades som af protokollet framgår; betygar

ex officio:

OTTO ÅGREN.

Sekreterare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 15 Mars 1911.

§ 45.

Föredrogs en från fem gårdsägare i Alvik och Strömsholm inkommen skrivelse med framställning, att annan plats än Djäknefältet måtte upplåtas till afstjälpningsplats för sopor och orenlighet samt för renhållningsverkets behof, men beslöt Hälsovårdsnämnden, att skrivelsen för närvarande icke skulle föranleda någon åtgärd, då Hälsovårdsnämnden hade under behandling frågan om uppgörande af nytt kontrakt med renhållningsentreprenör för staden samt hvad därmed stode i samband.

Som ofvan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 1 Augusti 1911.

§ 102.

För Hälsovårdsnämndens yttrande hade Herrar Stadsfullmäktige till Nämnden remitterat en af tre gårdsägare i Alvik och en i Strömsholm undertecknad,

af Herr Emil Ankers såsom egen motion upptagen framställning angående upplåtande af annan plats än Djäknefältet till afstjälpningsplats för sopor, hvarvid voro fogade utdrag af Hälsovårdsnämndens protokoll den 15 sistlidne Mars § 45 samt däri omförmälda skrifvelse.

Efter tagen del af framställningen beslöt Hälsovårdsnämnden, utan att ingå på en del i skrifvelsen förekommande omotiverade frågor och oriktiga påståenden af den art, att deras ovederhäftighet för en hvar bör vara uppenbar, *dels* anföra,

att under åren 1906—1910 hos Hälsovårdsnämnden visserligen anmälts 28 fall af typhusartad sjukdom, däraf sju från Djäknefältet och Alvik, men att Hälsovårdsnämnden icke haft anledning till det antagandet, att något af dessa sjukdomsfall hade sitt upphof från upplagen i fråga;

att, sedan Hälsovårdsnämnden denna vår föreskrifvit utströende af torfströ och kalk öfver de på marken liggande soporna och orenligheten, enligt hvad undersökning på platsen gifvit vid handen, såväl osund lukt som flugor betydligt aftagit; samt

att åtminstone en del af de personer, som nu klaga öfver olägenheterna vid afstjälpningsplatsen, valt sina nuvarande bostäder, sedan denna tagits i bruk, och således på förhand borde hafva haft kännedom om de obehag af dålig luft och dylikt, som måste förefinnas i närheten af dylika upplag,

dels ock hänvisa till den framställning uti ifrågavarande ärende, som Hälsovårdsnämnden förut denna dag beslutit till Herrar Stadsfullmäktige ingifva.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag ur Protokollet, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 18 augusti 1911.

§ 5.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af åtskilliga gårdsägare i Alvik och Strömsholm gjord, af Herr Ankers som motion upptagen framställning angående upplåtande af annan plats än Djäknefältet till afstjälpningsplats för sopor m. m., öfver hvilken framställning Hälsovårdsnämnden yttrat sig.

Efter öfverläggning beslöt Drätselkammaren, då Hälsovårdsnämnden i sin framställning till Stadsfullmäktige rörande godkännande af nytt renhållningskontrakt

förklarar sig hafva frågan om öfverflyttning af renhållningsverkets upplag till Örsholmen under behandling, hemställa, att nu ifrågavarande framställning icke måtte föranleda någon åtgärd.

Denna § förklarades genast justerad.
Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERIJELM.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 52.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver P. Nilssons i Alvik med fleres af Herr Ankers som motion upptagna framställning angående upplåtande af annan plats än Djäknefältet till afstjälpningsplats för sopor m. m., öfver hvilken framställning Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren afgifvit infordrade utlåtanden.

Som Beredningsutskottet uti förut denna dag meddeladt yttrande tillstyrkt framställning om renhållningsverkets förläggande till egendomen Örsholmen, beslöt Utskottet hemställa,

att P. Nilssons i Alvik med fleres förevarande framställning ej måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

- 45. Nämndens för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande skrifvelse i fråga om 1912 års anslag till sagda ändamål äfvensom i sammanhang härmed Styrelsens för föreningen "Vita Bandet" af Fröken Ljungkvist som motion upptagna framställning om anslag för år 1912 af medlen för nykterhetens främjande.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens befrämjande får härmed afgifva sådant förslag beträffande 1912 års anslag.

1911 års anslag utgjorde		5,011: 73
Från 1910 besparade voro		1,583: 22
	Kronor	6,594: 95
Häraf disponerades		
genom stadsfullmäktiges beslut den 28 okt. 1910.....	1,492: 35	
» » » den 21 dec. 1911	4,592: 32	6,084: 67
Saldo till 1912.....	Kronor	510: 28
Härtill kommer		
det, som anslagits till gratisutdelning af varm mjölk eller ölost vid hamnen och som ej synes vara användt		300: —
5% å staden tillkommande vinstmedel af spritbolaget för 1911, som uppbäras 1912	87,781: 25	4,389: 06
	Kronor	5,199: 34

hvertill bör läggas 5% å det belopp, som framdeles erhålles från statskontoret och som ej nu är till siffran känt.

Beträffande fördelningen af anslaget håller nämnden före, att samma ändamål, hvartill anslag förut beviljats, fortfarande böra främjas.

Anslaget till drinkares underhåll å alkoholisthem och till frälsningsarméns slumverksamhet synes kunna ökas, då nu tillgång därtill finnes.

Läsestugan i Haga torde fortfarande böra stödjas med det hyresbidrag, som bestämdes i fjol eller 200 kronor.

För folkköket kan hyresbidraget nedsättas till 1,400 kronor, om nämndens i annat ärende därom framställda förslag bifalles

För såväl läsestugan i Haga som kombinerade läsestugan och folkköket föreslås det uttryckliga vilkor fäst vid anslaget, att innehafvaren tillförbindes att föra ordentliga räkenskaper öfver rörelsen och senast den 1 Mars aflämna räkenskapen för föregående hyresår till styrelsen, som vid hvarje framställning om anslag har att med ledning däraf taga frågan om nedsättning i stadens hyresbidrag under ompröfning.

Till nämnden har remitterats en framställning från styrelsen för Vita Bandet, upptagen som motion af fröken Anna Ljungkvist, angående ett anslag af 200 kronor till föreningens verksamhet.

Nämnden har inhämtat, att föreningen verkat genom kurser i matlagning och sömnad för fabriksflickor, samt undervisning åt fattiga mödrar i hemmets och barnens vård samt matlagning.

Då nämnden är lifligt öfvertygad om den stora betydelse för nykterhetens främjande det har, att arbetarehustrurna bibringas undervisning i matlagning och

sättet att äfven i öfrigt bereda trefnad i hemmet, vill nämnden för sin del förorda bifall till framställningen.

Nämnden föreslår sålunda följande fördelning af 1912 års anslag till nykterhetens befrämjande.

a)	till understöd medelst tidningsprenumeration åt nykterhetskaféer här i staden	200: —	
b)	till meddellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem	1,514: 34	
c)	till gratisutdelning af varm mjölk eller ölost vid härvarande hamn under nästa höst och vinter	300: —	
d)	till Haga läsestuga hyresbidrag för året 1 okt. 1912 till 1 okt. 1913	200: —	
	till folkköket och därmed kombinerade läsestugan för samma år hyresbidrag	1,400: —	
	till båda gemensamt:		
	till tidningsprenumeration m. m.	335: —	
	till inköp och bindning af böcker	150: —	
	till inventariers underhåll	150: —	2,235: —

Allt detta att ställas till disposition af styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök på förut angifna villkor.

e)	till ungdomstemplet N:o 3 Dygdens Sköldborg af N. G. T. O., ungdomslogen Linnéa af I. O. G. T. och ungdomstemplet N:o 76 Fästet af T. O. att emot redovisning för användningen användas till anordnande af nykterhetslektioner i organisationerna och till spridande af lämplig litteratur bland deras yngre medlemmar, att utgå med 50 kronor till hvarje förening och återstoden fördeladt efter antalet barn i föreningarna	250: —	
f)	till frälsningsarméns slumverksamhet emot redovisning	500: —	
g)	till föreningen Vita Bandet för dess verksamhet emot redovisning	200: —	
		<hr/>	
		Kronor	5,199: 34

Slutligen föreslår nämnden, att den del af anslaget, som fås af från statskontoret utdelade medel, reserveras till 1913.

Karlstad den 29 mars 1912.

K. J. LINDHOLM.

E. V. GELIN.

KARL JOH. SWENSIÉN.

K. J. LINDGREN.

Till Nämnden för uppgörande av förslag rörande användningen av anslaget till nykterhetens befrämjande, Karlstad.

Uttalande vårt vördsamma tack för det anslag, som vid 1911 års slut tillerkändes våra ungdomsorganisationer, bedja vi härmed få till Nämnden lämna

nedanstående kortfattade redogörelse över dessa ungdomsföreningars arbete under 1911 jämte utdrag ur deras räkenskaper.

Mottagna 250 kr. hava fördelats så, att N:o 3 Dygdens Sköldborg erhållit 84 kr., N:o 109 Linnéa 105 kr. och N:o 76 Fästet 61 kr.

Ungdomstempelt N:o 3 Dygdens Sköldborg

har under året hållit 35 möten och 3 fester, de senare i samband med föredrag och lektioner, varjämte barnen undfagnats med frukt, kaffe o. s. v. Vidare har varit anordnad en utflykt jämte en resa till Kristinehamn, i vilken senare deltog ett 10-tal barn. Utom nedannämnda föredrag och lektioner av fru Larsson från Arvika ha sådana utan ersättning varit hållna av personer inom samhället. Lokal, värme och lyse har bekostats av logen Tingvalla. Ungdomstempelt hade vid 1911 års slut 140 yngre medlemmar och den direkta ledningen handhaves av fröken Gertrud Jonsson.

Utdrag ur räkenskaperna:

Prenumeration av Nationalkuriren	5: 50
Fru Larsson, Arvika (lektioner)	10: —
Resan till Kristinehamn	20: —
Sagoböcker och jultidningar	30: —
Utdelning av 100 ex. Nationalkuriren	3 —
	<hr/>
	S:na kr. 68: 50

Ungdomslogen N:o 109 Linnéa:

Under året hava hållits 36 möten, i regeln varje söndags eftermiddag utom under sommarmånaderna, då ferier hållits. Sju av dessa hava haft karaktären av aftonunderhållningar med musik, sång, tablåer, och i några fall ha barnen bjudits på frukt, mjölk och smörgås eller kaffe. En resa till Kil, i vilken deltog något över 100 barn, samt en längre utflykt hava ock varit anordnade. Utom de i nedanstående tablå nämnda lektionerna hava sådana utan ersättning upprepade gånger hållits av undertecknad Strandman, folkskolläraren Gustaf Karlström och lärarinnan Elsa Bryntesson. Lokal med uppvärmning och lyse har bekostats av logen Ægir. Under året har en ny ungdomsloge, N:o 1,300 Pyrola, bildats. Den direkta ledningen av Linnéa har varit anförtrodd åt fröken Elsa Bryntesson och av Pyrola åt fröken Ellen Berg. Linnéa hade vid 1911 års slut 268 medlemmar, därav 205 barn, och Pyrola 56 medlemmar, därav 49 barn.

Utdrag ur räkenskaperna:

Till aftonunderhållningar etc.	149: 89
Resa till Kil	43: 54

75 ex. av barntidn. Daggdroppen	64: —
180 ex. av jultidn. Snöbollen	27: —
Arbetsmateriel till ungdomslogen Pyrola	10: 60
Nyinköp av böcker till biblioteket	10: —
Lektioner av G. Nilsson, Ljusfallshammar och fru Sigrid Lundin, Hel- singborg*)	17: 50

S:ma kr. 322: 53

Ungdomstemplet N:o 76 Fästet

har under året avhållit 25 möten samt 4 fester med tal, sång, musik och vid ett par tillfällen tablåer, varjämte barnen trakterats med kaffe eller frukt. Därjämte ha under sommaren tvenne utflykter ägt rum. Några nykterhetslektioner hava hållits bl. a. en av folkskolläraren E. Strandman, och studeranden T. Aurell har hållit en föreläsning. Lokal med uppvärmning och lyse har bekostats av templet Lyckan, och penningbidrag till ungdomsverksamheten ha lämnats av templen Karl IX och Kämpen. Ungdomstemplet äger ett litet bibliotek på omkring 40 band. Ledare för ungdomstemplet är hr Gust. E. Johansson. Medlemstalet var vid 1911 års slut 53.

Utdrag ur räkenskaperna

Inköp av böcker och barntidningar	9: 05
Annonsering	10: 50
Omkostnader vid fester och utflykter	10: 50
	S:ma kr. 30: 05

Karlstad den 1 maj 1912.

AUG. OLSSON.	ERNST. STRANDMAN.	OSCAR DAHL.
Gjutare.	Folkskollärare.	Seminarielärare.
Medl. av N. G. T. O.	Medl. av I. O. G. T.	Medl. av T. O.
U. T. Dygdens Sköldborg.	U. L. Linnéa.	U. T. Fästet.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Hos Karlstads Stadsfullmäktige får styrelsen för Vita Bandet vördsamt anhålla att för nästa år av medlen för nykterhetssakens befrämjande erhålla ett anslag av 200 kronor att användas för föreningens sociala arbete.

För att motivera en sådan begäran tillåta vi oss anföra följande om föreningens arbete.

*) Resor och dagtraktamente bekostades av Värmlands distriktsloge av I. O. G. T.

Under åren 1908 och 1909 anordnade föreningen kurser för fabriksflickor, en kurs i sömnad och en i matlagning.

Från och med hösten 1910 ha arbetsmöten för mödrar ur fattiga arbetarhem anordnats varannan vecka. Man har då dels givit deltagarna slöjdkunnig hjälp i sömnad och dels genom läsning och korta föredrag eller samtal sökt väcka deras ansvarskänsla och bibringa dem ökad insikt i hemmets och barnens vård samt uppmuntra dem i deras ofta tunga arbete. Vid dessa tillfällen utlämnas ock till hemlån lämplig litteratur. Föreningen har nämligen inköpt en liten samling böcker, dels från det skönlitterära området, dels angående hygien, nykterhet och uppfostran.

Under våren detta år anordnade föreningen för dessa hustrur matlagningskurser, som leddes av skolkökslärarinnor.

Många av de kvinnor, bland vilka föreningen så arbetar, tillhöra hem, där rusdryckerna i större eller mindre grad fått utöva sin förstörande inverkan. Vi tro därför, att vårt arbete bland dem ej är utan sin betydelse för vårt samhälles fostran till nykterhet.

Det är för att kunna fortsätta ett liknande arbete, som föreningen är i behov av understöd, och våga vi därför hoppas, att Stadsfullmäktige godhetsfullt ville bifalla vår begäran.

Karlstad den 15 november 1911.

Styrelsen för Vita Bandet.

KARIN LARSSON.

Upptages som motion av undertecknad.

ANNA LJUNGKVIST.

Sammandrag av Vita Bandets räkenskaper år 1911:

<i>Inkomster:</i>	
Behållning från 1910	449: 06
Diverse inkomster	198: 85
	S:ma kr. 647: 91
<i>Utgifter:</i>	
Avgifter till Centralstyrelsen och andra div. föreningsutgifter	93: 70
Lokalhyra och annonser	83: 45
Offentl. föredrag*)	104: 60

*) Föredragen ha behandlat följande ämnen: Fosterlandet är vad du gör det till; Folkuppfostran till sedlig kraft; Våra barns sedliga fostran; Livslycka och kvinnovärde; Sambandet mellan rusdryckshanteringen och de sociala reformerna.

2 matlagn. kurser för arb. hustrur	83: 55
För mödramötena	99 18
Utg. för biblioteket	12: 18
Litteratur till försäljning	32: —
Arbetsmateriel	13: 60
Behållning till 1912	125: 65
	<hr/>
	S:ma kr. 647: 91

Karlstad 28 mars 1912.

INGRID LARSSON.

Ordf.

Riktigt utdraget intyga:

ANNA WESTBERG.

HULDA ALSTERMARK.

Revisor.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 7 maj 1912.*

§ 2.

Sedan vederbörande nämnd i skrifvelse till stadsfullmäktige afgifvit förslag rörande användningen af 1912 års anslag till nykterhetens främjande, hade drätselkammaren uppå remiss att yttra sig i ärendet, och företogs i sammanhang härmed jämväl till behandling till kammaren remitterade ärendet rörande styrelsens för föreningen »Vita Bandet» af fröken Ljungkvist som motion upptagna framställning om anslag för år 1912 af medlen för nykterhetens främjande.

Med anmälan att ett belopp af 5199 kronor 34 öre funnes till förfogande, hvartill komme 5 % å det belopp, som framdeles komme att erhållas från statskontoret och som nu ej vore till siffran känt, hade nämnden föreslagit att beloppet måtte fördelas sålunda:

a) till understöd medelst tidningsprenumeration åt nykterhetskaféer här i staden	200: —
b) till medellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem	1,514: 34
c) till gratis utdelning af varm mjölk eller ölost vid härvarande hamn under nästa höst och vinter	300: —
d) till Haga läsestuga hyresbidrag för året 1 okt. 1912 till 1 okt. 1913	200: —
till folkköket och därmed kombinerade läsestugan för samma år hyresbidrag	1,400: —

till båda gemensamt:

till tidningsprenumeration m. m.	335: —	
till inköp och bindning af böcker	150: —	
till inventariers underhåll	150: —	2,235: —

allt detta att ställas till disposition af styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök;

e) till ungdomstemplett n:o 3 Dygdens Sköldborg af N. G. T. O., ungdomslogen Linnéa af I. O. G. T. och ungdomstemplett n:o 76 Fästet af T. O. att emot redovisning för användningen användas till anordnande af nykterhetslektioner i organisationerna och till spridande af lämplig litteratur bland deras yngre medlemmar, att utgå med 50 kronor till hvarje förening och återstoden fördeladt efter antalet barn i föreningarna	250: —
f) till frälsningsarméns slumverksamhet emot redovisning	500: —
g) till föreningen Vita Bandet för dess verksamhet emot redovisning	200: —
	<hr/>
	S:ma kr. 5,199: 34

Slutligen hade nämnden föreslagit, att den del af anslaget, som finges af från statskontoret utdelade medel, måtte reserveras till 1913.

Efter handlingarnas föredragning och hållen öfverläggning beslöt drätselkammaren efter votering med fyra röster mot tre, med hänvisning till hvad kammaren anfört vid behandling af styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning om förhyrande af ny lokal för folkköket och den därmed kombinerade läsestugan, afstyrka bifall till nämndens förslag om anslag till folkköket och hemställa, att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt nämnden att inkomma med förslag till annan användning af det till folkköket afsedda anslaget, därvid kammaren särskildt ville påpeka behovet af ökad anslag för medellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem.

Mot öfriga poster i nämndens förslag hade drätselkammaren icke någon anmärkning att göra, utan beslöt, med instämmande uti hvad nämnden därutiinnan anfört, tillstyrka deras godkännande.

Mot kammarens beslut, i hvad det afsåge afstyrkande af anslag till folkköket, reserverade sig herr Noréus.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

46. Ungdomsföreningen "Unga Viljors" af Herr Karlsson som motion upptagna framställning om anslag af medlen till nykterhetens främjande.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid senaste Stadsfullmäktigesammanträde inlemnade Nämnden för uppgörande av förslag rörande användning av anslaget till nykterhetens främjande skrivelse om 1912 års anslag till sagda ändamål.

I denna framställning föreslår Nämnden bland annat, att ett anslag av 250 kr. lemnas till ungdomstemplet Dygdens Sköldborg av N. G. T. O., ungdomslogen Linnéa av I. O. G. T. och ungdomstemplet Fästet av T. O. att mot redovisning användas till anordnande av nykterhetslektioner i organisationerna och till spridande av lämplig litteratur bland deras yngre medlemmer att utgå med 50 kr. till varje förening, och att återstoden fördelas efter antalet barn i föreningarna.

Med hänvisning till ovanstående få vi meddela att inom samhället även finnes en ungdomsförening av nykterhetsorden Verdandi.

Orsakerna varför samarbete ej kommit till stånd med de andra ungdomsföreningarna torde huvudsakligen bero därpå att N. O. V:s ungdomsavdelning är jämförelsevis ung.

Då ungdomsavdelningen n:r 144 Unga Viljor arbetar efter i huvudsak samma grunder som de här ovan angivna ungdomsföreningarna anhålla vi härmed vördsamt, att Stadsfullmäktige måtte höja anslaget till 300 kr. att fördelas i enlighet med Nämndens förslag och att även N. O. V:s ungdomsavdelning får del av detsamma.

Karlstad den 21 maj 1912.

MARIA ANDERSSON.

Sömmerska.

Medl. av N. O. V.

U. L. Unga Viljor.

ANDREAS JOHANSSON.

Järnarbetare.

Medl. av N. O. V.

U. L. Unga Viljor.

Upptages som motion av

O. W. KARLSSON.

47. Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning angående förhyrande av ny lokal för folkköket och därmed kombinerade läsestugan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Omedelbart efter det konstituerande sammanträdet med nyvalda styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök uppsade nuvarande ägaren till gården N:o 71, Staden, hyreskontraktet å de lokaler, som där förhyrts för kombinerade folkköket och läsestugan. Efter förda underhandlingar och sedan förfallen hyreslikvid erlagts, har Styrelsen mottagit följande skrivelse:

Karlstad den 6 Februari 1912.

Styrelsen för Karlstads Läsestugor och Folkkök, Karlstad.

Med anledning däraf, att vi på grund af uraktlåten hyreslikvid uppsagt Eder till omedelbar afflyttning från Eder lägenhet i gården N:o 71 härstädes, vilja vi meddela,

dels att Ni, om så önskas, kunna disponera lägenheten mot samma hyra som förut till den 1 nästkommande Oktober, under vilkor att gamla hyreskontraktet annulleras och nytt sådant för tiden till nämnda dag upprättas,

dels ock att vi icke komma att göra anspråk på hyra för hela den enligt förverkade kontraktet aftalade hyrestiden, därest uppgörelse i godo på ofvan angifvet sätt träffas.

Högaktningsfullt
Wermlands Garanti-Aktiebolag.
H. ALLSING.

Vid överläggning angående detta ärende ansåg Styrelsen, att, om än Wermlands Garanti Aktiebolags lagliga rätt att uppsäga hyreskontraktet är tveklaktig, eftersom fästighetens förutvarande vicevärd givit anstånd med hyrans erläggande, tills erforderliga medel kunde utbetalas av Drätselkammaren, man dock bör antaga förslaget till uppgörelse, så mycket mera som lägenheten visat sig mindre lämplig och kanske i viss mån bidragit till, att folkköket ej fullt motsvarat sitt ändamål.

Emellertid har Styrelsen ej ansett sig böra vidtaga några åtgärder, innan Stadsfullmäktige fått yttra sig i frågan.

Om Stadsfullmäktige medgiva nämnda hyreskontrakts annullering och därjämte besluta att fortfarande understödja ett folkkök i samma utsträckning som hittills, så

får Styrelsen anhålla om tillstånd att hyra en annan för ändamålet lämplig lokal för en tid av fem à tio år och mot en årlig hyresavgift av högst Tvåtusenfemhundra (2,500) kronor samt tillika om tillstånd att, i den händelse lokal, lämplig för folkkök med kombinerad läsestuga, ej till nästkommande 1 Oktober kan anskaffas, tils vidare och för kortare tid förhyra lägenhet, passande till enbart läsestuga och kafé.

Karlstad den 9 Februari 1912.

Å Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök vägnar:

O. P. MOBERG.

Ordförande.

Ernst Strandman.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen av anslaget till nykterhetens befrämjande får härmed afgiva yttrande öfver styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning rörande annullering av hyreskontraktet om nuvarande gemensamma lokalen för läsestuga och folkkök och om förhyrande av annan sådan lokal.

Beträffande nuvarande hyreskontrakts annullering får nämnden så mycket hållre tillstyrka stadsfullmäktige att därtill lämna bifall, som det synes nämnden icke vara svårt att nu erhålla både billigare och för ändamålet lämpligare lokal.

Att folkköket fortfarande har en uppgift att fylla, synes emellertid nämnden uppenbart. Det inrättades för att bereda arbetsklassen tillfälle att erhålla god kost till billigt pris utan frestelse att därtill förtära rusdrycker. Denna tvifvelsutan betydelsefulla uppgift har folkköket fyllt och fyller fortfarande. Låt vara, att andra sådana lokaler funnits och finnas, som verka i samma riktning. Säkerligen har det allt jämnt sin gifna fördel att hafva en kommunalt understödd anstalt, som både i afseende å priser och snygghet tjänar till föredöme för de öfriga.

Nämnden vill därför fortfarande förorda understöd till folkköket. Dock synes nuvarande matsal I med något högre priser kunna indragas såsom ej direkt tjänande folkkökets egentliga syfte. Härigenom kan anslaget ock något nedsättas.

Styrelsen har på uppmaning af nämnden sett sig om efter ny lämplig lokal för folkköket och läsestugan och till nämnden inkommit med bilagd skrifvelse, varaf inhämtas, att sådan kan fås för 1,400 kronor årligen, om det uppgöres för minst tre år.

Nämnden får, i anslutning till vad sålunda blifvit sagt, hemställa:

att styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök måtte bemyndigas på tre

är förhyra lämplig lokal för kombinerade folkköket och läsestugan för högst ett-tusenfyrahundra kronor årligen från den 1 nästa Oktober.

Karlstad den 29 Mars 1912.

K. J. LINDHOLM.

E. V. GELIN.

KARL JOH. SVENSÉN.

K. J. LINDGREN.

Till Nämnden för uppgörande av förslag rörande användningen av anslaget till nykterhetens främjande.

Med anledning av Nämndens skrivelse av den 14 mars 1912 har Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök sett sig om efter lämplig lokal för kombinerat folkkök och läsestuga, och får den, under förutsättning, att Stadsfullmäktige besluta folkkökets bibehållande, föreslå en till fastigheten N:o 165, Staden (Kung Karl) hörande lägenhet, som efter vidtagna ändringar kommer att bestå av 2 större rum om vardera omkring 40 kvm., ett serveringsrum om 25 kvm. och ett stort kök samt rymlig källare, vilken lägenhet ägarna, herrar A. Svensson och C. J. Brunsoll erbjudit sig att iordningsställa och till staden uthyra för minst 3, högst 5 år mot en årlig hyra av 1400 kr., om hyresavtal träffas inom 6 veckor.

Karlstad den 20 Mars 1912.

Å Styrelsens vägnar:

O. P. MOBERG.

ERNST STRANDMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 1 April 1912.*

§ 10.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning angående annullering af hyreskontraktet om nuvarande lokalen för folkköket och därmed kombinerade läsestugan samt om förhyrande av annan sådan lokal, öfver vilken framställning nämnden för uppgörande av förslag rörande användningen av anslaget till nykterhetens främjande afgifvit tillstyrkande yttrande.

Drätselkammaren tog ärendet i öfvervägande och beslöt tillstyrka stadsfullmäktige att medgifva det nuvarande kontraktets annullering.

Beträffande åter frågan om förhyrande af annan lokal beslöt kammaren efter votering med fyra röster mot tre anförda, att, då åtskilliga andra matställen inom staden tillhandahålla mat för lika billiga priser som folkköket och man ej behöfde befara, att dessa skulle öka sina priser, ehuru konkurensen med folkköket upphörde, och det äfven funnes sådana billiga matställen utan servering af spirituösa drycker samt då det nu till folkköket utgående anslaget syntes bättre kunna behöfvas för andra nykterhetssyften, Drätselkammaren funne folkköket ej längre fylla något egentligt behof och för sin del ville afstyrka förhyrande af ny lokal för folkköket och den därmed kombinerade läsestugan.

Mot detta beslut anförde Herr Noréus reservation.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

48. Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning om anslag för verksamhetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök får härmed till Stadsfullmäktige inlämna nedanstående förslag till utgiftsstat för läsestugu- och folkköksverksamheten under arbetsåret $\frac{1}{10}$ 1912— $\frac{30}{9}$ 1913:

Till Haga läsestuga, hyresbidrag	200: —	
Till kombinerade läsestugan och folkköket	1,400: —	
Till båda gemensamt:		
Prenumeration å tidningar m. m.	335: —	
Inköp och bindning af böcker m. m.	150: —	
Underhåll av inventarier	150: —	635: —
Kostnader för flyttning, mattor, gardiner, montering av elektr. ljus m. m. förslagsvis		500: —
		<hr/> Summa kr. 2,735: —

Med anledning av ovanstående utgiftsstat får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige behagade för läsestugu- och folkköksverksamheten under arbetsåret $\frac{1}{10}$ 1912— $\frac{30}{9}$ 1913 anslå ... Kronor 2,735: —

Karlstad den 17 maj 1912.

Å Styrelsens vägnar:

O. P. MOBERG.
Ordförande.

M. P. BANDFLIN.
Kassör.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök får härmed avgiva följande redogörelse för dessa anstalters verksamhet under senaste arbetsåret.

Läsestugu- och folkköksverksamheten har bedrivits på samma sätt som föregående år. Folkköksföreståndarens farhågor för, att han ej skulle kunna erlægga den enligt stadsfullmäktiges beslut förhöjda andelen i hyran, synas bli besannade och står han för närvarande i skuld till styrelsen för 320 kr. På grund av det gamla hyreskontraktets annullering har han blivit uppsagd från sin befattning med räkenskapsårets utgång. För Haga läsestugas skötsel däremot ha inga ekonomiska svårigheter visat sig, men anser styrelsen dock, att stadens hyresbidrag till densamma, 200 kr., är det minsta möjliga, då ju föreståndarinnan själv bekostar allt bränsle och ljus och därjämte enligt bestämmelserna håller billigare priser än stadens privata kaféer. Hon synes fullt tillfredsställande fylla sin uppgift.

De olika lokalernas verksamhet under arbetsåret belyses av nedanstående uppgifter:

I kombinerade läsestugan och folkköket ha de dagliga besöken utgjort:
i matsalarna omkring 65, (någon minskning från föreg. år),
i kaféet omkring 90,
i skriv- och läsrum omkring 130.

I skriv- och läsrummen anlitas huvudsakligen tidningar och tidskrifter, dock även bokförrådet, särskildt under vinterkvällarna.

Av de besökande äro enligt föreståndarens åsikt 7 à 8 proc. utom staden boende personer, vilka huvudsakligen infunnit sig lördagarnas förmiddagar och middagar. I läsestugan i Haga har kaféet dagligen besökts av omkring 75 personer och läsrummet af 80 à 85.

Användningen av de anslag, Stadsfullmäktige beviljat för läsestugor och folkkök, framgår av närslutna sammandrag av kassörens räkenskaper.

Med styrelseberättelsen följa även utdrag ur respektive föreståndares räkenskaper (för Haga läsestuga dock endast för tiden 1 januari—30 april 1912).

Vidare bifogas inventarieförteckning och uppgift på i läsrummen tillgängliga tidningar och tidskrifter samt begäran om anslag för nästa räkenskapsår.

Utom de av Stadsfullmäktige utsedda ledamöterna består styrelsen av Herrar Snickaren K. P. Larsson, Skräddare A. Löfgren, Skollärare A. G. Lingren och Vaktmästare A. Johnsson.

Karlstad den 17 maj 1912.

Å Styrelsens vägnar:

O. P. MOBERG.

Ordförande.

M. P. BANDELIN.
Kassör.

Utdrag ur Folkökets räkenskaper från 1 Januari till 31 Dec. 1911.

Inkomster.

1911 Dec. 31	per årets omsättning	27,343: 65
» » »	varulager	350: —
» » »	förtjänst under året	198: 30
		<hr/>
		Kronor 27,891: 95

Utgifter.

1911 Dec. 31	an inköpta varor under året	22,354: 35
» » »	aflöningar. Bilaga N:o 1	1,862: 10
» » »	omkostnader d:o » 2	2,989: 73
» » »	afskrifvit på inventarier	685: 77
		<hr/>
		Kronor 27,891: 95

Kassa-Rapport för Karlstads Läsestugor och Folkök från 1 Oktober 1911 till dato.

Inkomster.

Behållning från Sept.	2: 40
Uttaget från Drätselkammaren af anslaget till läsestugorna och folköket	1,775: —
D:o d:o till prenumeration af tidningar till nykterhetskaféer	200: —
Haga läsestuga inbet. hyra	300: —
C. A. Fridman, Folköket, afbetalt å hyra	80: —
Ränta å Sparkassebok	20: 98
	<hr/>
	Kr. 2,378; 38

Utgifter.

Hyra till Läsestugan och Folköket i staden	1,250: —
D:o d:o för Haga läsestuga	400: —
Vattenavgifter	18: —
Prenumeration af tidningar för nykterhetskaféer	200: —
D:o till Läsestugorna och Folköket	310: 30
Brandförsäkringar	5: 70
Porton	—: 20
Utbet. för inventariers underhåll	49: 30
	<hr/>
	Kr. 2,233: 50
Innestående å sparkasseräkning	120: 98
Kontant i kassan	23: 90
	<hr/>
	Kr. 2,378: 38

Karlstad den 18 Maj 1912.

M. P. BANDELIN.
Kassör.

**Uppgift å tidningar och tidskrifter, som tillhandahållas å Karlstads läsestugor
under år 1912.**

Arvika Tidning, Arvika Nyheter, Bergslagens Nyheter, Daggdroppen, Dagens Nyheter, Egna Hem, Filipstads stads & Bergslags Tidning, Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, Hvar 8 Dag, Karlskoga Tidning, Kurre, Morgontidningen Svenska Folket, Nya Kristinehamns-Posten, Ny Tid, National-Kuriren, Reformatorn, Social-Demokraten, Seffle-Tidningen, Strix, Stockholms Dagblad, Stockholms-Tidningen, Svensk Damtidning, Svenska Dagbladet, Svenska Morgonbladet, Social Tidskrift, Såningsmannen, Värmlands Allehanda, Verdandisten, Bonniers Månadshäften, Svensk Tidskrift, Kristendomen och vår tid, Sveriges natur, Sv. naturskyddslöreningens årsskrift, Riksdagens Protokoll 1912, Andra kammaren med Bihang.

Karlstad den 17 maj 1912.

O. P. MOBERG.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 28 maj 1912.*

§ 6.

Uti hos stadsfullmäktige gjord framställning hade styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök hemställt, att fullmäktige måtte för den kombinerade läsestugu- och folkköksverksamheten för arbetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913 anvisa ett belopp af 2,735 kronor; och hade drätselkammaren uppå remiss att yttra sig i ärendet.

Härvid skulle till en början antecknas, att drätselkammaren den 1 sistlidne april vid behandling af en af styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök gjord framställning om förhyrande af annan lokal för folkköket och den därmed kombinerade läsestugan med fyra röster mot tre beslutat anföra, att drätselkammaren funne folkköket ej längre fylla något egentligt behof och för sin del ville afstyrka förhyrande af ny lokal, samt att kammaren uti den 7 innevarande maj afgifvet yttrande öfver af vederbörande nämnd framställt förslag rörande användningen af 1912 års anslag till nykterhetens främjande jämväl med fyra röster mot tre afstyrkt bifall till nämndens förslag om anslag till folkköket och hemställt, att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt nämnden att inkomma med förslag till annan användning af det till folkköket afsedda anslaget, äfvensom att styrelsen för läsestugorna och folkköket, utöfver hvad nämnden föreslagit, hemställt om ett förslagsanslag af 500 kronor för flyttning, mattor, gardiner, montering af elektriskt ljus m. m.

Efter handlingarnas föredragning och hållen öfverläggning beslöt drätselkammaren, att den nu förevarande framställningen icke skulle föranleda annat uttalande från kammarens sida. än att kammaren ville hänvisa till sina ofvannämnda den 1 april och 7 maj afgifna yttranden, dock att, därest stadsfullmäktige icke skulle biträda den af drätselkammarens majoritet uttalade meningen, utan besluta anslag till folkkökets fortsatta verksamhet, drätselkammaren icke hade något att erinra mot, att äfven det ofvanberörda af styrelsen för läsestugorna och folkköket begärda förslagsanslaget å 500 kronor beviljades, hvilken summa vid det förhållande, att hela anslaget för innevarande år vore enligt nämndens förslag disponerad, torde böra utgå af nästkommande års nykterhetsanslag.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 53.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande i fråga om användningen af 1912 års anslag till nykterhetens främjande, och beslöt Utskottet att i sammanhang härmed jämväl företaga till behandling följande till Utskottet remitterade ärenden, nämligen

dels Styrelsens för föreningen "Vita Bandet" af Fröken Ljungkvist som motion upptagna framställning om anslag för år 1912 af medlen för nykterhetens främjande,

dels ungdomsföreningen "Unga Viljors" af Herr Karlsson som motion upptagna framställning om anslag af samma medel,

dels Styrelsens för Karlstads läsestugor och folkkök framställning angående förhyrande af ny lokal för folkköket och därmed kombinerade läsestugan,

och dels samma Styrelses framställning om anslag för verksamhetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913.

Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande hade uti skrifvelse till Stadsfullmäktige, hvaröfver Drätselkammaren afgifvit yttrande, dels meddelat, att ett belopp af 5,199 kronor 34 öre funnes till förfogande, hvartill komme 5 procent å det belopp, som erhöles från Statskontoret och som ännu ej vore till siffran känt, dels ock afgifvit förslag till fördelning af berörda belopp.

Vid öfvervägande af det sålunda afgifna förslaget beslöt Utskottet till en början tillstyrka Stadsfullmäktige att bevilja följande af Drättselkammaren förordade anslag, nämligen

till understöd medelst tidningsprenumeration åt nykterhetskaféer	
här i staden	200: —
till medellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem	1,514: 34
till frälsningsarméns slumverksamhet emot redovisning	500: —
till föreningen "Vita Bandet" för dess verksamhet, mot redovisning	200: —

om hvilket sistnämnda anslag, som nu för första gången föreslagits till utdelning, särskild motion väckts af Fröken Ljungkvist.

Beträffande anslaget till frälsningsarméns slumverksamhet ville Utskottet emellertid erinra, att för denna verksamhet beviljats af 1911 års anslag till nykterhetens främjande ett belopp af 300 kronor mot redovisning men att någon redovisning härför, såvidt Utskottet hade sig bekant, hittills icke afgifvits.

Till gratisutdelning af varm mjölk eller ölost vid härvarande hamn under nästa höst och vinter hade Nämnden föreslagit enahanda belopp af 300 kronor, som under flere föregående år beviljats för detta ändamål, hvilket förslag af Drättselkammaren tillstyrkts.

I fråga om detta anslag ville Beredningsutskottet anföra, att erfarenheten gifvit vid handen, att den tanke, som legat till grund för anslagets beviljande, om ock i sig själf synnerligen tilltalande, dock ej kunnat praktiskt realiserar, hvadan anslaget ej heller under de senare åren kommit till användning. Enligt hvad Utskottet numera hade sig bekant vore en af anledningarna härtill nog att söka däri, att hamnområdet vore för vidsträckt för vidtagande af lämpliga anordningar för ändamålet. Härtill komme ock, att hamnarbetarne under den tid, arbete vid hamnen funnes att tillgå, hade jämförelsevis god arbetsförtjänst, hvilket föranledde, att de ej behöfde tillgodogöra sig den gratisutdelning af varm mjölk eller ölost, som skulle bekostas af anslaget i fråga.

Utskottet ansåge fördenskull för sin del, att ifrågavarande anslag kunde indragas, hvadan Utskottet beslöt afstyrka Nämndens förslag om detta anslags beviljande.

I likhet med föregående år hade Nämnden vidare föreslagit, att ett belopp af 250 kronor måtte tilldelas ungdomstemplet N:o 3 Dygdens Sköldborg, ungdomslogen Linnéa och ungdomstemplet N:o 76 Fästet till fördelning dem emellan på i förslaget närmare angifvet sätt.

Under åberopande af berörda förslag hade ungdomsföreningen "Unga Viljor" uti framställning, som af Herr Karlsson upptagits som motion, hemställt, att det af nykterhetsanslaget till ungdomsföreningarna utgående belopp måtte bestämmas

till 300 kronor samt att jämväl ungdomsafdelningen N:o 144 "Unga Viljor" af nykterhetsorden Verdandi måtte få del af anslaget.

Då ungdomsföreningen "Unga Viljor" ej i någon mån visat, på hvilket sätt och efter hvilka grunder föreningen verkade, ansåge Utskottet sig ej kunna tillstyrka Stadsfullmäktige att bifalla föreningens förevarande framställning.

Däremot ville Utskottet förorda godkännande af Nämndens utaf Drätselkammaren tillstyrkta förslag att till ofvannämnda tre ungdomsföreningar, hvilka förut understöddts af ifrågavarande anslag, nämligen ungdomstemplet N:o 3 Dygdens Sköldborg af N. G. T. O., ungdomslogen Linnéa af I. O. G. T. och ungdomstemplet N:o 76 Fästet af T. O. bevilja ett belopp af tillhoppa 250 kronor att emot redovisning användas och bland föreningarne fördelas på af Nämnden föreslaget sätt.

Till sist hade Utskottet att laga under ompröfning frågan om anslag till läsestugorna och folkköket jämte hvad härmed stode i samband.

Af handlingarne rörande denna fråga inhämtade Utskottet,

att Styrelsen för läsestugorna och folkköket uti framställning till Stadsfullmäktige af den 9 februari 1912 på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte medgifva, dels att hyreskontraktet angående folkkökets och därmed kombinerade läsestugans nuvarande lokal finge annulleras och dels att Styrelsen finge i stället förhyra annan lämplig lokal för en årlig hyresafgift af högst 2,500 kronor;

att Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande öfver nämnda framställning afgifvit yttrande och därvid, — efter inhämtande, att Styrelsen ansåge lämplig lokal för folkköket och läsestugan kunna beredas i Hotell Kung Karl för en årlig hyresafgift af 1,400 kronor, därest lokalen förhyrdes för minst 3 år, — föreslagit, att Styrelsen måtte bemyndigas att på tre år förhyra lämplig lokal för kombinerade folkköket och läsestugan för högst 1,400 kronor årligen från den 1 oktober 1912;

att Drätselkammaren uti infordradt yttrande dels tillstyrkt Stadsfullmäktige att medgifva det nuvarande hyreskontraktets annullering dels ock på anförda skäl afstyrkt förhyrande af ny lokal för kombinerade folkköket och läsestugan;

att ofvan omförmälda Nämnd uti sitt till Stadsfullmäktige ingifna förslag rörande användningen af 1912 års anslag till nykterhetens främjande dels, i avslutning till sitt ofvananmärkta yttrande, hemställt om beviljande af hyresbidrag för kombinerade folkköket och läsestugan för året 1 oktober 1912—den 30 september 1913 å 1,400 kronor, och dels i öfrigt föreslagit, att samma belopp skulle utgå till läsestugorna som under år 1911, nämligen till Haga läsestuga ett hyresbidrag af 200 kronor samt till båda läsestugorna gemensamt för tidningsprenumeration, inköp och bindning af böcker samt inventariers underhåll tillhoppa 635 kronor;

att Nämnden tillika föreslagit, att för såväl läsestugan i Haga som kombinerade läsestugan och folkköket måtte som villkor för anslaget föreskrivas, att innehafvaren tillförbindes att föra ordentliga räkenskaper öfver rörelsen och senast den 1 mars aflämna räkenskapen för föregående hyresår till Styrelsen, som vid hvarje framställning om anslag hade att med ledning häraf taga frågan om ned-sättning i stadens hyresbidrag under ompröfning;

att Drätselkammaren uti infordradt yttrande öfver Nämndens ofvanberörda förslag afstyrkt bifall till förslaget om anslag till folkköket;

att Styrelsen för läsestugorna och folkköket uti framställning till Stadsfullmäktige af den 17 maj 1912 hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för verksamhetsåret den 1 oktober 1912—den 30 september 1913 bevilja dels enahanda belopp, som enligt hvad ofvan omförmäts, blifvit föreslagna af Nämnden, och dels därutöfver ett förslagsanslag af 500 kronor till täckande af kostnader för flyttning, mattor, gardiner, montering af elektriskt ljus m. m.,

samt att Drätselkammaren uti sitt öfver sistnämnda framställning afgifna utlåtande hänvisat till Kammarens förut meddelade yttranden i denna fråga.

Beredningsutskottet ville för sin del i detta ärende anföra, att ehuru väl Utskottet ej ansåge folkköket hafva motsvarat de förväntningar, som från början varit fästade vid detsamma, Utskottet likväl ville tillstyrka fortsatt anslag till folkkökets verksamhet med de af Styrelsen begärda belopp, under den förhoppning, att den nuvarande Styrelsen skulle kunna leda rörelsen i sådan riktning, att det ursprungliga syftet för denna anstalts verksamhet kunde i möjligaste mån varda uppnådt.

I denna tillstyrkan inginge ock det förslagsanslag å 500 kronor för flyttning m. m., som af Styrelsen begärts, hvilket anslag Utskottet ansåge kunna täckas dels med det af Utskottet afstyrkta anslaget å 300 kronor till gratisutdelning af varm mjölk och dels till öfverskjutande belopp af det tillskott till nykterhetsanslaget, som erhöles af de medel, som vore att förvänta från Statskontoret.

Styrelsens framställning om medgifvande till det nuvarande hyreskontraktets annullering tillstyrktes ock af Utskottet, som jämväl instämde i Nämndens förslag rörande förhyrandet af ny lokal för kombinerade folkköket och läsestugan.

Beträffande den ifrågasatta nya lokalen i Hotell Kung Karl ville dock Utskottet anmärka, att Utskottet ej kunde anse denna lokal lämpligt belägen, utan ansåge Utskottet, att den nya lokalen helst borde förläggas till något arbetscentrum och, om möjligt, ej i omedelbar närhet af någon järnvägsstation.

Nämndens förslag rörande räkenskapernas förande och aflämnande till Styrelsen ville Utskottet till alla delar biträda.

I anslutning till hvad Utskottet sålunda anfört hemställde Utskottet,

att Stadsfullmäktige måtte, — med afslag å dels Nämndens för upp-

görande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande framställning om anslag till gratisutdelning af varm mjölk eller ölost vid härvarande hamn under nästa höst och vinter och dels ungdomsföreningen "Unga Viljors" framställning om anslag af medlen till nykterhetens främjande, — besluta, att af innevarande års anslag till nykterhetens främjande skall utgå:

1:o) Till understöd medelst tidningsprenumeration åt nykterhetskaféer här i staden	200: —	
2:o) Till medellösa drinkares härifrån staden underhåll å alkoholisthem	1,514: 34	
3:o) Till läsestugorna och folkköket för arbetsåret den 1/10 1912—den 30/9 1913 följande belopp, nämligen:		
till Haga läsestuga, hyresbidrag	200: —	
» kombinerade läsestugan och folkköket, hyresbidrag	1,400: —	
» båda gemensamt för prenumeration å tidningar m. m., inköp och bindning af böcker samt underhåll af inventarier, tillhoppa	635: —	
» kostnader för flyttning, mattor, gardiner, montering af elektriskt ljus m. m. ett förslagsanslag å högst ..	500: —	2,735: —
samtliga dessa anslag att ställas till disposition af Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök.		
4:o) Till ungdomstemplett N:o 3 Dygdens Sköldborg af N. G. T. O., ungdomslogen Linuéa af I. O. G. T. och ungdomstemplett N:o 76 Fästet af T. O. att emot redovisning för användningen användas till anordnande af nykterhetslektioner i organisationerna och till spridande af lämplig litteratur bland deras yngre medlemmar, att utgå med 50 kr. till hvarje förening och återstoden fördeladt efter antalet barn i föreningarne	250: —	
5:o) Till frälsningsarméns slumverksamhet, mot redovisning	500: —	
6:o) Till föreningen »Vita Bandet» för dess verksamhet emot redovisning	200: —	

S:ma kr. 5,399: 34

samt att återstoden af anslaget reserveras till år 1913;

att Stadsfullmäktige måtte medgifva, att hyreskontraktet angående folkkökets och därmed kombinerade läsestugans nuvarande lokal får annulleras;

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök att på tre år förhyra lämplig lokal för kombinerade folkköket och läsestugan, helst belägen i något arbetscentrum och om möjligt, ej i omedelbar närhet af någon järnvägsstation, för högst 1,400 kronor årligen från den 1 oktober 1912, samt

att Stadsfullmäktige måtte såsom villkor för de till läsestugorna och folkköket beviljade anslagens åtnjutande föreskrifva, att innehafvarne tillförbindas att föra ordentliga räkenskaper öfver rörelsen och senast den 1 mars aflämnat räkenskapen för föregående hyresår till Styrelsen, som vid hvarje framställning om anslag har att med ledning häraf taga frågan om nedsättning i stadens hyresbidrag under ompröfning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

49. Vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper för räkenskapsåret den 1 oktober 1909—den 30 september 1910.

Undertecknad, utsedd att granska *Karlstads Läsestugors och Folkköks* räkenskaper för räkenskapsåret 1 oktober 1909—30 september 1910, får efter fullgjordt uppdrag afgifva följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Ingående behållning:

Innestående å sparkasseräkning i Vermlands Ensk. Bank	2: 38	
Inventarier enl. förteckning	3,563: 70	3,566: 08
Afgår skulder:		
Kassörens fordran		351: 36
	Kronor	3,214: 72

Inkomster under året:

Herrar Stadsfullmäktiges anslag	4,100: —	
Ränta å sparkasseräkning	13: 38	
Hyresbidrag af föreståndaren för Haga läsestuga	200: —	
Öfverskott från gamla folkköket	88: 91	4,402: 29
	Kronor	7,617: 01

Utgifter under året:

Hyror	3,300: —	
Prenumeration å tidningar	448: 70	
Bränsle och lyshållning	345: 40	
Vattenafgifter ..	36: —	
Brandförsäkringspremier	5: 70	
Annonser	22: 50	
Diverse utgifter	96: 09	
Internering å alkoholisthem af en person	125: —	4,379: 39

Utgående behållning:

Innestående å sparkassa i Wermlands Ensk. Bank	0: 40	
Inventarier enl. förteckning	3,563: 70	
Afgår skulder:		
Kassörens fordran	326: 48	3,237: 62
	<u>Kronor</u>	<u>7,617: 01</u>

Då samtliga utgiftsposter äro fullständigt verifierade och i öfrigt ingen orsak till anmärkning föreligger, föreslås full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar. Karlstad den 22 April 1912.

G. MÆCHEL.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.

§ 54.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande i anledning af vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads läsestugors och folkköks räkenskaper för räkenskapsåret den 1 oktober 1909—den 30 september 1910; Och beslöt Utskottet, som af berättelsen inhämtade, att någon anledning till anmärkning ej förekommit, hemställa,
att Stadsfullmäktige måtte bevilja Styrelsen för Karlstads läsestugor och folkkök ansvarsfrihet för ofvan omförmälda räkenskapsår.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

50. Herr Aug. Berghs motion angående inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden jämte hvad därmed stode i samband.

Till Karlstads stadsfullmäktige.

Att ett stort bildningsintresse förefinnes på många håll inom vårt folk, känner hvar och en, som haft tillfälle att något deltaga i våra dagars folkbildningsarbete. Därom vittnar ju också det stora uppsving, som den moderna bildningsrörelsen tagit. Men det kan ej heller förnekas, att bildningsintresse mångenstädes saknas eller, där det förefinnes, ofta är mycket ytligt. Det är emellertid en sanning att det för ett samhälle icke finnes produktivare utgifter än de till bildningsändamål använda, och att okunnighet och bristande omdömesförmåga till slut alltid komma att stå hvarje folk, hvarje samhälle dyrare än bildning. Samhället bör sålunda ingripa för att söka tillfredsställa och fördjupa det kunskapsbegär, som finnes, och väcka upp sådant, där det ännu slumrar. Ett samhälle har ingalunda gjort nog, då det på ett tillfredsställande sätt ordnat sitt folkskoleväsen. Det bör äfven draga försorg om att det finnes skolor för vuxna. Den sanningen måste bli lefvande för oss alla, liksom den länge varit det i Tyskland, England och Föränta staterna m. fl. länder, att ett intensivt bildningsarbete äfven efter skolans slut är en viktig förutsättning för en lycklig och rik samhällsutveckling.

Ingen torde bestrida, att den statsunderstödda, populärvetenskapliga föreläsningens verksamheten i vårt land haft stort gagn med sig. Men om också genom föreläsningarna ganska mycket vetande meddelas, särskildt då kurser anordnas, så måste dock sägas, att föreläsningar och kurser först då bli verkligen fruktbarande, när åhörarne genom självstudier vidmakthålla och fördjupa, hvad de under desamma inhämtat. Nu är det emellertid sorgligt nog så, att vårt läskunniga folk i betänklig grad saknar läslust. Och förefinnes sådan, inriktar den sig tyvärr allt för ofta på den smuts- och kolportagelitteratur, som hotar att förskämma smaken och undergräfvat moralen inom breda lager af folket. För att väcka och underhålla smaken för nyttig och förädlande läsning och motarbeta begäret efter smutslitteratur finnes ej något bättre medel än upprättandet i våra samhällen af välförsedda och välskötta bibliotek.

Den nyligen skedd omläggningen af föreläsningens verksamheten nödvändiggör också ett lifvigare biblioteksarbete. I det afslags angående ändrade grunder för stadsunderstöd åt anstalter för populärvetenskapliga föreläsningar, som den 12 jan, 1911 afgafs af tillkallade sakkunniga, betonas kraftigt af föreläsningarnas nödvändiga samband med tillfälle för åhörarna till bokliga studier. I Kungl. Maj:ts nådiga

kungörelse angående understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, af den 22 juni förlidet år ålägges styrelse för föreläsninganstalt att överka för att litteratur, lämpad efter föreläsningarnas innehåll, hålles tillgänglig å orten. Och i den plan för föreläsninganstalts verksamhet, som måste åtfölja ansökan om statsbidrag, bör jämväl angifvas, huruvida samverkan med bibliotek äger rum.

I vårt land finnas ju — utom universitetsbiblioteken och andra vetenskapliga boksamlingar — en stor mängd bibliotek af olika slag, såsom stads-, församlings-, skol- och sockenbibliotek, af föreläsninganstalter upprättade bibliotek, arbetare- och föreningsbibliotek m. m. Flera af dessa äro både väl försedda och väl skötta, men många sakna också de väsentligaste betingelserna för en fruktbarande verksamhet.

Som bekant kommer staten hädanefter att mera verksamt än hittills understödja folkbiblioteksverksamheten. I september förlidet år afgaf doktor Valfrid Palmgren på uppdrag af statsrådet och chefen för Kungl. ecklesiastikdepartementet ett förslag angående de åtgärder, som från statens sida böra vidtagas för främjande af det allmänna biblioteksväsendet i Sverige. På grundvalen af denna utredning ha tillkallade sakkunnige den 25 sistlidne jan. afgifvit förslag angående statsunderstöd åt kommunala bibliotek, skolbibliotek och vissa riksorganisationers bibliotek, hvari föreslås ett biblioteksanslag på 200,000 kr. pr år, hvaraf bland annat årligt bidrag skulle kunna utgå till ett kommunalt bibliotek i hvarje kommun utom Stockholm och Göteborg med lägst 50 och högst 500 kr. om året. Och enligt all sannolikhet kommer detta förslag att af statsmakterna i hufvudsak bifallas.

Det har rådt och råder ännu olika meningar om hvilken organisationsform för biblioteken, som är den bästa. Den icke kommunala biblioteksrörelsen har onekligen varit i hög grad gagnelig, och man har också på ledande håll inom densamma häfdat, att föreningsbiblioteken borde vara det centrala i hela folkbildningsarbetet. Men från annat håll har man, under åberopande af exempel från England, Förenta staterna, Tyskland, Holland, Norge och andra länder, kraftigt framhållit, att ett kommunalt allmänt bibliotek i och genom sin ställning äger helt andra förutsättningar för utveckling och blomstring än ett föreningsbibliotek. Och den kände biblioteksfrämjaren Andrew Carnegie, som lämnar understöd endast åt kommunala bibliotek, säger i ett gåfvobref till Carnegiebiblioteket i Pittsburg om skälet därtill: «Jag är afgjordt af den åsikten, att det endast är därigenom, att staden själf underhåller sitt offentliga bibliotek, liksom den underhåller sina skolor, som hvarje medborgare får den känslan, att han är medägare till detsamma, och att biblioteket är till för hela samhället och icke blott för någon särskild del däraf; och jag är lika bestämdt af den åsikten, att försävidt ett samhälle icke är villigt att underhålla sitt offentliga bibliotek på allmän bekostnad, föga gagn kan komma

af biblioteketa. Det synes ock vara tydligt, att de kommunala biblioteken äga afgjort företräde framför föreningsbiblioteken, som ju i regeln anlitas endast af vissa grupper af ett samhälles medlemmar. Gemensamhet för alla stånd och yrken, hög kvalitativ nivå för böckerna, rikliga anslag och sakkunnig ledning äro de kraf, man bör ställa på ett folkbibliotek.

I Karlstad finnas, utom skolbiblioteken, äfven åtskilliga andra bibliotek, men intet af dessa kan sägas vara i verklig mening allmänt. Saknaden af ett lätt tillgängligt, välförsett sådant har inte minst gjort sig märkbar inom härvarande föreläsninganstalt, hvars styrelse har ytterst svårt att fullgöra villkoren för erhållande af statsbidrag, i hvad dessa villkor afse främjande af bokliga studier. Det är sålunda af behovvet påkalladt, att från samhällets sida någonting åtgöres i biblioteks-saken äfven här. Tillfället torde nu också vara lämpligt, då möjlighet synes förefinnas, att för ett biblioteks upprättande och underhåll för annat ändamål hittills använda penningmedel skulle kunna disponeras. Jag syftar härvid på den del af anslaget till nykterhetens befrämjande, som hittills utgått till Karlstads folkkök. Folkköket har förvisso haft en viktig uppgift förr, men numera torde det knappast längre fylla något berättigadt behof. Då det nu, enligt hvad jag förspott, är uppsagdt till afflyttning den 1 nästa okt. från den lägenhet, det för närvarande innehar, kan det väl därför starkt sättas ifråga, om det är skäl att fortsätta med folkköckerörelsen. Jag är åtminstone öfvertygad om att ett så betydande anslag, som det folkköket årligen erhållit, skulle göra större gagn, om det användes för biblioteksändamål. Att nykterhets-saken äfven genom denna användning af berörda anslag skulle i hög grad främjas, torde knappast behöfva framhållas.

Emellertid kräfver biblioteksfrågan en grundlig undersökning, och då enligt min mening föreläsninganstalten och ett blifvande kommunalt bibliotek på grund af deras nära samband med hvarandra böra stå under samma ledning, skulle jag vilja föreslå, att den förberedande utredningen öfverlämnades åt styrelsen för föreläsninganstalten, med rätt för denna att med sig adjungera lämpliga personer.

I anslutning till hvad jag sålunda anfört, får jag därför vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige behagade

dels uppdraga åt styrelsen för Karlstads föreläsninganstalt att skyndsamt inkomma med utredning och förslag angående upprättande i Karlstad af ett kommunalt bibliotek, med styrelsen medgifven rätt att med sig adjungera för uppdraget i fråga lämpliga personer, och

dels bestämma, att beslutet om den framtida användningen af det nu till Karlstads folkkök utgående anslag måtte uppskjutas, till dess ifrågavarande utredning och förslag föreligga.

Karlstad den 14 februari 1912.

AUG. BERGH.

I motionen instämma:

AXEL DAHLMAN.

E. V. GELIN.

ALBIN ZACHRISON.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens befrämjande får härmed afgifva yttrande öfver herr Aug. Berghs motion om inrättande här i staden af ett kommunalt bibliotek.

Motionen utgår från den förutsättning, att nu utgående anslag till folkköket skulle indragas, föreslår utredning genom styrelsen för föreläsningssanstalten angående frågan om inrättande af ett kommunalt bibliotek och hemställer, att beslutet om framtida användningen af det nu till Karlstads folkkök utgående anslag måtte uppskjutas, till dess ifrågavarande utredning och förslag föreligga.

Nämnden anser sig icke hafva att yttra sig om frågan angående ett kommunalt bibliotek i och för sig, utan endast för så vidt densamma är ställd i sammanhang med indragning af anslaget till folkkök.

Genom särskildt yttrande denna dag har nämnden af anförda skäl förordat fortfarande anslag till folkköket;

Och hemställer därför, att frågan om inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden må afgöras utan sammanhang med indragning af till folkköket utgående anslag.

Karlstad den 29 Mars 1912.

K. J. LINDHOLM.

E. V. GELIN.

KARL JOH. SWENSÉN.

K. J. LINDGREN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 1 april 1912.*

§ 11.

Uti en hos Stadsfullmäktige väckt motion hade herr Aug. Bergh hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels uppdraga åt styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt att skyndsamt inkomma med utredning och förslag angående upprättande i Karlstad af ett kommunalt bibliotek med styrelsen medgifven rätt att med sig adjungera för uppdraget i fråga lämpliga personer och dels bestämma att beslutet om den framtida användningen af det nu till Karlstads folkkök utgående anslag måtte uppskjutas till dess ifrågavarande utredning och förslag föreläggas, öfver hvilken framställning nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande afgifvit yttrande, därvid nämnden, som förordat fortfarande anslag till folkköket, hemställt, att frågan om inrättandet af ett kommunalt biblio-

tek här i staden måtte afgöras utan sammanhang med indragning af till folkköket utgående anslag.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt anföra följande:

Drätselkammaren hade uti förut denna dag afgifvet yttrande afstyrkt fortfarande anslag till folkköket, men Drätselkammaren ansåg dock icke att det nu till folkköket utgående anslaget borde tagas i anspråk för upprättande af ett kommunalt bibliotek. Då Drätselkammaren emellertid fann frågan om inrättande af ett sådant bibliotek här i staden mycket beaktansvärd, ansåg jämväl Drätselkammaren, att frågan borde afgöras utan samband med indragning af anslaget till folkköket, och ville kammaren för sin del hemställa, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt att inkomma med utredning och förslag angående upprättande i Karlstad af ett kommunalt bibliotek samt att utreda möjligheten af att anskaffa för ändamålet erforderliga medel, med rätt för styrelsen att med sig adjungera för uppdraget lämpliga personer.

Som ofvan

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.

§ 55.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herr Aug. Bergh på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte dels uppdraga åt Styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt att skyndsamt inkomma med utredning och förslag angående upprättande i Karlstad af ett kommunalt bibliotek, med Styrelsen medgifven rätt att med sig adjungera för uppdraget i fråga lämpliga personer, och dels bestämman, att beslutet om den framtida användningen af det nu till Karlstads folkkök utgående anslag måtte uppskjutas, till dess ifrågavarande utredning och förslag föreläge.

Häröfver hade Nämnden för uppgörande af förslag rörande användningen af anslaget till nykterhetens främjande äfvensom Drätselkammaren afgifvit infortrade yttranden och därvid hvar för sig uttalat, att frågan om inrättande af ett kommunalt bibliotek här i staden borde afgöras utan sammanhang med indragning af till folkköket utgående anslag, hvarjämte Kammaren för sin del instämt i motionärens yrkande om utredning af förevarande fråga.

Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig öfver motionen, hade uti förut denna dag afgifvet utlåtande tillstyrkt fortsatt anslag till folkskolan, hvadan Utskottet så mycket mer måste biträda den mening, att frågan om inrättande af ett kommunalt bibliotek ej borde sättas i samband med anslaget till folkskolan.

I likhet med Drätselkammaren ansåge emellertid jämväl Utskottet synnerligen önskvärdt, att den af motionären ifrågasatta utredningen komme till stånd, hvadan Utskottet beslöt att i anledning af Herr Aug. Berghs förevarande motion hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Styrelsen för Karlstads föreläsningssällskap att uppgöra och till Fullmäktige inkomma med utredning och förslag angående upprättande i Karlstad af ett kommunalt bibliotek, med rätt för Styrelsen att med sig adjungera för uppdraget lämpliga personer.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

51. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till allmänna lyshållningen här i staden under nästa lysår.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsens för Karlstads Vatten- och Gasverk förslag till allmänna lyshållningen för nästa lysår får Magistraten öfverlämna och till bifall förorda.

Karlstads rådhus den 6 maj 1912.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

Utdrag af protokoll hållet hos Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 12 april 1912.

§ 17.

Förslag till allmänna lyshållningen i staden under instundande lysperiod godkändes och skulle med anledning däraf följande framställning aflåtas:

Till Magistraten i Karlstad.

Härmed får Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslå att den allmänna belysningen medels gas, fotogén och elektricitet under nästkommande lysperiod — 1 aug. 1912 till 15 maj 1913 — måtte bestridas af redan befintliga afton- och nattlyktor med de förändringar, som här nedan närmare angifvas, samt af följande *nya* lyktor, för hvilkas anordnande i vissa uppgifna fall nya ledningar anses böra komma till stånd:

I. Gas- och fotogénbelysningen.

I den egentliga staden:

Flyttning af lyktstolparne utanför tomterna 162 och 165 å Hamngatan närmare Järnvägs-gatan samt ökning af ljusstyrkan.

Uppsättande af 1 st. nattlykta för gas å äldre befintlig väggarm å s. k. likboden vid gamla lasarettet.

2 nya lyktor å Kyrkplanen vid Kungsgatan *en* å hvardera sidan om södra kyrkoingången. Af dessa *en* nattlykta och *en* aftonlykta.

II. Elektriska belysningen.

I stadsdelen Klara:

4 nya lampor, däraf *två* aftonlampor, uppsättas i Växnäsgatan fram till järnvägen samt *två* aftonlampor i Kamrersgatan.

Å Norr Strand:

2 nattlampor uppsättas å vägen förbi kyrkogården fram till afstjälpningsplatsen.

Allmänna belysningen skulle alltså komma att bestridas af följande antal lyktor:

368 st. *gaslyktor*, hvaraf 208 st. aftonlyktor, 144 st. nattlyktor och 16 st. hamnlyktor.

14 st. *fotogénlyktor*, hvaraf 11 st. afton- och 3 st. nattlyktor.

126 st. *elektriska lampor*, hvaraf 65 st. natt- och 61 st. aftonlyktor.

Kostnaderna

för ändringar och utökning beräknas blifva:

I. *Gaslyktor* (inkl. afståndständer).

2 st. nya lyktor med stolpar å kyrkplan i Kungsgatan, inklusive servisleddning å 130:-- 260:—

1 st. ny lykta på befintlig väggarm vid gamla lasarettet	75: —	
Flyttning och förhöjning af 2 st. lyktor i Hamngatan samt utbyte mot större.....	150: —	485: —

II. *Elektriska lyktor:*

6 st. lampor i Våxnäs- och Kamrersgatorna inkl. stolpar och ledningstråd	500: —	
2 st. lampor utanför kyrkogården, inkl. stolpar och lednings- tråd	225: —	725: —

Summa Kronor 1,210: —

Förutsatt att ofvanstående lyshållningsförslag vunne bifall har Styrelsen beslutat att hos Stadsfullmäktige göra hemställan om, att detta belopp kronor 1,210: — måtte ställas till Styrelsens disposition för arbetenas utförande.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 28 maj 1912.

§ 2.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att yttra sig öfver ett af Styrelsen för Vatten- och Gasverken upprättadt förslag till allmänna lyshållningen här i staden under nästa lysår; och beslöt Drätselkammaren, efter handlingarnas föredragning, tillstyrka stadsfullmäktige att bifalla förslaget samt ställa till arbetenas utförande erforderliga medel, 1,210 kronor, till Styrelsens för Vatten- och Gasverken förfogande.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.

§ 56.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till allmänna lyshållningen under nästa lysår

samt Styrelsens i sammanhang därned gjorda framställning, att ett belopp af 1,210 kronor måtte ställas till Styrelsens disposition för de i förslaget upptagna arbetenas utförande.

Förslaget hade af Magistraten till bifall förordats, och hade äfven Drätselkammaren i afgifvet utlåtande tillstyrkt förslaget godkännande.

Då Utskottet ej fann anledning till erinran mot förslaget, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige med godkännande af det utaf Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjorda förslaget till allmänna lyshållningen under nästa lysår, måtte ställa för arbetenas utförande erforderliga medel, 1,210 kronor, till nämnda styrelses förfogande äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

52. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för Stadsingeniören i Karlstad.

Förslag

till Instruktion för Stadsingeniören i Karlstad.

§ 1. Stadsingeniören, som är biträde åt Styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken, Hamnstyrelsen och Drätselkammaren, och som i sin tjänstgöring lyder närmast under förstnämnda styrelse, tillsättes af Stadsfullmäktige efter förslag, som uppgöres af Styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken, förstärkt med ordförande eller v. ordförande i hvardera af Hamnstyrelsen och Drätselkammaren.

Stadsingeniören antages på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning och åtnjuter af Stadsfullmäktige bestämd aflöning, hvaraf viss del utgör tjänstgöringspengar.

§ 2. För att kunna antagas till stadsingeniör fordras, att sökande styrker sig äga såväl högre teknisk bildning som ock under väl vitsordad tjänstgöring vunnit praktisk erfarenhet inom området för hans blifvande verksamhet.

§ 3. Stadsingenjörens allmänna åligganden:

Stadsingenjören åligger:

1:o. att hvarje söckendag på tid och lokal, som af styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken bestämmes, vara i tjänsteärenden tillgänglig, därest han ej har laga förfall eller hindras af tjänstegöromål som icke tåla uppskof;

2:o. att uppgöra och före den 1 Oktober hvarje år underställa vederbörande delegationer plan och kostnadsberäkning öfver de arbeten som inom hans verksamhetsområde böra under nästföljande år för stadens räkning utföras, samt tillse, att dessa arbeten utföras i ändamålsenlig ordning och sammanhang på för staden billigaste och bästa sätt;

3:o. att inom ramen för hans verksamhet tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar samt på allt sätt vinnlägga sig om de verks förkofran, som han är satt att sköta;

4:o. att utöfva förmanskap öfver arbetare och förmän som sortera under styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken och Hamnstyrelsen samt öfver Drätselkammarens gatuarbetare, ägande han att själf antaga och entlediga sådan personal som ej åtnjuter fast årslön, men att ifråga om under hans förmanskap stående personal med fast årslön göra anmälan och förslag hos vederbörande styrelse;

5:o. att vårda och ansvara för verkens och hamnens byggnader och inventarier och öfver dessa hålla förteckning samt hafva öfverinseendet öfver stadens materialgård och öfriga förråd, som blifva till honom af vederbörande styrelse öfverlämnade samt tillse, att dessa skötas med tillbörlig omsorg, och att nödig kontroll öfver inlämningar och uttagningar af materialier m. m. förefinnes, äfvensom att bokföringen vid förråden är sådan, att inventering när som helst kan företagas, samt att biträda stadens inventerings- och besiktningsmän;

6:o. att till vederbörande styrelse i god tid införskaffa och kontrollera anbud å större leveranser af materialier, redskap, inventarier och annat, som för stadens räkning behöfver inköpas, äfvensom att upprätta förslag till leverans- och entreprenadkontrakt samt tillse, att leveranser och entreprenader ordentligt fullgöras, samt att i allmänhet vid anskaffandet af materialier och inventarier tillhandagå med erforderliga upplysningar;

7:o. att då reparationer och underhållsarbeten befinnas nödvändiga, sätta dessa i verkställighet utan särskildt beslut af den delegation, saken närmast rör, såvida medel därtill i det löpande årets budget finnas anslagna, men att i motsatt fall, och såvida ej synnerlig brådska föreligger, underställa saken vederbörande styrelses pröfning;

8:o. att beträffande under hans ledning eller kontroll utförda arbeten granska

och attestera alla aflönings- och arbetslistor, dagsverksböcker, entreprenadförskott och alla räkningar, samt att fördela kostnaden på vederbörliga konton, hvilket å kostnadsräkningen antecknas, äfvensom att inför vederbörande styrelse ansvara för, att af Stadsfullmäktige lämnade anslag ej öferskridas, med skyldighet att, om nödvändigheten kräfvor anslags öferskridande, därom i tid hos därpå berörda styrelse göra anmälan;

9:o. att på kallelse närvara vid vederbörande delegationers sammanträden, väcka förslag i de ärenden som tillhöra hans tjänstebefattning, och därvid tillhandahålla de ritningar, utredningar och upplysningar, som ärendenas behandling kan kräva, med rättighet för honom att i öfverläggning men ej i beslut delta, ägande han att på begäran få sin från fattadt beslut afvikande mening antecknad i protokollet;

10:o. att besörja för hans tjänstebefattning erforderlig korrespondens och däröfver hålla kopiebok och diarium;

11:o. att i särskildt diarium dag efter dag anteckna till hans handläggning hörande ärenden och därmed vidtagna åtgärder;

12:o. att i öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter som af vederbörande delegationer honom i tjänsten meddelas.

§ 4. Såsom biträde åt styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken åligger stadsingenjören:

1:o. att jämte ordföranden uppgöra föredragningslista för styrelsens sammanträden och såsom föredragande öfvervara dessa;

2:o. att hafva närmaste ledningen af och ansvaret för skötseln af stadens gasverk och vattenledningsverket med aflopp;

3:o. att till styrelsen senast den 15 i hvarje månad afgifva rapport öfver gas- och vattenledningsverkens tekniska drift under den senast förflutna månaden;

4:o. att öfvervaka tillvaratagandet af gasverkets biprodukter och dessas användning eller försäljning på för verket förmånligaste sätt och enligt af styrelsen beslutade priser;

5:o. att till styrelsen inkomma hvarje år före den 31 januari, eller då konjunkturerna sådant påkalla, med förslag till kolinköp, före den 15 mars med förslag till allmänna lyshållningen under nästföljande lysår, och före den 1 April med redogörelse för gas- och vattenledningsverkens tekniska drift m. m. under senast förflutna kalenderår;

6:o. att å tjänstelokalen förvara och ordna till gas-, vatten- och afloppsverken hörande kartor, ritningar, utlåtanden och kostnadsförslag under iakttagande af

att inga handlingar eller ritningar annat än tillfälligtvis och på stadsingenjörens ansvar utlånas, utan att kopior finnas;

7:o. att å härför upprättade kartor årligen införa verkställda ledningsarbeten för vatten, aflöpp och gas;

8:o. att besiktiga af entreprenörer utförda sådana arbeten samt därom lämna intyg;

9:o. att efter belysningsingenjörens anmälan tillhandahålla honom arbetsfolk för gräfningsarbeten i stadens gator, då det elektriska kabelnätet behöfver omses eller utvidgas, och att i sådana fall lämna honom nödiga upplysningar och utarbeta förslag och kostnadsberäkningar.

§ 5. Såsom biträde åt hamnstyrelsen åligger stadsingenjören:

1:o. att planlägga och leda eller kontrollera alla arbeten, som för hamnens räkning ifrågakomma, såsom nybyggnader, reparationer, planeringar, muddringar, m. m. och därvid tillse, att dessa arbeten utföras med nödig omsorg, skyndsamhet och god ekonomi;

2:o. att uppgöra fullständiga för hamnarbetena erforderliga ritningar och kostnadsförslag;

3:o. att jämväl i öfrigt vid påfordran afgifva yttrande i frågor som röra hamnen;

4:o. att ägna noggrann tillsyn öfver underhållet af hamnen med alla dess planer, kajer, byggnader och hamnen tillhörande inventarier, materialier, kranar och andra lossnings- och lastningsanordningar, med undantag dock af fyrar, seglingsmärken, bojar o. dyl., hvilket står under hamnkaptensens vård och uppsikt;

5:o. att på af styrelsen anvisad plats förvara och ordna alla till hamnen och dess område hörande ritningar, utlåtanden och kostnadsförslag under iakttagande af att inga handlingar eller ritningar annat än tillfälligtvis och på stadsingenjörens ansvar utlånas, utan att kopior finnas;

6:o. att hvarje år före den 1 April inkomma med berättelse öfver de arbeten, som under näst föregående år utförts.

§ 6. Såsom biträde åt Drätselkammaren åligger stadsingenjören:

1:o. att i tekniskt hänseende utöfva närmaste tillsyn öfver stadens gator, vägar, broar och allmänna afstjälpuingsplatser, hvarå staden har eller kan få underhållsskyldighet, att biträda vid härå förekommande besiktningar samt att afhjälpa eller föreslå sättet för afhjälpan af därå befintliga brister;

2:o. att vid stadsarkitektens semester under högst en månad utan särskild ersättning vikariera för honom.

§ 7. Särskilda bestämmelser:

Stadsingeniören är skyldig att efter styrelsens för vattenlednings- och belysningsverken hörande, och i den mån ordinarie arbeten därigenom icke eftersättas, kostnadsfritt tillhandagå andra stadens delegationer och af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer med uppgörande af kostnadsförslag och utredningar i sådana frågor som beröra hans verksamhetsområde.

§ 8. Stadsingeniören skall odeladt ägna sin tid och arbetsförmåga åt staden och är icke berättigad att innehafva annan tjänst, ej heller att åtaga sig annat tillfälligt uppdrag såvida icke styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken för något enstaka tillfälle därtill lämnat medgifvande.

§ 9. Stadsingeniören är berättigad till sammanlagdt fyra veckors semester hvarje år på tid, som resp. styrelser finna lämplig med hänsyn till för handen varande arbeten.

Tillfällig kortare ledighet, intill tre söckendagar beviljas af delegationernas ordförande. Då vikarie anses erforderlig, bekostas dennes aflöning vid semester eller sjukdom af staden men eljes af stadsingeniören.

Vid semester åtnjuter stadsingeniören full aflöning, men vid ledighet af annan orsak går han förlustig den såsom tjänstgöringspengar utgående delen däraf.

§ 10. Om stadsingeniören åsidosätter sina skyldigheter eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äga vederbörande styrelser att omedelbart försätta honom ur tjänstgöring, till dess Stadsfullmäktige efter inkommen anmälan fattat beslut i saken. Stadsfullmäktige äga i sådant fall att genast skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner, men skall detta liksom ock den föregående anmälan beslutas med minst $\frac{2}{3}$ majoritet.

§ 11. Stadsingeniören är skyldig att underkasta sig de ändringar i denna instruktion, som kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade.

*Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen
i Karlstad den 30 maj 1912.*

§ 30.

Över ett av styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken uppgjort förslag till instruktion för stadsingeniören hade hamnstyrelsen att avgiva yttrande, och beslöt, efter föredragning härav, styrelsen tillstyrka detsammans antagande med följande ändringar och tillägg beträffande:

§ 3.

Mom. 7. Då det kan vara av vikt, att åtminstone vederbörande delegations ordförande på förhand erhåller kännedom om större reparationers utförande, så föreslås följande ändrade lydelse av detta moment:

att, då smärre reparationer och underhållsarbeten befinnas nödiga, sätta dessa i verkställighet utan särskilt beslut av den delegation, saken närmast rör, såvida medel därtill i det löpande årets budget finnas anslagna, men att, beträffande större sådana, verkställa dessa efter samråd med vederbörande delegations ordförande, såvida ej synnerlig brådska föreligger.

Mom. 8. Då kostnadsfördelningen på vederbörliga konton är en bokföringsåtgärd, som faller inom kamrerarens verksamhetsområde, men ingenjören skall verkställa fördelning på de olika arbetena, så föreslås att ordet »konton» utbytes mot »littera».

Mom. 11. Då diariet föring ej lämpligen kan ske för andra ärenden än sådan, som skriftligen inkommit, så föreslås att efter ordet »ärende» inskjutes: som skriftligen inkommit.

§ 5.

Mom. 5. Då det enligt nu gällande bestämmelser åligger ingenjören att hålla förteckning över ritningar m. m., så föreslås att detta moment erhåller följande lydelse:

att föra fullständig förteckning över och på av styrelsen anvisad plats förvara och ordna alla till hamnen och dess landområde hörande ritningar, utlåtande och kostnadsförslag under iakttagande av att inga handlingar eller ritningar annat än tillfälligtvis och på stadsingenjörens ansvar utlånas, utan att kopior finnas.

Mom. 6. Då utav den jämförelse mellan beräknade och verkliga utgifter, som efter varje års bokslut uppgöres, framgår utfallet av verkställda arbeten, så synes berättelse ej vara erforderlig beträffande *ordinarie* arbeten, utan endast för extra sådana varför föreslås, att före ordet »arbeten» inskjutes »extra».

§ 9 andra stycket. Efter ordet »beviljas» insättes »av».

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 28 maj 1912.*

§7.

Vatten- och gasverksstyrelsen hade anmodat drätselkammaren att yttra sig öfver ett af styrelsen uppgjort förslag till instruktion för stadsingeniören; och beslöt drätselkammaren efter granskning af förslaget för sin del godkänna detsamma.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 57.

Till Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken för fastställelse ingifvit ett af Styrelsen uppgjort förslag till instruktion för Stadsingeniören i Karlstad, och hade Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva utlåtande.

Öfver förslaget hade Hamnstyrelsen och Drätselkammaren afgifvit yttranden, och hade Hamnstyrelsen därvid föreslagit åtskilliga ändringar i och tillägg till förslaget, under det Drätselkammaren för sin del förklarar sig godkänna detsamma oförändradt.

Efter granskning af förslaget beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att ifrågavarande af Styrelsen för Vatten- och Gasverken uppgjorda förslag till instruktion för stadsingeniören i Karlstad måtte af Stadsfullmäktige fastställas med de ändringar i och tillägg till förslagets § 3, mom. 7, 8 och 11 samt § 5, mom. 5 och 6, som af Hamnstyrelsen föreslagits.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

53. Styrelsens för Vatten- och Gasverken förslag till instruktion för Belysningsingeniören i Karlstad.

Förslag

till instruktion för Belysningsingeniören i Karlstad.

§ 1. Belysningsingeniören, som är biträde åt styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken, tillsättes af stadsfullmäktige efter styrelsens förslag på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning. Han är föreståndare för elektricitetsverket och under stadsingeniörens förmanskap biträdande ingenjör vid gasverket och åtnjuter härför af stadsfullmäktige bestämd aflöning, hvaraf viss del utgör tjänstgöringspengar.

§ 2. För att kunna antagas till belysningsingenjör fordras, att den sökande styrker sig äga såväl högre teknisk bildning som ock under väl vitsordad tjänstgöring vunnen praktisk erfarenhet företrädesvis inom elektrotekniska facket.

§ 3. Belysningsingeniören åligger:

1:o) att hvarje söckendag på tid och lokal, som af styrelsen bestämmes, vara i tjänsteärenden tillgänglig, därest han ej har laga förfall eller hindras af tjänstegörsmål, som icke tåla uppskof;

2:o) att inom ramen för hans verksamhet tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar samt på allt sätt vinnlägga sig om de verks förkofran, som han är satt att sköta;

3:o) att före den 1 Oktober hvarje år till styrelsen inlämna plan och kostnadsberäkning öfver de arbeten, som han med hänsyn till elektricitetsverkets behof anser böra komma till utförande under nästföljande år, samt att i allmänhet tillse, att dessa arbeten ske i ändamålsenlig ordning och sammanhang och på för staden billigaste och bästa sätt;

4:o) att utöfva förmanskap öfver i elektricitetsverkets tjänst anställda arbetare och förmän, ägande han själf antaga och entlediga sådan personal med tillfällig anställning men att ifråga om under hans förmansskap stående personal med fast årslön göra anmälan och förslag hos styrelsen;

5:o) att vårda och ansvara för elektricitetsverkets byggnader, materialier och inventarier samt biträda stadens inventerings- och besiktningsmän;

6:o) att öfvervaka och inför styrelsen ansvara för, att bästa möjliga utjämnning af elektricitetsverkets belastning ernås;

7:o) att, då så påfordras, till styrelsen i god tid införskaffa och kontrollera

anbud å större leveranser af materialier, redskap och inventarier och annat, som för elektricitetsverkets räkning behöfver inköpas, äfvensom att upprätta förslag till leverans- och entreprenadkontrakt samt tillse, att leveranser och entreprenader fullgöras, samt att i allmänhet vid anskaffande af materialier och inventarier tillhandgå med erforderliga upplysningar;

8:o) att till styrelsen afgifva yttrande öfver hänskjutna ärenden och senast den 15 i hvarje månad rapport öfver elektricitetsverkets tekniska drift under den senast förflutna månaden;

9:o) att, då reparationer och underhållsarbeten för elektricitetsverket erfordras, sätta dessa i verkställighet, såvida medel därtill i det löpande årets budget finnas anslagna, men i motsatt fall, och såvida ej synnerlig brådska föreligger, underställa saken styrelsens pröfning;

10:o) att beträffande arbeten för elektricitetsverkets räkning granska och attestera alla aflönings- och arbetslistor, dagsverksböcker, entreprenadförskott och räkningar, samt att fördela kostnaden på vederbörliga konton, hvilket å kostnadsberäkningen antecknas, äfvensom att inför styrelsen svara för att af stadsfullmäktige lämnade anslag ej öfverskridas, med skyldighet att, om nödvändigheten kräfver anslags öfverskridande, därom i tid hos styrelsen göra anmälan;

11:o) att närvara och lämna upplysningar vid uppgörandet af föredragningslista för styrelsens sammanträden och såsom föredragande i elektricitetsverket rörande ärenden öfvervara dessa, samt därvid tillhandahålla de utredningar, ritningar och upplysningar, som vederbörande ärendens behandling kan kräfva, med rättighet att i öfverläggning men ej i beslut deltaga, ägande han att på begäran få sin från fattadt beslut afvikande mening antecknad i protokollet;

12:o) att ombesörja för hans tjänstebefattning erforderlig korrespondens och däröfver hålla kopiebok och diarium;

13:o) att i särskildt diarium dag efter dag anteckna till hans handläggning hörande ärenden och därmed vidtagna åtgärder;

14:o) att föra sådana journaler och anteckningar som afse elektricitetsverkets tekniska drift, samt att å tjänstelokalerna förvara och ordna till elektricitetsverket hörande kartor och ritningar, utlåtanden och kostnadsförslag under iakttagande af att inga handlingar eller ritningar annat än tillfälligtvis och på belysningsingenjörens ansvar utlånas, utan att kopior däraf finnas;

15:o) att till styrelsen inkomma hvarje år,

före den 1 April med redogörelse för elektricitetsverkets tekniska drift m. m. under näst föregående kalenderår,

före den 1 Oktober med förslag till inköp af mätare för det kommande året, och

likaledes före den 1 Oktober, eller när gynnsamma konjunktioner sådant påkalla, med förslag till inköp af kopparkablar.

16:o) att till stadsingeniören hvarje år före den 1 Mars inlämna förslag till allmänna lyshållningen under nästföljande lysår, i den mån elektricitetsverket däraf beröres;

17:o) att å härför upprättade kartor årligen införa verkställda ledningsarbeten m. m. för elektrisk ström;

18:o) att besiktiga af entreprenörer utförda elektriska installationer m. m. och därom lämna intyg;

19:o) att hos stadsingeniören tidigast möjligt anmäla för elektricitetsverkets ledningar i stadens gator erforderliga gräfningar och efter samråd med denne låta utföra dessa arbeten, hvarvid han äger att genom stadsingeniörens försorg i mån af tillgång erhålla nödig arbetskraft;

20:o) att, efter styrelsens hörande och i den mån ordinarie arbeten däri-genom icke åsidosätts, kostnadsfritt tillhandagå andra stadens delegationer och af stadsfullmäktige tillsätta kommittéer vid uppgörande af kostnadsförslag och uti redningar som afse elektriska frågor.

§ 4. Om belysningsingeniören åsidosätter sina skyldigheter, eller om eljest giltig anledning därtill förekommer, äger styrelsen att omedelbart försätta honom ur tjänstgöring, till dess stadsfullmäktige på styrelsens anmälan fattat beslut i saken. Stadsfullmäktige äga i sådant fall att genast skilja honom från tjänsten och därmed förenade förmåner, men skall detta, liksom ock styrelsens föregående anmälan, beslutas med minst $\frac{2}{3}$ majoritet.

§ 5. Belysningsingeniören är berättigad till sammanlagdt tre veckors semester hvarje år på tid, som styrelsen med hänsyn till för handen varande arbeten finner lämplig. Tillfällig kortare ledighet intill tre söckendagar kan beviljas af ordföranden.

Då vikarie anses erforderlig, bekostas dennes aflöning vid semester eller sjukdom af staden men eljest af belysningsingeniören.

Vid semester åtnjuter belysningsingeniören full aflöning men vid ledighet af annan orsak går han förlustig den såsom tjänstgöringspengar utgående delen däraf.

§ 6. Belysningsingeniören skall odeladt ägna sin tid och arbetsförmåga åt skötseln af de båda belysningsverken. Han är för den skull icke berättigad att åtaga sig uppdrag eller verksamhet utom tjänsten, såvida icke särskildt medgifvande för något enstaka tillfälle af styrelsen lämnats.

§ 7. Belysningsingeniören är skyldig att underkasta sig de ändringar i denna instruktion, som kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 58.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver ett af Styrelsen för Vatten- och Gasverken till Stadsfullmäktige för fastställelse ingifvet förslag till instruktion för belysningsingeniören i Karlstad.

Efter granskning af förslaget fann Utskottet följande ändringar i och tillägg till detsamma erforderliga såsom motsvarande de af Hamnstyrelsen förordade och af Utskottet tillstyrkta ändringar i och tillägg till instruktionen för stadsingeniören, nämligen:

§ 3.

Mom. 9. I anledning af den föreslagna ändringen af mom. 7 i instruktionen för stadsingeniören ville Utskottet föreslå, att mom. 9 i förevarande instruktion erhåller följande ändrade lydelse:

“att, då smärre reparationer och underhållsarbeten för elektricitetsverket erfordras, sätta dessa i verkställighet, såvida medel därtill i det löpande årets budget finnes anslagna, men att, beträffande större sådana, verkställa dessa efter samråd med Styrelsens ordförande, såvida ej synnerlig brådska föreligger“.

Mom. 14. Ordet “konton“ bör här utbytas mot ordet “littera“.

Mom. 13. Efter ordet “ärenden“ böra inskjutas orden: “som skriftligen inkommit“.

Mom. 14. Enahanda tillägg bör här göras som beträffande § 5 mom. 5 i instruktionen för stadsingeniören, hvadan § 3 mom. 14 i förevarande instruktion torde böra erhålla följande ändrade lydelse:

“att föra sådana journaler och anteckningar, som afse elektricitetsverkets tekniska drift, samt att föra fullständig förteckning öfver och å tjänstelokalen förvara och ordna till elektricitetsverket hörande kartor och ritningar, utlåtanen och kostnadsförslag under iakttagande af att inga handlingar eller ritningar annat än tillfälligtvis och på belysningsingeniörens ansvar utlånas utan att kopior däraf finnas“.

I anslutning till det anförda beslöt Utskottet hemställa,

att ifrågavarande förslag till instruktion för belysningsingeniören i Karlstad måtte af Stadsfullmäktige fastställas med de ändringar och tillägg, som af Utskottet här ofvan föreslagits.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

54. Drättselkammarens framställning om afkortning af restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma.

Utdrag af protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 11 mars 1912.

§ 6.

Sedan af Drättselkammaren utsedde delegerade jämte stadsbyggmästaren genomgått och granskat af stadsfogden till afkortning föreslagna restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma, så hade dessa delegerade föreslagit, att restutskylder från sagda stämma måtte få afkortas till ett belopp af 125 kronor 50 öre; och som kammaren vid verkställd granskning icke fann anledning till anmärkning mot det uppgjorda förslaget, beslöt Drättselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställa, att, i enlighet med hvad sålunda föreslagits, afkortning finge äga rum för restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma till ett belopp af 125 kronor 50 öre.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.

§ 59.

Beredningsutskottet, som hade att afgifva yttrande öfver Drättselkammarens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning, att restutskylder från 1911 års tredje uppbördsstämma måtte få i enlighet med uppgjort förslag afkortas till ett belopp af 125 kronor 50 öre, beslöt efter tagen del af handlingarne att tillstyrka bifall till framställningen i fråga.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

55. Hälsovårdsnämndens framställning om anslag för planering af epidemisjukhusets gårdsplan samt anläggning af körvägar till sjukhuset.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 29 Maj 1912.

§ 77.

Å byggnadskommittéerades för nya epidemisjukhusets vägnar anmälde Herr Ordföranden, att byggnadskommittéerades funnit det nödvändigt, att gårdsplanen närmast omkring sjukhuset planerades och körvägar anlades, innan sjukhuset kunde tagas i bruk, att i det af Stadsfullmäktige antagna byggnadsförslaget något anslag för detta ändamål icke funnes uppfördt samt att byggnadskommittéerades ansåge ifrågavarande arbete icke ingå i deras uppdrag. Herr Ordföranden hade med anledning häraf låtit trädgårdsdirektören C. H. Granqvist uppgöra förslag till planering och plantering af hela sjukhusområdet, hvilket han nu förctedde, men framhöll samtidigt, att arbetet för närvarande endast borde omfatta det område och de vägar, som å Granqvists plan skuggats med blyertsstreck, då öfriga området kunde iordningställas så småningom, hvarvid slagg och koksaffall från sjukhuset kunde användas till underfyllning å gångvägarna. Vidare anförde Herr Ordföranden, att arbetet omfattade nedschaktning af marken å det föreslagna området omkring sjukhuset till i medeltal 40 cm. med det bortschaktades användande till fyllning å andra delar inom hela arealen, körvägarnas och gårdsplanens beläggande med cirka 10 cm. makadam, läckt af 5 till 7 cm. rent grus, rännstenarnas utförande af luktad sten i tre rader samt påläggande af matjord å alla släntor och dessas besående med gräsfrö, äfvensom att enligt ett från entreprenör i staden inkommet anbud kostnaderna för ett dylikt arbete skulle uppgå till 3,000 kronor.

Efter öfverläggning i saken, hvarunder uttalades den mening, att arbetet, som ju i hufvudsak skulle blifva af samma art som gatuarbeten, borde kunna utföras för mindre kostnad genom Drättselkammarens försorg, beslöt Hälsovårdsnämnden i enlighet med Herr Ordförandens förslag ingå till Stadsfullmäktige med framställning, att Herrar Fullmäktige behagade

dels uppdraga åt Drättselkammaren att i samråd med Hälsovårdsnämndens ordförande gå i författning om utförande under höstmånaderna innevarande år af planering utaf det område samt anläggande af de körvägar med tillhörande rännstenar, som å Direktör C. H. Gran-

qvists situationsplan öfver epidemiska sjukhusets område äro betecknade genom skuggning med blyertsstreck,
dels ock för sådant ändamål ställa till Drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag på tretusen (3,000) kronor.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
 OTTO ÅGREN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
 i Karlstad den 3 juni 1912.*

§ 2.

Uppå remiss från Stadsfullmäktiges ordförande hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af hälsovårdsnämnden gjord framställning om ett anslag af 3,000 kronor för planering af området närmast omkring epidemisjukhuset samt anläggande af körvägar dit; och beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att för ändamålet anvisa ett förslagsanslag af 3,000 kronor och uppdraga åt drätselkammaren att i samråd med hälsovårdsnämndens ordförande gå i författning om arbetets utförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af direktören C. H. Granqvist uppgjorda förslaget.

Som ofvan.

In fidem:
 GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
 i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 60.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Hälsovårdsnämndens framställning angående vidtagande af åtgärder samt beviljande af anslag för planering af epidemisjukhusets gårdsplan samt anläggning af körvägar till sjukhuset, uti hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att i samråd med Hälsovårdsnämndens ordförande gå i författning om utförande af planering af det område samt anläggande af de körvägar med till-

hörande rännen, som å en af Direktören C. H. Granquist upprättad situationsplan öfver epidemisjukhusets område vore betecknade genom skuggning med blyertsstreck,

samt att Stadsfullmäktige måtte för nämnda arbetens utförande bevilja och ställa till Drätselkammarens förfogande ett förslagsanslag af 3,000 kronor äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

56. Folkskolestyrelsens framställning om anslag för anställande af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskollärlarinna från och med nästa läsår.

Utdrag af protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 14 maj 1912.

§ 1.

Hade folkskoleinspektören i undervisningsnämnden anmält, att för nästa läsår i småskolans första klass inskrifvits 334 barn och till folkskolans första klass komme att uppflyttas omkring 160 gossar och 160 flickor, samt att för småskoleklasserna funnes disponibla 11 lärarinnor och för första folkskoleklasserna 4 lärare och 4 lärarinnor, hvarvid dock ingen lärare beräknats för femte gossklassen. Med de nuvarande lärarkrafterna komme barnantalet i nybörjarklasserna således att uppgå till öfver 30 och i folkskolans första klasser till omkring 40, hvilket antal säkerligen före läsårets början komme att ökas genom nya inflytningar, hvarjämte lärare saknades för femte gossklassen. Egentligen behöfdes därför 1 ny småskollärlarinna, 1 ny folkskollärare, 1 ny folkskollärlarinna samt 1 lärare för folkskolans femte klass för nästa läsår. Man skulle dock i nödfall, om barnantalet i folkskolans första klass vid läsårets början visar sig hafva blifvit för stort, kunna sammanslå de 4 blifvande fjärde flickklasserna till 3, hvarigenom man finge ytterligare 1 lärarinna disponibel, samt anordna ämnesläsning i femte gossklassen, och genom denna anordning skulle man kunna hjälpa sig

med 1 ny folkskollärare och 1 ny småskollärlarinna. Denna förstärkning af lärarkrafterna vore dock alldeles nödvändig.

Med anledning häraf hade nämnden föreslagit Folkskolestyrelsen att besluta:

att, om så skulle behövas, under nästa läsår anordna timundervisning i femte gossklassen med härför gällande betalning samt

att hos Stadsfullmäktige begära anslag till en e. o. folkskollärare och en ny småskollärlarinna från och med början av nästa läsår.

Styrelsen beslöt i enlighet med detta förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

In fidem:

BROR A. LARSON.

Meddelande.

Lön för e. o. lärare vid Karlstads folkskolor är 1,500 kronor, hvaraf statsbidrag utgår med 600 kronor.

Lön för småskollärlarinna i Karlstad är:

i första lönegraden	kr. 1,000,	hvaraf statsbidrag utgår med	kr. 333: 33,
andra	” ” 1,100,	”	” 373: 33,
tredje	” ” 1,250,	”	” 413: 33,
fjärde	” ” 1,400,	”	” 453: 33.

Karlstad den 17 maj 1912.

BROR A. LARSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 28 maj 1912.

§ 3.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver folkskolestyrelsens framställning om anslag för anställande af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskollärlarinna från och med nästa läsår; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
Beredningsutskott i Karlstad den 8 juni 1912.*

§ 61.

På anförda skäl hade Folkskolestyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja erforderliga medel för anställande från och med nästa läsår af en extra ordinarie folkskollärare och en ny småskollärlarinna, hvilken framställning blifvit af Drätselkammaren i afgifvet yttrande tillstyrkt.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, inhämtade af ett vid framställningen fogadt meddelande, att årliga utgiften för staden utgjorde, för aflöning till en extra ordinarie folkskollärare 900 kronor samt för aflöning till en småskollärlarinna i första lönegraden 666 kronor 67 öre.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla Folkskolestyrelsens förevarande framställning äfvensom bestämma, att sålunda beviljad anslag skulle utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

**57. Herr Axel Svenssons med fleres motion om vidtagande af åtgärder
för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand
samt anordnande af vattenkastare därstädes.**

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Såsom väl torde vara de flesta Herrar Stadsfullmäktige bekant, är stadsdelen Norr Strand synnerligen vanlottad med afseende å vattenledningsförhållandena. Blott en enda vattenkastare finnes, och från denna, belägen vid Sundby N:o 20, har hela Norr Strands talrika befolkning, uppgående till öfver en tiondedel af stadens hela befolkning, att hämta sitt vatten. Många ha flera hundra meters väg till vattenkastaren, och hvad ett dylikt afstånd betyder, särskildt i ett samhälle, där större delen af invånarne utgöres av arbetarefamiljer, torde vara lätt att tänka sig, synnerligast som härtill kommer, att vägarna ofta äro alldeles omöjliga.

En annan sak, som står i nära samband med bristen på vatten, är brandförsäkringsförhållandena. Så som det nu är, måste vi betala oskäligt höga försäkringspremier — 5 kronor 60 öre per tusen —, en ingalunda obetydlig beskattning, då brandförsäkringsvärdet å fast egendom, som häraf beröres, uppgår till öfver en million kronor och värdet å den lösa egendomen jämväl stiger till betydande belopp. Efter framdragande af vattenledning kunde vi erhålla en särdeles välbehöflig sänkning af brandpremierna med öfver 20 proc.

Det är ej utan tvekan vi beslutat vända oss till Herrar Fullmäktige i denna sak, då vi väl veta, att stadens ekonomi för närvarande är synnerligen betungad, men vi ha så länge kämpat mot de olidliga förhållandena, att vi nu ej längre se oss någon annan råd.

För att emellertid i någon mån själfva bidra till bestridande af kostnaderna för de nödiga åtgärderna, äro vi villiga att under en tid af fem år till staden erlægga ett belopp, motsvarande skilnaden mellan nuvarande och blifvande brandförsäkringspremier för fast egendom och hafva vi för fullgörande häraf hos Drätselkammaren aflämnat särskilda ansvarsförbindelser.

Med hänvisning till hvad vi sålunda härofvän anfört, våga Norr Strands fastighetsägare härmed vördsamt hemställa, att Herrar Fullmäktige ville vidtaga åtgärder för utsträckande af vattenledningen för Norr Strand i enlighet med bifogade "Utdrag af Göteborgs-delegationens cirkulär år 1909 N:o 17" och placering af vattenkastare å härför lämpliga platser.

Karlstad den 29 December 1911.

Enligt uppdrag:

AXEL SVENSSON. S. P. FLORELL. C. J. MAGNUSSON.

Upptages som vår motion:

AXEL SVENSSON. S. P. FLORELL. C. J. MAGNUSSON.

*Utdrag af Göteborgs-delegationens cirkulär år
1909 N:o 17.*

Vattenledningen vid förstäderna Hagaborg, Sundby m. fl. vid Karlstad.

Efter besiktning å platsen får jag härmed lämna begärdt yttrande öfver rubricerade anordning.

Staden har framdragit vattenledning öfver elfven till dessa förstäder och vid tomt N:o 20 Sundby anlagt en brandpost. Denna är nog af värde för samhäl-

lena isynnerhet vid denna årstid, då elfgrenen närmast norra stranden är så godt som uttorkad, men byggnadssättet är ej af den beskaffenhet att premienedsättning för inrättandet af endast denna brandpost bör ifrågakomma.

Jag får härmed föreslå, att i svar å den gjorda förfrågningen meddelas, att för den nu befintliga brandposten beviljas ingen premienedsättning, men utsträckes vattenledningen inom samhällena med minst 6" rördimensioner och ytterligare 5 brandposter anordnas samt dessutom 2:ne brandskåp, med anslutning till stadens brandkår, inrättas, så komma premierna för "Förstaden norr om älven mellan Färjestadsvägen och järnvägen" att efter besiktning och godkännande nedsättas till: för byggnader 0: 55—0: 90—1: 10—2: 75—4: 40, och för lösegendom 0: 85—1: 30—1: 65—3: 30—4: 40. Brandposterna skola placeras sålunda: 2:ne i landsvägen till Kristinehamn, däraf en utanför Svenssons snickerifabrik och en utanför tomt 6 B Klarastrand, 2:ne i Handtverksgatan, en af dessa utanför tomt 17 Sundby och den andra i korsningen med Färjestadsvägen, samt den femte i Färjestadsvägen vid tomt 22 Hagaborg. Af brandskåpen skall ett uppsättas i närheten af Svenssons snickerifabrik och den andra i närheten af korsningen mellan Färjestadsvägen och Handtverksgatan.

Göteborg den 29 April 1909.

HARALD SJÖBERG.

Rätt afskrifvet intyga:

JAC. WALLGREN.

T. WESTERLUND.

Protokoll hållet hos Karlstads Vatten- och Gasverksstyrelse den 12 april 1912.

s. d. § 8. Genom remiss från Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vatten- och Gasverket samt Drätselkammaren anmodats afgifva yttranden med anledning af Herr Axel Svenssons m. fl:s motion om vidtagande af åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare å lämpliga platser inom nämnda stadsdel.

Efter föredragning af detta ärende beslöt Styrelsen att i enlighet med ett af Ingeniören E. Björkman uppgjort förslag för sin del tillstyrka anordnandet af fem vattenposter och fem vattenkastare, men ville Styrelsen, enär räntan å anläggningskapitalet samt underhåll af brandposter skulle komma att uppgå till omkring 1,000 kronor och därjämte driftkostnaderna för vattenverket gifvetvis skulle något ökas i och med en större vattenleverans samt stadens *årliga* utgifter sålunda komme att ökas med minst det belopp, som fastighetsägarna åtagit sig att lämna, på

dessa grunder hemställa, huruvida icke den tid, under hvilken fastighetsägarna förbundit sig erlægga skillnaden mellan nuvarande och blifvande brandförsäkringspremier, lämpligen borde utsträckas utöfver de i ansökningen angifna fem åren.

Utdrag ur detta protokoll skulle jämte remisshandlingarna och ofvan nämnda, af karta åtföljda förslag till Drätselkammaren öfverlämnas.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

Förslag till vattenledningens utsträckande inom Norr Strand.

Kostnadsberäkning

till utsträckning af vattenledning å Norr Strand enligt bifogad kartskiss:

500 meter 8" ledning å 14: —	7,000: —
500 » 6" » å 12: —	6,000: —
5 st. brandposter å 100: —	500: —
5 » vattenkastare å 100:	500: —
Transporter, arbetsredskap, diverse och oförutsedda	1,000: —
	<hr/>
	Kronor 15,000: —

Karlstad den 11 Mars 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 7 Maj 1912.*

§ 3.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver herr Axel Svenssons med fleres motion om vidtagande af åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare å lämpliga platser inom nämnda stadsdel.

Såsom bidrag till bestridande af kostnaderna härför hade fastighetsägare i stadsdelen Norr Strand förbundit sig att under en tid af fem år till staden erlægga ett belopp, motsvarande skillnaden mellan nuvarande brandförsäkringspremier och de nedsatta premier, som efter vattenledningens framdragande och anordnande af vattenposter skulle erhållas, och hade särskilda ansvarsförbindelser å ett sammanlagdt årligt belopp av 1,135 kronor 72 öre af fastighetsägarna aflämnats.

Vatten- och Gasverksstyrelsen, som uppå remiss afgifvit yttrande i ärendet, hade tillstyrkt anordnandet af fem vattenposter och fem vattenkastare i enlighet med ett af ingenjören E. Björkman uppgjort förslag, slutande å en kostnad af 15,000 kronor, men hade Styrelsen, då räntan å anläggningskapitalet och underhåll af brandposter skulle komma att uppgå till omkring 1,000 kronor och därjämte driftkostnaderna för vattenverket gifvetvis skulle något ökas i och med en större vattenleverans samt stadens årliga utgifter sålunda komme att ökas med minst det belopp, som fastighetägarne åtagit sig att lämna, hemställt, huruvida icke den tid, under hvilken fastighetsägarne förbundit sig erlägga skilnaden mellan nuvarande och blifvande brandförsäkringspremier, lämpligen borde utsträckas utöfver de i ansökningen angifna fem åren.

Efter handlingarnes föredragning och hållen öfverläggning beslöt Drätselkammaren, som ansåg, att krafvet på vattenledningens utsträckning inom stadsdelen Norr Strand icke längre kunde helt och hållet afvisas och att en förlängning af tiden för fastighetsägarnes betalningsskyldighet skulle medföra mycket stora svårigheter för anskaffande af nya ansvarsförbindelser samt möjligen omintetgöra hela företaget, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta att i enlighet med det af ingenjören Björkman uppgjorda förslaget utsträcka stadens vattenledning inom stadsdelen Norr Strand och anordna därstädes fem vattenposter och fem vattenkastare, mot det att fastighetsägarne bidroge till kostnaderna härför med af dem tecknade belopp, som skulle inbetalas till Vatten- och Gasverksstyrelsen, och med rätt för dem, som så önskade, att i förskott inbetala hela beloppet, därvid de skulle erhålla 20 procent rabatt.

Mot detta beslut anförde herr Vendel följande reservation:

Ehuru jag anser en utsträckning af stadens vattenledning inom stadsdelen Norr Strand både välbehöflig och nyttig, kan jag ej instämma i de villkor, som Drätselkammaren tillstyrkt för vattenledningens utdragande där. Vatten- och Gasverksstyrelsen har redan framhållit, att kostnaden är så stor, att någon ökning af de erbjudna bidragen, t. ex. genom förlängd tid för deras utgående, torde böra stipuleras. Denna synpunkt borde så mycket hellre ha beaktats, som bidragen faktiskt ej medföra för intressenterna någon ökad kostnad, som de ej genom assurancesnedsättning få tillbaka. Då det emellertid uppgifvits, att svårighet skulle uppstå för att få enighet bland intressenterna om en ökning af liden för bidragens utgående, torde ett uppgifvande af detta kraf möjligen vara försvarligt, men endast under den förutsättningen att full säkerhet nås för att de nu erbjudna beloppen verkligen utgöras. Då Drätselkammaren ansett detta ändamål vinnas genom stipulerandet af 20 proc. nedsättning å afgifterna för dem, som inbetala hela beloppet i förskott, kan jag så mycket mindre dela denna uppfattning, som denna förmån med all sannolikhet skulle komma endast de bäst situerade till godo, d.

v. s. dem, som säkrast kunna väntas utgöra det tecknade bidraget. Osäkerheten för hela det erbjudna beloppets inbetalning torde bli densamma. Under sådana omständigheter kan jag endast på det villkor tillstyrka motionen ifråga, att hela det tecknade beloppet på en gång inbetalas i förskott, något som med hänsyn till de tecknade beloppens litenhet och det stora värdet af vattenledningens utdragande svårligen torde vara hinderligt för frågans befrämjande.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 62.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herrar Axel Svensson, S. P. Florell och C. J. Magnusson hemställt, att Stadsfullmäktige måtte vidtaga åtgärder för utsträckande af stadens vattenledning till stadsdelen Norr Strand samt anordnande af vattenkastare å lämpliga platser inom nämnda stadsdel, och hade motionärerna tillika meddelat, att fastighetsägarna å Norr Strand vore villiga att såsom bidrag till kostnaderna härför under en tid af fem år till staden erlagga ett belopp, motsvarande skilnaden mellan nuvarande och blifvande brandförsäkringspremier för fast egendom, samt att de för fullgörande häraf hos Drätselkammaren aflämnat särskilda ansvarsförbindelser.

Uppå remiss hade Styrelsen för Vatten- och Gasverken samt Drätselkammaren i detta ärende afgifvit yttranden och hade nämnda styrelse vid sitt utlåtande fogat ett af Ingenjören E. Björkman uppgjort förslag för utsträckning af stadens vattenledning till Norr Strand samt anordnande därstädes af fem vattenposter och fem vattenkastare, allt för en beräknad kostnad af 15,000 kronor. Styrelsen hade tillstyrkt Ingenjören Björkmans förslag men tillika ifrågasatt, att de af fastighetsägarna erbjudna årliga bidragen skulle bestämmas att utgå för längre tid än fem år.

Drätselkammaren hade, med förmälan, att särskilda ansvarsförbindelser å ett sammanlagdt årligt bidragsbelopp af 1,135 kronor 72 öre af fastighetsägarna aflämnats till Kammaren, uttalat, att en förlängning af tiden för fastighetsägarnes betalningsskyldighet skulle medföra mycket stora svårigheter för anskaffande af nya ansvarsförbindelser samt möjligen omintetgöra hela företaget, hvadan Kammaren ej kunde i detta hänseende biträda Vatten- och Gasverksstyrelsen förslag. Det af

Ingeniören Björkman uppgjorda förslaget tillstyrktes af Kammaren mot det att de tecknade bidragsbeloppen inbetalades till Styrelsen för Vatten- och Gasverken, därvid dock 20 procent rabatt skulle medgifvas för dem, som i förskott inbetalade hela det tecknade beloppet.

Mot Kammarens beslut hade reservation anförts af Herr Vendel, som på anförda skäl endast på det villkor tillstyrkt motionen, att samtliga bidragsbeloppen i sin helhet på en gång inbetalades i förskott.

Beredningsutskottet, som uppå remiss nu hade att i detta ärende afgifva utlåtande, ville för sin del tillstyrka företagets utförande i enlighet med Ingeniören Björkmans förslag. Beträffande bidragen från fastighetsägarna instämde Utskottet uti hvad Kammaren erinrat mot den af Styrelsen för Vatten- och Gasverken ifrågasatta förlängningen af tiden för fastighetsägarnes betalningsskyldighet. I fråga om sättet för bidragens inbetalande vore visserligen den af reservantens förslag kräfd utfärdandet af nya ansvarsförbindelser, hvarigenom hela företaget möjligen kunde omintetgöras, och då det därjämte torde för större delen af bidragsgifvarne medföra ekonomiska svårigheter att på en gång utgöra fem års bidrag i förskott, ville Utskottet för sin del i denna fråga ansluta sig till det af Drätselkammarens majoritet tillstyrkta förslaget.

I anledning af hvad Utskottet sålunda anført beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att i enlighet med det af Ingeniören E. Björkman uppgjorda förslag utsträcka stadens vattenledning inom stadsdelen Norr Strand och därstädes anordna fem vattenposter och fem vattenkastare, mot det att fastighetsägarna bidraga till kostnaderna härför med af dem tecknade belopp, som skola inbetalas till Styrelsen för Vatten- och Gasverken, med rätt för dem, som det önska, att i förskott inbetala hela beloppet på en gång, därvid 20 procent rabatt skall tillgodonjutas,

samt att Stadsfullmäktige måtte bevilja för företagets utförande erforderligt anslag af 15,000 kronor äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp skall anskaffas genom upplåning.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

58. Sterbhusdelägarnes efter aflidne Karl Aug. Karlsson af Herr Ankers som motion upptagna framställning om befrielse från eller nedsättning af sterbhuset påford kommunalskatt för år 1911.

Till Herr Ordföranden i Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade sterbhusdelägare efter avlidne Uppbördsmanen K. A. Karlsson bedja vördsamt, att Herrar Stadsfullmäktige godhetsfullt ville befria oss från kommunalskatten för 1911 eller, om detta ej låter sig göra, att vi måtte beviljas någon lindring. Vår make och fader var genom sin svåra sjukdom under en stor del av året oförmögen till arbete, varjemte hans vård tog hårt på tillgångarna. Den enda inkomst vi nu hava är 7 kr. i veckan som dottern Anna för-tjenar, och två av barnen äro minderåriga.

Karlstad den 29 Mars 1912.

Karl Aug. Karlssons sterbhus.

MARIA KARLSSON. K. W. KARLSSON. ANNA KARLSSON.

EBBA KARLSSON.

KARL U. KARLSSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 29 April 1912.*

§ 10.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver sterbhusdelägarnes efter aflidne Karl Aug. Karlsson af herr Ankers som motion upptagna framställning om befrielse från eller nedsättning af sterbhuset påford kommunalskatt för år 1911, utgörande 93 kronor 73 öre.

Efter ansökningens uppläsande och hållen öfverläggning beslöt Drätselkammaren anföra följande:

Af principiella skäl ansåge Drätselkammaren att Stadsfullmäktige med mycken varsamhet borde beträda estergifternas väg, då fråga vore om fullgörandet af den medborgerliga plikten att betala skatt. En eftergift i ett fall kunde på goda grunder befaras hafva till följd att en mängd dylika framställningar komma att inströmma till Stadsfullmäktige. Lagstiftningen inrymmer rätt för utmätningsman att inom vissa gränser afgöra, huruvida skattskyldig äger förmåga att betala sina utskylder eller icke och det vore Drätselkammarens öfvertygelse, att denna rätt

här i staden utöfvades med urskillning och hänsynsfullhet. Det borde följaktligen vara regel, att Stadsfullmäktige icke ingrepe i utmätningsmannens pröfningsrätt rörande den skattskyldiges betalningsförmåga, och detta så mycket hällre som den skattskyldige ägde att hos annan myndighet göra sin talan gällande därest utmätningsmannen ginge för strängt till väga.

I nu ifrågavarande fall ansåg dock Drättselkammaren, att synnerligen ömmande omständigheter föreläge och att ett undantag från regeln borde göras, då sterbhusets oförmåga att betala skatten berodde på familjeförsörjarens död. Dock ansåg Drättselkammaren, att afkortning å utskylderna borde ske endast för mantalspenningar och bevillning af inkomst, men ej för grundskatt eller bevillning af fast egendom.

På grund af det anförda beslöt Drättselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte medgifva afkortning af sterbhusets kommunalutskylder för år 1911 med ett belopp af 63 kr. 32 öre.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 63.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att afgifva utlåtande öfver sterbhusdelägarnes efter aflidne Karl Aug. Karlsson af Herr Ankers som motion upptagna framställning om befrielse från eller nedsättning af sterbhuset påförda kommunalutskylder för år 1911, beslöt att med instämmande uti hvad Drättselkammaren i uppå remiss afgifvet utlåtande i ärendet anført, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva afkortning af sterbhusets efter aflidne Karl Aug. Karlsson kommunalutskylder för år 1911 med ett belopp af 63 kronor 32 öre.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

59. Folkskolläraren E. Dahlins af Herr Dahlman som motion upptagna framställning om uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium.

Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknad, som i år fullgör 1:a årets värnplikt och därför förhindrad att under innevarande sommar bevista slöjdkurserna vid Nääs, anhåller härmed ödmjukast om uppskov till nästa år med lyftandet av det stipendium, vilket förra året blev mig tilldelat ur »Mellqvistska stipendiefonden för undervisningen i slöjd.»

Karlanda den 14 maj 1912.

Vördsammast
E. S. DAHLIN.
Folkskoll.

60. Folkskolläraren K. D. Sundelius' af Herr Dahlman som motion upptagna framställning om uppskof med lyftande ett Mellqvists slöjdstipendium.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknad, som af fullmäktige tilldelats ett stipendium ur "Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd", är på grund av värnpliktens fullgörande förhindrad att i sommar bevista de vid Nääs slöjdseminarium anordnade kurserna, varför jag vördsamt anhåller om uppskov med lyftandet av nämnda stipendium till sommaren 1913.

Karlstad den 29 maj 1912.

K. D. SUNDELIUS,
folkskollärare.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 juni 1912.*

§ 64.

Hos Stadsfullmäktige hade Folkskollärarne Esaias Dahlin och K. D. Sundelius uti särskilda framställningar hemställt, att som sökandena, hvilka under år 1911

beviljats hvardera ett Mellqvists slöjdstipendium, under innevarande år fullgjorde sin värnplikt och på grund häraf vore förhindrade att instundande sommar deltaga i någon slöjdkurs å Nääs, Stadsfullmäktige måtte medgifva sökandena ett års anstånd med stipendiernas lyftande.

Öfver dessa framställningar, hvilka af Herr Dahlman upptagits som särskilda motioner, hade nu Beredningsutskottet att afgifva utlåtande.

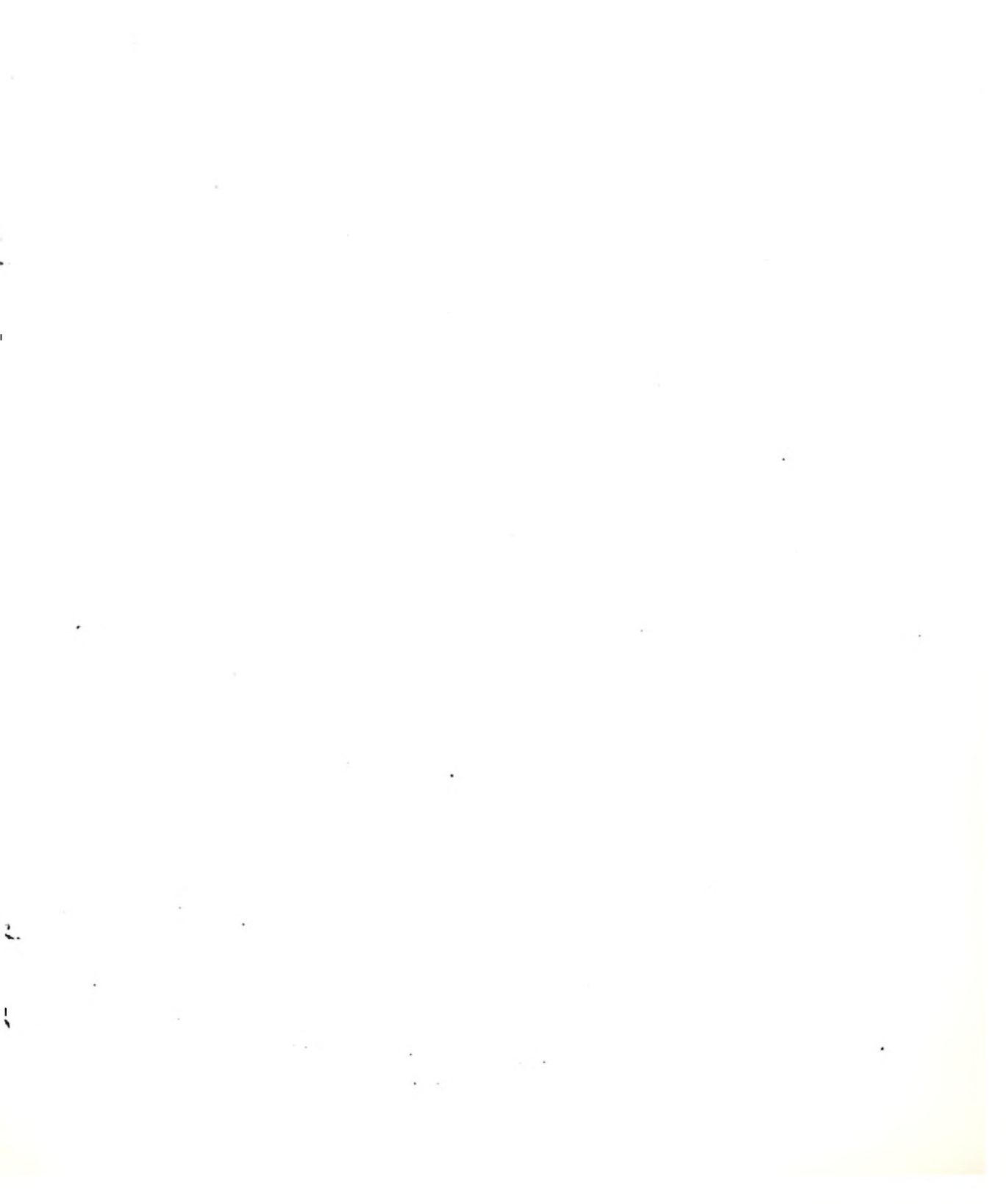
Det antecknades, att hvardera af sökandena under år 1911 tilldelats ett stipendium ur Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd samt att, enligt hvad då företedda ansökningshandlingar utvisade, båda sökandena under samma år utgått från härvarande folkskoleseminarium.

Då sökandena, som enligt det för utdelning ur stipendiefonden gällande reglemente hade att före 1913 års utgång lyfta ifrågavarande stipendier, vore genom fullgörandet af sin värnplikt förhindrade att under innevarande år bevista i reglementet föreskrifven kurs vid högre slöjdundervisningsanstalt, ansåge Utskottet sig böra förorda bifall till ansökningarne, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte meddela sökandena, Esaias Dahlin och K. D. Sundelius, rätt att under åren 1913 och 1914, i enlighet med föreskrifterna i det för utdelning ur ifrågavarande stipendiefond gällande reglemente, lyfta dem under nästlidna år tilldelade slöjdstipendier.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

Karlstad 1912
Karlst.-Tidn. A.-B. tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 19 September.

N:o 8.

61. Vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1911.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får Magistraten öfverlemnna vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1911; och är revisionsberättelsen rörande varmbadhuset åtecknad förklaring, infordrad från badhusstyrelsen.

Karlstads rådhus den 26 Juli 1912.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Utaf Stadsfullmäktige i Karlstad utsedde revisorer för granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning under år 1911 få härmed, sedan revisionsarbetet afslutats, öfverlemnna deröfver uppgjorda berättelser.

De olika delegationernas räkenskaper äro af särskilda sifferrevisorer genomgångna och ha dessa, der erinran varit att göra, deröfver aflemnat protokoll till vederbörande delegation.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Drätselkammars* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Fordringar:

Karlstads högre elementarläroverk för flickor	7,454: 30
Gasverket	478,616: 91
Elektricitetsverket	441,418: 29
Vattenverket.....	1,155,512: 60
Hamnen	1,160,813: 35
Fattigvården	404,880: 73
Trädgårdsstyrelsen.....	60,018: 35
Hälsovårdsnämnden	10,837: 10
Brandstyrelsen	44,546: 70
Skolrådet	371,207: 07
Karlstads Sparbank	1,739: 86
Å bankräkning.....	310,872: 45
Mot inteckning utlånade	10,397: 22
Restantier	100,427: 50
Till presterskapets aflöning förskjutne.....	6,047: 10
Fordran hos Karlstads—Munkfors Järnvägs-Aktiebolag	38,772: 36
Amorteringsfonden för 1888 års lån	22: 50
Läroverksbyggnaden	20,000: —
Hyror och arrenden	3,570: —
Tolagsersättning för 4:de kvartalet 1910	11,851: 75
Kassabehållning	837: 04
Fastigheter	1,243,828: 59
Tomter, tomtdelar och stadsjord	13,499: 13
Nya tomtregleringar	7,285: 17
Inköpta fastigheter för reglering af förstäderna	354,789: 56
Obligationer	36,000: —
Aktier	750,000: —
Gamla lasarettet	182,398: 45
Hotellkajen	47,011: 74
Stjertspåret	7,063: —

Inventarier	44,283: 23	
Materialier	34,002: —	
Bränsle	1,735: 50	
Varmbadhusets inventarier	6,539: 32	
Jord å Sandbäcken	25,000: —	
Omändringar i rådbuset	10,535: 99	7,403,814: 86

Skulder:

Postsparbanken	293,993: 57	
Nobelstiftelsen	1,043,960: 33	
Stadshypoteksföreningen	11,884: 47	
Amorteringslån af 1888	80,000: —	
» » 1907	2,610,580: —	
Hos bank	812,544: 45	
Karlstads Telefonförening	173: 15	
Outtaget anslag och fondränta	812: 92	
Fonder, som stå under Stadsfullmäktiges förvaltning .	409,200: 84	5,263,149: 73
		Kronor 2,140,665: 13

Inkomster:

Allmänna uppbörden	271,184: 44	
Bränvinshandelsafgifter	100,894: 70	
Hyror och arrenden	50,339: 48	
Tolagsmedel	28,633: 95	
Tullfrihetsersättning	132: 66	
Vexelprotester	2,000: —	
20 % af hamnens uppbörd	14,287: 92	
5 % af hyra för upplagsplatser	141: 04	
Bötesandelar	218: —	
Artistskatt	1,698: —	
Tomtförsäljning	11,666: 73	
Saluhallen	6,351: 70	
Stubbrytning	1,180: 90	488,729: 52

Kapitalökning under året:

Gasverket	14,690: 09
Elektricitetsverket	43,265: 66
Vattenverket	14,619: 96
Hamnen	40,855: 08
Fattigvårdsstyrelsen	8,621: 30
Trädgårdsstyrelsen	718: 85
Hälsovårdsnämnden	400: 65

Mariebergsskogen	4,794: 84	
Materialier för gatuarbeten	9,000: —	
Afsatta medel för jordförvärf.....	26,000: —	162,966: 43
Ökning af fonder, hvilka af Stadsfullmäktige disponeras.....		2,842: 79

Kronor 2,795,203: 87

Utgifter:

Aflöningar	72,607: —	
Poliskåren	60,760: 46	
Skrifmaterialier m. m.	3,585: 20	
Tryckningskostnader	3,480: 05	
Bränsle och lyse	3,738: 16	
Utskylder	11,023: 95	
Renhållning	5,665: 83	
Anslag till diverse föreningar, hyra för rektor m. m. .	12,500: —	
Fångars vård och underhåll.....	275: 76	
Sjukkassor	1,060: —	
Frakt för tobak	3,631: 50	
Kabinettet	307: 50	
Klapphuset	1,060: —	
Nykterhetens befrämjande	5,011: 73	
Gatuarbeten	20,000: —	
Vägars och broars underhåll	7,193: 27	
Byggnaders underhåll.....	11,990: —	
Dispensarverksamheten	4,000: —	
Brandsyner	199: 90	
Kallbadhuset	36: 55	
Räntor	113,086: 79	
Allmänna lyshållningen	22,030: —	
Vatten för särskilda ändamål	5,700: —	
Inköpta fastigheter för gatureglering.....	3,275: —	
Omkostnader för donationsjordsprocesser	5,805: 39	
Magistraten.....	100: —	
Diverse omkostnader	4,237: 40	
Oförutsedda utgifter	7,347: 29	
Afkortningar	36,458: 25	
Afskrifning å inventarier.....	1,190: 59	427,357: 57

Kapitalminskning under året:

Amorteringsfonden för 1888 års lån.....	22: 50	
Hotellkajen öfverförd till Hamnstyrelsen	47,011: 74	
Brandväsendet	3,802: 97	
Varmbadhuset	624: 65	51,461: 86
Minskning under året af för särskildt ändamål disponerade medel .		42,639: 99

Tillgångar den 31 December 1911.

Fastigheter	1,333,200: 78	
Inköpta fastigheter	401,094: 27	
Gamla lasarettet	182,398: 45	
Stjertspåret	7,063: —	
Jord i Sandbäcken	25,000: —	
Epidemisjukhuset	35,359: 20	
Läroverkets tillbyggnad	50,000: —	
Gasverket	495,177: 53	
Elektricitetsverket	522,313: 33	
Vattenverket	1,304,640: 73	
Hamnen	1,202,047: 20	
Fattigvårdsstyrelsen	413,502: 03	
Trädgårdsstyrelsen	60,737: 20	
Hälsovårdsnämnden	11,710: 75	
Brandstyrelsen	42,243: 73	
Skolstyrelsen	368,008: 43	
Elementarläroverket för flickor	6,957: 55	
Varmbadhuset	5,914: 67	
Mariebergsskogen	4,794: 84	
Tolagsersättningen	9,313: 35	
Förskott till presterskapets aflöning	5,651: 12	
Hos banker	235,376: 21	
Fordran hos Karlstad—Munkfors jern- vägs-Aktiebolag	38,772: 36	
Obligationer	36,000: —	
Aktier	750,000: —	
Kassabehållning	419: 45	
Fordran hos enskilde	22,397: 22	
» af hyror och arrenden	1,733: —	
Restantier	100,354: 54	
Ved	1,950: —	
Inventarier	44,579: 53	
Materialier	49,675 20	
Järnvägsundersökning Edebäck—Slättne	3,000: —	7,771,385: 67

Skulder:

Postsparbanken	271,887: 33
Nobelstiftelsen	1,028,047: 49
Stadshypoteksföreningen	11,332: 88
Amorteringslån af 1888	77,000: —
» » 1907	2,582,160: —
Hos banker	1,107,387: 92

Karlstads Telefonförening	180: 36		
Outtagna fondräntor	140: 88		
Lyse 4:de kvartalet 1911.....	1,069: 43		
Fonder, som stå under Stadsfullmäktiges förvaltning	<u>418,434: 93</u>	<u>5,497,641: 22</u>	<u>2,273,744: 45</u>
			Kronor 2,795,203: 87

Tillgångar utöfver skulder den 1 Januari 1911.

Fonder, som af Stadsfullmäktige disponeras:

Flickskolans nybyggnads- och reparationsfond.....	7,739: 19		
Hamnens reparationsfond	72,509: 46		
» förskottsmedel	23,229: 41		
Brandkårens kassa :	1,715: 88		
Pastorsboställets tiondelada	312: 39		
Konstutställningsfonden	<u>1,269: 80</u>		<u>106,776: 16</u>

För särskilda ändamål disponerade medel:

Materialinköp	9,000: —		
Byggnadsnämndens anslag	1,513: 22		
Gaturegleringsfonden	4,000: —		
Byggnaders underhåll.....	4,198: 50		
Outtaget anslag	200: —		
Nykterhetens befrämjande.....	1,583: 22		
Arbetsförmedlingsanstalten.....	212: 62		
Stubbrytning	2,344: 53		
Afsatta medel till jordförvärf	<u>32,210: 97</u>	<u>55,263: 06</u>	
Öfriga tillgångar utöfver skulder		<u>1,978,625: 91</u>	

Kronor 2,140,665: 13

Tillgångar utöfver skulder den 31 December 1911.

Fonder, som af Stadsfullmäktige disponeras:

Flickskolans nybyggnads- och reparationsfond.....	7,564: 90		
Hamnens reparationsfond	72,509: 46		
» förskottsmedel	23,229: 41		
Brandkårens kassa.....	1,787: 34		
Pastorsboställets tiondelada	312: 37		
Konstutställningsfonden	1,321: 10		
Fonden för Östra bron	<u>2,894: 34</u>		<u>109,618: 95</u>

För särskilda ändamål disponerade medel:

Byggnadsnämndens anslag	1,513: 22		
Outtaget anslag	200: —		
Nykterhetens befrämjande.....	4,602: 60		

Arbetsförmedlingsanstalten	96: 28	
Medel för jordförvärf	6,210: 97	12,623: 07
Öfriga tillgångar utöfver skulder		2,151,502: 43
		<u>Kronor 2,273,744: 45</u>

Specifikation öfver fonder, som stå under Stadsfullmäktiges förvaltning:

	1910		1911	
Flitpremierfonden	2,371	58	2,385	81
C. A. Fahlgrens stipendiefond	5,979	81	5,981	85
Amicitiafonden	1,309	82	1,312	84
Mellqvistska fonden för studier	10,412	92	10,416	66
» » » slöjd	11,221	67	11,273	11
Setterbergiska »	10,000	—	10,000	—
C. A. Fahlgrens donationsfond	25,000	—	25,000	—
Hj. Lagerlöfs »	97,466	30	101,577	90
Eneströmska fonden	159,865	74	164,226	77
C. F. Göthbergs fonden	30,000	—	30,000	—
Bergerska »	3,123	87	3,125	—
Leontine Clarholms fond	10,206	46	10,000	—
R. Palmgrens »	21,827	19	22,736	64
Mæchels gåfva	2,000	—	2,000	—
Anna Venströms fond	18,415	48	18,398	35
Kronor	409,200	84	418,434	93

Den jemförande tablån öfver förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter öfverensstämmer med räkenskaperna.

Under Drätselkammarens vård befintliga aktier, obligationer och andra värdepapper afvensom inlösta och makulerade kuponger äro af oss inventerade och rätt befunda.

Som anledning till anmärkning ej förekommit och räkenskaperna äro väl förda och fullständigt verifierade, få revisorerna hemställa att ansvarsfrihet beviljas Drätselkammaren för den tid revisionen omfattar. Karlstad den 7 juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Drätselkammarens inkomster och utgifter

för år 1911

jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Inkomster.	Enligt stat.		Värkliga.		Inkomster		stat.
					öfver	under	
Kassabehållning d. 1 Jan. 1911	545	04	837	04	292	—	
Öfverskott från 1910 års anslag							
till gatuarbeten	4,000	—	4,000	—			
byggnaders underhåll	3,000	—	3,000	—			
strandskoning	3,225	53					
Tolagsmedel för 4:e kv. 1910	9,175	85	11,851	75	2,675	90	3,225 53
Stadsandelen	12,000	—	14,287	92	2,287	92	
Tullfrihetsersättning	132	66	132	66			
Hundskatt	2,000	—	2,415	—	415	—	} Motsv. utgift för trädplant- ringen.
Vexelprotester	2,000	—	2,000	—			
Ersättning för event. polishandrickning	2,500	—	2,500	—			
D:o för polisbevak. i hamnen	720	—	720	—			
Tolagsersättning för året	44,000	—	29,711	42			14,288 58
Förskottsafgifter för detaljhandel med bränvin	691	63	660	18			31 45
Vinst af spritbolaget	100,000	—	100,234	52	234	52	
Hyror och arrenden	49,957	05	50,339	48	382	43	
Torgplatsafgifter	100	—					100 —
Bötesandelar	100	—	218	—	118	—	
Räntor	10,698	—	14,411	23	3,713	23	
Platshyror af hamnen	100	—	141	04	41	04	
Kallbadhuset	150	—	265	98	115	98	
Kabinettet	200	—	292	50	92	50	
Restantier	40,000	—	28,113	89			11,886 11
Körslor af brandkåren	4,500	—					4,500 —
D:o » stadens häst	1,360	—					1,360 —
Tomtförsäljningar	20,000	—	11,666	73			8,333 27
Artistskatt	1,000	—	1,698	—	698	—	
Annuiteter af: gasverket	8,423	19	8,423	19			
elektricitetsverket	15,406	28	15,406	28			
vattenverket	34,004	67	34,004	67			
hamnen	37,496	77	37,496	77			
skolstyrelsen	16,302	95	16,302	95			
Räntor af: gasverket	5,575	48	5,611	82	36	34	
elektricitetsverket	5,567	90	5,256	44			311 46
vattenverket	6,990	80	9,172	83	2,182	03	
hamnen	6,813	05	5,509	88			1,303 17
skolstyrelsen	4,400	—	4,133	33			266 67
Aflöningsbidrag af: gasverket	1,600	—	1,600	—			
elektricitetsverket	1,050	—	1,050	—			
vattenverket	500	—	500	—			
Lån	1,242,736	79	1,119,264	39			123,472 40
Uttaxering efter afdrag af det för af- kortning afsedda i statens uppgifter uppförda belopp 40,000: —	230,921	19	206,685	26			24,235 93

Utgifter.	Enligt stat.		Värkliga.		Utgifter			
					öfver	under		
					stat.			
. Annuiteter å fonderade lån	244,214	81	* 243,468	56		746	25	* Där af amort. 69,332 76.
Ränta å fonder	19,762	49	7,686	84		12,075	65	Där af kr. 7,326: 29 lagda till
Återbetalning af tillfälliga lån	1,312,000	—	850,000	—		462,000	—	kapitalet och kr. 833: 32
Ränta å tillfälliga lån	61,435	—	51,270	59		10,164	41	balancerade till 1912.
Allöningar, arvoden och pensioner	76,350	—	75,757	—		593	—	
Poliskåren	67,863	16	63,980	46		3,882	70	
Fångars vård och underhåll	200	—	275	76	75	76	—	
Skrifmaterialier, annonser m. m.	3,600	—	3,585	20		14	80	
Tryckningskostnader	3,500	—	3,480	05		19	95	
Bränsle och lyse	3,500	—	2,883	23		616	77	
Utskylder	11,590	18	11,023	95		566	23	
Div. omkostnader	4,502	70	4,237	40		265	30	
Renhållning	4,470	—	4,470	—				
Afstjelningsplatserna	1,100	—	1,195	83	95	83		
Allmänna trädplanteringen	2,000	—	2,415	—	415	—		Motsv. inkomst genom hund-
» lyshållningen	22,030	—	22,030	—				skatt.
Anslag	12,500	—	12,500	—				
Brandsynner	200	—	199	90			10	
Sjukkassar	1,100	—	1,060	—		40	—	
Stallet	1,360	—		—		1,360	—	Fördeladt å vederb. konti.
Fraktkostnader för tobak	3,800	—	3,631	50		168	50	
Kabinettet	600	—	600	—				
Klapphuset	1,060	—	1,060	—		300	—	
Olycksfallsersättningar	300	—		—				
Ersättning för vatten till vattenkastare m. m.	5,700	—	5,700	—				
Nykterhetens främjande	5,000	—	1,992	35		3,007	65	Balans till 1912.
Dispensairverksamheten	4,000	—	4,000	—				
Spårvägskomitén	200	—		—		200	—	Balans till 1912.
Telegraflokals omändring	7,806	49	5,046	90		2,759	59	
Tolagsersättning	6,000	—	10,390	82	4,390	82		
Gatuarbeten	24,000	—	24,000	—				
Väg- och brounderhåll	7,250	—	7,193	27		56	73	
Byggnaders underhåll	11,990	—	16,188	50	4,198	50		Resp. anslag fr. 1910.
Oförutsedda utgifter	10,000	—	9,020	92		979	08	
Tillkommer enligt generalförslaget:								
Fattigvården	125,540	—	125,540	—				
Brandkåren	29,800	—	29,800	—				
Häsovården	18,404	—	18,877	—	473	—		Förskott å anslag för 1912.
Trädgårdsstyrelsen	3,145	—	3,145	—				
Tekniska aftonskolan	3,000	—	3,000	—				
Arbetsförmedlingsanstalten	3,322	55	3,322	55				
Mariebergsskogen	100	—	100	—				
Magistraten	300	—	400	—	100	—		

Inkomster.	Enligt stat.	Värkliga.	Inkomster	
			öfver	under
			stat.	
Tillkommer enligt generalförslaget:				
Vinst af: gasverket	2,000	—	—	2,000
varmbadhuset	3,000	—	—	3,000
saluhallen	6,040	6,351	70	311
Uttagering för: fattigvården	125,540	—	—	—
brandkåren	29,800	—	—	—
vattenverket	18,458	80	—	—
elektricitetsverket	1,246	27	—	—
hälsovården	18,404	—	—	—
trädgårdsstyrelsen	3,145	—	—	—
tekn. aftonskolan	3,000	—	—	—
arbetsförmedl.-anst.	3,322	55	—	—
mariebergsskogen	100	—	—	—
magistraten	300	—	—	—
stadsfullmäktige för o- förutsedda utgifter	9,226	32	—	—
folkskolan	156,476	94	—	—
barnavårdsnämnden	1,825	—	—	—
kyrkan	27,605	55	—	—
Lån för hamnen	19,461	42	7,735	61
Lån för elektricitetsverket	30,000	—	30,000	—
Utöfver stat:				
Influtna fordringar å bankräkningar	—	69,700	—	69,700
Kassan för Östra bron	—	2,809	63	2,809
Inbetalda förskott	—	395	98	395
» resterande hyror o. arrenden	—	1,837	—	1,837
Diverse inkomster	—	1,673	63	1,673
S:ma Kronor	2,388,896	68	2,268,869	13
			90,912	83
			210,040	38

Utgifter.	Enligt stat.		Värkliga.		Utgifter				
					öfver	under			
					stat.				
Stadsfullmäktige för oförutsedda utgifter	9,226	32	9,226	32					
Folkskolan	156,476	94	156,476	94					
Barnvårdsnämnden	1,825	—	1,825	—					
Kyrkan	27,605	55	27,605	55					
Vattenverket	18,458	80	144,666	15	144,666	15			
Elektricitetsverket uttax.	1,246	27	1,246	27					
» län	30,000	—	40,652	08	10,652	08			
Hamnen, län	19,461	42	7,735	61			11,725 81 Motsv. minskad upplåning.		
Utöfver stat:									
Inköp af fastigheter			53,005	—					
» » » för regleringar			49,579	71					
Läroverkets tillbyggande			30,000	—					
Egna hem			11,949	50					
Epidemisjukhuset			35,359	20					
Järnvägsundersökningen Edebäck— Slättne			3,000	—					
Inventarier			2,986	89	226,447	83			
Materialier			15,673	20					
Kallbadhuset			302	53					
Omkostnader för donationsjordsproce- sen			5,805	39					
Gasverket			3,523	16					
Betalda skulder			14,843	80					
Kassabehållning den ³¹ / ₁₂ 1911			419	45					
	S:ma Kronor	2,388,896	68	2,268,869	13	391,514	97	511,542	52

Karlstad den 1 april 1912.

G. ENANDER.

Undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Hamnstyrelses* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Kassabehållning	135: 78	
Karlstads hamn	904,985: 22	
Fastigheter	60,676: 92	
Muddringsmateriel	60,802: 69	
Lyftkranar	41,009: 23	
Inventarier	18,472: 29	
Materialier	538: —	
Hamnens reparationsfond	72,509: 46	
Fordringar	1,661: 07	
	1,160,790: 66	

Afgå skulder:

Hamnens reparationsfond	72,509: 46	
Hamnens förskottsmedel	23,229: 44	
» obligationslån	669,776: 33	
Drätselverkets fordran	118,240: 48	
	883,755: 71	277,034: 95

Inkomster:

Hamnuppböörden	70,943: 47	
Arrenden	824: 20	
Hushyror	1,550: —	
Hyror af fasta upplagsplatser	2,820: 74	
» tillfälliga »	100: —	
» varuskjul	114: 64	
» fasta kranar	690: —	
» flyttbara kranar	1,455: 70	
Båthamnsafgifter	114: —	
Kölbahningsafgifter	17: —	
Petroleuminstallationsanläggningen	136: 81	
s. k. Hotellkajen, hitförd från Drätselkammaren	47,011: 74	125,778: 30
	Kronor 402,813: 25	

Utgifter:

Hamnens underhåll	4,082: 71	
Fastigheters underhåll	501: 34	

Inventariers underhåll	773: 70	
Tygårdsvikens läns-pumpning	247: 53	
Lyshållning	1,855: 65	
Lyftkranars drift	1,508: 64	
Stycke-gods-uppbörd	250: 71	
Polisbevakning	720: —	
Administration	18,057: 83	
Gratifikation	45: —	
Räntor	35,649: 81	
Anmärkningsmedel	22: 69	
Diverse utgifter	488: 10	
Oförutsedda utgifter	168: 44	
Stadskassan 20 % af hamn-uppbörden	14,287: 92	
» 5 % af fasta upplagsplatser	141: 04	
Afskrifning å fastigheter	1,390: —	
» å muddringsmateriel	4,485: 45	
» å fordringar	246: 66	
		<u>84,923: 22</u>

Tillgångar den 31 December 1911:

Kassabehållning	375: 08	
Karlstads hamn	952,202: 73	
Fastigheter	59,817: 86	
Muddringsmateriel	56,317: 24	
Lyftkranar	41,009: 23	
Inventarier	18,634: 20	
Materialier	375: —	
Hamnens reparationsfond	72,509: 46	
Fordringar	806: 40	
		<u>1,202,047: 20</u>

Afgå skulder:

Hamnens reparationsfond	72,509: 46		
» förskottsmedel	23,229: 44		
Obligationslånet	662,419: 49		
Drätselkammarens fordran	125,998: 78		
		<u>884,157: 17</u>	<u>317,890: 03</u>
			Kronor 402,813: 25

Den jämförande tablån öfver förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har befunnits riktig.

Rörande förvaltningen i öfrigt få vi hänvisa till denna tablå åtföljande berättelse.

Som anledning till anmärkning ej föreligger och räkenskaperna, som genomgåtts af dertill utsedde siffergranskare äro väl förda och fullständigt verifierade, få revisorerna hemställa

att ansvarsfrihet beviljas Hamnstyrelsen för den tid, revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Den af revisorerna här ofvan omförmälda, af Hamnstyrelsen afgifna förvaltningsberättelse för år 1911 har förut intagits i Stadsfullmäktiges handlingar för 1912.

Se Serien A. 1912; N:o 5^{1/2}.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Vattenverks* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Byggnader	138,361: 82		
Driftapparater	230,833: 63		
Vattenledningen	379,109: 48		
Aflopsledningen	351,415: 05		
Servisledningar	25,995: 51		
Fyrkol	344: —		
Inventarier	9,220: 94		
Materialier	5,058: 61		
Vattenverkets utvidgning, påbörjat arbete	5,634: 33		
Fordringar	9,561: 88		
	<u>Kr. 1,155,535: 25</u>		
Afgär: Skuld till enskilda	22: 65		
Andel i oblig. och amort.-lån	534,581: 04		
Vattenledningsfonden	219,629: 80		
Af Drätselverket förskottrade medel	135,964: 01	890,197: 50	265,337: 75

Inkomster:

Vattenförbrukningen	57,883: 26		
Uttaxerade medel	18,458: 80		
Enskilda arbeten	309: 59		
Influten fordran	22: 65		
Af Drätselverket förskjuten amortering	10,157: 98	86,832: 28	
		<u>Kronor 352,170: 03</u>	

Utgifter:

Räntor och amorteringar	43,177: 50
Aflöningar	3,683: 33
Tillsyn och reparationer	450: 62
Skatter och brandförsäkringar	878: 34
Kontorsomkostnader	704: 84
Förman och maskinister	5,040: —

Strömafgifter	7,092: 70	
Bränsle	370: 50	
Olja och lyse	240: 54	
Filtrens underhåll	1,248: 48	
Bassängers underhåll	33: 30	
Vattenundersökningar	599: 81	
Maskinskötsel	720: —	
Elektrisk kraft	1,633: 13	
Putsmedel m. m.	147: 11	
Tygårdsviken	200: —	
Schaktets underhåll	59: 20	
Byggnaders underhåll	320: 83	
Vattenledningens underhåll	1,286: 59	
Vattenkastares underhåll	446: 74	
Aflopsledningens underhåll ..	855: 05	
Driftapparaters underhåll	1,033: 70	
Inventariers underhåll	176: 65	
Inköp af inventarier	157: 50	
Verkets drift	468: 11	
Diverse utgifter	1,187: 75	72,212: 32

Tillgångar den 31 Dec. 1911.

Byggnader	138,361: 82	
Driftapparater	230,838: 63	
Vattenledningen	379,109: 48	
Aflopsledningen	351,415: 05	
Servisledningar	28,411: 18	
Inventarier	9,395: 17	
Materialier	3,185: —	
Vattenverkets utvidgning	147,482: 99	
Vattenverkets utvidgning, Vikenledningen	9,007: 51	
Fordringar af vattenkonsumenter	5,762: 18	
Fordringar	2,076: 78	
	Kr. 1,305,045: 79	
Afgår: Skulder till enskilde	405: 06	
Andel i obligat.- och amort.-lån ..	524,423: 06	
Vattenledningsfonden	219,629: 80	
Af Drütselverket förskotterade	280,630: 16	1,025,088: 08
		279,957: 71
		Kronor 352,170: 03

Den jämförande tablån öfver förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats och godkänts.

Räkenskaperna äro försedda med nödiga verifikationer och väl förda och då anledning till anmärkning icke förekommit, få revisorerna hemställa:

att ansvarsfrihet beviljas Vattenverkets styrelse för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Den af revisorerna här ofvan omnämnda tablån öfver förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter för vattenverket finnes intagen i Stadsfullmäktiges handlingar för 1912.

Se Serien A. 1912; N:o 6^{1/2}, sid. 10.

Undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Gasverks* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Byggnader	163,539: 79
Driftapparater	59,031: 05
Rörnätet	127,955: 83
Servisledningar	6,007: 35
Inventarier	6,373: 95
Tjära	925: 50
Koks	2,006: 55
Gaskol	18,651: 60
Fyrkol	186: 85
Gasmätare	32,557: 64
Materialier	12,186: 17
Gaslyktor	25,081: 31
Fordringar	24,766: 23
	479,269: 82

Afgå skulder:

Rest å amorteringslån	150,456: 97		
Drätselkammaren	105,620: 68		
Enskilde	652: 91	256,730: 56	222,539: 26

Inkomster:

Enskilda arbeten	1,462: 26		
Enskilda gaskonsumenter	50,520: 90		
Gatubelysningen	11,457: 87		
Mätarehyror	3,079: 40		
Af Drätselkammaren förskjutne medel	1,652: 63		68,173: 06

Kronor 290,712: 32

Utgifter:

Byggnaders underhåll	1,513: 91
Driftapparaters underhåll	799: 12
Rörnätets underhåll	1,218: 63
Retortugnars underhåll	7,486: 62

Inventarier	894: 93	
Gasmätare	976: 73	
Tillsyn och reparationer	898: 09	
Olja och putsmedel	600: —	
Renhållning	392: 41	
Skatter och brandförsäkringar	2,813: 60	
Räntor och amorteringar	14,035: 01	
Aflöningar	15,678: 33	
Afläsningar	1,801: 82	
Olycksfallsförsäkringar	120: —	
Kontorsomkostnader	1,465: 59	
Diverse utgifter	2,117: 85	
Afskrifning materialier	329: 58	
» tjära	6: —	
» inventarier	334: 75	53,482: 97

Tillgångar den 31 December 1911.

Byggnader	163,539: 79
Driftapparater	60,335: 44
Rörnätet	128,377: 83
Gatulyktor	28,927: 48
Inventarier	6,441: 46
Servisledning	7,833: 31
Koks	3,106: 90
Tjära	648: —
Gaskol	20,169: 29
Gasmätare	35,215: 92
Materialier	12,297: 90
Fordringar	28,635: 20
	<u>495,528: 52</u>

Afgår skulder.

Amorteringslån	148,804: 34		
Drätselkammaren	109,143: 84		
Enskilde	350: 99	258,299: 17	237,229: 35
		<u>Kronor 290,712: 32</u>	

Enligt gasverkets vinst- och förlust räkning har årets vinst uppgått till Kr. 13,037: 46.

Rörande verkets drift meddelas:

Gaskol.

Behållning från 1910	1,080	m. ton
Inköpt under året	2,020, ⁸⁰	»
	<u>3,100,⁸⁰</u>	»
Förbrukat	1,893, ¹³	«
	<u>Behållning till 1912</u>	1,207, ⁶⁷ »

Gasförbrukningen.

Behållning från 1910	1,765	nr.
Tillverkning 1911	577,612	»
	<u>579,137</u>	»
Förbrukad gas	577,137	»
Behållning till 1912	2,240	»
häraf har åtgått till gatubelysningen 18, ³⁹ %	108,892	»
enskild » 22, ⁸⁹ %	132,158	»
» värme och kraft 46, ⁵⁹ %	268,942	»
verkets behof 3, ⁴⁶ %	20,000	»
läckage 8, ¹⁷ %	47,145	»

På 100 kg. kol har i utbyte erhållits i medeltal 30,5 km. gas.

Koks.

Behållning från 1910	1,929	hl.
Tillverkning 1911	24,328	hl.
	<u>26,257</u>	hl.
hvaraf försålts		
krossad koks	7,798	hl.
okrossad koks	13,841	»
	<u>21,639</u>	hl.
och användts för		
exhausterdrift	1,677	hl.
rörnätet	95	»
servisledningar	75	»
	<u>1,847</u>	hl.
Behållning till 1912.		
krossad	392	hl.
okrossad	2,379	»
	<u>2,771</u>	hl.
	<u>26,257</u>	hl.

Stenkolstjära.

Behållning från 1910	175 ¹ / ₂	fat
tillverkning 1911	328 ¹ / ₂	»
	<u>504</u>	fat hvaraf
försålts	400	fat
förbrukats	3	»
	<u>403</u>	»

Behållning till 1912 101 fat.

I utgående balansen äro en del gamla fordringar till ett belopp af Kronor 4,917:29 upptagna som osäkra. Revisorerna ha granskat dessa poster och få föreslå,

att Kr. 3,557:46 afskrifvas, men att följande fordringar:
Stadshotellet Kr. 1,280:20
Alma Andersson » 79:63 må indrifvas.

Den jämförande tablån mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har befunnits riktig.

Som anledning till anmärkning ej föreligger och räkenskaperna, som genomgått af dertill utsedde sifferrevisorer, äro väl förda och fullständigt verifierade få revisorerna hemställa

att ansvarsfrihet beviljas Gasverksstyrelsen för den tid, revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Den af revisorerna här ofvan omnämnda tablån mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter för gasverket finnes intagen i Stadsfullmäktiges handlingar för 1912.

Se Serien A. 1912; N:o 6¹/₂, sid. 24.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Elektricitetsverks* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Byggnader	91,485: 69
Driftapparater	73,480: 50
Kablnätet	187,361: 14
Inventarier	5,565: 01
Mätare	37,797: 49
Servisledningen	15,037: 31
Materialier	3,644: 83
Fordringar	28,534: 73
	<u>Kr. 442,906: 70</u>

Afgår:

Skuld till enskilde	1,488: 41		
D:o » drätselverket	98,848: 40		
Andel i obligationslån	<u>275,190: 71</u>	<u>375,527: 52</u>	67,379: 18

Inkomster:

Strömkonsumenter	129,563: 20		
Mätarehyror	4,400: 33		
Enskilda arbeten	1,820: 64		
Hagaborgs belysning	975: 02		
Influten fordran	84: 71		
Karlstads Drätselverk	2,927: 50		
Förskott af Drätselverket till amortering	<u>4,268: 97</u>	<u>144,040: 37</u>	
		<u>Kronor 211,419: 55</u>	

Utgifter:

Verkets drift	61,116: 77
Utvidgning af kablnätet	13,160: 89
Räntor och amorteringar	20,662: 72
Byggnaders underhåll	541: 19
Driftapparaters underhåll	1,533: 70
Kablnätets underhåll	398: 79

Inventariers underhåll ..	56: 55	
Mätares underhåll ..	1,022: 48	
Afskrifning å inventarier ..	276: 75	
Diverse utgifter ..	2,004: 87	100,774: 71

Tillgångar den 31 December 1911:

Byggnader ..	91,485: 69
Driftapparater ..	104,428: 45
Kabelnätet ..	200,522: 03
Inventarier ..	6,386: 96
Mätare ..	48,487: 56
Servisledningen ..	19,160: 62
Materialier ..	2,520: 21
Fordringar ..	50,705: 30
	<u>Kr. 523,696: 82</u>

Afgår:

Skuld till strömkonsumenter ..	1,383: 49	
D:o » Drätselverket ..	139,500: 48	
Andel i obligationslån ..	272,168: 01	413,051: 98
		<u>110,644: 84</u>
		Kronor 211,419: 55

Beträffande ströminkomsterna meddelas att dessa härrört från följande särskilda taxegrupper och kontrakt:

A. Belysning:

1) 114,674 kwttimmar å 40 öre ..	45,869: 60
2) 2,310 » å 30 » ..	693: —
3) 3,070 » å 26 » ..	798: 20
4) Årsaccord enl. taxa A 2 ..	1,687: 25
5) Stadshotellet och Grand Hotell ..	5,750: — = 54,798: 05

B. Kraft:

1) 1,945 kwttimmar å 40 öre ..	778: —
2) 2,902,5 » å 20 » ..	580: 50
3) 17,224 » å 15 » ..	2,583: 60
4) 70,049 » å 7 ¹ / ₂ öre ..	5,253: 67
5) Grundafgifter enl. taxa E 3 ..	8,224: 50
6) Diverse motorer enl. taxa E 1 ..	29,434: 51
7) D:o d:o » » E 2 ..	900: —
8) Karlstads Mek. Verkstad ..	21,566: 25
Karlstads Glasbruk ..	2,333: 33
Norrmalms Elektr. A.-B. ..	5,500: —
	<u>29,399: 58 = 77,154: 36</u>

C. Värme: 10,479,3 kwttimmar à 3 öre	314: 38
D. Mätarehyror: tillsamman	4,400: 33
	<hr/>
	Kronor 136,667: 12

Den jämförande tablån öfver skillnaden mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats utan anmärkning.

Då räkenskaper och verifikationer befunnits i vederbörlig god ordning få revisorerna hemställa att ansvarsfrihet måtte beviljas styrelsen för Karlstads Elektr.-verk för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Den af revisorerna här ofvan omnämnda tablån öfver skillnaden mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter för elektricitetsverket finnes intagen i Stadsfullmäktiges handlingar för 1912.

Se Serien A. 1912; N:o 6¹/₂, sid. 34.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Fattigvårdsstyrelses* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911.

Fastigheter: Klaraborg	390,595: 60	
Sundbergska stiftelsen.....	42,000: —	432,595: 60
Inventarier och lager		17,828: 43
Ved, kol och koks		432: 50
Beklädnadsartiklar.....		437: 05
Mangelfonderna		4,200: —
Kassabehållning.....		324: 61
Innestående i banker		17,949: 61
Obligationer		16,090: —
Mot revers utlånta		11,000: —
Fordran af kommuner och enskilde		6,955: 73
Förskotterade fondräntor		137: 54
Outtaget anslag		812: 92
		<u>508,763: 99</u>

Skulder.

Fonder enligt specifikation	100,095: 86	
Karlstads gasverk.....	1,749: 05	
Kommuner och enskilde.....	2,038: 35	103,883: 26
		<u>404,880: 73</u>

Inkomster.

Uttaxering	125,540: —	
Hjonens arbeten	4,721: 56	
Ersättning af kommuner och enskilde	12,215: 28	
» » statsmedel	1,174: 25	
Af aflidne fattige efterlemnade medel och lösören....	577: 36	
Ränta å Wibeliska fonden.....	75: —	
» å Zanderska fonden	67: 50	144,370: 95
		<u>Kronor 549,251: 68</u>

Utgifter.

Aflöningar	12,981: 79	
Pensioner	400: —	
Ordinarie understöd	27,161: 35	
Tillfälliga understöd	7,793: 37	
Barnuppfostringsbidrag	2,160: —	
Bortackorderade barn	16,938: 59	
Sjukvård	12,622: 22	
Mathållning	30,821: 71	
Beklädnad	3,181: 72	
Belysning	2,591: 11	
Uppvärmning och kokning	8,570: 56	
Reparationer	1,809: 07	
Inventariers underhåll	300: —	
Diverse utgifter	7,008: 58	
Afskrifning å inventarier	1,357: 68	
» å fordran	51: 90	
		<u>135,749: 65</u>

Tillgångar den 31 December 1911.

Fastigheter: Klaraborg	390,595: 60	
Sundbergiska stiftelsen	41,500: —	
		<u>432,095: 60</u>
Inventarier och lager	21,895: 72	
Kassabehållning	498: 58	
Hos banker	55,270: 04	
Obligationer	15,088: 12	
Till enskilde utlånade	11,416: —	
Mangelfonderna	4,200: —	
Förskotterade fondräntor	111: 87	
Fordran af kommuner och enskilde	11,599: 87	
		<u>552,175: 80</u>

Skulder.

Fonder enligt specifikation	126,168: 02	
4:de kvartalets belysning	811: 68	
Kommuner och enskilde	1,360: 37	
Lån i Wermlands Ensk. Bank	10,333: 70	
		<u>138,673: 77</u>
		<u>413,502: 03</u>
		Kronor 549,251: 68

Under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonder.

	1 Jan. 1911.	31 Dec. 1911.
Sundbergiska fonden	44,469: 48	44,562: 94
Austrinska »	727: 14	729: 86
Clarholmska »	7,807: 27	7,920: 38

Bergmanska fonden	1,500: —	1,500: —
Gratifikationsfonden	10,191: 98	10,600: 62
Kjellmanska fonden	2,125: —	2,125: —
Lindqvistska »	550: —	550: —
Mellqvistska »	1,245: 72	1,250: —
Maria Larsdotters fond	2,000: —	2,000: —
Lisa Larsdotters »	3,500: —	3,500: —
Sundströmska fonden	3,000: —	3,000: —
Tinglöfska »	3,386: 42	3,386: 42
Wibeliska »	1,666: 67	1,666: 67
Wetterstenska »	1,200: —	1,200: —
Zanderska »	1,500: —	1,500: —
Nödhjelpsfonden	434: 82	570: 21
Sjöstedtska fonden	1,500: —	1,500: —
Poignantska »	42: 15	44: 05
Fahlgrenska »	2,900: —	2,900: —
Johanna Olssons fond	84: 89	88: 71
D. W. Göhles fond	1,050: 69	1,049: 97
Rennerfeldtska fonden	100: —	100: —
Grundströmska »	6,000: —	6,000: —
Lauhrenska »	500: —	500: —
Ture och Malvina Sandelins fond	2,613: 63	26,643: 88
Sven O. Petterssons fond	—	1,279: 31
	Kronor 100,095:86	126,168: 02

Kostnaden för mathållningen, Kr. 30,821: 71, fördelas sålunda:

Ordinarie tjänstepersonalen à 75 öre per dag	2,938: 50
Tvätterskor och handtverkare à 50 öre per dag	680: —
Patienter å dispensärafdelningarna 1 krona per dag	5,204: —
Af stadens fattiga afhemtade portioner	4,694: 40
Inrättningens hjon 55,977 dagar à 30,6	17,153: 16
Tillfälliga portioner	151: 65
	30,821: 71

Den för jemförelse mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter upprättade tablån har granskats och befunnits riktig.

Inneliggande kassa, som säkerhet för under Styrelsens förvaltning stående fonder, i bankhvalf förvarade värdehandlingar ha inventerats och befunnits i god ordning.

Då anledning till anmärkning ej förekommit och räkenskaperna äro väl förda och fullständigt verifierade, få revisorerna hemställa:

att ansvarsfrihet beviljas Fattigvårdsstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Jämförelse mellan Karlstads Fattigvårds inkomster och utgifter
för år 1911.

	I n k o m s t e r .			
	I staten beräknade.	Verkliga.	För högt beräknade.	För lågt beräknade.
Inkomst af hjonens arbeten	4,500—	4,721 56		221 56
Ränta å fonder	150—	142 50	7 50	
Återbekomna understöd		12,215 28		12,215 28
Statsanslag		1,174 25		1,174 25
Af afidne fattige efterlemnade medel och lösören		577 36		577 36
Årets anslag genom Drätselkammaren .	125,540—	125,540—		
Kronor	130,190—	144,370 95	7 50	14,188 45
Inkomsterna öfverskridit de beräknade med ..	14,180 95		14,180 95	
Kronor	144,370 95	144,370 95	14,188 45	14,188 45

	U t g i f t e r			
	I staten be- räknade.	Verkliga.	Under anslaget.	Öfver anslaget.
Balans från 1910	10,000	—		
Aflöningar	12,790	12,981	79	191
Pensioner	400	400	—	79
Ordinarie och tillfälliga understöd	32,000	34,954	72	2,954
Barnuppfostringsbidrag	2,000	2,160	—	160
Bortackorderade barn ..	14,500	16,938	59	2,438
Mathållningen	28,000	30,821	71	2,821
Beklädnaden	2,500	3,181	72	681
Sjukvården	12,000	12,622	22	622
Reparationer	1,000	1,809	07	809
Belysningen ..	3,000	2,591	11	408
Ved, kol och koks ..	5,000	8,570	56	3,570
Inventarier	2,000	1,657	68	342
Diverse utgifter	5,000	7,008	58	32
Afskrifningar å beräknad ersättning af annan kommun		51	90	2,008
Inkomsterna öfverskridit utgifterna med		8,621	30	58
Kronor	130,190	144,370	95	751
				21
				16,310
				86

Undertecknade af Herrar Stadsfullmäktige utsedde att granska *Hälsovårdsnämndens* i Karlstad räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911.

Inventarier	11,214: 10
-------------------	------------

Inkomster.

Sjukvårdsafgifter	2,544: 30	
Sköterskeafgifter	529: —	
För användning af desinfektionsugn ..	10: 75	
Anslag af staden	18,877: —	
Nyanskaffade inventarier	23: 65	21,984: 70

Skuld till 1912.

Förskott af kassaförvaltaren	836: 38
------------------------------------	---------

Kronor 34,035: 18

Skuld från 1910.

Förskott af kassaförvaltaren	377: —
------------------------------------	--------

Utgifter.

Aflöningar och arvoden	10,420: —
Pensioner och pensionsafgifter	660: —
Renhållningsverket	4,600: —
Vaccin	100: —
Vattenafgift	66: —
Telefonafgift	209: 92
Brandförsäkring	36: 48
Hyror	600: —
Bränsle	838: 30
Lyse, tvätt och renhållning	732: 58
Medicin, serumrör m. m.	233: 13
Smittreningar	378: 32
Reparationer m. m.	173: 86
Oskadliggörande af födoämnen, mjölkprof m. m.	46: 20
Mathållning för patienter	2,315: —
Annonser, tryck och skrifmateriel	467: 36

Nyanskaffade inventarier	23: 65	
Afkortningar och oförutsedda utgifter.....	519: 63	22,420: 43
	<u> </u>	

Tillgångar den 31 December 1911.

Inventarier	11,237: 75	
	<u> </u>	Kronor 34,035: 18

Den öfver förhållandet mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter jämförande tablån har befunnits riktig.

Då anledning till anmärkning ej förekommit få revisorerna hemställa:

att ansvarsfrihet beviljas Hälsovårdsnämnden för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Hälsovårdsnämndens inkomster och utgifter för år 1911

	Enligt fastställd stat.		Värkliga inkomster.		Inkomster		
					öfver	under	
					stat.		
Afgifter för smittreningar i ugnen å sjukhuset	10		10	75	75		
För stadssjuksköterskornas användning	600	—	529	—		71	
Sjukvårdsafgifter vid Stagnellska sjukhuset	200	—	2,544	30	2,344	30	
Erforderligt anslag	18,404	—	18,404	—			
Förskott på 1912 års stat			473	—	473	—	
Lån af Skattmästaren			836	38	836	38	
Summa Kronor	19,214	—	22,797	43	3,654	43	71

jämförda med de i staten för samma år beräknade.

	Enligt fast- ställd stat.	Verkliga utgifter.	Utgifter	
			öfver	under
			stat.	
Aflöningar och arvoden.....	10,320 --	10,420 --	100 --	
Pensioner och dito afgifter	660 --	660 --		
<i>Årsafgifter:</i>				
Renhållningsverket	4,600 --	4,600 --		
Bidrag till anskaffning af animal vaccin	100 --	100 --		
Vattenafgift	30 --	66 --	36 --	
Telefonafgifter	156 --	209 92	53 92	
Brandförsäkringsafgifter	38 --	36 48		1 52
Hyra för tillsyningsmännens exp.-lokaler	400 --	400 --		
Hyra för köttbesiktningsslokal	200 --	200 --		
<i>Driftkostnad för Stagnellska sjukhuset:</i>				
Ved och kol	700 --	838 30	138 30	
Fotogen, ljus, såpa, tvätt och skurhjälp m. m.	200 --	732 58	532 58	
Medicin och serumrör för sjukhuset samt kemikalier för laboratoriet.....	75 --	233 13	158 13	
Is och halm	20 --	9 60		10 40
Reparationer, nyanskaffning och inven- tarier och andra utgifter för sjukhuset	200 --	187 91		12 09
<i>Diverse afgifter:</i>				
Smittreningar	200 --	378 32	178 32	
Oskadliggörandet af beslagtagna födo- ämnen, mjölkprof m. m.	65 --	46 20		18 80
Annonsor, tryck, skrifmaterialier m. m.	350 --	467 36	117 36	
Afkortade sjukvårdsafgifter och oförut- sedda utgifter, häri ingå kostnaden för mathållning åt patienter med kr. 2,315	650 --	2,834 63	2,184 63	
Brist från år 1910 att ersättas 1911...	250 --	377 --	127 --	
Summa Kronor	19,214 --	22,797 43	3,626 24	42 81

Skuld till 1912 Kronor 1,309: 38.

Karlstad den 31 December 1911.

OLLE SANDBERG.
1:ste tillsyningsman.

Undertecknade, af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Brandkårs* räkenskaper och förvaltning under år 1911, få däröfver afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Kassabehållning.....	835: 98	
Beklädnadspersedlar	1,474: —	
Inventarier	42,236: 72	44,546: 70

Inkomster:

Stadens anslag.....	29,800: —	
Drätselkammaren: Öfvertagna 3:ne hästar	1,500: —	31,300: —
		Kronor 75,846: 70

Utgifter:

Beklädnadspersedlar	1,150 99	
Inventarier	3,789: 80	
Kasserade inventarier.....	68: —	
Aflöningar	19,995: 20	
Eldsvådor och öfningar	584: 75	
Belysning och vatten	675: 77	
Bränsle	2,373: 09	
Brandpremier och telefon	291: 56	
Stallet ..	2,817: 84	
Reparationer.....	626: 26	
Olycksfallförsäkringar.....	238: 50	
Sjukvård.....	162: 42	
Brandtelegrafens underhåll ..	354: 61	
Diverse utgifter	474: 18	33,602: 97

Tillgångar den 31 December 1911:

Kassabehållning	501: 01	
Beklädnadspersedlar	1,326: —	
Inventarier	40,416: 72	42,243: 73
		Kronor 75,846· 70

Den jämförande tablan öfver skillnaden mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats och befunnits riktig.

Räkenskaperna äro väl förda och fullständigt verifierade, och då ingen anledning till anmärkning förefunnits få revisorerna hemställa

att ansvarsfrihet beviljas Brandstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Tablå
öfver Brandkårens inkomster och utgifter år 1911.

	Beviljadt anslag.		Verkliga utgifter.		Öfverskrider anslaget med		Understiger anslaget med	
Aflöningen	20,163	50	19,995	20			168	30
Eldsvådor	600	—	584	75			15	25
Stallet	2,400	—	2,817	84	417	84		
Brandstodspremier	103	50	129	83	26	33		
Olycksfallspremier	238	50	238	50				
Telefonavgifter	150	—	161	73	11	73		
Bränsle	2,900	—	2,373	09			526	91
Belysningen	600	—	549	77			50	23
Inventarier	800	—	537	80			262	20
Vattenavgifter	94	50	126	—	31	50		
Beklädnaden	1,150	—	1,002	99			147	01
Diverse utgifter	600	—	474	18			125	82
Reparationer	300	—	626	26	326	26		
Brandtelegrafen	300	—	354	61	54	61		
Sjukvården	200	—	162	42			37	58
Årsanslag 29,800: — + beräknad be- hållning 800: —	30,600	—			868	27	1,333	30
Ytterligare kassabehållning från 1910..	35	98						
	30,635	98	30,134	97			*501	01

*) = kassabehållning till 1912.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Trädgårdsstyrelses* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Kassabehållning.....	70: 82	
Innestående å Giroräkning.....	1,052: 87	
Fastigheter.....	54,653: 41	
Inventarier.....	4,241: 25	
	Kr. 60,018: 35	
Afgår: Skuld till Drätselkammaren.....	30,000 —	30,018: 35

Inkomster:

Hundskattemedel.....	2,415: —	
Platshyror i Stadsträdgården.....	1,060: —	
Arrende i d:o.....	650: —	
Af Hamnstyrelsen för skötsel af planteringar.....	100: —	
Trädgårdsdirektörens andel i skatter och vattenafgifter.....	149: 60	
Giroränta.....	11: 52	
Anslag af Drätselkammaren.....	3,145: —	
Tillkomna inventarier.....	388: 80	7,919: 92
	Kronor 37,938: 27	

Utgifter:

Skötsel af parker och planteringar.....	4,828: 30	
Inköp af grus.....	230: —	
Vattenafg. till fontänen i Stadsträdgården.....	400: —	
Skatter, brandförsäkringar och vattenafgifter.....	572: 20	
Reparationer och underhåll af byggnader.....	443: 47	
Inköp af skyddsjärn och galler.....	318: 80	
Målningsarbeten.....	84: 25	
Diverse utgifter.....	167: 25	
Afskrifning å inventarier.....	156: 80	7,201: 07

Tillgångar den 31 December 1911:

Kassabehållning.....	46: 15	
Innestående å Giroräkning.....	1,564: 39	

Inventarier	4,473: 25	
Fastigheter	54,653: 41	
	<u>60,737: 20</u>	
Afgår: Skuld till Drättselkammaren.....	30,000: —	30,737: 20
		<u>Kronor 37,938: 27</u>

Den jämförande tablån öfver beräknade och verkliga inkomster och utgifter har af oss granskats och befunnits riktig.

Kassa och brandförsäkringshandlingar har inventerats och visats i god ordning. Då räkenskaperna äro väl förda och fullständigt verifierade få vi hemställa, att ansvarsfrihet beviljas trädgårdsstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

**Jämförelse emellan Karlstads Trädgårdsstyrelses inkomster
och utgifter för år 1911.**

	I n k o m s t e r			
	I staten beräknade.	Verkliga.	För högt beräknade.	För lågt beräknade.
Behållning från 1910	650 —	1,123 69		473 69
Hundskatt	2,000 —	2,415 —		415 —
Platshyror i Stadsträdgården	1,060 —	1,060 —		
Arrende i Stadsträdgården	650 —	650 —		
Hamnstyrelsen för skötsel af planteringar Af trädgårdsdirektören för andel i vat- tenafgifter och skatter		100 —		100 —
Årets anslag genom Drätselkammaren .	3,145 —	3,145 —		149 60
Giroränta		11 52		11 52
Kronor	7,505 —	8,654 81		1,149 81

	U t g i f t e r			
	I staten beräknade.	Verkliga	För högt beräknade.	För lågt beräknade
För vård och skötsel af planteringar och parker samt anläggning af gräsplaner	4,875 —	4,828 30	46 70	
Inköp af grus	300 —	230 —	70 —	
Vatten till fontän i Stadsträdgården ...	400 —	400 —		
Skatter, brandförsäkringar, vattenavgifter	430 —	572 20		142 20
Reparation och underhåll af byggnader och stängsel	500 —	443 47	56 53	
Målning af soffor, bänkar och växthus.	200 —	84 25	115 75	
Inköp och körning af matjord	200 —	26 —	174 —	
D:o af skydd och galler	200 —	318 80		118 80
Förberedande arbeten för plantering i Ö:a Torggatan	200 —	20 —	180 —	
Diverse utgifter	200 —	121 25	78 75	
Kronor	7,505 —	7,044 27	721 73	261 —
Behållning till 1912:				
hos kassaförvaltaren	46: 15			
å giroräkning	1,564: 39	1,610 54		
Kronor	7,505 —	8,654 81		

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Högre Elementarläroverk för flickor* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Inventarier	5,674: 96	
Kassabehållning	445: 54	
Innestående å giroräkning	833: 80	
I förskott betald hyra för 1:a kvartalet 1911	500: —	7,454: 30

Inkomster:

Statsbidrag	4,800: —	
D:o till aflöningar	2,608: 90	
Anslag af staden	5,200: —	
Terminsafgifter ..	21,640: —	
Tillkomna inventarier	187: 55	
Giroränta	23: 57	
Försålda inventarier	5: —	34,465: 02
		<u>Kronor 41,919: 32</u>

Utgifter:

Aflöningar, arvoden, pensions- och sjukkasseafgifter ..	24,763: 44	
Inventarier och böcker	492: 55	
Bränsle, lyse och vatten	1,209: 39	
Hyror ..	7,325: —	
Diverse och oförutsedda utgifter ..	1,171: 39	34,961: 77

Tillgångar den 31 Dec. 1911:

Kassabehållning	21: 47	
Innestående å Giroräkning	573: 57	
Inventarier	5,862: 51	
I förskott erlagd hyra för 1:a kvartalet 1912	500: —	6,957: 55
		<u>Kronor 41,919: 32</u>

Den jämförande tablån öfver skillnaden mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats och befunnits riktig.

Räkenskaperna äro väl förda och försedda med nödiga verifikationer och då anledning till anmärkning icke förefunnits få revisorerna hemställa

att ansvarsfrihet beviljas styrelsen för Karlstads Högre Elementarläroverk för Flickor, för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Jämförelse mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter

Inkomster.	Enligt staten.		Verkliga.		Inkomster			
					öfver		under	
					stat.			
Kassabehållning.....			445	54	445	54		
Anslag af staten	7,746	66	7,408	90			337	76
» » staden.....	5,200	—	5,200	—				
Terminsafgifter	20,600	—	21,640	—	1,040	—		
Uppburen fordran å giroräkning			833	80	833	80		
Diverse inkomster			5	—	5	—		
Kronor	33,546	66	35,533	24	2,321	34	337	76

för Karlstads högre elementarläroverk för flickor år 1911.

Utgifter.	Enligt staten.		Värkliga.		Utgifter.			
					över		under	
					stat.			
Aflöningar, pensionsavgifter m. m	23,814	50	24,763	44	948	94		
Hyror	7,200	—	7,325	—	125	—		
Bränsle, lyse och vatten	1,125	—	1,209	39	84	39		
Diverse omkostnader	606	—	628	23	22	23		
Inventarier och böcker	300	—	492	55	192	55		
Oförutsedda behof	323	66	543	16	219	50		
Öfverskott	177	50					177	50
Insättning å giroräkning			550	—	550	—		
Kassabehållning			21	47	21	47		
Kronor	33,546	66	35,533	24	2,164	08	177	50

Karlstad den 1 april 1912.

G. ENANDER.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Tekniska Afton- och Söndagsskolans* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911.

Kassabehållning.....	247: 03	
Inventarier.....	1,821: 69	
C. A. Fahlgrens donation.....	6,100: —	
Innestående i Karlstads Sparbank.....	1,796: 27	
Sparkasseräkning i Wernl. Ensk. Bank.....	168: 79	
		10,133: 78

Inkomster.

Stadens anslag.....	3,000: —	
Extra anslag af staden.....	500: —	
Statsanslag.....	2,000: —	
Af Konsul Ljunggren.....	2: —	
Nyinköpta inventarier.....	14: —	
Terminsafgifter.....	368: —	
Från Mellqvistska fonden.....	90: —	
Depositionsränta i W. E. B.....	124: 63	
Ränta å Fahlgrenska fonden.....	129: 62	
Öfriga ränteinkomster.....	129: 97	
		6,358: 22

Kronor 16,492: —

Utgifter.

Aflöningar.....	3,321: —	
Hyra.....	1,000: —	
Lyse och vedbrand.....	335: 90	
Städning och eldning.....	172: —	
Brandförsäkring.....	15: 01	
Materialier.....	511: 11	
Premier och stipendier.....	241: 20	
Inventariers underhåll ..	43: 50	
Nyinköpta inventarier.....	14: —	
Annonser och trycksaker.....	88: 65	
Diverse omkostnader.....	64: 72	
		5,807: 09

Tillgångar den 31 December 1911:

Inventarier	1,835: 69	
C. A. Fahlgrens donation	6,100: —	
Innestående i Karlstads Sparbank	1,972: 18	
d:o i Werml. Ensk. Bank.....	777: 04	10,684: 91
		<u>Kronor 16,492: —</u>

Den öfver skillnaden mällan beräknade och verkliga inkomster och utgifter upprättade tablån har af oss granskats och befunnits riktig.

Räkenskaperna äro noggrannt förda och försedda med nödiga verifikationer hvarför vi hemställa

att ansvarsfrihet beviljas styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolan för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Tekniska Afton- och Söndagsskolans inkomster och utgifter

Inkomster.	Enligt stat.	Värkliga.	Inkomster		
			öfver	under	
			stat.		
Kassabehållning		247 03	247 03		
Stadsanslag	3,000 —	3,000 —			
Statens anslag	2,500 —	2,000 —		500 —	
Terminsafgifter	450 —	368 —		82 —	
Domkapitlet	90 —	90 —			
Räntor	200 —	254 25	54 25		
Statens slutsumma		6,240 —	5,959 28	301 28	582 —
<i>Extra anslag:</i>					
Stadens anslag: personligt lönetillägg enl. Fullmäktiges protokoll af den 19 Oktober 1911	500 —	500 —			
Konsul Ljunggren till prenumeration å Handtverks- och Industritidningen		2 —	2 —		
Såma Kronor		6,740 —	6,461 28	303 28	582 —

för år 1911 jemförda med de i staten för samma år beräknade.

Utgifter.	Enligt stat.	Värkliga.	Utgifter			
			öfver		under	
			stat.			
Löner.....	3,200—	2,821—			379—	
Hyra	1,000—	1,000—				
Gas, kol och ved	400—	335 90			64 10	
Städning och eldning	165—	172—	7—			
Brandförsäkring	20—	15 01			4 99	
Materialier	600—	511 11			88 89	
Annonser och tryck	200—	88 65			111 35	
Nya inventarier	100—	14—			86—	
Inventariers underhåll	200—	43 50			156 50	
Premier och stipendier	245—	241 20			3 80	
Oförutsedda utgifter ..	110—	64 72			45 28	
Insatt i Wernl. Ensk. Bank		548 94	543 94			
d:o i Karlstads Sparbank		105 25	105 25			
	6,240—	5,961 28	661 19		939 91	
Personligt lönetillägg till Ingeniör Cæsar enl. protok. d. 19/10 11	500—	500—				
	6,740—	6,461 28	661 19		939 91	

Karlstad i Februari 1912.

P. F. YHNELL.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Skolstyrelses* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Behållning från 1910.

Gamla Folkskolan	50,000: —
Tjäderfolkskolan	70,000: —
Herrhagsfolkskolan	360,000: —
Inventarier	39,002: 98
Undervisningsmateriel	14,413: 32
Giro i Wermlands Enskilda Bank	12,050: 64
Fordran af statsmedel	4,156: —
Kassabehållning	327: 33
	<hr/>
	549,950: 27

Afgår skulder.

Karlstads Sparbank	26,250: —	
Premiefonderna	381: 19	
Lån i Wermlands Enskilda Bank	20,000: —	
Karlstads Drätselkammare	80,000: —	
Amorteringslån för Herrhagsskolan	291,207: 08	
Ej uttagen aflöning	125: —	417,963: 27
		<hr/>
		131,987: —

Inkomster.

Premiefonderna	2,246: 60	
Uttaxering genom Karlstads Drätselkammare	156,476: 94	
Statsverkets bidrag	38,026: 99	
Giro i Wermlands Enskilda Bank	14,750: 64	
Lärares och lärarinnors ersättning för sjukvikarier ...	895: 18	
Karlstads Fattigvård till barnbespisning	300: —	
Ersättning för bränsle till Pastorsexpedition	300: —	
Rabatt å elektriskt ljus	52: 19	
Försålda glödlampor	193: 75	
Ersättning för lyse vid föreläsningar m. m.	174: 42	
Hyra för gymnastiklokalen	400: —	
Försålda artiklar	6: 68	
Giroränta	58: 07	
Skillnaden mellan utgifter och inkomster	22,138: 16	236,019: 62
		<hr/>

Kronor 368,006: 62

Utgifter.

Premiefonderna	2,401: 60	
Inventarier	713: 46	
Undervisningsmateriel	1,011: 85	
Aflöningar	117,779: 54	
Skolkök	1,990: —	
Bränsle	8,565: 65	
Städning och renhållning samt vaktmästare	6,509: 36	
Reparationer, byggnader	3,965: 77	
» materiel	207: 12	
Lyse	1,207: 30	
Giro i Wermlands Enskilda Bank	24,258: 07	
Skolån	1,348: 60	
Hyror	764: 33	
Pensionsavgifter	4,155: 75	
Pensioner	1,272: 50	
Vatten	309: 28	
Skatter och brandpremier	1,392: 14	
Slöjdmateriel	510: 10	
Bad	664: 30	
Läkarevård och medicin	940: 22	
Bibliotek	1,091: 94	
Arvodet	950: —	
Tryck, annonser och skrifmateriel	1,219: 71	
Telefon och porto	268: 19	
Böcker till fattiga barn	371: 86	
Diverse och oförutsedda utgifter	1,136: 10	
Amorteringar:		
Karlstads Sparbank	1,250: —	
Wermlands Enskilda Bank	5,000: —	
Lån för Herrhagsskolan	3,198: 63	9,448: 63
Räntor	19,281: 75	213,735: 12

Afskrifningar.

Inventarier	368: 70	
Undervisningsmateriel	493: 85	862: 55

Behållning till 1912.

Gamla Folkskolan	50,000: —
Tjäderfolkskolan	70,000: —
Herrhagens Folkskola	360,000: —
Inventarier	39,344 74

Undervisningsmateriel	14,931: 32	
Giro i Wermlands Enskilda Bank	21,558: 07	
Fordran af statsmedel	6,380: 40	
Kassabehållning	473: 67	
	<u>562,688: 20</u>	

Afgår skulder:

Karlstads Sparbank	25,000: —	
Wermlands Enskilda Bank	15,000: —	
Amorteringslån för Herrhagsskolan	288,008: 45	
Utdelade premiemedel	226: 19	
Karlstads Drätselkammare	80,000: —	
Obetalda slöjdmateriel	1,044: 61	
	<u>409,279: 25</u>	153,408: 95
		Kronor 368,006: 62

Under Skolstyrelsens vård stående donationer:

Nilssonska fonden:

Behållning den 1 Jan. 1911:

Å deposition i Wermlands Enskilda Bank	4,500: —	
I Karlstads Sparbank	1,585: 82	
Sparkasseräkning i Werml. Ensk. Bank	277: 05	6,362: 87

Inkomster:

Influtna räntor		265: 40
		<u>Kronor 6,628: 27</u>

Utgifter:

Stämpel & depositionsbevis	1: —	
Utdelade premier	50: —	51: —

Behållning den 31 Dec. 1911:

Å depositionsräkning i Werml. Ensk. Bank	6,000: —	
Å Sparkasseräkning i Werml. Ensk. Bank	577: 27	6,577: 27
		<u>Kronor 6,628: 27</u>

Fahlgrenska fonden:

Behållning den 1 Jan. 1911:

Å depositionsräkning i Werml. Ensk. Bank	5,800: —	
Sparkasseräkning i Werml. Ensk. Bank	251: 10	6,051: 10

Inkomster:

Influtna räntor		249: 23
		<u>Kronor 6,300: 33</u>

Utgifter:

Utdelade premier		251: 10
------------------------	--	---------

Behållning den 31 Dec. 1911:

Å depositionsräkning i Wermlands Ensk. Bank	5,800: —	
Å sparkasseräkning i Werml. Ensk. Bank	249: 23	6,049: 23
		<u>Kronor 6,300: 33</u>

Otto Geijers beklädnadsfond:

Behållning den 1 Jan. 1911:

Å depositionsräkning i Werml. Ensk. Bank	1,000: —	
Å sparkasseräkning i Werml. Ensk. Bank	1: 05	1,001: 05
Inkomster: Influtna räntor		42: 11
		<u>Kronor 1,043: 16</u>

Utgifter;

Utdelade premier		40: 50
------------------------	--	--------

Behållning den 31 Dec. 1911:

Å depositionsräkning i Werml. Ensk. Bank	1,000: —	
Å sparkasseräkning	2: 66	1,002: 66
		<u>Kronor 1,043: 16</u>

Fonderna tillhörande depositionsbevis och sparkasseböcker ha af oss genomgåtts och befunnits öfverensstämma med böckerna.

Den jämförande tablån öfver beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats och befunnits riktig.

Räkenskaperna äro förda med synnerlig reda och klarhet samt försedda med fullständiga verifikationer och då anledning till anmärkning icke förekommit få vi hemställa

att Skolstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för 1911 års förvaltning och räkenskaper.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

KARL JOH. SWENSÉN.

år 1911 jämförda med i staten för samma år beräknade.

Utgifter.	Skolans stat.	Värkliga utgifter.	Öfver stat.	Under stat.
Löner.....	117,715 —	116,884 36		830 64
Hyor	700 —	364 33		335 67
Reparation: skolhus och skolplaners grus- ning.....	5,500 —	3,965 77		1,534 23
Reparation: inventarier	1,000 —	207 12		792 88
Undervisningsmateriel.....	2,564 —	1,722 31		841 69
Pensionsavgifter	4,063 75	4,155 75	92 —	
Pensioner	1,460 —	1,272 50		187 50
Skolvaktmästare, eldning och reuhållning	6,450 —	6,509 36	59 36	
Vatten	450 —	309 28		140 72
Bränsle	10,000 —	8,565 65		1,434 35
Lyse.....	2,200 —	786 94		1,413 06
Skatter och brandpremier	1,400 —	1,392 14		7 86
Slöjdmateriel	1,200 —	1,551 03	351 03	
Skolköket	1,800 —	1,690 —		110 —
Skolläkare och medicin	950 —	940 22		9 78
Bad	700 —	664 30		35 70
Skolånefonden	1,200 —	1,348 60	148 60	
Bibliotek	1,100 —	1,091 94		8 06
Räntor och amorteringar	29,302 95	28,730 38		572 57
Kassaförvaltaren	800 —	800 —		
Ärenden och kallelser	150 —	150 —		
Tryck, annonser och skrifmateriel....	1,150 —	1,219 71	69 71	
Telefon och porto	325 —	268 19		56 81
Böcker åt fattiga skolbarn	700 —	371 86		328 14
Diverse och oförutsedda utgifter	3,150 —	1,136 10		2,013 90
Premiefonderna		2,401 60	2,401 60	
		188,499 44		
Giro i Wermlands Enskilda Bank.....		9,449 36	9,449 36	
Kassabehållning.....		473 67	473 67	
Kronor	196,030 70	198,422 47	13,045 33	10,653 56

Behållning från 1910.

Å giro	12,050: 64	
Kassa	327: 33	12,377: 97
Inkomster	198,095: 14	
Giroränta 1911	58: 07	198,153: 21
		<u>210,531: 18</u>
Utgifter		<u>188,499: 44</u>

Behållning till 1912.

Å giro	21,558 07	
Kassa	473: 67	
		<u>Kronor 22,031: 74</u>

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Barnavårdsnämnds* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Innestående å giroräkning	2: 20	
Kassabehållning	207: 51	209: 71

Inkomster:

Statsbidrag	1,127: 51	
Uttaxering	1,825: —	
Extra anslag för återbetalning af för 1908 för högt bekommet statsanslag	908: 33	
Bidrag från Fattigvården	5,991: 40	9,852: 24
		Kronor 10,061: 95

Utgifter:

Återburet för högt bekommet statsanslag	908: 33	
Utackorderingsafgifter	7,668: 41	
Kläder, resekostnader m. m.	679: 99	
Arvode till sekreterare och kassaförvaltare	300: —	9,556: 73

Tillgångar den 31 December 1911:

Innestående å giroräkning	502: 20	
Kassabehållning	3: 02	505: 22
		Kronor 10,061: 95

Den jämförande tablån öfver skillnaden mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter har granskats och befunnits riktig.

Räkenskaperna äro noggrannt förda och försedda med fullständiga verifikationer varför vi hemställa att Karlstads Barnavårdsnämnd måtte beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

KARL JOH. SWENSÉN.

**Jämförelse mellan beräknade och verkliga inkomster och utgifter för
Karlstads Barnavårdsnämnd år 1911.**

	Stat.	Verkliga.	Öfver stat.	Under stat.
Inkomster.				
Statsbidrag	1,125 —	1,127 51	2 51	
Fattigvårdens bidrag	5,650 —	5,991 40	341 40	
Uttaxering	1,825 —	1,825 —		
Extra anslag		908 33	908 33	
		9,852 24		
Kassabehållning		207 51	207 51	
Kronor	8,600 —	10,059 75	1,459 75	
Utgifter.				
Utackorderingsavgift för barn	7,790 —	7,668 41		121 59
Resekostnader, kläder m. m.	510 —	679 99	169 99	
Arvoden	300 —	300 —		
Återburit under år 1908 för högt be- kommet statsbidrag		908 33	908 33	
		9,556 73		
Giro i Wermlands Ensk. Bank		500 —	500 —	
Kassabehållning		3 02	3 02	
Kronor	8,600 —	10,059 75	1,581 34	121 59

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Karlstads Tuberkulosbyrås* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:

Inventarier	193: 57	
Afgår skuld till kassaförvalt.	129: 57	64: —

Inkomster.

Anslag af Stadsfullmäktige	4,000: —	
Tillkomna inventarier	138: —	4,138: —

Kronor 4,202: —

Utgifter:

Understöd	1,858: 37	
Aflöningar	1,890: —	
Inventarier	138: —	
Förbrukningsartiklar ..	3: 69	
Omkostnader	17: 88	3,907: 94

Tillgångar den 31 December 1911:

Inventarier	331: 57	
Afgår skuld till kassaförvalt.	37: 51	294: 06

Kronor 4,202: —

Då anledning till anmärkning icke förekommit få revisorerne hemställa att styrelsen för *Karlstads Tuberkulosbyrå* måtte beviljas ansvarsfrihet för 1911 års förvaltning.

Karlstad den 7 juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Styrelsens för Mariebergsskogens* räkenskaper och förvaltning för år 1911, få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911:		
Vaktarebostaden	4,691: 40	
Inventarier	122: 54	
Kassabehållning	163: 60	4,977: 54
Inkomster:		
Anslag af Drätselkammaren	100: —	
Försålda 50 st. timmer	200: —	300: —
		Kronor 5,277: 54
Utgifter:		
Brandförsäkring	8: —	
Slagg till vägunderhåll	80: 10	
Sprängning och murning af källare	100: —	
Fågelhållkar och trädplantor m. m.	90: 95	279: 05
Afskrifningar:		
Å vaktarebostaden	191: 40	
Å inventarier	12: 25	203: 65
Tillgångar den 31 December 1911:		
Vaktarebostaden	4,500: —	
Inventarier	110: 29	
Kassabehållning	184: 55	4,794: 84
		Kronor 5,277: 54

Då anledning till anmärkning icke förekommit få vi hemställa att ansvarsfrihet beviljas styrelsen för 1911 års förvaltning.

Karlstad den 7 juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSTÉN.

Till styrelsen för Karlstads Varnbadhus, Karlstad.

Med öfverlemnande af revisionsberättelsen rörande 1911 års räkenskaper och förvaltning, får Magistraten anhålla om Styrelsens förklaring öfver deri framställd anmärkning.

Karlstads rådhus den 22 Juni 1912.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

Undertecknade af Stadsfullmäktige utsedde att granska *Styrelsens för Karlstads Varnbadhus* räkenskaper och förvaltning för år 1911 få härmed afgifva följande

Berättelse:

Tillgångar den 1 Januari 1911.

Inventarier	6,752: 96	
Kassabehållning	<u>482: 44</u>	7,235: 40

Skulder:

Till Karlstads Drätselverk	2,667: 11	
» diverse kreditorer	<u>2,116: 42</u>	4,783: 53
		2,451: 87

Inkomster:

Badafgifter	20,298: 30	
Vågafgifter	260: 85	
Hyror	200: —	
Försålda materialier	28: 75	
Af Drätselkammaren förskjutne	400: —	
Uppgifven behållning hos Drätselkammaren för under föregående år för mycket levererade, nu upptagne till	<u>412: 20</u>	<u>21,600: 10</u>
		Kronor 24,051: 97

Utgifter.

Inventariers underhåll	138: 03
Bränsle	5,449: 35
Vatten	2,347: 96

Diverse materialier	2,059: 25	
Lyse	524: 70	
Aflöningar	7,748: 97	
Kontorsomkostnader	536: 35	
Skatter och brandförsäkringar	1,209: —	
Diverse omkostnader	378: 60	20,392: 21
Drätselkammaren godtgjorde		3,264: 07

Tillgångar den 31 December 1911.

Inventarier	7,161: 46	
Kassabehållning	496: 91	
Uppgifven behållning hos Drätselkammaren	412: 20	8,070: 57

Skulder.

Till Karlstads Drätselverk	5,931: 18	
» diverse kreditorer	1,743: 70	7,674: 88
		395: 69
		Kronor 24,051: 97

Varmbadhusets och Drätselkammarens konti äro ej i öfverensstämmelse, hvarför revisorerna få föreslå att Varmbadhusets styrelse må anmodas tillse, att förefintlig skiljaktighet utjemnas.

Då anledning till anmärkning i öfrigt ej förekommit få revisorerna hemställa: att ansvarsfrihet beviljas Styrelsen för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 7 Juni 1912.

JOS. LÖFBERG.

J. MÆCHEL.

KARL JOH. SWENSÉN.

Enligt styrelsens mening ligger orsaken till den bristande öfverensstämmelsen mellan Varmbadhusets och Drätselkammarens konti å Drätselkammarens sida (se bilagda P. M.); och torde det anmärkta felet lätt kunna af Drätselkammaren rättas. Karlstad den 20 juli 1912.

På Varmbadhusstyrelsens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

P. M.

Med anledning af revisorernas anmärkning att »Varmbadhusets och Drätselkammarens konti ej äro i öfverensstämmelse» anhåller räkenskapsföraren vördsamant få anföra följande:

Varmbadhusets Förlust- och Vinstkonto utvisar för de två första åren, 1909 och 1910, af företagets verksamhet en nettovinst af:

för år 1909, se hufvudboken, pag. 33	1,310: 75	
» 1910 » » 69	1,401: 07	
efter afdrag af	259: 95	1,141: 12
		<u>2,451: 87</u>

Då emellertid Herrar Stadsfullmäktige på sammanträde den 12 febr. 1909 på förslag af vederbörande delegationer beträffande varmbadhusets administration behagade bl. a. besluta:

»att inflytande afgifter för hvarje vecka levereras till Drätselkammaren, som omhänderhar räkenskapen och på styrelsens anordning utbetalar de medel, som för anstaltens drift äro erforderliga»

så blef på grund här af under loppet af år 1909 i diverse poster af Varmbadhuset till Drätselkammaren levererade inalles.....	5,725: —	
från hvilket belopp dock böra afgå af Drätselkammaren utbetalade medel för likviderande af utaf Varmbadhuset förbrukadt kol (bränsle)	3,460: 93	= 2,264: 07
till hvilket belopp slutligen bör läggas till Drätselkammaren den 6 dec. 1910 levererade	1,000: —	
Alltså till Drätselkammaren under loppet af åren 1909 och 1910 levererade	3,254: 07	
i stället för den här ofvan angifna nettovinsten	2,451: 87	
och har följaktligen Varmbadhuset hos Drätselkammaren från dessa samma år ett tillgodohafvande af	812: 20	
men har denna fordran under loppet af 1911 delvis utjämnats, i det Varmbadhuset uraktlåtitt till Drätselkammaren inbetala 3:dje terminens kommunalskatt i september 1911 med	400: —	
hvarigenom förstnämnda fordran vid 1912 års ingång nedbringats till	412: 20	

Då Varmbadhuset borde hafva obestriddlig rättighet att göra anspråk på dessa (omtvistade) medel och då Herrar Revisorers anmärkning mot den »bristande öfverensstämmelsen» helt visst afser just dessa penningtransaktioner, borde väl också rättvisligen »bringandet till öfverensstämmelse» ske från Drätselkammarens, »som omhänderhar räkenskapen», sida, och icke från Varmbadhusets.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 67.

Genom Magistraten hade till Stadsfullmäktige öfverlämnats vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af stadens delegationers räkenskaper och förvaltning för år 1911 äfvensom från Styrelsen för Varmbadhuset infordrad förklaring öfver af revisorerna framställd anmärkning rörande nämnda styrelse; Och hade Beredningsutskottet uppå remiss att i detta ärende afgifva yttrande.

Af de upprättade berättelserna, som afgifvits för hvarje delegation särskildt, inhämtade Utskottet, att revisorerna föreslagit, att ansvarsfrihet måtte beviljas de olika delegationerna för den tid revisionen omfattade.

Beträffande Gasverket hade revisorerna därjämte öfvermått, att i utgående balansen i verkets räkenskaper upptagits en del äldre fordringar till ett belopp af 4,917 kronor 29 öre såsom osäkra samt att revisorerna, efter granskning af dessa poster, föresloge, att nämnda fordringar till ett belopp af 3,557 kronor 46 öre måtte afskrifvas, men att återstående beloppet, utgörande fordringar hos Stads- hotellet till ett belopp af 1,280 kronor 20 öre och hos Alma Andersson till ett belopp af 79 kronor 63 öre eller sammanlagdt 1,359 kronor 83 öre, måtte varda indrifvet.

I fråga om Varmbadhusets räkenskaper hade revisorerna anmärkt att Varmbadhusets och Drätselkammarens konti ej vore i öfverensstämmelse, i anledning hvaraf Varmbadhusets styrelse uti häröfver affordrad förklaring, med åberopande af en utaf Styrelsens räkenskapsförare afgifven promemoria anført, att anledningen till skiljaktigheten berodde på Drätselkammaren samt att anmärkta felet lätt torde kunna af Drätselkammaren rättas.

Af revisionshandlingarne inhämtade Utskottet vidare, att Hamnstyrelsen uti en vid revisorernas berättelse fogad förvaltningsberättelse för år 1911 hemställt, att vissa i berättelsen specificerade fordringar hos konkursmassor och diverse trafikanter till ett sammanlagdt belopp af 80 kronor 20 öre måtte få afskrifvas.

Beredningsutskottet beslöt för sin del tillstyrka Stadsfullmäktige att bevilja den af revisorerna föreslagna ansvarsfrihet för delegationerna, och ville Utskottet i fråga om den beträffande Varmbadhusets räkenskaper framställda anmärkningen föreslå, att Stadsfullmäktige måtte låta bero vid den af Varmbadhusstyrelsen afgifna förklaringen.

Beträffande de i Gasverkets räkenskaper såsom osäkra upptagna fordringar ville utskottet tillstyrka bifall till hvad revisorerna härutinnan föreslagit, liksom

Utskottet ock ville förorda den af Hamnstyrelsen begärda afskrifningen af vissa uteståndv fordringar.

Beredningsutskottet hemställde fördenskull,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva, att Hamnstyrelsens uti dess förvaltningsberättelse för år 1911 angifna fordringar hos konkursmassor och diverse trafikanter till ett sammanlagdt belopp af 80 kronor 20 öre få ur Hamnstyrelsens räkenskaper afföras;

att Stadsfullmäktige måtte, beträffande Gasverkets såsom osäkra upptagna fordringar, föreskrifva, dels att nämnda fordringar få till ett belopp af 3,557 kronor 46 öre ur Gasverkets räkenskaper afföras, dels ock att verkets fordringar hos Stadshotellet till ett belopp af 1,280 kronor 20 öre och hos Alma Andersson till ett belopp af 79 kronor 63 öre skola indrifvas;

att Stadsfullmäktige måtte, i fråga om den i revisionsberättelsen öfver Varmbadhusets räkenskaper framställda anmärkning, låta bero vid den af Varmbadhusets styrelse afgifna förklaring, samt

att Stadsfullmäktige måtte bevilja stadens delegationer ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

62. Beredningsutskottets förslag till val af en ledamot i styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.

§ 66.

Beredningsutskottet, som hade att afgifva förslag till val af en ledamot i styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan efter Herr K. H. Segerborg, beslöt att till ledamot i nämnda styrelse för tiden till den 1 januari 1914 föreslå Herr Öfverstelöjtnanten M. Tisell.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

63. Beredningsutskottets förslag till fördelning af Mellqvistska slöjdstipendiet.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.

§ 68.

Sedan rektor vid härvarande folkskoleseminarium till Stadsfullmäktige insänt till honom inom föreskrifven tid ingifna ansökningar till Mellqvistska slöjdstipendiet från utexaminerade seminariieleverna Gunnar Lindblom, Arvid Henriksson och Johan Edvin Walan jämte eget och slöjdlärorens vid seminariet yttrande öfver ansökningarne, så hade nu uppå remiss Beredningsutskottet att afgifva förslag till stipendiets fördelning.

Vid handlingarnes föredragning inhämtade Utskottet, att samtliga sökandena hade kompetens för stipendiums erhållande, att sökandena vore kyrkoskrifna, Lindblom här i staden, Henriksson i Brattfors församling och Walan i Älgå församling samt att rektorn och slöjdläroren vid seminariet i främsta rummet förordat Lindblom och Henriksson till erhållande af stipendium.

Efter öfverläggning beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville af nu för utdelning tillgängliga räntan å stipendiefonden, hvilken ränta uppginge till 416 kronor 66 öre, tilldela sökandena Gunnar Lindblom och Arvid Henriksson hälften hvardera att på vanliga villkor åtnjutas.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

64. Vederbörande revisorers berättelser öfver verkställd granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags äfvensom Fondens för allmännyttiga ändamål räkenskaper och förvaltning år 1911.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, i föreskrifven ordning utsedde revisorer, hafva granskat *Karlstads Spritförsäljningsbolags* räkenskaper och förvaltning för försäljningsåret 1911 och få däröfver afgifva följande berättelse:

Bolaget, som är bildadt i och för öfvertagandet af alla rättigheter till minut-handel med och utskänkning af brännvin i staden Karlstad, har under ifrågavarande försäljningsår bestått af 40 lottägare, af hvilka 32 varit bosatta inom staden, och har dess styrelse utgjorts af f. d. kaptenen m. m. Hugo Ziegler, verkställande direktör, bokhandlaren m. m. A. Nerman, ordförande, och vice härads-höfdingen m. m. Sven af Geijersstam, valde af lottägarne å ordinarie bolagsstämma, äfvensom af boktryckaren Emil Ankers och stadskamreraren m. m. G. Enander, utsedde, den förre af landstinget och den senare af hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

All detaljhandel med brännvin inom staden är för tiden från och med den 1 januari 1911 till den 1 januari 1914, till bolaget upplåten, och har bolaget under sistförflutna försäljningsåret erlagt årsafgift för 7 försäljningsrättigheter, nämligen 1 utminuterings- och 6 utskänkingsrättigheter, af hvilka utminuteringsrättigheten och 2 utskänkingsrättigheter utöfvats af bolaget själf samt 4 utskänkingsrättigheter med Konungens Befallningshafvandes godkännande och mot erlagda årsafgifter, tillhopa 900 kronor, varit öfverlåtna, 2 till innehafvaren af Stadshotellet med teaterfoyern samt likaledes 2 till innehafvaren af Grand Hotell med paviljongen i Stadsträdgården.

I afseende å *varuomsättningen* under året meddelas följande tablå:

V a r u s l a g	Antal försålda liter			Försäljningsvärde		
	Genom utminuterings	Genom utskänkning	Summa	Kronor	öre	
Brännvin, varmrenadt, 50 $\frac{1}{2}$ o	245,937,23	7,880,88	253,818,11	458,045	70	
D:o andra slag	3,812,82	736,00	4,548,82	8,409	80	
Sprit, 50 proc.	1,517,96		1,517,96	2,705	48	
Whisky	1,102,82	2,567,63	3,670,45	15,816	50	
Cognac	66,756,36	13,439,97	80,196,33	207,131	59	
Rom och Arrac	490,69	7,65	498,34	1,075	10	
Punsch och Likör	6,715,27	14,682,71	21,397,98	46,875	60	
Vin	5,396,45	109,48	5,505,93	13,363	86	
Maltdrycker		7,751,66	7,751,66	4,484	10	
	Kronor	331,729,60	47,175,98	378,905,58	757,907	73

Vid utminuteringsen af varmrenadt brännvin har detsamma hufvudsakligen varit af 41 procents styrka, som försålts till ett pris af 1 krona 50 öre pr liter och endast en ringare kvantitet af högre styrka, omkring 46 procent, har försålts mot ett pris af 1 krona 65 öre pr liter. Vid utskänkningen har det för-

sålda varmrenade brännvinet hållit 41 procent och priset för detsamma har varit 2 kronor 40 öre pr liter.

Under året har bolaget haft följande inkomster och utgifter:

Inkomster:

För försålda 378,905, ⁵⁸ liter spritvaror, vin och malt-drycker, enligt ofvanstående tablå	757,907: 73	
Afgifter för öfverlåtna rättigheter	900: —	
Vinst å tomkärl	1,986: 07	
Rabatter å inköpta varor	1:039: 65	
Utdelning i konkurs	21: 74	761,855: 19

Utgifter:

Kostnad för inköpta spritvaror	415,900: 10	
Dito för inköpt vin	7,128: 61	
Dito för inköpta maltdrycker	3,224: 77	
Minskning i lagrets värde vid jämförelse med ingående lagerbehållningen	21,629: 94	447,883: 42

Bruttovinst således kr. 313,971: 77

Häriifrån afgå följande

omkostnader:

Aflöningar: Styrelsen	1,800: —	
Verkställande direktören	4,100: —	
Kon:s Befhdes ombud	400: —	
Lagerföreståndaren	5,556: 91	
Kamreraren	2,775: 60	
Butiksföreståndaren	3,800: 09	
Öfriga tjänste- och arbetsperso- nal	18,419: 90	36,852: 50
Skatter: Försäljningsavgift	1,575: —	
Krono-, kommunal- och prästut- skylder	28,411: 44	29,986: 44
Hyror: Hufvudaffärens byggnader	8,000: —	
Utskänkningsstället N:o 2	4,620: —	
Magasin, källare och källarbyggnad	1,700: —	
Platshyra för kolbod	30: —	14,350: —
Reparationer å byggnader	2,701: 83	
Dito å inventarier och ljusledningar samt ersatt slitningsmateriel	494: 53	3,196: 36
Kostnad för officiella revisionen		339: 40
Arvode till bolagets egna revisorer, kontrollanter, inven- teringsmän, läkare och juridiskt biträde		1,787: 45

Kol för reningsverket.....	225: —	
Ved och lyse.....	3,091: 50	
Stallet.....	732: 36	
Bidrag till krogarne för ved, lyse, servis och tjänares aflöning.....	1,950: —	
Missräkningspenningar, olycksfallsförsäkring och julgåf- vor åt personalen.....	1,520: —	
Extra arbetshjälp samt polis och ordningsman å kro- garne.....	3,500: 19	
Brandförsäkringsafgifter.....	410: 10	
Vattenafgifter.....	375: 20	
Telefonafgifter, telegram och postporton.....	467: 92	
Elektrisk kraft till magasinshissarne.....	275: 13	
Tryck, skrifmaterialier och räkenskapsböcker.....	1,323: 32	
Julgåfvor till stadens fattige.....	500: —	
Andel i kostnader för Göteborgssystembolagens sam- manträden.....	300: —	
Diverse utgifter för kemikalier, medicin, frakter, resor m. m.....	1,139: 28	
Räntor.....	748: 86	
Afskrifningar å inventarier.....	1,854: 68	
å kolhuset.....	43: 08	
	tillhopa kr.	<u>1,897: 77</u> 104,968: 78

Årets nettovinst utgör alltså kr. 209,002: 99

Bolagets ställning den 31 December 1911:

Tillgångar:

Kassabehållning.....	3,716: 67	
Varulager vid hufvudaffären.....	121,206: 30	
Dito å krogarne.....	986: 03	
Inventariersedlar.....	17,095: 90	
Tomkärl.....	5,775: 41	
Punschstämplar.....	2,452: 10	
Kolhuset å Herrhagen.....	387: 81	
Träkol.....	150: —	
Innestående medel i Wermlands		
Enskilda Bank:		
å kapitalräkning.....	45,685: 45	
å giroräkning.....	37,728: 36	
å löpande räkning.....	<u>53,133: 21</u>	136,547: 02

Ett lottbref i Södra Värmlands telefonförening.....	1: —	
Fordringar hos diverse personer.....	878: 65	
Resterande köpeskilling för paviljongen i Stadsträdgården	5,125: —	294,321: 89

Skulder:

Lottkapitalet.....	38,200: —	
Till diverse firmor och personer... ..	47,118: 90	
Nettovinsten till fördelning	209,002: 99	294,321: 89

Vid granskning af försäkringsboken och kontrollering af den förskurna varans uppgifna alkoholstyrka hafva vi icke funnit anledning till någon anmärkning.

Kroglokalernas föreståndare äfvensom den hos bolaget för öfrigt anställda personalen hafva samtliga erhållit kontant aflöning, oberoende af omsättningen och vinsten. Lagerföreståndaren, kamreraren och kroglokalföreståndarne hafva förutom kontanta lönen haft fri bostad med ved och lyse, hvarjämte en del af personalen fått sina utskylder guldna af bolaget utan afdrag på aflöningen.

Varulager och inventarier äro hvar för sig försäkrade mot eldskada, det förra för 200,900 kronor och de senare för 22,200 kronor, hvilka försäkringar vi anse fullt betryggande.

Försäljningslokalerna hafva vi besiktigt och funnit dem vara i mycket godt stånd.

Från och med den 1 Januari 1911 upphörde all s. k. disksupning äfven å bolagets utskänkningsställe N:o 2, och har därefter egentligt brännvin ej serverats annorlunda än i förening med mat. Det har visat sig, att denna åtgärd haft till följd en betydlig minskning i brännvinskonsumention å utskänkningsställena.

Undertecknad, Noréus, samt herr majoren m. m. H. Hammar hafva öfvervarit inventeringen af bolagets tillgångar vid senaste årsskiftet. Att deltaga i nästblifvande inventering af tillgångarne hafva vi utselt samma personer med herrar kaptenen Per Ågren och landskanslisten E. Noréus som suppleanter.

Beträffande iakttagandet från bolagets sida af stadgandena i 15 § 2 och 3 mom. brännvinsförsäljningsförrordningen hafva vi intet att erinra.

Bolagets räkenskaper äfvensom dess tablå öfver varuomsättning och omkostnader äro upprättade i enlighet med gällande föreskrifter. Räkenskaperna äro förda med ordning och noggrannhet samt fullständigt verifierade.

Då bolaget därjämte, såvidt vi kunnat utröna, förvaltats i öfverensstämmelse med det i 15 § 1 mom. af Kungl. Förordningen den 9 juni 1905 angifna syfte, få vi tillstyrka full ansvarsfrihet för det år, denna revision omfattar.

Karlstad den 4 april 1912.

J. STENSTRÖM.

Utsedd af Konungens Befallningshafvande.

AUG. LINDH.

För Landstinget.

J. NORÉUS.

För Karlstads stad.

AUG. NILSON.

För Hushållningssällskapet.

CARL J. ÅHGREN.

För Karlstads stad.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, hvilka i sammanhang med revision af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper äfven granskat Styrelsens redogörelse för 1911 för den under dess vård och förvaltning stående af förra Vinbolaget grundade »Fonden för Allmännyttiga Ändamål», hafva därvid funnit ställningen i enlighet med hvad nedanstående tablå utvisar:

Debet.

Ingående balans:

Innestående i källarbyggnaden	2,698: 22	
» å kapitalräkning i Werml. Ensk. Bank...	14,311: 77	
» kontant i kassan	22: 08	17,032: 07

Inkomster:

Ett års hyra för källarbyggnaden	2,000: —	
Upplupen ränta	603: 34	2,603: 34
		Kronor 19,635: 41

Kredit.

Utgifter:

Afskrifning å källarbyggnaden	1,000: —
Stämpel å kapitalräkningsbevis	1: —

Utgående balans:

Innestående i källarbyggnaden	1,993: 57	
» å kapitalräkning i Werml. Ensk. Bank...	16,615: 11	
« kontant i kassan	25: 73	18,634: 41
		Kronor 19,635: 41

Enligt föreledda brandförsäkringshandlingar är källarbyggnaden försäkrad i Bolaget Skåne till kr. 31,900:—, ett belopp, som synes revisorerna tillfylles.

Då mot räkenskaper och förvaltning intet är att anmärka, få vi tillstyrka full ansvarsfrihet för räkenskapsåret 1911.

Karlstad den 1 mars 1912.

FR. OLSÉN.

A. SVANSTRÖM.

Rätt afskrifvet intyga:

J. JANSON.

S. LINDH.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 69.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande i anledning af den af vederbörande revisorer afgifna berättelse öfver granskning af Karlstads Spritförsäljningsbolags räkenskaper och förvaltning för försäljningsåret 1911 äfvensom öfver räkenskaperna och förvaltningen rörande bolagets fond för allmännyttiga ändamål för samma tid; Och beslöt Utskottet, som icke funnit något att erinra med anledning af berättelserna, hos Stadsfullmäktige hemställa, att Fullmäktige måtte *dels* för sin del bevilja styrelsen för Karlstads Spritförsäljningsbolag ansvarsfrihet för bolagets räkenskaper och förvaltning för år 1911, *dels ock* lägga revisionsberättelsen angående fonden för allmännyttiga ändamål utan vidare till handlingarne.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

65. Vederbörande revisors berättelse öfver verkställd granskning af Allmänna läroverkets Byggnadsfonds räkenskaper för år 1911.

Revisionsberättelse.

Undertecknad, som af Herrar Stadsfullmäktige blifvit utsedd att revidera 1911 års räkenskaper för Allmänna Läroverkets Byggnadsfond, får efter fullgjordt uppdrag afgifva följande berättelse.

Ingående behållning från 1910:

Utlånade medel	9,909: 98	
Kontant	165: 05	10,075: 03

Inkomster:

Terminsafgifter	2,995: —	
Hyror	193: 16	
Upplupna räntor	299: 04	
Diverse	6: —	3,493: 20
		<u>Kronor 13,568: 23</u>

Utgifter:

Reparationer	423: —	
Brandstodspremier	137: 55	
Renhållning	507: —	
Skatter	381: 71	
Inventarier	317: —	
Diverse	5: 50	1,771: 76

Utgående behållning till 1912:

Utlånade medel	11,697: 01	
Kontant	99: 46	11,796: 47
		<u>Kronor 13,568: 23</u>

Räkenskaperna äro utmärkt förda och verifierade hvarföre decharge föreslås.
Karlstad den 16 Mars 1912.

A. SANDWALL.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 70.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande i anledning af den af Bankdirektören A. Sandwall till Stadsfullmäktige öfverlämnade berättelse öfver verkställd granskning af Karlstads Allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1911.

Utskottet, som ej fann anledning till erinran mot berättelsen, beslöt hemställa, att densamma måtte läggas till Stadsfullmäktiges handlingar.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

66. Herr S. Gullströms motion angående sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan lång tid tillbaka har det i Karlstads kommunala förvaltning varit vanligt att hopa en mångfald förtroendeuppdrag på ett fåtal personer som förhända kunna hafva hjälpliga kvalifikationer, — i vissa fall till och med goda sådana — men hvilkas *intresse* naturligt nog icke kan räcka för så ytterligt växlande befattningar. Detta systems olämplighet är lätt insedd ty det är gifvet, att ärendenas behandling måste lida af ett sådant mångsyssleri, som helt visst är obehöfligt, då det väl ej gärna kan råda någon brist på lämplig arbetskraft, om blott tillfälle lämnas den enskilde att mera än nu göra sin förmåga gällande.

Men ingalunda kan det anses bättre, att, såsom här allt för ofta skett, en ny delegation eller nämnd inrättats, så snart en ny — om än så obetydlig -- förvaltningsgren tillkommit. Och det är hufvudsakligen på detta sistnämnda förhållande jag härmed tagit mig friheten fästa Herrar Stadsfullmäktiges uppmärksamhet.

Den lämpliga graden af det kommunala arbetets fördelning är svår att fastställa och kan åtminstone i någon mån bero på lokala omständigheter. Ett större antal delegationer tyckes visserligen böra lämna en viss garanti för ärendenas noggrannare utredning hos hvarje sådan. Men säkert är, *att en allt för stor arbetsfördelning* gör det kommunala arbetet i sin helhet allt mera svåröfverskådligt, och att den kan ställa sig ganska dyrbar med hänsyn till både administration och arbetenas utförande, liksom ock att ett föga gagneligt ovisshetstillstånd kan komma att råda, då de många styrelserna gå i vägen för hvarandra.

Särskilda kommitterade hafva nyligen utarbetat ett nu under behandling ligande förslag till den tekniska ledningens ordnande i Karlstad, hvilket förslag afsevärdt öfverensstämmer med af Svenska Kommunaltekniska Föreningen sedermera gjorda uttalanden i denna för städerna så viktiga fråga. Kommitterade hafva särskildt lagt an på stadens arbetares sammanförande under enhetlig ledning, och genom den från annat håll föreslagna materialgården skulle afsevärda besparingar och en nu icke realiserbar kontroll öfver värdefullt lager af materialier och redskap åstadkommas. Men nåendet af dessa önskemål måste i betydande grad försvåras, så länge de beslutande myndigheterna äro så många, och då som nu ej ens något samarbete dem emellan är föreskrifvet.

I samband med nyssnämnda ordnande af den tekniska ledningen är också frågan om vissa delegationers omdaning vorden aktuell, och tillfället synes då vara synnerligen lämpligt att pröfva, i hvilken mån en förenkling af den kommunala förvaltningen kan vara önskvärd. Att ifrågasätta en allt för grundlig centralisering vore helt visst icke klokt, men något större enhelighet än nu torde med allt fog kunna böra eftersträfvast.

Det är numera ej många städer i vårt land som bestå sig en särskild *trädgårdsstyrelse*, men i Karlstad finnes ej mindre än *två* sådana. Rimligtvis borde väl här liksom på andra platser vården af parker och planteringar handhafvas af samma myndighet som gatu- och väghållningen nämligen Drätselkammaren, som förut disponerar arbetare, redskap och hästar. Visserligen synes Kammaren nu vara väl hårdt betungad med arbete, men efter den föreslagna *delningen* på två sektioner bör den utan större svårighet kunna öfvertaga de rätteligen dit hörande ärenden som hittills omhänderhafs af Trädgårdsstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård.

Jämförelsevis nyligen har Karlstad erhållit tidsenligt varmbadhus och saluhall och enligt gammal god vana begåfvats med en ny delegation för hvar och en af dessa inrättningar. Vid Kommunaltekniska Föreningens senaste årsmöte förelåg ett utarbetadt förslag till lämpligt ordnande af de medelstora städernas förvaltning (eller åtminstone vissa delar af densamma), och förordades däri inrättande af en ny delegation som skulle hos sig förena ett hittills vanligen på flera styrelser deladt arbete. Den skulle lämpligen benämnas *Styrelsen för stadens sanitära inrättningar* och öfvertaga vården af saluhallar, slakthus, badhus och renhållningsverk. På några platser liksom här förvallas befintliga sådana inrättningar af särskilda styrelser, på andra af Drätselkammaren. Teoretiskt bäst vore kanske, om sistnämnda delegation kunde öfvertaga så mycket som möjligt af de kommunala förvaltningsbestyren och sålunda äfven dessa. Men — som äfven i föreningens utredning framhålles — den förvaltningsgren, som nyss uppräknade inrättningar tillhöra, börjar taga allt större omfattning och har utan tvifvel tendens att ännu mera växa. Och då dessa ej så litet beslättrade ärenden hafva mera speciell natur och kräva relativt stort detaljarbete, torde för deras behandling erfordras en särskild styrelse. Men att, såsom här är fallet, badhus och saluhall redan hafva var sin särskilda styrelse, hvilka framdeles möjligen skulle erhålla ännu en kamrat i en blifvande slakthusstyrelse, det kan svårigen kallas ett praktiskt arrangement. Då staden saknar renhållningsverk, torde ingen ändring i nuvarande praxis därvidlag vara nödig.

Det kan visserligen anmärkas, att frivilligt arbetande delegationer icke draga någon aflöning, och att det har en viss betydelse, att så många som möjligt af samhällets medborgare erhålla den lyckligtvis af många eftertrådda förmånen att

innehafva kommunala förtroendeuppdrag. Men om det förut omnämnda mångsyssleriet blefve aflöst af en förståndigare ordning, så vore det nog ingen svårighet att på flera händer än nu fördela arbetet, även om delegationernas antal något minskades. Det borde kunna vara nyttigt att göra numerären inom hvarje delegation någorlunda stor för att dels kunna kvarhålla hittills använda krafter och dels pröfva nya sådana. Härigenom skulle så att säga på experimentell väg kunna skapas en kår med både kompetens och vilja att nyttigt ingripa i stadens förvaltning.

Inom en delegation med någorlunda stor numerär kan arbetet lätt fördelas, så att vissa medlemmar erhålla särskilda områden att i första hand ägna sitt intresse, hvarefter de sålunda bättre utredda frågorna af delegationen samfäldt behandlas, och därigenom enhetlighet beträffande det ekonomiska blir tillgodosedd.

Viktigast är emellertid att ernå största möjliga enhetlighet på de områden, där sådan kan genomföras, och åtminstone någon minskning i ett hinderligt stort antal delegationer. Om sålunda Badhus- och Saluhallsstyrelserna sammansloges under namn af Styrelsen för stadens sanitära inrättningar och denna styrelse framdeles finge öfvertaga eventuellt inrättadt slakthus, så skulle därmed en god del vara vunnet.

Ännu en delegation med synnerligen begränsadt arbetsfält är *Dispensärstyrelsen*, hvilkens värf utan större svårighet borde kunna öfvertagas af Hälsovårdsnämnden. Den sistnämnda har visserligen förut en ganska omfattande verksamhet, men ett öfvertagande af Dispensärstyrelsens arbete kan ej gärna blifva en nämnvärd ökning af arbetsbördan.

Då nämnda styrelse förra året tillsattes, beslöts att den skulle sortera under Hälsovårdsnämnden, men det förefaller något ovigt, att en under Stadsfullmäktige sorterande delegation skall hafva ytterligare en jämförelsevis själfständigt arbetande sådan under sig själf, hvilket förhållande nog är mindre vanligt. Ty detta är dock något helt annat än att arbeta på utskott, hvilkas viktigare handlingar föreläggas delegationens plenum. Anledningen till nu i fråga varande ovanliga anordning torde hafva varit tuberkulosbyråns intima beröring med fattigvården, som blef motivet till en särskild styrelses tillsättande. Men redan då måtte olämpligheten af ett för stort antal delegationer hafva gjort sig känd, eftersom underordnandet under Hälsovårdsnämnden beslöts.

Saken borde emellertid kunna mycket enklare ordnas, om Hälsovårdsnämnden öfvertog det hela. Samarbetet med Fattigvårdsstyrelsen kan, om så anses nödligt, tillgodoses genom den bestämmelse, att tuberkulosbyråns föreståndare skall i sin tjänstgöring sortera under både Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsstyrelsen men tillsättas och entledigas af den förstnämnda. Detta vore lika naturligt, som att byggnadschefen skall sortera under tre delegationer och stadsarkitekten under

två enligt det nya förslaget till tekniska ledningens ordnande, hvilket åtminstone i *den* delen hittills ej mötts af någon omild kritik.

I anslutning till hvad ofvan anförts har jag sålunda äran föreslå att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta,

att Trädgårdsstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård från utgången af år 1911 skola upphöra, och att deras verksamhet öfvertages af Drätselkammaren, som erhåller i uppdrag att vid nu skeende omarbetning af dess reglemente äfven taga hänsyn till uämnda omständighet;

att Saluhalls- och Badhusstyrelse vid nyssnämnda tidpunkt skola upphöra, och att deras verksamhet skall öfvertagas af en Styrelse för stadens sanitära inrättningar, hvars reglemente bör af de två nuvarande styrelserna samfäldt utarbetas och framläggas i så god tid, att det kan hinna af Herrar Stadsfullmäktige antagas före utgången af november 1911, samt

att Dispensärstyrelsen från utgången af 1911 skall upphöra och dess verksamhet öfvertagas af Hälsovårdsnämnden.

Det torde väl hufvudsakligen bero på ett förbiseende, att till vissa delegationer medlemmarna valts "på listid", och särskildt olämpligt är ett sådant förhållande i fråga om styrelser med förvaltande uppdrag. Denna uraktlåtenhet vid ifrågavarande styrelser inrättande kan dock svårligen motivera ett fortsatt försummande af denna ej alldeles oviktiga fråga.

Sedan Badhusstyrelsen för egen del nu inkommit med framställning i denna riktning, kvarstår fortfarande nämnda olägenhet obeaktad i fråga om styrelserna för dispensäranstalten och Mariebergsskogen.

Skulle därför Herrar Stadsfullmäktige anse ett upphörande af en eller annan af här berörda styrelser ej vara lämpligt, får jag härmed eventuellt föreslå,

att ledamöterna i Dispensärstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård må väljas för tre kalenderår, och att af sagda styrelser nu valda ledamöter efter lottning en afgår med hvarterda af åren 1911 och 1912, samt att Dispensärstyrelsens suppleanter skola årligen väljas.

Beträffande nykterhetsanslagsnämnden kan samma anmärkning med fog göras, ty det kan väl tänkas, att en eller annan af dess medlemmar efter hand kan komma att i nämndens verksamhet intaga en helt annan åskådning, än han vid sitt inval gjorde, och sålunda representera åsikter, som valmännen alls icke afsett. Visserligen är det Stadsfullmäktige som i sista hand hafva att granska nämndens förslag och med anledning af dem fatta beslut. Men det kan nog ej förnekas,

att ett olämpligt utarbetadt förslag, om ett sådant skulle framläggas, försvårar afgörandet.

Med anledning häraf har jag äran föreslå,

att äfven Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens befrämjande må underkastas periodiska omval, så att tre af dess medlemmar efter lottning afgå vid utgången af år 1911 och två efter ytterligare ett år och att framtida val må gälla en tid af två år.

Det är tyvärr en ej ovanlig företeelse i den kommunala förvaltningen, att kommitteer utses, från hvilka intet lifstecken förspörjes, förr än deras höga ålder framtingar ett senkommet belänkande, hvars förarbete borde kräft endast en liten del af den tid som verkligen åtgått.

Anledningarna till detta missförhållande äro kanske flera, men en af de mera påtagliga är tvifvelsutan den, att äfven på detta område mångsyssleriet dominerar, så att personer som redan förut äro mer än tillräckligt betungade med kommunala uppdrag ytterligare belastas med kommittearbete. Att fullständigt råda bot på detta för staden ej vidare nyttiga förhållande torde nog vara mycket svårt om ej omöjligt. Men man skulle åtminstone kunna åstadkomma någon bättring, om det bestämdes, att kommitteer, hvilka ej inom ett år från tillsättandet fullbordat sitt uppdrag och i anledning däraf ingifvit slutbelänkande, skola inom ytterligare en månad till Stadsfullmäktige aflämna ett kortfattadt meddelande om kommittens verksamhet under den gångna tiden, och upprepa detta vid hvarje ånyo förflutet år.

Härigenom skulle åtminstone det möjligen vinnas, att den som visste sig ej kunna inom nära liggande tid tillräckligt intensivt ägna sig åt ifrågavarande uppdrag med mera bestämdhet, än nu vanligen sker, skulle undanbedja sig allt för frikostigt erbjudna förtroenden af denna art, något som helt visst skulle vara till den största nytta.

Jag får därför hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta,

att framdeles vid tillsättande af kommitteer, oberoende af uppdragets art, bestämmelse må träffas, att kommitte som existerat ett år, från tillsättningsdagen räknadt, må, innan ännu en månad förflutit, till Stadsfullmäktige inlämna kortfattad rapport öfver hvad den under det gångna året uträttat, och att liknande rapport må vid hvarje ytterligare tilländalupet år afgifvas.

Karlstad den 29 december 1910.

S. GULLSTRÖM.

I förståelse mot motions syften anhålla undertecknade få instämna.

MAURITZ HELLBERG.

VALDEMAR VENDEL.

J. NORÉUS.

Utdrag af protokoll, hållit vid Karlstads trädgårdstyrelses sammanträde den 28 mars 1911.

§ 1.

Från Herrar Stadsfullmäktige hade remitterats Herr Gullströms motion angående sammanslagning af vissa stadens styrelser och delegationer och beslöt trädgårdsstyrelsen efter hållen öfverläggning att därom yttra sig sålunda: Styrelsen ansåg att ganska väsentliga invändningar kunde göras mot motionärens förslag att, som han synes vilja, allt för mycket centralisera den kommunala förvaltningen. Styrelsen hyste nämligen den uppfattningen, att mindre delegationer i de flesta fall vore mera intresserade af att samvetsgrannt och på bästa och billigaste sätt handhafva de speciella ärenden, som i hvarje fall tilldelades dem. Trädgårdsstyrelsen anser sig godt kunna instämma i "kommitterades för afgifvande af förslag till utlåtande rörande omarbetning af kommunalförordningen," den 6 dec. 1910 afgifna yttrande, däri säges: "De olikartade områdena för den kommunala verksamheten kunna helt naturligt i de särskilda styrelserna få en mera speciellt sakkunnig och intresserad ledning, än vid förvaltningens sammanförande på en enda myndighet liksom det ock är tydligt, att arbetets begränsning på särskilda verksamhetsområden gör det möjligt för enskilda att utan aflöning ägna sin tid åt kommunala uppgifter af ifrågavarande slag."

Allt kasta öfver trädgårdsstyrelsens arbeten på Drätselkammaren trodde styrelsen för sin del vore mindre lyckligt och någon besparing i utgifter har motionären icke visat häraf skulle bli en följd, hvilket väl skulle vara förändringens förnämsta raison d'être. Drätselkammaren har redan nu en tung arbetsbörda och den skulle i framtiden, äfven uppdelad på tvåne afdelningar, säkerligen blifva så omfattande, att det blefve svårt finna personer, som någon längre tid här ville tjänstgöra. Den enda följden af för stor centralisation blefve nog den -- alla vackra teorier till trots -- att kommunen finge ett betydligt större antal tjänstemän att aflöna för att tillfredsställande kunna omhänderhafva arbetsbördan. En sammanslagning, som åtminstone ej är omaka, är den om trädgårdsstyrelsens och Mariebergsskogsvårdsstyrelsens förenande under en styrelse och för den anser trädgårdsstyrelsen skäl kunna förefinnas, ehuru säkerligen ej ens här någon besparing uppstår.

Trädgårdsstyrelsen, som anser sig besitta åtminstone "hjälpiga kvalifikationer" för sitt uppdrags fullgörande, vill därför på det bestämdaste afstyrka styrelsens upplösande och göromålens läggande under Drätselkammaren.

In fidem:

CONRAD FRISTEDT.

Till Herrar Stadsfullmäktige.

Med anledning af herr Gullströms för yttrande till Styrelsen för Mariebergsskogens vård och skötsel remitterade motion angående sammanslagning af vissa stadens styrelser och delegationer, får styrelsen under fullt instämmande i de principiella uttalanden mot en sådan sammanslagning, som äro anförda i trädgårdsstyrelsens öfver sagda motion afgifna utlåtande härmed hemställa, att motionen icke måtte vinna herrar Stadsfullmäktiges bifall i hvad rör ett föreslaget öfverflyttande af styrelsens verksamhet på Drätselkammaren. Beträffande åter motionärens eventuella förslag om att styrelsens ledamöter, som nu äro utsedda tillsvidare, skola väljas för tre kalenderår, så har Styrelsen intet att erinra emot en sådan anordning.

Karlstad den 27 April 1911.

På styrelsens vägnar:

PER CLARHOLM.

Utdrag af protokoll, hållet vid Karlstads Saluhallsstyrelsens sammanträde den 15 juli 1911.

§ 21.

Från Stadsfullmäktige hade i och för Saluhallsstyrelsens yttrande remitterats Herr Gullströms motion angående sammanslagning af vissa stadens styrelser och delegationer m. m. Och beslöt Styrelsen efter hällen öfverläggning att därom afgifva följande yttrande:

Uti den allmänna motiveringen till ifrågavarande motion anföras vissa betänkligheter emot "en allt för stor arbetsfördelning" inom det kommunala arbetet. Samtidigt varnas för hopandet af en mångfald förtroendeuppdrag på ett fåtal personer med däraf följande mångsyssleri. Motionären vill i dessa afseenden söka en lämplig medelväg, och i dessa sträfvanden kan Styrelsen ej annat än principiellt instämma.

Emellertid synes det Styrelsen, som om den föreslagna sammanslagningen af Saluhallsstyrelsen och Badhusstyrelsen vore både omotiverad och olämplig.

De nyssnämnda betänkligheterna mot för många delegationer kunna, enligt Styrelsens mening, ej här få någon tillämpning. Att saluhallen och varmbadhuset förvaltas af hvar sin styrelse torde nämligen icke medföra någon svåröferskådighet af det kommunala arbetet. Ej heller kan detta förhållande medföra något

fördyrande vis à vis administration och arbetenas utförande. Och något oviss-hetstillstånd, genom att de båda styrelserna skulle komma att gå i vägen för hvarandra, är helt säkert icke att befara.

Det gemensamma för de båda styrelserna är visserligen, att de hvar för sig förvalta en stadens byggnad, hvilken tjänar ett sanitärt ändamål. Men denna omständighet torde icke behöfva motivera en sammanslagning.

På grund af de helt olika ändamålen med de båda byggnaderna, blir arbetet i de båda styrelserna af vidt skild natur. Badhusstyrelsen har att ordna driften af ett varmbadhus; Saluhallsstyrelsen har en ställning af vice-vårdskap mellan staden och en massa matvaruhandlare, skall vårda saluhallsbyggnaden och öfvervaka, att arbetet och driften inom Saluhallen skötes i öfverensstämmelse med de hygieniska kraf och öfriga bestämmelser, som härför äro uppställda.

Det torde icke a priori kunna förutsättas, att samma personer äro lämpliga och intresserade af dessa olika uppgifter.

Hvad den ekonomiska sidan af saken beträffar, torde icke några som helst besparingar kunna göras därigenom, att de båda byggnaderna lades under samma styrelse.

Beträffande det eventuella slakthuset däremot, torde detta och saluhallen lämpligen böra läggas under en och samma styrelse, Slakthus- och Saluhallsstyrelsen. Dessa båda institutioner äro nämligen af så besläktade natur och hafva så många gemensamma intressen, att deras förläggande under gemensam styrelse kan anses som en själfklar sak.

På grund af hvad sålunda yttrats anser Saluhallsstyrelsen såsom det fördelaktigaste, att Saluhallen och Varmbadhuset fortfarande kommer att förvaltas af hvar sin styrelse, och får styrelsen härmed hemställa, att Herr Gullströms motion icke måtte vinna Stadsfullmäktiges bifall i hvad rör ett föreslaget upphörande af de båda styrelserna och deras verksamhets öfverlagande af en Styrelse för stadens sanitära inrättningar.

In fidem:
HUGO BERG.

*Utdrag af protokollet hållet hos Styrelsen för
Varmbadhuset i Karlstad den 12 Oktober 1911.*

§ 3.

Från Stadsfullmäktige hade till styrelsen för yttrande remitterats Herr Stellan Gullströms motion angående förändringar i organisationen af stadens styrelser och

nämnder, hufvudsakligen afseende att för centralisering af den kommunala administrationen, delegationernas antal genom sammanslagning skulle nedbringas samtidigt med att medlemsantalet i de olika delegationer, som skulle bibehållas eller bildas, skulle ökas för vinnande af tillräckligt antal för arbetet särskildt lämpade krafter; och hade motionären, särskildt hvad badhusstyrelsen vidkommer, föreslagit, att densamma jämte saluhallsstyrelsen skulle uppgå i en nybildad »styrelse för stadens sanitära inrättningar». Styrelsen ville nu anföra följande:

Hvad angår till en början den af motionären häfdade principen om centraliseringens fördelar, vill styrelsen framhålla, att frågan om huru stadens administration bäst skall ordnas, bör lösas icke från enbart teoretiska synpunkter utan med hänsyn till verkligen förefintliga behov. Däraf följer, att en förändring af delegationernas inbördes organisation måste betingas af möjlighet af besparingar, enklare och snabbare arbetssätt, större öfverskådlighet, lättnad i kontroll m. m. Det synes styrelsen som om motionären icke tillbörligt beaktat, att sådana lämplighetshänsyn böra vara de afgörande och icke heller i allmänhet kunnat påvisa något behov af de föreslagna förändringarna. Ser styrelsen särskildt till en sammanslagning af saluhallsstyrelsen och badhusstyrelsen, kan styrelsen icke finna någon nytta för staden vara att vänta däraf. De under nämnda styrelser sorterande institutionerna tjäna speciella helt olikartade ändamål. Något naturligt samband dem emellan förefinnes icke och ett samarbete emellan saluhallens och badhusets funktionärer låter sig icke rätt gärna tänka. Någon olägenhet af den nuvarande arbetsfördelningen har icke heller påvisats. Det synes styrelsen därför vara lämpligast, att både saluhallsstyrelsen och badhusstyrelsen hvar för sig såsom hittills förvalta de kommunala inrättningar, som de nu omhänderhafva.

Utan att närmare ingå på kritik af den föreliggande motionen, vill Badhusstyrelsen för sin del hemställa, att densamma, hvad angår sammanslagning af Badhusstyrelsen och Saluhallsstyrelsen, icke måtte af stadsfullmäktige bifallas.

Som ofvan.

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag af protokoll, hållet hos Dispensärstyrelsen i Karlstad den 20 nov. 1911.

§ 4.

I och för afgifvande af yttrande hade till Styrelsen från Herrar Stadsfullmäktige remitterats Herr Gullströms motion angående sammanslagning af vissa delega-

tioner. Efter hällen öfverläggning beslöt Styrelsen att däröfver afgifva följande yttrande:

Mot den i motionen i allmänhet uttalade centraliseringsprincipen ville Styrelsen instämma i de uttalanden, som i detta hänseende äro gjorda af Trädgårdsstyrelsen och Badhusstyrelsen, och hvad särskildt angår motionärens förslag att dispensärstyrelsens verksamhet skulle upphöra och dess verksamhet öfverflyttas på Hälsovårdsnämnden, så kan Styrelsen svårligen finna, att någon som helst fördel skulle kunna vinnas genom en sådan åtgärd eller anordning, men väl att genom ett bifall till motionen praktiska olägenheter för dispensärverksamheten skulle uppstå.

Motionären antyder på ett par ställen i sin motion, att det skulle vara något mindre vanligt att Hälsovårdsnämnden, skulle hafva en jämförelsevis själfständigt arbetande styrelse under sig själf.

Styrelsen har emellertid ingen anledning tro att detta är egendomligt, utan finner det helt naturligt, både att en dispensärstyrelsens verksamhet, hvilken så intimt berör allmänna hälso- och sjukvården blir på sätt som sker, ställd under hälsovårdsmyndighetens närmare kontroll, liksom och att läkarebefattningen tillsättas af hälsovårdsnämnden, på samma gång det å andra sidan helt säkert icke skulle vara till gagn för verksamheten, om nämnden, som har en så omfattande verksamhet äfven skulle bestyra det löpande arbetet, hälst någon ekonomisk fördel därpå ej vore att vinna.

Styrelsen får alltså för sin del hemställa, att motionen, hvad angår sammanslagning af dispensärstyrelsen med hälsovårdsnämnden, ej måtte af Herrar Stadsfullmäktige bifallas.

Beträffande åter motionärens eventuella förslag, om att styrelsens ledamöter, som nu äro utsedda tills vidare, skola väljas för 3 kalenderår, så har styrelsen intet att erinra mot en sådan anordning.

In fidem:

A. O. ALSTERMARK.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 20 december 1911.

§ 157.

Med begäran om Hälsovårdsnämndens yttrande hade Herrar Stadsfullmäktige till Nämnden remitterat en af Herr Gullström väckt motion angående sammanslagning af vissa stadens styrelser och delegationer med mera.

Motionen, som var åtföljd af bland annat Dispensärstyrelsens utlåtande i saken, föredrogs nu jämte detta, och beslöt Hälsovårdsnämnden, som icke fann anledning

yttra sig öfver motionen i vidsträcktare män än i hvad densamma afsåge ett upphörande af Dispensärstyrelsens verksamhet och dennas öfvertagande af Hälsovårdsnämnden samt valet af ledamöter i Dispensärstyrelsen, i ärendet anföra följande:

»Hälsovårdsnämnden och Dispensärstyrelsen hafva båda till ändamål att verka för hälsovården i staden, och detta samband mellan deras verksamhet och ändamål är redan nu tillgodosedt därigenom, att Hälsovårdsnämnden har en viss kontrollerande myndighet öfver Dispensärstyrelsen. Men denna styrelse har utom sin direkt sanitära verksamhet dels en hel del bestyr, som nödvändiggöra ett intimt samarbete med Fattigvårdsstyrelsen och försörjningsinrättningens funktionärer och dels dessutom en mängd löpande ärenden, som icke alltid kunna handläggas af förståndaren. Genom sitt ringare antal ledamöter är Dispensärstyrelsen mycket mer lämpad att handlägga berörda ärenden än Hälsovårdsnämnden, som ju måste arbeta under jämförelsevis tunga former och redan förut har sin tid upptagen af en massa ärenden af ganska skiftande natur. Hälsovårdsnämnden är också öfvertygad om att Dispensärstyrelsens arbete blir betydligt lättare och jämnare utfördt, om det fortfarande som hittills får handhavas af styrelsen, än om det skulle öfverflyttas på Hälsovårdsnämnden, och då, så vidt synes, icke någon som helst fördel skulle vinnas genom ett dylikt öfverflyttande, får Hälsovårdsnämnden, med instämmande i hvad Dispensärstyrelsen i saken anført, hemställa, det motionärens förslag, att Dispensärstyrelsen skall upphöra och dess verksamhet öfvertagas af Hälsovårdsnämnden, icke måtte vinna Herrar Fullmäktiges bifall.

Däremot har Hälsovårdsnämnden intet att erinra mot förslaget, att ledamöterna i Dispensärstyrelsen väljas för tre kalenderår och att suppleanterna i styrelsen årligen väljas.»

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 1 april 1912.*

§ 12.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver herr Gullströms motion angående sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer m. m.

Trädgårdsstyrelsen, styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård, saluhallstyrelsen, badhusstyrelsen, dispensärstyrelsen och hälsovårdsnämnden, hvilka delegationer afgifvit yttranden i ärendet, hade samtliga afstyrkt bifall till framställningen, i hvad den afsåge sammanslagning af vissa af dessa delegationer.

Motionären hade föreslagit bl. a., att trädgårdsstyrelsen och styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård skulle upphöra och att deras verksamhet skulle öfvertagas af drätselkammaren. Häremot ville kammaren anföra, att, då kammaren icke blifvit uppdelad på afdelningar, kunde en större arbetsbörda än nu ej läggas på kammaren, och då den person, som förvaltade stadens skogar, numera vore ledamot i styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård, kunde i detta afseende sådan enighet, som i motionen åsyftades, redan anses vunnin.

Ej heller i fråga om de öfriga påtänkta sammanslagningarna fann drätselkammaren tillräckliga skäl föreligga, hvadan drätselkammaren i denna del ville afstyrka bifall till motionen.

Däremot beslöt drätselkammaren tillstyrka

att ledamöterna i dispensärstyrelsen och styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård må väljas för tre kalenderår och att af sagda styrelser nu valda ledamöter efter lottning en afgår med hvartera af åren 1912 och 1913 samt att dispensärstyrelsens suppleanter väljas årligen;

att äfven nämnden för afgifvande af förslag till användningen af anslaget för nykterhetens främjande må underkastas periodiska omval, så att tre af dess medlemmar efter lottning afgå vid utgången af år 1912 och två efter ytterligare ett år och att framtida val må gälla en tid af två år; samt

att framdeles vid tillsättande af kommittéer, oberoende af uppdragets art, bestämmelse må träffas, att kommitté, som existerat ett år, från tillsättningsdagen räknadt, skall, innan ännu en månad förflutit, till stadsfullmäktige inlämna kortfattad rapport, öfver hvad den under det gångna året uträttat, och att liknande rapport skall vid hvarje ytterligare tilländalupet år afgifvas.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERIJELM.

67. Fröken Anna Ljungkvists motion angående aflämnande af årliga redogörelser från de af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Det är många och viktiga frågor, som av Stadsfullmäktige överlämnas till kommittéer att av dem utredas, och många års arbete få dessa kommittéer ofta på sin lott, innan de kunna framlägga det förslag, vars antagande i sista hand hör till Stadsfullmäktiges befogenhet. Men från den dag, då Stadsfullmäktige till

sätta kommittén och till den dag, då kommittérades förslag ligger på Fullmäktiges bord, ha de i vanliga fall ingen vidare korrespondens med varandra.

I detta förhållande kan olägenheter ligga inneslutna. När kommitténs förslag efter kanhända årslånga arbeten föreligger färdigt med sina utredningar och motiveringar är det förvisso en maktpåliggande uppgift för vederbörande, att i ett nu sätta sig in i förslaget alla detaljer och skapa sig en fast ståndpunkt i frågan, och de sista förberedelserna för frågans lösning kanske återigen kräva en lång tid

Om vederbörande i stället haft tillfälle att följa kommitténs arbete med frågans utveckling fram till förslaget, skulle detta betydligt underlätta arbetet för dem, som ha att taga förslaget under sista omprövning, och härigenom skulle en alltid dyrbar tid sparas.

Med tanke på nyttan av ett oavbrutet samarbete mellan Stadsfullmäktige och av dem tillsatta kommittéer ber jag att få föreslå:

att av kommitté, tillsatt av Stadsfullmäktige, begäres till Stadsfullmäktiges första sammanträde varje år redogörelse över det nästföljande årets kommittéarbete.

Karlstad den 23 Maj 1912.

ANNA LJUNGKVIST.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 71.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver en af Herr S. Gullström hos Stadsfullmäktige väckt motion angående dels sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer, dels bestämmelser rörande tiden för ledamotskap och suppleantskap i vissa styrelser och delegationer, dels ock redogörelser från af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer.

Uti detta ärende hade Trädgårdsstyrelsen, Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård, Saluhallsstyrelsen, Badhusstyrelsen, Dispensarstyrelsen, Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren, uppå remiss, hvar för sig afgifvit utlåtanden.

Beträffande den i motionen ifrågasatta sammanslagningen af vissa styrelser och delegationer, uti hvilket hänseende motionären föreslagit, att Trädgårdsstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård skulle upphöra och deras verksamhet öfvertagas af Drätselkammaren, att Saluhalls- och Badhusstyrelserna äfven skulle upphöra och i deras ställe tillsättas en styrelse för stadens sanitära inrättningar samt att Dispensarstyrelsens verksamhet skulle öfvertagas af Hälsovårds-

nämnden, hade vederbörande i ärendet hörda delegationer sammanstämmande afstyrkt bifall till motionärens i nämnda hänscenden framställda förslag, och ville Beredningsutskottet för sin del till alla delar instämma uti hvad delegationerna rörande denna del af motionen anfört.

Hvad därefter anginge införandet af bestämmelser rörande tiden för ledamot-skap och suppleantskap i vissa styrelser och delegationer hade motionären i detta hänscende hemställt, dels att, därest Stadsfullmäktige ansåge Dispensarstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogen böra bibehållas, den föreskrift måtte meddelas, att ledamöterna i nämnda styrelser skulle väljas för tre kalenderår och suppleanterna i Dispensarstyrelsen årligen, dels ock att Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af anslaget till nykterhetens främjande likaledes måtte underkastas periodiska omval och framtida val af ledamöter i denna nämnd gälla för en tid af två år. Mot hvad motionären i denna del af motionen föreslagit hade någon erinran icke framställts af de i ärendet hörda delegationerna, och då jämväl Beredningsutskottet ansåge lämpligt, att viss tid bestämdes för omförmälda ledamot- och suppleantskap, fann Utskottet sig böra tillstyrka bifall till hvad motionären i detta hänscende hemställt.

Angående redogörelser från af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer hade motionären till sist hemställt, att framdeles vid tillsättande af kommittéer, oberoende af uppdragets art, bestämmelse måtte träffas, att kommitté, som existerat ett år, från tillsättningsdagen räknadt, skulle, innan ännu en månad förflutit, till Stadsfullmäktige inlämna kortfattad rapport öfver hvad den under det gångna året uträttat, och att liknande rapport skulle vid hvarje ytterligare tilländalupet år afgifvas. Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till hvad motionären härutinnan föreslagit.

I sammanhang med behandlingen af denna del af Herr Gullströms förevarande motion beslöt Beredningsutskottet att till handläggning jämväl företaga en af fröken Anna Ljungkvist hos Stadsfullmäktige väckt och till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande remitterad motion, däri motionären föreslagit, att föreskrift måtte meddelas därom, att af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté skulle till Fullmäktiges första sammanträde hvarje år afgifva redogörelse öfver det nästförflutna årets kommittéarbete.

I fråga om de sålunda framställda förslagen rörande skyldighet för kommittéerna att till Stadsfullmäktige afgifva redogörelse för sin verksamhet ville Beredningsutskottet för sin del uttala, att Utskottet ansåge det önskvärdt och lämpligt, att Stadsfullmäktige tid efter annan erhöles kännedom om kommittéarbetenas förtgång, och torde, därest föreskrift härom komme att meddelas, denna böra gälla jämväl för de redan förefintliga, af Stadsfullmäktige tillsatta kommittéer, oberoende af arten af de uppdrag, som respektive kommittéer fått sig anförtrödda. Beträf-

fande tiden för dylika redogörelser afgifvande ansåge Utskottet mest praktiskt att redogörelserna från samtliga kommittéer på en gång inkomme till Stadsfullmäktige samt att desamma, såsom i Fröken Ljungkvists motion förutsatts, afsåge kalenderår. Dock torde de icke, såsom i sistnämnda motion föreslagits, kunna aflämnas vid Stadsfullmäktiges första sammanträde hvarje år, hvilket sammanträde hölles redan den första helgfria dag under året, utan torde i stället böra föreskrivas, att vederbörande kommittéer skulle årligen före januari månads utgång till Stadsfullmäktige afgifva redogörelser öfver kommittéarbetet under sistförflutna kalenderåret.

I anslutning till hvad Beredningsutskottet sålunda anfört beslöt Utskottet hemställa,

att Herr Gullströms förevarande motion, i hvad densamma afsåge sammanslagning af vissa af stadens styrelser och delegationer, icke måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda;

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, dels att ledamöterna i hvardera af Dispensarstyrelsen och Styrelsen för Mariebergsskogens skötsel och vård skola väljas för tre kalenderår samt suppleanterna i Dispensarstyrelsen för ett kalenderår, och dels att af de nu valda ledamöterna i nämnda styrelser en skall ur hvardera styrelsen afgå med utgången af hvartera af åren 1912 och 1913 efter lottnings samt den återstående med utgången af år 1914;

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att ledamöterna i Nämnden för afgifvande af förslag till användningen af årliga anslaget för nykterhetens befrämjande skola väljas för två kalenderår samt att af de nu valda ledamöterna i nämnden tre ledamöter skola afgå efter lottnings med utgången af år 1912 och de återstående två ledamöterna med utgången af år 1913;

att val af ledamöter uti omförmälda styrelser och nämnd efter de med innevarande års utgång afgående samt af suppleanter i Dispensarstyrelsen skola förrättas i sammanhang med de allmänna valen under instundande december månad, samt

att Stadsfullmäktige måtte föreskrifva, att af Fullmäktige tillsatta kommittéer skola årligen, före januari månads utgång, till Stadsfullmäktige afgifva redogörelser, hvarje kommitté för sig, öfver kommittéarbetet under sistförflutna kalenderår.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

68. Magistratens resolution med inforbrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver af Kommitterade för verkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 17 Juni 1912.

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver af kommitterade för verkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från ekonomiskt beroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande.

I kommitténs yttrande framhålles, att det allmännas direkta årliga inkomster af beskattningen å rusdrycker utgöra i rundt tal 45 miljoner kronor och att stat och kommuner därutöfver erhålla ganska väsentliga intægter från tillverkningen af handeln med rusdrycker genom skatter och utskylder å de olika slag af rörelse, hvarom här är fråga, och från innehafvare af denna rörelse samt från personer anställda vid densamma. Det är, betonar kommittén vidare, uppenbart, att stat, kommuner, landsting och hushållningssällskap äro för sin ekonomi i hög grad beroende af, hvad de äga att uppbära från rusdryckshandlingen. Denna inkomstkällas upphörande utan motsvarande ersättning skulle därför medföra de mest vidtgående och betänkliga följder. De besparingar i omkostnaderna för fattigvård, sjukvård, fångvård och polisväsen, som skulle uppstå, om rusdrycksförsäljningen upphörde, kunde nämligen endast till en liten del antagas uppväga förlusterna genom minskade inkomster. Infördes ett allmänt rusdrycksförbud, som mången ansett önskvärdt, vore man därför nödsakad att för beredande af ersättning för rusdrycksmedlen anlita nya inkomstkällor.

Innan ett sådant förbud kommit till stånd och fått verka någon tid, kunde man icke heller taga någon hänsyn till de ofvan antydda besparingarne.

Kommittén framhåller med skärpa, att det skulle möta synnerligen stora svårigheter att anvisa nya inkomstkällor i rusdrycksmedlens ställe, och detta så mycket mera som det aldrig ifrågasatts, att ett allmänt rusdrycksförbud, därest ett sådant infördes, skulle träda i kraft förrän efter en jämförelsevis lång öfvergångsperiod. För närvarande kunde man därför ej uttala sig om de möjligheter

till nya skatter och inkomstkällor, som vid sådan tidpunkt tilläfvventyrs stode till buds. Hufvudsakligen uppå dessa skäl, och då frågan om det gagneliga och berättigade i en åtgärd sådan som ett allmänt rusdrycksförbud är af så oviss och omtvistlig natur, har kommittén begränsat sin uppgift till att söka åstadkomma ett förslag till frigörande af kommunerna, landstingen och hushållningssällskapen från deras beroende af rusdrycksmedlen.

De i sådant syfte af kommittén framlagda förslagen gå i hufvudsak ut på,

1) att de i förordningen den 9 Juli 1905 om försäljning af brännvin omfördälda försäljningsafgifter och vinstmedel skola ingå till statsverket och

2) att staten skulle ersätta städer och vissa köpingar, landsting och hushållningssällskap för genom dylik åtgärd mistade inkomster dels med förstörade statsbidrag till aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor och dels genom vissa i särskild förordning en gång för alla fixerade årliga belopp.

Enligt nu gällande bestämmelser fördelas afgifterna för rättigheter till detaljhandel med brännvin och den nettovinst af rörelse, som bolag enligt § 21 af nyssnämnda förordning skall afstå på så sätt, att 29 % af nämnda afgifter och nettovinst från bolag inom stad tillfalla staden, och återstoden öfverlämnas till statskontoret för att, tillsammans med de från landskommunerna inflytande medlen af samma slag, efter vissa grunder fördelas å landsting, hushållningssällskap, kommunerna i allmänhet efter folkmängden samt verksamheten till främjande af nykterheten och motarbetande af dryckenskapens följder.

För städerna, som genom 1905 års förordning frantogs den del af förevarande inkomster, hvilken rättare ansågs böra komma landskommunerna och nykterhetsarbetet tillgodo, äro i förordningen vissa öfvergångsbestämmelser fastställda, inncfattande, att städerna under de 12 första åren efter den 1 oktober 1907, då förordningen för städernas del trädde i kraft, skulle förutom nyssnämnda 29 % af afgifter och vinstmedel erhålla ytterligare under

första året, 1908 19 %, 1909 17 %, 1910 15 %, 1911 13 %, 1912 11 %, 1913 9 %, 1914 7 %, 1915 5 %, 1916 4 %, 1917 3 %, 1918 2 %, 1919 1 %.

Då medlen ifråga utbetalas först året efter det, som utbetalningen afser, skulle städernas andel af medlen först år 1921 nedgått till 29 %.

Enär kommittén ansett önskvärdt, att ersättning för de nu från statskontoret till kommunerna efter folkmängd utgående brännvinsförsäljningsmedlen beredes genom statens öfvertagande af någon utgift, som nu åligger kommunerna, har komitén vid sökande efter en sådan kommunal utgift, som utginge inom alla kommunerna och som drabbade dem i förhållande till deras folkmängd, stannat vid utgifterna för skolväsendet. Härvid har kommittén föreslagit att höja det nu utgående statsbidraget till aflöning åt lärare vid folk- och småskolor från $\frac{2}{3}$ till

$\frac{9}{10}$ af den minimibegynnelselön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter. En sådan förändring skulle enligt gjorda beräkningar med stöd af löneförhållandena och lärareantalet 1910 åsamka statsverket en årlig ökad utgift om något öfver 3,800,000 kronor. De rusdrycksmedel, som inflöto år 1910 för utdelning på kommunerna i allmänhet, uppgingo till ungefär enahanda belopp eller 3,900,000 kronor.

För de andelar af spritmedlen, som för närvarande gå direkt till städer, vissa köpingar, landsting och hushållningssällskap, skulle staten lämna ersättning med vissa årliga en gång för alla till sin storlek förut bestämda belopp. Dessa ersättningar hafva af kommittén beräknats med stöd af medeltalet af samtliga influtna brännvinsförsäljningsmedel under de tio sista åren och de fördelningsgrunder, som 1905 års förordning innefattar.

I kommitténs förslag till förordning om dessa ersättningar upplagas ersättningsbeloppen till:

för städer och vissa köpingar med specifik uppgift om ersättningsbeloppet till hvarje stad och köping kronor 3,706,026: — motsvarande de 29 procenten, hvartill under år 1914, det första år den nya förordningen antages tillämpad, kommer af öfvergångsbestämmelserna påkallade kronor.	894,558: —	4,600,584: —
för landsting och städer, som ej deltaga i landsting		2,650,000: —
för hushållningssällskapen		1,650,000: —
Dessutom vill kommittén till nykterhetens befrämjande och till motarbetande af dryckenskapens följder för närmaste tiden anvisa det högsta belopp, som hittills för ändamålet anslagits, eller		170,000: —
Till vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter å landet föreslås behöfliga		80,000: —
lägges härtill de belopp, som de ökade bidragen till lärares aflöning ansetts påkalla		3,900,000: —
skulle statsverkets årliga ersättningsbelopp af ifrågavarande slag tillhopa beräknas till Kronor		13,050,584: —

Ehuru statsmakterna, framhåller kommittén vidare, måste hafva en mera omfattande och från enskilda intressen mera frigjord uppfattning än kommunerna vid behandling af de spörsmål, som afse åtgärder till befrämjande af nykterheten, har kommittén likväl funnit det välbetänkt, att en lagstadgad begränsning skedde af de staten tillfallande rusdrycksmedel, som skulle få användas till statsregleringens behof, och att blifvande öfverskott afsattes till en särskild fond, öfver hvars användning K. M:t och Riksdag skulle besluta. Efter gjorda beräkningar föreslår kommittén, att till sådan fond skall afsättas den summa, hvarmed sammanlagda

beloppet af följande statsverkets inkomster öfverskjuter 40,800,000 kronor, nämligen:

- a) brännvinstillverkningskatt, efter restitution för denaturerad brännvin;
- b) maltskatt, efter restitution för malt, som användts för tillverkning af svagdricka;
- c) punschskatt;
- d) brännvinsförsäljningsmedel efter afdrag af vederlag för nedlagda utskänkingsrättigheter och af riksdagen beslutade utgifter för främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.

Utöfver de förändringar i förordningen om brännvinsförsäljning som påkallas direkt af brännvinsmedlens indragning till statsverket, har kommittén föreslagit några ytterligare förändringar af hvilka följande böra här omnämnas,

Antalet revisorer för spritbolagens förvaltning önskar kommittén minskadt från fem till tre. Den revisor, som hushållningssällskapet nu utser, och en af kommunernas tvänne revisorer skulle uteslutas.

Ansvarsfrihet för bolagens förvaltning meddelas nu af stadsfullmäktige, kommunalstämma, landsting och hushållningssällskaps förvaltningsutskott och i sista hand af K. Bfhde. Denna uppgift vill kommittén öfverlämna till någon statsmyndighet som kunde behandla dylika frågor efter enhetliga grunder, och har kommittén i sådant afseende föreslagit kontrollstyrelsen, som äfven skulle hafva att i vissa fall bestämma öfver spritbolagens verksamhet.

Fem reservationer hafva afgifvits mot delar af kommitténs betänkande.

En reservant har icke kunnat biträda förslaget om fondering af vissa medel. En annan erinrar om bristfälligheter i en af kommittén utförd undersökning af alkoholbrukets inverkan på fattigvårdskostnaderna och förordar några smärre ändringar i ordalydelsen af föreslagna bestämmelser och mindre kompletteringar af vissa motiver. En tredje ledamot af kommittén önskar i motsats till kommitténs majoritet, att städerna Grenna och Säter, i hvilka ingen detaljhandel med brännvin förekommit sedan år 1907, icke böra tillerkännas någon ersättning af de till statsverket eventuellt indragna rusdrycksmedlen.

I en fjärde reservation förordas K. Bfhde i st. f. kontrollstyrelsen såsom den statsmyndighet, som borde handhafva frågorna om ansvarsfrihet och i vissa fall lämna föreskrifter för bolagens verksamhet.

I ett särskildt yttrande hafva trenne kommittéledamöter, med tanke på införande så småningom af allmänt rusdrycksförbud, föreslagit i hufvudsak,

att städernas och vissa köpingars förutnämnda bidrag af staten skulle efter viss öfvergångslid (med år 1935) helt och hållet indragas;

att det maximibelopp af rusdrycksmedel, som årligen finge användas till statsregleringsändamål, skulle fastslås till 37,000,000 kr. och att detta maximibelopp under vissa angifna förhållanden skulle ytterligare minskas samt

att den föreslagna fonden skulle användas "i främsta rummet vid sådana uppgifter för nykterhetslagstiftningen, som förutsätta en ekonomisk reglering,"

Drättselkammaren tog nu ärendet i öfvervägande och beslöt anföra följande:

Drättselkammaren vill för sin del förorda föreliggande förslag till indragning till statsverket af rusdrycksmedlen under förutsättning, att kommittémajoritetens mening ifråga om ersättning till städer och andra af rusdrycksmedel nu beroende institutioner för genom indragningen minskade inkomster tillerkännes vitsord, hvilken mening synes kammaren synnerligen välgrundad.

Det synes kammaren härvid böra framhållas att städerna, landstingen och hushållningssällskapen icke, såsom kommittén enligt betänkandet synes förmena, kunna antagas genom kommittéförslaget få full ersättning för de förluster, som dessa institutioner skulle åsamkas, om de nu till dem direkt inflytande försäljningsmedlen indrogos. Kommittén har nämligen, såsom förut omnämnts, vid beräkningen af ersättningsbeloppen utgått från medeltal för senaste tio år af influtna försäljningsmedel. Då dessa medel under den senare hälften af tioårsperioden för det afgjorda flertalet orter varit nämnvärdt större än under förra hälften af densamma, borde alltså under de förutsättningar i öfrigt, som kommittén utgått ifrån, ersättningsbeloppen rättare hafva beräknats ur medeltal för en kortare tidsperiod än 10 år, om full ersättning för indragna medel skulle gifvas.

Då kammaren antager, att mycket större belopp skola komma att krävas för statens nykterhetsverksamhet hädanefter än hittills, hvilka belopp väl komma att utgå företrädesvis af rusdrycksmedel, och då det icke torde vara ofördelaktigt för staden att få en årlig statsgaranterad inkomst i ersättning för rusdrycksmedlen, trots det att denna inkomst från staten sannolikt blefve något mindre än de nu till stadskassan inflytande medlen af förevarande slag, saknar kammaren emellertid anledning till erinran mot storleken af föreslagna ersättningsbelopp.

Med anledning af städernas tillämnade oberoende af rusdrycksmedlen synes befogad erinran icke kunna göras mot den ifrågasatta minskningen af städernas inflytande vid revisionen af spritbolagens förvaltning.

Den reservation, som föreslår, att frågorna om ansvarsfrihet för bolagens förvaltning och om bestämmande i vissa afseenden öfver bolagens verksamhet skola öfverlämnas till K. Bfhdes afgörande i st. f. till kontrollstyrelsen, vill kammaren uttala sin anslutning till af skäl, som af reservanten anförts. I likhet med reservanten finner nämligen kammaren, att K. Bfhde på grund af närmare förtroget med ortsförhållandena eger större förutsättningar än kontrollstyrelsen att bedöma hithörande frågor. K. Bfhde har ju äfven redan nu att bevilja eller

vägra ansvarsfrihet, då sådan vägrats af kommun, landsting eller hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott. Såsom ytterligare en olägenhet med kommitténs förevarande förslag framhåller reservanten med fög, att kommittén genom sitt förslag föranledts att ställa spritbolagen under kontroll af tvenne statsmyndigheter. Både kontrollstyrelsen och K. Bfhde skulle nämligen äga att lämna bolagen föreskrifter beträffande deras förvaltning, hvilket förhållande kunde gifva anledning till konflikter, då olika meningar gjorde sig gällande.

Utan att inlåta sig på frågan om lämpligheten af ett allmänt rusdrycksförbud får kammaren i fråga om de tre reservanternas förslag angående fullständig afskrifning af städernas förevarande ersättningar från statsverket erinra om de vägande skäl, som kommittémajoriteten anfört emot ett ytterligare betungande af städernas ekonomi genom indragning af rusdrycksmedel utöfver de pålagor i detta hänseende, som 1905 års förordning om brännvinsförsäljning medförde, och såsom en följd däraf uttala sig mot en dylik afskrifning.

Till kommittémajoritetens förslag om ersättning af till statsverket indragna rusdrycksmedel åt städerna Grenna och Säter vill kammaren uttala sin anslutning.

Då förevarande betänkandets och reservationernas förslag i öfrigt icke synes vara af betydelse för städernas förhållanden har kammaren icke ansett sig höra uttala sig om dessa förslag.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 72.

Stadsfullmäktiges yttrande hade infordrats öfver af kommittéerade för verkställande af utredning rörande statens, kommunernas, landstingens och hushållnings-sällskapens frigörande från ekonomiskt leroende af rusdrycksmedlen den 29 december 1911 afgifvet betänkande; Och hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva yttrande.

Drätselkammaren hade, uppå remiss, utlåtit sig i frågan; Och beslöt nu Beredningsutskottet, efter öfverläggning, att till alla delar instämma uti hvad Drätselkammaren i sitt utlåtande i ärendet anfört.

Beredningsutskottet hemställde fördenskull,

att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande öfver ifrågasvarande betänkande åberopa hvad Drätselkammaren uti sitt i ärendet afgifna utlåtande anfört.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

69. Folkskolestyrelsens framställning angående återbetalning till statsverket af till barnavårdsnämnden i Karlstad utbetaldt statsbidrag för år 1909.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 7 juni 1912.

§ 3.

Från Kungl. Kamrarrättens revisionsavdelning hade till Barnavårdsnämnden inkommit en skrivelse med framställd anmärkning mot, att till Karlstads stadsförsamlings Barnavårdsnämnd för år 1909 utbetalats i statsbidrag ett belopp av 907 kronor, som Barnavårdsnämnden enligt § 23 i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn av den 13 juni 1902, jämförd med Kungl. kungörelsen av den 13 juni 1902 angående statsbidrag till sådan fostran, ej haft rätt att erhålla samt med krav på återbetalning av det sålunda anmärkta beloppet.

Styrelsens byggnads- och ekonominämnd som granskat skrivelsen och därvid funnit de i densamma gjorda anmärkningarna och kravet på återbetalande av 907 kronor riktiga, hade föreslagit Folkskolestyrelsen att hos Stadsfullmäktige begära anslag att till statsverket återställa nämnda 907 kronor.

Styrelsen beslöt i enlighet härmed.

Rätt utdraget:
BROR LARSON.

Utdrag ur protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 juli 1912.

§ 5.

Sedan Kungl. kamrarrättens revisionsafdelning hos barnavårdsnämnden i Karlstad framställt anmärkning mot, att till barnavårdsnämnden för år 1909 utbetalats i statsbidrag ett belopp af 907 kronor, som barnavårdsnämnden ej haft rätt att erhålla, hade folkskolestyrelsen uti hos stadsfullmäktige gjord framställning hemställt om återbetalning till statsverket af berörda belopp.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att afgifva yttrande i ärendet, beslöt tillstyrka bifall till framställningen.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 73.

Sedan Kungl. Kammarrättens revisionsafdelning framställt anmärkning om återbetalning till statsverket af utaf Barnavårdsnämnden här i staden för mycket bekommet statsbidrag för år 1909 med 907 kronor, hade Folkskolestyrelsen hos Stadsfullmäktige hemställt, att, då den framställda anmärkningen befunnits riktig, berörda belopp måtte få till statsverket återgäldas; Och hade Drätselkammaren uppå remiss tillstyrkt bifall till Folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning.

Beredningsutskottet, som nu hade att afgifva yttrande i ärendet, beslöt hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte anvisa och ställa till Folkskolestyrelsens förfogande ett belopp af 907 kronor för återgäldande till statsverket af utaf Barnavårdsnämnden här i staden för mycket bekommet statsbidrag för år 1909 äfvensom bestämma, att sålunda anvisadt belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

**70. Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan framställning om
anslag för skolans verksamhet under år 1913.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad!

Enl. Kungl. Maj:ts nya förordningar rörande understöd åt lägre tekniska yrkesskolor (se bihang till svensk författningssamling N:o 47) åligger det Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolan i Karlstad, att i och för erhållande af statsanslag före den 15 nästkommande Oktober till Konungens Befallningshafvande inkomma med uppgift å storleken af det anslag, som nämnda skola har att åtnjuta af staden Karlstad för år 1913. Med anledning häraf får Styrelsen vördsamant anhålla om ett stadens anslag å kronor Tretusenfemhundra (3,500) för år 1913, d. v. s. samma belopp som för innevarande år tilldelats skolan i fråga.

Behovvet af nämnda summa s.s. stadens anslag är så mycket större, som *dels* skolans inkomst och utgiftsstat dervid endast med svårighet går ihop och *dels* något högre statens anslag för nästa år icke är att påräkna.

Karlstad den 31 Maj 1912.

Å Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolans vägnar:

K. HUGO SEGERBORG.

Styrelsens ordf.

*Utdrag ur protokoll hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 juli 1912.*

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af styrelsen för tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad gjord framställning om ett anslag för nästkommande år af 3,500 kronor; och beslöt kammaren efter handlingarnas föredragning att tillstyrka det begärda anslaget beviljande.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 74.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig öfver Styrelsens för Tekniska afton- och söndagsskolan framställning om ett anslag för nästkommande år af 3,500 kronor, beslöt efter handlingarnes föredragning, att i likhet med Drätselkammaren, som yttrat sig i ärendet, tillstyrka det begärda anslaget beviljande, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Styrelsen för Tekniska afton- och söndagsskolan i Karlstad ett anslag för skolans verksamhet under år 1913 af 3,500 kronor äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

71. Styrelsens för Karlstads föreläsningsanstalt framställning om anslag för år 1913.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Styrelsen för Karlstads föreläsningsanstalt får härmed, med bifogande af redogörelse för anstaltens verksamhet under år 1911, vördsamt anhålla, att anstalten för sin fortsatta verksamhet måtte äfven för nästa år utbekomma ett understöd af åttahundra (800) kronor af Karlstads kommun.

Karlstad den 30 maj 1912.

AUG. BERGH.

HUGO SEVERIN.

ALFR. NYBERG.

EMIL ANKERS.

G. JAKOBSSON.

ALBERT AURELL.

ALFR. JOHNSON.

Redogörelse

för Karlstads föreläsningsanstalts verksamhet år 1911.

Antal föreläsningar.

Under vårterminen ha hållits 19 och under höstterminen 18 föreläsningar, hvarjämte under året anordnats 2 konserter.

Föreläsare.

Följande föreläsare ha anlitats:

Ahlstedt, J. H., seminarieadjunkt	3	föreläs.
Aminoff, I., kapten	1	»
Aronsson, G., folkhögskollärare	2	»
Bratt, I., prakt. läkare	1	»
Brisman, S., docent	1	»
Cederholm, Elin, filosofie kandidat	1	»
Ekberg, Hj., prakt. läkare	1	»
Eklund, J. A., biskop	2	»
Falk H., kapten	1	»
Falk, V., kapten	1	»
Granér, M., läroverksadjunkt	1	»
Grenander, M., rektor	1	»
Holmström, Maria, skriftställarinna	2	»

Jensen, A., fil. doktor	1	»
Jägerskiöld, L. A., museiintendent	1	»
Lidberg, C., läroverksadjunkt	1	»
Lindberg, O. E., professor	1	»
Lundell, J., sjömanshemsföreståndare	1	»
Nordvall, Fr., komminister	1	»
Palme, S., fil. licentiat	1	»
Sjöblom, K., folkskollärare	1	»
Svartling, Stina, fru	1	»
Svensén, E., skriftställare	5	»
Thunander, G., vik. läroverksadjunkt	1	»
Wahlström, Clara, lärarinna	1	»
Wærn-Bugge, Elisabet, fru	2	»
Wernberg, Hj., litteratör	1	»

Den ena konserten hölls af ingenjör T. Scholander och den andra af violisten C. Nordberger.

Föreläsningssämenen.

Följande ämnen ha behandlats:

I. *Religions- och kyrkohistoria:*

Kyrkohistoriska bilder från Sveriges stormaktstid (Thunander).....	1	föreläs.
Jesuiterna (Svensén)	1	»
Religionshistoriska ströftåg (Ahlstedt)	1	»
Odödlighetstron i modern belysning (Lindberg)	1	»
De tre världsreligionerna (Ahlstedt)	2	»

II. *Svensk och allmän historia:*

Det svenska östersjöväldet (Svensén) ..	4	»
En karolins öden och äfventyr (Palme)	1	»
Svenska Poltavaminnen (Jensen)	1	»
Napoleon på St: Helena (Falk)	2	»

III. *Litteratur- och konsthistoria.*

Albert Edelfelt (Lidberg)	1	»
Hamlet, uppläsning (Wernberg)	1	»
Jenny Lind som konstnärinna och människa (Holmström)	1	»
Andersen-afton (Holmström)	1	»

IV. *Jord- och folkbeskrifning:*

Från tsarens och revolutionärernas hufvudstad (Aminoff)	1	»
På kamel genom Sinai (Jägerskiöld)	1	»

V. *Naturvetenskap:*

Världarnas uppkomst och undergång (Grenander)	1	»
Den värmäländska naturens daningshistoria (Aronsson)	2	»

VI. *Samhällslära:*

De sociala åskådningarnas historiska utveckling (Eklund)	2	»
Föräldraansvar (Cederblom)	1	»
Såsom emigrant till Amerika (Sjöblom)	1	«
Ett hem, dess inredning och innebörd (Wærn-Bugge)	1	»
Industrialismens betydelse för vår tids ekonomiska och sociala lif (Brisman)	1	»
Fångvård med särskild hänsyn till frigifna fångar (Nordvall)	1	»
Doktor Barnhardos barnhem i London, ett människokärlekens stor- verk (Wahlström)	1	»
Sjöfolkets lefnadsförhållanden på haf och i land (Lundell)	1	»
Hemslöjdens fosterländska betydelse (Wærn-Bugge)	1	»
Kommunal nykterhetspolitik (Bratt)	1	»

VII. *Hälsolära och öfriga ämnen:*

Om tuberkulos (Ekberg)	1	»
Simning och lifräddning (Falk)	1	»
Om folkliga försök till ordförklaring (Granér)	1	»
Fönsterträdgårdar och blomstervård (Svartling)	1	»

Fjorton föreläsningar ha illustrerats med skioptikonbilder.

Åhörareantal.

Föreläsningar och konserter ha enligt låg sannolikhetsberäkning besökts af tillsamman 11,935 personer, hvaraf på vårterminen 6,695 och på höstterminen 5,240, eller i medeltal 306 på hvarje föreläsning, resp. konsert. Bland åhörarne har den kroppsarbetande klassen varit vida starkare företädd än öfriga samhällsklasser.

Föreläsninglokal.

Samtliga föreläsningar äfvensom de båda konserterna ha hållits i nya folkskolan på Herrhagen.

Annonsering.

Föreläsningar och konserter ha tillkännagifvits genom annonsering i två af stadens tidningar och genom affischer i anstaltens annonskåp, på Karlstads-Tidningens anslagstafel å rådhuset, i Haga läsestuga, Ekstams cigarraffär i Haga, Brinks rakstuga, Kafé Verdandi och Nya folkskolan.

Kurser.

Under året ha anordnats två kurser i svenska språket (rättskrifnings- och interpunktionsöfningar och öfningar att uppsätta enklare skrivelser m. m.), en på vårterminen och en på höstterminen.

Kurserna höllas i ritsalen å nya folkskolan på Herrhagen måndags och fredags aftnar kl. 8—10 och omfattade hvardera 30 timmar. I vårterminens kurs deltog 43 och i höstterminens 40 personer. Afgiften var 3 kronor för hvarje deltagare. Kurserna, som leddes af undertecknad, omfattades af deltagarna med stort intresse.

På samma gång styrelsen med glädje konstaterar, att intresset för anstaltens verksamhet alltfört är synnerligen lifligt, får den härmed uttala sin tacksamhet till Karlstads stadsfullmäktige, som genom frikostigt anslag möjliggöra denna verksamhet, till redaktionerna för stadens tidningar, hvilka genom införande af notiser i texten verksamt bidragit till föreläsningarnas bekantgörande, till dem, som välvilligt upplåtit plats för affischering, och för öfrigt till alla, som visat intresse för anstaltens verksamhet.

Karlstad i maj 1911.

På styrelsens vägnar:

AUG. BERGH.

Sammandrag af Karlstads föreläsninganstalts räkenskaper för år 1911.*Inkomster:*

Saldo från 1910		233: 97
Anslag från stadsfullmäktige...	800: —	
Anslag från staten	800: —	
Försålda årskort och biljetter vid föreläsningarna ...	724: 90	
Inbetalda kursavgifter	249: —	
Influtna hyror för skioptikon	9: —	
Försåld litteratur.	4: 55	2,587: 45
		<hr/>
		Kronor 2,821: 42

Utgifter:

Arvode till föreläsare	1,367: —
Arvode till kursledaren	400: —
Omkostnader för hyror, städning och lyse....	442: 50
Afgifter till Värmlands föreläsningförbund.....	75: 90
Afgifter till Folkbildningsförbundet ...	33: 87
Reparation af skioptikon, nya anslagstaflor jämte förevisandet af bilderna ..	71: 50

Annonser, trycksaker och affischering.....	164: 35	
Telefon och postporto jämte diverse omkostnader	32: 59	2,587: 71
Saldo till 1912		233: 71
		<hr/> Kronor 2,821: 42

Karlstad den 24 april 1912.

ALFR. NYBERG.

Kassör.

*Utdrag ur protokoll hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 8 juli 1912.*

§ 7.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren allt afgifva yttrande öfver en af styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt gjord framställning om ett anslag af 800 kronor för år 1913; och beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskottet den 4 September 1912.*

§ 75.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt hemställt om ett anslag för anstaltens verksamhet under nästkommande år af 800 kronor, vid hvilken framställning fogats redogörelse för anstaltens verksamhet under år 1911 jämte sammandrag af räkenskaperna för samma år.

Uti inforordadt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till framställningen; Och beslöt nu Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Styrelsen för Karlstads föreläsningssanstalt ett anslag för anstaltens verksamhet under år 1913 af 800 kronor äfvensom föreskrifva, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas genom uttaxering, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att därest anslag för ifrågavarande ändamål skulle ifrågasättas jämväl för år 1914, ansökan därom skall vara till Stadsfullmäktige ingifven före den 1 juni nästa år och därvid åtföljas af en redogörelse för användningen af nu beviljad anslag.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

72. Herr Axel Svenssons motion angående ändrade bestämmelser i fråga om tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Ehuru jag ännu endast helt kort tid tillhört Stadsfullmäktige, har jag likväl rodan vid upprepade tillfällen haft en liflig känning af olägenheten med nu gällande ordning att först en fyra och fem dagar före hvarje sammanträde få kännedom om de ärenden, som vid sammanträdet skola kanske slutbehandlas af Fullmäktige. Det tillgår ju nämligen så, att motioner och andra framställningar först remiteras till de förberedande delegationerna och behandlas af dessa, innan något tryck utgifves, och det medför, som sagt, att de af Fullmäktige, som icke äro ledamöter af delegationer i regel endast några få dagar i förväg få sin allra första kännedom om ärendena. Jag är förvissad om, att jag ej är ensam om att betrakta detta som en olägenhet. På de få dagar, trycket är tillgängligt, kan den oinvidge ofta svårligen hinna att tillräckligt sätta sig in i de ärenden, som skola förekomma till beslut, för hvilka han likvist bör känna sig ansvarig. Följden blir ju den, att han måste mer eller mindre helt lita till det materiel, som hopbragts af de förberedande delegationerna, då han får allt på en gång ock ej haft tillfälle att på förhand själfständigt sätta sig in i saken. Vidtoges den förändring, att motioner och framställningar så snart som möjligt äfter det de inkommit till Fullmäktige befordrades till tryck hvar för sig och trycket skyndsammast utdelades till alla fullmäktige äfvensom till de ledamöter i vederbörande delegationer, som icke äro ledamöter af Stadsfullmäktige, vunnnes därigenom *dels* helt visst underlättande af arbetet inom delegationerna och ärendenas snabbare expediering från dessa, *dels* hos de enskilde fullmäktige ett med den större insikten mera lefvande inträse för hvarje fråga och därmed äfven ett värdefullare arbete, *dels* slutligen ofta en skynd-

sammare behandling af ärenden hos Fullmäktige, i det bordläggning i många fall torde kunna undvikas.

Då fördelen af en åtgärd i nu antydda riktning synes mig ligga i öppen dag, tillåter jag mig hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte åt vederbörande delegationer uppdraga att utreda möjligheten af att omedelbart efter hvarje Fullmäktiges sammanträde låta till trycket befordra vid sammanträdet inkomna motioner och framställningar att tillställas fullmäktiges ledamöter äfvensom de ledamöter af vederbörande delegationer, som icke tillika är ledamot af Fullmäktige.

Karlstad den 21 mars 1912.

AXEL SVENSSON.

I motionens syfte instämmer:

KARL FR. ARNE.

*Utdrag af protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 17 juni 1912.*

§ 14.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver herr Axel Svenssons motion angående ändrade bestämmelser ifråga om tryckningen af stadsfullmäktiges handlingar.

Sedan ärendet cirkulerat bland drätselkammarens ledamöter och suppleanter, företogs nu detsamma till behandling.

Drätselkammaren ville härvid till en början erinra om, att stadsfullmäktige den 14 december 1906 beslutat bland annat,

att i allmänhet alla handlingar, som röra ärenden, hvilka vid stadsfullmäktiges sammanträden förekomma till afgörande, skola finnas i tryck tillgängliga samt att trycket skall till fullmäktige med posten utsändas senast å tredje dagen före sammanträde, där ärendena skola behandlas,

att det tillkommer stadsfullmäktiges ordförande att, när handlingar, som skola hos stadsfullmäktige till behandling förekomma, till honom ingifvas, bestämma, hvilka af dessa skola tryckas eller icke,

att när första framställningen i ett ärende tryckts, äfven afgifna utlåtanden skola tryckas, samt

att beredningsutskottet äger att bestämma om äfven vid utlåtandena fogade handlingar skola tryckas.

Endast ett fåtal af Sveriges städer hade tryckta handlingar och, enligt hvad drätselkammaren från flera af dessa städer inhämtat, vore praxis med afscende å tryckningen därstädes i allmänhet densamma som i Karlstad.

Vidare ville drätselkammaren anföra, att, då motionerna upplåsas vid stadsfullmäktiges sammanträde, innan de remitteras till vederbörande delegationer, tillfälle vore gifvet åt stadsfullmäktiges ledamöter att ägna uppmärksamhet åt frågorna, och om någon ej hunnit sätta sig in i en fråga under de dagar trycket varit tillgängligt kunde man ju få afgörandet uppskjutet. Drätselkammaren ansåg äfven, att frågorna torde vara beredda af delegationerna, innan vederbörande skaffa sig en själfständig uppfattning, då denna annars lätt kunde blifva ensidig. Man måste också hysa så mycket förtroende för delegationernas utredning, att man mer eller mindre helt litar till det material dessa hopbragt. I annat fall vore ju förberedande delegationer onödiga. Delegationernas medlemmar torde i hvarje fall ha full frihet och rätt att före en frågas afgörande skaffa sig nödig kännedom om densamma — så vore alltid fallet i drätselkammaren. Det hade äfven visat sig, att frågorua hittills i regeln varit så väl förberedda, att fullmäktige sällan behöft bordlägga en fråga. Tryckningen af stadsfullmäktiges handlingar i den ordning motionären föreslagit skulle äfven medföra praktiska olägenheter, då trycket i frågor, som kräfva längre utredning, kunde få ligga i årtal och lätt kunde förkomma och då upplagens storlek aldrig kunde bestämdt beräknas.

På grund af det nu anförda beslöt drätselkammaren afstyrka bifall till motionen.

Mot detta beslut reserverade sig herr Zachrison, som ansåg, att drätselkammaren bort tillstyrka stadsfullmäktige att besluta, att korrekturafdrag af motioner och framställningar jämte vederbörande delegationers däröfver afgifna utlåtanden skola utdelas till stadsfullmäktiges ledamöter samtidigt med att sådana afdrag tillställas beredningsutskottets ledamöter.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 76

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver en af Herr Axel Svensson hos Stadsfullmäktige väckt motion angående sådan förändring i be-

stämmelserna rörande tryckningen af Stadsfullmäktiges handlingar, att till Stadsfullmäktige inkomna motioner och framställningar skulle omedelbart efter det sammanträde, till hvilket de inkommit, befordras till trycket samt tillställas Fullmäktiges ledamöter äfvensom de ledamöter af vederbörande delegationer, hvilka ej vore stadsfullmäktige.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit inforrdadt utlåtande och därvid på anförda skäl afstyrkt bifall till motionen. Mot detta Kammarens beslut hade Herr Zachrison reserverat sig, under anförande, att, enligt hans förmenande, Drätselkammaren bort tillstyrka Stadsfullmäktige att besluta, att korrekturafdrag af motioner och framställningar jämte vederbörande delegationers däröfver afgifna utlåtanden skulle utdelas till stadsfullmäktiges ledamöter samtidigt med att sådana afdrag tillställdes beredningsutskottets ledamöter.

Beredningsutskottet beslöt efter öfverläggning att till alla delar instämma uti hvad Drätselkammarens majoritet i ärendet anført, hvadan Utskottet hemställde,
att Herr Axel Svenssons förevarande motion icke måtte till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

78. Magistratens skrivelse med inforrdande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Karolina Dürings ansökan om tillstånd att till spisande gäster utskänka vin och öl.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Öfver inneliggande ansökan behagade Stadsfullmäktige afgifva yttrande och dermed till Magistraten inkomma samt remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 20 juli 1912.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

Resolution.

Remitteras till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, häröfver afgifva yttrande samt därmed hit inkomma och remiss-handlingarna därvid återställa.

Karlstad i landskansliet den 18 juli 1912.

GERH. DYRSSEN.

Elias Stenius.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att i mig tillhöriga huset, å tomt N:o 65 i kvarteret Freja vid Östra torggatan här i staden få under tiden från och med den 1 Oktober innevarande år till den 1 januari 1913 till spisande gäster utskänka vin och öl.

Frejdbetyg bifogas.

Karlstad den 15 Juli 1912.

KAROLINA DÜRING.

Frejdbetyg.

Att änkefru Karolina Düring, f. Johansson född den 6 maj år 1848 (fyrtioåttio) åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stadsförsamling i Värmlands län den 11 juli år 1912.

FR. NORDVALL.

V. pastor, Komminister.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 77.

Stadsfullmäktiges yttrande hade inforrats öfver en af Karolina Düring till Konungens Befallningshafvande i länet ingifven ansökan om tillstånd att i sökanden tillhöriga huset N:o 65 vid Östra Torggatan här i staden få under tiden från och med den 1 nästkommande oktober till den 1 januari 1913 till spisande

gäster utskänka vin och öl; Och hade nu Beredningsutskottet uppå remiss att i detta ärende afgifva utlåtande.

Inom Utskottet upplystes, att Alfred Persson Lagerstedt innehade vederbörligt tillstånd att uti ifrågavarande huset N:o 65 vid Östra Torggatan idka utskänkning af öl till spisande gäster, hvilket tillstånd gällde till innevarande års slut.

Då Utskottet ej funne anledning till erinran mot Karolina Dürings förevarande ansökan, under förutsättning likväl, att Alfred Persson Lagerstedts ofvan omförmälda tillstånd samtidigt återkallades, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande tillstyrka bifall till Karolina Dürings ifrågavarande ansökan, under förutsättning, att Alfred Persson Lagerstedts tillstånd att i huset N:r 65 vid Östra Torggatan här i staden idka enahanda utskänkning, hvarom nu vore fråga, samtidigt återkallades, samt under enahanda vilkor, som gällt för omförmälda, af Alfred Persson Lagerstedt idkade utskänkingsrörelse.

Mot Utskottets i detta ärende fattade beslut anförde Herrar Swensén och Gelin reservation.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

74. Drätselkammarens framställning om afskrifning å stadens under kammarens vård stående lösa egendom.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 28 maj 1912.

§ 5.

Sedan vederbörande inventeringsmän inventerat stadens under drätselkammarens vård stående lösa egendom, så hade stadskamreraren och stadsbyggmästaren öfver af inventeringsmännen föreslagna afskrifningar upprättat — hvardera beträffande af honom förda inventeringslängder — sammandrag, utvisande, att inventeringsmännen föreslagit afskrifning å inventarierna, i stadskamrerarens längd med 26 kronor 50 öre och i stadsbyggmästarens längd med 1,016 kronor 69 öre; och beslöt nu drätselkammaren, efter granskning af inventarielängderna och sammandragen, att hos stadsfullmäktige hemställa om bifall till afskrifningarna.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 78.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren i enlighet med vederbörande inventeringsmäns förslag hemställt, att å den under Kammarens vård stående lösa egendom måtte få afskrifvas tillhopa 1,043 kronor 19 öre, däraf 26 kronor 50 öre å de i den af stadskamreraren förda längden upptagna inventarier samt 1,016 kronor 69 öre å inventarierna i den af stadsbyggmästaren förda längden, hvaröfver Beredningsutskottet uppå remiss nu hade att yttra sig; Och som Utskottet icke hade något att erinra mot de föreslagna afskrifningarne, beslöt Utskottet hemställa,
att Stadsfullmäktige måtte bifalla Drätselkammarens förevarande framställning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

75. Styrelsens för Vatten- och Gasverken framställning angående afskrifning å stadens under styrelsens vård stående inventarier och materialier.

*Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vatten- och
Gasverksstyrelse den 29 juni 1912.*

s. d. § 2. Sedan vederbörande inventeringsmän hit överlämnat inventarielängder för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken jämte förslag till avskrivningar, blevo dessa handlingar nu av Styrelsen granskade och skulle med tillstyrkande av de föreslagna avskrivningarna till Stadsfullmäktige överlämnas.

Ur protokollet:

JOHN RUNDGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Efter verkställd inventering af Karlstads Vattenverks inventarier och materialier för år 1911 få undertecknade härmed föreslå till afskrifning följande:

Inventarier Kr. 157: 50.

samt intyga, att närslutne inventarielängd öfverensstämmer med inventeringen, som verkställdes under Januari månad detta år.

Karlstad den 20 Juni 1912.

ERNST HJ. RYDAHL.

A. R. SÖDERGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Efter verkställd inventering af Karlstads Gasverks inventarier och materialier för år 1911 få undertecknade härmed föreslå till afskrifning följande:

Inventarier Kr. 334: 75
 Materialier » 329: 58 664: 33

samt intyga att närslutne inventarielängd öfverensstämmer med inventeringen, som verkställdes under Januari månad detta år.

Karlstad den 20 Juni 1912.

ERNST HJ. RYDAHL.

A. R. SÖDERGREN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Efter verkställd inventering af Karlstads Elektricitetsverks inventarier och materialier för år 1911 få undertecknade härmed föreslå till afskrifning följande:

Inventarier Kr. 276: 75

samt intyga, att närslutne inventarielängd öfverensstämmer med inventeringen, som verkställdes under Januari månad detta år.

Karlstad den 20 Juni 1912.

ERNST HJ. RYDAHL.

A. R. SÖDERGREN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 79.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Vatten- och Gasverken i enlighet med vederbörande inventeringsmäns förslag gjorda framställning, att Stadsfullmäktige måtte medgifva afskrifning å vattenverkets inventarier till ett belopp af 157 kronor 50 öre, å gasverkets inventarier och materialier till ett belopp af tillhoppa 664 kronor 33 öre samt å elektricitetsverkets inventarier till ett belopp af 276 kronor 75 öre; Och beslöt Utskottet, som ej fann anledning till erinran mot de begärda afskrifningarne, hemställa,

att Styrelsens för Vatten- och Gasverken förevarande framställning måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

76. Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning angående fördelningen å de olika delegationerna af stadsingenjörens lön.

Utdrag ur protokollet hållet hos Karlstads Vattenlednings- och Belysningsstyrelse den 5 augusti 1912.

§ 10.

Rörande fördelningen på de olika delegationerna af Stadsingenjörens lön, ville Styrelsen på anförda skäl föreslå, att beloppet 6,000: — kronor, måtte på följande sätt utgå, nämligen från Drätselkammaren med 1,000: — kronor, från Hamnstyrelsen med 1,500: — kronor, från Vattenverket med 2,000: — kronor samt från Gasverket med 1,500 kronor.

Justerades.

Ur protokollet:

JOHN RUNDGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hamnstyrelsen i Karlstad den 21 Augusti 1912.

§ 59.

På remiss hade Hamnstyrelsen att avgiva yttrande över ett av Vattenlednings- och Belysningsstyrelsen uppgjort förslag till fördelning på de olika delegationerna af stadsingenjörens lön, enligt vilket förslag lönen, 6,000 kr., skulle fördelas sålunda: Drätselverket 1,000 kr., Hamnen 1,500 kr., Vattenverket 2,000 kr. och Gasverket 1,500 kr.

Då de åligganden, som tillkomme stadsingenjören såsom hamningenjör, icke undergått någon som helst förändring, så ansåg hamnstyrelsen det saknas anledning att öka hamnens bidrag från 1,000 till 1,500 kr. Skulle emellertid en ökning med nödvändighet påkallas, ansåg styrelsen den under inga förhållanden böra sättas högre än vad kommittén för omorganisation av den tekniska ledningen av stadens arbeten i sitt till stadsfullmäktige ingivna utlåtande den 9 April 1910 föreslagit, eller 200 kr.

In fidem :
IWAR OLSSON.

Utdrag ur protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 augusti 1912.

§ 2.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges vice ordförande hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver ett af vattenlednings- och belysningsstyrelsen uppgjort förslag till fördelning på de olika delegationerna af stadsingenjörens lön. Styrelsen hade föreslagit, att lönen, 6,000 kronor, skulle utgå med 1,000 kronor från drätselkammaren, 1,500 kronor från hamnstyrelsen, 2,000 kronor från vattenverket och 1,500 kronor från gasverket.

Hamnstyrelsen, som uppå remiss afgifvit yttrande i ärendet, ansåg, att det saknades anledning att öka hamnens bidrag från 1,000 till 1,500 kronor, men att, om en ökning påkallades, denna under inga förhållanden borde sättas högre än 200 kronor.

Drätselkammaren tog ärendet i öfvervägande och fann intet att invända emot att 1,000 kronor utginge från drätselkammaren, men i saknad af de skäl, hvarpå

vattenlednings- och belysningsstyrelsen grundat sitt förslag, fann drätselkammaren sig icke kunna yttra sig om fördelningen i öfrigt.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 80.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning angående fördelningen å de olika delegationerna af stadsingenjörens län, uti hvilket ärende Hamnstyrelsen och Drätselkammaren afgifvit infordrade yttranden.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet, med hänsyn till hvad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren i ärendet anført, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att Stadsingenjörens lön skall utgå från Drätselkammaren med 1,000 kronor, från Hamnstyrelsen med 1,200 kronor, från Vattenverket med 2,000 kronor och från Gasverket med 1,800 kronor.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

77. Saluhallsstyrelsens framställning angående vidtagande af åtgärder för åstadkommande af en ny tågförbindelse mellan Kil och Karlstad.

Klingerud per Skåre den $\frac{1}{8}$ 1912.

Till Stadsfullmäktiges Ordförande

H. Herr Rektor Axel Dahlman, Karlstad.

Som undertecknad jemte ett fyratiotal landtbrukare i vestra delen af Grafva församling har hos Kungl. Jernvägsstyrelsen petitionerat om att få en hållplats till stånd mellan Kil—Skåre i närheten af Hynboholms egendom, och som synes

af Kungl. Styrelsens åtgörande i frågan, kommer det nog att bli verklighet nu i höst. Vi skulle där kunna få aflemna våra landtmannaprodukter dagl. såsom artiklen mjölk m. fl. produkter, som nu får transporteras på landsvägen till staden och som dock ej är att rekommendera, men nu är förhållandet hvad tågordningen beträffar å denna linie, att det första tåget vesterifrån kommer till staden först kl. 10,⁵ f. m., och det är försent, dels för mjölkkonsumenterna att få varan så sent på dagen och dels torgföring utaf andra produkter. Nu tänkte vi att Herrar Stadsfullmäktige skulle härutinnan vara oss till en god hjälp med att hos Kungl. Jernvägsstyrelsen begära att få ett tåg fr. o. m. den 1 Oktober, d. år tillstånd att utgå från Kil dagligen kl. 7,²⁰ f. m. med ankomst till Karlstad kl. 7,⁵⁰ f. m., tåget behöfde ej bestå utaf mer än en personvagn samt en godsinka, antagligen kunde vexelloket i Kil användas härtill, och gå kopplat tillbaka i det tåg som går från Karlstad kl. 8,³⁰ f. m. Jag anhåller att Herrar Stadsfullmäktige tager denna fråga under behandling, enär det bör ju ligga i Herrar Fullmäktiges intresse att ju mera af lifsförnödenheter, som kan tillföras staden, desto bättre för samhället, äfven har det berättats mig, att Kristinehamn har ett dylikt mjölk-tåg, som utgår till Väse för hvarje morgon och åter till staden, och då kan det väl ej anses för mycket begärdt, om äfven Karlstad vill hafva ett dylikt tåg.

Högaktningsfullt
GUSTAF LARSSON,
Nämndeman.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Uppå remiss från Stadsfullmäktiges Herr Ordförande hade Saluhallsstyrelsen att afgifva yttrande angående en af Nämndemannen Gustaf Larsson i Klingerud gjord framställning om, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Jernvägsstyrelsen begära inrättandet af ett tåg å sträckan Kil—Karlstad med afgang från Kil kl. 7,²⁰ f. m.

Ifrågavarande tågförbindelse skulle hafva till hufvudsaklig uppgift att förmedla införandet till staden från Kil och Skåre samt den eventuella anhaltsstationen vid Hynboholm af lifsförnödenheter, hufvudsakligen mjölk.

Styrelsen vill först framhålla, att från ifrågavarande trakter afsevärda mängder lifsförnödenheter tillföras Karlstad, och att det kan anses som en brist, att icke tidigare tågförbindelser än de nuvarande från detta håll finnas.

Om den projekterade anhalten vid Hynboholm kommer till stånd, skulle en tidig tågförbindelse på denna linie för lifsmedelstillförseln få ännu större bety-

delse. Från egendomarne i denna del af Grafva socken måste nu afsevärda kvantiteter mjölk och andra lifsförnödenheter pr landsvägsskjuts sändas till Karlstad.

Enligt hvad Styrelsen inhämtat kan den mjölkkvantitet, som komme att sändas med ifrågavarande tåg f. n. beräknas till omkring 3,000 liter dagligen. Men komme tåglägenheten till stånd, skulle nog kvantiteten snart ökas. En hel del mindre gårdar, som nu i brist på lämplig kommunikation ej sända någon mjölk hit, komma nämligen helt säkert att börja därmed. Likaså kan man nog påräkna, att en del egendomar i närheten af Kils station blefve mjölkleverantörer till Karlstad.

Äfven för hitförandet af andra lifsmedel och landtmannaprodukter samt för torgbesökare skulle ifrågavarande tågförbindelse naturligtvis blifva af stor betydelse.

Förutom den stora lättnad, som omskrifne tågförbindelse skulle medföra för landtbefolkningen och den ökade tillförseln af lifsförnödenheter, som därigenom kan väntas, bör framhållas den hygieniska betydelsen af att för matvarutransporterna användes den snabba tågförbindelsen i stället för milslånga landsvägsskjutsar i ur och skur. Särskildt gäller detta mjölk sommartid.

På grund af hvad sålunda anförts får Saluhallsstyrelsen uttala sin anslutning till ifrågavarande framställning samt vördsamt tillstyrka, att Herrar Stadsfullmäktige snarast ville vidtaga åtgärder för förslagets realiserande.

Karlstad den 31 Augusti 1912.

För Karlstads Saluhallsstyrelse:

HUGO BERG.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 81.

Med föranledande af en från Nämndemannen Gustaf Larsson i Klingerud, Skåre, till Stadsfullmäktiges Herr Ordförande inkommen skrivelse, däri framhållits önskvärheten af att Stadsfullmäktige hos Kungl. Järnvägsstyrelsen hemställde om inrättande af ett tåg från Kil till Karlstad med afgang från Kil kl. 7,30 f. m. för införande till staden från Kil och Skåre samt en eventuell anhaltsstation vid Hynboholm af lifsförnödenheter, hufvudsakligen mjölk, hade Saluhallsstyrelsen, till hvilken berörda skrivelse öfverlämnats, uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning, under framhållande af de stora fördelar för staden, som en dylik tågförbindelse skulle medföra, tillstyrkt Stadsfullmäktige att snarast vidtaga åtgärder för det sålunda framställda förslagets realiserande.

Uppå remiss hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva yttrande, och beslöt Utskottet, med hänsyn till hvad uti ofvannämnda skrivelse äfvensom i Saluhallsstyrelsens framställning anförts, att hos Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att till Kungl. Järnvägsstyrelsen ingå med framställning om anordnande snarast möjligt af ett tåg från Kil till Karlstad för transport af lifsförnödenheter med afgång från Kil hvarje dag efter klockan 7 f. m. samt ankomst till Karlstad senast klockan 8 f. m.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

78. Herr A. Dahlmans motion angående vidtagande af särskilda åtgärder för att söka befordra frågan om införlifvande med staden af viss del af Karlstads landsförsamling till en för staden lycklig utgång.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Den 23 December 1907 beslöto Stadsfullmäktige ingå med underdånig framställning, att hemmanen Sandbäcken, Sanna och Våxnäs måtte öfverflyttas från landsförsamlingen och i judiciellt, administrativt, ecklesiastiskt samt kommunalt hänseende förläggas under Karlstads stad. Detta ärende har icke, oaktadt så lång tid förflutit sedan dess, blifvit af Kungl. Maj:t afgjort, men det lär nu närma sig sitt afgörande.

Som det är synnerligen angeläget, att denna för staden viktiga fråga måtte afgöras redan inom detta års slut och att Kungl. Maj:ts beslut måtte gå i en för staden gynnsam riktning, får jag härmed föreslå, att Stadsfullmäktige ville, i likhet med hvad som uppgifves hafva skett från landsförsamlingens sida, utse en deputation med uppdrag att å stadens vägnar uppvakta vederbörande myndigheter i hufvudstaden och söka befordra ärendet till en för staden lycklig utgång.

Karlstad den 4 September 1912.

AXEL DAHLMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 September 1912.*

§ 82.

Under erinran om vigten af, att frågan om införlifvande med staden af hemmanen Sandbäcken, Sanna och Våxnäs i Karlstads landsförsamling om möjligt blefve före innevarande års utgång slutligen afgjord samt att Kungl. Maj:ts beslut i frågan ginge i en för staden gynnsam riktning, hade Herr A. Dahlman uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hemställt, att Stadsfullmäktige ville utse en deputation med uppdrag att å stadens vägnar uppvakta vederbörande myndigheter i hufvudstaden och söka befordra ärendet till en för staden lycklig utgång.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att häröfver afgifva yttrande, instämde till alla delar uti hvad motionären anförde och hemställde fördenskull,

att Herr A. Dahlmans förevarande motion måtte af Stadsfullmäktige bifallas;

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att deputationen skulle bestå af tre personer, samt

att Stadsfullmäktige måtte till medlemmar af deputationen utse Herrar Borgmästaren K. J. Lindholm, Rektorn A. Dahlman och Lektorn V. Vendel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 17 Oktober.

N:o 9.

79. Beredningsutskottets förslag till val af ombud för Stadsfullmäktige vid innevarande års mantalsskrifningar.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.

§ 84.

Beredningsutskottet, som hade att afgifva förslag till val af ombud för Stadsfullmäktige vid mantalsskrifningsförrättningen här i staden innevarande år, beslöt att till dylikt ombud föreslå Poliskonstapeln Thure Fridén.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

80. Beredningsutskottets förslag till val af gode män för granskning af förmyndareräkningar.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.

§ 85.

Som det enligt lagen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyn-digs egendom den 18 april 1884 åläge Stadsfullmäktige att före oktober månads

utgång innevarande år utse gode män för granskning af förmyndareräkningar för en tid af fyra år från och med den 1 Januari 1913, så beslöt nu Beredningsutskottet bemställa att val af dylika gode män, till samma antal som förut, måtte af Stadsfullmäktige förrättas vid Fullmäktiges sammanträde den 17 i denna månad samt att till gode män därvid måtte utses:

Herr Kamreraren J. Mæchel;

„ Konsistorienotarien Gustaf Braunerhjelm och

„ Majoren H. Hammar.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

81. Återremitterade ärendet angående löneförhöjning åt exekutionsvaktmästarne här i staden.

(Se Serien B. 1911, N:o 11: § 174).

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Genom beslut den 21 december 1911 hafva Stadsfullmäktige anmodat Magistraten att verkställa utredning, om och i hvad mån exekutionsvaktmästarne här i staden kunde tillerkännas högre indrifningsafgifter än de nu utgående, och med ledning häraf upprätta nytt förslag till deras aflöningsförmåner att utgå dels i kontant lön, dels i indrifningsafgifter.

Det material Magistraten med anledning häraf införskaffat och som föreligger i bilagda handlingar, utvisar, att de af exekutionsvaktmästaren K. J. Berg uppgifna indrifningsprovisioner, som lagts till grund för Magistratens ursprungliga framställning i ämnet, äro i högst väsentlig mån lägre än de belopp, som i sådant afseende borde tillfallit honom, om de blifvit ordentligen erlagda.

Så borde han hafva i indrifningsprovisioner bekommit åren 1909 och 1910 Kr. 1,212:77 och 1,278:66, men säger sig endast hafva fått Kr. 510 — respektive 460.

Under antagande, att dessa uppgifter äro riktiga (Magistraten kan icke kontrollera dem, men Stadsfogden säger sig icke betvifla dem) är det naturligt, att en ganska stor tvekan uppstår, om vad som bör föreslås.

Å ena sidan vill det synas föga önskvärdt att låta en större del af löneinkomsterna utgöras af så oberäkneliga sportler, som indrifningsprovisionerna här

visat sig vara. Å andra sidan måste man ju antaga, att rätten till viss andel af indrifna medel skall utgöra en sporre till nit i tjänsten.

Magistraten har låtit anställa undersökning, i vad mån stämmoböterna inflöto, på den tid de icke tillkommo exekutionsvaktmästarne utan stadskassan och har därvid befunnits, att för 1902 (det år, som undersökts) stämmoböterna influtit i alla de fall, där skatten helt blifvit erlagd, och att beloppet icke erlagda stämmoböter varit föga afsevärdt.

Har förhållandet i detta afseende sedermera blifvit så mycket sämre, får väl detta antagas bero på de af exekutionsvaktmästaren Berg i hans afgifna förklaring anförda orsändigheter i förening möjligen med det förhållande, att, sedan stämmoböterna icke tillkomma staden, de icke föras i restlängd och sålunda ej från stadskamrerarekontoret införas å debetsedeln.

Hvad som först bör göras, synes Magistraten vara att åstadkomma rättelse i nu omförmälda hänseende, så att stämmoböterna verkligen komma att inflyta. Detta torde endast kunna förverkligas genom återgång till förutvarande system, att de tillfalla stadskassan, upptages i restlängd och af stadskamrern införas å restdebetsedlarna. I alla händelser vinner man härmed säker kontroll öfver, i hvad mån sagda stämmoböter inflyta eller icke.

Därefter uppstår frågan om den provision stadskassan bör till exekutionsvaktmästarne utgifva för genom dem indrifna kommunalutskylder.

Att sådan provision bör utgå, synes Magistraten gifvet, då större nit vid indrifningen ju däraf borde vara att vänta, än om provisionen saknas.

Huruvida provisionen åter bör sättas högre än den nu utgående är en annan fråga.

I sin första framställning föreslog Magistraten en begynnelselön af 1500 kronor och beräknade provisioner till 400—500 kronor, summa inkomst 1,900—2,000 kronor. Om provisionerna i sin helhet influtit åren 1909, 1910 och 1911, skulle med ofvannämnda lön exekutionsvaktmästarnes inkomster vida öfverstigit de beräknade.

Nu är ju, såsom stadsfogden anmärker, det kanske icke fullt lämpligt att taga nämnda tre år såsom normala.

Restlängden för innevarande års första uppboordsstämma visar såsom resterande kommunalutskylder Kr. 86,871:16 mot för samma stämma 1911 Kr. 92,704:30, 1910 Kr. 100,331:38 och 1909 Kr. 82,390:08. Årets restlängd går sålunda under medeltalet för de tre föregående åren och törhända är det möjligt att sänka beräkningen af indrifna kommunalutskylder ännu något under hvad som anges af berörda proportioner, exempelvis till Kr. 48,000.

Om man nu antar, att staden lämnar exekutionsvaktmästarne tre procents provision härå med Kr. 1,440: —
 att öfriga indrifningsafgifter gå till « 400: —
 och arvoden enligt dagbok i utsökningsmål gå till « 200: —
 eller sammanlagda sportler Kr. 2,040: —
 skulle med en kontant lön af Kr. 1,200, såsom stadsfogden numera föreslår, exekutionsvaktmästarnes begyunelseinkomst uppgå till Kr. 2,220.

Häri genom skulle sålunda det inom Stadsfullmäktige uttalade önskemålet vara vunnet, att högre provision blefve exekutionsvaktmästarne tillerkänd, väl icke på papperet, men i verkligheten.

Törhända bör i afseende å denna provision likasom med hänsyn till indrifningsafgifter i öfrigt det förbehållas, att exekutionsvaktmästarne äro underkastade proportionell fördelning däraf, äfven i händelse deras antal ökas.

Magistraten vill sålunda med hänsyn till den förebrakta utredningen föreslå den ändring i sin ursprungliga framställning:

att exekutionsvaktmästarnes begynnelselön bestämmes till Kr. 1,200 för dem hvardera med rätt *dels* att sig emellan lika fördela indrifningsafgifter för kronoutskylder och prästlönededel i staden samt för handräckningsärenden från andra orter, *dels* att såsom tjänstgöringspenningar af stadskassan bekomma till lika fördelning tre procents provision på genom dem indrifna och levererade kommunalutskylder till staden;

att ofvannämnda lön må utgå från och med don 1 Januari 1912, men de ändrade bestämmelserna om provision å indrifna kommunalutskylder först från det Stadsfullmäktiges beslut i ärendet fattats; samt

att samma bestämmelser förklaras skola gälla, äfven om Stadsfullmäktige framdeles besluta ökning af exekutionsvaktmästarnes antal.

Karlstads rådhus den 13 Maj 1912.

På Magistratens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Till Magistraten i Karlstad.

Sedan Magistraten, — med öfverlemnande af handlingarne angående af stadens 2:ne exekutionsvaktmästare gjord ansökning om förbättrade aflöningsförmåner, — genom remiss den 17 sistlidne Januari anmodat undertecknad att till Magistraten inkomma *dels* med upplysning, till hvilket belopp restlängderna å kommunalutskylder till Karlstads stad för hvart och ett af de tio sista åren uppgått och

huru mycket däraf för hvarje af dessa år genom exekutionsvaktmästarne indrivits, dels ock med det förslag, som kunde förmedlas af stadsfullmäktiges beslut i ärendet den 21 December 1911, får jag, med remisshandlingarnes återställande, härjemte vördsamt öfverlemnna en af mig utarbetad tablå, innefattande de äskade upplysningarne, och framgår af denna tablå, att totalsumman af restlängderna för tioårsperioden 1902—1911 belöper sig till 668,749 Kronor 76 öre och att därå genom exekutionsvaktmästarne indrivits tillhopa 336,156 Kronor 76 öre, eller i medeltal pr år 33,615 Kronor 67 öre.

Rörande Stadsfullmäktiges i protokollet för den 21 sistlidne December hos Magistraten gjorda hemställan, huruvida icke exekutionsvaktmästarne kunde tillerkännas högre indrivningsavgifter än de nu utgående, vill jag anmärka, att indrivningsavgifterna, hvilka uteslutande drabba den restskyldige, äro genom lag bestämda och sålunda icke kunna godtyckligt höjas. — Däremot torde vara lämpligt, att exekutionsvaktmästarne tillförsäkras viss, från staden utgående *provision* å indrifna kommunalutskylder och att exekutionsvaktmästarnes aflöning uppdelas i fast lön och i nyss angifven provision, men då det synes mig mindre välbetänt att i allt för stor utsträckning hänvisa exekutionsvaktmästarne till *sportler*, torde deras fasta lön icke böra sättas lägre än 1,200 Kronor pr år till dem hvardera.

Enligt hvad jag ofvan framhållit, utgör beloppet af genom exekutionsvaktmästarne indrifna kommunalutskylder för de tio sista åren i *medeltal* 33,615 Kronor 67 öre, och anser jag, att om den fasta lönen bestämmes till 1,200 Kronor, en provision af två procent bör exekutionsvaktmästarne tillerkännas å genom dem indrifna kommunalutskylder, i hvilket fall exekutionsvaktmästarne komme i åtnjutande af godtgörelse för minskning till 1,200 Kronor af ursprungligen begärda fasta lönen Kronor 1,500. Med en sådan anordning hafva exekutionsvaktmästarne, hvilka jag hört i saken, förklarar sig nöjda, men därvid dock uttalat den önskan, att det måtte varda fastslaget, att nyssnämnda 1,200 Kronor skola utgöra *lön* samt provisionen, stämmoböter och indrivningsavgifter *tjenstgöringspenningar*, —

Då jag fortfarande anser, att exekutionsvaktmästarnes begäran att få vid ålderstilläggens beräknande tillgodogöra sig den tid, de innehaft ordinarie tjänst vid poliskåren, icke är obillig, alldenstund det väl från stadens synpunkt torde vara likgiltigt, *hvilket slag* af arbete — polismannens eller skatteindrivarens — sökandena utfört, blott arbetet skett i *stadens tjänst*, vidhåller jag min tillstyrkan till ansökningen härutinnan.

I anslutning till hvad jag sålunda anfört, får jag härigenom framställa följande förslag:

att de båda exekutionsvaktmästarnes kontanta lön af staden höjes från nu varande 1,000 Kronor till 1,200 Kronor för hvardera, med rätt för dem icke blott att likasom nu sig emellan lika fördela stämmoböter för genom dem indrifna

rier kommit, och de af exekutionsvaktmästaren Berg angifna beloppen, har jag rörande detta förhållande från Berg infordrat förklaring, en förklaring, den jag härhos bilägger.

Af berörda förklaring, hvars riktighet jag icke har anledning betvifla, framgår, att indrifningsavgiften å de af exekutionsvaktmästarne till Stadsfogden inlevererade skattemedlen af flere orsaker och i stor utsträckning gått för skatteindrifvaren förlorade. — En aflöningsform, som visat sig så osäker, synes mig ingalunda lämplig, utan bör en ändring därutinnan komma till stånd, och har jag tänkt mig, att missförhållandet kunde afhjelpas därigenom, att staden garanterar exekutionsvaktmästarne, utom fast lön, viss provision å af dem indrifna och till stadskassan levererade kommunalutskylder, hvaremot stämmoböterna skulle, på sätt förr skett, i restlängden uppföras och till staden redovisas i sammanhang med restlängdens utskyldsbelopp.

Af den vid handlingarne fogade tablån öfver kommunalutskylder, som under 10-årsperioden 1902—1911 genom exekutionsvaktmästarne uttagits, inhemtas, att under hvarterdera af åren 1909, 1910 och 1911 influtit högst betydligt mera än något af de föregående åren, beroende därpå, att restlängderna för nyssnämnda år varit exceptionellt stora; detta sannolikt till väsentlig del en följd af 1909 års storstrejk. — Då det emellertid torde vara antagligt, att restlängderna hädanefter blifva mindre och så småningom återkomma inom ramen af det normala, kan resultatet af skatteindrifningen för åren 1909, 1910 och 1911 icke läggas till grund för en beräkning af den provision, som bör exekutionsvaktmästarne tillkomma, utan torde för sådan beräkning lämpligen böra läggas medeltalet för sista sex-årsperioden, ett medeltal, som belöper sig till 42,618 Kronor 81 öre.

På grund af hvad jag sålunda anfört, och under åberopande i tillämpliga delar af mitt i ärendet den 16 sistlidne Februari gjorda uttalande, får jag härigenom framställa följande förslag:

att de båda exekutionsvaktmästarnes kontanta lön af staden höjes från nu varande 1,000 Kronor till 1,200 Kronor för hvardera, med rätt för dem att, likasom nu, sig emellan lika fördela indrifningsavgifter för genom dem uttagna kronoutskylder och prestlönemedel i staden samt för handräckningsärenden från andra orter;

att exekutionsvaktmästarne af staden tilldelas tre procent af genom dem uttagna och till staden levererade kommunalutskylder;

att dessa aflöningsförmåner, som skulle få tillgodonjutas från och med den 1 Januari 1913, på det sättet uppdelas, att 1,200 Kronor skola utgöra lön, hvaremot provisionen och indrifningsavgifterna skola utgöra tjänstgöringspenningar;

att exekutionsvaktmästarne under år 1912 — öfvergångsåret — må åtnjuta fast lön af 1,500 Kronor och dessutom erhålla stadgade indrifningsavgifter samt de

stämmoböter, som för obetalda kommunalutskylder till staden kunna hos de restskyldige utbekommas; samt att dem tillerkännas tre ålderstillägg å 150 Kronor hvardera efter respektive 3, 6 och 9 års tjenstgöring från tiden för vunnen ordinarie anställning i stadens tjenst, äfvensom årligen från 1912 års början 50 Kronor hvardera såsom slitningsersättning för velociped jemte fri telefon;

allt under vilkor att de ej innehafva annan befattning eller drifva någon som helst affärsverksamhet samt att de för omhänderhafvande medel ställa den säkerhet, som af Stadsfogden kräfvdes.

Karlstads Stadsfogdekontor den 22 April 1912.

A. F. LINDH.

Sammandrag
af Exekutionsvaktmästarnes i Karlstad extra inkomster af tjensten
under nedannämnda år.

År	Exekutionsvaktmästarnes namn.	Stämmoböter å kommunalutskylder till Karlstads stad.	Indrättningsafgifter å Kronoutskylder i Karlstad.	Indrättningsafgifter för handräckningsärenden från andra orter.	Arvodet enligt Dagbok i utsköningssäll.	Summa
1908	A. Höglind	373 22	—	139 80	96	609 02
	Aug. Söderqvist	325 22	100 86	28 47	—	454 55
	Julius Forsberg	464 42	107 41	131 43	96	799 26
1909	K. J. Berg	930 35	161 66	120 36	86	1,298 37
	Julius Forsberg	869 83	171 47	114 09	86	1,241 39
	Aug. Söderqvist	—	—	6 33	—	6 33
1910	K. J. Berg	897 38	193 36	187 92	160	1,438 66
	Julius Forsberg	692 68	165 55	122 82	160	1,141 05
1911	Julius Forsberg	—	—	27 75	63 50	91 25
	K. J. Berg	1,057 51	151 55	178 47	184	1,571 53
	G. Wallentin	714 08	136 55	104 82	120 50	1,075 95

Härvid får jag emellertid beträffande stämmoböterna å kommunalutskylder anmärka, att här ofvan angifna belopp beräknats efter *totalsumman* af de — dels genom Exekutionsvaktmästarna och dels direkt från en del skattskyldige — till

Stadsfogden influatna kommunalutskylderna, men då i ganska många fall, där likviden skett direkt hos Stadsfogden, den skattskyldige underlåtit betala stämmoböter, hafva Exekutionsvaktmästarnes inkomst af stämmoböter i verkligheten icke varit så stor, som ofvan angifvits, ehuru jag rörande på sådant sätt förlorade stämmoböter icke kan uppgifva någon summa, alldenstund jag i det afseendet icke ansett mig behöfva föra några anteckningar. Jag har nemligen förfarit på det sättet, att till mig influatna stämmoböter af mig förvarats i en särskild låda, och så snart den restlängd stämmoböterna afsett, redovisats, har jag till Exekutionsvaktmästarne utan kvitto utlemnadt de hit inbetalda stämmoböterna.

Karlstads Stadsfogdekontor den 16 Mars 1912.

A. F. LINDH.

Till Herr Stadsfogden i Karlstad.

Af herr Stadsfogden anmodad att afgifva förklaring öfver den skilnad, som förefinnes emellan beloppet å den uppgift, som jag förlidet år öfverlämnadt till herr Stadsfogden och det belopp hvartill herr Stadsfogden kommit genom företagen uträkning rörande exekutionsvaktmästarnes inkomster af indrifningsavgifter vill jag här nedan anföra följande:

Riktigheten af den af mig lämnade uppgiften öfver mina inkomster af indrifningsavgifter vidhålls och utgöres beloppet af det jag fått räkna mig tillgodo — möjligen ej hvad jag bort få — enligt den till Drätselkammaren af herr Stadsfogden redovisade summan, hvilken herr Stadsfogden lagt till grund för beräkningen. Mina och herr Stadsfogdens slutsummor kunna ej gärna öfverensstämma. enär indrifningsavgiften i regel icke inflyter å alla indrifna utskyldsbelopp. Det är nämligen många, som helt enkelt vägra att betala indrifningsavgiften, hvilken i de flesta dylika fall ej heller kan uttagas, då ifrågavarande personer vanligtvis saknar tillgång. Andra återigen, som flyttat till andra orter, insända mestadels sina utskyldsbelopp utan indrifningsavgift och det händer årligen att från konkursbo utkvitteras större belopp utan att därå erlägges indrifningsavgift. På samma sätt är äfven förhållandet med en stor del af de utskyldsbelopp, som uppbäres af vice värdar, för fastigheter, hvars ägare äro bosatta å annan ort; för hvilka i regel större belopp, jag utan åller med minskade indrifningsavgifter uttagit, hvilket skett för att förhindra att utskylderna, som ju annars måst ske, handräckningsvis uttagits i den ort där husägaren har sitt hemvist, hvilka belopp då kommit staden tillgodo först ett år senare än som under förevarande förhållande varit fallet. Jag har till och med många gånger på begäran af personer, bosatta å annan ort, bekostat porto och tillställt dem deras debetsedlar, hvarest de till mig insändt

utskyldsbeloppet utan indrifningsavgift, hvilket endast för mig helt naturligt blifvit förlust. Detta mitt nit för stadens bästa synes nu, alldenstund jag icke kan uppgifva summorna, hvilka varit rätt betydliga, att räknas till min nackdel, och sålunda skada exekutionsvaktmästarnes sak vid en blifvande lönereglering om den redovisade utskyldssumman skall läggas till grund för beräkningen af inkomsten af indrifningsavgifterna.

Hvad jag sålunda anført med mycket mera gör, att man icke kan beräkna mer än på sin höjd två tredjedelar af hvad som bort inflyta. Detta vill jag med ett exempel belysa från år 1909 — detta emedan jag blott för sagda år har säkra anteckningar å de belopp, som exekutionsvaktmästarna af herr Stadsfogden fått mottaga. Nämnda år inflöt till herr Stadsfogden från olika personer 11,288 kr. 47 öre. Indrifningsavgiften härför skulle utgöra 338 kr. 64 öre, men inflöt endast ett belopp af 225 kr. eller jämt två tredjedelar af hvad som bort inflyta. Då förhållandena, hvad angår till exekutionsvaktmästarna influtna indrifningsavgifter är ungefär enahanda, torde den af herr Stadsfogden beräknade inkomsten af indrifningsavgifterna, enligt mitt förmenande, böra sänkas till 866 kr. men härifrån skall afgå ett belopp af 131 kr., som jag måst utbetala för hjälp med indrifning af prestlönedel och i ersättning till vittnen vid utmättningsförrättningar. Den inkomst jag haft för delgifning af underrättelser och såsom vittne vid herr Stadsfogdens tjänsteförrättningar, hvilken inkomst af herr Stadsfogden beräknats till 86 kr. för år 1909 har jag däremot icke upptagit af det skäl, att jag ansett det bero på herr Stadsfogdens godtycke, huruvida han vill till dessa sysslor använda exekutionsvaktmästarna eller annan person, hvarför jag ansett denna inkomst jämförlig med den polisen åtnjuter för delgifning af stämningar och den sundhetstillsyningsmännen erhålla för decinfektioner, hvilka inkomster mig veterligen icke beräknats vid bestämmandet af löner för dessa funktionärer; och har jag ansett mig destomera berättigad hysa denna tanke som stadsfiskalen, då han haft förordnande för herr Stadsfogden alltid till sådana sysslor användt polisen. Frånräknas dessa 131 kr. + 86 kr. eller tillhoppa 217 kr. så återstår endast 649 kr. Skilnaden mellan detta belopp och det af mig uppgifna kan jag däremot icke förklara, utan torde detsamma i hufvudsak bero på felräkning vid växling och dylikt; dock lär något utbetalts för erhållande af nödiga upplysningar om personer vid fabrikerna, hvilket en och annan gång är nödvändigt, samt möjligen att indrifningsavgiften influtit i ännu mindre mån än hvad jag beräknat. Då förhållandena varit enahanda för år 1910, blott med den skilnaden att det indrifna beloppet varit mindre och utgifterna för hjälp varit större så har jag med detta velat understryka att de af mig förut lämnade uppgifterna om min inkomst af indrifningsavgifter varit riktiga och beloppen de, som jag fått räkna mig tillgodo.

Karlstad den 21 mars 1912.

K. J. BERG,
exekutionsvaktmästare.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 28 maj 1912.*

§ 11.

Vid behandling af magistratens framställning om löneförhöjning åt exekutionsvaktmästarna här i staden hade stadsfullmäktige vid sammanträde den 21 december 1911 beslutat anmoda magistraten att verkställa utredning, om och i hvad mån exekutionsvaktmästarna kunde tillerkännas högre indrifningsavgifter än de nu utgående, samt med ledning häraf upprätta nytt förslag till deras aflöningsförmåner att utgå dels i kontant lön och dels i indrifningsavgifter, och skulle det förslag i frågan, som komme att af magistraten utarbetas, öfverlämnas till drätselkammaren, som hade att däröfver afgifva yttrande. Med anledning däraf hade nu till drätselkammaren inkommit det af magistraten sålunda utarbetade förslaget

Af den utredning magistraten låtit i frågan verkställa hade det visat sig, att de af exekutionsvaktmästaren K. J. Berg uppgifna indrifningsprovisioner, som lagts till grund för magistratens ursprungliga framställning, voro i högst väsentlig mån lägre än de belopp, som borde tillfallit honom, om de blifvit ordentligen erlagda. För att åstadkomma rättelse i detta hänseende, så att stämmoböterna verkligen komme att inflyta, hade magistraten föreslagit återgång till förutvarande system, att stämmoböter tillfalla stadskassan, upptagas i restlängd och af stadskamreraren införas å debetsedlarna. Exekutionsvaktmästarna skulle sedan af stadskassan bekomma tre procents provision å indrifna kommunalutskylder, hvilket skulle beräknas som tjänstgöringspenningar. Den kontanta begynnelselönen hade magistraten föreslagit till 1,200 kronor.

Efter hållen öfverläggning beslöt drätselkammaren till alla delar instämma uti, hvad magistraten anført och föreslagit, hvadan drätselkammaren hemställde, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att exekutionsvaktmästarnas här i staden begynnelselön höjes från nuvarande 1,000 kronor till 1,200 kronor för hvardera, med rätt för dem dels att sig emellan lika fördela indrifningsavgifter för kronoutskylder och prästlönedel i staden samt för handräckningsärenden från andra orter och dels att såsom tjänstgöringspenningar af stadskassan bekomma till lika fördelning tre procents provision på genom dem indrifna och levererade kommunalutskylder till staden;

att dem tillerkännes tre ålderstillägg å 150 kronor hvardera efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring som ordinarie exekutionsvaktmästare äfvensom årligen 50 kronor hvardera såsom slitningsersättning för velociped jämte fri telefon;

allt under villkor, att de ej innehafva annan befattning eller drifva någon som helst affärsverksamhet och att de för omhänderhafvande medel ställa den säkerhet, som af stadsfogden kräfvades;

att ofvannämnda lön må utgå från och med den 1 januari 1912, men de ändrade bestämmelserna om provision å indrifna kommunalutskylder först från det stadsfullmäktiges beslut i ärendet fattats; samt

att samma bestämmelser förklaras skola gälla, äfven om stadsfullmäktige framdeles besluta ökning af exekutionsvaktmästarnas antal.

Som ofvan

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 86.

Sedan Stadsfullmäktige å sammanträde den 21 December 1911 vid behandling af utaf Magistraten väckt förslag om löneförhöjning åt exekutionsvaktmästarne här i staden beslutat öfverlämna handlingarne i ärendet till Magistraten under anhållan, att Magistraten ville verkställa utredning, om och i hvad mån exekutionsvaktmästarne kunde tillerkännas högre indrifningsafgifter än de nu utgående, samt med ledning häraf upprätta nytt förslag till deras aflöningsförmåner att utgå dels i kontant lön och dels i indrifningsafgifter, så hade dylikt förslag nu blifvit af Magistraten uppgjordt och till Stadsfullmäktige öfverlämnadt, och hade Drätselkammaren häröfver afgifvit infordradt yttrande.

Uppå remiss hade nu jämväl Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande.

Det förslag, som af Magistraten nu afgifvits, innefattade hufvudsakligen den ändring i Magistratens föregående förslag, att exekutionsvaktmästarne skulle tillförsäkras att af stadskassan utbekomma till lika fördelning tre procents provision på genom dem indrifna och levererade kommunalutskylder till staden, hvilken provision skulle utgöra tjänstgöringspenningar, samt att lönen skulle bestämmas till 1,200 kronor för år i stället för förut föreslagna 1,500 kronor.

Den sålunda föreslagna bestämmelsen om provisionens utgående ur stadskassan kräfde en återgång till förutvarande system beträffande stämmoböterna, nämligen att dessa skulle tillfalla stadskassan, upptagas i restlängd och af stadskamreraren införas å restdebetsdlarne.

Beträffande ålderstillägg till exekutionsvaktmästarne äfvensom i fråga om indrifningsavgifter för öfriga utskylder samt slitningsersättning för velociped jämte fri telefon hade Magistraten vidhållit sitt förut afgifna förslag.

Drättselkammaren hade i sitt yttrande i ärendet tillstyrkt bifall till Magistratens förslag.

Efter hållen öfverläggning beslöt Beredningsutskottet för sin del till alla delar instämma uti hvad Magistraten och Drättselkammaren sålunda föreslagit hvadan Utskottet hemställde, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att exekutionsvaktmästarnes här i staden begynnelselönen höjes från nuvarande 1,000 kronor till 1,200 kronor för hvardera med rätt för dem dels att sig emellan lika fördela indrifningsavgifter för kronoutskylder och prästlönedel i staden samt för handräckningsärenden från andra orter och dels att såsom tjänstgöringspenningar af stadskassan bekomma till lika fördelning tre procents provision på genom dem indrifna och levererade kommunalutskylder till staden;

att exekutionsvaktmästarne tillerkännas hvardera tre ålderstillägg, hvarje å 150 kronor, efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring som ordinarie exekutionsvaktmästare äfvensom årligen 50 kronor hvardera såsom slitningsersättning för velociped jämte fri telefon,

allt under villkor, att de ej innehafva annan befattning eller drifva någon som helst affärsverksamhet och att de för omhänderhafvande medel ställa den säkerhet som af stadsfogden kräfvades;

att ofvannämnda lön må utgå från och med den 1 januari 1912, men de ändrade bestämmelserna om provision å indrifna kommunalutskylder tillämpas först från det Stadsfullmäktiges beslut i ärendet fattats;

att samma bestämmelser skola gälla, äfven om Stadsfullmäktige besluta ökning af exekutionsvaktmästarnes antal, samt

att stämmoböter för resterande kommunalutskylder skola, från det Stadsfullmäktiges beslut rörande ofvannämnda provision till exekutionsvaktmästarne fattats, tillfalla stadskassan, upptagas i restlängd och införas å restdebetsdelarne.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

82. Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver till Konungens Befallningshafvande i länet ingifna ansökningar om tillstånd till utskänkning af vin och maldrycker.

RESOLUTION.

Inneliggande åtta ansökningar öfverlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande, som inföväntas jämte remisshandlingarna åter.

Karlstads rådhus den 10 September 1912.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Undertecknad, som genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 20 sistlidne januari erhållit tillstånd att tillsvidare under innevarande år i den till hotell inredda delen af huset å tomten N:o 162 i kvarteret Jägaren vid Järnvägs-gatan här i staden (Hotell Drott) utskänka vin och öl till spisande gäster, får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att utöfva enahanda utskänkning i nämnda lokal under en tid af tre år, räknade från och med den 1 januari 1913.

Frejdbetyg för mig bifogas.

Karlstad den 11 juli 1912.

HILMA SARA JOHANNA ÅSTRÖM.

Frejdbetyg.

Att hotellvärdinnan Hilma Sara Johanna Åström, född den 21 januari 1871 (sjuttioett) åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 20 juni år 1912.

(Pastors-Ämbelets stämpel).

FR. NORDVALL.
Komminister.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Underlecknad får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att i mig tillhöriga huset å tomten N:o 65 i kvarteret Freja vid Östra Torggatan här i staden få under en tid af ett år, räknadt från och med den 1 januari 1913, till spisande gäster ulskänka vin och öl.

Frejdbetyg bifogas.

Karlstad den 15 juli 1912.

KAROLINA DÜRING.

Afskrift.

Frejdbetyg.

Att änkefru Karolina Düring, f. Johansson, född den 6 maj år 1848 (fyra-tioåtta) åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län, den 11 juli år 1912.

(Stämpel).

FR. NORDVALL.
V. pastor. Komminister.

Vidimeras:

E. NORÉUS.

CARL NYQUIST.

Afskrift.

På begäran af Fru Carolina Düring hafva vi denna dag uppsagt Alfred Lagerstedt till afflyttning från den af honom förhyrda lokal i huset N:o 65 vid Östra Torggatan här i staden senast den 1 oktober innevarande år, betyga.

Karlstad den 27 mars 1912.

G. MÖLLER.

IVAR BLOMBERG.

Stämmningsmän.

Kostnad 2 kronor, kvitteras.

IVAR BLOMBERG.

Vidimeras:

E. NORÉUS.

G. F. LUNDHOLM.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Med bifogande af frejdbetyg får jag härmed vördsamt anhålla om tillstånd att under en tid af tre år, räknadt från och med den 1 januari 1913, få i gården n:r 32 vid Östra Torggatan här i staden utskänka öl till spisande gäster.

Karlstad den 2 augusti 1912.

SELMA LUNDQVIST.

Frejdbetyg.

Allt fru Selma Lundqvist, född Johansson, i Staden 32, född den 20 januari år 1863 (sextiotre) åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 6 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

CLAES JACOBSSON,
Pastoratsadjunkt.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Härmed får jag vördsamt anhålla om tillstånd att under en treårsperiod, räknadt från och med den $\frac{1}{1}$ 1913, utskänka vin och öl till spisande gäster i frimurareordens hus här i staden.

Frejdbetyg bifogas.

Karlstad den 30 augusti 1912.

KRISTINA MARTIN.

Frejdbetyg.

Allt fru Kristina Martin, född Skarin, född den 28 februari år 1857 (femtiosju) åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 12 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

CLAES JACOBSSON.
Pastoratsadjunkt.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Jämlikt 7 § i Kungl. Förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 juni 1905 får jag vördsamt anhålla om fortsatt tillstånd, att under tre år räknadt från och med den 1 januari 1913 i huset N:o 133 vid Drottninggatan i Karlstad till spisande gäster i förening med mat utskänka öl.

Frejdbetyg bifogas.

Karlstad den 28 augusti 1912.

LOVISA SANDBERG.

Frejdbetyg.

All änkefru Anna Lovisa Sandberg, född Larsson, född den 19 maj år 1849 (fyrtionio) i Karlstads stadsförsamling, åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 22 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

G. JAKOBSSON.
Kyrkoherde.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Härmed får jag med bifogande af frejdbetyg vördsamt anhålla, att i min i huset N:o 16 vid Drottninggatan här i staden bedrifna servering medelst Automat under ett år från den 1 januari 1913 få tillstånd att servera vin samt maltdrycker i förening med från Automaten försåld mat.

Då många resande beklaga sig öfver, att de på Automaten icke få köpa ett glas öl à 10 öre, utan att de samtidigt måste köpa mat för 20 öre och därför nödgas gå till andra serveringsställen, där de utan att köpa mat erhålla hvad de önska, anhåller jag vördsamt för nästkommande år om rättighet i enlighet med hvad Automater i andra landsortsstäder t. ex. Örebro hafva, att till mat för 10 öre få sälja ett glas öl om $\frac{1}{6}$ liter (icke $\frac{1}{5}$ liter).

Då ölförsäljningen på Automaten i år liksom i fjol i medeltal endast går till mellan 30 och 40 halfvor pr dag, kan något missbruk icke gärna ifrågakomma. Om denna min anhållan icke kan beviljas, får jag vördsammast anhålla om vin- och ölrättigheter för 1913 i enlighet med de jag har för 1912.

Karlstad den 27 augusti 1912.

F. A. DAHL.

Frejdbetyg.

Att f. d. kassören Fredrik August Dahl, född den 21 juni år 1833 (trettio-tre), åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 26 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

CLAES JACOBSSON,
Pastoratsadjunkt.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att under en tid af tre kalenderår, räknadt från och med den 1 nästkommande januari, i huset n:r 44 vid Östra Torggatan i Karlstad idka utskänkning af öl.

Karlstad den 20 augusti 1912.

För FÄRJESTADS BRYGGERI AKTIEBOLAG
R. Huss.

Frejdbetyg.

Att kaptenen Reinhold Huss, född den 1 juli år 1858 (femtioåtta), åtnjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 12 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

CLAES JACOBSSON,
Pastoratsadjunkt.

Afskrift.

Att Bryggeriaktiebolaget Färjestads såväl ölstuga som ölafhämtningsställe här i staden alltid skötts på ett ordningsfullt och om god omtanke vittnande sätt, hvarför icke heller från polismyndighetens sida någon som helst anmärkning mot bolaget förekommit, intygas härmed på begäran.

Karlstad i polisintendentsexpeditionen den 22 augusti 1905.

J. P. WENDT.

Rätt afskrifvet intyga:

O. TYRÉN.

ELSA BRYNTESON.

Afskrift.

Härigenom varder till bevis meddeladt, att skötseln af Färjestads Bryggeri Aktiebolags ölstuga, hvilken ölstuga under en lång följd af år varit inrymd i gården N:o 118 vid Östra Torggatan här i staden, slädse ombesörjts på ett synnerligen förtjänstfullt sätt, i följd hvaraf några störande uppträden, såvidt mig är bekant, aldrig å berörda ölstuga ifrågakommit.

Karlstads stadsfiskalskontor den 28 januari 1902.

A. F. LINDH.

Rätt afskrifvet intyga:

O. TYRÉN.

ELSA BRYNTESON.

Härigenom varder på begäran till bevis meddeladt, att skötseln af Färjestads Bryggeri Aktiebolags ölstuga, hvilken ölstuga under en följd af år varit inrymd i gården N:o 44 vid Östra Torggatan här i staden, under den tid jag utöfvat chefskapet öfver polisen städse ombesörjts på ett synnerligt förtjänstfullt sätt.

Karlstad den 14 augusti 1912.

ALBERT NELSON.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att under en tid af tre (3) kalenderår, räknadt från och med den 1 nästkommande januari, i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan i Karlstads stad idka utskänkning af maltdrycker.

Frejdbetyg bifogas.

Karlstad den 23 augusti 1912.

ALBERT EGNELL.

Frejdbetyg.

Att direktören Albert Egnell, född den 2 oktober år 1871 (sjuttioett), åttjuter medborgerligt förtroende, betygar Karlstads stads församling i Värmlands län den 26 augusti år 1912.

(Pastors-Ämbetets stämpel).

G. JAKOBSSON,
Kyrkoherde.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 87.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet infortrat Stadsfullmäktiges yttsande öfver till Konungens Befallningshafvande ingifna ansökningar om rättighet att här i staden utskänka vin och maltdrycker, så hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva utlåtande.

Hvad härvid först anginge följande ansökningar, nämligen

1:o) Hilma Sara Johanna Åströms ansökan om tillstånd att i huset å tomten N:o 162 i kvarteret Jägaren vid Järnvägsgatan här i staden (Hotell Drott) utskänka vin och öl till spisande gäster under en tid af tre år, räknade från och med den 1 januari 1913;

2:o) Karolina Dürings ansökan om tillstånd att i huset å tomten N:o 65 i kvarteret Freja vid Östra Torggatan här i staden under en tid af ett år, räknadt från och med den 1 januari 1913, till spisande gäster utskänka vin och öl;

3:o) Selma Lundqvists ansökan om tillstånd att under en tid af tre år, räknade från och med den 1 januari 1913, i gården N:o 32 vid Östra Torggatan här i staden utskänka öl till spisande gäster;

4:o) Kristina Martins ansökan om tillstånd att under en tid af tre år, räknade från och med den 1 januari 1913, utskänka vin och öl till spisande gäster i Frimurareordens hus här i staden, samt

5:o) Lovisa Sandbergs ansökan om tillstånd att under tre år, räknade från och med den 1 januari 1913 i huset N:o 133 vid Drottninggatan här i staden till spisande gäster utskänka öl i förening med mat,

beslöt Beredningsutskottet, som icke hade något mot berörda ansökningar att erinra, hemställa,

att Hilma Sara Johanna Åströms, Karolina Dürings, Selma Lundqvists, Kristina Martins och Lovisa Sandbergs ifrågavarande särskilda ansökningar måtte af Stadsfullmäktige tillstyrkas.

Hvad härefter beträffade de af Färjestads Bryggeriaktiebolag genom dess disponent, Kaptenen Reinhold Huss samt Disponenten Albert Egnell ingifna ansökningar om tillstånd att under nästkommande tre kalenderår utskänka malt-drycker, Färjestads Bryggeriaktiebolag i huset N:o 44 vid Östra Torggatan samt Egnell i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan här i staden, ville Utskottet framhålla, att enligt hvad Utskottet inhämtat, ifrågavarande sökande af Konungens Befallningshafvande erhållit tillstånd att under innevarande år idka utskänkning af malt-

drycker endast i samband med mathållning till spisande gäster och i öfrigt under enahanda villkor, som gällde för öfriga innehafvare af dylika rättigheter här i staden. Då Utskottet ej ansåge någon utsträckning af sökandenas nuvarande rättigheter böra medgifvas, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka, att ifrågavarande ansökningar på det sätt bifallas, att Färjestads Bryggeriaktiebolag samt Disponenten Albert Egnell erhålla tillstånd att under nästkommande tre kalenderår idka utskänkning af maltdrycker, Färjestads Bryggeriaktiebolag i huset N:o 44 vid Östra Torggatan här i staden och Disponenten Albert Egnell i huset N:o 24 vid Herrgårdsgatan här i staden, dock att utskänknin-gen å dessa ställen endast får äga rum i samband med mathållning till spisande gäster.

Då Utskottet ansåge, att de särskilda bestämmelser i fråga om utskänkning af öl i samband med mathållning, som för närvarande vore gällande, fortfarande borde vinna tillämpning, beslöt Utskottet tillika hemställa,

att samtliga ofvannämnda, af Utskottet förordade rättigheter till utskänkning af öl måtte af Fullmäktige tillstyrkas sålunda, att utskänkning medgäfves i samband med mathållning vid måltider till spisande gäster under iakttagande af, att för hvarje halfbutelj ($\frac{1}{3}$ liter) öl, som serverades, skulle, förutom ölets vanliga utskänkingspris, af gästen uttagas minst 25 öre för därtill serverad mat.

Hvad till sist anginge Fredrik August Dahls ansökan om tillstånd att i huset N:o 16 vid Drottninggatan här i staden under nästkommande år medelst automat utskänka vin och maltdrycker i förening med från automaten försäld mat ville Utskottet till en början erinra, att Dahl innehade tillstånd att under innevarande år å nämnda plats idka utskänkning af vin och maltdrycker i samband med mathållning till spisande gäster, därvid den särskilda föreskrift gällde, att för hvarje glas (cirka $\frac{1}{5}$ liter) öl, som serverades, skulle, förutom ölets vanliga utskänkingspris, af gästen uttagas minst 20 öre för därtill serverad mat. Uti sin förevarande ansökan hade emellertid Dahl anhållit om tillstånd att få till mat för 10 öre utskänka ett glas öl om $\frac{1}{6}$ liter eller alternativt att, om detta tillstånd ej kunde beviljas, han måtte erhålla enahanda tillstånd som för innevarande år.

Då Utskottet ej fann anledning till erinran mot Dahls ifrågavarande ansökan om tillstånd till utskänkning af ett glas öl om $\frac{1}{6}$ liter i förening med mat för 10 öre, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka, att Fredrik August Dahls ansökning på det sätt bifalles, att Dahl erhåller tillstånd att i samband med automatrestaurantrörelse i huset N:o 16 vid Drottninggatan här i staden under år 1913 idka utskänkning af vin och maltdrycker under

villkor, att sådana föreskrifter med afseende å rörelsens utöfvande meddelas, att vederbörlig kontroll mot utskänkning af vin och maldrycker till minderåriga åstadkommes, dock att utskänkningen endast får äga rum i samband med mathållning vid måltider till spisande gäster under iakttagande af, att för hvarje glas ($\frac{1}{6}$ liter) öl, som serveras skall, förutom ölets vanliga utskänkingspris, af gästen uttagas minst 10 öre för därtill serverad mat.

Med Utskottets beslut i fråga om den af Karolina Düring sökta utskänkingsrättigheten reserverade sig Herrar Svensén och Gelin, som ansågo, att Utskottet bort hemställa, att denna rättighet af Stadsfullmäktige afstyrktes.

Mot Utskottets beslut i anledning af Fredrik August Dahls ofvanberörda ansökan reserverade sig likaledes Herrar Svensén och Gelin, under yrkande, att denna rättighet måtte tillstyrkas under enahanda villkor, som innevarande år gällde för densamma.

Mot Utskottets beslut i anledning af Färjestads Bryggeriaktiebolags och Disponenten Albert Egnells förevarande ansökningar anförde Herr Gelin reservation, under uttalande, att dessa rättigheter bort helt och hållet afstyrkas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

83. Folkskolestyrelsens förslag till reglemente för Karlstads folkskoleväsen i de delar, om hvilka det tillkomme Stadsfullmäktige att besluta.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Härmed översändas de delar av förslag till nytt reglemente för Karlstads folkskoleväsen, om vilka det enligt gällande folkskolestadga samt lagen angående folkskoleväsendet i vissa städer av den 25 juni 1909 tillkommer Stadsfullmäktige att besluta, med anhållan, att Stadsfullmäktige härom ville fatta beslut.

Karlstad den 21 december 1911.

VALDEMAR VENDEL.

Bror A. Larson.

*Transumt av protokollet vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 7 dec. 1911.*

§ 6.

Förslag till reglemente för Karlstads stads folkskoleväsen.

I. Karlstads folkskoleväsen och dess allmänna anordning.

§ 2.

1. Karlstads folkskoleväsen omfattar:

Karlstads folkskolor med följande skolarter:

Småskolan,
Den egentliga folkskolan,
Fortsättningsskolan och
Ersättningsskolan.

Karlstads högre folkskola med särskilt reglemente.

Hjälpklassundervisning för i psykiskt avseende så svagt begåvade barn, att de icke kunna följa med och draga nytta av den vanliga undervisningen.

Extra undervisning för efterblivna överåriga barn i den utsträckning Folkskolestyrelsen därtill anslår medel.

§ 3.

1. I småskolan och den egentliga folkskolan äro barnen ordnade i klasser efter årskurser. Småskolan, som tillhör gruppen litt. a i gällande normalplan, är indelad i två klasser. Folkskolan, som tillhör gruppen litt. A i gällande normalplan, är indelad i fyra klasser.

2. Årsklasserna uppdelas i behöfligt antal parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda lärare eller lärarinnor.

3. Barnantalet i varje avdelning bör inom småskolan ej överstiga 30 och inom folkskolan ej gärna uppgå till mera än 40, såvida ej särskilda förhållanden påkalla det.

4. Fortsättningsskolan är anordnad för sådana lärjungar, som med fullständiga avgångsbetyg lämnat den dagliga skolan, och skall meddela sådan undervisning, som kan vara av betydelse för lärjungarnas praktiska sysselsättning.

5. I småskolan undervisas gossar och flickor gemensamt, i övriga skolor gossar och flickor i skilda skolklasser, såvida icke omständigheterna påkalla annan ordning.

§ 4.

För ledning av skolornas verksamhet förordnar Folkskolestyrelsen för en tid av fem år en folkskoleinspektör, vilkens skyldigheter äro angivna i en särskild för honom utfärdad instruktion.

VII. Lärare.

§ 32.

För undervisningens bedrivande anställas

ordinarie folkskollärare till det antal, varom Stadsfullmäktige på förslag av Folkskolestyrelsen bestämmer;

extra ordinarie folkskollärare och småskollärarinnor i den utsträckning Folkskolestyrelsen anser behövt.

Af dessa må en förordnas att uppehålla undervisningen i hjälpklassen.

2. Dessutom anställas:

lärare för undervisning i manlig slöjd	} till det antal Folkskole-	
lärarinnor för undervisning i kvinnlig slöjd		} styrelsen anser behövt;
lärarinnor för undervisning i huslig ekonomi		
1 översåglärore;		
1 gymnastikinstruktör;		
1 gymnastikinstruktris.		

3. Af de ordinarie folkskollärarne förordnar Folkskolestyrelsen på förslag av folkskoleinspektören för en tid av 3 år en vid varje skolhus att vara tillsyningslärare med de rättigheter och skyldigheter, varom Styrelsen närmare bestämmer.

§ 33.

1. Ordinarie folkskollärare tillsättes i den ordning, folkskolestadgan och gällande lag bestämmer.

2. Vikarierande lärare antages av Folkskolestyrelsen på bestämd tid, högst ett läsår i sänder.

3. Övriga lärare förordnas av Folkskolestyrelsen på obestämd tid med ömsesidig rätt till fyra månaders uppsägning.

4. Om småskollärarynnas fastare anställning gäller, vad folkskolestadgan föreskriver. Småskollärarynna, som inträder i äktenskap, anses därmed själv hava uppsagt sig från sin befattning.

5. E. o. folkskollärarynntjänst, som efter två år fortfarande anses för framtiden behöfelig, bör förvandlas till ordinarie.

Rätt transumerat ur det justerade protokollet:

BROR A. LARSON.

Utdrag af protokollet hållet hos Drättselkammaren i Karlstad den 22 april 1912.

§ 5.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drättselkammaren att afgifva yttrande öfver folkskolestyrelsens förslag till reglemente för Karlstads folkskoleväsen i de delar, om vilka det tillkomme stadsfullmäktige att besluta.

Sedan kammaren anmodat folkskolestyrelsen att uppgöra en beräkning af de kostnader inrättandet af en högre folkskola skulle medföra och en sådan beräkning inkommit, hvilken skulle medfölja detta protokoll, och efter det ärendet cirkulerat bland kammarens ledamöter, beslöt nu kammaren anföra följande:

Drättselkammaren, som i allt öfrigt ej hade något att erinra mot reglementet ansåg tanken på införandet af en s. k. högre folkskola för tidigt väckt. Man kände för närvarande intet om dess kommande organisation och slutmål. Vore det meningen att skapa en högre folkskola af samma typ som den kommunala mellanskolan, d. v. s. en konkurrent till realskolan, så torde den vara onödig i samhället som redan hade realskola, såsom fallet vore i Karlstad. Att folkskolan utvecklas uppåt, hufvudsakligen i praktisk riktning, ansåg drättselkammaren å andra sidan högst nödigt, och då kammaren nu ville tillstyrka stadsfullmäktige att godkänna reglementet utom i hvad det afsåge s. k. högre folkskola, ville kammaren dock samtidigt framhålla att stadsfullmäktige torde böra gifva folkskolestyrelsen ett visst direktiv beträffande folkskolans utveckling. Enligt drättselkammarens mening borde folkskolans öfverbyggnad med dagundervisning ordnas så:

att vid densamma undervisning meddelas i sådana ämnen, som kunna bi-
bringa allmänt medborgerlig och praktiskt bildning;

att vid densamma anställas lärare, som genom studier vid universitet (eller
därmed jämförliga studier), praktiska läroanstalter, tekniska skolor eller statsunder-
stödda handelsinstitut skaffat sig full kompetens att meddela dylik undervisning;

att för densamma erhålles statsbidrag såsom för högre folkskola.

Folkskolans fortsatta undervisning vid aftonskolorna torde lämpligast böra ord-
nas så:

att densamma anpassas efter samhällets närings- och yrkeslif;

att lärare anskaffas, som hafva kompetens att meddela dylik undervisning,
såväl från folkskolans lärarkår som utanför densamma;

att densamma sättes i organiskt samband med tekniska söndags och afton-
skolan.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Till Karlstads Drätselkammare.

Härmed överlämnas en jämförande beräkning å kostnader för en högre folk-
skola i Karlstad.

Karlstad den 21 februari 1912.

ERIK LUNDBLAD.

Bror A. Larson.

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos Karl-
stads Folkskolestyrelse den 13 februari 1912.*

§ 4.

Från Drätselkammaren hade inkommit anhållan om en beräkning av de kost-
nader inrättandet av en högre folkskola skulle medföra.

Då förslag till särskilt reglemente för denna skola ännu inte hunnit utarbe-
tas och löner för lärarpersonal vid densamma icke fastställts, kunde några defini-
tiva kostnader icke uppgivas. Men ville Folkskolestyrelsen under framhållande av,
att reglementets förslag om en högre folkskola icke avser införandet av något
nytt med nya kostnader utan endast en ändring i redan förefintlig anordning,
varigenom kostnaderna för staden skulle ställa sig mindre, söka uppdraga en jäm-

förelse mellan de kostnader, den nuvarande anordningen medför och de kostnader, den nya anordningen skulle medföra.

Den avdelning inom folkskolau, som skulle ersättas av den högre folkskolan, är den nuvarande femte klassen eller folkskolans högre avdelning. För undervisningen i denna klass äro nu anställda folkskollärare och folkskollärarinnor, för vilka lön utgår på vanligt sätt och med statsbidrag sålunda:

för lärare:

	i 1:sta lönegraden	2:dra lönegraden,	3:dje lönegraden,	4:de lönegraden
lön kr.	1,800: —	2,000: —	2,300: —	2,700: —
däraf statsbidrag . „	600: —	716: 67	833: 33	950: —

för lärarinnor:

	i 1:sta lönegraden,	2:dra lönegraden,	3:dje lönegraden,	4:de lönegraden
lön kr.	1,500: —	1,600: —	1,750: —	1,900: —
däraf statsbidrag . „	600: —	666: 67	733: 33	800: —

Enligt denna anordning kostade alltså en lärare i första lönegraden staden 1,200 kronor, en lärarinna i första lönegraden 900 kronor, en lärare i andra lönegraden 1,283: 33 kronor, en lärarinna i andra lönegraden 933: 33 kronor o. s. v. Om i stället anordnas en s. k. högre folkskola, där ungefär samma undervisning meddelas, tillsättes för varje klass en lärare eller lärarinna och erhåller staden enligt kungl. kungörelsen den 28 juni 1907 för varje sådan klass statsbidrag med "högst dubbla beloppet av vad till skolan inom distriktet sammanskjutes", således icke blott av sammanskott till löner åt lärare utan av beräknat sammanskott för lokal, eldning, belysning, städning, materiell m. m. sålunda:

för en klass med lärare	i första lönegraden	1,200: —	kr.
d:o	d:o i andra	d:o 1,400: —	"
d:o	d:o i tredje	d:o 1,600: —	"
d:o	d:o i fjärde	d:o 1,800: —	"
d:o	lärarinna i första	d:o 1,200: —	"
d:o	d:o i andra	d:o 1,333: 33	"
d:o	d:o i tredje	d:o 1,466: 67	"
d:o	d:o i fjärde	d:o 1,600: —	"

Om alltså för en gossklass i högre folkskolan tillsättes en lärare i första lönegraden med en avlöning av 2,000 kronor (det ungefärliga belopp, man torde få sätta som begynnelselönen för kompetent lärare) kommer han att kosta staden 800 kronor i stället för 1,200 kronor med nuvarande anordning. Om man för en flickklass i högre folkskolan tillsätter en lärarinna i första lönegraden med

en avlöning av 1,800 kronor (den ungefärliga begynnelselönen för kompetent lärarinna) kommer hon att kosta staden 600 kronor i stället för 900 kronor med nuvarande anordning. Om man för varje ny lönegrad höjer lönen med exempelvis 300 kronor för lärare och 200 kronor för lärarinna, kommer lärarpersonalen att i varje lönegrad ställa sig för staden billigare med en högre folkskola än med nuvarande anordning. Då utgifter för undervisning i övningsämnen ställer sig lika i båda fallen, eftersom det är meningen, att hittills gällande undervisningsplan i huvudsak skall följas, kommer således denna förändring i den förefintliga skolorganisationen att i kostnader väsentligen understiga nuvarande anordning.

In fidem
BROR A. LARSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktige
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 88.

Till Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen ingifvit förslag till reglemente för Karlstads stads folkskoleväsen i de delar, om hvilket det tillkomme Stadsfullmäktige att besluta, och hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande.

Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt Stadsfullmäktige att godkänna reglementsförslaget utom i hvad detsamma afsåge inrättande af en högre folkskola härstädes, i hvilket hänseende Drätselkammaren uttalat, att Kammaren ansåge frågan om införandet af en sådan skola för tidigt väckt. Kammaren funne emellertid en utveckling af folkskolan uppåt, hufvudsakligen i praktisk riktning, högst nödig, och hade Kammaren fördenskull i särskilda punkter närmare angifvit den plan, enligt hvilken folkskolans utveckling enligt Kammarens uppfattning borde ordnas.

Beredningsutskottet instämde för sin del i hvad Drätselkammaren sålunda anført och då Utskottet härjämte ansåge frågan om kostnaderna för den ifrågasatta högre folkskolan ej vara nöjaktigt utredd, därvid Utskottet särskildt ville anmärka, att frågan om blifvande lokal för skolan ej blifvit af Folkskolestyrelsen berörd, ansåge Utskottet för sin del erforderligt, att förslaget om införandet af en högre folkskola återremitterades till Folkskolestyrelsen.

Utskottet beslöt fördenskull hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna det af Folkskolestyrelsen upprättade förslag till reglemente för Karlstads stads folkskoleväsen i de

delar, i hvilka förslaget underställts Stadsfullmäktiges pröfning, utom i hvad detsamma afsåge införande af en högre folkskola härstädes, samt att Stadsfullmäktige måtte besluta att återremittera ärendet i hvad det innefattade förslag om införande af en högre folkskola till Folkskolestyrelsen med anmodan till Styrelsen att verkställa utredning och för Stadsfullmäktige framlägga förslag om en utveckling af folkskolan enligt den af Drättselkammaren i sådant hänseende framställda plan äfvensom att i sammanhang därmed jämväl inkomma med fullständig utredning öfver de kostnader, som förslagets genomförande komme att föranleda.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

84. Magistratens skrifvelse med infor drande af Stadsfullmäktiges förklaring i anledning af Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags besvär öfver Stadsfullmäktiges den 23 maj 1912 fattade beslut angående ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m.

RESOLUTION.

Inneliggande handlingar öfverlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad, som anmodas afgifva förklaring öfver Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags ifrågavarande besvär, samt med förklaringen till Magistraten inkomma och remisshandlingarna dervid återställa.

Karlstads rådhus den 22 Juni 1912.

På Magistratens vägnar:

C. LIDBERG.

RESOLUTION.

Öfversändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att öfver här förevarande besvär i vederbörlig ordning infor dra stadsfullmäktiges här i staden förklaring samt att därmed och med eget yttrande i ärendet hit inkomma, därvid remisshandlingarna jämväl återförväntas.

Karlstad i landskansliet den 19 juni 1912.

På tjänstens vägnar:

GEORG SAMUELSON.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Öfver Stadsfullmäktiges i Karlstad den 23 maj 1912 fattade och den 29 maj 1912 offentligen upplästa beslut angående ändring i det af fullmäktige godkända förslaget till ny stadsplan för Sjötullsägorna m. m. får Karlstads Spinneri- och Väfveriaktiebelag med ingifvande af stadsfullmäktiges protokoll härmed anföra besvär med yrkande att beslutet måtte såsom hvilande på orättvis grund och stridande mot lag upphävas.

För att gifva en bättre öfversikt af ärendet och de många i detsamma förekommande handlingarna vill bolaget i korthet rekapitulera ärendets historia.

Bolaget köpte år 1898 ägofiguren n:r 503 om 154 ar 30,8 kvm., hvilket område är å bilagda den 16 febr. 1912 af Carl Crispin upprättade karta betecknade med svarta fulldragna linjer. När detta köp skedde, fanns icke någon stadsplan för området och bolaget visste icke heller, om någon sådan var ifrågasatt. Bolaget hade alltså anledning beräkna, att bolaget skulle få fritt förfoga öfver det inköpta området och bolaget anlade i denna tro en fabriksbyggnad vid den invid älven ledande vägen, å kartan kallad Elfgatan.

Sedermera antogs af stadsfullmäktige och fastställdes af Kungl. Maj:t den 18 okt. 1901 stadsplan för området, genom hvilken bolagets område blef i viss mån sönderstyckadt af gator. Bolaget förstod då icke att bevaka sitt intresse i saken, i annat fall torde näppeligen en för bolaget så ofördelaktig stadsplan hafva blifvit fastställd.

År 1903 den 6 febr. antogo fullmäktige ett förslag till ändring af förenämnda, aldrig genomförda, stadsplan. Kartan utvisar gatornas sträckning enligt denna stadsplan. Detta beslut föranleddes af lasarettets anläggande och vid fattande af detsamma följdes lasarettsdirektionens önskan. Genom detta förslag borttogos de bolagets tomt sönderstyckande gatorna men i stället afskars från bolagets område det stycke, som å kartan utmärkes med IQMNOPÅ och I. Af detta område utlades stycket IQMNPÅ och I till Lasarettsgatan. Området PNO föll inom lasarettets område. Sistnämnda område inhägnades också af lasarettet, utan att lasarettet tills dato synes hafva haft någon tanke att ersätta detsamma. Bolaget har häremot icke gjort någon invändning, då bolaget naturligt nog lefde i den tro, att bolaget skulle bli lojalt behandladt af lasarettsdirektionen och i utbyte mot den mark, som lasarettet tog från bolaget, erhålla åtminstone motsvarande areal af landstingets område inom kvarteret Linden. Bolaget vågade till och med tro, att bolaget skulle få lösa till sig den ringa del af landstingets område, som kunde därefter återstå inom kvarteret Linden och hvilken del enligt bolagets åsikt borde vara för landstinget värdelös.

I beräkning således, att bolaget skulle komma att för framtiden förfoga öfver hela kvarteret Linden och att de bolagets område skärande Stor- och Gamla Våfvargatorna aldrig skulle blifva på marken framdragna, utförde bolaget med tillstånd af byggnadsnämnden en ny byggnad, som delvis sköt in på Storgatan. Detta skedde år 1905. Sistnämnda byggnad var en så kallad schedbyggnad afsedd att tillbyggas, allt eftersom fabriken behöfde utvidgade lokaler. Tillbyggnaden beräknades skola ske åt lasarettet till.

Sedermera inkom lasarettsdirektionen till stadsfullmäktige med en odaterad skrift, innehållande förslag till ändring af stadsfullmäktige år 1903 fattade beslut på sätt, som utvisns af å förenämnda karta inlagda så kallade jämkningen i 1903 års förslag. Som motiv för detta förslag anfördes, att lasarettet skulle hafva obehag af fabriken närhet och att landstinget på grund af den nya stadsplanelagen skulle kunna bli skyldigt att till bolaget afstå den del af landstingets område, som föll inom kvarteret Linden, hvarigenom ett hygieniskt skydd skulle beröfvas lasarettet. Det må observeras, att fabriken genom förvärf af landstingets område inom kvarteret Linden skulle komma lasarettet endast fyra meter närmare. Denna omständighet togs till förevändning för ett förslag om ändrad stadsplan.

Nu fick man alltså veta, att lasarettsdirektionen, samtidigt som den utan ersättning intagit och under flera år använt en del af bolagets område, haft den afsikten att icke till bolaget lämna mark till utbyte utan tvärtom behålla sitt inom kvarteret Linden belägna område, hvarigenom bolaget skulle för all framtid bli utestängd från de i 1903 års förslag utlagda Lasarettsgatan och Nya Våfvarogatan. I sin skrifvelse lämnade lasarettsdirektionen icke några upplysningar af hvad slag det obehag skulle vara, som fabriken förorsakade.

Lasarettsdirektionens skrifvelse upptogs af doktor Clarholm som egen motion.

Frågan remitterades till byggnadsnämnden. Dit ingaf bolaget den 21 mars 1911 en skrift, som intogs i byggnadsnämndens protokoll. *Byggnadsnämnden afstyrkte förslaget* den 14 juni 1911.

Vid drätselkammarens sammanträde den 25 sept. 1911 var doktor Clarholm närvarande och talade för lasarettsdirektionens eller rättare sagdt sitt eget förslag. Hvilka skäl han då anförde och hvilka nackdelar fabriken närhet påstodas medföra för lasarettet, därom innehåller drätselkammarens protokoll icke någon upplysning. Drätselkammaren tillstyrkte doktor Clarholms motion.

Beredningsutskottet instämde den 3 nov. 1911 i drätselkammarens utlåtande.

Lasarettsdirektionens skrift, byggnadsnämndens protokoll med bolagets däri intagna skrift samt drätselkammarens och beredningsutskottets protokoll äro intagna i bilagda tryck af stadsfullmäktiges handlingar.

Den 16 nov. 1911 beslöto fullmäktige att i princip godkänna motionen med återförvisande densamma till byggnadsnämnden af vissa formella skäl. Icke heller

af stadsfullmäktiges eller beredningsutskottets protokoll får man någon som helst upplysning om de skäl, som skulle göra fabriken närhet till lasarettet obehaglig.

Med anledning af hvad sålunda förekommit ingaf bolaget den 9 febr. 1912 till byggnadsnämnden en ny skrift i ärendet jämte en del bilagor, ägnade att gen-drifva ett under debatten i stadsfullmäktige framkommet påstående, att en vidrig stank skulle förmärkas från fabriken, hvilket påstående då var den enda upplysning, bolaget lyckats erhålla angående de påstådda olägenheterna af fabriken närhet.

Byggnadsnämnden vidhöll sin förut uttalade mening och afstyrkte bifall till motionen.

Innan ärendet förevar hos drätselkammaren, ingaf bolaget en den 21 febr. 1912 daterad skrift till stadsfullmäktige jämte bilagda karta och ett arealbevis af arkitekten Crispin. (I trycket af det sistnämnda har insmugit sig ett fel, enär området SÄÖ och S blifvit kalladt IÄÖ och I). Därefter lät bolaget af en i hygien särskild sakkunnig person, medicine doktor Gunnar Koraen, verkställa besiktning på fabriken och dess tomt för att utröna, huruvida några hygieniska olägenheter kunde af fabriken orsakas för lasarettet. Han kom till det resultatet, att så icke var fallet.

Vissa af Koraen åberopade af arkitekten Crispin gifna afståndsuppgifter äro aftryckta å Koraens utlåtande.

Detta utlåtande ingafs med en skrifvelse af den 27 mars 1914 till stadsfullmäktige. Bolagets skrifter af den 21 febr. 1912 och 27 mars 1912 jämte bilagor finnas *icke* intagna i stadsfullmäktiges handlingar eller drätselkammarens protokoll, hvarför de härmed ingifvas.

I de skrifter, som sålunda af bolaget ingifvits, hade bolaget grundligt gen-drifvit de skäl, på hvilka drätselkammaren grundat sitt förut gifna tillstyrkande af doktor Clarholms motion.

Den 24 april 1912 hade drätselkammaren ärendet till förnyad behandling. Äfven då fick doktor Clarholm vara närvarande och tala för sin motion. Bolaget hördes däremot alls icke. Drätselkammarens protokoll upplyser icke heller nu, om hvilka olägenheter fabriken skulle medföra för lasarettet. Det bara påstås, att det blifvit inför drätselkammaren till fullo styrkt, att sådana olägenheter skulle förekomma.

I anledning af drätselkammarens beslut, som innebar vidhållande af drätselkammarens förra ståndpunkt, ingaf bolaget en ny skrift till stadsfullmäktige daterade den 21 maj detta år. Denna skrift finnes icke heller omnämnd i stadsfullmäktiges handlingar och ingifves därför härmed.

Stadsfullmäktiges protokoll för den 23 maj 1912 innehåller icke några upplysningar om de skäl, hvarpå stadsfullmäktige grundat sitt beslut.

Bolaget hänvisar till sina i ärendet ingifna skrifter, i hvilka bolaget utförligt

och till fullo bemött de få och svaga skäl, som blifvit af lasarettsdirektionen och drätselkammaren anförda. Härutöfver vill bolaget nu endast framhålla, att lasarettsdirektionens påstående om hygieniska olägenheter tills dato äro fullkomligt obestyrkta, ja att lasarettsdirektionen icke ens angifvit, hvori dessa olägenheter skulle bestå. Bolaget har det oaktadt fört bevisning om att fabriken närhet icke medför hygieniska olägenheter för lasarettet. Det enda skäl, som verkligen skulle kunna motivera stadsfullmäktiges förslag är därmed bortelimineradt.

Det nu upprättade stadsplaneförslaget hvilar på orättvis grund, enär detsamma till förmån för lasarettet beröfvar bolaget ett långt större område, än bolaget kan återfå af landstinget. För det första intages i lasarettets område triangeln NPO och N innehållande i areal 467 kvm. För det andra kommer området ÅXQMNP och Å om 315,52 kvm att blifva afskuret från bolagets öfriga område och därigenom för bolaget onyttigt. För det tredje nödgas bolaget att till den för lasarettet, ej för bolaget, nödvändiga Lasarettsgatan afstå ett område som utgör c:a 460 kvm. Detta gör tillsammans c:a 1,240 kvm., lågt räknadt. Området KERC BST och K. som bolaget kan komma att i utbyte lösa till sig af lasarettet, utgör c:a 300 kvm. Alltså: bolaget kommer att förlora c:a 1,240 kvm. och återfå endast omkring 300 kvm. Återstår en förlust af 940 kvm. förutom hvad bolaget får afstå till Elfgatan och Vålvaregatan.

Om man nu icke vill taga i beräkning, att bolaget får afstå mark till Lasarettsgatan, så måste man dock i alla händelser taga i beräkning, att området ÅXQMNP och Å, hvilket som sagdt delvis ingick i lasarettets område, göres för bolaget onyttigt, i areal innehåller c:a 782 kvm., hvaremot bolaget skall återfå endast c:a 300 kvm. Bolaget skall sålunda förlora mer än dubbelt mot hvad det kan återfå. Härmed rättas en felaktig uppgift, som tyvärr insmög sig i bolagets sista skrift till stadsfullmäktige, däri det uppgafs att det område, bolaget skulle förlora, endast var 1 $\frac{1}{2}$ gång så stort som det bolaget skulle återfå, hvilket var felaktigt.

Stadsfullmäktiges beslut står i strid mot stadsplanlagen, måhända icke mot något uttryckligt stadgande i detsamma men alldeles säkert mot dess anda och mening. Enligt denna lag bör nämligen den, som får ett område genom en gata afskildt från sin mark och gjordt onyttigt, kunna påfordra, att området af staden inlöses. Detta blir emellertid omöjligt för bolaget beträffande området ÅXQMNP och Å. Detta område kommer nämligen icke att utgöra del af något byggnads-kvarter. Det kommer icke heller, så vidt i ärendet blifvit upplyst, att ingå i lasarettets område. Bolaget kan fördenskull icke tvinga vare sig staden eller lasarettet att lösa området.

Detta sammanhänger med en sak, som bolaget redan påpekat inför stadsfullmäktige, nämligen att triangeln VÅXYZNP och V kommer att blifva odispone-

rad. Denna triangel är icke utesluten ur stadsplanen enligt stadsfullmäktiges beslut. Den är icke heller utlagd till öppen plats eller gata. Vid sådant förhållande måste den utgöra ett byggnadskvarter. Härför är emellertid dess form särdeles olämplig och står icke i öfverensstämmelse med byggnadstadgans och stadsplanlagens föreskrifter. Det finnes icke heller något beslut om att sagda triangel skall intagas i lasarettets område. Ett sådant beslut läser för öfrigt icke kunna genomföras utan att triangeln uteslutes ur stadsplanen, hvilket, som sagdt, icke skett,

De nu anförda skälen jämte de skäl, som af ofvannämnda skrifter framgå, torde vara tillräckliga för att stadsfullmäktiges beslut skall upphävas, på det att en mera rättvis stadsplan må blifva besluten.

Stockholm den 13 juni 1912.

Karlstads Spinneri & Väfveri Aktiebolag.

G. A. LUNDBORG.

RESOLUTION.

Öfversändes till magistraten i Karlstad för att tagas i öfvervägande vid afgifvande af det yttrande, som inforrats genom Länsstyrelsens skrivelse den 19 sistlidne juni, N:o 2666.

Karlstad i landskansliet den 13 augusti 1912.

På tjänstens vägnar:

GEORG SAMUÉLSON.

Till Konungens Befallningshafvande i Värmlands län.

Till ytterligare motivering af Karlstads spinneri- och väfveriaktiebolags besvär öfver stadsfullmäktiges i Karlstad beslut angående stadsplan för kvarteret Linden får bolaget härmed anföra följande.

Bolaget har inför stadsfullmäktige uttryckligen framhållit, att den förknappning af bolagets utrymme, som genom den af lasarettsdirektionen begärda ändringen skulle ske, är ägnad att allvarligt hindra bolagets utveckling, Stadsfullmäktige hafva lämnat denna synpunkt utan afseende. För att emellertid visa, att den är värd beaktande ingifvas härmed en karta öfver bolagets område, där dess nya fabrikshus är inlagdt (betecknad med litt. C) och en skiss utvisande maskinernas anordning i samma byggnad. Som af skissen framgår utgöras maskinerna i bygg-

naden dels af sådana, som förbereda varan, och dels af spinneri- och tvinningsmaskiner m. m. Den afdelning i byggnaden, som upptages af förberedelsemaskinerna, är 25 meter lång och ligger närmast åt lasarettet. Den andra afdelningen är 43 meter lång. Som synes är det plats för ytterligare maskiner i förberedelseafdelningen. Denna plats är lämnad ledig för att, när fabriken skall utvidgas, där insätta ytterligare en omgång förberedelsemaskiner för att leverera materiel till en ny afdelning spinn- och tvinnmaskiner af samma storlek som den nuvarande. Denna afdelning är afsedd att tillbyggas i husets förlängning åt lasarettet till. Så planerades vid husets uppförande, och därför gjordes byggnaden såsom en s. k. schedbyggnad, hvilken är ämnad att kunna förlängas efter behag. Plats har beräknats för ett lika stort antal förberedelsemaskiner som de nuvarande. Meningen var, att man från förberedelsemaskinerna i byggnadens mitt skulle leverera materielen åt två lika stora afdelningar spinn- och tvinnmaskiner etc. Det är uppenbart, att förberedelsemaskinernas och de andra maskinernas antal måste stå i viss proportion till hvarandra.

Därför går det icke an att minska antalet af sistnämnda maskiner i den nya afdelningen. Och därför är det äfven nödvändigt, att denna afdelning göres minst lika stor som den nuvarande. Maskinerna i denna stå nämligen så tätt som det är möjligt; Och, äfven om fabrikanten skulle så vilja, lærer yrkesinspektionen förbjuda, att maskinerna ställas tätare. Då den nuvarande afdelningen för spinneri- och tvinnmaskiner är 43 meter lång, måste alltså äfven den nya göras minst lika lång, om en rationell drift skall kunna åstadkommas.

Med denna beräkning placerades också byggnaden på sätt som skett. Från byggnadens gafvel och till bolagets södra gräns är nämligen ett afstånd af cirka 43 meter, och då bolaget fann, att lasarettets gräns förlades ännu längre bort samt att någon expropriation från lasarettets sida icke hördes af, var det helt naturligt, att bolaget beräknade, att bolaget skulle få disponera åtminstone öfver området till sin egen gräns.

Genom stadsfullmäktiges nu öfverklagade beslut i stadsplanefrågan, har emellertid denna beräkning omkullkastats. Afståndet från den ifrågavarande fabriksbyggnaden till gatan utmed lasarettet enligt densammas nya af stadsfullmäktige beslutade sträckning blir nämligen endast cirka 38 meter, och den planerade tillbyggnaden skulle alltså icke kunna göras längre.

Denna minskning omöjliggör emellertid byggnadens utförande enligt den ursprungliga planen och omöjliggör alltså äfven uppställande af tillräckligt antal maskiner i den nya spinneriafdelningen. Det är nämligen så, att byggnaden på grund af dess konstruktion icke rimligen kan tillbyggas på annat sätt än genom en förlängning i den angifna riktningen. Återstående område på tomten behöfves för öfrigt för andra ändamål, hvarför utrymme för en ny spinneriafdelning icke

kan beredas på annat än nu angifna sätt. Den förlust, som genom stadsfullmäktiges beslut orsakas bolaget, är således långt större än en icke fackman vid en ytlig behandling af saken kan förstå, och anses, som af bilagda bref framgår, af bolagets tekniske disponent för rent af ödesdiger för bolaget.

Det har förut i saken framhållits, att bolaget haft grundad anledning antaga, att bolaget skulle kunna i utbyte mot det område, lasarettet tagit i anspråk af bolagets mark, bekomma området inom kvarteret Linden till Lasarettsgatans gräns sådan densamma förlades enligt det andra af stadsfullmäktige godkända förslaget. Detta utrymme är också för bolaget behöfligt, då detsamma för en utvidgad verksamhet har starkt behof äfven af område utomhus. Bolaget anser fördenskull sitt yrkande om upphäfvande af stadsfullmäktiges beslut vara väl grundadt. Och i alla händelser torde åtminstone, hvarje beslut af stadsfullmäktige, hvilket är ägnadt att hindra den förenämnda, planerade förlängningen af byggnaden litt. C. böra af Konungens Befallningshafvande upphävas såsom onödigt kränkande bolagets enskilda rätt.

Stockholm den 10 augusti 1912.

Karlstads Spinneri & Väfveri Aktiebolag.

G. A. LUNDBORG.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 89.

Stadsfullmäktiges förklaring hade inforrats i anledning af Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags hos Konungens Befallningshafvande i länet anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges den 23 maj 1912 fattade beslut angående ändring i förslaget till ny stadsplan för Sjtullsägorna m. m.; Och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Efter öfverläggning beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Beredningsutskottet att å Fullmäktiges vägnar affatta och till Konungens Befallningshafvande i länet ingifva den infortrade förklaringen öfver Karlstads Spinneri- & Väfveriaktiebolags ofvan omförmälda besvär.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

85. Drätselkammarens framställning angående upptagande af lån till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 september 1912.

§ 23.

Då stadens sväfvande skuld inom den närmaste framtiden måste fonderas och det därför vore nödvändigt, att stadsfullmäktige fattade beslut beträffande de utgifter, som förestode och måste täckas genom lån, ansåg sig drätselkammaren nu böra ingå till stadsfullmäktige med följande utredning och förslag rörande stadens gatuanläggningar.

Gatubyggandet hade ej kunnat hålla jämna steg med stadens utveckling, dels emedan gatorna från början tilltagits ganska breda, hvilket ju medförde stora kostnader, och dels därför att stadens utsträckning och förstadsbildningen medfört stora kostnader. Så vore det ett faktum, att stadens äldre gator befunno sig i mindre godt skick och att iordningställda gator saknades på många ställen, där sådana måste anses nödvändiga. Särskildt ville drätselkammaren påpeka, att de ökade kommunalutskylderna på senare tiden medfört, att anslagen till gatuarbeten måst inskränkas till det minsta möjliga, allt för att utskylderna skulle kunna hållas inom normala gränser. År efter år hade krafven på gatuanläggningar reducerats redan inom kammaren och sedermera ännu mer nedsatts inom beredningsutskottet vid behandling af förslaget till gatuarbeten. Det torde emellertid vara uteslutet, att detta förhållande kunde få fortfara för framtiden, och drätselkammaren ansåg sig ej längre utan våda kunna uppskjuta med att söka afhjälpa bristerna. Äfven om man bortsåge från estetiska kraf, så torde staden rent praktiskt sedt blifva lidande på att dess kommunikationsleder befunno sig i ett mindre tillfredsställande och delvis underhaltigt skick och en hastigare utveckling af gatubyggnaderna vore så mycket mera oafvislig, som förhållandena på flera platser voro sådana, att stadsplanelagens föreskrift i § 29 ägde en ovillkorlig tillämpning.

Drätselkammaren hade vid en mängd sammanträden förehaft gatubyggnadsfrågan, men funnit stora svårigheter för en fullständig lösning af densamma, detta framför allt på grund af stadens finansiella ställning, som manade till försiktighet.

Ett först uppgjort förslag, alternativ A, som afsåg att lösa frågan på ett fullständigt sätt, slutade med en kostnad för gator och ledningar på icke mindre

än 1,563,428 kronor, däraf för gator 1,190,628 kronor och för ledningar 372,800 kronor. En reduktion hade därför måst vidtagas, alternativ B, men äfven detta slutade med en så hög summa som 1,063,029 kronor, däraf för gator 807,029 kronor och för ledningar 256,000 kronor. Ej heller detta förslag hade drätselkammaren ansett sig kunna förorda, trots dess tilltalande omfattning, och som ett resultat af ytterligare gjorda inskränkningar hade framgått ett sista förslag, alternativ C, slutande å en summa af 700,000 kronor, däraf för gator 507,000 kronor och för ledningar 193,000 kronor. Detta förslag ansåge drätselkammaren innefatta det minsta möjliga, hvartill man kunde gå ned, så framt något nämnvärdt resultat skulle vinnas.

Byggnadsarbetet vore afsedt att fördelas på en tid af 15 år efter en plan, som för hvarje år efter förslag af drätselkammaren skulle af stadsfullmäktige fastställas. Ett fastställande på en gång af en byggnadsplan för hela arbetet komme alltid att lida däraf, att så många på förhand oberäkneliga faktorer spelade in och att särskildt ett frångående af en gifven plan skulle väcka missnöje på många håll. En särskildt stor post i kostnadsförslaget bildade anläggandet af en pumpstation i kvarteret Stopet i Klara jämte hufvudledning därifrån, men dels på skäl, som af vatten- och gasverksstyrelsen framställes, och dels emedan efter den nya stadsplanens antagande stadsdelen Klara måste anses snart komma ifråga till bebyggande, ansåg drätselkammaren, att anläggningen redan nu borde ingå i kostnadsförslaget.

Allt med uttaxerade medel år efter år fylla det stora behovet ansåge drätselkammaren under närvarande förhållanden omöjligt, och det återstode enligt drätselkammarens mening endast att beträda lånevägen, detta så mycket mera som det nu af kammaren förordade förslaget måste anses såsom ett minimum och åtskilliga arbeten såsom det vanliga gatuunderhållet och nyanläggningar af sådan tillfällig art, att de ej på förhand kunde bestämmas, hvarje år komme att återstå att fyllas genom årlig uttaxering. För att belysa den inverkan på stadens ekonomi, som ett lån för detta ändamål å 700,000 kronor skulle medföra, ville drätselkammaren anföra följande. Under förutsättning att lånet upptoges å 40 år efter 4 $\frac{1}{2}$ procent skulle den årliga annuiteten belöpa sig till 38,040 kronor 17 öre och medföra en utgift per bevillningskrona, beräknad efter nuvarande taxering, af 47 öre, ett belopp som torde utgöra ett lågt medeltal för de senare årens utgifter för gatuaneläggningar. Enligt af stadskamreraren lämnad uppgift belöpte sig stadens sväfvande skuld till 1,830,202 kronor 30 öre, hvadan stadens hela lånebehof, då hela den sväfvande skulden inom kort måste fonderas, komme att uppgå till 2,530,202 kronor 30 öre. Lagd till stadens förutvarande fonderade skuld kunde den totala skuldsumman visserligen vid första påseende förefalla jämförelsevis hög, men dels torde densamma mer än väl uppvägas af sta-

dens tillgångar och dels kunde drätselkammaren för sin del icke föreslå någon annan utväg för afhjälpande af de brister, som redan länge utgjort föremål för ett icke oberättigadt missnöje från talrika samhällsmedlemmar.

I anslutning till föregående motivering ville drätselkammaren därför hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att bemyndiga drätselkammaren att upplaga ett lån å 700,000 kronor till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren, samt

att summans fördelning på de särskilda åren efter drätselkammarens förslag för hvarje år skall särskildt fastställas af stadsfullmäktige.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERIJELM.

Kostnadsförslag till gatuarbeten.

Alternativ C.

Herrhagen:

Långgatan mellan Bergslagsgatan och Vermlandsgatan ..	5,130: —	
Långgatan » Vermlandsgatan och Sveagatan	4,536: —	
Långgatan » ¹ / ₂ Sveagatan och Vasagatan	3,800: —	
Bergslagsgatan mellan Herrhagsgatan och Långgatan....	3,060: —	
Herrhagsgatan mellan Bergslagsgatan och Olofsgatan, ¹ / ₂ körbanan	2,880: —	
Herrhagsgatan mellan Vermlandsgatan och Mellqvistsgatan	5,737: —	
Herrhagsgatan utanför n:o 203 och fram till Vasagatan, ¹ / ₂ gatan	3,459: —	
Sundbergsgatan mellan Filaregatan och Mellqvistsgatan..	3,375: —	
John Erikssonsgatan mellan Sveagatan och Vasagatan, ¹ / ₂ gatan	3,834: —	
John Erikssonsgatan mellan Sveagatan och Vermlands- gatan, ¹ / ₂ körbanan	2,484: —	
John Erikssonsgatan mellan Vermlandsgatan och Bergs- lagsgatan, ¹ / ₂ körbanan	2,322: —	
John Erikssonsgatan mellan Bergslagsgatan t. o. m. N:o 105 A, ¹ / ₂ körbanan.....	4,150: —	
Mellqvistsgatan mellan Verkstadsgatan och Fahlgrensgatan	3,294: —	
Filaregatan mellan Verkstadsgatan och Fahlgrensgatan ..	3,294: —	
Tegnérsgatan mellan Långgatan och Karlagatan.....	12,588: —	
Herrhagstorget planteras endast	5,000: —	
Schaktningsarbeten	9,857: —	78,800: —

Östra och Vestra Haga:

Hagagatan, $\frac{1}{2}$ längden mellan Åttkantsgatan och Fabriks- gatan	4,590: —	
Garfvaregatan mellan Åttkantsgatan och Fabriks- gatan	5,800: —	
Åttkantsgatan utanför Pensionat Haga.....	1,062: —	
Mariedalsgatan, resterande arbeten	1,971: —	
Östra Kanalgatan mellan järnvägsbron och kanalbron ..	18,000: —	
Nygatan mellan Östra bron och Åttkantsgatan	11,633: —	43,056: —

Tingvallastaden:

Hamngatan, södra körbanan, mellan Östra Torggatan och Järnvägstorget	9,380: —	
Hamngatan, södra körbanan, utaför stationen	4,680: —	
Krysset och Östra Torggatan.....	3,555: —	
Drottninggatan mellan Fredsgatan och Södra Kyrkogatan	33,618: —	
Tingvallagatan, södra delen, mellan Järnvägsgatan och Östra Torggatan.....	11,500: —	
Kungsgatan från gamla skolan till residensets nordvestra hörn	21,945: —	
Residentorget	20,000: —	
Järnvägsgatan mellan Hamngatan och Tingvallagatan ...	15,303: —	
Västra Torggatan mellan Hamngatan och Tingvallagatan	12,441: —	
Västra Torggatan mellan Tingvallagatan och Kungsgatan	3,192: —	
Östra Torggatan mellan Hamngatan och Tingvallagatan .	10,983: —	
Östra Torggatan » Kungsgatan och Tingvallagatan .	2,820: —	
Hamngatan mellan Pensionsinrättningen och Häktesgatan	19,324: —	
Eneströmsgatan mellan Häktesgatan och Kungsgatan ...	12,648: —	181,389: —

Viken och Berget:

Vikengatan mellan Orrholmsgatan och öppna platsen ...	11,340: —	
Vikengatan och den öppna platsen	7,344: —	
Vikengatan mellan järnvägsstallet och Kvarnbergsgatan..	9,666: —	
Konduktörsgatan mellan Vikengatan och sjön, $\frac{1}{2}$ gatan	3,130: —	
Kvarnbergsgatan mellan järnvägsöfvergången vid Klara- borg och Fryksdalsgatan	24,740: —	
Muraregatan mellan Elfdalsgatan och Vikengatan	11,000: —	
Muraregatan » Vikengatan och Kvarnbergsgatan ...	20,000: —	
Fernebogatan mellan skärningen vid Kvarnbergsgatan och den punkt, där gatan viker vinkelrätt söderut	32,550: —	
Sprängningsarbeten	18,167: —	137,937: —

Klara:

Odengatan mellan Växnäsgatan och Regementsgatan	24,116: —	
Växnäsgatan mellan Odengatan och Malm Morgsgatan, trottoir	1,600: —	
Södra Klaragatan mellan Odengatan och Malm Morgsgatan	6,264: —	
Norra Klaragatan mellan Odengatan och Malm Morgsgatan	7,308: —	
Regementsgatan mellan Sandbäcksgatan och Odengatan .	22,930: —	
Malm Morgsgatan mellan Växnäsgatan och Regementsgatan	3,600: —	65,818: —
		<hr/>
	Kronor	507,000: —

Kostnadsförslag till ledningsarbeten*enligt gatuförslaget Alternativ C.***Herrhagen:**

<i>Tegnérsgatan</i> , mellan Karla- & Långgatorna	7,000: —	
<i>Hufvudledning</i> till Nya hamnen	12,000: —	19,000: —

Östra och Vestra Haga.

<i>Hagagatan</i> , mellan Åttkants- & Fabriksgatorna	500: —	
<i>Garfwaregatan</i> , mellan Åttkants- & Fabriksgatorna	500: —	
Diverse kompletteringsarbeten	1,000: —	2,000: —

Viken och Berget:

<i>Kvarnbergsgatan</i> , mellan järnvägsöfvergången och Fryks- dalsgatan	8,000: —	
<i>Muraregatan</i> , mellan Elddals- & Vikengatorna	12,000: —	
<i>Muraregatan</i> , mellan Viken- & Kvarnbergsgatorna	10,000: —	
<i>Fernebogatan</i> , till den punkt där gatan viker vinkelrätt söderut	9,000: —	39,000: —

Klara:

<i>Odengatan</i> , mellan Växnäs- och Regementsgatorna	25,000: —	
<i>Växnäsgatan</i> , mellan Oden- och Malm Morgsgatorna	12,000: —	
<i>Södra Klaragatan</i> , mellan Oden- och Malm Morgsgatorna .	1,000: —	
<i>Norra Klaragatan</i> , mellan Oden- och Malm Morgsgatorna	3,000: —	
<i>Regementsgatan</i> , mellan Sandbäcks- och Odengatorna . . .	9,000: —	
<i>Malm Morgsgatan</i> , mellan Växnäs- och Regementsgatorna .	6,000: —	
<i>Hufvudledning</i> till pumpstation i kvarteret Stopet	22,000: —	
<i>Pumpstation</i> (1:sta utbyggnad)	40,000: —	
<i>Samplingsledning</i> i Sandbäcksgatan	15,000: —	133,000: —

Summa Kronor 193,000: —

Karlstad den 9 September 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.

§ 90.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning angående upptagande af lån till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren.

Uti sin berörda framställning hade Drätselkammaren framhållit, att då stadens sväfvande skuld inom den närmaste framtiden måste fonderas samt det förden-skull vore nödvändigt, att Stadsfullmäktige fattade beslut rörande de utgifter, som förestode och måste täckas medelst lån, Kammaren ansett sig nu böra för Stadsfullmäktige framlägga förslag i fråga om de utgifter, som för en tid framåt ansåges erforderliga för stadens gatuaneläggningar.

Det förslag till gatubyggnader och ledningar, som af Kammaren sålunda framlades, hade efter gjorda inskränkningar nedbragts till en summa af 700,000 kronor, däraf 507,000 kronor för gator och 193,000 kronor för ledningar, och ansåge Kammaren detta förslag innefatta det minsta möjliga, hvartill man kunde gå ned, såframt något nämnvärdt resultat skulle vinnas.

Byggnadsarbetet vore afsedt att fördelas på en tid af 15 år efter en plan, som för hvarje år efter förslag af Drätselkammaren skulle af Stadsfullmäktige fastställas.

Då det ej ansåges möjligt, att de betydande belopp, som gatuarbetena kräfde, skulle kunna år efter år täckas med uttaxerade medel, förefunnes ej någon annan utväg än att genom lån fylla behovet, och hade Drätselkammaren beräknat, att, under förutsättning, att lånet upptoges å 40 år efter en räntefot af $4\frac{1}{2}$ procent, den årliga annuiteten skulle belöpa sig till 38,040 kronor 17 öre och medföra en utgift per bevillningskrona, beräknad efter nuvarande taxering, af 47 öre. Stadens hela lånebehof komme, med inberäkande af ifrågavarande summa, att uppgå till 2,530,202 kronor 30 öre. Kammaren hade alltså hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att upptaga ett lån å 700,000 kronor till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren samt att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att summans fördelning på de särskilda åren efter Drätselkammarens förslag skulle för hvarje år fastställas af Stadsfullmäktige.

Beredningsutskottet beslöt att i ärendet anföra följande.

Visserligen vore den summa, som af Drätselkammaren sålunda ifrågasatts för gatubyggnader och ledningar högst betydande, men då af Kammarens fram-

ställning framginge, att någon ytterligare inskränkning ej vore möjlig, kunde Utskottet för sin del ej finna någon annan utväg än att biträda Drätselkammarens nu framlagda förslag. En på femton år fördelad uttaxering af ett så betydande belopp vore i allt fall otänkbar, och det kunde ej anses oriktigt, att en del af de kostnader af ifrågavarande slag, som hufvudsakligen föranleddes af den utsträckning af stadens område, hvilken under de senare åren ständigt pågått och ännu fortginge, lades på en kommande generation af stadens invånare.

Beredningsutskottet ansåge sig alltså böra tillstyrka bifall till Drätselkammarens förevarande framställning, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att upptaga ett lån af 700,000 kronor till utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren samt bemyndiga Drätselkammaren att upplåna medlen, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att summans fördelning på de särskilda åren skall efter Drätselkammarens förslag för hvarje år särskildt fastställas af Stadsfullmäktige,

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

86. Folkskolestyrelsens framställning angående skötseln af skolkassans lån.

Till Stadsfullmäktige.

Med öfverlämnande af utdrag af Folkskolestyrelsens protokoll den 14 Maj 1912 får styrelsen härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville besluta, huru efter folkskolans öfverflyttande från kyrkostämmans till Stadsfullmäktiges förvaltningsområde bör förfaras i fråga om såväl de lån, hvilka kassan hittills i eget namn upptagit, som de lånebelopp, på vilkas amortering och förräntning kassan i förhållande till Drätselkammaren ansvarat.

Karlstad den 14 Maj 1912.

På Folkskolestyrelsens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Bror A. Larson.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 14 maj 1912.

§ 10.

På framställning av kassören hade byggnads- och ekonominämnden föreslagit Skolstyrelsen:

att hos Stadsfullmäktige göra anmälan om, att skolkassan har följande lån:
ett lån hos Karlstads Sparbank å 25,000 kronor,
ett lån hos Värmlands Enskilda Bank å 10,000 kronor,
ett lån hos Karlstads Drätselkammare för Herrhagsskolan å 80,000 kr. och
ett amorteringslån för Herrhagsskolan å 288,008 kronor 45 öre,
av vilka lånet hos Värmlands Enskilda Bank förfaller den 2 november 1912, samt

att begära Stadsfullmäktiges beslut om, hur härmed bör förfaras, sedan folkskoleväsendet och dess ekonomi överflyttats från kyrkostämman till stadsfullmäktige.

Styrelsen beslöt i enlighet med förslaget, och förklarade denna paragraf genast justerad.

In fidem:
BROR A. LARSON.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 september 1912.

§ 12.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af folkskolestyrelsen gjord framställning, att stadsfullmäktige måtte besluta, huru efter folkskolans öfverflyttande från kyrkostämmans till stadsfullmäktiges förvaltningsområde borde förfaras i fråga om såväl de lån, hvilka skolkassan hittills i eget namn upptagit, som de lånelopp, för vilkas amortering och förräntring kassan i förhållande till drätselkammaren ansvarat.

Sedan drätselkammaren anmodat stadskamreraren att afgifva yttrande i ärendet, ingaf nu stadskamreraren följande utlåtande:

Folkskolestyrelsens framställning i fråga om skolans lån.

De i framställningen omförmälda lånen dels till Karlstads sparbank och dels till Värmlands ensk. bank äro icke upptagna i drätselverkets räkenskap, men de

å kr. 288,008: 45 — återstående skuld å skolans andel i amorteringslånet af år 1907 — och 80,000 kronor — af drätselverket förskjutet belopp och afsedt att ingå i nytt obligationslån — äro därstädes bokförda såsom fordran af skolstyrelsen. Räkta å de 2:ne sistnämnda lånen jämte amortering å det fonderade af dem har hittills upptagits i drätselverkets stat såsom inkomst från skolan och motsvarande utgift i skolans stat. Hvad beträffar lånet i sparbanken är förbindelsen för detsamma utfärdad af drätselkammaren och hvad angår lånet i Värmlands ensk. bank inhämtas af ett styrelsens skrivelse vidfogadt protokoll, att detsamma förfaller till betalning den 2 nästa november men torde, då under innevarande år afbetalts 5,000 så att nu återstå 10,000 kronor, kunna omsättas utan vidare afbetalning i år och likasom förut amorteras under nästa år med uttaxerade 5,000 kronor.

Af det anförda framgår, att staden har lån, som icke äro bokförda i drätselverkets räkenskaper. Då det helt visst är af stor betydelse att man i en och samma räkenskapsbok kan inhämta beloppet af stadens låneskulder, får jag fördenskull hemställa, att Drätselkammaren ville tillstyrka sådan förändring af såväl bokföringen som handhafvandet af ifrågavarande lån, att samliga dessa uppföras i drätselverkets räkenskap samt att amorteringar och räntor upptagas i verkets utgiftsstat utan motsvarande inkomst från skolan, hvars utgifter sålunda komma att i samma mån minskas.

Karlstad den 8 september 1912.

G. ENANDER.

I anslutning till hvad stadskamreraren sålunda anfört, beslöt nu drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta, att samtliga skolkassans lån skola från och med nästa år uppföras i drätselverkets räkenskaper samt att amorteringar och räntor skola upptagas i verkets utgiftsstat utan motsvarande inkomst från skolan.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERIJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäkt. ges
i Karlstads Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 91.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Folkskolestyrelsens framställning angående skötseln af skolkassans lån; Och beslöt Utskottet

i sådant hänsende tillstyrka bifall till det förslag i ärendet, som af Drätselkammaren i uppå remiss afgifvet utlåtande framställts, hvadan Utskottet hemställde, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att samtliga skolkassans lån skola från och med nästkommande år uppföras i drätselverkets räkenskaper samt att amorteringar och räntor skola upptagas i verkets utgiftsstat utan motsvarande inkomst från skolan.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

87. Herr M. Hellbergs motion angående valnämndens förslag till val hos Stadsfullmäktige.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Valnämndens förslag synas mig alldeles onödigt krångliga. De kandidater, som föreslås av nämnden och de som föreslås hos den behöva inte uppföras under olika rubriker. Fullmäktiges val bör naturligtvis bestämmas av deras uppfattning om kandidaternas lämplighet, inte av förslagsställaren. För övrigt kan ju nämnden uppföra sina kandidater först, så vet den som anser sig behöva veta det, vilka dessa äro.

Jag tillåter mig därför — i överensstämmelse med ett förut av mig väckt förslag — hemställa,

att på valnämndens förslag samtliga föreslagna uppföras i en följd under en rubrik som anger uppdraget, tiden för mandatet och antalet av dem som skola väljas.

Karlstad den 21 december 1911.

MAURITZ HELLBERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstads Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.

§ 92.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herr M. Hellberg hemställt, att å de förslag, som af Stadfullmäktiges valnämnd uppgjordes, samtliga föreslagna

måtte uppföras i en följd under en rubrik, som angäfvde uppdraget, tiden för mandatet och antalet af dem, som skulle väljas.

Uti detta ärende hade nu Beredningsutskottet att afgifva utlåtande.

Utskottet ville härvid erinra att, enligt Stadsfullmäktiges den 20 Oktober 1910 fattade beslut, valnämndens eget förslag skulle å valnämndens lista upptagas under rubriken "Valnämnden föreslår" samt de af enskilda framställda förslagen under rubriken "Dessutom äro hos valnämnden föreslagna".

Motionären hade i sin förevarande motion uttalat, att ingen åtskilnad borde å listan förefinnas mellan de af valnämnden föreslagna kandidaterna och de kandidater, som dessutom af enskilda föreslagits.

Beredningsutskottet kunde för sin del ej biträda denna mening.

Valnämnden hade af Stadsfullmäktige tillsatts för att föreslå lämpliga kandidater till kommunala befattningar, och så länge Stadsfullmäktige ansåge valnämnden böra fungera, måste nämndens uppdrag i berörda hänseende anses kräva, att af listan framginge, hvilka kandidater af de å listan upptagne, som af valnämnden föreslagits.

På hvilket sätt utmärkandet af valnämndens kandidater skedde vore naturligtvis af underordnad betydelse, hvadan Utskottet icke hade något att erinra mot en ändring i detta hänseende.

Utskottet hade härvid tänkt sig, att å listan skulle i en särskild rubrik angifvas, att de å listan först upptagna till det antal, som valet afsåge, vore af valnämnden föreslagna. Listan skulle sålunda upptaga först en rubrik, angifvande uppdraget, tiden för mandatet och antalet af dem, som skulle väljas, därefter ytterligare en rubrik, som, därest t. ex. valet afsåge två befattningshafvare, skulle lyda sålunda: "De två först upptagna äro af valnämnden föreslagna" och sist samtliga de föreslagnas namn i en följd.

I anslutning till det anförda beslöt Utskottet alltså, i anledning af Herr Hellbergs förevarande motion, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte föreskrifva,

att å valnämndens förslag samtliga föreslagna uppföras i en följd under dels en rubrik, som angifver uppdraget, tiden för mandatet och antalet af dem, som skola väljas, och dels en ytterligare rubrik, som angifver, att de å förslaget först upptagna till det antal, som valet afser, äro af valnämnden föreslagna.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

88. Herr A. Dahlmans motion angående förstärkning af den af stadsfullmäktige tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän m. fl.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med anledning af bilagdå framställning från kommitterade för uppgörande af förslag till en Svenska städers pensionskassa får jag härmed föreslå, att Stadsfullmäktige måtte taga frågan om stadens anslutning till en eventuell sådan kassa under ompröfvande och med hänsyn till ärendets vikt och omfattning besluta förstärkning af den för pensionering af stadens tjänstemän m. fl. tillsatta kommittén med ytterligare trenne ledamöter, af hvilka en torde böra tagas ur ifrågasatta pensionstagares krets.

Karlstad den 19 September 1912.

AXEL DAHLMAN.

Till Stadsfullmäktiges Ordförande, Karlstad.

Å möte i Stockholm den 1 och 2 december 1911 godkände af svenska städer utsedda ombud ett förslag till "Reglemente för Svenska Städers Pensionskassa" och uttalade därjämte enhälligt önskvärldheten af, att en städernas gemensamma pensionskassa, byggd huvudsakligen på de i sagda reglementförslag angifna grunderna, måtte komma till stånd. Åt undertecknade uppdrog mötet att för detta ändamål vidtaga de åtgärder, som kunde finnas lämpliga.

I sådant syfte få vi, med öfverlämnande af det å mötet godkända reglementförslaget jämte protokoll öfver mötets förhandlingar, härmed anhålla, att Ni ville dels i den form, Ni må finna lämplig, inom Stadsfullmäktige till slutlig behandling för Eder stads vidkommande upptaga frågan om bildande af och anslutning till en svenska städers pensionskassa på grundval af det föreliggande reglementförslaget med de jämkningar däri, hvilka må kunna af ett konstituerande möte finnas nödvändiga, äfvensom i händelse af anslutning från Eder stads sida, för hvilka befatningshafvare och med hvilka pensionsbelopp för hvar och en af dessa staden skall i kassan ingå; dels äfven, om anslutning beslutats, ombesörja val af ombud med fullmakt att å stadens vägnar deltaga i kassans bildande och besluta i alla dess angelägenheter. Stadsfullmäktiges beslut och, i händelse af anslutning, hvem som blifvit till ombud utsedd, behagade Ni snarast möjligt och senast före

den 1 instundande november meddela undertecknad Lund, adress Västervik. Så fort underrättelse ingått om tillräckligt stor anslutning, skall tid och plats för konstituerande möte Eder meddelas.

Stockholm i maj 1912.

A. AXEL W. LUND.
Ordförande.

KARL MOSSBERG.
OLOF MATTSO.

AXEL DAHLMAN.
L. E. GEZELIUS.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 93.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Herr A. Dahlmans motion angående förstärkning af den af Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för pensionering af stadens tjänstemän m. fl.; Och beslöt Utskottet med hänsyn till hvad motionären anført, hemställa,

att Herr A. Dahlmans förevarande motion måtte, i hvad densamma afsåge förstärkning af den för pensionering af stadens tjänstemän m. fl. tillsatta kommittén, af Stadsfullmäktige bifallas, samt

att Stadsfullmäktige måtte till ledamöter i ofvannämnda kommitté ytterligare utse Herrar Kaptenen H. Ziegler, Lektorn Valdemar Vendel och Stadskamreraren G. Enander.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

89. O. N. Perssons af herr Dahlman som motion upptagna framställning angående uppskof med lyftande af ett Mellqvists slöjdstipendium.

Till Stadsfullmäktige, Karlstad.

Enär jag av värnpliktstjänstgöring är hindrad att genomgå någon av de slöjdkurser, som under året anordnas vid Nääs, anhåller jag härmed vördsamt att få

uppbära återstoden av det stipendium, som 1909 tilldelades mig ur "Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd", under år 1913.

Norra Ny den 14 juni 1912.

O. N. PERSSON.

Adress: Ennarbol, *Fastnäs*.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 94.

Hos Stadsfullmäktige hade folkskolläraren O. N. Persson uti fränställning, som af Herr Dahlman upptagits som motion, hemställt, att som sökanden vore af värnpliktsjänstgöring förhindrad att genomgå någon af de slöjdkurser, som under innevarande år anordnades vid Nääs, han måtte medgifvas rätt att under år 1913 få uppbära återstoden af det stipendium, som år 1909 tilldelats honom ur Mellqvistska stipendiefonden för undervisning i slöjd.

Sedan Utskottet inhämtat, att sökanden under år 1909 ur ofvannämnda stipendiefond tilldelats ett stipendium å 260 kronor 83 öre att på vanliga villkor åtnjutas, beslöt Utskottet, med hänsyn till hvad sökanden anförde, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte medgifva sökanden rätt att under år 1913, i enlighet med föreskrifterna i det för utdelning ur ifrågavarande stipendiefond gällande reglemente, lyfta återstoden af det honom under år 1909 tilldelade slöjdstipendiet.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

90. Återremitterade ärendet angående inköp af egendomen Örsholmen samt utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband.

(Ss Serien B, 1912; N:o 7; § 93).

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 30 September 1912.

§ 2.

Då stadsfullmäktige den 20 sistlidne Juni till behandling förhade Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om renhållningsverkets förläggande dit, beslutade Stadsfullmäktige att för vinnande af bättre utredning återremittera ärendet till Drätselkammaren.

Ehuru det icke angifvits, i hvilken riktning den begärda utredningen borde gå, hade Drätselkammaren fattat sin uppgift vara att i främsta rummet söka vinna mera klarhet angående vissa af Hälsovårdsnämnden och Beredningsutskottet berörda omständigheter. Med anledning af Hälsovårdsnämndens yttrande, att den ville gå i författning om vidtagande af åtgärder till rationell fördelning, uppläggning och försäljning af soporna samt aflägsnandet på ett mera tillfredsställande sätt än nu vore fallet af spillvattnet från de stadsdelar, där kloakledning icke funnes, hade Kammarerna tillfrågat nämnden, huruvida dessa åtgärder kunde hafva någon betydelse med afseende å platsen för renhållningsverkets förläggning. Härpå hade nämnden genom utdrag af protokoll vid dess sammanträde den 20 innevarande September svarat, att det i sådant afseende icke vore af någon speciell betydelse, hvilken af de för renhållningsverket ifrågasatta platserna valdes, ehuru platsens längre eller kortare afstånd från den bebyggda staden gifvetvis komme att något inverka på kostnaderna. I anledning af Beredningsutskottets yttrande, att staden sannolikt komme att behöfva Örsholmen för framtida afledning af östra älfgrenens vatten till förhindrande af uppslamning i farleden mellan Gerholmen och Tynäs, hade Hamnstyrelsen anmodats yttra sig om behöfligheten af Örsholmens inköp i dylikt syfte; och hade Styrelsen genom utdrag af protokoll vid dess sammanträde den 20 innevarande September meddelat, att styrelsen funnit sig böra tillstyrka förvärfvandet af Örsholmen med hänsyn till en eventuell nödvändighet att i en

framtid genomskära denna holme för att leda östra ülfgrenens vatten ut vid Kaplandsholmen. Då Hälsovårdsnämnden vidare ifrågasatt, att den föreslagna bron öfver till Örsholmen icke behöfde göras så bred, att två foror kunde därå mötas, i följd hvaraf kostnaden för bron kunde väsentligen nedbringas, hade Kammaren uppdragit åt stadsingeniören att uppgöra alternativa kostnadsförslag dels å en sådan bro, som Hälsovårdsnämnden tänkt sig, och dels å en bro, på hvilken två foror kunde mötas. Dessa kostnadsförslag blefvo nu Kammaren förelagda och befunnos sluta, det förstnämnda, hvori bronns bredd beräknats till 3 meter, å 7,800 kronor och det sistnämnda med en brobredd af 4 meter å 10,800 kronor.

Genom direktör Tingstens utredning hade frågan om renhållningsverket visserligen erhållit en mera klar och allsidig belysning, men Drätselkammaren funne sig däraf icke tillfullo öfvertygad om nödvändigheten af Örsholmens inköp med hänsyn till den ifrågasatta förflyttningen af detta verk. Kammaren hade uppmärksammat direktör Tingstens uttalande att föga återstode att invända mot bibehållande tills vidare af den nuvarande platsen för renhållningsverket, om nämligen spillvattnet aftappades i kloakledningarne, gödselsoporna försålde direkt på järnväg och skräpsoporna uppbrändes. Det vore dessa anordningar, som Hälsovårdsnämnden ämnade vidtaga, och möjligheten att för några år uppskjuta renhållningsverkets förflyttning vore följaktligen icke utesluten. Den omständigheten, att Djäknefältet komme att intagas i stadsplanen, torde icke utgöra hinder därför.

Då emellertid förvärfvandet af Örsholmen, oafsedt renhållningsverket, men med tanke på framtiden och dess behof kunde anses utgöra ett icke betydelselöst led i stadens jordpolitik, hade Kammaren, som funnit sig mindre tilltalad af den i köpevillkoren förekommande kombinationen med renhållningsverkets förläggning, tillfrågat Herr Wennerström, huruvida han och hans medintressenter vore villiga att för 25,000 kronor sälja egendomen *utan bestämdt villkor om renhållningsverkets förläggande dit*. Härtill hade Herr Wennerström svarat, att om näuunde villkor skulle bortfalla priset för egendomen komme att bli 40,000 kronor.

Vid sådant förhållande torde det vara fördelaktigare, därest Stadsfullmäktige besluta inköpet, att godkänna de i Herr Wennerströms skrifvelse den 1 Augusti 1911 uppställda villkor, till hvilka dock bör läggas skyldighet för Herr Wennerström att under arendetiden betala de å egendomen belöpande skatter och brandförsäkringsavgifter. Härtill har han också, på förfrågan förklarat sig villig.

Den del af Örsholmen, som genom detta köp komme att öfvergå i stadens ügo, omfattar enligt uppgift en areal af omkring 175 tunnland, däraf cirka 69 tunnland åker, 40 tunnland skogsmark samt 66 tunnland üngs- och betesmark. Skog finnes till bränsle och husreparationer.

Åbyggnaden är brandförsäkrad för 15,100 kronor och af stadsarkitekten åsatt ett värde af 21,100 kronor. I detta sammanhang ville Kammaren upplysa, att

uthusbyggnaderna kräfde omedelbart iståndsättande, särskildt medelst nya tak, för en kostnad 3 à 4,000 kronor.

Stadsingenjören hade på Kammarens anmodan uppgjort kostnadsförslag för byggande af en körbro till Örsholmen jämte tillfartsvägar. Då stranden af Örsholmen på det ställe, där bron tänktes förlagd, vid högsta vattenstånd vore öfversvämmad, hade stadsingenjören ansett lämpligast, att brons fortsättning därstädes å en sträcka af cirka 153 meter utfördes såsom viadukt på tröpålar. Af förslaget inhämtades vidare, att de beräknade kostnaderna uppginge, om bron gjordes 4 meter bred till 25,350 kronor och om brons bredd inskränktes till 3 meter till 20,850 kronor. Skillnaden i kostnad på grund af brons större eller mindre bredd utgjorde således 4,500 kronor, hvaraf 1,500 kronor belöpte på viadukten. Om renhållningsverkets förflyttning till Örsholmen blefve verklighet ville Kammaren dock uttala sig för en bro med 4 meters bredd. Till följd af viadukten blefve nämligen bron så lång, att det skulle vålla svårighet och tidsutdräkt, om icke två körande kunde mötas därå. Det torde vidare få antagas, att trafiken till och från ön mer och mer kommer att ökas, och om bron nu gjordes för smal kunde staden snart nog blifva ställd inför nödvändigheten att ombygga densamma. Kammaren ansåge därför, att den visserligen möjliga, men blott tillfälliga besparingen af 4,500 kronor icke i detta fall borde få vara afgörande.

Ett öfverslag af kostnaderna för Örsholmens inköp och renhållningsverkets förläggande dit ställde sig sålunda:

Köpesumman för fastigheten	kr. 25,000: --
Reparationer, omedelbart förestående, å fastighetens byggnader	» 3,000: --
Pudrettfabriken enligt stadsarkitektens kostnadsförslag	» 24,000: —
Brobyggnad jämte tillfartsvägar enligt stadsingenjörens kostnadsförslag, Alternativ A.	» 25,350: —
	<hr/>
	Summa kr. 77,350: —

Härtill komme årlig underhållskostnad å byggnaderna för jordbruket cirka 300 kronor, å renhållningsverkets byggnader, likaledes omkring 300 kronor, å bron med viadukt cirka 500 kronor och å tillfartsvägarne cirka 200 kronor. Stadens direkta inkomst blefve tillsviðare endast arrendet för Örsholmen 700 kr.

Det kunde efter Kammarens förmenande ifrågasättas, huruvida det vore klokt af staden att göra så stora uppoffringar för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen, så mycket hellre som den möjligheten icke vore utesluten att genom verkets flyttning åt annat håll få renhållningsfrågan löst för mindre kostnad.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
J. NORÉUS.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 20 September 1912.

§ 105.

Föredrogs en så lydande skrifvelse:

“Transsumt af protokoll hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 1 Augusti 1912.

§ 18.

Sedan stadsfullmäktige till drätselkammaren för bättre utredning återremiterat ärendet angående inköp af egendomen Örsholmen och angående kostnaderna för renhållningsverkets förläggande dit, beslöt nu drätselkammaren till en början dels med anledning af hälsovårdsnämndens i dess yttrande den 8 sistlidne maj gjorda uttalande, att nämnden sedermera ville gå i författning om vidtagande af åtgärder till rationell fördelning, uppläggning och försäljning af soporna samt aflägsnande af spillvattnet från de stadsdelar, där kloakledning icke funnes, på ett mer tillfredsställande sätt än nu vore fallet, tillfråga nämnden, huruvida dessa åtgärder kunde hafva någon betydelse med afseende på platsen för renhållningsverkets förläggande;

— — — — —
som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM“;

och beslöt Hälsovårdsnämnden med anledning häraf meddela Drätselkammaren, att ifrågavarande uttalande i Hälsovårdsnämndens yttrande i frågan om renhållningsverkets förläggning vore föranledd af Direktör Karl Tingstens utredning i renhållningsfrågan, hvari han dels påvisat möjligheten af att, därest först en fördelning af stadsaffallet skedde, de s. k. gödselsoporna skulle kunna försäljas till landsbygden och till största delen lastas direkt på järnvägsvagn och skräpsoporna uppbrännas, hvarigenom ett uppläggande af soporna och därmed förenade obehag skulle i väsentlig grad undvikas dels ock framhållit fördelarna af att spillvattnet från de stadsdelar, där kloakledning saknas, i stället för att köras till en aflägsen avstjälpningsplats, kunde tömmas i närmast belägna för ändamålet inrättade kloakbrunn, samt att det för de åtgärder Hälsovårdsnämnden i sådant syfte ämnade vidtaga, icke vore af någon speciel betydelse, hvilken af de ifrågasatta afstjälp-

ningsplatserna valdes, ehuru gifvetvis dennas längre eller kortare afstånd från den bebyggda staden ändock komme att inverka något på kostnaderna, då ju i hvarje fall en del af soporna måste uppläggas.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 20 september 1912.*

§ 69.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 1 augusti § 18 hade Drätselkammaren anmodat hamnstyrelsen avgiva yttrande över behövligheten av Örsholmens inköp av den anledning, att holmen framdeles möjligen komme att delvis erfordras till en genomskärning för avledande av östra älvgrenens vatten.

Efter föredragning härav beslöt styrelsen göra följande uttalande.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 23 november 1905 hade hamnstyrelsen låtit verkställa regelbundna pejlingar och observationer i Nolgårds- och Sorgforsådrorna samt i Röskärsfjärden, varigenom utrönts, att högst betydande slamavlagringar förekomma. Sålunda hade under ett år i fjärden upplagts ej mindre än c:a 40,000 kubikmeter. Ehuru några observationer hittills ej verkställts vid mynningen av älvgrenen mellan St. Kallholmen och Örsholmen, hade man dock anledning antaga att förhållandet där vore enahanda, vadan fara vore, att sundet mellan Gerholmen och Tynälandet så småningom komme att uppslammas och i en framtid nödvändigöra dyrbara muddringsarbeten för segelledens upprätthållande. Till förekommande av dessa olägenheter borde man, i likhet med vad som skett med Kalfholmådran, avslänga ifrågavarande gren och avleda dess vatten längre österut medelst en genomskärning av Örsholmen på sätt majoren Th. Helleberg i sitt betänkande över åtgärder till förhindrande av uppgrundning i Karlstads segelled och hamn den 17 maj 1905 föreslagit och som å härvid fogade karta är med röda linjer närmare angivet. Vid utförande av den ifrågasatta åtgärden vore det av vikt, att staden vore i besittning av icke blott den mark, som för själva genomskärningen erfordrades, utan även av angränsande område, som kunde komma att beröras av de oberäkneliga utskärningar, älven möjligen komme att göra i sin nya fåra.

På grund härav ville styrelsen tillstyrka förvärvandet av Örsholmen.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Kostnadsförslag

till brobyggnad jämte tillfartsvägar öfver Klarelfven till föreslaget renhållningsverk å Örsholmen.

Förslaget omfattar *två* alternativ A och B.

För alt. A. är brobanans bredd = 4 meter, d. v. s. tillräcklig för möte af *tvänne* fordon.

För alt. B. är brobanans bredd = 3 meter, och bron konstruerad att uppbära endast *ett* fordon å bredden.

Då stranden af Örsholmen, på det ställe där bron tänkes förlagd, är öfversvämmad vid högsta vattenstånd i Klarelfven, har ansetts lämpligast att utföra brons fortsättning därstädes å en sträcka af c:a 153 m. såsom viadukt på träpålar.

För alt. A. är viaduktens bredd = 4 meter.

För alt. B. göres viadukten 3 meter bred, men förses närmast stranden å Örsholmsidan med en mötesplats af 4 meters bredd.

Alternativ A.

Kostnaderna för bro, viadukt och tillfartsvägar.

I. Brobyggnaden, 4 meters bredd.

1) Landfäste:

Spåntning, 60 m ² à 5: —	300: —	
Schaktning	100: —	
Pålar, 20 st. à 12: —	240: —	
Beton 1:3:5: med järninlägg 35 m ³ à 50: —	1,750: —	
Stenfyllning, vingmuren m. m.	400: —	2,790: —

2) Mellanstöd.

Pålar, 80 pålar à 15: —	1,200: —	
Hammarband, 40 meter 8"×9"	160: —	
Kryssförsträfningar af 2½"×7" 200 meter à 0:75	150: —	
Smide, spik m. m.	320: —	1,830: —

3) Ändstödet vid Örsholmen.

Pålar, 10 pålar à 15: —	150: —	
Hammarband	40: —	
Smide, spik m. m.	40: —	230: —

4) Brobanan:

I-balkar, NP 24, inklusive uppläggning, 290 meter à 7:40	2,146: —
Skarfjärn och underläggspåtar	300: —

Plankbeläggning, 290 m ² 3" à 3:—.....	870: —	
290 m ² 2" à 2:—.....	580: —	
Tvärsparrar 170 m 6"×6" à 1:—.....	170: —	
Räcke, 145 m. à 2: 50.....	362: 50	
Smide, spik m. m.....	400: —	4,828: 50
5) Diverse, oförutsedda,		
jämnannde utfördt		1,121: 50
	Kronor	10,800: —

II. Viadukten, 153 m. längd.

Pålar, 240 st. à 5:—.....	1,200: —	
Hammarband 53 st. à 5:—.....	265: —	
Hufvudbalkar, 612 m. 4"×9" à 1:—.....	612: —	
Plankbeläggning, 612 m ² 3 à 3:—.....	1,836: —	
612 m ² 2 à 2:—.....	1,224: —	
Tvärsparrar, 225 m. à 1:—.....	225: —	
Räcke 306 m. à 2:—.....	612: —	
Smide, spik	400: —	
Kryssförsträfningsar.....	400: —	
Diverse, oförutsedda, jämnannde utfördt	726: —	7,500: —
III. Uppfartsväg från gamla Djäknefältsvägen fram till bron, (likamed föregående förslag af ²⁶ / ₁₁ 1911 — Stadsfullmäktiges tryck af 20 juni 1912).....		1,250: —
IV. Ny väg från vägfövergången vid stjärtpåret fram till uppfartsvägen. Vägen lagd i gator enligt nya stadsplaneförslaget.....		3,300: —
V. Uppfartsvägar å pudretfabrikens båda kortsidor samt vägar å ömse sidor af fabriken, utefter långsidorna.		
Fyllning	1,300: —	
Makadamisering och grusning.....	1,200: —	2,500: —
Sammanlagd kostnad för bro, viadukt och vägar Kronor		25,350: —

Alternativ B.

Kostnaderna för bro, viadukt och tillfartsvägar.

I. Brobyggnaden, 3 meters bredd.

1) Landfäste:

Spåntning.....	250: —
Schaktning.....	100: —
Pålar 16 st. à 12:—.....	192: —

Beton, 30 m. à 50: —	1,500: —	
Stenfyllning m. m.	300: —	2,342: —

2) *Mellanstöd:*

Pålar 48 st. à 15: —	720: —	
Hammarband 24 m. à 4: —	96: —	
Kryssförsträffningar, 170 m. à 0: 75	127: 50	
Smide, spik ek	240: —	1,183: 50

3) *Ändstödet vid Örsholmen:*

Pålar 6 st. à 15: —	90: —	
Hammarband	30: —	
Smide, spik m. m.	30: —	150: —

4) *Brobanan:*

I-balkar NP 26 inklusive uppläggning, 145 m. à 8: 35 ..	1,210: 75	
Skarfjärn, underläggsplåtar	150: —	
Plankbeläggning {	218 m. 2 ¹ / ₂ " à 2: 50	545: —
	218 m. 2" à 2: —	436: —
Tvärsparrar	400: —	
Räcke, 145 m. à 2: 50	362: 50	
Smide, spik m. m.	300: —	3,404: 25
Diverse och oförutsedda		720: 25
	Kronor	7,800: —

II. *Viadukten.*

Pålar 150 st. à 5: —	750: —	
Hammarband 53 st. à 4: —	212: —	
Hufvudbalkar, 320 m. 5"9" à 1: 25	400: —	
Plankbeläggning	470 m. 2 ¹ / ₂ à 2: 50	1,175: —
	470 m. 2" à 2: —	940: —
Tvärsparrar	800: —	
Räcke = alt. A.	612: —	
Smide, spik ek	300: —	
Diverse, oförutsedda, jämnande utfördt	511: —	6,000: —

III. *Tillfarts- och uppfartsvägar lika med alt. A.* 7,050: —

Sammanlagd kostnad för bro, viadukt och vägar Kronor 20,850: —

Karlstad den 30 september 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 4 Oktober 1912.*

§ 95.

Sedan Stadsfullmäktige å sammanträde den 20 sistlidne juni vid behandling af Hälsovårdsnämndens framställning angående inköp af egendomen Örsholmen samt om utredning öfver kostnaderna för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen jämte hvad därmed stode i samband beslutit att, för vinnande af bättre utredning, återremittera ärendet till Drätselkammaren, så hade ytterligare utredning i frågan nu af Kammaren löretagits, och hade Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva utlåtande.

Af Drätselkammarens förnyade framställning i ärendet inhämtade Utskottet bland annat, följande.

I anledning af Beredningsutskottets vid ärendets föregående behandling gjorda uttalande, att staden sannolikt komme att behöfva Örsholmen för framtida afledning af östra älfgrenens vatten till förhindrande af uppslamning i farleden mellan Gerholmen och Tynäs hade Kammaren anmodat Hamnstyrelsen att yttra sig om behöfligheten af Örsholmens inköp i dylikt syfte, och hade Hamnstyrelsen i anledning häraf meddelat, att Styrelsen funnit sig böra tillstyrka förvärfvandet af Örsholmen med hänsyn till en eventuell nödvändighet att i en framtid genomskära denna holme för att leda östra älfgrenens vatten ut vid Kaplansholmen.

Då förvärfvandet af Örsholmen, oafsedt renhållningsverket sålunda kunde för framtiden vara af betydelse, hade Kammaren hos ägarne af Örsholmen förfrågat sig angående priset å egendomen utan bestämdt villkor om renhållningsverkets förläggande dit, och hade härå erhållits det svar, att om nämnda villkor skulle bortfalla priset för egendomen komme att blifva 40,000 kronor.

Vid sådant förhållande hade Kammaren ansett det fördelaktigare att, därest Stadsfullmäktige beslöte inköpet, godkänna de i Georg Wennerströms anbuds-skrifvelse den 1 augusti 1911 uppställda villkor, till hvilka dock borde läggas skyldighet för Wennerström att under arrendetiden betala de å egendomen belöpande skatter och brandförsäkringsavgifter, hvartill Wennerström, också, på förfrågan, förklarar sig villig.

På Kammarens anmodan hade stadsingenjören uppgjort kostnadsförslag för byggande af en körbro till Örsholmen jämte tillfartsvägar. Härå inhämtades, att en bro af 4 meters bredd med viadukt på träpålar skulle kosta 25,350 kronor samt en dylik bro af 3 meters bredd 20,850 kronor. Med hänsyn till brons längd förordade Kammaren en bro af 4 meters bredd, å hvilken två foror kunde mötas.

Ett öfverslag af kostnaderna för Örsholmens inköp och renhållningsverkets förläggande dit utvisade följande resultat:

Köpesumma för fastigheten.	Kr. 25,000: —
Reparationer å fastighetens byggnader	” 3,000: —
Pudrettfabriken	” 24,000: —
Brobyggnad m. m.	” 25,350: —
	<hr/>
	Summa Kr. 77,350: —

Beredningsutskottet vidhölle sin i denna fråga förut uttalade uppfattning om betydelsen för staden af egendomen Örsholmens förvärfvande samt om lämpligheten af renhållningsverkets förläggande dit.

För inköpet af denna egendom hade Utskottet ock funnit ett ytterligare stöd uti Hamnstyrelsens ofvan omförmälda uttalande angående vigten af att Örsholmen förvärfvades af staden och vore Utskottet för sin del öfvertygadt om, att ett lägligare tillfälle att förvärfva Örsholmen än det som nu erbjöde sig, ej skulle återkomma. Utskottet ville fördenskull fortfarande på det lifligaste tillstyrka egendomens inköp.

Med anledning af Drätselkammarens kostnadsberäkningar för renhållningsverkets förläggande till Örsholmen ville Utskottet uttala, att de upptagna kostnaderna för brobyggnaden jämte tillfartsvägar samt uppförandet af pudrettfabriken syntes Utskottet väl högt beräknade och detta särskildt beträffande den föreslagna pudrettfabriken. Utskottet ansåge sig fördenskull ej kunna tillstyrka Stadsfullmäktige att utföra ifrågavarande företag i enlighet med de nn afgifna kostnadsberäkningarne, utan ville Utskottet föreslå, att ärendet i denna del återremitterades till Drätselkammaren för undersökning, huruvida icke berörda kostnader kunde något nedbringas.

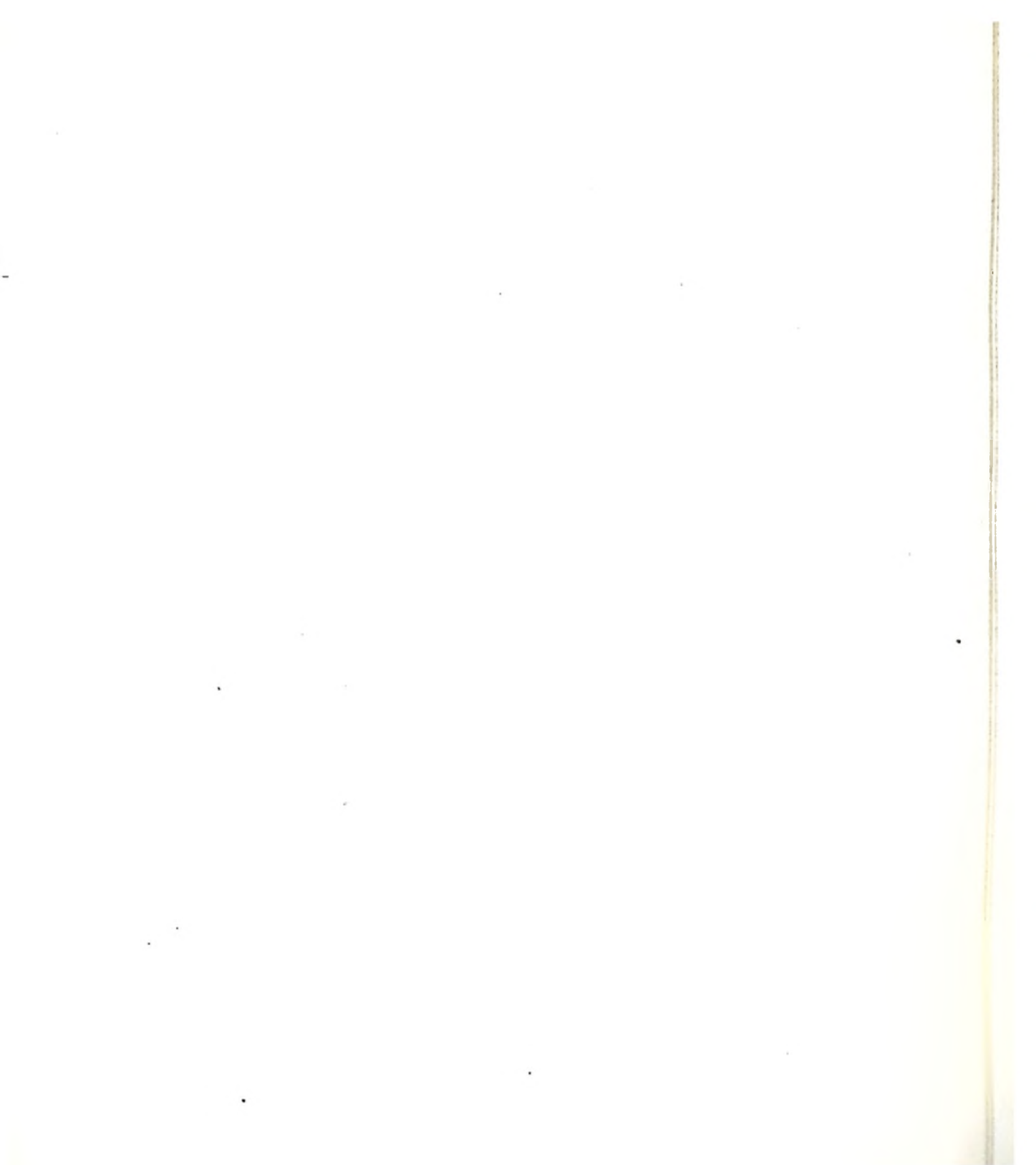
I anslutning till hvad Utskottet sålunda anfört beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för renhållningsverkets behof inköpa Kristina Wennerströms sterbhus tillhöriga egendomen Örsholmen å ön med samma namn, med undantag af ägofigurerna N:ris 420, 421 och 422, för ett pris af 25,000 kronor och i öfrigt på de villkor Georg Wennerströms anbudsskrivelse af den 1 augusti 1911 innehåller med det tillägg, att Georg Wennerström tillförbindes att under arrendetiden erlägga de å egendomen belöpande skatter och brandförsäkringsavgifter, äfvensom bestämma, att härför erforderliga medel skola anskaffas genom upplåning, samt

att Stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet i öfrigt till Drätselkammaren med anmodan till Kammarerna att utreda, huruvida icke kost-

naderna för byggande af en körbro till ön, framdragande af vägar från brons ändpunkter samt uppförande af byggnader för latrinupplag på ön må kunna nedbringas, samt till Fullmäktige inkomma med det förslag, hvar till denna utredning kan föranleda.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Karlstad
Karlst.-T:ns A.-B:s Tryckeri 1912.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 17 Oktober.

N:o 9^{1/2}.

91. Hamnstyrelsens framställning om anslag för förlängning af slipbädden.

*Utdrag af protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 3 oktober 1912.*

§ 72.

Från stadsingenjören hade inkommit en av kostnadsförslag och ritning åtföljd
så lydande skrivelse: — — — — —

Efter i ärendet hållen överläggning beslöt hamnstyrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige måtte till slipbäddens förlängning med 15 me-
ter anvisa ett belopp av 4,500 kronor.

In fidem:
IVAR OLSSON.

Till Hamnstyrelsen i Karlstad.

För den under byggnad varande upphalningsbädden (slipen) å Kanickenis-
holmen har arbetet nu framskridit så, att dess utförande i den omfattning, som
af Stadsfullmäktige den ³⁰/₁₂ 1911 beslutats, kan — hvad själfva slipbädden med
dess maskineri beträffar — i hufvudsak beräknas blifva färdigt i början af novem-
ber. Därefter skulle sedan återstå muddring framför och omkring slipbäddens ne-
dre del samt uppdragning af fördämningsspånter omkring arbetsplatsen. Muddrings-
arbetena har Hamnstyrelsen redan beslutat skola anstå till nästa år, för att utfö-

ras i samband med de större muddringsarbeten för yttre hamnens fördjupning, som då skulle komma att påbörjas. Härigenom skulle nämligen undvikas den relativt stora kostnaden för mudderverkets utrustande i år *enbart* för denna lilla muddring för slipen.

Innan emellertid den provisoriska fördämningsspänten blir borttagen, anser jag mig härmed böra framhålla önskvärdheten af, att slipbädden utdrages längre än, hvad f. n. är afsedt. Enligt det föreliggande förslaget, benämndt alt. II i Stadsfullmäktiges tryck af den ^{30/12} 1911, skall bäddens nedre del sluta vid *pkt:a* enligt bifogade planritning (bil. 1), hvarvid vattendjupet *öfver* en 30 meter lång slipvagn vid *medelvattenstånd* i Vänern blir c:a 1,2 meter vid slipvagnens öfre och c:a 3,2 meter vid dess nedre ända. Vid *låg*vattenstånd i Vänern skulle slipvagnens öfre ända komma att ligga i vattenytan (vattendjupet alltså = 0) samt djupet vid dess nedre ända blifva = c:a 2 meter,

De vanliga ångfartygen, som för närvarande trafikera Vänern, kunna då använda slipen vid *medelvattenstånd* och däröfver. För att dessa fartyg skola kunna gå upp å slipen äfven vid *låg*vattenstånd, behöfde slipbädden utdragas ytterligare 15 meter, såsom är afsedt i det förslag benämndt alt. 1, som finnes intaget i ofvannämnda Stadsfullmäktiges tryck af den ^{30/12} 1911.

Om denna förlängning af slipbädden, som förr eller senare blir en nödvändighet, utföres *nu*, i samband med det pågående bygget, kan den beräknas kosta kronor 4,500: — (se härmed fogade bilaga 2). Vill man däremot utföra dylik förlängning senare, när de nu befintliga fördämningsspänterna blifvit uppdragna och muddring verkstälts omkring slipbädden, kan kostnaden för densamma beräknas blifva kronor 10,700: — (se bifogade bil. 3).

Med hänsyn till ofvanstående får jag därför vördsamt föreslå *Hamnstyrelsen att taga under öfvervägande huruvida icke redan nu hos Stadsfullmäktige borde begäras anslag af Kronor 4,500 för slipens förlängning.*

Jag anser mig böra framhålla att den slipvagn, som nu bygges, är konstruerad att i hufvudsak passa för hamnens mudderverk och pråmar, hvarför längden å densamma (22 meter) *blir för liten* att kunna upptaga annat än mindre kanalbåtar. En utvidgning äfven af vagnen, för att göra slipen så användbar som möjligt, skulle därför äfvenledes kunna anses lämpligt åstadkomma samtidigt med ofvannämnda förlängning af slipbädden. En förlängning och förstärkning af vagnen, så att den blir fullt tillräcklig för alla de båtar, som nu trafikera Vänern, kan emellertid utföras när som helst utan att kostnaderna därför blifva större än om den utföres *nu*. Då det dessutom, sedan rörelsen å slipen utvecklats, kan visa sig bättre att anskaffa två vagnar för undvikande af *ett* fartygs aflastning då tvenne

fartyg samtidigt behöfva upptagas, torde frågan om vagnens förlängning kunna tillsvidare anstå.

Karlstad den 28 september 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

Bil. 2.

KOSTNADSFÖRSLAG

för förlängning af slipbädden med 15 meter under förutsättning att arbetet utföres i samband med det för närvarande pågående byggnadsarbetet.

32 meter extra fördämningsspånt utanför den nuvarande ändspånten		
2 ^{1/2} "×7" plank af 6,5 m. längd, 1,036 meter à 0,50 = 518: —		
6"×7" följare 220 » à 0,90 = 198: —		
Arbetskostnad 320: —		1,036: —
30 meter inre spånt, parallelt med spåren		
2 ^{1/2} "×7" af 3,5 meters längd . . . 598 meter à 0,30 = 179: 40		
Arbetskostnad 150: —		329: 40
Schaktning, 800 meter ³ à 2: —		1,600: —
Längslepers af 9"×9" jämte nedläggning 45 m. à 5: —		225: —
Tvårslepers, tvåskrädda till 6" 60 meter à 2: 50		150: —
Räls, 45 meter à 6: —, inklusive arbetskostnad		270: —
Länshållning		300: —
Diverse, oförutsedda, jämnande utfördt		589: 60
		<hr/>
	Kronor	4,500: —

Karlstad den 26 september 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

Bil. 3.

KOSTNADSFÖRSLAG

för förlängning af slipbädden med 15 meter under förutsättning att arbetet utföres först framdeles sedan de nu befintliga fördämningsspånerna blifvit borttagna och slipen tagits i bruk. Härvid måste alltså ny fördämningsspånt omkring hela den under vattnet belägna delen af slipen utföras, hvilken, till följd af att muddring till fullt djup då verkställes, blifver afsevärdt dyrbar.

240 l.-meter fördämningsspånt af 3" plank 6,5 meters längd, motsvarande 1,560 kvm. à 5: —		7,800: —
Spåntens uppstöttning		300: —
30 meters inre spånt parallelt med spåren (= bil. 2)		329: 40

Schaktning (muddring är då för slipen delvis verkställd)	400: —
Längslepers = bil. 2	225: —
Tvårslepers = » 2	150: —
Räls = » 2	270: —
Länshållning ..	500: —
Diverse och oförutsedda, jämnande utfördt.....	725: 60
	Kronor 10,700: —

Karlstad den 28 september 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 7 oktober 1912.*

§ 2.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 december 1911 beviljat ett anslag af 16,500 kronor för anläggning af en upphalningsbädd vid hamnen, hade hamnstyrelsen uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hemställt, att Stadsfullmäktige måtte till slipbäddens förlängning med 15 meter anvisa ett belopp af 4,500 kronor. Enligt af stadsingenjören uppgjorda kostnadsförslag skulle denna förlängning af slipbädden, om den utfördes i samband med det nu pågående bygget, kunna beräknas kosta 4,500 kronor, då däremot en dylik anläggning, när de nu befintliga fördämningsspänterna blifvit uppdragna och muddring verkstälts omkring slipbädden, skulle draga en kostnad af 10,700 kronor.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt tillstyrka det begärda anslaget beviljande.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

92. Saluhallsstyrelsens framställning om anslag för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Till Saluhallsstyrelsen har under den gångna vintern ingifvits en af samtliga saluhallens hyresgäster undertecknad anhållan om införande af värmeledning i saluhallen.

Som motiv för denna anhållan framhålles, att temperaturen under den kallaste årstiden sjunker åtskilligt under fryspunkten såväl i hallen som i källaren, hvarigenom matvarorna försämras eller förstöras. Äfven framhålles, att den fuktiga kalla luften inverkar menligt på hallpersonalens hälsa.

Med anledning af denna hallhyresgästernas anhållan har Styrelsen under den kallaste delen af året låtit hallmästaren för hvarje dag anteckna temperaturen i hallen och källaren. Och har det därvid visat sig, att under vintern 1912, hvilken som bekant var ganska sträng, temperaturen i såväl hallen som källaren hållit sig under fryspunkten något öfver en månad. De lägsta antecknade temperaturerna voro i hallen — 6° och i källaren — 3°.

Denna låga temperatur inverkar naturligtvis menligt i flera afseenden. Först och främst frysa så godt som alla de saluhållna varorna. Hvad köttet beträffar, blir ju detta icke förstördt genom frysningen. Men det blir mycket svårt att handtera och äfven sämre till kvaliteten. Värre är det med en del andra varor, såsom ägg, frukt, rotfrukter, ost och charkuterivaror, hvilka kunna blifva alldeles förstörda.

En mycket allvarsam olägenhet med den låga temperaturen är vidare, att alla vatten- och afloppsrör frysa till. Det blir sålunda omöjligt att genom vattenspolning hålla hallen ren. Vid flera tillfällen hafva vattenklosetternas ledningar frusit, så att upptining genom s. k. koksgrytor i klosettrummen måst tillgripas. Rör hafva frusit sönder o. s. v.

Vidare är det ju tydligt, att det måste vara ohälsosamt för folk att hela dagen vistas i en så kall och därtill fuktig luft.

Af det sagda torde framgå, att införandet af värmeledning i saluhallen är synnerligen önskvärdt, ja så godt som nödvändigt.

För att erfara huru man i detta afseende har det i en annan saluhall, byggd ungefär samtidigt med och ungefär lika stor som Karlstads saluhall, har styrelsen satt sig i förbindelse med styrelsen för Uppsala saluhall. I denna hall har den låga vintertemperaturen äfven föranledt stora olägenheter och klagomål. Man har

därför där sett sig nödsakad inlägga värmeledning i hallen, och är mycket nöjd med resultatet.

Då en värmeledningsanläggning för ånga eller varmluft skulle ställa sig ganska dyrbar, enligt gjorda beräkningar omkring 10,000 kronor, vill styrelsen föreslå installering af elektriska värmeelement.

På styrelsens anmodan har elektricitetsverkets ingenjör uppgjort förslag till en dylik installation, hvaraf afskrift bifogas. (Bil. 1.)

Förslaget slutar på 2,800 kronor.

Elektricitetsverket fordrar en garanterad minimiförbrukning af ström för kr. 500 om året.

Hvad driftkostnaden för en dylik värmeledning beträffar så blir den åtminstone för en del år framåt för staden praktiskt taget ingen. För elementernas uppvärmning användes nämligen elektricitetsverkets under natten tillgängliga öfverskottsenergi.

Saluhallsstyrelsen får sålunda värdsamt hemställa, att herrar Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag af 2,800 kronor för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen.

Karlstad i augusti 1912.

För Karlstads saluhallsstyrelse:

HUGO BERG.

Afskrift.

Bil. 1.

Förslag till elektrisk värmeanläggning för saluhallen.

Utförande:

Anläggningen utföres med 11 st. täljstenskaminer för en sammanlagd värmemagasineringsförmåga af 420,000 värmeenheter.

3 kaminer (mindre) placeras i toiletterna och hallmästarckontoret, 4 (större) i källaren och de 4 öfriga (större) i hallen.

På grund af den stora förbrukningen blir nödvändigt att indraga 3-fasledning.

Kaminerna skola inkopplas under natten och sålunda öfverskottsenergi användas, för hvilket ändamål uppsättes en automatisk afstängare.

Anläggningskostnad:

8 st.	täljstenskaminer	à	5 kw.
3 "	"	d:o	à 3 "
1 "	mätareanordning.		

1 st. automatisk strömbrytare.
Erforderliga invändiga ledningar.
Montage.

Kronor 2,800: —

Karlstad den 28 augusti 1912.

För Karlstads Elektricitetsverk:

J. THALÉN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 7 oktober 1912.*

§ 3.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver saluhallsstyrelsens framställning om ett anslag af 2,800 kronor för införande af elektrisk värmeledning i saluhallen; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.
Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Karlstad
Karlst.-T:ns A.-B:s Tryckeri 1912.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 21 November.

N:o 10.

93. Magistratens skrifvelse med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver riksdagens framställning angående försäljning af lifsförnödenheter m. m.

Till Magistraten i Karlstad.

I anledning af nådig remiss den 29 sistlidne juni får Konungens Befallningshafvande härigenom anmoda Eder att öfver riksdagens inneliggande skrifvelse, angående undanröjande af i gällande författningar förefintliga hinder för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att i huru små partier som helst direkt till producenterna försälja sina alster, infordra yttrande från stadsfullmäktige i Eder stad samt därmed jämte eget utlåtande i ärendet hit inkomma före den 1 instundande december.

Karlstad i landskansliet den 2 september 1912.

GERH. DYRSSEN.

Georg Samuelson.

Riksdagens skrivelse N:o 244.

N:o 244.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 28 maj 1912.
» » » i Andra kammaren den 28 maj 1912.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående undanröjande af i gällande författningar förefintliga hinder för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att i huru små partier som helst direkt till konsumenterna försälja sina alster.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14.)
(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr. 7.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har gjorts framställning om vidtagande af erforderliga åtgärder för sådana ändringar i nu gällande stadganden och bestämmelser, att hinder icke måtte möta för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att direkt till konsumenterna försälja sina alster i huru små partier som helst.

Till stöd för denna framställning hafva motionärerna anført, att ehuru 11 § i gällande förordning angående utvidgad näringsfrihet medgäfvde enhvar, vare sig i stad eller på landet, att utan anmälan eller tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd, det dock inträffat, att inskränkning i denna frihet skett, i hvilket afseende i motionen anförts exempel från Göteborg, där särskildt stadgande tillkommit, hvarigenom i afseende å försäljningen af kött och fläsk den omkring staden boende befolkningen beröfvats sin forna rätt att å stadens torg och öppna platser till salu kringföra sådant i huru små partier som helst. Genom ett stadgande af nu angifna innebörd uppkomme emellertid lätt olägenheter dels för producenterna dels ock för konsumenterna genom den fördyrning af den salubjudna varan, som kunde förorsakas af svårigheten för dessa sistnämnda att, utan anlitande af mellanhänder, inköpa den kvantitet, de önskade bekomma.

Enligt hvad Riksdagen inhämtat åsyftas med det af motionären åberopade stadgande för staden Göteborg en bestämmelse i den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande därstädes den 9 november 1908 utfärdade matvarustadga för sagda stad.

Äfven i matvarustadgan för Hälsingborg, fastställd den 25 mars 1907, finnes en motsvarande bestämmelse och jämväl beträffande andra af rikets städer torde stadganden förekomma, hvilka inskränka rätten att å öppen saluplats försälja kött.

Omförmälda inskränkningar i fråga om rätten att sälja kött i mindre partier sammanhänga med införande af ett ordnad saluhallsväsen. Ur hygienisk synpunkt har det nämligen ansetts olämpligt, att särskildt färskt kött försäljes under bar himmel å städernas salutorg och därför ha täckta saluhallar börjat uppföras. För att få kött-handeln förlagd inom dessa, hafva föreskrifter meddelats därom, att styckadt kött ej får å öppet torg försäljas. För att icke göra större inskränkningar i producenternas rätt till försäljning än nödigt är samt på samma gång betrygga tillförseln af färskt kött, har det emellertid i oförmälda fall medgifvits producenterna rätt att å salutorgen tillhandahålla hela, halfva och fjärdedels kroppar.

Ostridigt torde vara att föreskrifter af ofvan angifna innebörd kunna i vissa fall något höja priset för konsumenterna, ehuru detta visst icke alltid är fallet.

Flera skäl synas Riksdagen tala för vidtagande af åtgärder uti den i motionen ifrågasatta riktning. Särskildt har Riksdagen härvid haft i tanke behöfligheten att så långt som möjligt inskränka det i allt större utsträckning förekommande mellanhandssystemet, som otvifvelaktigt i hög grad bidrager att väsentligt fördyra lifsmedlen ej minst för de ekonomiskt mindre väl situerade konsumenterna. Å andra sidan har det för Riksdagen stått klart, att de hygieniska krafven ej få eftersättas, utan måste i möjligaste mån tillgodoses.

Såsom ett led i sträfvandena att dels på lämpligt sätt ordna lifsmedelsförsäljningen, dels fylla de sanitära behofven, äro de i några orter i vårt land uppförda saluhallarna att betrakta. Och då betydelsen åtminstone för de större städerna af ett ordnad saluhallsväsende är stor, synes det ej önskvärdt, att åtgärder vidtagas, som kunna hindrande ingripa i städernas rätt att efter behof ordna dessa angelägenheter, äfven om ett eller annat tidigare tillgodosedt intresse tilläfvarens därigenom skulle komma att lida något intrång.

Synnerligen önskligt vore det emellertid helt visst, om sådana anstalter kunde träffas, som åtminstone i någon mån tillfredsställde både producenters och konsumenters berättigade kraf.

Ehuru Riksdagen icke är i tillfälle framställa några bestämda förslag till frågans lösning, anser sig Riksdagen dock böra omnämna ett par synpunkter härutinnan, som under ärendets behandling inom Riksdagen gjort sig gällande. I sådant hänseende har framhållits möjligheten af att inom saluhallarna en särskild, enklare utrustad afdelning reserverades för mer tillfälliga försäljare af lifsförnödenheter, särskildt kött. Genom erläggande af en måttlig afgift, beräknad exempelvis för dag, skulle en landtman där kunna erhålla plats samt sättas i tillfälle att afyttra sina produkter på det sätt och i de kvantiteter, han önskade.

Därest en sådan anordning ej skulle anses utförbar, har inom Riksdagen såsom en annan möjlighet i förevarande hänseende framhållits, att särskilda saluhallar uppfördes för landtmän och dylika försäljare. Då de personer, för hvilka dessa saluhallar voro afsedda, skulle komma att taga desamma i anspråk vanligen blott för några timmar i sänder, behöfde tydligen för dem beräknas väsentligt mindre utrymme än för de nuvarande hallarnes hyresgäster, hvarjämte åtskilliga mer eller mindre dyrbara anordningar gjordes öfverflödiga. Härigenom kunde anspråken på hallarnas yttre och inre utrustning väsentligt nedsättas och anläggningskostnaderna hållas inom måttligare gränser.

Med båda de nu föreslagna anordningarna skulle man dock kunna vinna direkt förbindelse mellan producent och konsument, samtidigt som rimliga hygieniska kraf tillgodosåges.

Riksdagen har dock ingalunda förbisett de stora svårigheter, som ligga i vägen för ett ordnande af denna angelägenhet på ett för båda parterna tillfredsställande sätt. På hvilken väg frågan än må lösas, torde emellertid vissa förändringar i hithörande författningar erfordras. Då härför tydligen krävas åtgärder från Eders Kungl. Maj:ts sida, får Riksdagen, på grund af hvad nu anförts, anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande huruvida och i hvad mån sådana ändringar i nu gällande stadganden och bestämmelser kunna vidtagas, att hinder icke möta för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter, att direkt till konsumenterna försälja sina alster i huru små partier som helst.

Stockholm den 28 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Karlstad.

Uppå remiss från Herrar Stadsfullmäktige hade Saluhallsstyrelsen att afgifva yttrande öfver Riksdagens framställning angående försäljning af lifsförnödenheter m. m.

Det för staden gällande förbudet mot styckning och försäljning af kött i mindre delar än fjärdedelskroppar å Salutorget anser Styrelsen vara af så stor hygienisk betydelse, att det ej bör upphävas.

Beträffande de olägenheter, som enligt Riksdagens skrifvelse skulle vara följd af ett sådant förbud, nämligen den minskade möjligheten för producenten att sälja direkt till konsumenten, varornas fördyrande genom mellanhänder o. s. v. får Styrelsen framhålla:

Det torde väl höra till undantagen, att en landtbrukare själf styckar och utminuterar ett slaktadt större djur. För köttets styckning och rätta handtering torde fordras en van slaktares yrkesskicklighet.

Erfarenheten från Karlstads Salutorg under den tid då styckning af kött där var tillåten, gifver äfven vid handen, att det öfvervägande flertalet af dem, som använde torget för minuthandel med kött, utgjordes af slaktare, dels i staden boende, dels landsslaktare och uppköpare.

Af de egentliga landtbrukarne saluföras å torget mest kalffvar och fläsk. Hvad kalkkropparne beträffar, torde den föreskrifna styckningen i högst 4 delar vara tillräcklig. Beträffande svinkropparna torde möjligen styckningen kunna utsträckas till 6 delar: bogpartien, mellanfläskan och skinkorna. Detta sätt att stycka fläsk är nämligen vanligt.

Styrelsen håller före, att den ofvannämnda inskränkningen i torghandeln med kött ej innebär någon nämnvärd ökning af mellanhandshandeln och sålunda ej bidrager till lifsmedelns fördyranda.

Den i Riksdagsskrifvelsen föreslagna åtgärden att upplåta platser i Saluhallen för tillfälligt begagnande af landtmän, kan Styrelsen ingalunda förorda. En sådan åtgärd skulle innebära en stor orättvisa mot Saluhallens stadigvarande hyresgäster. Dessa, som betala en ganska afsevärd årshyra och erlägga skatt till staden, betjäna allmänheten genom att alla dagar i veckan tillhandahålla matvaror. Tillförseln genom landtmän sker däremot nästan utslutande å lördagar och större torgdagar. Å dessa dagar, då matvaruhandeln är lifligast, skulle sålunda de ordinarie hyresgästerna se sin kommers förstörd genom konkurrens med tillfälliga hyresgäster. Ett sådant system skulle helt naturligt uppväcka stor missbelåtenhet bland hallens hyresgäster och minska frekvensen af ordinarie hyresgäster i hallen, hvarigenom hela Saluhallsföretagets bärighet kunde äfventyras.

Den andra föreslagna åtgärden, att upprätta en enklare Saluhall, afsedd endast för tillfälliga besökare, kan möjligen lämpa sig i en större stad med produktionskraftig kringliggande landsort. För våra förhållanden torde dock hållandet af en dylik institution ej motsvaras af tillräcklig valuta.

Karlstad den 30 september 1912.

För Karlstads Saluhallsstyrelse
HUGO BERG.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlsad den 30 September 1912.*

§ 3.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig öfver Riksdagens skrifvelse till Konungen angående undanröjande af i gällande författningar förefintliga hinder

för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att i huru små partier som helst direkt till konsumenterna försälja sina alster.

I detta ärende hade Saluhallsstyrelsen innevarande dag afgifvit utlåtande, hvilket nu föredrogs; och beslöt Drätselkammaren, som till alla delar gillade de af Styrelsen framhållna synpunkterna, att hemställa, det Stadsfullmäktige måtte såsom infordradt yttrande i frågan åberopa hvad Saluhallsstyrelsen anfört.

Som ofvan.

In fidem:
J. NORÉUS.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 16 Oktober 1912.

§ 124.

Sedan Stadsfullmäktige till Saluhallsstyrelsen och Drätselkammaren remitterat Magistratens skrifvelse med Riksdagens framställning angående försäljning af lifsförnödenheter m. m., hade Beredningsutskottet, dit handlingarna sedermera inkommit, beslutit inhämta Hälsovårdsnämndens yttrande, innan Utskottet företog ärendet till afgörande, samt för sådant ändamål remitterat handlingarna till nämnden.

Efter föredragning af Riksdagens skrifvelse samt Saluhallsstyrelsens och Drätselkammarens yttrande däröfver, beslöt Hälsovårdsnämnden, hvars åsikt i frågan fullkomligt öfverensstämde med den mening Saluhallsstyrelsen uttalat, för sin del såsom begärdt yttrande åberopa hvad Saluhallsstyrelsen i ärendet anfört.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.

§ 100.

Genom Magistraten hade Stadsfullmäktiges yttrande infordrats i anledning af Riksdagens skrifvelse angående undanröjande af i gällande författningar förefintliga hinder för producenter af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter att i huru små partier som helst direkt till konsumenterna försälja sina alster.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Saluhallsstyrelsen och Drättselkammaren i detta ärende afgifvit utlåtanden, och hade Saluhallsstyrelsen därvid hufvudsakligen anfört, att Styrelsen ansåge det för Karlstad gällande förbudet mot styckning och försäljning af kött i mindre delar än fjärdedelskroppar å salutorget vara af så stor hygienisk betydelse, att detsamma ej borde upphävas, äfvensom att de i Riksdagens skrifvelse ifrågasatta anordningarne, antingen att inom saluhallarne en särskild afdelning reserverades för tillfälligt begagnande af landtmän eller att särskilda, enklare saluhallar uppfördes för landtmän och dylika försäljare, ej kunde, hvad Karlstad vidkomme, af Styrelsen förordas.

Drättselkammaren hade, under uttalande, att Kammaren till alla delar gillade de af Saluhallsstyrelsen framhållna synpunkterna, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte såsom inforrdadt yttrande i frågan åberopa hvad Saluhallsstyrelsen anfört.

På anhållan af Beredningsutskottet hade därefter jämväl Hälsovårdsnämnden yttrat sig i ärendet och därvid i likhet med Drättselkammaren såsom begärdd yttrande åberopat Saluhallsstyrelsens i frågan gjorda uttalande.

Beredningsutskottet, som, uppå remiss, nu hade att i ärendet afgifva utlåtande, instämde jämväl till alla delar uti de uttalanden i frågan, som gjorts af Saluhallsstyrelsen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte såsom inforrdadt yttrande öfver Riksdagens ifrågavarande skrifvelse åberopa hvad Saluhallsstyrelsen i ärendet anfört.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

94. Drättselkammarens förslag till instruktion för stadsarkitekten.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drättselkammaren
i Karlstad den 10 juni 1912.*

§ 12.

Ett uppgjort förslag till instruktion för stadsarkitekten föredrogs och godkändes, och beslöt drättselkammaren ingå till stadsfullmäktige med anhållan om fastställelse av förslaget.

Herr Zachrison anförde en mot detta beslut så tillvida afvikande mening, att han ansåg, att det bort bestämmas, att stadsarkitekten skulle tillsättas af stadsfullmäktige och ej af magistraten.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Förslag till instruktion för Stadsarkitekten.

Stadsarkitekten åligger:

a) att på kallelse närvara vid drätselkammarens och byggnadsnämndens sammanträden, väcka förslag i de ärenden som tillhöra hans tjänstebefattning och därvid tillhandahålla de ritningar, utredningar och upplysningar, som ärendenas behandling kan kräfvä, med rättighet för honom att i öfverläggning men ej i beslut deltaga, ägande han att på begäran få sin från fattadt beslut afvikande mening antecknad i protokollet;

b) att i tekniskt hänseende utöfva närmaste tillsynen öfver staden tillhöriga byggnader, lifräddningsredskap, soffor, bänkar och stängsel omkring offentliga planteringar, som stå under drätselkammarens förvaltning, samt anmäla och föreslå sättet för afhjälpande af därå befintliga brister;

att årligen före den 1 september till drätselkammaren inkomma med förslag till de underhållsarbeten, som under näst påföljande år skola verkställas, och att tillse, att beslutade arbeten blifva under iakttagande af största sparsamhet väl och ordentligt utförda;

c) att anställa det antal arbetare, som erfordras för utförandet af beslutade arbeten, föra dagsverkslistor öfver sålunda anställda arbetare och ombesörja utbetalandet af till dem utgående aflöningar, börande arbetare med fast anställning icke utan drätselkammarens medgifvande antagas;

d) att efter beslut af drätselkammaren verkställa inköp af de materialier, som erfordras för utförande af beslutade arbeten, antingen genom infordrande af anbud eller ock på annat sätt, i den omfattning det för staden efter arbetenas beskaffenhet är fördelaktigast;

e) att efter drätselkammarens bestämmelse biträda vid förekommande syner och besiktningar;

f) att upprätta och föra inventarielängd öfver den lösa egendom, som af honom omhänderhafves, samt särskild förteckning öfver kartor och kartbeskrifningar, hvilka ej utan ställd säkerhet få utlånas;

g) att noggrant fullgöra, hvad genom gällande byggnads- och brandordningar är eller kan varda honom ålagdt;

h) att uppgöra ritningar, kostnadsförslag, arbetsbeskrifningar och kontrakt till de byggnadsföretag som af drätselkammaren ombesörjas, samt utöfva högsta tillsynen öfver utförandet på entreprenad af sådana byggnadsföretag;

i) att skyndsamt verkställa de utredningar i till drätselkammarens och byggnadsnämndens handläggning hörande ärenden, som kammaren eller byggnadsnämnden kan af honom påfordra;

j) att efter drätselkammarens bepröfvande i tekniska frågor kostnadsfritt tillhandagå stadens delegationer och af stadsfullmäktige tillsatta kommittéer vid uppgörande af förslag eller utförande af arbeten för stadens räkning;

k) att på ttd, som drätselkammaren bestämmer, vara å tjänstelokalen tillgänglig för allmänheten i tjänsteärenden;

l) att ej ulan drätselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall åtaga sig enskilda uppdrag;

m) att vid semesterledighet för stadsingenjören under högst en månad utan särskild ersättning vikariera för honom;

n) att i särskildt diarium dag för dag anteckna till hans handläggning hörande ärenden och därmed vidtagna åtgärder;

o) att i öfrigt ställa sig drätselkammarens och byggnadsnämndens föreskrifter till efterrättelse.

Allmänna bestämmelser

Stadsarkitekten, som är biträde åt drätselkammaren och byggnadsnämnden tillsättes af *magistraten* efter förslag af nämnda delegationer.

Stadsarkitekten antages på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning och åtnjuter af stadsfullmäktige bestämd aflöning. För att kunna antagas till stadsarkitekt fordras, att sökande styrker sig äga såväl högre teknisk bildning som ock under väl vitsordad tjänstgöring vunnen praktisk erfarenhet inom området för hans blifvande verksamhet.

Stadsarkitekten är berättigad till sammanlagdt en månads semester hvarje år på tid, som drätselkammaren bestämmer.

Tillfällig ledighet till och med tre söckendagar beviljas af drätselkammarens ordförande, Då vikarie anses erforderlig, bekostas dennes aflöning vid semester eller sjukdomsfall af staden, men eljest af stadsarkitekten.

Stadsarkitekten är skyldig att underkasta sig de ändringar i denna instruktion, som kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden
i Karlstad den 9 Oktober 1912.*

§ 102.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden att afgifva yttrande öfver Drätselkammarens framställning om fastställelse å af Kammaren uppgjordt förslag till instruktion för stadsarkitekten.

Nämnden, bland hvars ledamöter förslaget cirkulerat, tog nu ärendet i öfvervägande, och påpekades därvid önskvärdheten af en särskild bestämmelse rörande stadsarkitektens ansvar för till byggnadsnämnden inkomna byggnadsritningar.

Någon annan anmärkning förekom ej;

Och beslöt Byggnadsnämnden i anledning häraf tillstyrka förslagets antagande med följande ändringar och tillägg:

att punkt f) i förslaget avslutas med orden "af honom omhänderhafves";

att punkt g) får följande lydelse:

g) att ansvara för och vårda alla staden tillhörande byggnadsritningar jämte däröfver uppgjorda kostnadsförslag eller andra i sammanhang därmed stående handlingar äfvensom de enskilda byggnadsritningar, hvilka enligt byggnadsordningen skola till byggnadsnämnden ingifvas, samt att öfver dessa handlingar, hvilka ej utan ställd säkerhet få utlånas, föra särskild förteckning;

samt att ordningsbeteckningen på nuvarande punkterna g) — o) ändras i öfverensstämmelse härmed.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 101.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver ett af Drätselkammaren till Stadsfullmäktige ingifvet förslag till instruktion för stadsarkitekten.

Häröfver hade Byggnadsnämnden afgifvit yttrande och därvid föreslagit dels ändrad lydelse af punkt f) i förslaget och dels införande af en ny punkt g) äfvensom hemställt, att förslaget i öfrigt måtte af Fullmäktige godkännas med af de föreslagna ändringarne och tilläggen föranledd ny ordningsbeteckning på nuvarande punkterna g)—o).

Beredningsutskottet ville för sin del anmärka, att den i punkt l) i förslaget intagna föreskriften om förbud för stadsarkitekten att utan Drätselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall åtaga sig enskilda uppdrag ej lämpligen borde upptagas bland de i de särskilda punkterna angifna *åligganden* för stadsarkitekten, utan ansåge Utskottet, att nämnda föreskrift i stället borde upptagas bland de i förslaget förekommande allmänna bestämmelser.

Beträffande förslagets innehåll i öfrigt ville Utskottet för sin del instämma uti Byggnadsnämndens i ärendet afgifna yttrande.

Utskottet beslöt fördenskuil hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna det af Drätselkammaren uppgjorda förslaget till instruktion för stadsarkitekten med följande ändringar i och tillägg till förslaget, nämligen:

1:o) att punkt f) erhåller följande ändrade lydelse:

“f) att uppräta och föra inventarielängd öfver den lösa egendom, som af honom omhänderhafves;“

2:o) att en ny punkt g) införes af följande lydelse:

“g) att ansvara för och vårda alla staden tillhörande byggnadsritningar jämte däröfver uppgjorda kostnadsförslag eller andra i sammanhang därmed stående handlingar äfvensom de enskilda byggnadsritningar, hvilka enligt byggnadsordningen skola till byggnadsnämnden ingifvas, samt att öfver dessa handlingar, hvilka ej utan ställd säkerhet få utlånas, föra särskild förteckning;“

3:o) att punkt l) uteslutes;

4:o) att bokstafs-beteckningen på nuvarande punkterna g)—k) ändras i öfverensstämmelse härmed, samt

5:o) att under “Allmänna bestämmelser“ i instruktionen, omedelbart före bestämmelsen om stadsarkitektens semester, införes en så lydande föreskrift:

“Stadsarkitekten äger ej utan Drätselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall åtaga sig enskilda uppdrag.“

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

95. Drätselkammarens framställning om anslag för år 1913 till reparationsarbeten å stadens under Kammarens vård stående byggnader.

Utdrag ur protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 21 oktober 1912.

§ 5.

Sedan tvenne af drätselkammarens ledamöter med biträde af stadsarkitekten uppgjort förslag till de reparationer å stadens under kammarens vård stående byggnader m. m., som under nästa år behöfde komma till utförande, så blef nu detta förslag till kamnaren öfverlämnadt; och som kammaren vid granskning af förslaget ej fann anledning till anmärkning mot detsamma, så beslöt nu kammaren att hos stadsfullmäktige hemställa om anslag för ifrågavarande ändamål för nästa år af 12,866 kronor, att användas till de i förslaget upptagna reparationsarbeten.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERIJELM.

Förslag

till underhåll af stadens under drätselkammarens vård stående byggnader, stängsel m. m. år 1913.

Rådhuset.

Erforderligt underhåll	300: —	
Upptagandet af brandbotten på vinden och undersökning af bjelkar och spänuverk samt eventuelt reparation af desamma	1,000: —	
Nytt golf af 1 ¹ / ₂ " furugolf i poliskontorets stora rum	126: —	1,426: —

Komministergården.

Erfoderligt underhåll	200: —	
Nytt staket mot Tingvallagatan	90: —	
Eventuelt reparation af öfre våningen, om Pastor Nordvall skall utbyta sin nuvarande lägeuhet mot öfre våningen; tapetserings- och målningsarbeten	300: —	590: —

Flickskolan.

Erforderligt underhåll		200: —
------------------------------	--	--------

<i>Tullhuset.</i>		
Erforderligt underhåll	200: —	
<i>Nederlagsmagasinet.</i>		
Erforderligt underhåll	200: —	
<i>Expositionshuset.</i>		
Erforderligt underhåll och insättning af sönderslagna rutor	300: —	
<i>Plåtmagasinet.</i>		
Afbalkas till en fjerdedel af längden för bevarandet af sådana materialier, som stå under stadsarkitektens vård och som nu förvaras i uthuset på gamla lasarettstomten	400: —	
<i>Kallbadhuset.</i>		
Erforderligt underhåll	200: —	
Upptagning och sänkning af bassänger samt rensning från timmer etc.	250: —	
Upptagning och reparation af järnpontonerna, 4 stycken à 100	400: —	850: —
<i>Spruthus.</i>		
Nya hängrännor och stuprör samt plåtbeslagna vindskifvor jemte yttre målning	300: —	
<i>Klapphuset.</i>		
Erforderligt underhåll	150: —	
<i>Hamnmagasinen.</i>		
Erforderligt underhåll	150: —	
<i>Rektorsbostadsbyggnaden.</i>		
Erforderligt underhåll	100: —	
<i>Wåxnäs.</i>		
Erforderligt inre underhåll af 3:ne bostadsbyggnader....	300: —	
Omläggning af skiffertaket på stora byggnaden	500: —	
Reparation af skiffertaket på ladugården	150: —	
Plåtbeslag på kammar och vindskifvor på uthustaken... ..	100: —	1,050: —
<i>Tallåsen.</i>		
Erforderligt underhåll	300: —	
<i>Marieberg.</i>		
Erforderligt yttre underhåll	200: —	

Östra Tormestad N:o 12.

Bostadshuset förses med ny utvändig brädbeklädnad och målas 400: —

Underhåll af fastigheter på Herrhagen.

10 fastigheter år 1912 1,000: —

Underhåll af fastigheter i Viken och på Berget.

4 fastigheter år 1912 300: —

Annelund.

Erforderligt underhåll, inre 400: —
Nytt papptak på stora huset 150: —
550: —

Östbro.

Erforderligt yttre underhåll 100: —

Hagaborg 3 och 5.

Strykning af vattentaken samt yttre underhåll 150: —

Östra Haga N:o 9.

Erforderliga reparationer och underhåll 300: —

Klappbryggorna.

Erforderligt underhåll 100: —
Underhåll af stängsel 200: —
Underhåll af inventarier 1,000: —
Underhåll af soffor och bänkar samt de sammans in- och uttagning 300: —
Skotning af snö vintertid från tak 100: —
Underhåll af lifräddningsredskap 150: —
Renhållning af gårdsbrunnar, urinoirer, kalkning af afträden, körning
af sopor och slask samt diverse renhållning 1,800: —

S:a Kronor 12,866: —

Karlstad i stadsarkitektkontoret den 21 Oktober 1912.

CARL CRISPIN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 102.

Till reparationsarbeten å stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader i enlighet med häröfver upprättadt förslag, hade Kammaren hos Stads-

fullmäktige hemställt om ett anslag för år 1913 af 12,866 kronor; Och hade Beredningsutskottet uppå remiss att häröfver afgifva yttrande.

Då Utskottet ej hade något att emot förslaget erinra, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, för reparationsarbeten å stadens under Drätselkammarens vård stående byggnader i enlighet med af Drätselkammaren häröfver uppgjortt förslag, bevilja ett anslag för år 1913 af 12,866 kronor äfvensom bestämma, att sålunda beviljadtt belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

96. Drätselkammarens framställning angående prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 21 oktober 1912.*

§ 4.

Från redaktionen af Svenska stadsförbundets tidskrift hade till drätselkammaren inkommit följande skrifvelse angående prenumeration å tidskriften för nästkommande år:

“Stockholm den 4 september 1912.

Drätselkammaren, Karlstad.

Redaktionen av Svenska Stadsförbundets Tidskrift får härmed äran meddela Eder, att tidskriften även under nästkommande år lämnas mot 33 proc. rabatt, för den händelse stadsfullmäktige för *samtliga* sina ledamöters räkning prenumerera å tidskriften och låta verkställa distribution av densamma. Priset blir under sådana förhållanden kr. 3: 35 pr exemplar å 6 häften om året, c:a 45 textsidor i hvarje häfte.

Under innevarande år ha följande städer på ovannämnda villkor prenumererat å tidskriften:

Stad.	Ex.	Stad.	Ex.	Stad.	Ex.
Eskilstuna	55	Lidköping	33	Trelleborg	33
Eslöf	30	Lund	60	Vänersborg	27
Falkenberg	25	Lysekil	24	Västerås	45
Gäfle	50	Malmö	70	Växjö	35
Karlstad	44	Nyköping	33	Örebro	45
Kristianstad	40	Sundsvall	37	Östersund	32
Kristinehamn	32	Södertälje	47		
Landskrona	50	Torshälla	15		

Med utmärkt högaktning
E. PALMSTIERNÄ.
Sekreterare.“

Efter föredragning häraf beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med framställning, att stadsfullmäktige måtte besluta att tillsvidare prenumerera å nämnda tidskrift för samtliga sina ledamöter och för de drätselkammarens ledamöter, som ej vore stadsfullmäktige, äfvensom å ett exemplar för en hvar af följande delegationer, nämligen: fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden, hamnstyrelsen, styrelsen för vattenlednings- och belysningsverken samt byggnadsnämnden. Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 103.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Drätselkammarens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning angående prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift.

Sedan Utskottet inhämtat, att Drätselkammarens förevarande framställning afsåge fortsatt prenumeration å tidskriften i fråga i öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut nästlidna år med den skillnad, att beslutet om prenumeration nu ifrågasattes att gälla tillsvidare, beslöt Utskottet tillstyrka framställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsvidare prenumerera å Svenska Stadsförbundets tidskrift för samtliga sina ledamöter och för de

Drätselkammarens ledamöter, som ej vore stadsfullmäktige, äfvensom å ett exemplar för en hvar af följande delegationer, nämligen Fattigvårdsstyrelsen, Hälsovårdsnämnden, Hamnstyrelsen, Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken samt Byggnadsnämnden, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att för prenumerationen erforderligt belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

97. Byggnadsnämndens förslag till ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å viss del af kvarteret Udden m. m.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 13 December 1911.

§ 94.

Sedan Stadsfullmäktige den 19 Oktober 1911 beslutat, att de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom det område, som är beläget mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund, skola upplåtas till villatomter, samt i sammanhang härmed uppdragit åt Byggnadsnämnden att utarbeta ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å berörda områden äfvensom upprätta förslag till de förändringar i byggnadsordningen, som för uppförande af villabyggnader å områdena i fråga blefve erforderliga, så beslöt nu Byggnadsnämnden uppdraga åt Stadsbyggmästaren att förberedelsevis uppgöra förslag i ärendet.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 14 Februari 1912.

§ 21.

Uti ärendet under § 94 i protokollet för den 13 December 1911 angående förslag till ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å viss del

af kvarteret Udden m. m. anmälde Stadsbyggmästaren, att han uppgjort förberedande förslag i ärendet, som nu föredrogs, hvarefter beslöts, att förslaget skulle för bestämmande af aflopp och angifvande af erforderliga gatuhöjder öfversändas till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 13 Mars 1912.

§ 29.

Öfverlemnade Stadsbyggmästaren ett af honom på Byggnadsnämndens uppdrag uppgjort förslag till stadsplan för viss del af kvarteret Udden med angränsande område;

Och beslöt Nämnden, att förslaget skulle hållas för allmänheten tillgängligt å stadsbyggmästarekontoret från och med den 1 April till och med den 1 Maj 1912, därom i vederbörlig tid och ordning kungörelse skulle utfärdas och för Nämnden kände jordägare skriftligen underrättas.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 11 April 1912.

§ 40.

Stadsbyggmästaren öfverlämnade ett af honom på grund af Nämndens under § 94 i protokollet för den 13 December 1911 antecknade beslut uppgjort förslag till de förändringar i stadens byggnadsordning, som erfordrades för uppförande af villabyggnader å de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom å det område, som är beläget mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund;

Och fann efter öfverläggning Byggnadsnämnden skäligt för sin del godkänna förslaget, som var af följande lydelse:

FÖRSLAG

till bestämmelser för byggandet af tomter inom kvarteret Udden i stadsdelen Tingvalla i Karlstad, afsedda för friliggande byggnader.

Den nu gällande byggnadsordningens föreskrifter skola till alla delar tillämpas för dessa tomter med följande tillägg:

a) tomterna få bebyggas med hus af sten eller trä; i senare fallet skola byggnaderna vara putsade med kalk- eller cementbruk dels utvändigt till alla väggfält jämte taklist, dels invändigt till alla tak- och väggfält. I stället för utvändig puts kunna byggnaderna beklädas med icke brännbara ämnen, som af byggnadsnämnden godkännas;

b) tomterna skola bebyggas i gatulinien;

c) byggnaderna skola hafva alla sidor fria, hvarför brandmurar ej få förekomma, med undantag dock för mindre uthus, hvilka ej få uppföras annat än på tomternas innersta delar, och hvilkas brandmurar ej få hafva större höjd än 4,5 meter från marken;

d) hufvudbyggnad får ej uppföras med flera än två fulla våningar jämte källare och vindsrum, hvarvid de senare ej få upptaga större yta än hälften af hela vindsytan.

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 3 Februari 1912.

CARL CRISPIN.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 15 Maj 1912.

§ 51.

Jämlikt Byggnadsnämndens den 13 Mars 1912 fattade, under § 29 i protokollet antecknade beslut hade handlingar i ärende angående förslag till stadsplan för viss del af kvarteret Udden med angränsande område hållits för allmänheten tillgängligt från och med den 1 April till och med 1 Maj 1912, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands Tidningen och Karlstads Tidningen för den 30 Mars 1912 samt skriftlig underrättelse med allmänna posten tillsändts samtliga för Nämnden kände, af förslaget berörde jordägare den 13 April 1912.

Då förslaget nu till behandling företogs, inställde sig icke någon rättsägare- ej heller hade någon rättsägare skriftligen låtit sig afhöra.

I anledning af hvad sålunda i ärendet förekommit, beslöt Nämnden för sin del förorda förslagens antagande af Stadsfullmäktige;

Och skulle handlingarne för ärendets vidare beredning öfverlämnas till Drättselkammaren.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

BESKRIFNING

över nya tomter inom kvarteret Udden inom stadsdelen Tingvalla i Karlstad, upp-
rättad af Carl Crispin, Stadsbyggmästare i Karlstad.

Kvarterets namn	Tomtnummer	Gränsliniens längd emot	Längd i		Yttnehåll i	
			meter	cm.	kv.-met.	cm.
Udden	N:o 26 A	Herrgårdsgatan	19	75	649	34
		Elfgatan	30	—		
		tomten N:o 1 A	24	—		
		tomten N:o 26	29	69		
D:o	N:o 1 A	Elfgatan	29	—	860	88
		tomten N:o 1 B	31	—		
		tomten N:o 1	34	60		
		tomten N:o 26 A	24	—		
D:o	N:o 1 B	Elfgatan	29	—	961	76
		tomten N:o 1 i första brytningen	21	50		
		i andra brytningen	15	60		
		tomten N:o 1	26	—		
D:o	N:o 1 C	tomten N:o 1 A	31	—	1,136	06
		Elfgatan	34	—		
		tomterna N:ris 1 D och 1 E	45	40		
		tomten N:o 1	24	30		
D:o	N:o 1 D	tomten N:o 1 B i första brytningen	21	50	1,016	45
		i andra brytningen	15	60		
		Elfgatan	35	—		
		Norra Strandgatan	34	50		
D:o	N:o 1 E	tomten N:o 1 E	36	20	1,250	70
		tomten N:o 1 c	25	—		
		Snedt afskuret hörn	5	—		
		Norra Strandgatan	33	—		
D:o	N:o 1 F	tomten N:o 1 F	39	60	1,361	46
		tomterna N:ris 1 o. 1 c	33	05		
		tomten N:o 1 D	36	20		
		Norra Strandgatan	33	—		
D:o	N:o 1 F	Vestra Torggatan	43	—	1,361	46
		tomten N:o 1	33	05		
		tomten N:o 1 E	39	60		
		Snedt afskuret hörn	2	40		

*Utdrag ur protokoll, hållet hos Styrelsen för
Karlstads Vatten- och Gasverk den 12 april 1912.*

§ 5.

På begäran av Stadsarkitekten hade Föreståndaren uppgjort förslag till vatten; och avloppsledningar för ett eventuellt villaområde å Sandgrund och kvarteret Udden; Och skulle detsamma till Byggnadsnämnden överlämnas.

Ur protokollet:
JOHN RUNDGREN.

**Vatten- och afloppsledningar
till föreslaget villaområde å Sandgrund och kvarteret Udden.**

Aproximativ kostnadsberäkning

till aflopps- och vattenledningar för föreslaget villaområde å Sandgrund och kvarteret Udden.

Afloppsledningarna äro afsedda *endast* för spillvatten.

Området antages bebyggdt med 30 villor å i medeltal 15 innebyggare; hela områdets innevånareantal alltså = 450 personer.

Maximi-spillvattenmängd beräknas häraf blifva $150 \times 450 = 67,500$ liter per dygn, motsvarande i medeltal $\frac{67,500}{24.60.60} = 0,78$ sekundliter. Middagstiden beräknas 100 % högre afrinning eller alltså c:a 1,5 sekundliter. Spillvattenledningarna samlas till en pumpbrunn rymmande 1 timmes maximitillrinning (c:a 6 m³) hvar ifrån kloakvattnet medels automatiskt verkande elektromotorpump uppfordras till nuvarande nedstigningsbrunn i Norra Strandgatan för att därefter afrinna i nuvarande aflopps nätet.

Anläggningskostnader.

Alt. I. Området i sin helhet.

1) Afloppsledningarna:

650 m. 9" stengodsledning	å 10: —	6,500: —
200 » 6" »	» 8: —	1,600: —
70 » 4" tryckledning	» 6: —	420: —
Nedstignings- och lyktbrunnar		1,200: —

Pumpbrunn med tvenne elektromotorpumpar (1 för vaxel- och 1 för likström)	7,500: —	
Arbetsredskap, transporter, diverse och oförut- sedda, jämnande utfördt	1,780: --	19,000: —
2) Vattenledningen:		
c:a 500 meter 6" ledning	à 10: —	5,000: —
» 400 » 4" »	» 7: —	2,800: --
Brandposter och afstängningsluckor		700: —
Diverse & oförutsedda		500: --
		9,000: —
	Summa Kronor	28,000: —

Alt. II. Endast kvarteret Udden.

1) Afloppsledningarna:

270 m. 9" stengodsledning	à 10: —	2,700: —	
Nedstignings- och lyktbrunnar		300: —	
Pumpbrunn med en st. likströmsmotorpump ..		4,000: —	
70 m. 4" tryckledning	à 6: —	420: —	
Diverse och oförutsedda		580: —	8,000: —

2) Vattenledningen.

270 m. 6" rör	à 10: —	2,700: —	
Brandposter och afstängningsluckor		300: —	
Diverse och oförutsedda		500: —	3,500: —
	Summa Kronor		11,500: —

Karlstad den 12 mars 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

Kostnadsförslag

till gatu- och fyllnadsarbeten för stadsplan på s. k. Sandgrund.

*Alternativ A*omfattar stadsplanens utvidgande med tomterna
N:ris 1 D, 1 E och 1 F

Fyllningsarbeten

Uppfyllnad af Elf- och Norra Strandgatorna en-
ligt å kartan angifna gatuhöjder samt igenfyll-
ning af vestra delen af s. k. garfvareådran, hvar-
vid fyllningsämnen beräknas tagas vid lågt vatten-
stånd på det norr om Sandgrund belägna upp-
slammade området

1,044: —

Gatuarbeten

Elf- och Norra Strandgatorna beräknas utförda af makadam på underberedning af 2:ne lag stenskärf. Rännstenar sättas af tuktad sten och trottoirerna göras af makadam på enkelt lag stenskärf 20,007: —

Strandskoningar

Den nuvarande strandskoningen fortsättes norrut cirka 32 meter 2,400: — 23,451: —

Alternativ B

omfattar stadsplanens utvidgande med tomterna N:ris 1 D, 1 E, 1 F och kvarteren Bjelken, Sparren och Motorn.

Fyllningsarbeten.

Uppfyllnad af samtliga gator (häruti äro ej Elf- och Norra Strandgatorna inräknade) lekplatsen och området kring klapphuset. Fyllningsämnen tagas från det i Alt. A. omnämnda området... 15,321: —

Gatuarbeten

Gatorna utföras enl. Alt. A. 52,276: —

Strandskoningar.

Strandskoningen fortsättes från den i Alt. A. beräknade delen fram till Klarelfvens östra gren. 20,025: —
Utefter Klarelfvens östra elfgren anlägges kaj af beton med huggen sträcksten 28,500: —

Planteringar.

Lekplanen ordnas med gräsplaner och träd 500: — 116,622: —
Summa Kronor 140,073: —

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 15 Maj 1912.

CARL CRISPIN.

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 10 juni 1912.

§ 14.

Sedan Stadsfullmäktige den 19 oktober 1911 beslutat, att de utefter Klarelfven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom det område, som vore beläget mellan kvarteret Udden och Klapphuset å Sandgrund, skola upplätas till villatomter, samt i sammanhang härmed uppdragit dels åt byggnadsnämnden att

utarbeta ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å berörda områden äfvensom upprätta förslag till de förändringar i byggnadsordningen, som i anledning häraf blefve erforderliga, och dels åt drätselkammaren att verkställa utredning angående kostnaderna för de fyllnads- och dräneringsarbeten, som uppförandet af villabyggnader å nordvästra delen af Sandgrund komme att föranleda, så hade nu byggnadsnämnden till drätselkammaren öfverlämnat i vederhörig ordning upprättade förslag till ny stadsplan och tomtindelning för ifrågavarande område samt till erforderliga förändringar i byggnadsordningen. Af föreståndaren för vatten- och gasverken samt stadsbyggmästaren hade uppgjorts alternativa kostnadsförslag, af den förre för vatten- och afloppsledningar och af den senare för gatu- och fyllnadsarbeten, och omfattade det ena alternativet de fyra utmed Klarälven belägna tomterna i kvarteret Udden samt det område, som vore beläget mellan nämnda kvarter och klapphuset å Sandgrund, och det andra alternativet förutom dessa områden nordvästra delen af Sandgrund. Enligt det förra alternativet belöpte sig kostnaden för vatten- och afloppsledningar till 11,500 kronor och för gatu- och fyllnadsarbeten till 23,451 kronor eller tillhoppa 34,951 kronor och enligt det senare alternativet uppginge kostnaderna till respektive 28,000 och 140,073 kronor eller tillhoppa 168,073 kronor.

Beträffande byggnadsnämndens förslag till stadsplan och tomtindelning ville drätselkammaren föreslå, att å tomterna n:ris 1 A, 1 B, 1 C och 1 D ett för plantering afsedt område måtte afsättas utmed Älfgatan, att detta område måtte bestämmas sålunda, att dess bredd i gränsen mellan tomterna n:ris 1 A och 26 A blefve 4 meter och bredden i tomten n:o 1 D:s gränslinie mot Norra Strandgatan blefve 6 meter, att, då det planterade området komme att inskränka på tomten n:r 1 D och denna tomt därigenom finge för liten areal, som finge bebyggas, längden å tomterna 1 E:s och 1 F:s gränslinier mot Norra Strandgatan måtte bestämmas till 30 meter och längden å deras gränslinier mot tomterna n:ris 1 och 1 C till 30,05 meter, samt att det område om 6 meters bredd, som därigenom vunnos, måtte läggas till tomten n:r 1 D.

Beträffande de föreslagna ändringarna i byggnadsordningen ville drätselkammaren som en följd af hvad kammaren ofvan föreslagit hemställa, att det måtte föreskrifvas, att tomterna n:ris 1 A, 1 B, 1 C och 1 D skola bebyggas i den linie, som inåt tomterna begränsa det planterade området. Därjämte föreslogs inom kammaren sådan ändring af byggnadsnämndens förslag, att byggnaderna måtte uppföras af sten eller trä utan föreskrift att byggnaderna i senare fallet skola vara putsade med kalk eller cementbruk. Efter votering beslöt dock kammaren med fyra röster mot tre i denna del tillstyrka byggnadsnämndens förslag oförändradt.

Mot detta beslut reserverade sig herrar Vendel, Noréus och Zachrisson.

Då de af drätselkammaren föreslagna ändringarna i förslaget till stadsplan och tomtindelning medförde, att ärendet måste återgå till byggnadsnämnden för ny laglikmätig behandling, beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte i princip uttala sig för de af byggnadsnämnden uppgjorda förslagen till stadsplan och tomtindelning samt till tillägg i byggnadsordningen med de af drätselkammaren nu föreslagna ändringar, hvarjämte drätselkammaren ville föreslå, att, sedan förslag till stadsplan blifvit af Kungl. Maj:t fastställt, vederbörande delegationer måtte få inkomma med framställning om beviljande af erforderliga anslag för vatten- och afloppsledningar samt gatu- och fyllnadsarbeten i den mån tomterna komme att försäljas.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 104.

I anledning af en af Herr A. Forssell hos Stadsfullmäktige väckt motion om vidtagande af åtgärder för beredande af lämpliga villatomter inom mera centrala delar af stadens område beslöto Stadsfullmäktige å sammanträde den 19 oktober 1911, att de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom det område, som vore beläget mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund, skulle upplåtas till villatomter, hvarjämte tillika uppdrogs dels åt Byggnadsnämnden att utarbета ny stadsplan och tomtindelning för beredande af villatomter å berörda områden inom kvarteret Udden samt mellan detta kvarter och klapphuset å Sandgrund äfvensom upprätta förslag till de förändringar i byggnadsordningen, som för uppförande af villabyggnader å dessa områden blefve erforderliga, dels ock åt Drätselkammaren att verkställa utredning angående kostnaderna för de fyllnads- och dräneringsarbeten, som uppförandet af villabyggnader å nordvästra delen af Sandgrund komme att föranleda.

I enlighet med berörda uppdrag hade Byggnadsnämnden uppgjort dels förslag till ny stadsplan och tomtindelning för de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom för området mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund, dels ock förslag till ändringar i byggnadsordningen för nämnda områdes bebyggande med villabyggnader.

Härefter hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken äfvensom Drätselkammaren låtit uppgöra alternativa kostnadsförslag för vatten- och afloppsledningar samt för gatu- och fyllnadsarbeten.

Det ena af dessa alternativ innefattade uppgift å kostnaderna för dylika ledningar och arbeten å de fyra utmed Klarälven belägna tomterna af kvarteret Udden äfvensom å området mellan detta kvarter och klapphuset å Sandgrund och slutade å ett kostnadsbelopp, för vatten- och afloppsledningar af 11,500 kronor och för gatu- och fyllnadsarbeten af 23,451 kronor eller tillhopa 34,951 kronor.

Det andra alternativet innefattade kostnadsuppgifter för enahanda ledningar och arbeten för såväl ofvannämnda område som äfven nordvästra delen af Sandgrund, och skulle dessa kostnader uppgå, för vatten- och afloppsledningar till 28,000 kronor samt för gatu- och fyllnadsarbeten till 140,073 kronor eller tillhopa till 168,073 kronor.

Sedan Drätselkammaren uti detta ärende afgifvit utlåtande, hade nu Beredningsutskottet att jämväl yttra sig i frågan.

Af det af Byggnadsnämnden uppgjorda förslag till de förändringar i stadens byggnadsordning, som erfordrades för uppförande af villabyggnader å de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden äfvensom å det område, som vore beläget mellan nämnda kvarter och klapphuset å Sandgrund, inhämtades, att den nu gällande byggnadsordningens föreskrifter skulle till alla delar tillämpas för detta område med, bland andra, följande tillägg:

a) tomterna få bebyggas med hus af sten eller trä; i senare fallet skola byggnaderna vara putsade med kalk- eller cementbruk dels utvändigt till alla väggfält jämte taklist, dels invändigt till alla tak- och väggfält. I stället för utvändigt puts kunna byggnaderna beklädas med icke brännbara ämnen, som af byggnadsnämnden godkännas;

b) tomterna skola bebyggas i gatulinien.

Drätselkammaren hade uti sitt yttrande hemställt, att å tomterna nr:is 1 A, 1 B, 1 C och 1 D ett för plantering afsedt område måtte afsättas utmed Älfgatan, och hade Kammaren i sammanhang härmed dels afgifvit förslag till detta områdes bestämmande äfvensom till vissa häraf föranledda ändringar i tomternas areal, dels ock föreslagit, att såsom en följd häraf föreskriften i punkt b) i Byggnadsnämndens ofvan omförmälda förslag till tillägg i byggnadsordningen måtte erhålla sådan ändrad lydelse, att tomterna nr:is 1 A, 1 B, 1 C och 1 D skulle bebyggas i den linie, som inåt tomterna begränsade det planterade området. Därjämte hade inom Kammaren föreslagits sådan ändring i punkt a) i Byggnadsnämndens ofvannämnda förslag, att byggnaderna finge uppföras af sten eller trä utan föreskrift att byggnaderna i senare fallet skulle vara putsade med kalk- eller cementbruk. Detta förslag hade dock ej godkänts af Kammarens majoritet, hvadan Kammaren beslutit tillstyrka Byggnadsnämndens förslag i berörda punkt a) oförändradt. Häremot hade dock tre af Kammarens ledamöter afgifvit reservation.

Då ett bifall till Kammarens ändringsförslag måste föranleda ny laglikmätig be-

handling af stadsplaneärendet hos Byggnadsnämnden, hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige måtte i princip uttala sig för de af Byggnadsnämnden uppgjorda förslagen till stadsplan och tomtindelning samt till tillägg i byggnadsordningen med de af Drätselkammaren föreslagna ändringarne.

Beredningsutskottet beslöt i ärendet anföra följande:

Den utredning angående kostnaderna för vatten- och aflöpsledningar samt gatu- och fyllnadsarbeten å nordvästra delen af Sandgrund, som af vederbörande delegationer på Stadsfullmäktiges uppdrag verkstälts, gäfvade tydligt vid handen, att frågan om upplåtande af tomter å denna del af Sandgrund för uppförande af villabyggnader ej kunde, med hänsyn till de betydande kostnaderna för nämnda arbeten, för närvarande bringas till utförande, hvadan Utskottet ville föreslå, att härmed måtte tillsvidare få anstå.

Beträffande det af Byggnadsnämnden uppgjorda förslag till ny stadsplan och tomtindelning för viss del af kvarteret Udden äfvensom för området mellan detta kvarter och klapphuset å Sandgrund ville Utskottet för sin del tillstyrka godkännande af förslaget med den af Drätselkammaren förordade ändringen i detsamma, att å tomterna n:ris 1 A, 1 B, 1 C och 1 D ett för plantering afsedt område afsattes utmed Älfgatan, liksom Utskottet äfven instämde uti Drätselkammarens förslag rörande nämnda områdes bredd samt i fråga om häraf föranledda ändringar i tomternas areal.

Hvad härefter anginge de af Byggnadsnämnden föreslagna tilläggen till byggnadsordningen ville Utskottet beträffande punkt a) i Byggnadsnämndens förslag, uttala sin fulla anslutning till det af reservanterna inom Drätselkammaren framställda yrkande, att föreskriften i nämnda punkt, att byggnader af trä skulle vara putsade med kalk- eller cementbruk, måtte utgå, hvadan Utskottet hemställde, att berörda punkt a) måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»a) tomterna få bebyggas med hus af sten eller trä.»

I fråga om punkt b) i sagda förslag instämde Utskottet uti Drätselkammarens hemställan om föreskrift därom, att tomterna n:ris 1 A, 1 B, 1 C och 1 D skulle bebyggas i den linie, som inåt tomterna begränsade det planterade området.

Beträffande förslagets öfriga punkter fann Utskottet ingen anledning till anmärkning.

I anslutning till det anförda beslöt Utskottet hemställa,

att frågan om vidtagande af åtgärder för upplåtande af tomter för villabyggnader å nordvästra delen af Sandgrund icke måtte för närvarande till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda;

att Stadsfullmäktige måtte för sin del i princip godkänna de af Byggnadsnämnden uppgjorda förslag dels till ny stadsplan och tomtindelning för de utefter Klarälven belägna fyra tomterna i kvarteret Udden

äfvensom det område, som är beläget mellan kvarteret Udden och klapphuset å Sandgrund, dels ock till tillägg i byggnadsordningen, med de ändringar i dessa förslag, som af Drätselkammaren och Beredningsutskottet föreslagits, samt återremittera ärendet till Byggnadsnämnden för förnyad, laglikmätig behandling, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt vederbörande delegationer att, sedan ifrågavarande förslag till stadsplan blifvit af Kungl. Maj:t fastställt, till Fullmäktige inkomma med framställning om erforderliga anslag för vatten- och afloppsledningar samt gatu- och fyllnadsarbeten i den mån tomterna komme att försäljas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

98. Brandstyrelsens framställning om beviljande af pension åt stadens brandchef, majoren J. P. Wendt.

Utdrag af protokoll, hållet hos Brandstyrelsen i Karlstad den 6 april 1912.

§ 3.

Till Brandstyrelsen hade brandchefen, majoren J. P. Wendt öfverlämnat sin till stadsfullmäktige ställda ansökan om årlig pension för sin återstående lifstid af 2,400 kronor från och med afskedstagandet.

Brandstyrelsen beslöt på de af brandchefen anförda skäl förorda bifall till framställningen. Därvid ville Brandstyrelsen särskildt erinra om den framstående skicklighet, hvarmed majoren Wendt ledt organisationen af vårt brandväsende så väl enligt det s. k. Karlstadssystemet som efter nuvarande ordning, likasom det oförtrutna och plikttrogna arbete i öfrigt han nedlagt i sin kräfvande syssla.

Majoren Wendt har förklarat sig i händelse af bifall till framställningen vilja afgå från och med den 1 januari 1913;

Och ville Brandstyrelsen för den skull hemställa, att brandchefen majoren J. P. Wendt måtte från och med den 1 januari 1913 för sin återstående lifstid tillerkännas årlig pension af 2,400 kronor under villkor, att han frånträder brandchefsbefattningen nämnda dag.

Denna § förklarades genast justerad.

In fidem:
ALBERT NELSON.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med innevarande års slut har jag i trettio år tjänstgjort som vice brandchef och brandchef, däraf tjugufem år i Karlstad. Då härtill kommer att jag under året fyller sextio år, synes det vara fullgiltig anledning för mig att ställa min plats till förfogande för yngre och friskare krafter, detta så mycket mera som i förslaget till reglemente för svenska städers pensionskassa åldersgränsen för brandkårsbefäl bestämts till 57 år. Jag tror mig veta, att anledningen till denna bestämmelse hufvudsakligen är den, att, förutom i de större städerna, brandkårsbefälet och isynnerhet brandchefen vid kritiska tillfällen bör i vighet och rörlighet vara ett föredöme för manskapet, och detta möter naturligtvis svårighet för en man öfver sextio år.

Härförutom anser jag mig böra framhålla, att min hälsa numera icke är så god som tillföre. Bland annat lider jag sedan någon tid tillbaka af en kronisk åkomma, bevisligen ådragen under brandtjänstgöring.

Hvad pensionsbeloppet beträffar, torde till grund därför böra läggas förslaget till reglemente för svenska städers pensionskassa, hvilket förslag Stadsfullmäktige för sin del godkänt. Då min nuvarande kontanta lön är 2,500 kronor samt förmånen af fri bostad, bränsle och lyse torde böra värdesättas till minst 1,100 kronor, för hvilket det äfven upptagits till beskattning, och min aflöning som brandchef alltså utgör minst 3,600 kronor, kommer pensionen, som enligt sagda förslag skall utgå med $\frac{2}{3}$ af aflöningen, att blifva 2,400 kronor.

Som emellertid begynnelselönen för brandchefen endast är 1,800 kronor och först efter femton års tjänstgöring utgår med silt fulla belopp, kommer alltså i verkligheten stadskassans ökade utgift genom min pensionering under en följd af år att utgå med ett väsentligt lägre belopp än storleken af min pension.

Slutligen vill jag framhålla, att jag härförutom i fem och ett halft år tjänstgjort som polisintendent härstädes och detta under betydligt besvärligare förhållanden än hvad nu är rådande inom polisen.

Vidare har jag af intresse för brandtjänsten och eldsläckningsväsendets ordnande här i staden afstått från såväl militär befordran som äfven erbjuden förmånligare civilanställning.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag vördsamt anhålla att vid afskedstagandet — hvilket ihändelse af bifall till denna framställning kommer att äga rum från och med den 1 januari 1913 — blifva tillerkänd en årlig pension under min återstående lifstid af 2,400 kronor.

Karlstads brandstation den 16 mars 1912.

J. P. WENDT,
brandchef.

Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 23 September 1912.

§ 2.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af stadens brandchef majoren J. P. Wendt hos Stadsfullmäktige gjord, af Brandstyrelsen tillstyrkt framställning därom, att major Wendt måtte såsom brandchef tillerkännas en årlig pension af 2,400 kronor att från afskedstagandet utgå under hans återstående lifstid.

Major Wendt hade i sin ansökan framhållit, bland annat, att han under innevarande år uppnådde en ålder af 60 år och därför vore betänkt på att afgå vid årets slut, att han tjänstgjort som brandchef här i staden i 25 år, att hans kontanta aflöning numera utgjorde 2,500 kronor, att hans förmån af fri bostad, bränsle och lyse torde böra värdesättas till minst 1,100 kronor, och att till grund för pensionsbeloppet torde böra läggas förslaget till reglemente för Svenska städers Pensionskassa, enligt hvilket pension skall utgå med $\frac{2}{3}$ delar af aflöningen, i förevarande fall således 2,400 kronor.

Vid ärendets föredragning erinrades inom Kammaren, att förslaget till reglemente för Svenska städers Pensionskassa ännu icke vore antaget, att detta förslag för öfrigt innehölle, att såsom underlag för pension skall tjäna del belopp, som vederbörande stad bestämmer, att rätt till åtnjutande af hel pension inträder för brandkårsbefäl vid 57 lefnads — och 30 tjänsteår, och att befattningshafvare, som afgår utan fullt antal tjänsteår, är berättigad erhålla pension endast till ett i förhållande till det mindre antalet tjänsteår afkortadt belopp.

För Kammaren voro tillgängliga pensionsreglementen och pensionsstater för städerna Stockholm, Göteborg och Gäfle; och inhämtades af dessa, att i Stockholm och Göteborg bostadsförmånerna utgöra pensionsunderlag för så vidt de äro i staten till visst värde angifna och att i Gäfle brandchefens bostad är i pensions-hänseende beräknad till 800 kronor. I pension åtnjuter denne senare 60 procent af sammanlagda aflöningsförmånerna, förenämnda 800 kronor däri inberäknade, och äger han bekomma full pension efter 25 tjänsteår.

Om man utginge från den beräkningsgrunden, att pension bör åtnjutas med $\frac{2}{2}$ delar af sammanlagda aflöningen, men å andra sidan iakttog bestämelsen i ofvannämde reglementsförslag angående afkortad pension på grund af bristande antal tjänsteår, skulle major Wendt, om han vid innevarande års slut toge afsked, äga i pension bekomma $\frac{25}{30}$ delar af begärda 2,400 kronor eller sålunda 2,000 kr.

Med Gäfle såsom exempel skulle brandchefens bostadsförmån värderas till 800 kronor, och då major Wendts kontanta aflöning utgjorde 2,500 kronor,

komme hans pension att belöpa sig till 60 procent af 3,300 kronor, eller sålunda 1,980 kronor.

På grund häraf beslöt Drätselkammaren för sin del hemställa:

att brandchefen majoren J. P. Wendt må förklarar berättigad, att, därest han med innevarande års utgång frånträder brandchefsbefattningen, från stadskassan uppbära en årlig pension af 2,000 kronor att från och med år 1913 utgå under hans återstående lifstid.

Delta beslut fattades efter votering med 4 röster mot 3, hvilka senare enade sig om ett under öfverläggningen framställt yrkande, att den begärda pensionen måtte föreslås till allenast 1,750 kronor, motsvarande 70 procent å brandchefens kontanta aflöning. Såsom skäl för detta yrkande anfördes, att bostadsförmånen icke borde utgöra pensionsunderlag, bland annat därför, att bestämmelse i förevarande fall saknades angående den kontanta aflöningens uppdelning i lön och tjänstgöringspenningar, i följd hvaraf äfven den mot de senare svarande delen af de kontanta inkomsterna komme att utgöra grund för pensionsberäkningen.

Som ofvan.

In fidem:
J. NORÉUS.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 105.

Hos Stadsfullmäktige hade Brandstyrelsen hemställt, att brandchefen majoren J. P. Wendt måtte från och med den 1 januari 1913 för sin återstående lifstid tillerkännas en årlig pension af 2,400 kronor, under villkor, att han nämnda dag frånträdde brandchefsbefattningen; Och hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande.

Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja majoren Wendt en årlig pension af 2,000 kronor. Detta Kammarrens beslut hade fattats, efter votering, med 4 röster mot 3, hvilka afgifvits för ett under öfverläggningen framställt yrkande, att pensionsbeloppet måtte föreslås till allenast 1,750 kronor.

Beredningsutskottet beslöt för sin del tillstyrka bifall till Drätselkammarens förslag om beviljande af en årlig pension åt majoren Wendt af 2,000 kronor.

Beträffande det af Drätselkammaren förutsatta villkor för pensionens beviljande, att majoren Wendt skulle med innevarande års utgång frånträda brandchefs-

befattningen, ville Utskottet emellertid anföra, att då det torde möta svårigheter för majoren Wendt att, i händelse af bifall till framställningen, kunna redan före nästa års ingång ordna de förändrade förhållanden beträffande bostad m. m., som afgången från brandchefsbeftattningen skulle medföra, Utskottet ansåge lämpligt, liksom det ock för stadens vidkommande ej kunde anses annat än förmånligt, att majoren Wendt berättigades att kvarstå som brandchef till den 1 oktober 1913 samt att pensionen beviljades att utgå från hans afskedstagande från brandchefsbeftattningen.

Utskottet beslöt alltså hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja brandchefen majoren J. P. Wendt en årlig pension af 2,000 kronor att från hans afskedstagande från brandchefsbeftattningen utgå under hans återstående lifstid, med rättighet för majoren Wendt att i nämnda beftattning kvarstå till den 1 oktober 1913, samt

att Stadsfullmäktige måtte föreskrifva, att ifrågavarande pensionsbelopp skall utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

99. Folkskolestyrelsens framställning om plats för ett nytt småskolehus.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Härmed överlämnas Folkskolestyrelsens anhållan om plats för ett nytt småskolehus.

Karlstad den 21 februari 1912.

ERIK LUNDBLAD.

Bror A. Larsson.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 13 februari 1912.

§ 3.

Under framhållande av

att behovet av en ny skolhusbyggnad är synnerligen trängande, då för närvarande i hela småskoleavdelningen vid Herrhagsskolan varje rum måste användas

av två klasser och man således vid nästa läsårs början icke kan bereda plats för troligen tillkommande nya småskoleklasser,

att barnantalet för varje år ökas i de stadsdelar, som ligga öster om prämkanalerna och för närvarande omkring 140 småskolan tillhörande barn äro bosatta i stadsdelarna norr om östra älvgrenen, och

att för de småskolebarn, som hava sina hem i de längst bort belägna delarna av detta område, vägarna blifva ganska dryga,

hade byggnads- och ekonominämnden föreslagit att hos Karlstads Stadsfullmäktige anhålla, det Stadsfullmäktige måtte upplåta plats för byggande av ett nytt småskolehus i det staden tillhörande kvarteret Östbro, som av nämnden utsedde kommitterade genom besök å stället funnit härför passande, eller ock anvisa annan för ändamålet lämplig plats.

Styrelsen beslöt i enlighet med förslaget

In fidem:
BROR A. LARSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 29 april 1912.*

§ 11.

Folkskolestyrelsen hade hos stadsfullmäktige anhållit, att stadsfullmäktige måtte upplåta plats för byggande af ett nytt småskolehus i det staden tillhörande kvarteret Östbro eller ock anvisa annan för ändamålet lämplig plats; och hade drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, låtit stadsbyggmästaren uppgöra kostnadsförslag å fyllningsarbeten, som för ändamålet blefve nödvändiga att vidtaga å egendomen Östbro, slutande å en summa af 2,375 kronor. Då det emellertid i närheten äfven finnes andra staden tillhöriga tomter, som ej fordrade fyllning, beslöt nu drätselkammaren till en början remittera ärendet till folkskolestyrelsen med anhållan, att styrelsen ville yttra sig om de olika tomterna, å en af stadsbyggmästaren uppgjord karts-kiss betecknade med alternativ A, B, C och D.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERIJELM.

Kostnadsförslag

till fyllningsarbeten på egendomen Östbro i Karlstad.

Ett område af cirka 3750 m. uppfylles till de höjder, som med röda siffror angifvas på bifogad kartskiss. Utmed vägen och dikena läggas slänter med lutning 1 : 2, hvilka beläggas med matjord och gräsbesås.

Cirka 2250 kubikmeter fast fyllning. Sanden tages vid lågt vattenstånd i östra elfgrenen	à 1: —	2,250: —
100 lass matjord	à 1: —	100: —
75 lmtr nytt dike	à —	25: —
	<hr/>	
	Summa Kronor	2,375: —

Karlstad i Stadsbyggmästarekontoret den 15 April 1912.

CARL CRISPIN.

Utdrag av protokoll vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 20 september 1912.

§ 1.

Sedan Folkskolestyrelsen hos Stadsfullmäktige anhållit om upplåtande av plats för byggande av ett nytt småskolehus i det staden tillhörande kvarteret Östbro eller anvisande av annan för ändamålet lämplig plats, hade Drätselkammaren låtit stadsbyggmästaren uppgöra kostnadsförslag å fyllningsarbeten, som blefve nödvändiga att vidtaga å egendomen Östbro, slutande å en summa av 2,375 kronor, samt, då i närheten även funnes andra staden tillhöriga tomter, anhållit, att Folkskolestyrelsen ville yttra sig om dessa, vilka å en av stadsbyggmästaren uppgjord kartskiss voro betecknade såsom alternativ A, B, C och D.

Folkskolestyrelsens byggnads- och ekonominämnd hade härefter tillsammans med skolans läkare genom besök på stället tagit kunnedom om de sålunda erbjudna tomterna. Nämnden hade härvid funnit de såsom alternativ C och D betecknade tomterna för ändamålet olämpliga på grund av deras inestängda läge och den såsom alternativ B betecknade tomten från flera synpunkter mindre tilltalande särskilt på grund av ett å dess norra del befintligt större magasin, för vilket staden lär uppbära hyresinkomst. På grund härav hade nämnden föreslagit Folkskolestyrelsen att fortfarande fasthålla sin anhållan om tomten i kvarteret Östbro, den såsom alternativ A betecknade, vilken nämnden funnit för ändamålet lämpligast, men om denna icke skulle kunna erhållas, anhålla om upplåtande av den staden tillhörande s. k. Skogströmska tomten till plats för det nya skolhuset.

Vid nu med hela Folkskolestyrelsen å kvarteret Östbro utsatt sammanträde föreslogs av herr Mæchel, att Styrelsen måtte med förbigående av de av Drätselkammaren föreslagna tomterna anhålla om upplåtande av den s. k. Skogströmska tomten.

På härefter framställd proposition beslöt Styrelsen i enlighet med byggnads- och ekonominämndens förslag

att fasthålla sin anhållan om tomten i kvarteret Östbro, den såsom alternativ A betecknade till plats för det nya skolhuset,

men att, om denna icke skulle kunna erhållas, anhålla om upplåtande härför av den staden tillhöriga s. k. Skogströmska tomten.

Mot detta beslut anfördes reservation av herrar Mæchel och Nordvall.

In fidem:

BROR A. LARSON.

Reservation.

Då sedan länge utrymmet i stadens småskolor, tillfölje av barnantalets tillväxt varit alltför knappt, och folkskolestyrelsen beslutat hos stadsfullmäktige begära tomtplats och medel för uppförande av en ny småskolebyggnad för stadsdelarna norr om östra älvgrenen, har platsen för denna småskola livligt diskuterats.

Skolestyrelsens majoritet har därvid beslutat hos Stadsfullmäktige begära en staden tillhörig tomt, belägen i stadsdelen Östbro, omedelbart öster om kyrkogården och på övriga sidor kringbyggd av boningshus och med en delvis sumpig och låg terräng.

Jag finner denna tomt olämplig för ändamålet. Det kan ej bli annat än störande vid en jordfästning att alldeles inpå sig hava en stojande barnskara, och för sörjande, som besöka sina käras gravar, torde detta stoj, som ej kan undvikas på en skolplan, då rast hålles, förta det intryck av lugn och frid, som tillhör en de dödas vilostad.

Den sanitära olägenheten av att tomten ifråga är belägen ett par meter lägre än kyrkogårdens yta kan jag ej yttra mig om, men däremot synes det mig påtagligen olämpligt, att en skola är förlagd mitt inne i en tät bybyggd stadsdel med allt annat än hygieniska förhållanden i avseende på avlopp m. m. Antag att skarlakansfeber eller annan smittosam sjukdom utbryter i byggnad, belägen några få meter från skolhuset. Antagligen finge skolan stängas.

Däremot tillåter jag mig livligt förorda den s. k. Skogströmska tomten. Den är fritt belägen med en torr och tjänlig terräng, där finnes utrymme ej allenast för nu ifrågarande småskolehus utan även för kommande behov av nybyggnader.

Särskilt med tanke på landsförsamlingens inkorporering med staden torde denna tomt erbjuda ett synnerligen förmånligt läge.

Invändningar ha gjorts, att denna tomt, som ju ligger i en utkant av den stadsdel till vars fromma ifrågasvarande småskola skulle byggas, vore för avlägset belägen och att svårighet skulle uppstå för en del barn att gå den långa vägen, omkring 10 minuter från den plats, skolstyrelsens majoritet föreslagit. De skolstyrelsens ledamöter, som invalts särskilt för att i skolstyrelsen representera föräldraintresset, ha emellertid förklarat denna längre väg vara alldeles utan betydelse och förordat s. k. Skogströmska tomten.

Jag har med ett ord ej kunnat dela den uppfattning om plats för blivande småskola, som hyses av Skolstyrelsens majoritet och velat utveckla mina skäl härför.

Karlstad den 20 september 1912.

J. MÆCHEL.

Rätt avskrivet intygar:
BROR A. LARSON.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 23 September 1912.*

§ 7.

Uppå remiss hade Drätselkammaren att yttra sig i anledning af Folkskolestyrelsens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om upplåtelse af plats för ett nytt småskolehus å den staden tillhöriga lägenheten Östbro eller ock å annan för ändamålet lämplig mark.

Detta ärende hade förehafts hos Kammarerna den 29 sistlidne April, därvid stadsarkitekten anmält, att det ifrågasatta området å lägenheten Östbro kräfde fyllningsarbeten för en kostnad af 2,375 kronor. Med anledning därpå och då det i närheten finnes andra staden tillhöriga tomter, som ej fordrade fyllning, hade Kammarerna lämnat Folkskolestyrelsen anvisning å dessa senare, nämligen tomterna N:ris 3 och 5 i Hagaborg, belägna omedelbart norr om nya kyrkogården, samt två längre i norr nära Rudsvägen belägna områden, samtliga tre betecknade med alternativ B. C och D. å en af stadsarkitekten uppgjord kartskiss.

I förnyadt yttrande af den 20 innevarande September hade Folkskolestyrelsen af uppgifna skäl förklarat sig icke kunna godkänna något af alternativ B, C, och D, utan beslutat hålla fast vid tomten å lägenheten Östbro, betecknad såsom alternativ A å förenämnda kartskiss, eller, om denna plats icke skulle kunna erhållas, hemställa om upplåtelse af erforderlig mark å f. d. Skogströmska fastigheten Eriksdal, hvilken förordats af en reservant inom styrelsen.

Det antecknades, att lägenheten Östbro utgjordes af ägofiguren N:r 37 å stadens donationsjord i Sundstad och innehölle i areal 6365 kvadratmeter, att för den ifrågasatta skolhustomten beräknats en areal af omkring 3750 kvadratmeter, att lägenheten vore utarrenderad på 10 år från och med den 1 April 1911, men att arrendekontraktet medgäfvade rätt att uppsäga aftalet till upphörande sex månader efter uppsägningsdagen; och beslöt Drätselkammaren, efter votering med 4 röster mot 3 att förorda alternativ A och följaktligen hemställa, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Folkskolestyrelsens begäran om upplåtelse af erforderlig mark af lägenheten Östbro till plats för ett nytt småskolehus.

Minoriteten inom Kammaren ansåg tomterna N:ris 3 och 5 i Hagaborg, alternativ B, lämpligast för ändamålet och kunde för sin del icke finna, att den därå befintliga byggnaden, hvilken för öfrigt icke torde komma att kvarstå så särdeles lång tid, utgjorde något hinder för områdets användning till småskoletomt.

Som ofvan.

In fidem:
J. NORÉUS.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 106.

Hos Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen hemställt, att Fullmäktige måtte upplåta plats för ett nytt småskolehus i det staden tillhöriga kvarteret Östbro eller ock anvisa annan för ändamålet lämplig plats.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit yttrande.

Beredningsutskottet, som nu hade att afgifva utlåtande i frågan, inhämtade af handlingarne, att enligt af Drätselkammaren verkställd utredning det ifrågasatta området å lägenheten Östbro kräfde fyllningsarbeten för en kostnad af 2,375 kronor, samt att Kammaren i anledning häraf och då det i närheten funnes andra staden tillhöriga tomter, som ej fordrade fyllning, återremitterat ärendet till Folkskolestyrelsen med anvisning å de öfriga områden, som inom Kammaren ifrågasatts, enligt en af stadsarkitekten uppgjord kartskiss.

Vid förnyad behandling af ärendet hade emellertid Folkskolestyrelsen vidhållit sin förut gjorda anhållan om upplåtande af plats inom kvarteret Östbro samt tillika hemställt, att därest denna anhållan ej kunde bifallas, för ändamålet lämplig plats måtte upplåtas å den staden tillhöriga, f. d. Skogströmska fastigheten Eriksdal. Sistnämnda plats hade lifligt förordats af en reservant inom Styrelsen, herr

J. Mæchel, som på anförda grunder afstyrkt bifall till Styrelsens framställning om upplåtande af plats i kvarteret Östbro.

Drätselkammaren hade därefter vid ärendets slutliga behandling inom Kam-maren instämt med Folkskolestyrelsens majoritet och sålunda förordat kvarteret Östbro till plats för ett nytt småskolehus, därvid dock tre af kammarens ledamöter ansett annan plats, nämligen tomterna N:ris 3 och 5 i Hagaborg, lämpligast för ändamålet.

Efter granskning af de särskilda förslagen till plats för ett nytt småskolehus för ifrågavarande stadsdel kunde Beredningsutskottet för sin del ej finna annat än att den af reservanten inom Folkskolestyrelsen Herr J. Mæchel förordade platsen å den staden tillhöriga s. k. Skogströmska fastigheten Eriksdal syntes Utskottet, på de af reservanten anförda skäl, lämpligast.

Då emellertid Folkskolestyrelsen ej afgifvit yttrande om lämpligheten af denna plats samt någon utredning om kostnaderna för där möjligen erforderliga fyllnings- och dräneringsarbeten ej förefunnes, ansåge Utskottet sig ej kunna utan vidare tillstyrka Stadsfullmäktige att här upplåta plats för ett småskolehus, hvadan Utskottet ville hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet till Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren för afgifvande af yttrande angående lämpligheten af den s. k. Skogströmska fastigheten Eriksdal till plats för ett nytt småskolehus äfvensom för utredning af kostnaderna för de fyllnings- och dräneringsarbeten, som för fastighetens upplåtande till berörda ändamål kunde blifva erforderliga

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

100. Styrelsens för Karlstads skollofskolonier framställning om anslag för år 1913.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till hosföljande årsredogörelse och revisionsberättelse för Karlstads skollofskolonier anhåller härmed skollofskoloniernas styrelse, att Full-

mäktige för fortsatt verksamhet under 1913 ville bevilja Karlstads skollovskolonier ett anslag av 500 kronor.

Karlstad den 26 augusti 1912.

Å Styrelsens vägnar:

G. JAKOBSSON.

Ordf.

David Karlström.

Årsberättelse.

Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier har med 1911 avslutat sitt 11:e verksamhetsår.

Två kolonier med 25 barn i varje har föreningen även under det gångna året kunnat mottaga på sitt gamla sommarställe Långsviken å Jäverön, och har varje koloni vistats där 5 veckor. Kolonisterna ha som vanligt uttagits bland stadens fattiga och fysiskt svaga barn. Samma principer, som förut tillämpats, ha även under den gångna sommaren karaktäriserat verksamheten vid kolonierna, nämligen noggrann fördelning bland barnen av småsysslor, såsom bäddning, städning, diskning, vatten- och mjölkhämtning samt bärplockning omväxlande med bad, lek och skogsvandringar. Detta så att säga ordnade hemliv har helt säkert för barnen stor uppfostrande betydelse. På samma gång de nämligen få mottaga föreningens gåvor i form av riklig och närande föda jämte kärleksfull och noggrann vård, känna de också, att de ha sina små uppgifter eller plikter att fylla vid kolonien och njuta vid känslan av att ha fullgjort dessa på ett tillfredsställande sätt. Skada blott, att då barnen återvända till sina hem, dessa uppfostringsmedel där bli i allmänhet obegagnade, och barnen i stället få fortsätta sitt förra dagdrivar- och gatuliv, som inom kort utplånar de goda seder och den regelbundna ordning, de vid kolonien fått en försmak av.

Om det således är svårt påvisa någon varaktig sedligt moralisk inverkan på barnen av kolonivistelsen, är det däremot så mycket lättare att bli övertygad om dess goda resultat ifråga om kolonisternas fysiska välbefinnande. Man behöver bara se dessa bleka, magra, slöa och ointresserade barn, som komma till kolonien, huru friska, rödkindade, levnadsglada och pigga de efter 5 veckors vistelse där lämna densamma. Och vill man i vikt utröna resultatet, visar det för den gångna sommaren i det bästa fallet 8 i det sämsta 1¹/₂ och i medeltal 2¹/₂ kg.

En nödvändig förutsättning för koloniernas framgångsrika arbete är dock — helt naturligt för resten — att de förestås och skötas av härför väl kvalificerade personer. Föreningen har ock varit nog lycklig att äga utmärkta sådana.

Fröken Ebba Kaijser har under tvenne somrar på ett mycket förtjänstfullt sätt förestått kolonierna å Jäverön. Då hon nu emellertid erhållit ordinarie anställning vid Kristinehamns praktiska skola och därför ej längre kan stå till föreningens tjänst, känner dess styrelse behov av att till henne uttala ett varmt tack för det goda arbete. hon under de två senaste somrarna nedlagt vid Karlstads skollovskolonier!

Vid frkn Kaijers sida har under samma tid stått Charlotta Nyberg, som på ett pliktroget och samvetsgrant sätt skött sina åligganden att laga god och närande kost till de små kolonisterna. Styrelsen är glad över utsikten att även för den kommande sommaren få behålla henne i föreningens tjänst.

Utgifterna för barnens underhåll vid årets kolonier ha uppgått till kronor 872: 08, vilket för barn och dag utgör en underhållskostnad av 49,8 öre.

Föreningens medlemsantal utgjorde vid 1910 års slut 243. Under det gångna året ha ett 50-tal personer kallats till medlemmar i föreningen, och räknar den nu 263 årligen betalande medlemmar.

Under det gångna arbetsåret har Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier haft glädjen bli ihågkommen med en donation och en större penninggåva. Den 6 december skänkte nämligen Bokhandlanden Axel Nerman på sin 70-årsdag 1,000 kronor till en fond benämnd Fru Zelma Nermans beklädnadsfond, vars räntor skola användas till inköp av kläder åt de fattigaste barnen vid stadens skollovskolonier, och den 28 sistlidne mars skänkte Grosshandlanden N. Chr. Jensen å Orrholmen på sin 50-årsdag 200 kronor till stadens skollovskolonier. Till dessa båda givare anhåller styrelsen få uttala sitt varma tack!

För den uppmuntran och det erkännande föreningens verksamhet även under det gångna året fått röna av Stadsfullmäktige genom det till skollovskolonierna beviljade och lämnade anslaget 500 kronor och av Direktör Hj. Nerman för erhållna kr. 96: 88, utgörande beslutad andel i vinst av nyårsannonser samt av Fru Nyberg för skänkta 50 kronor och slutligen för 10 kronor från Verkmästareföreningen anhåller även styrelsen få betyga sin tacksamhet, liksom ock till hr Doktor Severin, som allt fortfarande utan den ringaste ersättning tjänstgör som koloniernas läkare!

Karlstad i april 1912.

STYRELSEN.

David Karlström.

Undertecknade, utsedda att granska Karlstads förening för anordnande af skol-
lofskolonier räkenskaper få efter fullgjort uppdrag afgifva följande berättelse:

Inkomster:

Behållning från 1910		677: 03
Räntor under året	35: 02	
Stadsfullmäktiges anslag för 1911	500: —	
Andel i vinst af nyårsannonser	96: 88	
Gåfva af Fru Nyberg	50: —	
D:o D:o Verkmästareföreningen	10: —	
Ångbåtsbiljetter	29: 50	
Årsafgifter 183 à 3 kr. 79 à 2 kr.	707: —	1,428- 40
	<u>Summa kronor</u>	<u>2,105: 43</u>

Utgifter:

Barnens underhåll	872: 08	
Inventarier	52: 91	
Löner	207: —	
Diverse utgifter och arbeten	94: 75	
Premie för brandförsäkring	4: —	
D:o » inbrottsförsäkring	8: 50	
Annonser och trycksaker	25: 15	
Inkasseringsprovision å årsafgifter	37: 95	
Karlstads Ångslups A.-B.	77: —	
Innestående i W. E. B.	719: 46	
Kontant i kassan	6: 63	2,105: 43
	<u>Summa kronor</u>	<u>2,105: 43</u>

Då räkenskaperna äro förda med noggranhet och försedda med nödiga veri-
fikationer få vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för räkenskapsföraren
under den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 28 februari 1912.

ALFR. NYBERG.

WILHELM LEFRÉN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 7 oktober 1912.*

§ 4.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig öfver styrelsens för
Karlstads förening för anordnande af skollofskolonier hos stadsfullmäktige gjorda

framställning om ett anslag af 500 kronor för föreningens verksamhet nästkommande år, beslöt, efter handlingarnas föredragning, tillstyrka det begärda anslagets beviljande på enahanda villkor, som för innevarande års anslag varit bestämda.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstads Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 107.

I likhet med hvad Drätselkammaren uti afgifvet utlåtande öfver Styrelsens för Karlstads förening för anordnande af skollofskolonier hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om anslag af 500 kronor för föreningens verksamhet nästkommande år föreslagit beslöt nu Beredningsutskottet, som hade att i ärendet afgifva yttrande, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja nämnda Styrelse ett anslag för år 1913 af 500 kronor samt tillika föreskrifva, att därest anslag för föreningen skulle ifrågasättas jämväl för år 1914, ansökan därom skall till Stadsfullmäktige ingifvas före den 1 oktober 1913 äfven som att denna ansökan skall vara åtföljd af en redogörelse öfver föreningens verksamhet och ekonomi den gångna sommaren liksom af läkarebetyg rörande resultatet af barnens vistelse å kolonierna, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att nu beviljad anslagsbelopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

101. Herr A. Dahlmans motion om vidtagande af åtgärder, hvarigenom i stadens tjänst anställda personer tillförbundnes att icke utan särskildt tillstånd vara bosatta utom staden.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Då det ej kan vara i sin ordning, att stadens tjänstemän äro bosatta utom staden, hvarigenom utom andra olägenheter staden tillskyndas förlust genom de kommunalutskylder, som därigenom gå till en annan kommun, får jag härmed föreslå, att åtgärder vidtagas, genom hvilka i stadens tjänst anställda personer tillförbindas att icke utan särskildt erhållet tillstånd vara bosatta utom staden.

I sammanhang härmed får jag omnämna, att lärarne vid statens allmänna läroverk äro enligt lag förpliktade att vara bosatta inom den kommun, där läroverket är beläget.

Karlstad den 22 September 1911.

AXEL DAHLMAN.

Till Herr Stadskamreraren i Karlstad.

Till svar å Eder den 19 December 1911 daterade, den 5 innevarande Mars månad till Karlstads Fattigvårdsstyrelse ankomna skrifvelse ang. villkoren m. m. för af Styrelsen antagne tjänstemän och betjante få jag på uppdrag af Fattigvårdsstyrelsen äran meddela följande.

Af Styrelsen äro antagne:

1 *sysloman*, antagen på obestämd tid, utan stadgad uppsägningstid för någondera parten;

2 *tillsyningsmän*, antagne på samma villkor i ofvanberörda afseende som syslomanen; samt

1 *sekreterare* och

1 *predikant*, båda antagna för ett år i sänder vid hvarje kalenderårs början.

Karlstad den 9 Mars 1912.

GUSTAF E. BERG.
Fattigvårdsstyrelsens sekreterare.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 3 Januari 1912.

§ 6.

Med anledning af en från Drätselkammaren inkommen förfrågan beslöt Hälsovårdsnämnden meddela, att Nämndens tjänstemän och betjante äro antagna:

sekreteraren och dispensärläkaren för ett år, stadsveterinären, sundhetstillsyningsmännen och stadssjuksköterskorna med tre månaders ömsesidig uppsägningsrätt, samt

stadsbarnmorskorna, utan bestämmelse om uppsägning.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Till Stadskamreraren herr G. Enander.

Enligt uppdrag får jag härmed lämna uppgift öfver uppsägningstiderna för hos hamnstyrelsen anställda nedanstående tjänstemän och betjante

Sekreteraren	6 månader
Hamnkassören	6 »
Hamningeniören, tillförordnad	3 »
Hamnkaptenen	6 »
Hamnbokhållaren	3 »
Kontorsbiträdet	utan uppsägning
Hamnförmannen	3 månader
Slussvakten	3 »
Hamnservisen i inre hamn, tjänstgöringsskyldig	$15/4$ — $15/12$.
» i yttre »	» »

Karlstads Hamnkassörskontor den 19 januari 1912.

IWAR OLSSON.

Till Stadskamreraren i Karlstad.

Hos Styrelsen för Vatten- och Gasverken $1/1$ 1912 anställda tjänstemän och betjante:

Föreståndaren för Vatten- och Gasverken, Ingeniör Erik Björkman, med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Driftingeniören vid Elektricitetsverket, Ingeniör John Thalén, med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Kontorsbiträdet Karl Edström, någon uppsägningstid är icke bestämd.

Vattenledningsförman, Carl Gustafsson, med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Gasmästare A. V. Lindh, med 3 månaders ömsesidig uppsägningstid.

Karlstad den 2 januari 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

Enl. uppdrag.

Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

På grund af Drätselkammarens uppdrag har jag härmed äran anhålla att så snart sig göra låter få emotse benägen upplysning om dels hvilka tjänstemän och betjante äro af Eder antagne och dels huruvida tjänsten innehafves med rätt till uppsägning af endera parten samt i sådant fall, när efter uppsägning innehafvaren är från tjänsten fri eller skyldig lämna densamma.

Karlstads stadskamrerarekontor den 19 december 1911.

G. ENANDER.

Herr Stadskamrer G. Enander!

Till svar å förestående får jag meddela, att af Byggnadsnämnden endast en tjänsteman är antagen nämligen sekreteraren, hvilken antages å nämndens första sammanträde under året och endast får ett år sålunda.

Karlstad den 22 dec. 1911.

R. RHODIN.

Byggnadsnämndens ordförande.

Till Herr Stadskamreraren G. Enander.

Med anledning af Eder skrifvelse den 19 december 1911 angående uppsägningstid för Brandstyrelsens tjänstemän och betjante får Styrelsen meddela, att brandchefen och vice brandchefen äro anställda med sex månaders ömsesidig uppsägningsrätt. att brandmästaren icke åtnjuter någon bestämd uppsägningstid, men att manskapet har en uppsägningstid af två månader.

Karlstad den 20 januari 1912.

På Brandstyrelsens vägnar:

K. J. LINDHOLM.

Albert Nelson.

Uppgifter

om tjänstemän och betjante, antagna av Karlstads Folkskolestyrelse (Skolråd).

Folkskoleinspektör:

B. A. Larsson, antagen för 5 år från 1 januari 1909.

Ordinarie folkskollärare:

E. V. Gelin (tillsyningslärare vid Tjädern)

J. Carlstedt (förste slöjdlärare vid Tjädern)

K. J. Lindgren

N. Fr. Lindh (översånglärare)

A. G. Lingren

S. Th. Gren (tillsyningslärare vid Gamla skolan)

D. Karlström

E. J. Strandman (förste slöjdlärare vid Herrhagsskolan)

C. J. Brander

A. R. Gustafson

G. A. Gustafson (tillsyningslärare vid Herrhagsskolan)

D. E. Gelin

B. L. Enholm

Hj. H. Henrikz

A. G. Karlström

Ordinarie folkskollärarinnor:

Helena Hamnqvist

Vendela Borgman

Anna Karlström

Hedvig Tubbin

Helena Setterblad

Ida Bore

Anna Ljungkvist

Sigrid Svensson

Thérèse Lindberg

Clary Nyman

Hanna Virén

Maria Söderqvist

Anna Westberg

Ragnhild Dyhlén

Lisa Jahrl
 Anna Samuelsson
 En ledig tjänst

Småskollärarinnor:

Kristina Nilsson
 Maria Johansson
 Albertina Olsson
 Hilma Hallgren
 Gerda Pettersson
 Tyra Freding
 Augusta Daahlmé
 Elsa Ödqvist
 Ida Ödqvist
 Helena Strandman
 Irma Freding
 Rut Heintz
 Hilma Eklund
 Signe Bergström
 Astrid Eklund
 Greta Roth
 Anna Svensson
 Sara Svensson
 Tekla Forsman
 Hanna Skeppstedt
 Annie Andersson
 Hanna Söderlund (tills vidare med 4 månaders uppsägningstid)
 Elsa Brynteson (d:o d:o d:o)
 Elin Danielsson

Slöjdlärarinnor:

Augusta Lundgren (med 4 månaders uppsägningstid)
 Bettan Persson d:o d:o
 Marika Roth d:o d:o
 Annie Norberg d:o d:o
 Annie Andersson d:o d:o

Skolkökslärarinnor:

Aina Rinman (med 4 månaders uppsägningstid)
 Ida Bredberg d:o d:o
 Signe Nylén d:o d:o

Gymnastiklärare:

C. O. M. Nordensvan (förordnad för läsåret)
Ebba Vendt d:o d:o

Skolkassör:

J. Mæchel (vald för året)

Barnavårdsnämndens sekreterare:

D. Karlström (vald för året)

Skolvaktmästare:

Alfred Jonsson (tills vidare)
Karl Andersson d:o
Matilda Olsson d:o

Baderska:

Hanna Jonsson

Vaktmästare för styrelsesammanträden. kallelser m. m.

Anna Andersson (tills vidare)

Gårdskarlar:

Karl Andersson (tills vidare)
Karl Olsson d:o

Karlstad den 23 januari 1912.

BROR A. LARSON.

Drättselkammarens Sekreterare

Herr Hovrättsnotarien Gustaf Biaunerhjelm, Karlstad.

I anledning av Eder ärade skrivelse den 13 dennes får Kommunala centralbyrån anföra följande.

Stockholms stadsfullmäktige uppdrogo år 1908 åt särskilda kommitterade att utarbeta förslag till nya lönestater m. m. för kommunens tjänsteinnehavare. Kommittén, som i september 1909 avgav sitt betänkande, hade vid uppdragets fullgörande även tagit under överbägande, huruvida stadens tjänstemän icke borde tillförbindas att bo inom staden, detta särskilt med hänsyn till den skatteförlust, som staden i annat fall icke sällan tillskyndades. På grund av de i Stockholm rådande bostadsförhållandena och då staden själv vidtagit åtgärder för att bereda sina invånare möjlighet att förskaffa sig hem utanför stadens område ansåg sig likväl kommittén sakna anledning att föreslå något stadgande i sådan riktning.

I stadsfullmäktiges beredningsutskott gjorde sig emellertid en annan uppfattning gällande. Vid behandlingen av kommitténs uttalande i förevarande fråga yttrade utskottet:

“Den fråga, som av kommitterade här berörts, är otvivelaktigt förtjänt av uppmärksamhet, hälst erfarenheten torde hava nogsamnt givit vid handen, att stadens myndigheter i tillämpliga bestämmelser icke hava tillräckligt stöd för utövande av den tillsyn i fråga om tjänsteinnehavares bostadsort, som efter vad kommitterade framhållit, borde kunna förekomma. Under sådana omständigheter, och då de här i Stockholm rådande bostadsförhållandena med därav följande höga hyror, vartill kommitterade hänvisat, just plägat framhållas såsom det kanske mest talande skälet för vidtagande av löneförhöjningar, bör efter utskottets uppfattning det anses väl befogat, att, då sådana löneförhöjningar givas, från kommunens sida också vidtagas anstalter i syfte att söka åtminstone motverka den direkta förlust, som för staden uppstår därigenom, att dess löntagare bosätta sig inom främmande kommuner. Det måste här ihågkommas, att, under det att staden av sina här boende löntagare i kommunalskatt av lönen återbekommer en andel, som enligt de senaste årens uttaxering uppgår till eller överstiger sex procent av de belopp, varför skatt utgöres, och sålunda faktiskt till desse löntagare endast utgiver avlöningarnas efter sådant avdrag för kommunalskatten återstående belopp, en löntagare, som är bosatt i annan kommun, åtnjuter sina löncinkomster utan någon motsvarande minskning till förmån för staden. De kommunalutskylder, som av honom erläggas till den främmande kommunen, medföra ingen lättnad av stadens utgifter till honom. Det synes utskottet således vara både rättmätigt och med billighetens fordringar väl överensstämmande, att staden av sådan löntagares avlöning innehåller någon anpart, åtminstone närmelsevis motsvarande vad den här bosatte löntagaren av sin lön återgäldar till staden. Undantag bör här naturligtvis först och främst göras för de befattningshavare, vilka i och för tjänsten nödgas hava sin bostad å ort utom Stockholm, men måste därjämte synas påkallat i fråga om dem, som förskaffat sig bostad å område, som är i stadens ägo men beläget utom dess jurisdiktion, särskilt med hänsyn till det gagn för områdets utnyttjande, som bosättningen därstädes medför.

För att fullt motsvara kommunalskattens belopp borde, som ovan visats, det avdrag, som i förevarande hänseende funnits böra äga rum, sättas åtminstone till sex procent av vederbörandes skattepliktiga löneinkomster, men har utskottet emellertid med hänsyn till de växlingar, kommunalskatten är underkastad, och då frihet från sådant avdrag hittills tillgodonjutits, ansett detsamma för närvarande ej böra sättas högre än till fem procent.“

I konsekvens härmed föreslog utskottet att bland pallmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av Stockholms stads lönestater skulle upptagas ett stadgande av följande lydelse:

»Har annan tjänsteinnehavare än sådan, vilken i och för tjänsten har att vara boende å ort utom Stockholm eller som bosatt sig i staden tillhörigt, utom dess jurisdiktion beläget område, för något år låtit mantalsskriva sig inom annan kommun, skall av hans avlöning för året fem procent tillgodoföras stadens kassa samt månadsvis avräknas å lönen; Uppgår avlöningen icke till 1,800 kr., åtnjutes frihet från sådant avdrag i samma proportion, vari vid inkomst till motsvarande belopp befrielse från bevillning inträder enligt för Stockholm gällande bestämmelser.»

Den 30 januari innevarande år beslöto stadsfullmäktige i huvudsak bifalla kommitténs förslag till ny löne reglering. Samtidigt behandlades jämväl beredningsutskottets ovan anförda hemställan. Härvid framkommo åtskilliga ändringsförslag dels i syfte att införa ifrågavarande avdrag först för lönebelopp över 2,400 kr. dels ock med yrkande om vissa övergångsbestämmelser. I sistnämnda hänseende föreslogs bl. a. ett tilläggsstadgande av följande innehåll:

»Har tjänsteinnehavare, vilken i och för tjänsten icke är skyldig att vara boende å ort utom Stockholm, vid 1911 års början mantalsskrivits inom annan kommun å staden icke tillhörigt område, skall han, så länge han kvarbor i samma lägenhet, vara fri från sådant avdrag, som ovan sägs; dock att beträffande förhyrd lägenhet sådant medgivande gäller högst tre år.»

Stadsfullmäktige biföllo emellertid beredningsutskottets förslag endast med den ändring att orden »för något år» utbyttes mot orden »för år 1913 eller något år därefter». Härigenom infördes sålunda en övergångstid av två år.

I detta sammanhang förtjänar vidare anföras, att Stockholms stadsfullmäktige genom beslut december 1909 satt såsom villkor för hyresbidrag till lektorer, adjunkter, ordinarie teckningslärare samt extra lärare och extra ordinarie lektorer vid huvudstadens allmänna läroverk, att lärarna skola vara bosatta inom kommunen.

Såvitt Byrån kunnat finna, hava enhetliga bestämmelser i förevarande avseende icke beslutats i någon annan stad, bortsett från de i detta sammanhang betydelselösa stadganden om skyldighet att bo inom staden, som pläga förekomma i instruktioner för vissa tjänsteinnehavare, såsom stadsläkare, brand- och polisbefäl m. fl.

Med utmärkt högaktning
YNGVE LARSSON.
2:e Sekreterare.

*Utdrag af protokollet, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 9 september 1912.*

§ 24.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver herr A. Dahlmans motion om vidtagande af åtgärder, hvarigenom i stadens

tjänst anställda personer tillförbundes att icke utan särskildt tillstånd vara bosatta utom staden,

Drätselkammaren hade infortrat uppgifter från stadens olika delegationer å af dem antagna tjänstemän och betjante och huru dessa voro tillsatta, och af dessa uppgifter fuunit, att en del tjänstemän voro anställda med viss uppsägningstid, en del antagna för år och en del på obestämd tid. Beträffande dem, som voro anställda med viss uppsägningstid, hade man alltid den möjligheten att, därest de bosatte sig utom staden, genom uppsägning förmå dem att åter flytta in. Af dem, som voro antagna på obestämd tid utan rätt till uppsägning, ansåg drätselkammaren att här hufvudsakligen endast kunde blifva fråga om folkskollärarna och fattigvårdsstyrelsens tillsyningsmän, och ville drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att uppdraga åt folkskolestyrelsen och fattigvårdsstyrelsen att hvar för sig på det sätt, de kunde finna lämpligt, tillse, att folkskollärarna och tillsyningsmännen tillförbundes att bo inom staden. Därjämte borde vid hvarje nyantagning af tjänstemän deras skyldighet i berörda hänseende bestämmas.

En särställning härvidlag intoge dock ledamöterna i rådstufvurätten och magistraten, men någon förändring beträffande dem i det syfte, motionen afsåge, torde icke kunna ske annat än i sammanhang med ny arbetsordning och lönestat.

Upplyningsvis ville drätselkammaren meddela, att de allmänna läroverkens lärare enligt nu gällande skolstadga äro pliktiga att bo inom den stad, där läroverket är beläget.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstads Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 108.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver en af Herr A. Dahlman hos Stadsfullmäktige väckt motion om vidtagande af åtgärder, hvarigenom i stadens tjänst anställda personer tillförbundes att icke utan särskildt tillstånd vara bosatta utom staden.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit yttrande och därvid anført hufvudsakligen följande.

Genom af Kammaren infortrade uppgifter angående af stadens delegationer antagna tjänstemän och betjante hade Kammaren inhämtat, att en del befattningshafvare vore anställda med viss uppsägningstid, en del antagna för år och en del

på obestämd tid. Beträffande dem, som vore anställda med viss uppsägningstid, hade man alltid den möjligheten att, därest de bosatte sig utom staden, genom uppsägning förmå dem att åter flytta in. De befattningshafvare, som vore anställda på obestämd tid utan rätt till uppsägning, utgjordes hufvudsakligen af folkskollärarne och fattigvårdsstyrelsens tillsyningsmän, och hemställde Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Folkskolestyrelsen och Fattigvårdsstyrelsen att hvar för sig på det sätt de kunde finna lämpligt, tillse, att folkskollärarne och tillsyningsmännen tillförbundnes att bo inom staden. Därjämte borde vid hvarje nyantagning af tjänstemän deras skyldighet i berörda hänseende bestämmas.

Då Beredningsutskottet för sin del ej kunde finna några andra åtgärder för vinnande af det af motionären afsedda ändamål möjliga än de af Drätselkammaren sålunda ifrågasatta, ville Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bifalla hvad Drätselkammaren i anledning af Herr A. Dahlmans förevarande motion föreslagit.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

102. Herr V. Vendels motion angående värdering af stadens fastigheter jämte hvad därmed stode i samband.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Stadens fastigheter sakna ännu en tillförlitlig värdering. Värdet av stadens jord, som under tidernas lopp undergått stora förändringar, kan för närvarande knappast ens tillnärmelsevis uppgivas, och stadens byggnader, tillkomna under olika tider och taxerade av olika myndigheter utan likformiga beräkningsgrunder, stå ännu delvis i samma värden, vartill de från början upptagits, även om en sådan byggnad, väl underhållen, representerar ett betydligt större värde efter nuvarande byggnadspris. Då härtill kommer, att betydande avskrivningar gjorts på olika håll efter olika principer, så torde därav framgå, att för närvarande ingen exakt siffra kan uppges för stadens tillgångar. Detta är så mycket mer beklagligt, som stadens finansiella ställning, då den inom en nära framtid kommer att upptaga ett obligationslån, ovillkorligen måste synas vida sämre, än den i själva verket är. Det lider nämligen ej det minsta tvivel, att icke stadens tillgångar äro betydligt större än som nu framgår av de bokförda värdena.

Under sådana förhållanden framstår det såsom en tvingande nödvändighet att skyndsamt få till stånd en bättre ordning, och undertecknad anhåller därför att få föreslå, det stadsfullmäktige måtte besluta:

att vederbörande styrelser, som äga fastigheter under sin förvaltning låta anställa ny värdering av desamma;

att, till åstadkommande av likformighet i värderingarna, drätselkammaren bemyndigas att utse en värderingsman att biträda vid värderingarna inom samtliga delegationer;

att drätselkammaren efter vederbörande styrelsers hörande inkommer till stadsfullmäktige med förslag dels om dessa värderingars godkännande, dels om en planmässig, efter olika förhållanden lämpad amorteringsprocent, där en sådan bör förekomma.

Karlstad den 19 september 1912.

VALDEMAR VENDEL.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 7 oktober 1912.*

§ 5.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver herr V. Vendels motion angående ny värdering af stadens fastigheter jämte hvad därmed stode i samband; och beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till motionen.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 109.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herr V. Vendel på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att vederbörande styrelser, som äga fastigheter under sin förvaltning, låta anställa ny värdering af desamma;

att, till åstadkommande af likformighet i värderingarne, Drätselkammaren be-

myndigas att utse en värderingsman att biträda vid värderingarne inom samtliga delegationer, samt

att Drätselkammaren efter vederbörande styrelsers hörande inkommer till Stadsfullmäktige med förslag dels om dessa värderingars godkännande, dels om en planmässig, efter olika förhållanden lämpad amorteringsprocent, där en sådan bör förekomma.

Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till motionen, och beslöt nu Beredningsutskottet, som hade att yttra sig i ärendet, att, med instämmande uti hvad motionären anfört, hemställa,

att Herr V. Vendels förevarande motion måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

103. Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om anslag till skolan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville för vart och ett av åren 1913, 1914 och 1915, under åtagande även i övrigt av samma förbindelser för dessa år som för treårsperioden 1910—1912 (jfr Stadsfullmäktiges prot. av den 28 jan. 1910 § 30), anslå ett bidrag av 5,200 kronor till skolans uppehållande under denna tid.

Karlstad den 30 oktober 1912.

Å styrelsens vägnar:
EMMA DYRSSEN.
v. ordf.

Nils Bure.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 29 oktober 1912.

Närvarande: Fru Dyrssen såsom ordförande, herrar Enander, Osterman och Bure, fruarna Helleberg och Gullström samt fröken Renborg.

§ 2.

Då den treårsperiod (1910—1912), för vilken Stadsfullmäktige genom beslut av den 28 januari 1910 åt Karlstads högre elementarläroverk för flickor beviljat ett årligt anslag av 5,200 kronor, med innevarande år går till ända, beslöt styrelsen ingå till Stadsfullmäktige med anhållan om ett årligt anslag av 5,200 kronor jämväl för vardera av åren 1913, 1914 och 1915 och om åtagande i övrigt av samma förbindelser för dessa år som för treårsperioden 1910—1912.

In fidem:
NILS BURE.

Justerat den 30 oktober 1912.
EMMA DYRSSEN.

Rätt utdraget betygar
Nils Bure.

*Utdrag ur Drätselkammarens protokoll hållet
den 4 november 1912.*

§ 8.

Hos stadsfullmäktige hade styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att stadsfullmäktige ville för hvar och ett af åren 1913, 1914 och 1915, under åtagande äfven i öfrigt af samma förbindelser för dessa år som för treårsperioden 1910—1912, anslå ett bidrag af 5,200 kronor till skolans uppehållande under denna tid.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 110.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att Stadsfullmäktige ville för hvar och ett af åren 1913, 1914

och 1915, under åtagande äfven i öfrigt af samma förbindelser för dessa år som för treårsperioden 1910—1912, anslå ett bidrag af 5,200 till skolans uppehållande under denna tid.

Drätselkammaren hade uti afgifvet yttrande tillstyrkt bifall till framställningen.

I likhet med hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit beslöt nu Beredningsutskottet, som hade att i ärendet afgifva utlåtande, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte dels för hvart och ett af åren 1913, 1914 och 1915 bevilja ett anslag af 5,200 kronor till uppehållande under denna tid af Karlstads högre elementarläroverk för flickor, dels ock förklara sig villiga att bidraga till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften af det belopp, staten för samma ändamål tillsköte, samt till lärarinnornas pensionering enligt de grunder, som framdeles kunde varda stadgade, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljade belopp skulle utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

104. Magistratens framställning om anslag för aflönande af biträde å kronouppbördskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Då det visat sig, att behofvet af biträde å kronouppbördskontoret fortfarande kvarstår, får af samma skäl, som i skrifvelse af den 12 februari 1912 anförts, Magistraten hemställa att Stadsfullmäktige ville äfven för 1913 anvisa till aflönande af sådant biträde 1,200 kronor utöfver det belopp, som särskildt utgår för upprättande af mantalslängd och röstlängd för riksdagsmannaval.

Karlstads rådhus den 14 oktober 1912.

På Magistratens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 4 november 1912.*

§ 5.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig öfver magistratens hos stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för nästa år af 1,200 kronor för aflönande af biträde å kronouppbördskontoret härstädes, beslöt tillstyrka det begärda anslaget beviljande.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 111.

Hos Stadsfullmäktige hade Magistraten hemställt, att Fullmäktige ville äfven för år 1913 anvisa, till aflönande af biträde å kronouppbördskontoret, 1,200 kronor utöfver det belopp, som särskildt utginge för upprättande af mantalslängd och röstlängd för riksdagsmannaval, till hvilken framställning Drätselkammaren uti inforordadt yttrande tillstyrkt bifall.

Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet, beslöt för sin del att i likhet med Drätselkammaren förorda bifall till hvad Magistraten föreslagit, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte för år 1913 bevilja ett belopp af 1,200 kronor till aflönande af biträde å kronouppbördskontoret härstädes äfvensom bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

**105. Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening
framställning om anslag för räkenskapsåret den 1 juli
1912—den 30 juni 1913.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Med bifogande af revisionsberättelse för senaste räkenskapsår får styrelsen för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening vördsamt anhålla, att i likhet med föregående år ett anslag af 500 kronor måtte tilldelas föreningen för räkenskapsåret 1 Juli 1912—30 Juni 1913 till bidrag för förhyrande af lokal för föreningens samlingar äfvensom till främjande af föreningens verksamhet.

Karlstad den 30 September 1912.

AXEL DAHLMAN.
 NILS BURE. VALDEMAR VENDEL. CONRAD FRISTEDT.
 JOHN BÖRJESON.

Berättelse

öfver verkställd granskning af Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförenings samt Värmlands Museums byggnadsfonds räkenskaper för räkenskapsåret 1 juli 1911—30 juni 1912.

I. Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförenings räkenskaper:

Tillgångar vid räkenskapsårets början:

I Karlstads sparbank	1,250: 14	
På deposition i Värml. Ensk. Bank	300: —	
Statsobligation	1,000: —	
Kontant hos räkenskapsföraren	33: 08	2,583: 22

Inkomster under räkenskapsåret:

Upplupna räntor	77: 24	
Årsafgifter	247: 50	
Anslag af staden Karlstad	500: —	
Anslag af Värml. läns landsting	500: —	1,324: 74
	<hr/>	<hr/>
	Kronor	3,907: 96

Utgifter under räkenskapsåret:

Inköp af museiföremål	164: 25	
Reparation af dylika	52: 75	

Uppstoppling af djur	6: —	
Fornminnesgräfningar på Hammarön	257: 62	
Ortsnamnsundersökningar i Värml. län	200: —	
Tryck, annonser, frakt och porton	546: 53	
Hyra och brandförsäkring	623: 25	
Arvode för eldning och städning	75: —	1,925: 40

Tillgångar vid räkenskapsårets slut:

I Karlstads sparbank	478: 91	
På deposition i Värml. Ensk. Bank ..	300: —	
Statsobligation	1,000: —	
Kontant hos räkenskapsföraren	203: 65	1,982: 56
	<u>Kronor</u>	<u>3,907: 96</u>

II. Värmlands Museums byggnadsfonds räkenskaper:*Tillgångar vid räkenskapsårets början:*

I Karlstads sparbank	1,359: 95
----------------------------	-----------

Inkomster under räkenskapsåret:

Upplupen ränta	55: 28	
Inträdesavgifter $\frac{1}{7}10 - \frac{30}{6}11$	81: 20	136: 48
	<u>Kronor</u>	<u>1,496: 43</u>

Tillgångar vid räkenskapsårets slut:

I Karlstads sparbank	1,496: 43	
	<u>Kronor</u>	<u>1,496: 43</u>

Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförenings tillgångar, som under räkenskapsåret $\frac{1}{7}1909 - \frac{30}{6}1910$ ökades med omkr. 300 kr., ha under sista räkenskapsåret minskats med ungefär 600 kronor, eller från 2,583: 22 till 1,982: 56 kr. Denna jämförelsevis starka sänkning af föreningens kontanta tillgångar får dock sin naturliga förklaring i de stora *extra* utgifter, som kassan fått vidkännas under året, nämligen för gräfningarna på Hammarön 257: 62 kronor och för ortnamnsundersökningarna i Värmlands län 200 kronor, hvartill kommer en utgiftspost för tryckning på 114: 50 kronor, hvilken rätteligen borde påförts föregående års räkenskaper.

Räkenskaperna äro förda med utmärkt reda och fullständigt verifierade. Revisorerna få därför tillstyrka, att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas kassaförvaltaren och styrelsen för det år, som revisionen omfattar.

Karlstad den 17 sept. 1912.

KARL WESTMAN.

AUG. BERGH.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 4 november 1912.*

§ 4.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig öfver styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening framställning om ett anslag för räkenskapsåret den 1 juli 1912—den 30 juni 1913 af 500 kr.; och beslöt drätselkammaren, efter handlingarnas föredragning, att tillstyrka det begärda anslaget att utgå med hälften under innevarande år och andra hälften den 1 april 1913.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 112.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Styrelsens för Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag för räkenskapsåret den 1 juli 1912—den 30 juni 1913 af 500 kronor, till hvilken framställning Drätselkammaren uti afgifvet utlåtande tillstyrkt bifall.

Beredningsutskottet, som ansåge det begärda anslaget fortfarande böra beviljas, beslöt hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Värmlands naturhistoriska och fornminnesförening ett anslag för räkenskapsåret den 1 juli 1912—den 30 juni 1913 af 500 kronor att utgå med hälften under innevarande år och andra hälften den 1 april 1913, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, ej mindre att sålunda beviljadt belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering, än äfven att, därest föreningen önskade komma i åtnjutande af anslag från stadens sida äfven för nästkommande räkenskapsår, ansökan därom skulle till Stadsfullmäktige ingifvas före den 1 oktober 1913.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

106. Hamnstyrelsens framställning om anslag för utförande af muddringsarbeten.

Utdrag af protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 24 Okt. 1912.

§ 80.

Med föranledande av en från Kungl. Majst. inkommen skrivelse av den 14 maj 1909 beslöto stadsfullmäktige den 15 juni samma år att avlämna en förbindelse på, dels att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behövde vidtagas, för att fartyg med 4 meters djupgående skulle kunna ingå till och angöra hamn vid Karlstad, och dels att verkställa dessa åtgärder före utgången av år 1914. Då nu tiden för denna förbindelses uppfyllande närmade sig, hade hamnstyrelsen låtit verkställa undersökningar för utrönande av kostnaderna för de härför erforderliga arbetena — muddringsmaterialens utrustning och reparation, muddringsarbeten samt muddrets uppläggning. Uti nu ingivet kostnadsförslag hade stadsingeniören beräknat utgifterna till 66,000 kronor. Muddret skulle, i den mån så vore behöfligt, uppläggas på den del av Tyggårdsviken, som vid föregående muddringsarbeten börjat uppfyllas för beredande av utrymme för flere upplagsplatser.

Efter hållen överläggning beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa om ett anslag av 66,000 kronor till utförande av muddringsarbeten under åren 1913, 1914 och 1915, varav för förstnämnda år 25,000 kronor.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Kostnadsberäkning

för de muddringsarbeten, som erfordras för att 4-meters djupgående fartyg vid lägsta vattenstånd skola kunna ingå till och angöra Karlstads yttre hamn.

Uppmuddring af nuvarande hamnbassängen vid yttre hamn från 3 meters till 4,5 meters vattendjup vid l. v. y. 93,000 m ³ à 0: 50	46,500: —
Uppräsning af nuvarande inseglingrännan, så att den öfverallt erhåller 4,5 meters vattendjup vid l. v. y. 17,000 m ³ à 0: 50	8,500: —
Rännbyggnader och bogseringar för muddrets uppläggning	6,000: —
Muddermaterialiernas reparation, ut- och afrustningar	5,000: —
	<hr/>
	Kronor 66,000: —

Karlstad den 23 Oktober 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 4 november 1912.*

§ 7.

Sedan stadsfullmäktige den 15 juni 1909 förbundit sig att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behöfde vidtagas för att fartyg med 4 meters djupgående skulle kunna ingå till och angöra hamn vid Karlstad, samt att verkställa dessa åtgärder före utgången af år 1914, hade nu hamnstyrelsen hos stadsfullmäktige hemställt om ett anslag af 66,000 kronor till utförande af muddringsarbeten under åren 1913, 1914 och 1915, hvaraf för förstnämnda år 25,000 kr.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 113.

Under erinran om, att Stadsfullmäktige genom den 15 juni 1909 fattadt beslut förbundit sig att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behöfde vidtagas för att fartyg med fyra meters djupgående skulle kunna ingå till och angöra hamn vid Karlstad samt att föranstalta därom, att omförmälda åtgärder blefve verkställda inom utgången af år 1914, hade Hamnstyrelsen uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning meddelat, att Styrelsen nu låtit verkställa undersökningar för utrönande af kostnaderna för berörda åtgärders vidtagande, därvid befunnits, att kostnaderna för erforderliga muddringsarbeten enligt vid framställningen fogad kostnadsberäkning skulle uppgå till 66,000 kr. I anledning häraf hemställde Styrelsen hos Stadsfullmäktige om ett anslag af berörda belopp, 66,000 kronor, till utförande af nämnda arbeten under åren 1913, 1914 och 1915, hvaraf för år 1913 ett belopp af 25,000 kronor.

Häröfver hade Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att yttra sig i ärendet.

Då staden enligt åtagen förbindelse vore skyldig bekosta ifrågavarande muddringsarbeten samt Utskottet ej fann anledning till anmärkning mot den gjorda kostnadsberäkningen, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja och ställa till Hamnstyrelsens förfogande ett belopp af 66,000 kronor, hvaraf för nästkommande år 25,000 kronor, för utförande under åren 1913, 1914 och 1915 af de muddringsarbeten, som erfordrades för att fartyg med fyra meters djupgående skulle kunna ingå till och angöra Karlstads hamn, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma att sålunda beviljad belopp skulle utgå ur hamnens medel samt anskaffas genom upplåning.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

107. Styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för år 1913.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads Arbetsstugas styrelse anhåller härmed att Fullmäktige fortfarande ville stödja Stugans verksamhet och för 1913 bevilja densamma det understöd, som den för ifrågavarande år behöver.

Då emellertid stadens Folkskolestyrelse ansett det vara bäst, att Arbetsstugan mottager understöd endast från Stadsfullmäktige, har den beslutat att från och med nästa års början indraga sina anslag till hyra med 415 kronor och till ved med 150 kronor, och då dessutom Arbetsstugans styrelse under det gångna året måst avhjälpa Stugans trångboddhet genom att mot en årlig hyra av 100 kronor förhyra ett rum till, så nödgas styrelsen på grund av anförda skäl anhålla, att Fullmäktige för verksamhetsåret 1913 måtte bevilja Karlstads Arbetsstuga ett anslag av 1,500 kronor, och hoppas styrelsen med detta anslag kunna bestrida Arbetsstugans utgifter för ifrågavarande verksamhetsår.

Redogörelse för Arbetsstugans verksamhet och ekonomi närslutes.

Karlstad den 26 augusti 1912.

Å styrelsens vägnar:

G. JAKOBSSON.

Ordförande.

David Karlström.

Årsberättelse.

Föreningen för Arbetsstugan i Karlstad har med 1911 avslutat sitt 12:e verksamhetsår.

Arbetsstugan har under det gångna året varit i verksamhet från den 16 januari till den 1 maj och från den 6 oktober till den 14 december. Vårterminen avslutades med extra traktering för barnen, bestående av kaffe med dopp och höstterminen med den sedvanliga julfästen, då barnen gladdes med julgran, «klappar» och godsaker av olika slag samt lekar och dans kring granen. Till bestridande av kostnaderna för dessa båda tillställningar har Arbetsstugan fått mottaga av styrelsemedlemmar 25 kronor samt av andra intresserade in natura karameller, knäck, grädde, ljus och jultidningar m. m.

Under vårterminen besöktes Arbetsstugan av 50 barn — 21 flickor och 29 gossar — och under höstterminen av 21 flickor och 30 gossar eller tillsammans 51 barn.

Det dagliga arbetet har bedrivits mellan kl. 5—7 på aftnarna efter samma metoder som under föregående år, och ha sålunda flickorna sysslat med sömnad, lagning, stickning, virkning, knytning, knyppling, bast- och spånarbeten m. m., och ha 115 större och mindre arbeten förfärdigats av dem. Gossarna ha arbetat med träslöjd, borstbinderi och skomakeri bestående i lagning av egna och andras skodon. De ha under året färdiggjort 130 st. arbeten i träslöjd, förfärdigat 281 borstar samt lagat eller halvslut 89 par skor. Efter slutat arbete ha barnen bjudits på aftonvard, och ha på så sätt 2,378 matportioner utdelats under året.

Barnen ha med få undantag besökt Arbetsstugan regelbundet samt med liv och lust deltagit i arbetet därstädes. Deras uppförande har ock varit oklanderligt.

Den 11 december hade Arbetsstugan anordnat försäljning av barnens förfärdigade arbeten, och lämnade denna en behållning av något över 400 kronor. Dessutom har under året försålts arbeten till 137 kronor och 17 öre.

Som avlönade lärarinnor och lärare ha under året tjänstgjort fröknarna Marina Holmberg, Gerda Poignant och Anna Montan samt skomakaren C. J. Bergqvist. Av dessa har frkn Holmberg tjänstgjort som stugans föreståndarinna, och är det med nöje och tacksamhet styrelsen vitsordar, att de alla på ett nitiskt och samvetsgrant sätt fullgjort sina åligganden. Detsamma gäller även Anna Stina Larsson, som haft att dels tillaga aftonmåltiderna åt barnen och dels att elda och städa Arbetsstugans lokaler.

Då under året ett lämpligt tillfälle givits för styrelsen att för billig hyra skaffa Arbetsstugan större utrymme och därigenom möjliggöra en framtida utvidgning av hennes verksamhet, har styrelsen mot 100 kronors årlig hyra förhyrt ett rum på nedra botten i Domprostgården, där Arbetsstugan allt fortfarande är inrymd.

Av räkenskaperna och revisionsberättelsen framgår såväl Arbetsstugans ekonomiska ställning som ock vartill de åtgångna medlen använts.

I överensstämmelse med förenigens beslut vid årssammanträdet den 27 april 1911 har styrelsen hos Stadsfullmäktige anhållit om att återfå det större anslaget 1,000 kronor, som Arbetsstugan erhöll före 1909. Denna ansökan, som inlämnades den 29 augusti, bifölls den 3 november, och betygar styrelsen sin tacksamhet till Stadsfullmäktige för det erkännande av Arbetsstugans verksamhet, varom detta Fullmäktiges beslut vittnar!

Karlstad i april 1912.

STYRELSEN.

David Karlström.

Om Arbetsstugans räkenskaper yttra sig revisorerna i likhet med alla föregående år sålunda:

Förestående räkenskaper äro af oss granskade och befunda utan anmärkning.
Karlstad den 17 April 1912.

A. G. LIDMAN.

AXEL NERMAN.

Rätt afskrifvet ur Karlstads Arbetsstugas Kassabok intyga:

G. PETTERSON.

O. LAMBERT.

Inkomst- och utgiftsstat för Karlstads Arbetsstuga 1913.

Utgifter:

Aflöning till Föreståndarinnan	Kr.	300: —
« till Lärare o. Lärarinnor	cirka «	600: —
« till tjänarinnan	«	180: —
Materialier	cirka «	250: —
Hushållet	cirka «	360: —
Diverse småutgifter	cirka «	75: —
Hyror och vatten	«	515: —
Ved	cirka «	150: —
		<hr/>
	Kronor	2,430: —

Inkomster:

Beräknad inkomst gen. försäljn. af barnens arbeten	cirka	450: —
Beräknad ränta i Karlstads Sparbank	cirka	130: —
Beräknadt anslag af Karlstads Stad		1,500: —
		<hr/>
	Kronor	2,080: —

Summa utgifter Kr. 2,430: —

Summa inkomster « 2,080: —

Brist Kr. 350: —, som beräknas täckas dels genom gåfvor och dels genom uttag å donerade medel innest. i Karlstads Sparbank. Karlstad den 29 Augusti 1912.

A. ÅSTRÖM.
Kassaförvaltare.

Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 21 oktober 1912.

§ 15.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver styrelsens för Karlstads arbetsstuga framställning om anslag för nästa år.

Styrelsen hade uti sin framställning anfört, att folkskolestyrelsen beslutat att från och med nästa års början indraga sina anslag till hyra med 415 kronor och till ved med 150 kronor samt att styrelsen under det gångna året på grund af arbetsstugans trångboddhet måst mot en årlig hyra af 100 kronor förhyra ytterligare ett rum. Styrelsen hemställde på den grund, att fullmäktige måtte för år 1913 bevilja arbetsstugan ett anslag af 1,500 kronor.

Drätselkammaren saknade uppgifter om tillkomsten af föreningen Karlstads arbetsstugor, men det syntes kammaren, som om dess medlemmar icke erlade någon medlemsavgift och således icke bidroge till föreningens ekonomiska bestånd. Då därför föreningens existens till hufvudsaklig del berodde på stadsfullmäktiges bidrag, ansåg drätselkammaren, att stadsfullmäktige borde tillsätta styrelse och revisorer för arbetsstugan.

Drätselkammaren beslöt därför hemställa, att stadsfullmäktige måtte, under förutsättning att det öfverlättes åt stadsfullmäktige att tillsätta styrelse för arbetsstugan och att revision af arbetsstugans räkenskaper skedde utaf af stadsfullmäktiga utsedda revisorer, bevilja för nästa år ett anslag af 1,500 kronor för arbetsstugans fortsatta verksamhet under sagda år.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 114.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads arletsstuga begärt ett anslag för år 1913 af 1,500 kronor till bestridande af kostnaderna för arbetsstugans fortsatta verksamhet.

Som Stadsfullmäktiges anslag till arbetsstugan under de senare åren endast utgjort 1,000 kronor, hade Styrelsen såsom skäl för den nu begärda förhöjningen af anslaget anfört, att Folkskolestyrelsen, som ansåge, att det från staden utgående understödet till arbetsstugan borde i dess helhet beviljas af Stadsfullmäktige, beslutat indraga sina förut beviljade anslag till arbetsstugan med tillhoppa 565 kronor, samt att ytterligare ett rum måst förhyras för arbetsstugan, hvilket föranledde en ökad hyresutgift af 100 kronor.

Drätselkammaren hade öfver framställningen afgifvit infordadt yttrande och därvid anfört, bland annat, att då arbetsstugans existens till hufvudsaklig del berodde på Stadsfullmäktiges bidrag, Drätselkammaren ansåge, att Stadsfullmäktige borde tillsätta styrelse och revisorer för arbetsstugan. Kammaren hade fördenskull tillstyrkt det begärda anslaget beviljande under förutsättning, att det öfverlätts åt Stadsfullmäktige att tillsätta styrelse för arbetsstugan och att revision af arbetsstugans räkenskaper skedde utaf af Stadsfullmäktige utsedde revisorer.

Beredningsutskottet, som uppå remiss nu hade att i ärendet afgifva utlåtande, kunde för sin del ej finna nödigt, att arbetsstugans styrelse tillsattes af Stadsfullmäktige, särskildt som, enligt hvad Utskottet inhämtat, en af Stadsfullmäktiges medlemmar, fröken Anna Ljungqvist, vore ledamot af berörda styrelse. Däremot instämde Utskottet uti det af Drätselkammaren framställda krafvet på, att arbetsstugans räkenskaper skulle granskas af utaf Stadsfullmäktige utsedde revisorer.

Då Utskottet, med hänsyn till hvad Styrelsen för arbetsstugan anfört, ansåge Styrelsens begäran om förhöjning af anslaget böra bifallas, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, under förutsättning, att granskning af arbetsstugans räkenskaper verkställdes af utaf Stadsfullmäktige utsedde revisorer, bevilja Styrelsen för Karlstads arbetsstuga ett anslag för år 1913 af 1,500 kronor samt tillika föreskrifva, att, därest anslag jämväl för år 1914 skulle af Styrelsen ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd af redogörelse för arbetsstugans verksamhet och ekonomi innevarande år, skall till Stadsfullmäktige ingifvas före den 1 september 1913, samt

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att sålunda beviljad anslagsbelopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medelst uttaxering.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

108. Byggnadsnämndens framställning om godkännande af förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara här i staden jämte därtill hörande byggnadsplan.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 10 September 1912.

§ 93.

Sedan Kungl. Maj:t den 29 September 1911 fastställt tillägg till stadsplanen för stadsdelen Klara här i staden, hade Byggnadsnämnden uppdragit åt Stadsarkitekten att upprätta förslag till bestämmelser för bebyggandet af nämnda stadsdel, därvid särskild vikt borde fästas vid nutida kraf på ett hygieniskt och estetiskt byggnadssätt.

I anledning häraf hade Stadsarkitekten utarbetat och till Nämnden ingifvit följande

Förslag

till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara i Karlstad.

Den nu gällande byggnadsordningens föreskrifter skola till alla delar tillämpas med följande tillägg:

a) Tomter inom kvarteren Björken, Staren, Ekorren och Ugglan få bebyggas endast med hus af sten.

b) Tomter inom kvarteren Kaptenen, Öfversten, Najaden, Perlan, Stormen, Raketen, Luntan, Rättvisan och Malmen skola bebyggas enligt följande bestämmelser:

1) Tomterna skola bebyggas med hus af sten eller därmed jämförligt ämne, i källare och fyra våningar, varvid vindsrum ej få förekomma.

2) Tomterna skola i princip bebyggas enligt uppgjord byggnadsplan med kopplade gårdar enligt § 23 mom. 1 af byggnadsordningen. Husen skola med de undantag, som finnas å ofvan nämnda byggnadsplan angifna, uppföras i gatulinierna till gatufusadernas hela längd. Med iakttagande af byggnadsordningens föreskrifter angående gårdsrums storlek m. m. får byggnad utöfver de å byggnadsplanen angifna byggnadslinierna mot gårdssidan förses med utsprång, vilka tillsammans dock ej få upptaga mera än än $\frac{1}{4}$ -del af hela gårdsfasadens längd och ej skjuta längre ut än 3,0 meter inåt gården.

Utom de på ofvan nämnda byggnadsplan angifna hufvudbyggnader få i gränslinierna uppföras mindre uthusbyggnader, afsedda för afträden, bryggghus och dylika utrymmen. Brandmurarne mellan dylika byggnader få ej hafva störres höjd än 3,8 meter från marken.

3) Hufvudbyggnaderna mot gata skola uppföras till samma höjd till taklisterna för samtliga tomter inom kvarteret vid samma gata med iakttagande af byggnadsordningens föreskrifter beträffande byggnadshöjd i förhållande till gatubredd, dock att byggnad ej får uppföras till lägre höjd än 16,5 meter.

4) De på stadsplanen utlagda för plantering afsedda områdena intill gatulinierna få ej bebyggas. De skola planteras och ständigt hållas i vårdadt skick samt i gatulinierna förses med prydligt stängsel, som af byggnadsnämnden godkännes.

c) Tomter inom kvarteren Generalen, Trumman, Trumpeten, Viskan, Tuben, Kanonen. Bågen och Lansen skola bebyggas med friliggande byggnader enligt följande bestämmelser:

1) Tomterna skola i princip bebyggas enligt uppgjord byggnadsplan. Utom på denna plan markerade hufvudbyggnader få mindre uthus uppföras på tomternas innersta från gator vettande delar. Sådana byggnader skola uppföras i tomtgränserna med brandmurar, hvilka ej få hafva större höjd från marken än 4,5 meter.

2) Tomterna få bebyggas med hus af sten eller trä; i senare fallet skola byggnaderna vara putsade med kalk eller cementbruk, dels utvändigt till alla väggfält jämte taklist, dels invändigt till alla tak- och väggfält. I stället för utvändig puts kunna byggnaderna beklädas med icke brännbara ämnen, som af byggnadsnämnden godkännas.

3) Hufvudbyggnaderna skola hafva alla sidor fria, hvarför brandmurar ej få förekomma, där ej annorlunda finnes på ofvannämnda byggnadsplan angifvet. Hufvudbyggnaderna få ej uppföras med flera än två fulla våningar jemte kallare och vindsrum, hvarvid de senare ej få upptaga större yta än hälften af hela vindsytan.

4) De på stadsplanen utlagda för plantering afsedda områdena få ej bebyggas. De skola planteras och ständigt hållas i vårdadt skick, samt i gatulinierna förses med prydligt stängsel, som af byggnadsnämnden godkännes.

d) Tomter inom kvarteren Elfvan, Vännen, Bäckan och Bryggaren få bebyggas med hus af trä eller sten eller därmed jemförligt ämne.

För plantering afsedda områden inom dessa kvarter få ej bebyggas. De skola planteras och ständigt hållas i vårdadt skick samt i gatulinierna förses med prydligt stängsel, som af byggnadsnämnden godkännes.

- e) Kvarteren Majoren, Kranen och Stopet få endast bebyggas med hus af sten.
f) Fabrik eller annan industriell inrättning få icke inrymmas i byggnad inom de härofvan under a)—c) omförmälta kvarter.

Karlstad i Stadsbyggnästarekontoret den 11 April 1912.

CARL CRISPIN.

Förslaget, som jämte en del till jämförelse bilagda afskrifter af nyare byggnadsbestämmelser i andra städer cirkulerat bland Nämndens ledamöter, företogs nu till behandling, därvid den i förslaget omnämnda särskilda byggnadsplanen företeddes.

Det skulle till en början antecknas, att alla de områden, för hvilka stadgats inskränkningar i afseende å bebyggandet, tillhörde staden.

Till motivering och närmare förklaring af de föreslagna bestämmelserna anförde Stadsarkitekten:

Bestämmelserna voro utarbetade i enlighet med moderna stadsplanprinciper, hvilka börjat genomföras såväl i utlandet som i en del svenska städer. Hufvudmotivet hade varit, att få byggnadernas form och utseende så mycket som möjligt på förhand bestämda, detta för att med större säkerhet få tillgodosedda behofven af ljus, luft och trefnad och ej minst för att framtinga ett beaktande i möjligaste mån af de estetiska synpunkterna.

Såsom förslaget utvisade, hade för vissa kvarter föreskrifvits slutet och för andra öppet byggnadssätt. Med det slutna byggnadssättet vore det ordnad så, att gårdarna inom kvarteren skulle så mycket som möjligt bilda ett helt, hvarför inga flyglar och endast låga uthus tillåtits. Genom de föreslagna bestämmelserna kunde ingen bygga till förfång för sin granne och gårdarna kunde lämpligen planteras med trädgårdar till gemensam trefnad för kvarterens bebyggare. Med bestämmelsen om husens lika höjd vid det slutna byggnadssättet undvekes de nu så ofta förekommande, i hög grad vanprydande brandgaflarna.

Sistnämnda synpunkt hade beträffande de kvarter, för vilka det öppna byggnadssättet föreskrifvits, iakttagits på det sätt, att brandmurar mellan hufvudbyggnaderna helt och hållet förbjudits. För gårdarnas trefnad hade jämväl här sörts genom föreskrift att endast låga ekonomibyggnader finge uppföras, och crinrades i detta sammanhang därom, att samma bestämmelse föreslagits beträffande villatomterna i kvarteret Udden med angränsande område.

Till förklaring af den särskilda byggnadsplanen framböll Stadsarkitekten, att den därå utmärkta gårdslinien ej vore avsedd att fastslå, att byggnad måste uppföras utmed denna linie, utan endast afsåge att angifva, att husets gårdssida måste uppföras parallel mot gatulinien under iakttagande i öfrigt af bestämmelserna angående gårdsutrymme.

Efter öfvervägande af hvad i ärendet förekommit beslöt Byggnadsnämnden för sin del godkänna förslaget och hos Stadsfullmäktige hemställa, att detsamma jämte den därtill hörande särskilda byggnadsplanen måtte jämväl af Stadsfullmäktige antagas.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

*Utdrag ur protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 4 November 1912.*

§ 6.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver byggnadsnämndens framställning om godkännande af förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara här i staden jämte därtill hörande byggnadsplan; och beslöt Drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem;
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 115.

Sedan Kungl. Maj:t den 29 september 1911 fastställt tillägg till stadsplanen för stadsdelen Klara här i staden, hade Byggnadsnämnden upprättat och till Stadsfullmäktige ingifvit förslag till bestämmelser för bebyggandet af nämnda stadsdel, under anhållan, att nämnda förslag jämte den därtill hörande särskilda byggnadsplanen måtte af Stadsfullmäktige godkännas.

Uti detta ärende hade Drätselkammaren afgifvit tillstyrkande utlåtande, och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Vid förslagets granskning fann Utskottet sig böra anmärka följande.

Beträffande den i förslagets mom. b) punkt 3) lämnade föreskrift, att hufvudbyggnaderna mot gata skulle uppföras till samma höjd till taklisterna för samtliga tomter inom kvarteret vid samma gata ville Utskottet såsom sin åsigt uttala,

att bebyggandet af ett helt kvarter med byggnader af fullständigt samma höjd till taklisterna ovillkorligen måste verka allt för enformigt. Visserligen hade nämnda föreskrift, såsom af motiveringen till förslaget framginge, tillkommit för undvikande af vanprydande brandgaflar, men då bestämmelsen om, att byggnad ej finge uppföras till lägre höjd än 16,5 meter, hvilket utgjorde den vanliga höjden för fyra våningars hus, i allt fall skulle kvarstå, samt den för staden gällande byggnadsordningen ej tillåte byggandet af fem våningars stenhus, torde faran för vanprydande brandgaflar i förevarande fall, äfven om husens takresningar gjordes något olika höga, vara så godt som utesluten. Utskottet ville fördenskull föreslå, att ofvan omförmälda föreskrift måtte utgå samt berörda punkt 3) i mom. b) af förslaget erhålla följande ändrade lydelse:

“3) Hufvudbyggnaderna mot gata skola uppföras med iakttagande af byggnadsordningens föreskrifter beträffande byggnadshöjd i förhållande till gatubredd, dock att byggnad ej får uppföras till lägre höjd än 16,5 meter“.

I fråga om den i förslagets mom. c) punkt 2) förekommande bestämmelsen, att byggnader af trä skulle vara putsade med kalk eller cementbruk, ville Utskottet, då erfarenheten här i staden visat, att revetering af trähus dels fördyrat byggnadskostnaderna och dels i öfrigt medfört åtskilliga olägenheter, hemställa, att nämnda bestämmelse måtte utgå samt berörda punkt 2) i mom. c) af förslaget alltså erhålla följande ändrade lydelse:

“2) Tomterna få bebyggas med hus af sten eller trä“.

Mot förslaget i öfriga delar eller den därtill hörande särskilda byggnadsplanen fann Utskottet icke någon anledning till anmärkning.

Utskottet beslöt fördenskull hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för sin del godkänna Byggnadsnämndens ofvannämnda förslag till bestämmelser för bebyggandet af tomter inom stadsdelen Klara i Karlstad jämte den därtill hörande särskilda byggnadsplanen, med de ändringar i berörda förslag, som af Beredningsutskottet föreslagits, samt å beslutet härom söka Kungl. Maj:ts fastställelse, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt sin Herr Ordförande att, med kontrasignation af sekreteraren, å Fullmäktiges vägnar underteckna ifrågavarande framställning till Kungl. Maj:t.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

109. Drättselkammarens framställning angående uppgörelser med vissa donationsjordsinnehafvare.

Utdrag af protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 4 november 1912.

§ 3.

I fråga om uppgörelser mellan staden, å ena, och donationsjordsinnehafvare utom stadsplanen, å andra sidan, hade stadsfullmäktige genom beslut den 16 februari 1911 bemyndigat drättselkammaren dels att frånträda stadens talan beträffande vissa uppgifna områden af landerierna Herrgården och Rosenborg, dels ock, att i fråga om storleken af de områden, som öfriga innehafvare af donationsjord å icke planlagdt område skulle få behålla, göra de jämkningar, som kunde finnas af förhållandena påkallade.

Därjämte bestämde stadsfullmäktige såsom villkor för att staden skulle gå med på godvilliga uppgörelser, att dessa skulle vara träffade före den 15 Juni 1911.

Inom sålunda bestämd tid lyckades kammaren genom herr borgmästarens bemedling åvägabringa uppgörelser med alla ifrågavarande donationsjordsinnehafvare, undantagandes följande:

1) F. O. Nilsson, såsom innehafvare af ägofigurerna N:ris 172 — 179 å Lamberget;

2) N. G. Larsson, såsom innehafvare af ägofigurerna N:ris 180—188 å Lamberget;

3) G. A. Larsson, såsom innehafvare af halfva ägofigurerna N:ris 352—355, hälften af ägofiguren N:o 363 och hela ägofiguren N:o 361 å Lamberget;

4) Karl Bengtssons sterbhus, såsom innehafvare af ägofigurerna N:ris 164 — 170^{1/2} å Lamberget samt ägofiguren N:o 396 å Stora Kalfholmen; och

5) Edv. Svensson, såsom innehafvare af 3 hektar 6 ar 41,62 kvadratmeter jord i Sundstad.

Dessa fem hade bestämdt vägrat att gå in på villkor, som kunde anses förenliga med grunderna för stadsfullmäktiges beslut och det kammaren gifna bemyndigandet att göra jämkningar. Emellertid hade kammaren med hänsyn till önskvärdheten af donationsjordstvisternas biläggande sökt finna någon utväg till uppgörelse, hvarigenom stadens intresse kunde på ett tillfredsställande sätt tillgodoses äfven om jordinnehafvarne, såsom de fordrat, finge behålla större delen af den omstämda jorden. Med anledning häraf hade rättegången uppskjutits till den 12 nästkommande December.

Kammaren hade numera uppgjort kontrakt med F. O. Nilsson och öfriga stärbhusdelägare efter hans aflidna hustru Mathilda Nilsson, med N. G. Larsson och den, som från honom förvärfvat jord, samt med G. A. Larsson, men dessa kontrakt vore icke bindande med mindre stadsfullmäktige godkände aftalen. Då kammaren nu beslutade att underställa dessa aftal stadsfullmäktiges pröfning, ville kammaren anföra följande:

F. O. Nilsson är stämd om afträädande af 8 hektar 69 ar 65,4 kvadratmeter med ett taxeringsvärde år 1898 af 3,000 kronor. Han har erinrat om, bland annat, att han varit erbjuden att sälja delar häraf, i hvilket fall staden, såsom i andra liknande fall skett, fått lösa nyuppförda byggnader med jämförelsevis höga belopp, men att han velat vara lojal och därför icke ingått några försäljningsaftal under rättegången. Han har i följd häraf gjort anspråk på att bli väl behandlad af staden.

N. G. Larsson är stämd såsom innehafvare af ägofigurerna N:ris 180—188 å Lamberget om tillhopa 4 hektar 61 ar 57,3 kvadratmeter med ett taxeringsvärde år 1898 af 1,100 kronor. Häraf har han den 22 Maj 1907 sålt till C. J. Lindén 881,52 kvadratmeter för 1,000 kronor och den 1 Februari 1908 till K. J. Andersson 1 hektar 14 ar 31,7 kvadratmeter för 7,500 kronor. Såväl Lindén som Andersson hafva byggt å området. Om staden vidhåller sina anspråk i öfverensstämmelse med kommitterades förslag, skulle N. G. Larsson hafva att återbära köpeskilling till Andersson med 7,500 kronor och till Lindén med 500 kronor, hvarförutom dessa kunna väntas göra särskildt anspråk på skadestånd gällande mot Larsson.

G. A. Larsson är stämd om afstående af 1 hektar 93 ar 60,7 kvadratmeter med ett taxeringsvärde år 1898 af 100 kronor. Han har sålt ägofiguren N:o 361 till Martina Bergström för 4,000 kronor, och är därå uppförd en villa, taxerad till 11,000 kronor. Om ägofiguren eller del däraf frångår köparen, får Larsson återbetala motsvarande köpeskilling och torde dessutom bli skyldig utgiva skadestånd.

Vid de trägna underhandlingar, som förts med dessa donationsjordinnehavare, hade med all större tydlighet framgått, att ett vidhållande af stadens anspråk i den omfattning, som kunde anses förenlig med stadsfullmäktiges beslut den 16 Februari 1911, skulle orsaka jordinnehavare en förlust, som ginge öfver deras bärkraft. Kammaren hade därför sett sig nödsakad att här göra stora eftergifter. Sådant hade ock efter kammarens förmenande varit möjligt, enär stadens behof af jord å Lamberget skulle för en god tid framåt vara tillgodosett genom förvärfvandets endast af det närmast tjärnet belägna området. Detta område, hvilket i de föreliggande kontrakten med F. O. Nilsson, N. G. Larsson, K. J. Andersson och C. J. Lindén öfverlåtits å staden, innehölle en areal af tillsammans 2 hektar

5 ar 70,72 kvadratmeter och torde vara tillräckligt för de i framtiden tänkta anordningar för trafiken i och till tjärnet, för järnvägsspår och delvis äfven för upp-lagsplatser. Hamnstyrelsen hade på förfrågan, i hvad mån mark vid Lambergstjärnet vore för hamnen behöflig, meddelat, att en strandremsa af 40 meters bredd vid medelvattenstånd kunde anses tillräcklig. Det till staden öfverlättna området vore dock efter större delen af tjärnet afsevärdt bredare.

F. O. Nilsson och hans meddelägare i boet efter hans hustru hade för 277 kronor 81 öre, motsvarande 1898 års taxeringsvärde, afstått 79 ar 70 kvadratmeter af ägofiguren N:o 178, hvilket område vore beläget närmast vägen, som ginge förbi Aktiebolaget Träexports byggnader. Det utgjorde visserligen blott en mindre del af hvad som vore omstämdt, men syntes tillräckligt med afseende på den eventuella kanaliseringen af tjärnet. Enahanda vore förhållandet med det angränsande, af N. G. Larsson öfverlättna området, som utgjorde 76 ar 25 kvadratmeter af ägofiguren N:o 180 och som afståtts mot en köpeskilling af 181 kronor 72 öre. Beträffande öfriga villkor med Mathilda Nilssons sterbhus och N. G. Larsson vore att märka, det kammaren fritagit staden från den skyldighet den iklädt sig gent emot öfriga donationsjordsinnehafvare att utgifva skadestånd eller godtgörelse för beräknad, men uteblifven vinst, i händelse staden under arrendetiden toge området i besittning.

Donationsjordskommittens af stadsfullmäktige i denna del gillade förslag innehölle, att staden skulle lösa K. J. Anderssons byggnader med 10,000 kronor och C. J. Lindéns byggnader med 12,000 kronor. Här hade kammaren emellertid ansett sig kunna göra en besparing. Af Anderssons 11,431,7 kvadratmeter hade tagits allenast 4,094,2 kvadratmeter, hvarigenom det blifvit möjligt att låta Andersson behålla sina hus och nedbringa hans ersättningssumma från 10,000 till 3,500 kronor. Hvad däremot anginge Lindén, hvilkens tomt låge närmare sundet mellan Lambergstjärn och Vänern, så hade kammaren funnit staden vara i behof af hela hans område och därför måst gå med på att lösa detsamma med 13,000 kronor, och att genast öfvertaga byggnaderna, men hade kammaren inhämtat, att dessa tillsvidare lämnade en hyresinkomst, som efter afdrag af skatter och underhållskostnader motsvarade räntan å köpeskillingen.

G. A. Larssons jordområde gränsade icke till tjärnet, utan vore beläget tämligen långt uppe å Lamberget, där staden säkerligen icke på lång tid behöfde någon mark för allmänt ändamål. Därför hade kammaren ansett sig kunna åtnöjas med att Larsson till staden afstode endast sin hälft af ägofiguren N:o 363, hvars andra hälft redan förut tillhörde staden. Ägofigurens areal vore 6,831,7 kvadratmeter. Larsson skulle dock icke äga att af staden bekomma någon som helst ersättning för öfverlättna området.

På grund af hvad sålunda andragits beslöt drättselkammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande med Mathilda Nilssons storbhusdelägare, N. G. Larsson, K. J. Andersson, C. J. Lindén, och G. A. Larsson upprättade öfverlåtelsekontrakt.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 116.

Uti hos Stadsfullmäktige gjord framställning hade Drätselkammaren, i fråga om uppgörelserna mellan staden och donationsjordsinnehafvare utom stadsplanen, anført, att dylika uppgörelser blifvit inom af Stadsfullmäktige föreskrifven tid träffade med samtliga ifrågavarande donationsjordsinnehafvare med undantag af följande, nämligen F. O. Nilsson, N. G. Larsson och G. A. Larsson, samtliga innehafvare af uppgifna ägofigurer å Lamberget, Karl Bengtssons storbhus såsom innehafvare af jord å Lamberget och å Stora Kalfholmen samt Edv. Svensson såsom innehafvare af jord i Sundstad. Emellertid hade numera öfverenskommelse träffats och kontrakt uppgjorts med dels ofvannämnda F. O. Nilsson och öfriga storbhusdelägare efter hans afidna hustru Mathilda Nilsson, dels N. G. Larsson samt C. J. Lindén och K. J. Andersson, hvilka sistnämnda från Larsson förvärfvat jord, och dels G. A. Larsson, hvilka kontrakt dock icke vore bindande, med mindre Stadsfullmäktige godkände aftalen.

Efter närmare redogörelse för de mot ifrågavarande donationsjordsinnehafvare i rättegången framställda yrkanden samt angående innehållet af de med dem träffade aftalen hade Drätselkammaren, med bifogande jämväl af de uppgjorda kontrakten, hos Stadsfullmäktige hemställt om kontraktens godkännande; Och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att häröfver afgifva yttrande.

Efter granskning af kontrakten beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande med Mathilda Nilssons storbhusdelägare, N. G. Larsson, K. J. Andersson, C. J. Lindén och G. A. Larsson upprättade öfverlåtelsekontrakt.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

110. Drättselkammarens framställning angående upplagande af ett 40-årigt amorteringslån.

Utdrag af protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 4 november 1912.

§ 9.

Af stadsfullmäktige hade de senare åren beslutats åtskilliga större utgiftsposter af beskaffenhet, att desamma ej borde genom uttaxering för ett år gäldas. Därtill komme äfven, att Karlstads stadsförsamling genom nådigt bref den 28 juni 1907 erhållit tillstånd att för bestridande af återstående kostnader för uppförande af nytt folkskolehus å Herrhagen upptaga ett lån å 80,000 kronor att genom årliga afbetalningar gäldas under loppet af 40 år. Upplåningen af nämnda medel hade dock hittills icke verkställts, och ansåg drättselkammaren det vara för staden fördelaktigt, att hela det närvarande lånebehofvet kunde i ett sammanhang fyllas. I anledning häraf hade drättselkammaren anmodat stadskamreraren att uppgöra en uppgift angående hela lånebehofvet, och ingaf nu stadskamreraren följande promemoria:

P. M.

angående stadens lån och lånebehof.

Enligt stadsfullmäktiges å följande dagar fattade beslut äger drättselkammaren upplåna nedanstående belopp:

1907 maj 2 och sept. 14 för anordnande af brandstation	84,500: —
» » 17 för terrassering af hamnplanen	10,000: —
» juni 19 för upprepning af pråmkanalen	12,000: —
» » » » uppförande af saluhall	141,000: —
» » » och sept. 25 1908 för utvidgning och omändring vid Klaraborg	300,000: —
» » » och mars 18 1909 för gasledning i Åttkants- m. fl. gator m. m.	16,300: —
» » » för vatten- och afloppsledningar i Kungsgatan m. fl.	11,000: —
» » » » utvidgning af elektriska kabelnätet och anordning för elektrisk ström till Hagaborg	32,500: —
» dec. 30 » vatten- och afloppsledningar i Viken	37,270: —
» » 30 » anskaffning af reservmaskiner m. m.	35,000: —

1908 juni 26	för anskaffning af ytterligare ett omformareaggregat..	16,000: —	
» okt. 29	» vatten och afloppsledningar till Hagaborg	16,500: —	
» dec. 17	» belysningsanordningar därstädes	4,000: —	
1909 » 30	» tillbyggnad till allm. läroverket	100,000: —	
1910 sept. 15	» epidemisjukhuset	90,000: —	
» nov. 17	» utvidgning af vattenledningsnätet, nytt vatten- torn m. m.	300,000: —	
» dec. 30	för nytt accumulatorbatteri	30,000: —	
1911 april 20	» inköp af jord i Sundstad	35,000: —	
» » 20	och maj 23 1912 till undersökning för järnvägsanlägg- ning Edebäck—Slättne	7,500: —	
» juni 15	till vatten- och afloppsledningar i Viken	12,700: —	
	» täckande af bristen i hamnstyrelsens stat för 1908	22,281: 43	
	» » » » » » » » 1909	4,204: 88	
	» » » » » » » » 1910	30,180: 48	
	» » » » » » » » 1911	13,822: 64	
	» » » » » » » » 1912	36,506: 49	
	däraf kr. 16,500 för byggande af en upphalningsbädd.		
» dec. 30	för inköp af gasmätare	4,500: —	
» » »	» gasledning till kasernetablisementet	7,000: —	11,500: —
» » »	» inköp af mätare för elektr.-verket ..	7,000: —	
» » »	» » » en ny transformator	3,500: —	10,500: —
1912 jan. 25	» vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs-, Fernebo- m. fl. gator	33,250: —	
	Däraf föranledd jordlösen, flyttningskost- nad m. m.	21,506: 38	54,756: 38
» maj 23	för flickskolebyggnad	168,000: —	
» » »	» ändringsarbeten i rådhusbyggnaden	52,130: —	
» » »	» inköp af aktier i Karlstad—Munkfors a.-b.	5,050: —	
» » »	» inlösen af Karin Larssons fastighet	35,000: —	
» juni 20	» utsträckning af vattenledning till Norr Strand	15,000: —	
» okt. 17	» gatuarbeten och ledningar	700,000: —	
» » »	» förlängning af upphalningsbädden	4,500: —	
» » »	» muddringsarbeten i hamnen (ännu ej beslutade) ..	66,000: —	
Till omkostnader för länets upptagande		24,297: 70	
		<u>Kronor 2,545,000: —</u>	
Härtill kommer enligt redan lämnadt nådigt medgifvande för folk- skolan å Herrhagen		80,000: —	
		<u>Kronor 2,625,000: —</u>	

Efter granskning häraf och som kammaren icke hade något att mot upp-
giften anmärka, beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med framställning, att
fullmäktige ville för sin del besluta att för angifna ändamål upptaga ett 40-årigt

amorteringslån å 2,545,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd, hvarjämte drätselkammaren torde erhålla i uppdrag att, sedan sagda tillstånd erhållits, verkställa upplåning, på sätt kammaren kunde finna för staden fördelaktigast, af såväl sistnämnda belopp som de 80,000 kronor, hvartill nådigt tillstånd förut erhållits, eller tillhoppa 2,625,000 kronor.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstads Beredningsutskott den 8 november 1912.*

§ 117.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning om upptagande af ett 40-årigt amorteringslån för bestridande af utaf Stadsfullmäktige under de senare åren beslutade samt af Drätselkammaren uti dess ifrågavarande framställning närmare angifna utgifter till ett sammanlagdt belopp af 2,545,000 kronor.

Då samtliga berörda utgifter voro af beskaffenhet att böra täckas medelst lån på längre tid, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta att för af Drätselkammaren angifna ändamål för stadens räkning upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,545,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd,

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt sin Herr Ordförande att, med kontrasignation af sekreteraren, underteckna ifrågavarande underdåniga ansökning, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att, sedan tillstånd till lånets upptagande erhållits, verkställa upplåning, på sätt Kammaren funne för staden fördelaktigast, af såväl omförmälda belopp, 2,545,000 kronor, som jämväl det belopp å 80,000 kronor, till hvars upplånande nådigt tillstånd förut erhållits, eller tillhoppa 2,625,000 kronor.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

III. Styrelsens för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning om ändring af priset å elektrisk ström.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid konkurrensen mellan artificiella ljuskällor av olika slag borde, då det gäller belysning av boningsrum, den elektriska redan ur hygienisk synpunkt hava sitt lätt insedda företräde. Men den ljusförbrukande allmänheten bedömer långt ifrån alltid saken efter sådan grund. Mången skattar fortfarande gas- och fotogenljuset högt för dess värmande egenskaper, fastän det mången gång framhållits, att den sortens värme är av ondo.

Visst är, att vidare det elektriska ljuset från en strömbesparande metalltrådslampa redan med nu gällande strömpris är billigare än fotogenljuset. Men i praktiken nöjer man sig nog med en fotogenlampa av ringa ljusstyrka, och ställer man en 25-ljus elektrisk lampa mot en fotogenlampa av t. ex. 12 normalljus effekt, så blir naturligtvis den sistnämnda i driften billigare. Och i det hem, där det gäller att spara i allt, får man nöja sig utan det snygga och lättskötta elektriska ljuset.

Att hos den allmänhet som är ekonomiskt sämst lottad kunna agitera för elektrisk belysning har sig därför ej så lätt om man ej *i praktiken* kan visa, att denna kostar mindre än annat ljus. Och då det här är fråga om ett kommunalt verk som kanske bör se något längre än endast till den direkta förtjänsten synes tiden vara inne att genom sänkning av strömpriset göra särskilt de mindre bemedlade delaktiga av den elektriska belysningens hygieniska fördelar. Och stadens elektricitetsverk har numera nått den omsättning, att någon sänkning av dess taxa särskildt i fråga om belysningsström bör kunna ske utan risk för verkets ekonomi.

Det vore emellertid orätt att påstå, att priset på elektrisk ström skulle i Karlstad hållas högre än hos andra *jämförliga* elektricitetsverk, något som med tillräcklig tydlighet torde framgå av nedanstående uppställning, vilken är ett utdrag ur elektricitetsverksföreningens statistik för år 1910 den senast hittills utkomna. Utdraget omfattar 12 verk, vilkas anslutningsvärde är med Karlstad någorlunda jämförligt.

Som synes är på 6 platser grundpriset för *belysningsström* lika med det här hittills tillämpade, medan 5 hava lägre grundpris. Genom ordinarie rabatter sänkes priset vid större förbrukning hos 6 verk under det härvarande, medan det hos 5 hålles högre. Tydligtvis intager Karlstad i fråga om priset på belysningsström en klar mellanställning.

Motortaxan är enligt föreliggande uppgifter i Karlstad lägre, och detta emellanåt i betydlig grad, än i övriga i den jämförande tablan nämnda städer. Enda

undantaget gör Linköping som har samma kwt-pris men lägre årsackord. Detta är också möjligt genom den omständigheten, att ifrågavarande verk äger kraftstationen i Nykvarn, varifrån Linköpings behov av ström tillgodoses. Hade på sin tid Karlstad varit lika förtänksamt i fråga om Dejeforsfallen, hade nog också förhållandena här varit gynnsammare.

Det är alltför orimligt, att såsom i alla fall nog ofta händer, jämföra Karlstads strömpriser med de i Göteborg eller Stockholm tillämpade, där resp. elektricitetsverk hava en omsättning som är 16 och 35 gånger större. Det är en självklar sak, att ett större verk skall tåla en lägre taxæ, då vid ett sådant förvaltning och andra omkostnader ställa sig proportionsvis mycket billigare än vid ett mindre. Och i nämnda två förhållandevis stora städer med koncentration av verkens kunder i flervåningshus vid tätt bebyggda gator blir det dyrbara kabelnätet långt bättre utnyttjat med en belastning av långt flera lampor pr längdmeter än som är fallet i Karlstad med dess öfvervägande flertal av glest liggande en- och tvåvåningshus.

Märkas bör, att detta oaktat hava Göteborg och Stockholm först nyligen sänkt priset å belysningsström från förutvarande 40 öre. Oförsiktigt nog företogs emellertid sänkningen i ett steg till 35 resp. 30 öre, en minskning i inkomster som ej genast kunde genom ökad anslutning ersättas.

Det synes därför, som skulle en klok och försiktig politik kräva, att en eventuell sänkning av strömpriset sker successivt och det är väl knappast någon anledning tro, att ett sådant förfarande skulle kunna fördröja nyteckning av abonnemang.

Tills vidare torde väl gränsen för en sänkning ej kunna sättas lägre än till 35 öre pr kwt., ett pris som lämpligen borde kunna nås inom tre år. Men med hänsyn till de överraskningar, som man alltid har att räkna med, då det gäller den elektriska belysningsindustrien, vore det oklokt att nu träffa bestämmelser för så pass lång tid framåt. Lämpligast synes vara att, om en prisnedsättning skall ske gradvis, beslut härom må gälla endast under det närmaste året fallande del därav. Detta bör ju ej hindra ett principiellt uttalande om under följande år fortsatt sänkning, varom dock Stadsfullmäktige skulle förbehålla sig att framdeles särskilt besluta.

Inkomsten av enligt kwt-mätare förbrukad ström för belysningsändamål var under 1911 närmare 48,000 kronor, och skulle sålunda en omedelbart vidtagen reduktion av strömpriset med 5 öre (= 12, $\frac{1}{2}$ %) verka en minskning av årsinkomsten med c:a 6,000 kronor, vilket naturligt nog skulle sänka även nettovinsten med samma belopp.

För verkets ekonomi blefve detta onödigt kännbart, även om man finge hoppas, att det lägre priset skulle föranleda något ökad nyanslutning och därigenom

en viss grad av ersättning kunna väntas. Men om, såsom redan föreslagits, prisets sänkning fördelas på en tid av tre år, bör minskningen i inkomst från hittillsvarande strömförbrukare ej bliva synnerligen kännbar.

Anslutning och ljuspris vid några medelstora elektricitetsverk.

	Totala anslutnings- värdet i kw.	Därför för belys- ning. kw.	Pris pr kw. för belysn.- ström vid förbrukning 1—2,500 kr.	
Uppsala.....	2,039	916	35—30	öre.
Falun.....	1,123	832	40—30	»
Sundsvall.....	1,617	815	35—26, ₂	»
Hernösand.....	925	764	40—36	»
Linköping.....	1,776	719	40	»
Östersund.....	899	693	40—36	»
Karlskrona.....	1,149	651	35—32, ₄	»
Västerås.....	875	601	40—30	»
Karlstad.....	1,639	568	40—34	»
Halmstad.....	883	533	37, ₅	»
Luleå.....	715	484	40—36	»
Jönköping.....	983	424	32—30	»

Ovanstående siffror gälla ifråga om Karlstad året 1911 men äro i öfrigt ett år äldre.

Granskar man förhållandet mellan totalanslutning och till belysning utgående del därför, så visar det sig, att av samtliga dessa verk Karlstads har största procenttal av sin leverans till *industriella* ändamål m. m. Men då det i allmänhet är på *belysnings*-avdelningen som största förtjänsten kan påräknas, så följer därför, att ett elektricitetsverk med större industriellt engagement oftast får mindre nettovinst än ett annat som hufvudsakligen levererar belysningsström, och att därför det förra för att få motsvarande vinst ej kan leverera så billig belysning som det senare. På grund därför ligger det i sakens natur, att om en sänkning av taxan nu kan anses lämplig, denna tillsvidare måste hålla sig inom blygsamma gränser.

Vid en sänkning av kw-taxan synes det rimligt, att även *ackordsabonnenternas* intresse tillgodoses.

Såsom av Styrelsen redan vid ackordstaxans införande framhölls är denna särskildt beträffande småkunder för verket förmånlig genom fasta förskottslikvider som avsevärt minska arbetet med debitering, varjämte den tidkrävande mätareavläsningen bortfaller. Under sådana förhållanden vore det mindre välbetänkt att genom sänkning endast av kw-taxan kanske driva en del av verkets nuvarande ackordsabonnenter över till denna.

Vid frågan om priset för strömförbrukning efter mätare ställde sig en jämförelse med motsvarande pris i andra städer möjlig, men så är knappast förhållandet, då det gäller ackordtaxan. Oaktat dennas lätt påvisade fördelar för både elektricitetsverk och abonnenter är den enligt statistiken hittills införd på jämförelsevis få platser, vilket väl får tillskrivas bristande företagsamhet.

Göteborgs elektricitetsverk, som ifråga om tidsenlighet håller sig på ledareplatsen, tillämpar ackordspris men efter ett pris av 10:50 kr. per 30 watt. Detta lär dock med rätta anses onödigt dyrt, och en sänkning torde snart kunna väntas.

I Jönköping, där man också följer med sin tid, är samma pris 8: — kr., och ett par andra städer hava ännu lägre.

Då som nämnt ackordstaxan är av betydelse särskilt med hänsyn till samhällets minst bemedlade, vore ju orimligt att hålla dess pris för högt. Då denna taxa här uppgjordes, existerade ännu icke 70 % strömbesparande metalltrådslampor av mindre än 25-ljus effekt för här använd 220 volts spänning. Strömförbrukningen i en sådan lampa är c:a 30 w. som på grund därav togs som enhet med ett årspris av 10: — kr. Sedan man numera funnit metoden att tillverka dragen tråd i stället för den förra prässade, konstruerar man även strömbesparande metalltrådslampor av 16-ljus effekt, vilkas strömförbrukning är högst 20 w. Det synes Styrelsen då lämpligt, att det nuvarande priset 10 kr. pr 30 w. sänkes med 1: — kr., varjämte hyran för strömbegränsare, vilken nu är 1: — per år, torde kunna bortfalla.

Av praktiska skäl bör ej lämnas högre ackord än 300 w. vilket motsvarar 15 lampor à 16 lj. eller 10 lampor à 25 lj.

Årspriset för en 16-ljuslampa skulle då bli endast 6: — kr., och billigare belysning borde väl för ett litet hem vara svår att erhålla.

Verkets bruttoinkomst från nuvarande årsabbonenter är cirka 1,700 kronor.

Enligt taxa B. är priset för *till motordrift använd likström* (i vissa fall även växelström) 15 öre pr kvat (med rabatter) med undantag för s. k. "lystid" under höst- och vintermånaderna då priset är 40 öre eller detsamma som hittillsvarande priset för belysningsström.

Detta mätningssystem har emellertid den olägenhet att kräva en jämförelsevis dyrbar kontrolleringsattiralj bestående av dubbeltariffmätare och omkopplareur, vilka för verket medföra en ej obetydlig kapitalplacering och för dess kunder en dryg årshyra.

För båda parterna skulle därför saken kunna ställa sig mera tilltalande, om i någon mån detta vidlyftiga mätningssystem kunde undvikas, vilket lämpligen

skulle ske genom bestämmande av ett genomsnittspris för tillämpning dygnet om. Naturligt nog måste detta pris då sättas något öfver nuvarande lågtariff med hänsyn till antagligt större utnyttjande af sådana motorer under tiderna för verkets högsta belastning. Lämpligt synes då att fastställa ett grundpris av 20 öre öre pr kwt med hittills utgående rabatter vid större förbrukning.

För äldre abonnenter som så önska borde dock taxa B. i sitt nuvarande skick få tillämpas, dock så att kwt-priset sänkes i enlighet med A. i nya taxan vid förbrukning enligt högtariff.

Sedan det visat sig att verkets belastning under viss del av året ej lämpligen medgifver strömförbrukning enl. taxa C. och D. under förmiddagen, har styrelsen på senaste tiden ej ansett sig för nya abonnenter böra tillämpa *värmetaxans* mycket reducerade pris annat än för nattbruk. Under senvintern infaller nämligen dygnets högsta belastning numera på morgonen, vilket för verket omöjliggör att den tiden kunna binda ström till så lågt pris.

Taxa C. torde alltså hädanefter kunna lämnas ur räkningen vid nya leveransavtal, om ock dess bestämmelser för äldre abonnenter som så önska må kunna bibehållas.

Nuvarande ackordspris enl. D. är 50 kr. pr kw och år, och bör då rimligtvis detta sänkas till hälften, sedan tiden för ackordets utnyttjande måst begränsas till mindre än hälften mot förut.

För jämförelse må nämnas, att Göteborgs elektricitetsverk nyligen sänkt priset å värmeström för nattbruk till 25:— kr. plus ett utnyttjningspris av 1 öre pr kwt. Detta system för betalningen motiveras närmast därav, att staden själv har liknande avtal med Trollhätteverken. Räknar man med en användningstid av 800 à 1,000 timmar pr år, blir kostnaden i Göteborg 33 à 35 kr. mot 25 här, vilket förhållande någorlunda motsvarar skillnaden i vedpris på dessa båda ställen.

Med stöd af förestående vill Styrelsen föreslå,

att Stadsfullmäktige ville fastställa att från den 1 jan. 1913 tillsvare gälla följande ändringar i elektricitetsverkets taxa:

A. För belysningsström är afgiften

1) vid användande av kilowattimmemätare 38 öre per kilowattimme. Abonnent som tager sitt behov av elektrisk belysningsström uteslutande från stadens elektricitetsverk, erhåller på den enligt kwt-mätare beräknade strömförbrukningen pr kalenderår nedsättning i priset sålunda, att

De 500 första kwt betalas efter.....	38 öre,	
» därpå följande intill 1,000 efter	36 »	
» » » » 1,500 »	34 »	
» » » » 2,000 »	32 »	
» » » » 2,500 »	31 »	ooh
» » » » 3,000 »	30 »	

Åt större förbrukare o. s. v. = förut.

2) Vid användande av strömbegränsare (ackordsmätare) 3 kronor pr år och varje enhet om 10 w.

Som regel bestämmes, att högsta tillåtna ljusackord är 300 w.

3) Vid användande av strömbegränsare jämte kwt-mätare o. s. v. = förut.

B. 1) = B i gamla taxan med den skillnad, att priset enligt högtariff är 38 öre per kwt., varjämte tillägges: Tillämpas endast för abonnemang som tecknats före 1 september 1912.

2) Avgiften pr kalenderår enligt mätare förbrukad likström eller växelström för *andra ändamål* (motordrift) intill 3 hkr. är

för de första 1,000 kwt	20 öre pr kwt.
» följande 1,001—2,000 kwt	19 » » »
» » 2,001—3,000 »	18 » » »
» » 3,001—5,000 »	17 » » »
» » 5,001—8,000 »	16 » » »
och för vad däröver förbrukas	15 » » »

C. 1) Avgiften för enligt kwt-mätare förbrukad elektrisk ström för *värmeändamål* är 3 öre pr kwt, med undantag för de i B angivna tider, då priset är det för belysningsström gällande eller 38 öre pr kwt. Tillämpas endast för abonnemang som tecknats före 1 september 1912.

2) Avgiften för under natten (kl. 9,30—6,30) förbrukad elektrisk ström för *värmeändamål* är 25: — kr. pr kw och år.

D. = förutvarande E.

E. = " F.

Karlstad den 16 september 1912.

STYRELSEN

för Vattenlednings- och Belysningsverken.

S. GULLSTRÖM.

John Rundgren.

*Utdrag ur protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 4 November 1912.*

§ 10.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Vattenlednings- och Belysningsstyrelsens framställning om ändring af priset å elektrisk ström.

Sedan ärendet cirkulerat bland kammarens ledamöter, företogs nu detsamma till behandling.

Frågan om nedsättning af priset å elektrisk ström, såsom styrelsen föreslagit, måste enligt Drätselkammarens mening ses i sammanhang med stadens hela ekonomi. Stadens totala skuldsomma närmade sig sju millioner, och inskränkning å utgiftssidan vore otänkbar. Istället komme den sannolikt att visa en ökning, ty från alla håll strömmade krafven på kommunala anslag in. De högst oroliga förhållandena på penningmarknaden gjorde äfven ovisst, hur fördelaktigt stadens nya lån kunde placeras. Sannolikheten för en betydlig ökning af stadens utgifter gränsade således till visshet men knappast hade man någon större säkerhet för att stadens ekonomiska bärkraft skulle ökas i samma proportion som utgifterna. Byggnadsverksamheten låge nere och arbetskostnaderna voro dyra. Tomtförsäljningen vore under den väntade, och af många skäl hade stadsplaneförslagen blifvit fördröjda och möjligheten af ökad tomtförsäljning redan på grund däraf undanskjuten för någon tid. Följaktligen vore största försiktighet af nöden i fråga om minskning af säker inkomst.

Bland de verk, som genom energisk ledning lämnat ett allt bättre resultat, stode i främsta rummet elektricitetsverket. Redan med nuvarande afgifter visade verket en lika glädjande som nöjaktig utveckling, som, sedd i och för sig, väl kunde motivera tanken på en nedsättning, så mycket hellre som en sänkning, efter hvad erfarenheten visat, snart nog plägade framkalla ökad förbrukning af kraft och därmed ersättning för genom nedsättningen minskad inkomst. Under normala förhållanden i öfrigt skulle därför Drätselkammaren utan tvekan tillstyrkt ett sådant experiment.

Vattenlednings- och Belysningsstyrelsen hade framhållit den elektriska ljuskällans betydelse ur hygienisk synpunkt. Med all rätt torde dock allmänheten fästa ringa vikt vid denna synpunkt och svårligen utan vidare godkänna, att den värme, som gas- och fotogenljuset sprider, "är af ondo". Styrelsens fortsatta tillhandahållande af gas torde tyda på, att den ej därigenom ansåge sig invärka nämnvärdt skadligt på de hygieniska förhållandena. Att man i praktiken före-

droge en fotogenlampa å 12 normalljus framför en elektrisk 25-ljuslampa berodde väl i de flesta fall på, att man ej hade behof af större ljusstyrka vid sitt arbete.

Det vore nog sant, att ett kommunalt verk borde se något längre än endast till den direkta förtjänsten, men för kommunala verk som för enskilda gällde regeln att ej visa större gencrositet än man hade råd till. Och härvidlag bruste för närvarande kommunens förmåga.

Vattenlednings- och Belysningsstyrelsen hade själf visat, att Karlstads priser å belysningsström intoge en mellanställning, och enligt Drätselkammarens mening fanns därför intet tvingande skäl för att nu sänka dem. Styrelsen hade själf ej heller vågat sträcka sig längre än till succesiv nedsättning, men äfven med denna nedsättning kunde Styrelsen ej garantera, att sänkningen i afgifter ej skulle medföra en sänkning af verkets vinst.

På grund af det nu anförda ansåg sig Drätselkammaren för närvarande böra afstyrka bifall till Vattenlednings- och Belysningsstyrelsens förevarande framställning.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 8 November 1912.*

§ 118.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken uti gjord framställning, på däri angifna skäl, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte fastställa vissa, af Styrelsen närmare omförmälda ändringar i elektricitetsverkets taxa, innefattande viss nedsättning af priset å elektrisk ström, att tillsvdare gälla från och med den 1 januari 1913.

Uti häröfver afgifvet yttrande hade Drätselkammaren på anförda skäl ansett sig för närvarande böra afstyrka bifall till Vattenlednings- och Belysningsstyrelsens förevarande framställning.

Beredningsutskottet, som upprå remiss hade att yttra sig i ärendet, ville för sin del uttala, att Utskottet, trots de synpunkter, som af Drätselkammaren framhållits, likväl funne de af Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken anförda skäl för en nedsättning af priset å elektrisk ström, i den mån Styrelsen föreslagit, så starkt vägande, att Utskottet ansåge sig böra tillstyrka Stadsfullmäktige att bifalla Styrelsens framställning i fråga.

Utskottet hemställde fördenskull,
att Stadsfullmäktige, med bifall till Styrelsens för Vattenlednings-
och Belysningsverken förevarande framställning, måtte godkänna de af
Styrelsen föreslagna ändringar i elektricitetsverkets taxa att gälla tills-
vidare från och med den 1 januari 1913.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 19 December.

N:o 11.

112. Drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten under år 1913.

*Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 4 november 1912.*

§ 20.

Sedan inom drätselkammaren utsedda delegerade med biträde af stadsingenjören verkställt besiktning å stadens gator till utrönande af, hvilka gatuarbeten kunde behöfva komma till utförande under nästa år, samt därvid uppgjort beräkningar öfver kostnaderna för de arbeten, som delegerade ansett sig böra föreslå, så blef nu detta förslag af kammaren genomgånet och granskadt; hvarvid inhämtades, att kostnaderna för de föreslagna gatuarbetena beräknats till följande belopp, nämligen för stadsdelarne Haga och Herrhagen till 32,626 kronor, för stadsdelen Tingvalla till 28,601 kronor, för stadsdelarne Viken och Berget till 7,432 kronor samt för stadsdelen Klara till 2,350 kronor eller sammanlagdt till 71,009 kronor, uti hvilken summa inginge till ett belopp af 49,182 kronor nybyggnadsarbeten, hvilka borde utföras genom det af stadsfullmäktige den 17 sistlidne oktober beslutade lån.

Då de i förslaget upptagna arbetena syntes drätselkammaren af stort behof påkallade, beslöt nu kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan, att fullmäktige måtte för utförande af gatuarbeten under nästa år dels godkänna att af det den 17 sistlidne oktober beslutade lån finge användas ett belopp af 49,182 kronor och dels bevilja ett anslag af 21,827 kronor att anskaffas medels uttaxering, allt att användas i enlighet med det vid denna framställning fogade förslag.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Förslag till gatuarbeten år 1913.

Stadsdelarna Haga och Herrhagen:

Underhållsarbeten.

Renhållning och reparation af rännstenar, trottoarer, diken, afloppstrummor, broar m. m.	800: —	
Vinterunderhåll af vägar, gator, diken, isning och sandning af vägöfvergångar	300: —	
Underhåll af vägen till Kanikenäset	300: —	
Reparation af vägen till Djäknefältet	500: —	
Bevattning af gator	300: —	
Reparation af trävandringen å Stagnellsgatan	150: —	
Reparation af körbanan å Karlagatan mellan Stagnellsgatan och järnvägsöfvergången	800: —	
Reparation af körbanan och trävandringen å Östra Kanalgatan mellan järnvägsöfvergången och gatulusbron	500: —	
Gångbana af tuktad sten öfver Verkstadsgatan vid vägporten	400: —	4,050: —

Nya arbeten.

<i>Långgatan</i> , mellan Svea- och Värmlandsgatorna, makadamisering af körbanan och komplettering af rännstenarna 4,536: —, afschaktning för körbanan 500: —	5,036: —
<i>Långgatan</i> , mellan Bergslags- och Värmlandsgatorna, körbana, trottoarer och rännstenar 5,130: —, schaktning 300: —	5,430: —
<i>John Erikssonsgatan</i> från Bergslagsgatan t. o. m. tomt 103, trottoar och rännsten utanför tomterna 101, 102 och 103, 700: —, schaktning 600: —	1,300: —
<i>Bergslagsgatan</i> , mellan Långgatan och Herrhagsgatan, körbanor och komplettering af rännstenarna	3,060: —
<i>Sundbergsgatan</i> , trottoar och rännsten utanför tomterna 300 och 301	700: —
<i>Mariedalsgatan</i> , $\frac{1}{2}$ körbanan, trottoar och rännsten utanför Frälsningsarméns nya hus 950: —	950: —
<i>Nygatan</i> , mellan Östra bron och Åttkantsgatan, körbana till 4 meters bredd af tuktad sten, på båda sidorna fältsten, trottoaren på vestra sidan förses med 2 rader plansten med fältsten emellan, å	

östra sidan endast begränsningsrännsten 11,633: --;
 fyllning för gatans utjämning mot Östra bron,
 omsättning af rännstenen utanför tomt Haga 20
 och ny gatubrunn 467: —

12,100: —	28,576: —
<u>Kronor</u>	<u>32,626: —</u>

Stadsdelen Tingvalla:

Underhållsarbeten.

Grusning af promenaderna å Kungsgatan, Tingvalla- gatan, Hamngatan, Östra Torggatan och Freds- gatan	1,250: —	
Afskrapning af dy på makadamgatorna	600: —	
Rensning af brunnar och diken	400: —	
Vinterunderhåll	1,500: —	
Isning och sandning vintertid af kyrktrapporna .. .	350: —	
Underhåll af Klaraborgsvägen	150: —	
Underhåll af Häktesvägen	400: —	
» » Elfgatan, jämte reparation af rännstenen och trottoaren utanför Klaraborg och Gas- verket	900: —	
» » Västra kanalgatan	500: —	
» « Drottninggatans rännstenar	300: —	
Reparation af körbana och trottoarer å Trädgårdsgatan	800: —	
» » trottoaren och rännstenar å Herrgårds- gatan .. .	400: —	
Bevattning sommartid af gator och torg	1,000: —	
Reparation af trottoaren utanför Allmänna Läroverket i Kungsgatan	400: —	8,950: —

Nya arbeten.

<i>Tingvallagatan</i> — <i>Eneströmsgatan</i> , utanför Saluhallen, ¹ / ₂ bredden-makadamiserad körbana	2,500: —	
<i>Västra Torggatan</i> mellan Hamngatan och Tingvalla- gatan, körbanan omlagd till 5 meters bredd, be- lagd med tuktad sten	14,051: —	
<i>Järnväggsgatan</i> , trottoaren mellan Hamngatan och Drott- ninggatan å gatans östra sida <i>omlägges</i> och för- ses med nya planstenar, öfvergång öfver Drott- ninggatan af tuktad sten jämte ny öfverkörsränn- sten, trottoaren 2,500: —, öfvergång m. m. 600: —	3,100: —	19,651: —
	<u>Kronor</u>	<u>28,601: —</u>

*Stadsdelarna Viken och Kvarnberget:**Underhållsarbeten.*

Underhåll af vägar i Viken	300: --	
» » Kvarnbergsgatan	200: --	
» » vägen i den blifvande Fernebogatan....	800: —	1,300: —

Nya arbeten.

Påbörjande af sprängnings och fyllningsarbeten för Kvarnbergsgatan i samband med framdragning af vatten- och aflöpsledningar	4,000: —	
Viken- och Konduktörsgatorna, provisoriskt iordningställande af körväg från Orrholmsgatan till Konduktörsgatan samt i Konduktörsgatan; trottoar och rännen å västra sidan från Konduktörsgatan till den befintliga privata vägen mellan tomterna 17 och 26	2,132: —	6,132: —
	<u>Kronor</u>	<u>7,432: —</u>

Stadsdelen Klara:

Underhåll af de makadamiserade gatorna	1,200: —	
Teaterplan, grusning	150: —	
Vinterunderhåll och bevattning af gator och torg ...	1,000: —	2,350: —
	<u>Kronor</u>	<u>71,009: —</u>

Af de i ofvanstående förslag upptagna nybyggnadsarbetena ingå följande i det förslag till gatuarbeten, som Drätselkammaren enligt protokoll af den 9 sept. 1912 föreslagit skola utföras medelst lån:

Långgatan, mellan Svea- och Vermlandsgatorna	5,036: —
Långgatan, mellan Vermlands- och Bergslagsgatorna	5,430: —
Bergslagsgatan, mellan Herrhags- och Långgatorna	3,060: —
John Erikssonsgatan, trottoar m. m.	1,300: —
Sundbergsgatan, trottoar	700: —
Mariedalsgatan, » m. m.	950: —
Nygatan, mellan Östra bron och Attkantsgatan, ingår med	11,633: —
Tingvalla- & Eneströmmsgatan	2,500: —
Vestra Torggatan ingår med	12,441: —
Sprängningsarbeten i Kvarnbergsgatan	4,000: —
Viken- och Konduktörsgatorna	2,132: —
	<u>Kronor</u> 49,182: —

Karlstad den 9/10 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 120.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens framställning om anslag till gatuarbeten under år 1913.

Efter granskning af det vid framställningen fogade förslag till de gatuarbeten, hvilka Drätselkammaren ansett böra komma till utförande under nästa år, hvilket förslag slutade å ett kostnadsbelopp af 71,009 kronor, fann Beredningsutskottet icke någon anledning till erinran mot förslaget, hvadan utskottet beslöt tillstyrka bifall till framställningen i fråga.

Utskottet hemställde fördenskull,

att Stadsfullmäktige måtte, med godkännande af det vid Drätselkammarens ifrågavarande framställning fogade förslag till gatuarbeten under år 1913, för dessa arbetens utförande enligt förslaget

dels bevilja ett anslag af 21,827 kronor att anskaffas medelst uttaxering,

dels ock medgifva, att af det lån å 700,000 kronor, som Stadsfullmäktige den 17 sistlidne Oktober beslutit upptaga för utförande af gatubyggnader och ledningar under de närmaste 15 åren, får användas ett belopp af 49,182 kronor.

113. Drätselkammarens framställning om anslag för år 1913 till underhållsarbeten å stadens landsvägar.

*Utdrag ur protokoll hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 4 November 1912.*

§ 21.

Stadsingenjören ingaf af honom uppgjort förslag å de underhållsarbeten å stadens landsvägar, som nästkommande år erfordrades, slutande å ett belopp af 8,890 kronor.

Drätselkammaren, som för sin del godkände förslaget men som ansåg, att däri upptagen reparation å östra bron, 200 kronor, borde bekostas af räntorna

å fonden för Karlstads östra bro, beslöt hos stadsfullmäktige anhålla om ett anslag för år 1913 af 8,690 kronor att användas för utförande af i förslaget upptagna arbeten.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

Förslag till underhåll af stadens landsvägar år 1913.

Vestra landsvägen.

Makadam	1,100: —	
Grus	300: —	
Körlöner	500: —	
Arbetslöner	500: —	
Landsvägsunderhåll för Tallåsen	100: —	
Underhåll af strandskoningar, stängsel och broar	100: —	2,600: --

Hammarövägen.

Makadam	700: —	
Grus	300: —	
Körlöner	400: —	
Arbetslöner	400: —	
Reparation af trävandringar	250: —	
Underhåll af strandskoningar, stängsel och broar	400: —	2,450: --

Östra landsvägen.

Makadam	300: —	
Grus	150: —	
Körlöner	300: —	
Arbetslöner	200: —	
Underhåll af stängsel och trumnor	50: —	
Reparation af trävandringen å Östra bron	200: —	1,200: --

Rudsvägen.

Makadam	450: —	
Grus	200: —	
Körlöner	300: —	
Arbetslöner	200: —	
Underhåll af trävandringarna	50: —	
Upprättsning af dike	125: —	1,325: --

Vinterunderhållet.

Vestra landsvägen	400: —	
Östra landsvägen	225: —	
Rudsvägen	190: —	
Hammarövägen	450: —	
Bidrag till Hammarö vinterväg	50: —	1,315: —
	<hr/>	<hr/>
	S:a Kronor	8,890: —

Karlstad den 4/11 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 121.

Hos Stadsfullmäktige hade Drätselkammaren gjort framställning om ett anslag för år 1913 af 8,690 kronor att i enlighet med upprättadt förslag användas till underhållsarbeten å stadens landsvägar.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande, och beslöt Utskottet, som ej fann anledning till erinran mot förslaget, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1913 i enlighet med det af Drätselkammaren häröfver uppgjorda förslag, bevilja ett anslag af 8,690 kronor samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, skulle anskaffas medelst uttaxering.

114. Byggnadsnämndens förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget här i staden.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 10 Januari 1912.

§ 9.

På grund af inom nämnden väckt förslag hade Stadsbyggmästaren utarbetat förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarna Viken och Berget, utom kvarteren Aspen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden.

Byggnadsnämnden beslöt, att förslaget skulle hållas för allmänheten tillgängligt å stadsbyggmästarekontoret från och med den 1 Februari till och med den 2 Mars 1912 kl. 10—11 förmiddagen, därom i vederbörlig tid och ordning kungörelse skulle utfärdas och för Nämnden kände jordägare skriftligen underrättas.

In fidem
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 27 Mars 1912.

§ 30.

Jämlikt byggnadsnämndens den 10 Januari 1912 fattade, under § 9 i protokollet antecknade beslut hade handlingar i ärende rörande förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget, utom kvarteren Asjen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden, hållits för allmänheten tillgängligt å stadsbyggmästarekontoret från och med den 1 Februari till och med den 2 Mars 1912, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands Tidningen och Karlstads Tidningen för den 27 Januari samt skriftlig underrättelse med allmänna posten tillsändts samtliga för Nämnden kände, af förslaget berörde jordägare den 9 och 10 Februari, allt 1912.

Då förslaget nu till behandling företogs, inställde sig icke någon rättsägare. Till nämnden hade i ärendet inkommit följande skrivelser:

“Till Byggnadsnämnden, Karlstad.

Som vi, undertecknade husegare i stadsdelen Berget, äro berörda av den nya planen för Muraregatans framdragande få vi härmed värdsamt anhålla om ett förslag till ändring på så sätt att om gatan blefve framdragen längre åt öster till Kvarnbergsgatan, vår tanke vore, att gatan ändå blefve nog bred och på så sätt kunde undvikas att rifva våra boningshus neml. N:o 71 och 77 A att vi då äro villiga att lämna utav våra respektive tomter på nedre sidan av tomtfiguren mot erhållande av nöjaktigt tomtutbyte på övre sidan, på samma gång vi med detta förslag anser att staden gör ett fördelaktigt utbyte.

J. Andersson.

O. Berggren.

Joh. Bohmfelt.“

*Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Som det nu framlagda förslaget till gatureglering i kvarteret Sothönan kommer att helt och hållet ställa våra i nämnda kvarter belägna tomter, utan någon

som helst utfartsväg, dessa derigenom blifva olämpliga för bebyggande å jämväl derigenom förlorar sitt värde, får undertecknade härmed vördsamt men *bestämt* protestera emot att någon ändring företages i nämnda kvarter varigenom vi bliva utan utfartsväg. Kommer Strandgatan att framdragas i nu föreslagen riktning fordrar vi för att ge vårt bifall därtill, att den väg som nu finnes från Vikensgatan till våra tomter, må bibehållas och utläggas till gata. Samt denna gata drages från Vikensgatan till blifvande Strandgatan.

Karlstad den 26 Februari 1912.

Arbetaren *Lars Johan Persson*. Viken 54. *Axel Danielsson*. Viken 53.“

“Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Med anledning skrifvelse, från Byggnadsnämnden angående ändringar af stadsplan för stadsdelen Viken och Berget får undertecknad härmed vördsamt meddela att det enligt min uppfattning vore lämpligt att gränsen i öster om kvarteret Fischen och Snäppan flyttades i rak linning så långt åt öster, att de å tomterna N:o 21 b—25—28—50 med flera befintliga uthusbyggnader så mycket som möjligt komme inom den fastställda gränslinien, som vidare skäl för denna anhållan är att tomterna å dessa platser äro i allmänhet små i anseende till där uppförda byggnader, göres denna förändring blir en vinst för såväl staden som äfven för ägarna af tomterna i förenämnda kvarter.

Karlstad den ²³/₂ 1912.

N. F. Pettersson Östra Berget 21 b. *L. Fagerström* Vestra Viken 47.
G. Andersson, Östra Berget N:o 25, Enligt fullmakt.“

För att utröna i hvad mån de i nyss intagna skrivelser uttalade önskemål skulle kunna tillgodoses, hade Nämndens ledamöter tillsammans besökt ifrågavarande platser och därvid beträffande den föreslagna ändringen i Muraregatans riktning funnit, att med en dylik ändring svårigheter skulle yppa sig med afseende å bebyggandet af tomterna söder om nämnda gata, samt beträffande de af jordägare i kvarteret Sothönan framställda anspråken, att det icke vore möjligt att utan stora kostnader för staden tillmötesgå desamma; Och beslöt nämnden på grund af hvad sålunda förekommit lämna utan afseende de två härofvän först intagna skrivelser.

Beträffande den af jordägare i kvarteret Snäppan gjorda framställningen om ändring af det uppgjorda förslaget hade vid undersökningen på platsen framgått, att slutningen mot sjön vore så ringa, att man utan större olägenhet kunde ut-

vidga detta kvarter och jämväl norra delen af kvarteret Fisker ut på ett område, hvartill staden vore ensam ägare, genom hvilken ändring kvarteren blefve två tomter djupa;

Och uppdrog Nämnden i anledning häraf åt Stadsbyggmästaren att ändra förslaget i enlighet härmed, hvilket ändringsförslag skulle hållas för allmänheten tillgängligt å stadsbyggmästarekontoret från och med den 1 April till och med den 1 Maj 1912, därom kungörelse skulle i vederbörlig tid och ordning utfärdas och för Nämnden kände, af förslaget berörde jordägare skriftligen underrättas.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag af protokoll, hållet hos Byggnadsnämnden i Karlstad den 15 Maj 1912.

§ 54.

Jämlikt Byggnadsnämndens den 27 Mars 1912 fattade, under § 30 antecknade beslut hade handlingar i ärende angående stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget hållits för allmänheten tillgängligt från och med den 1 april till och med den 1 Maj 1912, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands Tidningen och Karlstads Tidningen för den 30 Mars 1912 samt skriftlig underrättelse med allmänna posten tillsänts samtliga för Nämnden kände, af förslaget berörde jordägare den 13 April 1912.

Då förslaget nu till behandling företogs, inställde sig icke någon rättsägare; ej heller hade någon rättsägare skriftligen låtit sig afhöra.

I anledning af hvad sålunda i ärendet förekommit, beslöt Nämnden för sin del förorda förslagets antagande af Stadsfullmäktige.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 21 oktober 1912.

§ 3.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver byggnadsnämndens förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och

Berget här i staden; och beslöt kammaren tillstyrka stadsfullmäktige att för sin del godkänna ifrågavarande förslag och därå söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Som ofvan

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstads Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 122.

Till Stadsfullmäktige hade Byggnadsnämnden ingifvit förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget här i staden, utom kvarteren Aspen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden, och hade Beredningutskottet uppå remiss att häröfver afgifva yttrande.

Uti infordradt utlåtande hade Drätselkammaren tillstyrkt förslaget antagande.

Då Beredningsutskottet vid granskning af förslaget oj fann anledning till anmärkning mot detsamma, beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna ifrågavarande af Byggnadsnämnden nu framlagda förslag till ändrad stadsplan för stadsdelarne Viken och Berget i Karlstad med undantag af kvarteren Aspen, Linden, Eken, Granen, Stenen och Höjden, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt sin Herr Ordförande att, med kontrasignation af sekreteraren, söka Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet om stadsplancändringen.

115. Styrelséns för Vattenlednings- och Belysningsverken framställning om anslag till inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behöf.

Utdrag ur protokollet hållet hos Karlstads Vattenlednings- och Belysningsstyrelse d. 30 oktober 1912.

§ 4.

Från driftingeniören vid Elektricitetsverket hade inkommit följande framställning:

"Till Styrelsen för Karlstads Elektricitetsverk.

På grund af den ständigt stegrade konsumtionen av såväl belysnings- som kraftström hafva såväl omformare- som högspänningstransformatorerna vid Elektricitetsverket nu blifvit fullbelastade. De nuvarande omformarnas kapacitet utgöra sammanlagdt 300 hästkrafter. Distributionen å belysningsnätet, som för närvarande uppgår till 400 hkr., sker från dessa omformare å 300 hkr. tillsammans med från ackumulatorbatteriet uttagna 100 hkr. Vid ytterligare stegring i förbrukningen, som ju är att vänta, skulle således blifva nödvändigt ännu mera belasta ackumulatorbatteriet, hvilket emellertid ej är rådligt, enär batteriet äfven måste stå som reserv för ljuset vid eventuellt driftsafbrott från Dejeffors. Transformatorernas sammanlagda kapacitet utgöra 1,000 hästkrafter, och belastningen i dessa uppgår nu till 1,025 hkr.

Det är således nödvändigt att omedelbart inköpa en ny omformare samt en högspänningstransformator, och har undertecknad för den skull verkställt kostnadsberäkning för anskaffning af nämnda maskiner.

Beträffande omformaren bör dennas kapacitet och konstruktion väljas så, att densamma lämpligen kan sammankopplas med en dieselmotor, för att om något är äfven kunna tjänstgöra som reserv vid driftsafbrott. Omformarens kapacitet har sålunda bestämts till 450 hkr. Denna omformare, hvilken består af en 3-fasmaskin och en till denna direkt kopplad likströmgenerator, kan äfven alstra 3-fasström vid drift från dieselmotorn.

Kostnaden för omformaren ställer sig som följer:

1 st. omformare å 450 hkr.	15,000: —
Fundament till d:o	1,000: —
Instrumentering och ledningar	2,000: —
	<hr/>
	Summa Kr. 18,000: —

Transformatorns kapacitet bör med hänsyn till det knappa utrymmet i primärstationen väljas så stor som möjligt, då en uppdelning af kapaciteten på tvenne mindre transformatorer för mycket skulle inkräkta på utrymmet därstädes. Transformatorns storlek föreslås därför till 390 kilovoltampère.

Kostnaderna för transformatorns anskaffning äro följande:

1 st. högspänningstransformator å 390 k.v.a.	5,000: —
Instrumentering och ledningar	300: —
	<hr/>
	Summa Kr. 5,300: —

Med anledning af ofvanstående vill undertecknad därför vördsamt föreslå att Styrelsen snarast möjligt inköper en omformare å 450 hästkrafter för en

kostnad af 18,000: — kr. och en högspänningstransformator à 390 k.v.a. för en summa af 5,300: — kr.

Karlstads Elektricitetsverk den 31 okt. 1912.

J. Thalén.“

Efter föredragning häraf beslöt Styrelsen att hos Stadsfullmäktige anhålla om ett anslag af 23,300: — kr. för inköp av en omformare samt en högspänningstransformator i enlighet med det av driftingeniören framställda förslaget.

Ur protokollet
JOHN RUNDGREN.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 2 december 1912.*

§ 5.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver styrelsens för vattenlednings- och belysningsverken framställning om ett anslag af 23,300 kronor till inköp af en omformare samt högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof; och beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad [Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 123.

På anförda skäl hade Styrelsen för Vattenlednings- och Belysningsverken hos Stadsfullmäktige hemställt om ett anslag af tillhopa 23,300 kronor för inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof; och hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva utlåtande.

Enligt af driftingeniören J. Thalén gjorda beräkningar skulle kostnaderna för omformaren uppgå till 18,000 kronor samt för transformatorn till 5,300 kronor.

Drätselkammaren hade uti afgifvet yttrande tillstyrkt bifall till framställningen, och beslöt nu Beredningsutskottet, med instämmande häri, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att, för inköp af en omformare samt en högspänningstransformator för elektricitetsverkets behof, bevilja ett anslag af 23,300 kronor, samt

att Stadsfullmäktige tillika måste bestämma, att sålunda beviljad anslagsbelopp skulle anskaffas genom upplåning.

116. Hamnstyrelsens framställning om löneförhöjning åt hamnserviserna.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 24 oktober 1912.*

§ 75.

Från hamnserviserna hade inkommit en så lydande skrivelse:

“Till Hamnstyrelsen Karlstad. Härmed få vi vördsamt anhålla det hamnstyrelsen ville taga i övervägande våra avlöningsförhållanden. Som nu är fallet åtnjuta vi lön av hamnen under tjänstgöringstiden, åtta månader om året, med 90 kr. för hamnservisen i inre hamnen och 100 kr. för hamnservisen i yttre hamnen, eller 720 och 800 kr. Den övriga tiden under året åtnjuta vi ingen fast avlöning, men hava företrädesrätt till arbete vid hamnen efter timpenning. Då vinterarbetsdagen är kortare än sommararbetsdagen, så blir vår årsinkomst jämförelsevis knapp i dessa tider, då levnadsomkostnaderna äro så dryga, och i betraktande av att vår tjänstgöring under seglationstiden är ganska sträng med arbetstid från kl. 6 på morgonen till i genomsnitt kl. 7 på kvällen, så få vi vördsamt anhålla, att hamnstyrelsen ville bevilja oss en ökning i månadsavlöningen med 10 kr. för oss var. Karlstad den 23 oktober 1912. *Axel Graaf. J. Olsson.*”

Efter föredragning härav och sedan hamnkaptenen vitsordat servisernas skötsamhet och duglighet, beslöt styrelsen att, med förordande av bifall till framställningen, översända densamma till stadsfullmäktige.

In fidem:
IWAR OLSSON.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 2 december 1912.*

§ 7.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver hamnstyrelsens framställning om löneförhöjning åt hamnserviserna; och beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att bevilja den begärda löneförhöjningen samt att bestämma, att densamma skulle utgå af hamnens medel.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 124.

Sedan hamnserviserna i inre och yttre hamnen härstädes hos Hamnstyrelsen hemställt, att aflöningen för dem, som under tjänstgöringstiden, åtta månader om året, för närvarande utgjorde, för hamnservisen i inre hamnen 90 kronor för månad och för hamnservisen i yttre hamnen 100 kronor för månad, måtte för hvardera af dem höjas med 10 kronor för månad, hade Hamnstyrelsen, med förordande af bifall till berörda framställning, öfversänt densamma till Stadsfullmäktige.

Uti infordradt yttrande hade Drätselkammaren tillstyrkt Stadsfullmäktige att bevilja den begärda löneförhöjningen samt att bestämma, att densamma skulle utgå ur hamnens medel.

Med instämmande uti hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit beslöt Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja hamnserviserna i inre och yttre hamnen härstädes en löneförhöjning från och med nästa år för hvardera af dem af 10 kronor för månad under tjänstgöringstiden äfvensom bestämma, att härför erforderligt belopp skall utgå af hamnens medel.

117. Hamnstyrelsens framställning om anslag till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 24 oktober 1912.

§ 81.

Hamnkaptenen anmälde, att den vid Röskär utlagda lyktbojen med fotogenljus vid åtskilliga tillfällen icke fungerat utan slocknat och orsakat att flera fartyg grundstött därstädes. Anledningen till att lampan släckts var den, att bojen af förbipasserande fartygs svallvågor eller hög sjö kommit i för stark rörelse. För ingående fartyg vore bojen dessutom genom sin ringa höjd öfver vattnet och svaga ljusstyrka svår att få i sikte emot den numera jämförelsevis starka belysningen på yttre hamnen och Herrhagen. På grund häraf föreslogs uppsättande av en för klippljus inrättad och på en dykdalb anbragt fyrlykta med acetongasljus av samma typ, som på Gerholmsgrundet, men med grönt sken. Enligt från A.-B. Gasaccumulator införskaffat kostnadsförslag skulle en dylik fyrinstallation med dykdalb draga en kostnad af 2,302 kr. 75 öre.

Vid därefter hållen öfverläggning beslöt styrelsen, som fann den föreslagna åtgärden välbehöflig, hos stadsfullmäktige hemställa om ett anslag af 2,302 kr. 75 öre till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 december 1912.

§ 6.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig öfver hamnstyrelsens hos stadsfullmäktige gjorda framställning om ett anslag af 2,302 kronor 75 öre till utförande af ny fyrinstallation vid Röskär, beslöt tillstyrka det begärda anslagets beviljande att utgå af hamnens medel.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 126.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att afgifva yttrande öfver Brandstyrelsens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning, att nedsättningar och afskrifningar å stadens under Brandstyrelsens vård stående lösa egendom finge, i enlighet med vederbörande inventeringsmäns förslag, ske till ett sammanlagdt belopp af 4,788 kronor 80 öre, beslöt efter granskning af förslaget att tillstyrka bifall till de föreslagna nedsättningarne och afskrifningarne.

119. Idrottsföreningen Kamraternas framställning om anslag för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.

Till Herrar Stadsfullmäktige, Karlstad.

Undertecknad förening får härmed vördsamt anhålla om ett anslag af Kronor Femhundra såsom bidrag till underhållandet af en tidsenlig skridskobana härstädes under vintern 1912—1913, och förbinder sig föreningen att å skridskobanan ej anordna danstillställningar mer än två gånger i veckan.

Karlstad den 26 oktober 1912.

För Idrottsföreningen Kamraterna XXVI
OSC. DAHLBERG,

BERNDT LINDERHOLM
Sekreterare.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 2 december 1912.*

§ 8.

Uppå remiss från Stadsfullmäktige hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver Idrottsföreningen Kamraternas framställning om ett anslag af 500 kronor för underhåll af föreningens skridskobana här i staden.

Då stadsfullmäktige beviljat föreningen ett förslagsanslag af 300 kronor för förra vintern, hade bland annat föreskrifvits redovisningsskyldighet för anslagets användning, men hade föreningen underlåtit att aflämna sådan redovisning, hvadan drätselkammaren ej kunde bilda sig någon uppfattning om behovet af anslag.

Drätselkammaren beslöt därför hemställa, att stadsfullmäktige måtte bevilja Idrottsföreningen Kamraterna ett förslagsanslag af högst 300 kronor att mot redovisningsskyldighet användas till underhåll af föreningens skridskobana här i staden under instundande vinter, dock att detta anslag icke finge uppbäras, förrän redovisning för förra årets anslag aflämnats, samt under villkor i öfrigt, att skridskobanan måndagar, onsdagar och fredagar mellan kl. 2—6 eftermiddagen afgiftsfritt upplätes för folkskolebarnen, att hockeyspelning på banan endast finge äga rum under två timmar om dagen, att anslag med angifvande af den tid, under hvilken sådan spelning vore tillåten, uppsattes på banan samt att danstillställningar å banan ej finge anordnas mer än två gånger i veckan.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 7 December 1912.*

§ 127.

Hos Stadsfullmäktige hade Idrottsföreningen Kamraterna hemställt om ett anslag af 500 kronor såsom bidrag till underhållet af en tidsenlig skridskobana härstädes under vintern 1912.—1913, och hade föreningen därvid förbundet sig att å skridskobanan ej anordna danstillställningar mer än två gånger i veckan.

Drätselkammaren hade uti afgifvet yttrande till en början anmärkt, att, sedan Stadsfullmäktige beviljat föreningen ett anslag af 300 kronor att emot redovisningsskyldighet användas för underhåll af en skridskobana under nästlidne vinter, föreningen hittills underlåtit att aflämna sådan redovisning, hvadan Drätselkammaren ej kunde bilda sig någon uppfattning om behovet af anslag. Kammaren hade fördenskull tillstyrkt beviljande af ett förslagsanslag af högst 300 kronor att åtnjutas under vissa af Kammaren angifna villkor, dock att anslaget icke finge uppbäras, förrän redovisning aflämnats för förra årets anslag.

Beredningsutskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet, instämde för sin del till fullo med Drätselkammaren uti krafvet på redovisning från föreningen för

det af Stadsfullmäktige senast lämnade anslaget liksom ock i fråga om de öfriga villkor för ett förnyadt anslag, som af Drätselkammaren föreslagits.

Beträffande anslagets belopp ville emellertid Utskottet uttala, att då den inskränkning i danstillställningar å skridskobanan, som föreningen åtagit sig, gifvetvis måste medföra minskning i föreningens inkomst från banan, Utskottet för sin del ville, med hänsyn till vigten af, att en tidsenlig skridskobana förefunnes, tillstyrka beviljandet af ett förslagsanslag till det af föreningen begärda belopp; 500 kronor.

Utskottet beslöt fördenskull hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bevilja Idrottsföreningen Kamraterna ett förslagsanslag af högst 500 kronor att mot redovisningsskyldighet användas till underhåll af föreningens skridskobana här i staden under instundande vinter, under vilkor, att skridskobanan måndagar, onsdagar och fredagar mellan klockan 2—6 eftermiddagen afgiftsfritt upplåtes för folkskolebarnen, att hockeyspelning på banan endast får äga rum under två timmar om dagen, att anslag med angifvande af den tid, under hvilken sådan spelning är tillåten, uppsattes på banan samt att danstillställningar å banan ej få anordnas mer än två gånger i veckan, dock att detta anslag icke får till någon del uppbäras, förrän redovisning af föreningen aflämnats öfver användningen af det utaf Stadsfullmäktige under nästlidne vinter till föreningen beviljade anslag, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljadt belopp, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, skall anskaffas medels uttaxering.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1912.

Den 30 December.

N:o 12.

120. Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden år 1913.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed till vederbörlig granskning öfverlämna upprättadt förslag till inkomst- och utgiftsstat för staden för år 1913 och därvid bifoga de af Drätselkammaren och öfriga delegationer ingifna specialförslag och skriftliga uppgifter, med ledning af hvilka generalförslaget uppgjorts.

Med afseende å de särskilda specialförslagen är följande att uppmärksamma:

Drätselkammarens förslag

slutar med en brist af Kronor 72,228: 11 att uttaxera och Kronor 254,933: 92 att upplåna. Lånebehofven äro för gatubyggnader kronor 49,182: —, för omändringar i rådhuset kronor 20,083: 29, för flickskolebyggnaden kr. 167,262: 25, och för jordlösen och husflyttningar med mera med anledning af vatten- och afloppsledningars framdragande i Kvarnbergs- med flera gator kronor 18,406: 38.

Förslaget föranleder från Magistratens sida ingen annan erinran, än att, då som inkomst upptagits kronor 10,698: — af medel i bank och obligationer och detta gifvetvis utgör räntor å fonderna, enahanda utgift äfven bör upptagas. Detta ökar den brist, som skall uttaxeras, till kronor 82,926: 11.

Hamnstyrelsens förslag.

slutande med en brist på kronor 47,084; 92, inbegripet 25,000: — kronor till muddringsarbeten samt muddringsmaterielens utrustning och reparation, föranleder endast den erinran, att bristbeloppet torde böra af Drätselkammaren upplånas och förskjutas hamnen till framtida återbetalning.

Fattigvårdsstyrelsen

äskar enligt sitt utgifts- och inkomstförslag kronor 167,420: — mot för 1912 beviljade 135,430: —.

Anledningen till den stora ökningen synes vara en beräknad brist för innevarande år af kronor 15,900: — och för öfrigt större utgifter för mathållning med mera. Magistraten anser sig härulinnan icke kunna göra någon anmärkning.

Magistraten har tagit del af revisionsberättelsen öfver granskning af Fattigvårdsstyrelsens räkenskaper för år 1911. Såväl denna som den af sysslomannen upprättade tablån öfver inkomster och utgifter 1911 synes utvisa, att inkomsterna öfverskridit utgifterna med kronor 8,621: 30, hvilka sålunda borde finnas i behåll till 1912 i stället för af Fattigvårdsstyrelsen beräknad 4,000 kronors brist från 1911. Skillnaden kronor 12,621: 30 borde sålunda möjligen minska den beräknade bristen innevarande år.

Emellertid är så icke förhållandet. Magistraten har från sysslomannen erhållit ny uppställning öfver 1911 års inkomster och utgifter, hvilken bifogas, och ådagalägger denna, som uppges fullständigt upptaga inkomster och utgifter i stället för som i tablån saldon af särskilda konti, att någon behållning icke uppstått 1911.

Brandstyrelsens stat,

upptager precis samma brist som föregående år kronor 31,000: — och föranleder ej erinran. Efter statens uppgörande har pension beviljats brandchefen, men detta torde icke behöfva föranleda ändring i staten.

Gasverket

beräknades vid statens uppgörande för i år lämna ett öfverskott af kronor 22,694: 72, då kostnad för inköp af gasmätare och ledning till kasernetablissemmentet kronor 11,500: — skulle betäckas med lånta medel. Härå beräknas nu uppstå ett underskott af allenast kronor 39: 58.

Förslaget för 1913, slutande med en vinst af kronor 20,804: 10, föranleder ej annan erinran än att kronor 4,000: — till inköp af en mätare torde böra i analogi med stadsfullmäktiges beslut i fjol upplånas, med hvilket belopp vinsten sålunda ökas.

Vattenverkets

inkomster och utgifter enligt stat synas hafva under året i det närmaste gått i hop. Af till vattenverkets utvidgning anslagna medel äro under 1912 kronor 69,600: — icke disponerade.

Statförslaget för 1913 slutar med en brist af kronor 100,775: 82.

Häraf skola upplånas kronor 32,000: — för vattenverkets utvidgning å Sandgrund enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 november 1910, kronor 3,000: — för vatten- och afloppsledningar i Viken- och Konduktörsgatorna enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 juni 1911, kronor 19,600: — till vatten- och afloppsledningar i Kvarnbergs- och Fernebogatorna enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 januari 1912 samt kronor 15,000: — till vattenledning i Norr Strand enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 juni 1912.

Återstående bristen kronor 31,175: 82 torde täckas genom uttaxering.

Elektricitetsverket

skulle enligt staten för 1912 gifva en behållning af kronor 44,255: 80, då kostnaden för inköp af mätare, kronor 7,000: — (och i staten ej upptagna en ny transformator kronor 3,500: —) anskaffades medelst upplåning. Härå beräknas nu för året uppstå ett underskott af kronor 6,283: 37.

Förslaget för år 1913 slutar med en behållning af kronor 20,376: 34, som dock torde böra ökas med kronor 35,300: om nämligen upplåning sker för följande i staten uppförda utgifter:

inköp af mätare :	7,000: —
utvidgning af ledningsnätet.....	5,000: —
inköp af omformare å 450 hkr.....	18,000: —
inköp af högspänningstransformator.....	5,300: —
	<hr/>
	Kronor 35,300: —

Hälsovårdsnämndens förslag

slutar med en brist af kronor 31,587: 67 mot kronor 27,704: 50 för innevarande år och föranleder ej erinran från Magistratens sida.

Detsamma är förhållandet med

Dispensärstyrelsens

statförslag, som upptager ett från kronor 3,900: — till kronor 5,700: — ökad anslagsbehof; och

Trädgårdsstyrelsens förslag,

som däremot visat ett från kronor 3,240: — till kronor 2,820: — minskadt anslagskraf.

Elementarläroverkets för flickor

statförslag går jämt i hop med stadens redan i Drättselkammarens stat uppförda anslag kronor 5,200: —.

Tekniska Afton- och Söndagsskolans

stat erfordrar liksom för i år ett anslag från stadens sida af kronor 3,500: — och föranleder ej erinran.

Varmbadhusets

förslag slutande med en brist, ökad från kronor 1,000: — till kronor 3,000: —, och

Saluhallsstyrelsens förslag,

upptagande ett öfverskott af kronor 4,390: — mot kronor 5,165: — för i år, föranleder ej håller erinran.

Folkskolestyrelsens statförslag

upptager ett anslagsbehof för 1913 af kronor 124,026: 97 mot kronor 137,089: 01 för i år. Minskningen är föranledd af, att staten, enligt stadsfullmäktiges beslut numera ej upptager räntor och amortering å skulder.

Enligt revisionsberättelsen för 1911 fanns vid det årets slut en behållning i kontant och fordringar efter afdrag af skulder å kronor 27,141: 34. Häraf upptogs i staten för 1912 endast ett belopp af kronor 17,854: 25 som behållning från 1911. Skillnaden kronor 9,287: 09 borde sålunda bilda öfverskott till 1913, men häraf hafva i staten för 1913 endast upptagits kronor 3,000: — som behållning från 1912.

Magistraten har inhämtat, att den ungefärliga skillnaden ligger i statsanslag, som upptas i staten för året, men plägar inflyta först i början af året därpå.

Då emellertid detta statsanslag hör till det år, hvarför staten uppgöres och där finnes uppfört, liksom det intas i räkenskapen under det året som en fordran, hemställer Magistraten om den ändring i nu framlagda statförslaget, att behållningen från 1912 må ökas till kronor 9,287: 09 och uttaxeringen sålunda minskas till kronor 117,739: 88.

Barnavårdsnämndens förslag,

slutande med en brist å kronor 2,391: 50 mot kronor 2,376: 50 för i år, föranleder ej erinran.

Styrelsen för Mariebergsskogen

har ej inkommit med statförslag eller begärt anslag för 1913.

För

Magistratens oförutsedda utgifter i polisärenden

upptages som vanligt ett förslagsanslag af kronor 300: —.

För

Stadsfullmäktiges oförutsedda utgifter

föreslår Magistraten ett anslag af kronor 13,904: 11.

Beträffande

Drätselverket

i dess helhet böra till en början bland inkomster upptagas tolagsersättningsmedel af stadskamreraren beräknade till kronor 33,200: —. Magistraten föreslår, att dessa medel må, så långt de räcka, användas till betalning å stadens fonderade skuld.

Vidare gas-, vatten- och elektricitetsverkens samt hamnens bidrag till annuiteter och räntor enligt stadskamrerarens uträkning, gas- och elektricitetsverkens vinst samt saluhallsstyrelsens beräknade öfverskott, tillfälliga lån för ändamål, som skola bestridas med lånemedel och hvarom närmare här nedan samt uttaxering enligt gällande öfverenskommelse angående kommunalutskylders utgörande med erforderligt afdrag för afkortningar.

Bland utgifterna böra upptagas bristerna å de särskilda delegationernas starter, de utgifter, som särskildt skola täckas med lånta medel, ett förslagsanslag för oförutsedda ändamål, räntor och annuiteter å lån.

Däremot anser Magistraten sig icke böra upptaga återbetalning af tillfälliga lån, så som förut pläгат ske, då dessa lån icke äro afsedda att under år 1913 återbetalas, utan skola antingen omsättas eller utbytas mot fonderade lån.

Enligt revisionsberättelsen för 1911 synes den 31 december 1911 hafva varit upptagna tillfälliga lån till ett belopp af kronor.....	1,232,190: 30
Under året 1912 hafva utgifvits eller beräknas utgifvas för ändamål, som skola bestridas med lånemedel, och sålunda äfven upplånats, eller komma att upplånas, följande belopp för angifna ändamål:	
brist i hamnens stat 1912.....	35,499: 39
gasverket till mätare och kasernledningen.....	11,500: —
elektricitetsverket till mätare och transformator.....	10,500: —
allmänna läroverket.....	50,000: —
epidemisjukhuset....	45,000: —
vattenverket... ..	150,957: 42
hamnen, till upphalningsbädd.....	3,500: —
inköp af fastigheter för reglering ..	35,000: —
för donationsjordsuppgörelser.....	28,598: 70
inlösen af jord med mera i Viken för vatten- och afloppsledningar i Kvarnbergs- och flera gator.....	3,100: —
inköp af aktier i Karlstad—Munkfors järnväg.....	5,050: —
undersökning af järnväg Edebäck—Slättne.....	2,500: —

ändringar i rådhuset	32,046: 71
flickskolebyggnaden	737: 75

Kronor 1,646,180: 27

hvilket sålunda kan beräknas vara summan af stadens tillfälliga lån den 31 december 1912.

Ett års ränta härå bör naturligtvis upptagas bland 1913 års utgifter.

Under år 1913 skola följande utgifter bestridas med lånemedel dels enligt redan fattade beslut, dels enligt därom gjorda förslag, nämligen:

å Drätselkammarens stat upptagna ändringar i Rådhuset	20,083: 29	
flickskolebyggnaden	167,262: 25	
jordlösen m. m. för ledningar i Kvarnbergs- m. fl. gator	18,406: 38	
gatubyggnader	49,182: --	254,933: 92
bristen i hamnens stat 1913		47,084: 92
Vattenverkets lånebehof:		
för utvidgning å Sandgrund	32,000: --	
» ledningar i Viken	3,000: --	
» « i Fernebo m. fl. gator	19,600: --	
» » i Norrstrand	15,000: --	69,600: --
gasverkets lånebehof för mätare		4,000: --
Elektricitetsverkets lånebehof		
för mätare	7,000: --	
» utvidgning af ledningsnätet	5,000: --	
» inköp af omformare	18,000: --	
» inköp af högspänningstransformator	5,300: --	35,300: --

Kronor 410,918: 84

Och får Magistraten sålunda här i ett sammanhang hemställa, att Drätselkammaren bemyndigas upplåna detta belopp, som sålunda kommer att upptagas bland drätselverkets inkomster. Bland utgifterna åter kommer räntan därå.

Om man sammanslår summan tillfällig skuld beräknad den 31 december 1912	1,646,180: 27
med upplåningen 1913	410,918: 84

får man Kronor 2,057,099: 11

Stadskamrerarens beräkning i tillfällig skuld till och med 1913 utvisar Kronor	1,955,497: 43
hvertill kommer af Magistraten nu föreslagna och sålunda af stadskamreraren icke uppförda af bristen i hamnens stat	22,084: 92
gasverkets lånebehof 1913	4,000: --
elektricitetsverkets d:o d:o	35,300: --

Kronor 2,016,882: 35

Fondräntor, som förut plägat uppföras bland utgifter utan motsvarande inkomst, finner Magistraten icke behöfva uppföras i vidare mån än som skett i Drätselkammarens stat.

Med anledning af bestämmelsen i den af Kungl. Maj:t den 24 maj 1877 fastställda öfverenskommelse angående kommunalutskylders utgörande här i staden för Magistraten hemställa, att, med undantag af statens järnvägsbyggnader, statens öfriga fastigheter, hvilka, fria från bevillning, endast äro skyldiga deltaga i kostnaderna för stadens eldsläckningsväsende, måtte påföras afgift till det belopp, som vid hela denna kostnads fördelning efter taxeringsvärdet på all såväl bevillningspliktig som bevillningsfri fastighet utom jordbruksfastighet, på ifrågavarande statens fastigheter finnas belöpa,

äfvensom att kostnaderna för eldsläckningsväsendet beräknas sålunda:

Kostnad för brandsyner.....	250:—	
Underhåll af brandposter.....	1,000:—	
Skorstensfejarens aflöning.....	12,800:—	
Kostnader enligt brandstyrelsens stat.....	31,000:—	
Hyresvärdet, motsvarande 5 % ränta å kostnaden för brandstationen beräknad till kronor 149,500:—.....	7,475:—	
		Kronor 52,525:—
med afdrag af värdet af det stadsarbete, som utföres af brandkårens manskap och hästar, i Drätselkammarens stat upptaget till Kr...	3,000:—	
		Kronor 49,525:—

I enlighet härmed har Magistraten uppgjort följande

Generalförslag

öfver

utgifter och inkomster för Karlstads stad under år 1913.

Utgifter:

1:o) **Skulder, som förfalla till betalning år 1913:**

Annuiteter å stadens fonderade lån.....	252,229: 95	
Räntor å tillfälliga lån.....	111,098: 38	363,328: 33

2:o) Utgifter, dels redan beslutade, dels sådana, som ytterligare påkallas år 1913.

Brist i Drätselkammarens stat, att uttaxera	82,926: 11	
Brist i Drätselkammarens stat, att upplåna	254,933: 92	
» Hamnstyrelsens stat att upplåna	47,084: 92	
» Fattigvårdsstyrelsens stat	167,420: —	
» Brandstyrelsens stat	31,000: —	
» Vattenverkets stat att uttaxera	31,175: 82	
» D:o d:o att upplåna	69,600: —	
Gasverkets lånebehof	4,000: —	
Elektricitetsverkets d:o	35,300: —	
Brist i Hälsovårdsnämndens stat	31,587: 67	
» Dispensärstyrelsens stat	5,700: —	
» Trädgårdsstyrelsens stat	2,820: —	
Anslag till Tekniska Afton- och Söndagsskolan ..	3,500: —	
Brist i Varmbadhusets stat	3,000: —	
» Folkskolestyrelsens stat	117,739: 88	
» Barnavårdsnämndens stat	2,391: 50	
Magistratens anslag till oförutsedda utgifter i polisärenden	300: —	890,479: 82

3:o) Stadsfullmäktiges förslagsanslag att användas till diverse oförutsedda utgifter och behof 13,904: 11

Summa utgifter Kronor 1,267,712: 26

Inkomster:

1:o) För kommunala behof beviljade anslag, som förfalla till uppbörd 1913, och inkomster, som på annan grund beräknas bära under nästa år komma staden till godo.

Netto af tolagsersättningsmedel	33,200: —	
Bidrag från gasverket, vattenverket, elektricitetsverket och hamnen till annuiteter och räntor	139,284: 05	
Gasverkets vinst	24,804: 10	
Elektricitetsverkets vinst	55,676: 34	
Saluhallens öfverskott	4,390: —	257,354: 49
Tillfälligt lån enligt Magistratens förslag för å utgiftssidan uppförda ändamål		410,918: 84
Uttaxering enligt gällande öfverenskommelse angående kommunalutskylders utgörande:		
a) afgift för mantalsskrifna personer, hvilken innevarande år debiterats med	18,446: —	

Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 11 november 1912.

§ 2.

Sedan herrar ordföranden och vice ordföranden genomgått och granskat af stadskamreraren uppgjortt förslag till utgifts- och inkomststat för kammaren för nästa år, så tog nu kammaren detta förslag under ompröfning samt beslöt godkänna detsamma; och skulle förslaget, som slutade å en brist af 72,228 kronor 11 öre att genom uttaxering fyllas, med tillhörande handlingar till magistraten öfverlämnas.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem :
GUSTAF BRAUNERIJELM.

Approximativ beräkning af Karlstads Drätselkammars inkomster och utgifter

(kassa)

för år 1912

jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Inkomster:

	Enligt stat		Influtna intill 1 Okt.		Beräknas ingå under 4:de kvartalet		Inkomster			
							öfver		under	
							stat			
Kassabehållning	398	16	—	—	—	—	—	398	16	
Stadsandel	13,500	—	—	12,000	—	—	—	1,500	—	
Tullfrihetsersättning	132	66	—	132	66	—	—	—	—	
Hundskatt	2,000	—	2,545	—	—	545	—	—	—	
Vexelprotester	2,000	—	1,734	—	266	—	—	—	—	
Ersättning af staten för event. polishandräkning	2,500	—	2,500	—	—	—	—	—	—	
Ersättning för polisbevakning i hamnen	720	—	720	—	—	—	—	—	—	
Bränvinsförsäljningsafgifter	100,691	63	103,815	64	—	—	3,124	01	—	
Hyror och arrenden	50,987	75	34,510	44	16,477	31	—	—	—	
Bötesandelar	100	—	135	25	—	—	35	25	—	
Ränta å medel i bankinrättning	8,500	—	—	—	10,829	70	2,329	70	—	
Ränta å obligationer m. m.	2,198	—	—	—	2,198	—	—	—	—	
Platshyror	100	—	—	—	130	75	30	75	—	
Kallbadhuset	150	—	96	15	132	35	78	50	—	
Kabinettet	200	—	187	75	60	—	47	75	—	
Resterande kom.-utskylder	34,000	—	15,123	82	6,876	18	—	—	12,000	
Minskning i utgifter genom körslor	4,460	—	—	—	4,460	—	—	—	—	
Tomtförsäljningar	20 000	—	5,267	36	11,623	70	—	—	3,108 94	
Artistskatt	1,000	—	1,061	47	—	—	61	47	—	
Bidrag till aflöningar	3,150	—	1,837	50	—	—	—	—	1,312 50	
Brist att fyllas genom uttaxering	58,466	36	4,787	13	—	—	—	—	53,679 23	
Inkomster öfver stat:										
Försäld stubbved	—	—	1,023	38	—	—	1,023	38	—	—
I rättegång deponerade medel, som lyfts	—	—	175	—	—	—	175	—	—	—
Lyftade expropriationsmedel	—	—	3,114	08	—	—	3,114	08	—	—
Öfverblifvet statsanslag för 1911 till arbetsförmedlingsanstalten	—	—	72	01	—	—	72	01	—	—
Influtna afkortade utskylder	—	—	16	—	—	—	16	—	—	—
Resterande utskylder för 1911	—	—	30,598	70	—	—	30,598	70	—	—
Saluhallshyror	—	—	1,115	50	—	—	1,115	50	—	—
Ytterligare erfordras under 4:e kvartalet	—	—	—	—	70,603	03	70,603	03	—	—
Kronor	305,254	56	210,436	18	135,789	68	112,970	13	71,998	83

Utgifter:

	Enligt stat	Utgifter intill 1 Okt.	Beräknade utgifter under 4:e kvart.	Utgifter						
				öfver	under					
				stat						
Löner till ämbets- och tjänstemän	69,166	67	50,762	83	20,260	40	1,856	56	—	—
Pensioner	8,300	—	6,266	55	2,015	45	—	—	—	18
Poliskåren	71,938	33	53,715	49	18,222	84	—	—	—	—
Fångars vård och underhåll	200	—	147	43	52	57	—	—	—	—
Skrifmaterialier, bokbind.-arb. m. m.	3,600	—	3,478	60	121	40	—	—	—	—
Tryckningskostnader	4,000	—	3,802	01	197	99	—	—	—	—
Bränsle och lyse	3,500	—	2,444	26	1,665	03	609	29	—	—
Utskylder och onera	11,909	66	10,366	40	765	31	—	—	777	95
Diverse omkostnader	4,550	70	2,571	27	1,979	43	—	—	—	—
Renhållning och afstjälpningsplatser	5,820	—	2,794	03	2,765	97	—	—	—	260
Allm. trädplanteringen	2,000	—	—	—	2,545	—	545	—	—	—
Allm. lyshållningen	27,625	—	—	—	—	—	—	—	27,625	—
Anslag	11,500	—	4,850	—	6,650	—	—	—	—	—
Brandsyner	100	—	232	—	—	—	132	—	—	—
Bidrag till sjukkassor	1,100	—	1,051	50	—	—	—	—	—	48
Stallet	1,460	—	788	94	671	06	—	—	—	50
Fraktkostnader för tobak	3,800	—	2,709	49	800	—	—	—	—	290
Kabinettet	600	—	299	97	300	03	—	—	—	51
Klapphuset	1,060	—	960	—	100	—	—	—	—	—
Länshållning i Tyggårdsviken	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—
Olycksfallsersättningar	300	—	—	—	—	—	—	—	—	300
Ersättning för vatten till vattenkastare m. m.	5,700	—	5,700	—	—	—	—	—	—	—
Nykterhetssakens främjande	5,000	—	2,875	—	2,125	—	—	—	—	—
Platshyror till hamnstyrelsen	249	20	249	20	—	—	—	—	—	—
Register och karta öfver stadens fastigheter	3,000	—	490	—	600	—	—	—	—	1,910
Spärvägskomitén	200	—	—	—	—	—	—	—	—	200
Gatuarbeten	30,000	—	17,859	13	12,140	87	—	—	—	—
Väg- och brounderhåll	7,475	—	6,943	43	531	57	—	—	—	—
Byggnaders underhåll	10,900	—	8,596	92	2,303	08	—	—	—	—
Diverse utgifter	10,000	—	5,237	52	4,762	48	—	—	—	—
Extra anslag beviljade under 1911 och 1912:										
Järnvägsundersökningen Edebäck—Slättne	—	—	2,500	—	2,000	—	4,500	—	—	—
Ändringsarbeten i Rådhuset	—	—	12,046	71	20,000	—	32,046	71	—	—
Flickskolebyggnaden	—	—	237	75	500	—	737	75	—	—
Utgifter öfver stat:										
Kallbadhuset	—	—	259	75	—	—	259	75	—	—
Drättselverket för uppburna restutskylder	—	—	—	—	30,598	70	30,598	70	—	—
Saluhallshyror	—	—	—	—	1,115	50	1,115	50	—	—
Kronor	305,254	56	210,436	18	135,789	68	72,401	26	31,429	96
Utgifterna för 4:e kvartalet beräknas till	—	—	—	—	135,789	68	—	—	—	—
hvaraf följande poster gå i afräkning med Drät-	—	—	30,598	70	—	—	—	—	—	—
tselverket för influtna kommunalutskylder	—	—	1,115	50	31,714	20	—	—	—	—
och saluhallshyror	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					104,075	48				

Utgifter:

	Enligt stat	Utgifter intill 1 Okt.	Beräknade utgifter under 4:e kvart.	Utgifter	
				öfver	under
				stat	
Transport	—	—	104,075	48	
Inkomsterna för 4:e kvartalet beräknas till . .	—	65,186	65		
hvaraf gå i afräkning med hamnstyrelsen för stadsandelen	12,000	—	—		
och för platshyror	130	75	—		
med Drätselverket för räntor	4,699	90	16,830	65	48,356
kontant erfordras alltså					55,719

Karlstads Stadskamrerarekontor den 6 november 1912.

G. ENANDER.

Resterande kommunalutskylder	25,000: —	
Inkomst af tomtförsäljningar	20,000: —	
Artistskatt	1,000: --	211,037: 81

3:o) Ytterligare erfordras: fordran af Drätselverket:

För gatuarbeten	49,182: —	
» ändringsarbeten i rådhuset	20,083: 29	
» flickskolan	167,262: 25	
» jordlösen, flyttning af hus m. in. ..	18,406: 38	254,933: 92
Brist att uttaxera	72,228: 11	327,162: 03
	Kronor	557,552: 50

Utgifter.1:o) **Utgifter, som redan äro beslutade:**

Löner till stadens ämbets- och tjänstemän
samt betjante:

Borgmästaren, lön 7,000: —, tj.-pgr 2,000: —	9,000: —
1:e Rådmannen, lön 3,000: —, tj.-pgr 1,200: —	4,200: —
2:e » ålderstillägg	1,000: —
3:e » lön 2,900, —, tj.-pgr 1,000: —	3,900: —
1:e Stadsläkaren, lön	3,000: —
2:e » »	1,500: —
Stadskamreraren, lön	5,000: —
Stadskassören, lön	3,000: —
Kronouppbörds-kassören, lön	3,000: —
Stadsfogden, lön 1,500: —, tj.-pgr 1,000: —	2,500: —
Stadsarkitekten, lön 3,000 —, tj.-pgr 2,000: —	5,000: —
» för ritmaterialier	200: —
Stadsingeniören	1,000: —
Stadsfullmäktiges och beredningsutskottets sekreterare	2,000: —
Drätselkammarens sekreterare	1,400: —
Byggnadsnämndens »	400: —
Skorstensfejaren, beräknad lön 11,800: —	
» ålderstillägg 1,000: —	12,800: —
Arbetsförmän, 1 à 2,100: —, 2 à 1,500: —	5,100: —
1 Exekutionsvaktmästare	1,350: —
1 »	1,200: —
Drätselkammarens vaktmästare	900: —
Revisionsarvoden:	
3 revisorer à 150: —	450: —
2 siffergranskare à 500: —	1,000: —

Ersättning till ledamöterna i tax.-nämnden	750:—	
Arvode till 2:ne ombud vid mantalsskrifningen	200:—	
Arvode för upprättande af uppbördsbok ..	300:—	
Arvode för upprättande af statistiskräkenskapssammandrag	100:—	
Arvode för tillsyn öfver stadens skogar ..	200:—	
» till skrifbiträde $\frac{7}{12}$ af 1,500:— ..	875:—	
» till kronobokhållaren	1,200:—	
» för upprättande af mantalslängd och röstlängd vid riksdagsmannaval ...	600:—	72,775:—

Pensioner till:

f. Förste stadsläkaren N. Lundberg	3,000:—	
f. Stadsbyggmästaren C. F. Andersson ...	2,000:—	
f. Lykttändaren C. F. Zetterström	300:—	
f. Stadsarbetaren A. O:n Norberg	300:—	
f. » L. Nilsson	300:—	
f. » And. Olsson	400:—	
f. Gasverksarbetaren A. F. Andersson	400:—	
f. Mag.-sekr. Hj. Falks enka Fru S. Falk	500:—	
f. Tillsyningsman A. Höglind	400:—	
Änkefru Anna Svensson	300:—	7,900:—

Polisväsendet:

Stadsfiskalen, lön 1,500:—, tj.-pgr 1,000:—	2,500:—
2:e poliskommissarien, lön 2,100:—, tj.-pgr 700:—, bekl. 200:—	3,000:—
3 öfverkonstaplar, lön 1,425:—, tj.-pgr 475:—, bekl. 150:—	6,150:—
1 detektivkonstapel, lön 1,200:—, tj.-pgr 400:—, bekl. 150:—	1,750:—
25 konstaplar, lön 1,125:—, tj.-pgr 375:—	37,520:—
1 d:o (råd.-vaktm.) lön 975:—, tj.-pgr 325	1,300:—
5 extra konstaplar, arvode à 1,000 —	5,000:—
2 distriktpoliser, arvode à 700:—	1,400:—
ålderstillägg till 3 öfverkonstaplar	1,050:—
» » detektivkonstapeln	400:—
» » 1 konst. (råd.-vakt.-m)	500:—
» » 3 konstaplar à 400:—	1,200:—
» » 1 »	287:50
» » 1 »	250:—
» » 14 » à 125:—	1,750:—
» » 1 »	93:75
» » 1 »	83:34

Ålderstillägg till 1 konstapel	72: 93	
» » 5 extra konstaplar	500: —	
Beklädnad till 32 konstaplar och extra konstaplar à 150: —	4,800: —	
Beklädnad till 2 distr.-pol. à 90: —	180: —	
Semesterarvoden, förslagsvis	1,200: —	
Vikariatsarvoden och extra tjänstgöring, förslagsvis	500: —	
Sjukhusvård åt personalen samt fri läkarevård åt personalen med familjer, förslagsvis	350: —	
Olycksfallsförsäkringspremier	325: —	72,142: 52
Fångars vård och underhåll		250: —
Skrifmaterialier, bokbinderiarbeten och annonser		3,600: —
Tryckning af stadsfullmäktiges handlingar		4,000: —
Bränsle och lyse		3,500: —
Utskylder	9,300: —	
Ersättning till Karlstads landsförsamling för minskad inkomst af kom.-avgifter ..	2,590: 18	
Andel i amorteringen af skulden för tingshuset	19: 48	11,909: 66
Diverse omkostnader:		
Brandförsäkringsavgifter	1,500: —	
Ersättning för skötsel af stadens ur	210: —	
Tidningsprenumeration	36: 20	
Vattenförbrukning	483: —	
Årsavgifter för 18 telefoner med biledningar	994: —	
Ersättning till exekut.-vaktmäst. för slitning af velocipeder	100: —	
Städning i rådhuset samt stadsfogde och polisvaktkontoret	1,140: —	
Inköp af »Tidskrift för Sveriges städer» ..	31: 50	
Afgift till Svenska Stadsförbundet	350: —	4,844: 70
Renhållning af torg och allm. platser	4,470: —	
Skötsel af afstjälpningsplatser	1,350: —	5,820: —
Allmänna trädplanteringen		2,000: —
» lyshållningen af gasverket	20,310: —	
» » » elektr.-verket ..	7,315: —	27,625: —
Anslag till:		
Barnkrubban i staden	1,300: —	
» i östra stadsdelarne	1,000: —	
Föreläsningar för arbetare	800: —	
Flickskolan	5,200: —	

hvaraf fonden för Karlstads östra bro bestrider	200: —	8,690: —	
Byggnaders underhåll	12,866: —		{49,182: —
Härifrån afgår för körslor som utföras af: brandkårens hästar		3,000: —	{43,383: —
och stadens ..	1,420: —	4,420: —	{49,182: —
3:o) Ett förslagsbelopp till diverse utgifter och oförutsedda behof ..			{38,963: —
			10,000: —
			<u>Kronor 557,552: 50</u>

Karlstad den 11 november 1912.

Karlstads Drätselkammare.

VALDEMAR VENDEL.

G. Enander.

*Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i
Karlstad den 24 oktober 1912.*

§ 82.

Sedan hamnkassören till ledning för uppgörande av nästa års statförslag uppgjort en approximativ beräkning över innevarande års inkomster och utgifter med därpå grundad beräkning över hamnens ställning till drätselverket vid årets slut, jämte förslag till stat för år 1913, och dessa handlingar bland styrelsens ledamöter cirkulerat, så företogs nu detta ärende till behandling; Och beslöt styrelsen härefter för sin del antaga och med bifogande av förenämnda utredningsberäkningar till magistratens vidare åtgärd översända det förslag till stat, som är detta protokoll bilagt.

Då med undantag för de anslagsäskanden, varom hos stadsfullmäktige gjorts särskilda framställningar, förslagets såväl inkomster som utgifter äro ungefär enahanda, som i innevarande års stat, så syntes det styrelsen icke nödigt förebringa förklaring öfver de förefintliga mindre skiljaktigheterna mellan staternas poster.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Till Hamnstyrelsen i Karlstad.

Härmed får jag överlämna en approximativ beräkning över

Hamnens inkomster och utgifter

(Kassa)

för år 1912,

jämförda med de i staten för samma år beräknade, tillika med därpå grundad beräkning över hamnkassans ställning till stadskassan vid årets slut, vilka uppgifter skola ligga till grund för nästa års statförslag.

Inkomster:

	Beräknade enligt stat.	Influtna intill 1 Okt.	Beräknas inflyta under 4:e kvart.	Inkomster	
				över stat.	under stat.
Kassabehållning 1 Januari	—	375 08	—	375 08	—
Fordringar fr. föreg. år	500	270 50	—	—	229 50
Hamnuppbörd	60,000	39,791 13	20,208 87	—	—
Arrenden	2,230	330	1,960	60	—
Hushyror	1,550	650	900	—	—
Varuskjulshyror	100	125	—	25	—
Upplagsplatshyror fasta	2,300	315 91	2,298 20	314 11	—
d:o tillfälliga	100	17 77	—	—	82 23
Fasta kranar	1,500	971 20	125	606 10	—
Rörliga kranar		709 90	300		
Drätselverkets och Vattenverkets andel i kostnaden för Tyggårdsvikens länshållning	400	400	—	—	—
Båthamnsavgifter	100	113	50	63	—
Kölhalning	25	3	—	—	17
			25,842 07		
Brist enligt stat	36,506 49	—	35,499 39	—	1,007 10
Statens slutsumma	105,311 49				
Extra anslag till:					
Förlängning av slipens upphållningsbädd (enl. beslut 17/10 12)	4,500	—	3,500	—	1,000
Summa Kronor	109,811 49	44,077 49	64,841 46	1,443 29	2,335 83

Utgifter:

	Enligt stat.	Utbetal- ningar till 1 Okt.	Beräknade utgifter för 4:e kvart.	Utgifter			
				över		under	
				stat.			
Räntor	7,264 72	—	6,915 92	—	—	348 80	—
Annuitet varav							
a) ränta	29,808: 88						
b) amortering	7,687: 89						
Stadsandelen	37,496 77	11,400 —	26,096 77	—	—	—	—
Fastigheters underhåll	12,000 —	—	12,000 —	—	—	—	—
Inventariers underhåll:	175 —	154 90	20 10	—	—	—	—
a) Muddringsmaterial	400 —	158 50	241 50	—	—	—	—
b) Kranar	300 —	300 40	—	—	40 —	—	—
c) Fyrar och lysapparater	150 —	28 60	121 40	—	—	—	—
d) Andra inventarier	200 —	117 65	82 35	—	—	—	—
Hamnens underhåll:							
a) Kajer, doceringar, bryggor, pällare	1,550 —	1,210 95	339 05	—	—	—	—
b) Torg, vägar, vägövergångar	800 —	839 40	—	—	39 40	—	—
c) Kanalbron och slussen	100 —	136 55	—	—	36 55	—	—
d) Upprensnings- och muddringsarbeten	100 —	93 61	6 39	—	—	—	—
e) Pålarmar och dammar	300 —	253 40	46 60	—	—	—	—
f) Duc da'lber och sjömärken	200 —	85 50	114 50	—	—	—	—
g) Godsunderlag	100 —	104 74	—	—	4 74	—	—
h) Annat hamnens underhåll	450 —	46 40	403 60	—	—	—	—
Nya inventarier	200 —	152 68	47 32	—	—	—	—
Tyggårdsvikens länsbällning	700 —	387 82	312 18	—	—	—	—
Drätselkammarens andel i platshyror	115 —	—	130 75	—	15 75	—	—
Hamnbelysningen	1,600 —	1,281 05	318 95	—	—	—	—
Fyrbelysningen	300 —	44 28	255 72	—	—	—	—
Löner	15,420 —	10,794 86	4,725 14	100 —	—	—	—
Kontorsomkostnader	1,500 —	1,470 80	29 20	—	—	—	—
Skatter och brandförsäkringar	1,120 —	694 52	425 48	—	—	—	—
Lyftkranars drift	1,400 —	1,146 40	253 60	—	—	—	—
Polisbevakning	720 —	720 —	—	—	—	—	—
Omkostnader för styckegodsuppbörden	300 —	226 05	73 95	—	—	—	—
Pejlingar	200 —	264 46	—	—	64 46	—	—
Räkнемaskin	1,100 —	1,100 —	—	—	—	—	—
Kallare	600 —	20 —	600 —	—	20 —	—	—
Bryggor för småbåtar	150 —	154 74	4 26	—	—	—	—
Hytt för hamnservisen	300 —	298 —	2 —	—	—	—	—
Upphållningsbädd	16,500 —	8,797 47	7,702 53	—	—	—	—
Diverse utgifter	500 —	427 80	72 20	—	—	—	—
Oförutsedda utgifter	1,000 —	1,021 60	—	—	21 60	—	—
Statens slutsumma	105,311 49	43,924 13	61,341 46	302 90	348 80	—	—
Extra anslag till:							
Förlängning av slipens upphållningsbädd	4,500 —	—	3,500 —	—	1,000 —	—	—
Kassabehållning 30 September	—	153 36	—	153 36	—	—	—
Summa Kronor	109,811 49	44,077 49	64,841 46	456 26	1,348 80	—	—

Inkomsterna för 4:e kvartalet beräknas till kr. 25,842: 07
 och utgifterna till kr. 64,841: 46

Utav dessa senare gå följande poster i avräkning
 med stadskassan:

Räntor	25,324: 80	
Amortering	7,687: 89	
Stadsandel	12,000: —	
Andel i platshyror	130: 75	45,143: 44

vadan skulle komma att kontant utbetalas 19,698: 02

och sålunda kunna till stadskassan inlevereras kr. 6,144: 05

Hamnens räkning med drätselverket skulle då för året ställa sig sålunda:

Levererade medel		Ing. Balance.	
25,100: —		Reparationsfonden	72,509: 46
Beräknas att levereras	6,144: 05	Förskottsmedlen	23,229: 44
31,244: 05		Obligationslånet	662,419: 49
Räntor å levererade medel	600: 68	Stadskassans fordr.	125,998: 78
		884,157: 17	
Utg. Balance.		Lyftade medel	13,700: —
Reparationsfonden	72,509: 46	Stadsandel	12,000: —
Förskottsmedlen	23,229: 44	Andel i platshyror	130: 75
Obligationslånet	654,731: 60	Räntor å:	
Stadskassans fordr.	164,998: 17	Obligationslånet	29,808: 88
915,468: 67		Stadskassans fordr.	6,929: 93
		Lyftade medel	586: 67
		37,325: 48	
		Kronor 947,313: 40	

I följd härav skall i hamnens stat för 1913 upptagas följande, drätselverket
 vidkommande poster nämligen:

Bland utgifterna:

Annuitet kr. 37,496: 77, varav ränta kr. 29,462: 92 och amortering kr. 8,033: 85.
 Ränta å stadskassans fordran 164,998: 17 å $5\frac{1}{2}$ % kr. 9,074: 90. Stadsandel 20 %
 av bruttoupbördens beräknad till kr. 60,000: —, 12,000 kr. Polisbevakning vid
 hamnen kr. 720: —. Stadskassans andel i platshyror kr. 130: —. Kontorshyra,
 städning och värme 700: —.

Bland inkomsterna:

Platsarrenden av stadskassan kr. 298: 70. Andel i kostnaden för Tyggårdsvi-
 kens länsbållning kr. 200: —.

Karlstads Hamnkassörskontor den 18 Okt. 1912.

IWAR OLSSON.

Förslag till stat för Karlstads Hamn år 1913.

Inkomster:

1:o) **Beräknad behållning vid 1912 års slut:**

Utestående fordringar..... 500: —

2:o) **Fordran av drätselverket för av stadsfullmäktige förut beviljade, men ännu ej använda anslag:**

Bristen i 1912 års stat utgjorde 36,506: 49

Under 1912 beviljat extra anslag till slipen 4,500: —

Summa beviljade anslag 41,006: 49

varav beräknas komma att till årets slut

använda... .. 38,999: 39

så återstår oanvänt kr. 2,007: 10

a) Härav återuppföres för följande ofullbordade arbeten:

Förlängning av slipbädden 1,000: —

3:o) **Inkomster, som på annan grund beräknas komma hamnen till godo 1913:**

a) Hamnuppböörden..... 60,000: —

b) Hushyror: Axel Nerman 200: —

A. Sjöberg 550: —

Värdet av tjänsteboställen:

Hamnkaptenens 500: —

Slussvaktarens 200: —

Hamnförmannens 100: —

800: —

1,550: —

c) Arrenden: Flottningsföreningen 300: —

Säfveåns A.-B. 200: —

Olof Andersson..... 15: —

Josef Andersson 65: —

G. A. Samuelsson 30: —

Kol- och Koks-A.-B. 271: 80

Vestkustens Petroleum A.-B.	1,074: —		
C. J. Brunzell.....	60: —		
Drätselverket för:			
Järnvägen.....	175: —		
Vågmästarebostället.....	24: 70		
Hamnmagasinen.....	99: —	298: 70	
Vass- och gräskörd.....	25: —		2,339: 50
d) Varuskjulshyror.....			125: —
e) Upplagsplatshyror, fasta.....	2,600: —		
d:o tillfälliga.....	50: —		2,650: —
f) Kranhyror: fasta kranar.....	300: —		
Temperleykranen.....	1,200: —		1,500: —
g) Övriga inkomster:			
Drätselverkets andel i kostnaden för Tyg- gårdsvikens länshållning.....	200: —		
Vattenverkets andel i kostnaden för Tyg- gårdsvikens länshållning.....	200: —		
Båtplatsavgifter.....	150: —		
Kölhalning.....	25: —	575: —	68,739: 50
4:o) Vad, som ytterligare erfordras:			
Brist.....			47,084: 92
			<u>Kronor 117,324: 42</u>

Utgifter:**5:o) Skulder, som förfalla till betalning 1913:**

360 dag. ränta å skuld till drätselverket 164,998 kr. 17 öre å 5 1/2 %	9,074: 90		
360 dag. annuitet å hamnens andel i 1907 års obligationslån kr. 690,000 å 5,434315 % kr. 57,496: 77 varav ränta ..	29,462: 92		
och amortering.....	8,033: 85	37,496: 77	46,571: 67

6:o) Utgifter, som redan äro beslutade ävensom administrations- och ordinarie omkostnader:**a) Avsättningar:**

Jämligt Kungl, Maj:ts nådiga brev den 15 januari 1875 tillföres stads-kassan såsom ersättning för den indragna stadsandelen 20 % av bruttouppbörden be- räknad till 60,000 kr	12,000: —
--	-----------

b) Löner:

Sekreteraren	400: —	
Hamnkassören	4,500: —	
Hamningeniören	1,200: —	
Hamnkaptenen: kontant 3,000, boställe 500, belysning 100	3,600: —	
Hamnbokhållaren	1,600: —	
Kontorsbiträdet	900: —	
Hamnförmannen: kontant 1,200, boställe 100	1,300: —	
Hamnservisen i inre hamn (8 mån. à 90 kr.)	720: —	
d:o i yttre hamn (8 » à 100 » varav hälften påföres lyftkra- nars drift)	400: —	
Slussvakten: kontant 800, boställe 200.....	1,000: —	15,620: —

c) Ordinarie omkostnader:

Kontorsomkostnader	1,600: —
Skatter och brandförsäkringar.....	1,120: —
Hamnbelysningen	1,600: —
Fyrbelysningen	350: —
Tyggårdsvikens länshållning.....	700: —
Lyftkranars drift.....	1,500: —
Drätselverkets andel av platshyror	130: —
Polisbevakning.....	720: —
Omkostnader för styckegodeuppbörderna.....	300: —

d) Diverse, icke till oförutsedda hänförliga utgifter, såsom för pejlingar, prickhåll- ning, annonser, postporto, ritningar, tid- ningar, färjpenningar etc.....	500: —	8,520: —
---	--------	----------

e) Återstod av anslag från föregående år, specificerade bland inkomsterna under 2 a	1,000: —	37,140: —
--	----------	-----------

7:o) Utgifter, som ytterligare påkallas:

a) Underhåll av fastigheter:

Nya golv i hamnfogdebostaden....	300: —	
Diverse underhåll.....	200: —	500: —
Inventarier:		
Kranar	300: —	
Fyrrar och lysapparater.....	150: —	
Andra inventarier.....	300: —	750: —
Hamnen:		
Kajer, doceringar, bryggor, pällare	750: —	
Torg, vägar, vägövergångar.....	1,250: —	

Kanalbron och slussen	100: —		
Upprensningsarbeten	100: —		
Pålarmar och dammar	300: —		
Dykdalber och sjömärken.....	200: —		
Godsunderlag	100: —		
Annat hamnunderhåll	450: —	3,250: —	4,500: —
b) Andra behov:			
I. Nya inventarier	500: —		
Bryggor för småbåtar.....	150: —		650: —
II. Åskanden varom hos herrar stadsfullmäktige gjorts särskilda framställningar:			
Löneförbättring till hamnserviserna.....	160: —		
Muddringsarbeten samt muddringsmaterialets utrustning och reparation.....	25,000: —		
Ny fyranordning vid Röskär.....	2,302: 75	27,462: 75	32,612: 75
8:o) Ett förslagsbelopp för oförutsedda utgifter.....			1,000: —
			<u>Kronor 117,324: 42</u>

Karlstads Hamnkassörskontor den 24 Oktober 1912.

På Hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ordförande.

Ivar Olsson.

Utdrag af protokoll, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 5 November 1912.

§ 107.

Genomgicks och granskades ett af sysslomannen uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för styrelsen nästa år; och blef detsamma af styrelsen för dess del godkändt.

Det sålunda godkända förslaget, slutande å en brist af 167,420 kronor att genom uttaxering fyllas, skulle till Magistraten öfverlämnas.

I anledning af den till synes högst betydande ökningen af bristen i staten, jämförd med föregående års stat, ville styrelsen till närmare förklaring anföra följande.

Hvad som i första hand vållat stegringen i anslagskrafvet utgör posten 15,900 kronor, representerande *brist från 1912*, uppkommen genom öfverskridna anslag. Bland de i denna summa ingående posterna märkes till en början:

inköp af ved till utdelning bland stadens fattiga: Kr. 3,000: —

Denna post har uppkommit på följande sätt: I 1912 års stat hade styrelsen upptagit ett belopp af 3,000 kronor till oförutsedda utgifter, med hvilka styrelsen i första hand afsåg just inköp af ved till de fattiga. Denna post ströks emellertid helt och hållet af Stadsfullmäktige. Styrelsen har likväl under året nödgats utdela ved till stadens fattiga för ett belopp af cirka 3,600 kronor, hvaraf dock omkring 600 kronor täckts genom frivilliga gåfvor.

Nästa post i bristen från 1912

ordinarie och tillfälliga understöd: Kr. 2,000: —

får sin förklaring i det ökade antalet understödstagare. Antalet personer, som under år 1911 åtnjöto varaktiga och tillfälliga understöd, utgjorde 440, under det samma understödstagares antal under år 1912 synes komma att utgöra omkring 530.

Beträffande bristen på posten

Mathållning: Kr. 7,000

vill styrelsen till en början hänvisa till nedanstående tablå, innehållande en jämförelse mellan den olika åtgången och de olika priserna på några af de större förbrukningsartiklarna för 1911 och 1912. Enbart denna tablå visar som synes en ökning af nära 7,000 kronor:

Jämförelse mellan 1911 och 1912 års kostnad för mathållningen å Klaraborg.

	1911		1912		Ökning från 1911 till 1912	
19,920 kg. mjöl à c:a 20 öre	3,993	52				
23,823 » » « 22,4 »			5,237	18	1,243	69
2,172 » fläsk » 97 »	3,070	40				
3,606 » » » 1,06 kr.			3,835	80	765	40
5,550 » kött » 68 öre	3,808	57				
7,159 » » » 89 »			6,337	—	2,528	43
16,437 » potatis » 8 »	1,336	48				
29,769 » » » 7 »			2,137	77	801	29
76,900 liter skummjök » 4,6 »	3,534	40				
90,380 » » » 5 »			4,519	—	984	60
26,948 » nymjök » 13 »	3,503	24				
31,519 » » » 13 »			4,097	47	594	23
Ökning från 1911 till 1912 Kronor					6,917	61

Den större konsumtionen under år 1912 belyses af följande siffror. År 1911 utdelades till betjäning å Klaraborg, till å dispensären intagna hjon samt till å fattigvårdsinrättningen intagna hjon sammanlagt 65,099 dagsportioner. Denna post synes för år 1912 komma att uppgå till cirka 70,700 dagsportioner, alltså en ökning af i rundt tal 5,600 dagsportioner. Af fattiga och skolbarn i i staden afhämtades från inrättningen under år 1911 31,296 middagsportioner, medan under år 1912 middagsportionernas antal torde komma att uppgå till omkring 42,900 stycken, sålunda en ökning af cirka 11,600 portioner.

Bristen i posten

beklädnad Kr. 500: —

torde vara tillräckligt förklarad genom en enkel hänvisning till hvad som anförts såsom bidragande orsak till bristen i afseende å posten mathållning, nämligen det ökade antalet intagna hjon.

En ny post är

inredning och iordningställande af barnafdelning å Klaraborg: Kr. 700: —

Med hänsyn till olämpligheten af spädbarnens inhysande tillsammans med

de andra hjonen och med afseende jämväl fäst vid svårigheten för inrättningens förestånderska att vid sidan af sina öfriga göromål äfven hafva hand om barnen, har styrelsen nödgats under året iordningställa en barnafdelning, belagd med i medeltal 15 à 20 spädbarn dagligen, och det är kostnaden för inrättandet af denna afdelning, som i bristen för 1912 upptagits med ofvannämnda belopp 700 kronor.

Det ökade antal rum, som måst tagas i anspråk dels till följd af ökningen i hjonens antal, dels i anledning af barnafdelningens inrättande, dels slutligen för den häraf betingade ökningen i personal, motiverar ökningen i posten

belysning: Kr. 700: —

och i viss mån äfven ökningen för posten

ved, kol och koks: Kr. 2,000: --

Ökningen i sistnämnda post har sin ytterligare förklaring i det allmänt kända förhållande, att prisen på stenkol och koks, det förra användt för mathållningen och tvätten och det senare för uppvärmningen af lokalerna, under året väsentligen stegrats.

Den för 1912 uppkomna bristen torde härmed få anses förklarad. De *ökningar* i anslagskraf för år 1913, staten utvisar äro följande:

å posten aflöningar:	Kr. 1,090: —
å » ordinarie och tillfälliga understöd	» 2,000: —
å » bortackorderade barn	» 500: —
å » mathållning	» 7,000: —
å » beklädnad	» 500: —
å » sjukvården	» 1,000: —
å » reparationer m. m.	» 500: —
å » belysningen	» 500: —
å » ved, kol och koks	» 1,500: --
å » inköp och underhåll af inventarier	» 500: --
å » diverse utgifter	» 2,000: --
å » ved till de fattiga	» 3,000: —

Samtliga dessa öknningar utom den förstnämnda torde få anses motiverade genom den föregående förklaringen af uppkomsten af bristen i 1912 års stat.

Ökningen i posten aflöningar blir i hufvudsak förklarad och specificerad genom följande siffror:

löneförhöjning åt barnafdelningsförestånderskan	Kr. 150: —
1 nytt sjukhusbiträde, aflöning	» 240: —
1 barnsköterskebiträde, »	» 120: —
1 nytt köksbiträde och löneförhöjning åt det gamla	» 290: —
till vikarier under betjäningens ledighet	» 240: —

En tvättförestånderska har under året anställts mot en aflöning af 600 kr., hvaremot den manlige vårdaren för sinnessjuka, aflönad med 600 kr., indragits.

En sammanställning af siffrorna i staten visar skillnaden mellan		
1912 och 1913 års stat		31,990: —
däraf ökning för 1912 begärd med	15,900: —	
samt » » 1913 » »	<u>20,090: --</u>	35,990: —
däraf förut som brist upptagna		4,000: —
		<u>Kronor 31,990: —</u>

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Kassaräkning för Karlstads Fattigvårdsstyrelse för år 1911.

Inkomster:

1911 jan. 1	An	Kassabehållning från 1910		324: 61
	»	Inrättningshjonens arbeten		5,126: 16
	»	Återbekommit från andra kommuner		8,004: 92
	»	Af afidne fattiga efterlemnade medel		577: 36
	»	Statsanslag		1,174: 25
	»	Räntor		1,551: 47
	»	Sven O. Pettersons fond		1,279: 31
» dec.	»	Lån ur Sandelinska fonden	2,856: 70	
	»	d:o i Werml. Ensk. Bank	<u>10,300: —</u>	13,156: 70
	»	Fordran af Drätselkammaren från förra året	812: 92	
	»	Ränta å Setterbergiska fonden	<u>416: 67</u>	1,229: 59
	»	Årets anslag genom Drätselkammaren		125,540: —
				<u>Kronor 157,964: 37</u>

Utgifter:

1911 jan. 4	Pr	insatt å deposition, lån från föregående år	12,000: —	
dec. 31	»	d:o under året af motstående räntor och fondmedel	<u>2,903: 36</u>	14,903: 36
	»	Aflöningar		13,981: 79
	»	Pensioner		400: —

Pr Ordinarie och tillfälliga understöd	34,814: 72
» Barnuppfostringsbidrag	2,100: —
» Bortackorderade barn	16,943: 59
» Mathållningen	29,594: 58
» Beklädnaden	3,223: 07
» Sjukvården	13,297: 87
» Belysningen	2,068: 52
» Ved, kol och koks	10,528: 06
» Nybyggnader och reparationer	3,819: 99
» Inventarier	2,654: 17
» Diverse utgifter	6,933: 54
» Arbetsprodukter: Inventarium af strumpor	2,142: 53
» Kassabehållning till 1912	498: 58
	<hr/>
	Kronor 157,964: 37

Karlstad i Nov. 1912.

A. W. ADDE.

Förslag till Inkomst- och Utgiftsstat för Karlstads Fattigvårdsstyrelse för år 1913.

Inkomster:

Inkomst af hjonens arbeten	4,500: —	
Ränta å Wibeliska och Zanderska fonderna	150: —	4,650: —
Erforderligt anslag	167,420: —	
	Kronor	172,070: —

Utgifter:

Brist från 1912 uppkommen genom öfverskridna anslag:		
Inköp af ved utdelad till stadens fattiga ..	3,000: —	
Ordinarie och tillfälliga understöd	2,000: —	
Mathållningen	7,000: —	
Beklädnaden	500: —	
Inredning och iordningställande af barnafdelning å Klaraborg	700: —	
Belysningen	700: —	
Ved, Kol och koks	2,000: —	15,900: —
Aflöningar: Predikanten	400: —	
Sekreteraren	800: —	
Tillsyningsmännen	2,800: —	
Sysslomannen	3,250: —	
Vaktmästaren	1,200: —	
Maskinisten	1,200: —	
Förestånderskan	750: —	
2:ne sjuksköterskor	1,000: —	
Barnafdelningsförestånderska	450: —	
Kokerskan	360: —	
6 Sjukhusbiträden	1,440: —	
2 barnafdelningsbiträden	360: —	
2 köksbiträden	500: —	
Tvättförestånderskan	600: —	
Tvättbiträde	180: —	
Portvakten	240: —	
Vikare under en månads tjänstledighet för: Förestånderskan, 2:ne sjuksköterskor och barnafdelningsförestånderskan	240: —	15,770: —

*Utdrag af protokoll hållet hos Brandstyrelsen
i Karlstad den 28 Oktober 1912.*

§ 4.

Granskades och godkändes af brandchefen uppgjort förslag till brandväsendets utgifter och inkomster för nästföljande år, hvilket skulle till Magistraten öfverlämnas.

In fidem:
J. P. WENDT.

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för Karlstads brandkår 1913.

Inkomster:

Beräknad behållning från 1912	650: —
Erforderliga medel för 1913	31,000: —
	<hr/>
	Kronor 31,650: —

Utgifter:

Aflöning till brandchefen	2,505: —
» vice brandchefen	500: —
» brandmästaren, lön 2,000: — + beklädnad 150: —	2,150: —
» korpralen	1,020: —
» vice korpralen	960: —
» 10 brandsoldater och 1 hästkötare à 900 kr.	9,900: —
» 2 maskinister à 100 kr.	200: —
» 6 man nattvaktmanskaf, hvaraf 2 i tjänst hvarje natt à 1: 50 kr.	1,095: —
lönetillägg åt 1 korpral och 1 vice korpral :.	480: —
» 1 hästkötare	240: —
» 5 brandsoldater à 240 kr.	1,200: —

»	1 brandsoldat	150: —	
»	1 d:o	120: —	
»	3 d:o à 30 kr.	90: —	2,280: —
			<u>20,605: —</u>
Aflöning till reservmanskapat samt kostnader för arbete			
	vid eldsvådor, förslagsanslag	600: —	
	Kostnader för 7 dagars semester pr man (13×7×3:50)	318: 50	
	Furagering, skoning, sjukvård och assurans af 6 hästar		
	à 400:—	2,400: —	
	Brandstodspremier, fast 79: 09 + löseendom 46: 40 . . .	125: 49	
	Olycksfallspremier	238: 50	
	Arsafgift till rikstelefon	160: —	
	Bränsle och eldning 2,400 + kokgas 600 kr.	3,000: —	
	Belysning	550: —	
	Underhåll af brandredskapen jämte inköp af materialier	800: —	
	Vattenafgifter	126: —	
	Beklädnad till 20 man à 50 kronor	1,000: —	
	Skrifmaterialier och tryck jämte div. oförutsedda utgifter	500: —	
	Underhåll af byggnader och kaserninventarier	700: —	
	Brandtelegrafens vård, underhåll och nyanskaffning. . . .	300: —	
	Medikamenter och sjukvård	226: 51	11,045: —
			<u>Kronor 31,650 :—</u>

Karlstad den 28 oktober 1912.

På Brandstyrelsens vägnar:
K. J. LINDHOLM.

J. P. Wendt.

Utdrag ur protokollet hos Karlstads Vattenlednings- och Belysningsstyrelse den 30 Oktober 1912.

S. d. § 1. Förslagen till 1913 års stater för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken blevo nu av Styrelsen justerade och godkända samt skulle jämte tillhörande Promemorior till Magistraten överlämnas.

Ur protokollet:

JOHN RUNDGREN.

Approximativ beräkning af
Karlstads Gasverks inkomster och utgifter
(Kassa)
för år 1912
jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Inkomster.	Enligt stat.	Inkomster till 1 Oktober	Beräknade inkomster för 4:e kyartalet		Inkomster				
					över		under		
					stat.				
1:o) Beräknad behållning från 1911:									
4:e kvartalets gasförbrukning	25,000	22,512	61	—	—	—	—	2,87	39
Vid 1911 års slut utestående fordringar (koks, tjära, enskilda arbeten m. m.)	3,000	2,284	31	215	69	—	—	500	—
2:o) Öfriga inkomster som beräknas komma Gasverket till godo:									
Allmänna belysningen	21,370	1,250	—	20,120	—	—	—	—	—
Privatförbrukning januari—september incl. mätarehyror	40,000	26,709	02	15,750	—	4,459	02	—	—
Koks	20,000	13,561	75	12,438	25	6,000	—	—	—
Tjära	2,500	1,865	20	1,134	80	500	—	—	—
Enskilda arbeten	8,000	10,392	02	6,607	93	9,000	—	—	—
Nya gatulyktor, extra anslag enl. Stadsfull- mäktiges beslut den 20 juni 1912	485	—	—	—	—	—	—	485	—
Rabatter	—	—	92	14	—	92	14	—	—
Karlstads Stadskassa	—	12,999	55	—	—	—	—	—	—
Kronor	120,355	93,666	60	56,266	72	33,050	71	3,472	39

Utgifter.	Enligt stat.	Utbetalt till 1 Oktober.	Beräknade utgifter för 4:de kvartalet.		Utgifter					
					öfver		under			
					stat.					
Räntor och amortering	14,541	94	—	—	14,661	76	119	82	—	—
Fjärrtändare	4,900	—	4,900	—	—	—	—	—	—	—
Aflöningar	4,133	33	3,249	96	1,025	04	141	67	—	—
Afläsning, uppsättning, justering och under- håll af mätare	1,500	—	1,381	52	118	48	—	—	—	—
Tillsyn och reparationer	600	—	545	03	154	97	100	—	—	—
Skatter och brandförsäkringar	3,000	—	1,402	11	797	89	—	—	—	800
Kontorsomkostnader	1,200	—	1,111	75	288	25	200	—	—	—
Gasmästare, eldare och maskinister	11,310	—	8,367	69	2,182	31	—	—	—	760
Extra eldning och maskinskötsel	150	—	201	28	—	—	51	28	—	—
Koks	1,470	—	1,715	55	154	45	430	—	—	—
Tjära	800	—	632	58	167	42	—	—	—	—
Gaskol	30,600	—	26,138	91	8,500	—	4,038	91	—	—
Myrmalm	370	—	—	—	402	93	32	93	—	—
Vattenavgifter	1,200	—	1,127	16	264	32	191	48	—	—
Gasens rening	1,500	—	996	42	303	58	—	—	—	200
Olja, putsmedel och elektr. belysn.	300	—	274	13	125	87	100	—	—	—
Exhausterns drift	300	—	202	60	97	40	—	—	—	—
Benhållning	500	—	222	01	77	99	—	—	—	200
Lyktskötare	2,200	—	1,433	44	766	56	—	—	—	—
Fotogén och sprit	300	—	173	—	127	—	—	—	—	—
Belysningsmateriel	1,000	—	439	08	160	92	—	—	—	400
Byggnaders underhåll	600	—	766	02	—	—	166	02	—	—
Driftapparaters underhåll	600	—	532	31	67	69	—	—	—	—
Rörrätets	1,000	—	1,051	26	—	—	51	26	—	—
Retortugnars	1,000	—	828	43	171	57	—	—	—	—
Gatulyktors	700	—	694	03	5	97	—	—	—	—
Inventariers	600	—	465	03	34	97	—	—	—	100
Gasmätare	4,500	—	7,315	26	204	—	3,019	26	—	—
Inventarier	500	—	364	67	35	33	—	—	—	100
Materialier	5,500	—	10,152	13 ¹⁾	347	87	5,000	—	—	—
Servisledning	800	—	775	11	24	89	—	—	—	—
Apparat utställning	500	—	513	09	—	—	13	09	—	—
Olycksfalls- och sjukersättning	100	—	150	—	—	—	50	—	—	—
Diverse och oförutsedda utgifter	2,000	—	1,806	09	193	91	—	—	—	—
Gasledning till Wermlands Regemente	7,000	—	5,364	48	35	52	—	—	—	1,600
Pensioner	400	—	300	—	100	—	—	—	—	—
Enskilda arbeten	1,000	—	6,794	04	205	96	6,000	—	—	—
Gatulyktor extra anslag	485	—	207	80	277	20	—	—	—	—
Öfverskott	11,194	73	—	—	24,154	70 ²⁾	12,959	97	—	—
Ifö Chamott och Kaolinverk (utlägg)	—	—	551	69	—	—	551	69	—	—
Rabatter (till större gaskonsumenter)	—	—	383	56	—	—	383	56	—	—
Kassabehållning den 30 September 1912	—	—	137	38	—	—	137	38	—	—
Kronor	120,355	—	93,666	60	56,266	72	33,738	32	4,160	—

1) Å materialiers konto har påförts kostnader för de materialier till enskilda arbeten, ledningsarbeten m. m., hvilka icke varit förbrukade före respektive räkningars betalande, och hvilkas fördelning i särskilda konto icke förrän efter inventeringen vid bokslutet kan bestämmas. Härigenom har uppkommit och förklaras den stora skillnaden mellan inkomster och utgifter för enskilda arbeten.

2) Alltså blir verkets kontanta öfverskott lika med skillnaden emellan den beräknade leveransen kronor 24,154: 70 och de från Stadskassan bekomna medlen

Kronor 12,999: 55

eller Kronor 11,155: 15

<i>Inkomsterna</i> för 4:de kvartalet beräknas till.....	56,266: 72	
hvaraf ersättningen för allmänna lyshållningen går i afräkning med Stads-		
kassan	20,120: —	
	<u>36,146: 72</u>	
<i>Utgifterna</i> för 4:e kvartalet beräknas till.....	32,112: 02	
hvaraf räntor och amortering gå i afräkning med Stads-		
kassan	14,661: 76	17,450: 26
hvidan under kvartalet skulle kunna kontant levereras.....		18,696: 46
	<u>36,146: 72</u>	

Gasverkets räkning med Stadskassan skulle då för året ställa sig sålunda:

Levererade medel	58,314: 83		Ingående balans.		
Beräknas ytterligare leverera	18,696: 46	77,011: 29	1907 års amorteringslån	148,804: 34	
Räntor å levererade medel		1,827: 49	Tillfälliga lån	109,143: 84	257,948: 18
Allmänna lyshållningen		20,120: —	Bekomna medel		71,314: 38
Utgående balans.			Bäntor:		
1907 års lån	147,077: 34		å 1907 års lån	6,696: 19	
Tillfälliga lånet	97,988: 69	245,066: 03	å tillfälliga lån	6,002: 91	
	<u>344,024: 81</u>		å bekomna medel	2,063: 15	14,762: 25
				<u>344,024: 81</u>	

I 1913 års statförslag skall då uppföras följande Stadskassans stat vidkommande poster nämligen:

Bland utgifterna:

Annuitet å 1907 års lån (Kr. 155,000) ränta 6,618: 48 och amortering		
1,804: 71 kr.		8,423: 19
Ett års ränta å tillfälliga lånet af Stadskassan kr. 97,988: 69 å $5\frac{1}{2}$ 0/0		5,389: 38
Kontorshyra, värme		200: —
		<u>14,012: 57</u>

Bland inkomsterna:

Ersättning för allmänna lyshållningen	Kronor 21,560: —
---	------------------

Förslag

till

inkomst- och utgiftsstat för Karlstads Gasverk 1913.

Inkomster:

1:o) Beräknad behållning från 1912:

4:e kvartalets 1912 gasförbrukning	23,000: —	
Vid 1912 års slut utestående fordringar (förslagsvis)....	3,000: —	26,000: —

2:o) Öfriga inkomster som beräknas komma gasverket till godo:

Allmänna lyshållningen:

219 stycken aftonlyktor à 40:—	8,760: —	
154 » nattlyktor à 75:—	11,550: —	20,310: —
Hamnbelysningen	1,250: —	21,560: —
Gasförbrukning januari—september inberäknadt gasmätarehyror	45,400: —	
Biprodukter: koks	40,000: —	
tjära	3,000: —	43,000: —
Enskilda arbeten	8,000: —	8,000: —

Kronor 143,960: —

Utgifter:

1:o) Skulder som förfalla till betalning 1913:

Ränta och amortering å 1907 års obligationslån (155,000: —)	8,423: 19	
Ett års ränta å 5½ % å af Stadskassan förskjutna medel 97,988: 69	5,389: 38	13,812: 57

2:o) Ordinarie utgifter:

a) *Administrations- och distributionskostnader:*

Aflöningar:

Föreståndaren	1,500: —	
Bitr. ingenjören	500: —	

Andel i kamrerarens lön	950: —		
» bokhållarens lön.....	500: —		
» extra skrifbiträdes lön.....	250: —		
» sekreterarens lön	133: 33	3,833: 33	
Tantieme till ingenjörerna	450: —		
Afäsning, uppsättning och justering af mätare	1,500: —		
Tillsyn af inomhusledningar	800: —		
Skatter och brandförsäkringar	3,000: —		
Kontorsomkostnader:			
Andel i kontorshyra.....	200: —		
Böcker och skrifmaterialier	400: —		
Telefon, annonser och porton.....	800: —	1,400: —	10,983: 33

b) *Driftkostnader:**Gasmästare, eldare och maskinister:*

Gasmästare, lön 2,400: — tantieme 225: —	2,625: —		
Retorteldare, 6 st. à 100 pr månad	7,200: —		
Maskinist, 1 st. à 95: — pr månad under 3 mån.	285: —	10,110: —	
Extra eldning och maskinskötsel	200: —		

För koksen:

Kol- och koksdragare, 1 st. à 90: — under 4 mån.....	360: —		
Kokskrossning, lämpning och utlämning	1,500: —	1,860: —	

För tjäran:

Tomfat, tappning och transport	900: —		
Gaskol: 2,200 ton med transport och mottagn. à 22: 30	49,060: —		
Myrmalm: 20 tons med transport och mottagn. à 19: —	380: —		
Vattenafgifter	1,300: —		
Reningskistornas och myrmalmens skötsel samt reningskistornas rengöring en gång	1,600: —		
Olja, trassel och putsmedel.....	300: —		
Elektrisk belysning.....	50: —		
Elektrisk kraft för exhaustern.....	600: —		
Elektrisk kraft för uppvärmning	700: —		
Renhållning å gård och gata	300: —	67,360: —	

3:o) *Gatu- och Hamnbelysningen:*

Lyktskötare: 2 st. à 90 pr mån. i 10 mån.	1,800: —		
1 » à 40 » i 10 »	400: —	2,200: —	

Fjärrtändares tändning, släckning och repar.	300: —	
Fotogén m. m. för oljelykterna	300: —	
Brännare, glas och glödnät ..	1,000: —	
Gatulyktors underhåll ...	600: —	4,400: —

4:o) **Utgifter som ytterligare erfordras:**

Byggnaders underhåll	300: —	
Driftapparaters underhåll	500: —	
Retortugnar underhåll (jämte ommurning af utbrända ugnar)	7,500: —	
Rörnätets underhåll ..	2,000: —	
Inventariers underhåll	500: —	
Inköp af gasmätare	4,000: —	
Inköp af inventarier (bl. a. elektr. kaminer)	1,200: —	
Inköp af materialier	5,500: —	
Servisledning	700: —	
För apparatutställning	500: —	
Enskilda arbeten	1,000: —	
Olycksfalls- och sjukersättning	100: —	
Pension	400: —	
Rabatter (till större förbrukare)	400: —	24,600: —

5:o) Ett förslagsbelopp för diverse och oförutsedda utgifter	2,000: —	
Öfverskott	20,804: 10	

Kronor 143,960: —

Karlstad den 30 Oktober 1912.

S. GULLSTRÖM.

*Erik Björkman.**Thure Byttner.***Promemoria**

rörande Karlstads Gasverks inkomst- och utgiftsstat för år 1913.

Beträffande inkomsterna:

Gasförbrukningen för koknings- och värmeändamål har under år 1912 tack vare den upplysningsverksamhet, som bl. a. genom utställning och annonsering af moderna apparater bedrifvits, visat tendens till afsevärd stegring. Trots den alltjämt fortgående starka minskningen af lysgasförbrukningen har därför totalinkomsten för gas kunnat för 1913 beräknas till större belopp än för 1912.

Inkomsten af koks har ökats afsevärdt; *dels* beroende af den höjning af koksprisen som föranledts af ökade kolpriser, *dels* på grund af större afkastning; orsakad af driftens fortgående förbättring genom moderna ugnar.

Beträffande utgifterna:

får Styrelsen särskildt framhålla:

Kolinköpet har för 1913, på grund af ökad gaskonsumtion beräknats till 2,200 ton mot 1,800 i 1912 års stat. Dels härigenom, dels på grund af för närvarande rådande höga kolpriser och frakter har totalutgiften för gaskol 1913 beräknats blifva icke mindre än 18,460: — kr. större än under 1912. Denna stora ökning kompenseras emellertid af den prisförhöjning, som samtidigt kunnat ske å den från Gasverket försålda koksen.

Retortugnarnes underhåll är upptaget till 7,500: — kronor mot 1,000: — kronor under år 1912. Detta beroende på att under nästa år en af de äldre nu utbrända 8-retortsugnarne kommer att rifvas och ommuras med nytt materiel.

Under 1912 har försök pågått med elektrisk uppvärmning af maskinrummen — och har resultatet häraf blifvit att Styrelsen för nästa år kunnat beräkna helt öfvergå till dylik uppvärmning. En följd häraf blifver att exhausterdriften kommer att gå hela året med elektrisk drifkraft. Härigenom har icke obetydlig besparing kunnat göras, *dels* i inbesparade maskinistlöner, *dels* i besparing af koks till ångpannorna — hvilken koks istället nu kan försäljas.

Approximativ beräkning af
Karlstads Vattenledningsverks inkomster och utgifter
(Kassa)
för år 1912
jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Inkomster.	Enligt stat.	Influtna intill 1 Okt.	Beräknas inflyta under 4 kvart.	Inkomster			
				öfver		under	
				stat.			
Afgifter för vatten enligt mätare under 4:e kvartalet 1911	5,000	5,986 30	—	—	986 30	—	—
Utestående fordringar från 1911	200	876 44	—	—	676 44	—	—
Vattenavgifter 1912 med undantag af 4:e kvartalets afgifter enligt mätare	48,000	35,495 35	12,504 65	—	—	—	—
Ersättning för 16 vattenkastare	4,200	4,200	—	—	—	—	—
” tillsyn och rensning af gatubrunnar	500	500	—	—	—	—	—
” skötsel och underhåll af brandposter	1,000	1,000	—	—	—	—	—
” klapphuspumpens drift	760	760	—	—	—	—	—
Vattenavgifter för tegelmurningar	600	—	600	—	—	—	—
Vattenavgift från lasarettet utöfver kontrakterade 10,000 m ³	1,700	—	1,790	—	—	—	—
Enskilda arbeten	2,500	1,039 48	1,410 52	—	—	—	—
Vattenverkets utvidgning	165,000	—	—	—	—	—	—
Vatten- och afloppsledningar i Viken- och Konduktörsgatorna	4,700	108,756 77	42,200 65	—	—	53,312 58	—
Extra anslag:							
Till Kvarnbergsledningen	33,000	—	—	—	—	—	—
Till Rosenlundsledningen	1,600	—	27,836 14	—	—	—	—
Uttaxerade medel	26,236 14	—	—	—	—	—	—
Rabatt å strömafgifter	—	13 92	—	—	13 92	—	—
Kronor	294,996 14	158,678 26	86,251 96	1,676 66	53,342 58		

Utgifter.	Enligt stat.		Utbetalt intill den 1 Okt.		Beräknade utgifter under 4:e kvart.		Utgifter			
							öfver		under	
							stat.			
Räntor och amorteringar	48,822	81	—	—	52,986	07	4,163	26	—	—
Vattenverkets utvidgning 165,000:—										
Rosenlunds-ledningen 1,600:—	166,600	—	115,251	55	19,348	45	—	—	32,000	—
Aflopsledningar i Vikengat.	4,700	—	59	49	1,640	51	—	—	3,000	—
Aflöningar	3,433	33	2,633	27	858	28	58	22	—	—
Skatter och brandförsäkringar	1,000	—	797	11	202	89	—	—	—	—
Tillsyn och reparationer	500	—	445	—	55	—	—	—	—	—
Kontorsomkostnader	700	—	727	44	72	56	100	—	—	—
Förman och maskinister	5,040	—	3,780	—	1,260	—	—	—	—	—
Elektriska kraftafgifter	11,000	—	8,832	70	2,200	—	32	70	—	—
Bränsle	430	—	357	21	72	79	—	—	—	—
Olja, trassel och elektrisk belysning	600	—	370	62	229	38	—	—	—	—
Fyrkol	900	—	1,704	92	—	—	804	92	—	—
Filtrens underhåll	1,800	—	1,306	20	493	80	—	—	—	—
Bassängers rengöring	400	—	22	20	200	—	—	—	177	60
Vattenundersökningar	600	—	1	50	600	—	1	50	—	—
Vinterväghållning	50	—	—	—	50	—	—	—	—	—
Afloppe: kraftafgifter	2,500	—	1,901	01	598	99	—	—	—	—
” maskinskötsel	720	—	540	—	180	—	—	—	—	—
” putsmedel, lyse och koks	200	—	241	70	—	—	41	70	—	—
” schaktets underhåll	100	—	43	50	56	50	—	—	—	—
Tyggårdsvikens länshållning	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—
Byggnaders underhåll	900	—	556	70	334	30	—	—	—	—
Vattenledningens underhåll	1,300	—	976	97	323	03	—	—	—	—
Vattenkastares	600	—	36	—	364	—	—	—	200	—
Aflopsledningens	1,200	—	771	04	428	96	—	—	—	—
Driftapparaters	800	—	178	01	321	99	—	—	300	—
Inventariers	500	—	159	28	240	72	—	—	100	—
Inköp af inventarier	800	—	456	80	243	20	—	—	100	—
” materialier	500	—	629	81	—	—	129	81	—	—
Enskilda arbeten	2,000	—	1,483	40	516	60	—	—	—	—
Servisledningar	1,000	—	907	98	92	02	—	—	—	—
Olycksfalls- o. sjukersättning	100	—	—	—	100	—	—	—	—	—
Diverse och oförutsedda utgifter	2,000	—	412	09	1,087	91	—	—	500	—
Kvarnbergsledningen	33,000	—	12,305	99	1,094	01	—	—	19,600	—
Rabatter (till större vattenkonsumenter)	—	—	408	31	—	—	408	31	—	—
Zander & Ingeström (utlägg)	—	—	19	25	—	—	19	25	—	—
Kassabehållning den 30 Sept. 1912	—	—	152	21	—	—	152	21	—	—
Kronor	294,996	14	158,678	26	86,251	96	5,911	88	55,977	80

Utgifterna för 4:e kvartalet beräknas till		86,251: 96
Häraf gå följande poster i afräkning med Stadskassan:		
Räntor	41,994: 33	
Amorteringar	10,991: 74	52,986: 07
		<u>33,265: 89</u>

Inkomsterna utom beräknad upplåning Kronor 42,200: 65		
beräknas till	44,051: 31	
Häraf gå i afräkning med Stadskassan uttaxerade medel	27,836: 14	16,215: 17
		<u>17,050: 72</u>

hvidan från Stadskassan skulle ytterligare kontant erfordras Kronor 17,050: 72

Vattenverkets räkning med Stadskassan skulle alltså ställa sig sålunda:

Levererade medel		21,757: 92	Ingående balans:		
Räntor å levererade medel		444: 73	Vattenledningsfonden	219,627: 30	
Uttaxerade medel		27,836: 14	1888 års amorteringslån	77,000: —	
			1907 »	434,892: 77	
Utgående balans:			Stadskassans »	12,530: 29	
Vattenledningsfonden	219,629: 80		Stadskassans tillfälliga lån	278,275: 66	
1888 års amorteringslån	73,500: —		Inventarier i Tyggårdsviken	2,354: 50	1,024,688: 02
1907 »	429,845: 49		Lyftade medel	130,514: 69	
Stadskassans »	10 085: 83		Anses ytterligare behövas	17,050: 72	147,565: 41
Tillfälliga lån	429,233: 08				
Inventarier i Tyggårdsviken	2,354: 50	1,164,648: 70	Räntor å:		
			1888 års lån	2,816: 25	
			1907 års lån	19,570: 17	
			Stadskassans amort.-lån	626: 51	
			Tillfälligt lån	15,305: 16	
			Lyftade medel	4,120: 97	42,439: 06
					<u>Kronor 1,214,687: 49</u>
		<u>Kronor 1,214,687: 49</u>			

I Vattenverkets stat för 1913 skall i följd häraf upptagas följande Stadskassan vidkommande poster.

Bland utgifterna:

Annuitet å 1888 års lån (kr. 125,000: —) (räntor 2,816: 25 och amortering 3,500: —)	6,316: 25
D:o å 1907 års lån (kr. 453,000: —) (räntor 19,343: 04 och amortering 5,274: 41)	24,617: 45
D:o å Stadskassans amorteringslån (ränta 504: 29 o. amortering 2,566: 68)	3,070: 97
Ränta å tillfälliga lånet af Stadskassan kr. 429,233: 08 å 5 ¹ / ₂ %	23,607: 82
Kontorshyra, värme	200: —

eller tillsammans Kronor 57,812: 49

Bland inkomsterna:

Ersättning för: 16 st. vattenkastare	4,200: —	
skötsel af gatubrunnar	500: —	
skötsel och underhåll af brandposter	1,000: —	
klapphuspumpens drift	760: —	
	<u>6,460: —</u>	
		eller tillsammans Kronor 6,460: —

Förslag

till

Inkomst- och Utgiftsstat för Karlstads Vattenledningsverk år 1913.

Inkomster:1:o) **Beräknad behållning från föregående år:**

Afgifter för vatten, som förbrukats enligt mätare under 4:e kvartalet 1912	6,000: —	
Utestående fordringar från 1912	500: —	6,500: —

2:o) **Öfriga inkomster som beräknas komma Vatten-
verket till godo:**

Vattenavgifter med undantag för 4:e kvartalets avgifter en- ligt mätare	50,400: —	
Ersättning för 16 st. vattenkastare ..	4,200: —	
» » tillsyn och rensning af gatubrunnar . . .	500: —	
» » skötsel och underhåll af brandposter . . .	1,000: —	
» » klapphuspumpens drift	760: —	
Vattenavgifter för tegelmurningar	600: —	
» från Lasarettet utöfver kontrakterade 10,000 kbm.	<u>1,700: —</u>	59,160: —
Enskilda arbeten		2,500: —

Brist: a) för resterande arbeten å följande redan beslutade utvidgningsarbeten:

1) Vattenverkets utvidgning å Sandgrund enligt Stadsfullmäktiges beslut den 17/11 1910	32,000: —	
2) Vatten- och aflöpsledning i Viken- och Konduktörsgat. enligt Stadsfullmäktiges beslut den 15/6 1911	3,000: —	
3) Vatten- och aflöpsledning i Kvarnbergs- och Fernebogat. enligt Stadsfullm. beslut den 25/1 1912	19,690: —	
4) Vattenledningens utsträckande i Norrstrand enligt Stadsfullm. beslut den 20/6 1912	15,000: —	
b) Öfrigt brist att täckas på sätt Stadsfullmäktige besluta	31,175: 82	100,775: 82

Kronor 168,935: 82

Utgifter:

1:o) Skulder som förfalla till betalning 1913:

Ränta och amortering å 1888 års lån	6,316: 25	
Ränta å 1907 års lån	24,617: 45	
7 % ränta och amortering å ursprungliga skulden till Stads-kassan	3,070: 97	
1 års ränta å 5 ¹ / ₂ % å af Stads-kassan förskjutna medel kr. 429,233: 08	23,607: 82	57,612: 49

2:o) Redan beslutade utgifter från föregående år:

Räst å anslaget till Vattenverkets utvidgning å Sandgrund	32,000: —	
Räst å anslaget till vatten- och aflöpsledningar i Viken- och Konduktörsgatorna	3,000: —	
Räst å anslaget till vatten- och aflöpsledningar i Kvarnbergs- och Fernebogatorna	19,600: —	
Räst å anslaget till vattenledningens utsträckning i Norrstrand	15,000: —	69,600: —

3:o) Ordinarie utgifter:

a) Administrations- och distributionskostnader:

Aföningar:

Föreståndaren	2,300: —	
Andel i kamrerarens lön	950: —	
» bokhållarens lön	500: —	
» sekreterarens lön	133: 33	
Extra skrifbiträde	250: —	4,133: 33

Skatter och brandförsäkringar.....	1,000: --		
Tillsyn och reparationer af inomhusledningar.....	500: --		
<i>Kontorsomkostnader:</i>			
Andel i kontorshyra.....	200: --		
Böcker och skrifmateriel.....	150: --		
Telefon, annonser och porton.....	450: --	800: --	6,433: 33
<hr/>			
b) <i>Vattenverkets driftkostnader:</i>			
Förmän och maskinister:			
Rörnätsförmannen.....	2,400: --		
2 maskinister à 105:— och 100:—.....	2,460: --		
Extra maskinskötsel.....	360: --	5,220: --	
Elektriska kraftafgifter.....		8,800: --	
Bränsle: Ved, koks och antracit.....	250: --		
Vattentornens uppvärmning.....	400: --	650: --	
Olja, trassel och elektrisk belysning..		600: --	
Fyrkol.....		1,100: --	
<hr/>			
<i>Filtreringskostnader:</i>			
Skumning och isborttagning.....	1,000: --		
Sandtvättning och sandpåfyllning.....	1,000: --	2,000: --	
<hr/>			
<i>Bassängers rengöring:</i>			
Aflagringsbassängen, lågreservoarerna och renvattensbrunnarna.....	150: --		
Högreservoarerna.....	100: --		
Intagsbrunnen.....	200: --	450: --	
Vattenundersökningar.....		600: --	
Vinterväghållning.....		50: --	19,470: --
<hr/>			
c) <i>Afloppests driftkostnader:</i>			
Maskinskötsel.....	720: --		
Kraftafgifter (elektr. och gas).....	2,500: --		
Pumpschaktets och silbrunnars rengöring.....	100: --		
Olja, trassel, lyse och uppvärmning.....	200: --		
Ersättning till Karlstads Hamn för Tyggårdsvikens läns- hållning.....	200: --		3,720: --
<hr/>			
d) <i>Rabatter:</i>			
4:o) Utgifter som ytterligare erfordras:			
Byggnaders underhåll.....	900: --		
Vattenledningens underhåll.....	1,300: --		

Vattenkastares underhåll	600: —	
Aflopsledningars underhåll och skötsel	1,200: —	
Driftapparaters underhåll	800: —	
Inventariers underhåll	500: —	
Inköp af inventarier (mätare, redskap m. m.)	800: —	
Inköp af materialier	500: —	
Enskilda arbeten	2,000: —	
Servisledningar	1,000: —	
Olycksfalls- och sjukersättningar	100: —	9,700: —
Ett förslagsbelopp för oförutsedda utgifter		2,000: —
		<hr/> Kronor 168,935: 82

Karlstad den 30 Oktober 1912.

S. GULLSTRÖM.

Erik Björkman.

Thure Byttner.

Promemoria

rörande Karlstads Vattenledningsverks inkomst- och utgiftsstat för år 1913.

Beträffande inkomsterna:

Å såväl afgifter för vatten förbrukadt genom mätare, som afgifter enligt rumsberäkning har med ledning af innevarande års resultat en mindre ökning kunnat beräknas.

Beträffande utgifterna:

De ordinarie utgifterna äro beräknade med ledning af intill 1 oktober detta år utgifna verkliga kostnader.

Hvad de särskilda utgiftsposterna i öfrigt beträffar må framhållas följande:

Af det anslag å Kronor 300,000: — som Stadsfullmäktige ^{17/11} 1910 anvisade för Vattenverkets utvidgning, beräknas för balansering till nästa år återstå 32,000: — kr., beroende på att Styrelsen tillsvidare, i afvaktan på resultatet af igångsatta undersökningar angående Klarelfsvattnets förorening från fabriker o. d., uppskjutit ombyggnaden af den s. k. aflagringsbassängen å Sandgrund.

Bland resterande anslagsmedel från 1912 märkas dessutom:

till aflops- och vattenledningar i Viken och Konduktörsgatorna samt i Fernebo och Kvarnbergsgatorna, hvilka arbeten påbörjats men bl. a. i afvaktan på uppsägning af en del till rifning afsedda fastigheter, ännu icke kunnat afslutas; till vattenledningens utsträckning i Norr Strand, för hvilket erforderliga gjutjärnsrör icke kunna fås förrän i slutet af detta år.

Approximativ beräkning af
Karlstads Elektricitetsverks inkomster och utgifter
(Kassa)
för år 1912
jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Inkomster.	Enligt stat.	Influtna till 1:e Oktober.	Beräknas inflyta un- der 4 kv.	Inkomster					
				öfver		under			
				stat.					
1:o) Det löpande årets behållning:									
Afgifter för 4:e kvartalet enligt mätare, di- verse motorafgifter samt mätarehyror .	29,000	31,913	26	—	—	2,913	26	—	—
Mekaniska Verkstaden	5,500	6,597	50	—	—	1,097	50	—	—
Utestående fordringar	1,000	376	20	800	—	176	20	—	—
2:o) Öfriga inkomster:									
Strömförbruknings- och diverse motorafgif- ter för tre kvartal samt mätarehyror för fyra kvartal	70,500	51,757	09	16,581	94	—	—	2,160	97
Diverse motorafgifter för fjärde kvartalet .	9,000	6,295	86	868	92	—	—	1,835	22
Mek. Verkstaden för 3 kv.	16,565	13,467	81	7,800	—	4,702	11	—	—
Norrmalms Elektriska A.-bolag för fyra kv.	5,500	2,000	—	3,500	—	—	—	—	—
Stadshotellet för 4 kv.	5,000	3,750	—	1,250	—	—	—	—	—
Grand Hotell " "	3,500	2,255	—	1,245	—	—	—	—	—
Glasbruket " "	4,000	3,000	—	1,000	—	—	—	—	—
Gatubelysningen för 4 kv.	7,505	—	—	7,505	—	—	—	—	—
Enskilda arbeten	—	721	34	4,846	86	5,568	20	—	—
Kristina Skogström	—	833	67	600	—	1,483	67	—	—
Alfr. Lindgrens Läderfabr.	—	3,201	—	1,250	—	4,451	—	—	—
Karlstads Spinn. Väfv. A.-B.	—	5,799	70	2,400	—	8,199	70	—	—
Extra anslag till:									
Ny transformator 3,500:—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nya gatulyktor 1,210:—	4,710	—	—	—	—	—	—	4,710	—
Kronor	161,780	132,018	43	49,647	70	28,591	64	8,706	19

Utgifter.	Enligt stat.		Utbetalt till 1:e Oktober.		Beräknade utgifter under 4:de kvartalet.		Utgifter			
							öfver		under	
							stat.			
Annuitet och räntor	23,014	06	—	—	21,155	11	—	—	1,553	95
Driftapparater (inköp af dyl.)	—	—	1,402	64	—	—	1,402	64	—	—
Enskilda arbeten	—	—	4,568	20	1,000	—	5,568	20	—	—
Strömförbrukningen (rabatter)	—	—	1,534	85	—	—	1,534	85	—	—
Aflöningar	5,383	34	3,804	14	1,258	32	—	—	320	88
Skatter och brandförsäkringar	1,800	—	1,202	97	597	03	—	—	—	—
Kontorsomkostnader	800	—	1,247	46	252	54	700	—	—	—
Maskinister och montörer	7,860	—	5,895	—	1,965	—	—	—	—	—
Olja och putsmedel	100	—	—	—	100	—	—	—	—	—
Batteriets underhåll	3,200	—	2,892	77	—	—	—	—	307	23
Bränsle	—	—	2	42	—	—	2	42	—	—
Renhållning	200	—	55	30	144	70	—	—	—	—
Dejefors Kraftbolag	51,187	50	43,457	02	15,671	88	7,941	40	—	—
Byggnaders underhåll	700	—	374	—	200	—	—	—	126	—
Driftapparaters underhåll	1,000	—	1,221	16	100	—	321	16	—	—
Kabelnätets underhåll	300	—	337	16	—	—	37	16	—	—
Inventariers	200	—	378	67	—	—	178	67	—	—
Mätares	700	—	1,161	79	—	—	461	79	—	—
Inventarier	500	—	621	46	—	—	121	46	—	—
Mätare	7,000	—	5,984	32	1,051	68	36	—	—	—
Olycksfallsersättning	100	—	6	—	94	—	—	—	—	—
Servisledningar	2,500	—	2,659	02	700	—	859	02	—	—
Utvidgningar	3,500	—	6,770	85	4,500	—	7,770	85	—	—
Diverse utgifter	1,000	—	2,009	31	200	—	1,209	31	—	—
Materialier — inköp af kablar, ny matar- kabel för tryckpunkt N:o 2	7,970	—	9,045	95	—	—	1,075	95	—	—
Gatubelysningen	800	—	442	54	357	46	—	—	—	—
Beräknadt öfverskott	37,255	80	30,972	43	—	—	—	—	6,283	37
Extra anslag till:										
Ny transformator	3,500	—	3,465	55	—	—	—	—	34	45
Nya gatulampor	1,210	—	244	04	—	—	—	—	965	96
Armaturutställning	—	—	46	58	—	—	46	58	—	—
Behållning den 30 Sept.	—	—	214	83	—	—	214	83	—	—
Kronor	161,780	70	132,018	43	49,647	72	29,482	29	9,596	84

Inkomsterna för 4:e kvartalet beräknas till.....	49,647: 72
Häraf går ersättningen för gatubelysningen i afräkning med Stadskassan	7,505: —
	<u>42,142: 72</u>

Utgifterna beräknas till.....	49,647: 72
Häraf gå följande poster i afräkning med Stadskassan:	
Räntor	18,296: 39
Amortering	3,158: 72
	<u>21,455: 11</u>
hvadan under kvartalet skulle kunna kontant inlevereras	28,192: 61
	<u>13,950: 11</u>

Verkets ställning till Stadskassan skulle då vid årets slut ställa sig sålunda:

Levererade medel	89,093: 94		
Beräknas ytterligare leverera	13,950: 11	103,044: 05	
Räntor å levererade medel	3,136: 57		
Gatubelysningen	7,505: —		
Utgående balans:			
Obligationslånet	269,009: 29		
Stadskassans fordran	108,528: 05	377,537: 34	
		<u>Kronor 491,222: 96</u>	
Ingående balans:			
Obligationslånet	272,168: 01		
Stadskassans fordran	139,500: 48	411,668: 49	
Bekomna medel		58,121: 51	
Räntor:			
Å Oblig.-lån	12,247: 56		
» Stadskassans fordr.	7,672: 53		
» Bekomna medel	1,512: 87	21,432: 96	
		<u>Kronor 491,222: 96</u>	

I 1913 års stat skall alltså upptagas följande Stadskassans stat vidkommande poster:

Bland utgifterna:

360 dagars ränta å Stadskassans fordran, 108,528: 05, å 5 ¹ / ₂ %	5,969: 04
Annuitet (ränta 12,105: 42 och amortering 3,300: 86)	15,406: 28
Kontorshyra	200: —

Eller tillsammans Kronor 21,575: 32

Bland inkomsterna:

Allmänna belysningen	Kronor 7,315: —
----------------------------	-----------------

Förslag
till
Inkomst- och Utgiftsstat för Karlstads Elektricitetsverk
år 1913.

Inkomster.

1:o) **Det löpande årets behållning:**

4:e kvartalets förbrukningsavgifter:

Avgifter enligt mätare	28,000: —	
Karlstads Mekaniska Verkstad	7,800: —	
Norrmalms Elektriska A.-Bolag	1,375: —	37,175: —
Utestående fordringar	2,000: —	39,175: —

2:o) **Öfriga inkomster:**

Avgifter enligt mätare för 3 kvartal, ackordsavgifter för motorer och lampor 4 kvartal, samt mätarehyror	80,600: —	
Karlstads Mekaniska Verkstad för 3 kvartal	17,825: —	
Norrmalms Elektriska A.-Bolag » 3 »	4,175: —	
Stadshotellet » 4 »	5,000: —	
Grand Hotell » 4 »	3,500: —	
Glasbruket » 4 »	4,000: —	
Alfr. Lindgrens Läderfabrik » 4 »	5,000: —	
Karlstads Spinn. och Väfveri A.-B. för 4 kvartal	10,300: —	130,400: —
Gatubelysningen för 4 kvartal	7,315: —	
		Kronor 176,890: —

Utgifter.

1:o) **Skulder som förfalla till betalning 1913:**

Ränta och amortering af 1907 års obligationslån	15,406: 28	
1 års ränta å 5 ¹ / ₂ 0/0 å Kr. å 108,528: 05	5,969: 04	21,375: 32

2:o) **Ordinarie utgifter:**a) **Administrationskostnader:**

Aflöningar:		
Styrelsens sekreterare	133: 34	
Driftingeniören, lön	3,100: —	
» tantième	500: —	3,600: —
Kamreraren	1,100: —	
Bokhållaren	500: —	
Extra skrifbiträde	125: —	5,458: 34
Skatter, brand- och maskinförsäkringar	2,300: —	
Kontorsomkostnader	1,000: —	8,758: 34

b) **Driftkostnader:**

Maskinister och montörer:		
1:ste, 2:dra och 3:dje maskinisten med resp. 160: —, 140: — och 100: — kr. per månad; kabelmontören och mätaremontören med resp. 150: — och 115: — kr. pr månad	7,980: —	
Olja och trassel	100: —	
Akkumulatorbatteriets försäkring och underhåll.....	2,800: —	
Renhållning	200: —	
Dejefors Kraft- och Fabriks Aktiebolag	65,000: —	76,080: —

c) **Gatubelysningen:**

Skötsel och underhåll	800: —
-----------------------------	--------

3:o) **Utgifter som ytterligare erfordras:**

Byggnaders underhåll	700: —	
Driftapparaters underhåll	1,000: —	
Kabelnätets underhåll	300: —	
Inventariers underhåll	300: —	
Mätares underhåll	700: —	
Inköp af inventarier	1,000: —	
» mätare	7,000: —	
Olycksfallsersättning	100: —	
Nya servisledningar	2,500: —	
Utvidgning af ledningsnätet	5,000: —	18,600: —

4:o) **Installationsbidrag och rabatter:**

Installationsbidrag	4,000: —	
Rabatter	1,600: —	5,600: —

5:o) Diverse och oförutsedda utgifter	2,000: —
--	----------

(6:o) Äskanden, hvarom hos Stadsfullmäktige gjorts särskilda framställningar:

Inköp af omformare à 450 hkr.	18,000: —	
Inköp af högspänningstransformator.....	5,300: —	23,300: —
Öfverskott, hvarmed skulden till Stadskassan minskas.....		20,376: 34
		<u>Kronor 176,890: —</u>

Karlstad den 30 Oktober 1912.

S. GULLSTRÖM.

J. Thalén.

Thure Byltner.

Promemoria

rörande Karlstads Elektricitetsverks Inkomst- och Utgiftsstat för år 1913.

Beträffande inkomsterna:

Enligt 1912 års förbrukningsjournal har konsumtionen visat betydlig ökning. Årsabonnement har dessutom kontrakterats med följande nya abonnenter:

Aktiebol. Karlstads Mekaniska Verkstad (tillökning)	6,657: —	Kr.
Värmlands Regemente.....	4,000: —	»
Karlstads Spinneri- och Väfveri Aktiebolag	4,690: —	»

Summa 15,347: — Kr.

Den totala inkomstsiffran beräknas till 176,890: — kr.

Beträffande utgifterna:

Administrationskostnaderna hafva ökats med 775: — kr. beroende på stegrade kontorsgöromål. Bland driftkostnaderna märkas 1:ste maskinistens ordinarie löneförhöjning med 120: — kr. samt ökad arrendeafgift till Dejefors Kraftbolag med 13,812: 50 kronor.

Rörande öfriga utgifter må nämnas följande:

Inköp af inventarier har ökats till 1,000 kr., hvilken ökning föranledts af förestående inköp af kontorsmöbler för nya kontoret.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 16 Oktober 1912.

§ 125.

Beslöt Hälsovårdsnämnden för sin del antaga och till Magistraten öfverlämna följande

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för hälsovården här i staden under år 1913.

Inkomster:

För stadssjuksköterskornas användning	500: —
För smittrening	10: —
Behållning från 1912	50: —
<i>Brist att genom anslag fyllas</i>	31,587: 67
	<hr/>
	Kronor 32,147: 67

Utgifter:

Löner och arvoden:	
Sekreteraren	500: —
Stadsveterinären	750: —
Förste sundhetstillsyningsmannen (1,800: — + 2 ålderstilllägg 300: — + beklädnadsersättning 150: —)	2,250: —
Andre sundhetstillsyningsmannen (1,500: — + 2 ålderstilllägg 300: — + beklädnadsersättning 150: —)	1,950: —
Arvoden för bostadstillsyn	600: —
Stadssjuksköterskorna (2 à 800: —)	1,600: —
Stadsbarnmorskan W. Adamsson (550: — + 2 ålderstilllägg 200: —)	750: —
Stadsbarnmorskan M. Olsson (550: — + $1\frac{2}{5}$ ålderstilllägg 166: —)	716: 67
Semesterpengar för stadsbarnmorskorna	60: —
Pensionsafgift för stadsbarnmorskan Adamsson	45:
» » » Olsson	15: —
	<hr/>
	9,236: 67
Pensioner:	
före sjuksköterskan Emma Andersson	300: —
» stadsbarnmorskan M. K. Gunnarsson	300: —
Epidemisjuksköterskan Gerda Flack (beroende på Stadsfullmäktiges beslut)	300: —
	<hr/>
	900: —

Årsafgifter m. m.

Renhållningsverket	8,700: —	
Bidrag till anskaffning af animal vaccin	100: —	
Sundhetstillsyningsmännens telefoner	106: —	
Hyresbidrag för sundhetstillsyningsmännens expeditionslokaler (2 å 250: —)	500: —	
Hyresbidrag för köttbesiktningssal	200: —	9,606: —

Diverse utgifter.

Smittrening	400: —	
Mjölprof, oskadliggörande af beslagtagna födoämnen m. m.	65: —	
Annonser, tryck. skrifmaterialier, porton m. m.	350: —	
Oförutsedda utgifter	700: —	1,515: —

Kostnader för epidemiska sjukhuset.

Aflöning åt sköterska	500: —	
» » sköterskebiträde	240: —	
Arvode för extra sköterskehjälp	300: —	
Aflöning åt kokerska	300: —	
Kosthåll för sjukhuspersonalen å 1 kr. per dag	1,460: —	
Portvakt (och gårdskar) (jämte bostad, lyse och värme) ..	800: —	
1,500 hektoliter koks med forlön å 1:45 kr.	2,175: —	
Angkol	75: —	
5 järnvägsfamnar ved å 24 kr.	120: —	
Kokgas	120: —	
Elektrisk belysning	120: —	
Vatten	200: —	
Tvätt, skurhjälp, såpa m. m.	300: —	
Medicin, serum och kemikalier	250: —	
Is och halm	20: —	
Telefoner	210: —	
Brandförsäkring	100: —	
Nyanskaffning af inventarier	3,000: —	
Återstående planering och planering af sjukhustomten ..	500: —	
Rengöring och diverse reparationer i provisoriska sjukhuset	100: —	10,890: —
		Kronor 32,147: 67

Härtill ville Hälsovårdsnämnden anmärka, *dels* att i förestående förslag till stat någon inkomst af sjukvårdsafgifter vid epidemiska sjukhuset icke angifvits, enär dessa afgifter beräknas motsvara kostnaden för mat till patienterna, som Hälsovårdsnämnden ämnar låta sjukhuset själf hålla, och denna kostnad icke upptagits på utgiftssidan,

dels att det för innevarande år beviljade anslaget till nyanskaffning af inventarier vid epidemiska sjukhuset, med anledning däraf att sjukhuset ännu icke är färdigt, måhända icke kommer att under året användas, men att det i alla händelser under nästkommande år kommer att behövas jämte det för detta år begärda anslaget, *dels ock* att kostnaderna för epidemiska sjukhusets drift äro synnerligen svåra att fixera, då Nämnden hittills saknar erfarenhet beträffande en del dithörande utgiftsposter.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 22 Oktober 1912.

§ 132.

Föredrogs Dispensärstyrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1913, slutande på ett belopp af 5,700 kronor, och skulle förslaget, hvaremot Hälsovårdsnämnden icke hade något att erinra, öfverlämnas till Magistraten.

Denna § justerades genast.
Som ofvan.

In fidem
OTTO AGREN.

Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Dispensärstyrelsen får härmed till Nämnden öfverlämna sitt

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1913.

Inkomster:

Erforderligt anslag af staden 5,700: —

Utgifter:

Till understöd	3,000: —	
» aflöningar	2,100: —	
» diverse förbandsartiklar, medicin m. m.	100: —	
Beräknad brist från 1912	500: —	5,700: —

Den ovanliga förhöjningen å anslaget betingas af de ökade krafven på understöd från byråns klienter, och de stigande prisen å lifsförnödenheter. Redan under innevarande års början visade sig anslaget till understöd otillräckligt, så att Styrelsen måste göra väsentliga inskränkningar i utdelningen under sommarmånaderna till skada för både byråverksamheten och de sjukas välbefinnande. Trots denna inskränkning i understödet har dock tyvärr en brist i anslaget uppstått å c:a Kr. 500: —.

Karlstad den 22 Oktober 1912.

Å Styrelsens vägnar:
RICHARD NYSTRÖM.

A. O. Alstermark.

Protokoll, hållet vid Karlstads Trädgårdsstyrelses sammanträde den 31 Okt. 1912.

Närvarande: Hrr Forssell, Adde och Fristedt.

§ 1.

Uppgjordes utgifts- och inkomststat för 1913, utvisande en brist på kronor 2,820 att fylla.

In fidem:
CONRAD FRISTEDT.

Förslag
till
Inkomst- och utgiftsstat för Karlstads Trädgårdsstyrelse
för år 1913.

Inkomster:

Behållning från 1912		1,500: —
Anslag och inkomster som under flere år kommit Styrelsen till godo:		
Hundskatt	2,400: —	
Platsbyra för restaurangen och läskedryckspaviljongen i Stadsträdgården	1,060: —	
Arrende för trädgårdens öppna jord	650: —	
Af Hamnstyrelsen, andel i skötsel af planteringar å Kanikenäset	100: —	4,210: —
Hvad som ytterligare erfordras	2,820: —	2,820: —
	Kronor 8,530: —	

Utgifter:

För vård och skötsel af planteringar och parker	4,800: —	
Ökning därå för nyanläggningar och omläggning af gräsplaner	600: —	
Inköp af matjord	100: —	
D:o af parkträd	400: —	5,900: —
D:o af grus	250: —	
D:o af trädskyddare och galler	200: —	
D:o af trädgårdsoffor och reparation å inventarier .	400: —	850: —
Vatten till fontän i Stadsträdgården	400: —	
Skatter, brandförsäkringar och vattenavgifter	580: —	
Reparation och underhåll af byggnader och stängsel..	400: —	
Målning i växthusen samt målning af soffor och bän- kar	200: —	
Diverse utgifter	200: —	1,780: —
		<u>Kronor 8,530: —</u>

Karlstad den 31 Oktober 1912.

A. W. ADDE.

Förslag
till
**Inkomst- och Utgiftsstat för Karlstads högre Elementarläroverk
för flickor år 1913.**

Inkomster:

Anslag af staten	5,200: —	
Anslag af staten till löneförbättringar	3,466: 66	
Anslag af staden	5,200: —	13,866: 66
Terminsafgifter	26,300: —	
Hvarifrån afgår för friplatser och platser med nedsatt afgift	3,200: —	23,100: —
		Kronor 36,966: 66

Utgifter:

Aflöningar: fasta	23,470: —	
tillfälliga	700: —	
läkare	60: —	
studierektor	500: —	
betjäning och gårdskarl	855: —	25,585: —
Afgifter till pensionskassan:		
af stadens medel	720: —	
› skolans medel	390: —	1,110: —
› sjukkassa	66: —	
Pension till H. Tengberg	322: 50	1,498: 50
Hyra för skolhuset	5,200: —	
› extra skollokal	1,750: —	
› föreståndarinnans bostad	500: —	7,450: —
Lyse och vatten		1,175: —

Diverse omkostnader: rengöring.....	150. —	
brandförsäkring af lösören.....	6: —	
trycksaker, annonser och porto.	344: —	
skrifmateriel	50: —	
telefonafgift.....	50: —	600: —
Inventarier och böcker.....		350: —
Oförutsedda behof.....		308: 16
		<hr/>
		Kronor 36,966: 66

Karlstad den 29 Oktober 1912.

Å Styrelsens vägnar:

EMMA DYRSSEN.

v. Ordf.

Till Magistraten i Karlstad.

Styrelsen för Tekniska Afton- och Söndagsskolan i Karlstad har härmed äran öfverlämna förslag till nämnda skolas inkomst- och utgiftsstat för år 1913.

Å Styrelsens för Tekniska Afton- och Söndagsskolan vägnar:

BROR LARSON.

Ordförande.

Förslag till inkomst- och utgiftsstat för Tekniska Afton- och Söndagsskolan i Karlstad för år 1913.

Inkomster:

Stadens anslag (af fullmäktige beviljadt enl. protokoll af den 19 Sept.)	3,500: —	
Terminsafgifter	400: —	
Domkapitlet (stipendier)	90: —	
Räntor	225: —	4,215: —
Brist: Åskadt anslag af Kungl. Maj:t		2,000: —
		<u>Summa Kronor 6,215: —</u>

Utgifter:

Arfvode till föreståndaren och lärarne	3,700: --	
Hyra för skolan	1,000: —	
Gas, ved och kol	350: —	
Städning och eldning	170: --	
Brandförsäkring	15: —	
Materialier	500: —	
Annonser och tryck	110: —	
Nya inventarier	50: —	
Inventariers underhåll	50: —	
Premier och stipendier	245: —	
Oförutsedda utgifter	25: —	6,215: —
		<u>Summa Kronor 6,215: —</u>

Förslag
till
inkomst- och utgiftsförslag för Karlstads Varmbadhus
år 1913.

Inkomster:

Hyra af gymnastiklokalen	200: —
Beräknad inkomst af badavgifter	20,000: —
Brist att täckas genom anslag	3,000: —
	Summa Kronor 23,200: —

Utgifter:

Avgifter för vatten (22,000 m ³ à 16 öre)	3,520: —
Tvål, såpa och badingredienser	1,500: —
Kol (3,700 hektoliter)	6,216: —
Kokgas och ved	200: —
Belysning och elektriska ljusbad	750: —
Renhållning	100: —
Telefonavgifter	110: —
Inventarier och reparationer	700: —
Skrifmaterialier, annonser och tryck	300: —
Skatter: kronoskatt	136: —
kommunalskatt (inberäknadt grundskatt)	1,135: —
	1,271: —

Aflöningar:

Kassörskan	1,200: —
Hennes biträde	180: —
1:ste badmästaren med hustru (elektriskt ljus 36: —) .	1,236: —
2:dre badmästaren	1,200: —
Två baderskor (Maj—Aug. 40: —, eljest 35: — i mån.)	1,000: —
Två baderskor (Maj—Aug. 35: —, eljest 30: — i mån.)	760: —

Maskinisten (elektriskt ljus 36:—).....	1,236: —	
Dennes biträde.....	600: —	
Tvätterskan	600: —	8,012: —
Diverse utgifter		521: —
		<hr/>
	Summa Kronor	23,200: —

Styrelsen vill till förslaget föga den anmärkningen, att ökningen af den i staten upptagna bristen till största delen beror af ökningen i gällande kolpris.

Karlstad den 12 November 1912.

På Badhusstyrelsens vägnar:

AXEL DAHLMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde
med Karlstads Saluhallsstyrelse den 29 Oktober 1912.*

§ 13.

Förslag till inkomster och utgifter för Karlstads Saluhall för år 1913 upprättades sålunda:

Inkomster:

Hyror	10,000: —
Vågafgifter	150: —
	<hr/>
Summa Kr.	10,150: —

Utgifter:

Hallmästarens lön	1,500: —
Skatter och brandförsäkring	1,000: —
Elektriskt ljus	800: —
Värme	500: —
Vatten	500: —
Renhållning	600: —
Telefon	60: —
Reparationer	500: —
Oförutsedda utgifter	300: —
Öfverskott	4,390: —
	<hr/>
Summa Kr.	10,150: —

In fidem:
HUGO BERG.

Till Magistraten i Karlstad.

Härmed överlämnas Folkskolestyrelsens förslag till folkskoleväsendets stat för år 1913, som kräver en uttaxering av Kronor 124,026:97, samt förslag till Barnavårdens stat för år 1913, som kräver en uttaxering av Kronor 2,391:50.

Karlstad den 30 Oktober 1912.

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 18 Oktober 1912.

§ 8.

Styrelsen beslöt för Stadsfullmäktige framlägga följande förslag till folkskoleväsendets utgifts- och inkomststat för år 1913.

Härvid skulle erinras om, att amorteringar och räntor för skolkassans lån:

ett lån hos Karlstads Sparbank å.....	25,000: —	kronor
ett lån hos Wermlands Enskilda Bank å	10,000: —	»
ett lån hos Karlstads Drätselkammare för Herrhags- skolan å.....	80,000: —	»
och ett amorteringslån för Herrhagsskolan å.....	288,008: —	»
45 öre,		

varom Styrelsen förut hos Stadsfullmäktige gjort anmälan och begärt beslut, hur därmed skall förfaras, sedan folkskoleväsendet och dess ekonomi överflyttats från kyrkostämman till Stadsfullmäktige, icke i denna stat upptagits, enär Skolstyrelsen inhämtat, att samtliga skolkassans lån från och med nästkommande år skulle uppföras i Drätselverkets räkenskaper samt amorteringar och räntor upptagas i verkets utgiftsstat utan motsvarande inkomst från skolan.

Utgifter:**I. Löner:**

Folkskoleinspektören	4,000: —
9 ord. lärare (E. V. Gelin, Carlstedt, Lindgren, Lindh, Lindgren, Gren, O. Karlström, Strandman, Brander) à 2,700: —	24,300: —
4 ord. lärare (A. R. Gustafsson, G. A. Gustafsson, G. Karlström, D. Gelin) à 2,000: —	8,000: —
2 ord. lärare (Enholm, Henrikz) à 1,800: —	3,600: —
1 e. o. lärare (Starck) à 1,500: —	1,500: —
6 ord. lärarinnor (Borgman, Tubbin, Karlström, Setterblad, Bore, Ljungkvist) à 1,900: —	11,400: —

5 ord. lärarinnor (Svensson, Lindberg, Nyman, Virén, Jahrl) à 1,600: —	8,000: —	
5 ord. lärarinnor (Söderqvist, Westberg, Dyhlén, Samuelsson, Andersson) à 1,500: —	7,500: —	
8 småskollärarynnor (K. Nilsson, Johansson, Olsson, Hallgren, Pettersson, Daahlmé, Th. Freding, E. Ödqvist) à 1,400: —	11,200: —	
5 småskollärarynnor (Strandman, I. Ödqvist, I. Freding, Heintz, H. Eklund) à 1,250: —	6,250: —	
9 småskollärarynnor (A. Svensson, Bergström, A. Eklund, Roth, S. Svensson, Skeppstedt, Danielsson, Forsman, An- dersson) à 1,100: —	9,900: —	
3 småskollärarynnor (Bryntesson, M. Svensson, H. Nilsson) à 1,000: —	3,000: —	
1 nytillträdande folkskollärarynna à 1,500: —	1,500: —	
Vikariatsarvoden vid event. sjukdomsfall	1,000: —	
Extra timläsning	1,500: —	
Extra ersättning för undervisning i särklass	100: —	
4 fortsättningsskolor à 315: —, 1 fortsättningsskola à 472: 50	1,732: 50	
4 ersättningsskolor à 315: —	1,260: —	
1 slöjdföreståndarynna (Lundgren) à 1,400: —	1,400: —	
1 slöjdlärarynna (Persson) à 1,300: —	1,300: —	
2 slöjdlärarynnor (Roth, Norberg) à 1,200: —	2,400: —	
1 slöjdlärarynna (Andersson) à 1,100: —	1,100: —	
2 slöjdföreståndare (Carlstedt, Strandman) à 75: —	150: —	
2 manliga slöjdgrupper à 150: —	3,000: —	
1 översånglärare à 600: —	600: —	
2 gymnastiklärare à 500: —	1,000: —	
2 skolkökslärarynnor (Rinman, Nylén) à 1,300: —	2,600: —	
1 nytillträdande skolkökslärarynna à 1,200: —	1,200: —	
2 tillsyningsmän för skolgången à 150: —	300: —	
3 tillsyningsmän, Gelin 100 kr., Gren 75 kr., Gustafsson 125 kr.)	300: —	121,692: 50

II. Byggnader, skolplatser och inventarier:

Hyra för expeditionen	450: —	
Byggnaders och skolplaners underhåll	2,500: —	
Reparationer och inköp av inventarier	1,000: —	3,950: —

III. Undervisningsmateriel:

Böcker, kartor, planscher, apparater m. m.	2,400: —	2,400: —
--	----------	----------

IV. Pensionsavgifter:

Pensionsavgifter samt avgifter till änke- och pupillkassan för 15 ord. folkskollärare à 146: 25	2,193: 75	
--	-----------	--

Pensionsavgifter för 17 ord. folkskollärarinnor å 90: — ...	1,530: —	
Pensionsavgifter för 25 småskollärarinnor å 18: —	450: —	
Oförutsedda pensionsavgifter	100: —	4,273: 75

V. Pensioner.

Charlotta Hultman	300: —	
Anna Lena Olsson	360: —	
E. G. Ferm	250: —	
Maria Bryntesson	300: —	1,210: —

VI. Skolvaktmästare, eldning och renhållning:

Vaktmästare vid Herrhagen	3,400: —	
d:o vid Tjäderskolan	1,650: —	
Skurning, städning och eldning vid Gamla skolan	1,200: —	
d:o d:o vid Expeditionen	150: —	
Renhållning av gård och gata vid Gamla skolan	200: —	
d:o d:o d:o vid Herrhagsskolan	300: —	6,900: —

VII. Vatten, bränsle och lyse:

Vatten	350: —	
Ved, kol, koks, vedhugning och körning	8,500: —	
Lyse	2,000: —	10,850: —

VIII. Skatter och brandpremier	1,400: —	1,400: —
--	----------	----------

IX. Slöjdmaterialier:

Träslöjden	550: —	
Metallslöjden	125: —	
Flickslöjden	700: —	1,375: —

X. Skolköket:

Köksutensilier	150: —	
Matvaror	2,050: —	2,200: —

XI. Läkarevård:

Skolläkarens lön	500: —	
Läkarevård åt fattiga skolbarn	500: —	
Medicin m. m. åt fattiga skolbarn	150: —	1,150: —

XII. Skolbad:

Baderskans lön	660: —	
Badutensilier	100: —	760: —

XIII. Skolånefonden:

Inköp och lagning av skor	1,200: —	1,200: —
---------------------------------	----------	----------

XIV. Biblioteket:

Bibliotekariens lön	250: —	
Inköp, bindning och lagningar av böcker samt tryck	850: —	1,100: —

XV. Diverse:

Kassaförvaltaren	800: —	
Skolstyrelsekallelser och ärenden	150: —	
Skoltryck och materiel för skolbokföreningen	1,100: —	
Annonser	400: —	
Körslor, frakter och kostnader	700: —	
Telefonavgifter	250: —	
Porto	75: —	
Biträde för skrivning vid expeditionen	500: —	
Böcker åt fattiga skolbarn	700: —	
Skolresor	150: —	
Oförutsedda utgifter	2,000: —	6,825: —

Summa utgifter 167,286: 25

Inkomster:**I. Statsbidrag:**

9 ord. lärare (E. V. Gelin, Carlstedt, Lindgren, Lindh, Långren, Gren, D. Carlström, Strandman, Brander) à 950: —	8,550: —
4 ord. lärare (A. R. Gustafsson, G. A. Gustafsson, G. Karlström, D. Gelin) à 716: 67	2,866: 68
2 ord. lärare (Enholm, Henrikz) à 600: —	1,200: —
1 e. o. lärare (Starck) à 600: —	600: —
6 ordinarie lärarinnor (Borgman, Tubbin, Karlström, Setterblad, Bore, Ljungkvist) à 800: —	4,800: —
5 ordinarie lärarinnor (Svensson, Lindberg, Nyman, Virén, Jahrl) à 666: 67	3,333: 33
5 ordinarie lärarinnor (Söderqvist, Westberg, Dyhlén, Samuelsson, Andersson) à 600: —	3,000: —
8 småskollärarinnor (K. Nilsson, Johansson, Olsson, Hallgren, Pettersson, Daahlmé, Th. Freding, E. Ödqvist) à 453: 33	3,626: 64
5 småskollärarinnor (Strandman, I. Ödqvist, I. Freding, Heintz, H. Eklund) à 413: 33	2,066: 65
9 småskollärarinnor (A. Svensson, Bergström, A. Eklund, Roth, S. Svensson, Skeppstedt, Danielsson, Forsman, Andersson) à 373: 33	3,359: 97

3 småskollärarynnor (Bryntesson, M. Svensson, H. Nilsson)			
à 333: 33	999:	99	
1 nyttillträdande folkskollärarynna à 600: —	600:	—	
5 fortsättningsskolor à 75: —	375:	—	
24 manliga slöjdgrupper à 81: —	1,944:	—	
34 kvinnliga slöjdgrupper à 40: 50	1,377:	—	
4 d:o d:o à 151 —	60:	—	
15 skolköksgrupper à 100: —	1,500:	—	40,259: 28
II. Beräknad behållning vid 1912 års slut			3,000: —
III. Uttaxering			124,026: 97
Summa inkomster			167,286: 25

In fidem:
BROR LARSON.

*Utdrag av protokoll hållet vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 18 Oktober 1912.*

§ 9.

Styrelsen beslöt till Stadsfullmäktige avgiva följande förslag till **Barnavårdens utgifts- och inkomststat för år 1913.**

Utgifter:

Utackorderingsavgift för	9 gossar à Älfåsen à 150: —	1,350: —
»	» 1 gosse à Hall à 150: —	150: —
»	» 4 barn à Kumla barnhem à 150: —	600: —
»	» 2 barn i enskilt hem à 180: —	360: —
»	» 3 » » à 144: —	432: —
»	» 1 » » à 140: —	140: —
»	» 3 » » à 132: —	396: —
»	» 13 » » à 125: —	1,625: —
»	» 19 » » à 120: —	2,280: —
»	» 1 » » à 110: —	110: —
»	» 7 » » à 100: —	700: —
»	» 1 » » à 60: —	60: —
»	» barn som under året tillkomma ...	1,200: —

Resekostnader och kläder m. m.	600: —	
Arvode till kassaförvaltaren.....	50: —	
till sekreteraren	<u>400: —</u>	450: —
		<u>10,453: —</u>
		Kronor 10,453: —

Inkomster:

Statsbidrag för 4 barn å 40: —	160: —	
» » 2 » å 25: —	50: —	
» » 3 » å 22: —	66: —	
» » 1 » å 20: —	20: —	
» » 3 » å 16: —	48: —	
» » 13 » å 12: 50	162: 50	
» » 19 » å 10: —	190: —	
» » 1 » å 5: —	<u>5: —</u>	701: 50
Bidrag från Karlstads fattigvård.....	6,360: —	
» för barn som under året tillkomma	<u>1,000: —</u>	7,360: —
Uttaxering		<u>Kronor 2,391: 50</u>
		Summa Kronor 10,453: —

In fidem:
BROR LARSON.

Approximativ beräkning af
Karlstads Drätselverks inkomster och utgifter
(Kassa)
för år 1912
jämförda med de i staten för samma år beräknade.

Utgifter.	Enligt stat.		Utgifna intill 1 Oktober.		Beräknade utgifter under 4:de kvartalet.		Utgifter			
							öfver		under	
							stat.			
Annuiteter å fonderade lån	243,954	81	179,871	51	65,791	79	1,708	49	—	—
Fondräntor	19,113	31	4,043	25	7,263	90	—	—	*7,806	16
Ränta å tillfälliga lån	76,917	50	46,600	59	12,000	—	—	—	18,316	91
Drätselkammaren	58,466	36	4,787	13	55,719	48	2,040	25	—	—
Hamnstyrelsen	36,506	49	—	—	35,499	39	—	—	1 007	10
Fattigvårdsstyrelsen	135,430	—	122,000	—	13,430	—	—	—	—	—
Brandstyrelsen	31,000	—	20,800	—	10,200	—	—	—	—	—
Gasverket	11,500	—	—	—	11,500	—	—	—	—	—
Elektricitetsverket	10,500	—	—	—	10,500	—	—	—	—	—
D:o	3,500	—	—	—	—	—	—	—	3,500	—
Vattenverket	27,836	14	—	—	27,836	14	—	—	—	—
Hälsovårdsnämnden	27,704	50	21,750	—	5 954	50	—	—	—	—
Dispensarstyrelsen	3,900	—	3,100	—	800	—	—	—	—	—
Trädgårdsstyrelsen	3,240	—	3,000	—	240	—	—	—	—	—
Tekniska afton- och söndagsskolau	3,500	—	3 500	—	—	—	—	—	—	—
Arbetsförmedlingsanstalten	3,000	—	3,000	—	—	—	—	—	—	—
Folkskolestyrelsen	136,989	01	81,000	—	79,893	81	23,904	80	—	—
Barnvårdsnämnden	2,376	50	2,000	—	376	50	—	—	—	—
Magistraten f. oförutsedda utgifter i polisärenden	300	—	250	—	50	—	—	—	—	—
Oförutsedda utgifter	14,155	44	6,348	11	7,807	33	—	—	—	—
Allmänna lyshållningen	—	—	12,999	55	14,625	45	27,625	—	—	—
Skilnad mellan de i staten upptagna be'opp för återbetalning af lån och upptagning af lån	734	08	—	—	—	—	—	—	734	08
	850,624	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Anslag från föregående år.										
Till läroverksbyggnaden	—	—	50,000	—	—	—	50,000	—	—	—
» epidemisjukhuset	—	—	34,565	96	10,434	04	45,000	—	—	—
» Vattenverket	—	—	95,106	77	42,200	65	137,307	42	—	—
Extra anslag beviljade 1912.										
Till Vattenverket	—	—	13,650	—	—	—	13,650	—	—	—
» Hamnstyrelsen	—	—	—	—	3,500	—	3,500	—	—	—
» inköp af fastigheter för regleringen	—	—	18,089	17	29,000	—	47,089	17	—	—
» d:o m. m. utgifter föranledda af vattenledning i Viken	—	—	3,100	—	—	—	3,100	—	—	—
» inköp af aktier i Karlstad-Munkfors järnväg	—	—	5,050	—	—	—	5,050	—	—	—
Utom stat och anslag.										
Folkskolestyrelsen, fordran från 1911	—	—	140	88	—	—	140	88	—	—
Kyrkorådet	—	—	21,000	—	9,014	70	30,014	70	—	—
Presterskapet	—	—	4,885	36	2,114	64	7,000	—	—	—
Förskott	—	—	3,072	—	—	—	3,072	—	—	—
Drätselkammaren för räntor	—	—	—	—	4,699	90	4,699	90	—	—
Behållning den 1 Oktober 1912:										
å bankräkning	—	—	32,500	—	—	—	32,500	—	—	—
i kassan	—	—	569	53	—	—	569	53	—	—
Kronor	850,624	14	796,779	81	460,452	22	437,972	14	31,364	25

*) Tillägges kap.

Karlstads Stadskamrerarekontor den 16 november 1912.

G. ENANDER.

Uppgift å beloppet af tillfälliga lån, som hittills och under 1913 komma att upptagas.

För skolhusbyggnad å Herrhagen		80,000: —	
» saluhallen	141,000: —		
» » tilläggsanslag enligt beslut den 26/1 1911	<u>3,878: 59</u>	144,878: 59	
» brandstation		84,500: —	
» utvidgning och omändring vid Klaraborg		300,000: —	
» gasverket till ledningar i Åttkantsgatan m. fl. gator m. m.		16,300: —	
» vattenverket till vatten- och afloppsledningar i Kungsgatan m. fl. gator	11,000: —		
» i Viken	37,270: —		
» i Hagaborg	<u>16,500: —</u>	64,770: —	
» elektricitetsverket till utvidgning af ka- belnätet och anordning för elektrisk ström till Hagaborg	32,500: —		
till belysningsanordningar därstädes ..	4,000: —		
till anskaffning af reservmaskiner m. m.	35,000: —		
till anskaffning af ytterligare ett om- formareaggregat	<u>16,000: —</u>	87,500: —	
» hamnstyrelsen för upprensning af prä- kanalen	12,000: —		
till terrassering af hamnplan	10,000: —		
till täckande af verkliga bristen i 1908 års stat.	18,654: 40		
till täckande af verkliga bristen i 1909 års stat.	331: 69		
till täckande af verkliga bristen i 1910 års stat.	16,219: 81		
till täckande af verkliga bristen i 1911 års stat.	<u>7,735: 61</u>	64,941: 51	
» elektricitetsverket till nytt accumulatorbatteri		30,000: —	
» allmänna läroverkets tillbyggnad		100,000: —	
» epidemisjukhuset		90,000: —	
» vattenverket till utvidgning af ledningar, nytt vatten- torn m. m.		300,000: —	

För Vattenverket till vatten- och afloppsledningar m. m. i Viken	12,700: —	
För inköp af jord i Sundsta.....	25,000: —	
» järnvägsundersökningen Edebäck—Slättne.....	5,000: —	
» täckande af nu beräknade bristen i hamnstyrelsens stat för år 1912	35,499: 39	
» inköp af gasmätare....:	4,500: —	
» gasledning till kasernetablisementet..	7,000: —	11,500: —
» inköp af mätare till elektricitetsverket	7,000: —	
» » » en ny transformator.....	3,500: —	10,500: —
» » » tomt och magasinsbyggnad vid hamnen ..	18,005: —	
» inlösen under 1910 af donationsjord med byggnader	947: 15	
» » » 1911 » » »	23,738: 71	1,515,780: 35
» » » 1912 » » »	28,598: 70	
» framdragning af vatten- och afloppsledningar i Viken, Kvarnbergs- m. fl. gator	33,250: —	
däraf föranledd jordlösen, flyttning m. m	21,506: 38	
» flickskolebyggnaden	168,000: —	
» ändringsarbeten i rådhuset.....	52,130: —	
» utsträckning af vattenledning till Norr Strand	15,000: —	
» fortsatt undersökning för järnvägsanläggningen Ede- bäck—Slättne	2,500: —	
» inköp af aktier i Karlstad—Munkfors järnväg	5,050: —	
» » af fastighet i Haga	35,000: —	
» förlängning af upphalningsbädden i hamnen.....	4,500: —	
» gatuarbeten	49,182: —	
» muddringsarbeten	25,000: —	439,717: 08
		<u>Kronor 1,955,497: 43</u>

Karlstads Stadskamrerarekontor den 16 november 1912.

G. ENANDER.

Uppgift å låneafbetalningar och räntor som förfalla 1913.

Annuitet å stadens fonderade lån af år 1888	6,316: 25	
» » » » 1896	32,716: 27	
» » » » 1902.....	60,281: 15	
» » » » 1907.....	144,175: —	
» » skuld till stadshypoteket	941: 28	
Annuitet å stadens skuld till Sparbanken (för skolan)...	2,200: —	
Afbetalning jämte ränta å skuld till Wermlands Ensk. Bank (för skolan).....	5,600: —	252,229: 95
1 års ränta å tillfälligt lån den $^{31}/_{12}$ 1912 kr. 1,646,180: 27 å 6 $^0/0$	98,770: 82	
$^{1}/_2$ års ränta å tillfälliga lån, som upptagas 1913, kr. 410,918: 84 å 6 $^0/0$	12,327: 56	111,098: 38
		<u>Kronor 363,328: 33</u>

Karlstads Stadskamrerarekontor den 6 november 1912.

G. ENANDER.

**Uppgift å annuiteter och räntor, som under 1913 ingå till drätselverket
från nedan nämnda delegationer.**

Gasverket annuitet å 1907 års lån.....	8,423: 19	
Elektricitetsverket annuitet å 1907 års lån.....	15,406: 28	
Vattenverket annuitet å äldre förskott	3,070: 97	
» » å 1888 års lån	6,316: 25	
» » å 1907 års lån	24,617: 45	
	<u>34,004: 67</u>	
Hamnstyrelsen	37,496: 77	95,330: 91
Gasverket ränta å tillfälligt lån	5,389: 38	
Elektricitetsverket ränta å tillfälligt lån.....	5,969: 04	
Vattenverket ränta å tillfälligt lån	23,519: 82	
Hamnstyrelsen ränta å tillfälligt lån	9,074: 90	43,953: 14
		<u>Kronor 139,284: 05</u>

Karlstads Stadskamrerarekontor den 6 november 1912.

G. ENANDER.

Tolagsersättningen.**1912.**

Brandförsäkringsafgifter	546: 59	
Magasinshyror	1,525: —	
Hyror för tullhusbyggnaderna	2,650: —	
Utskylder	178: —	
Hamnafgifter för tobak	479: 70	
Reparationer	100: —	
Diverse utgifter	64: 66	5,543: 95
Annuiteter å fonderade län		32,800: —
	Kronor	38,343: 95

Influtna tolagsmedel:			
under 1:a kvartalet	9,313: 35		
2:a »	8,167: 44		
3:e »	10,863: 97		
4:e »	9,999: 19		
		Kronor	38,343: 95

1913.

Brandförsäkringsafgifter	200: —	
Magasinshyror	1,525: —	
Hyra för tullhusbyggnaderna	2,650: —	
Utskylder	180: —	
Hamnafgifter	500: —	
Reparationer	150: —	
Diverse utgifter	95: —	5,300: —
Antaglig behållning den ³¹ / ₁₂ 1913		33,200: —
	Kronor	38,500: —

Tolagsmedel,			
örslagsvis		Kronor	38,500: —

Karlstads Stadskamrerarekontor 6 november 1912.

G. ENANDER.

Under Drätselkammarens vård stående fonder den 31 december 1912.

	Fondens be- lopp den 31/12 1912		Innestående hos Drätsel- kammaren		Utlånade eller på annat sätt placerade		
Flitpremierfonden	2,400	12	2,400	12			
C. A. Fahlgrens stip.-fond.....	5,991	—			5,991	—	Oblig. och i Sparb. I Sparbanken.
Amicitiafonden	1,310	—			1,310	—	
Mellqvistska fonden för studier .	10,412	50	10,412	50			
» » för slöjd ..	11,346	46	11,346	46			
Setterbergiska fonden	10,000	—	10,000	—			
C. A. Fahlgrens donationsfond .	25,000	—	25,000	—			
Hj. Lagerlöfs donationsfond.....	101,931	29	77,065	93	24,865	36	Egna hem.
Eneströmska fonden	168,770	55	168,770	55			
C. F. Göthbergs skolprem.-fond .	30,000	—			30,000	—	Oblig.
Clarholmska fonden	10,000	—	10,000	—			
Rudolph Palmgrens fond	23,674	50	23,674	50			
Mæchels gåfva.....	2,000	—	2,000	—			
Bergerska fonden	3,123	75	3,123	75			
Wenströmska fonden	18,570	50	18,570	50			
Flickskolans nyb. och rep.-fond..	7,876	94	7,876	94			
Hamnens och kanalens rep.-fond	72,509	46			72,509	46	Hamnens lån. D:o d:o.
D:o förskottsmedel	23,229	44			23,229	44	
Brandkårens kassa	1,861	05	1,861	05			
Pastorsboställets tiondelada	312	37	312	37			
Konstutställningsfonden	1,375	58	1,375	58			
Fonden för Östra bron	3,013	71	3,013	71			
Kr.	534,709	22	376,803	96	157,905	26	
Karlstads Telefonförening	187	78	187	78			
Byggnadsnämndens anslag ...	1,513	22	1,513	22			
Till jordförvärf afsatta medel ..	6,210	97	6,210	97			
Summa Kronor	542,621	19	384,715	93	157,905	26	

Karlstads Stadskamrerarekontor den 6 november 1912.

G. ENANDER.

Uppgift för år 1913 å mantalspenningar och grundskatt.

a) Afgift af mantalsskrifna personer, hvilka innevarande år debiterats med	18,446: —
b) Grundskatt af bevillningsfri fast egendom, ej tillhörig staten och med undantag af lasaretsfastigheten, med ett taxeringsvärde af 2,667,300 à 2 kr. pr 1,000 kr:s taxeringsvärde	5,344: 60
c) Grundskatt af bevillningspliktig jordbruksfastighet med taxeringsvärde af 1,141,400 kr. à 4: 50 pr 1,000 kr. taxeringsvärde	5,136: 30
d) Grundskatt för annan bevillningspliktig fastighet med taxeringsvärde af 33,190,500 kr. à 2: 25 pr 1,000 kr. taxeringsvärde	74,678: 63
	Kronor 103,605: 53

Karlstad Stadskamrerarekontor den 6 november 1912.

G. ENANDER.

Sammandrag

af

Taxeringslängderna i Karlstads stad för år 1912.

*Af taxeringsnämnden uppskattade värden å fast egendom,
för hvilken bevillning erlägges:*

Jordbruksfastighet	1,141,400: —	
Annan fastighet	33,190,500: —	34,331,900: —

för hvilken bevillning icke erlägges:

såsom tillhörande staten:

Jordbruksfastighet	9,800: —	
Annan fastighet	720,600: —	
såsom tillhörig menigheter, kommuner m. fl.	3,493,300: —	4,223,700: —

Värde af all fast egendom S:a Kronor 38,555,600: —

Af taxeringsnämnden taxerad inkomst:

Af kapital	214,570: —	
Af tjänst eller pension	5,360,550: —	
Af rörelse, yrke eller eljest	2,789,171: —	8,364,291: —
Medgifvet afdrag, enligt § 12 i Bevillningsförordningen	1,493,250: —	

Beskattningsbar inkomst S:a Kronor 6,871,041: —

Uträknad bevillning:

För jordbruksfastighet	68: 48
» annan fastighet	1,659: 65
» inkomst af kapital och arbete	6,873: —

Summa Kronor 8,601: 13

Enligt inkomstskatteförordningen af taxeringsnämnden:

Taxerad inkomst	9,341,330: —	
Uträknad inkomst och förmögenhetsskatt.		228,478: 92

Sedan pröfningsnämndens ändringar blifvit iakttagna.

Karlstads Kronouppehållskontor den 26 Oktober 1912.

ALFR. NYMANSON.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Jämlikt kyrkostämmans beslut av den 31 okt. detta år har hon bestämt en uttaxering för Karlstads stads församlings kyrkoråd å 11,118 kronor och för Karlstads pastorats kyrkoråd å 18,550 kronor, varav faller på stadsförsamlingen 96,9 % eller 17,974: 95 och på landsförsamlingen 3,1 % eller 575: 05 och anhålles att Drätselkammaren sålunda ville tillsammans för båda kyrkoråden uttaxera 29,092: 95 samt i sin tid till respektive kyrkoråd överlämna.

Rätteligen transummerat intygar som ovan.

G. JAKOBSSON.

Transsumt av protokoll vid Karlstads pastorats andra ordinarie kyrkostämma den 31 okt. 1912.

§ 2.

Kyrkostämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för nästa.

Utgifter:

Summa Kr. 18,950: —

Inkomster:

400: —

Uttaxering av båda församlingarna efter givna grunder 18,550: —

Summa Kr. 18,950: —

varav faller på stadsförsamlingen 96,9 % eller 17,974: 95
och på landsförsamlingen 3,1 % eller 575: 05

Kr. 18,550: —

Rätteligen transsummerat intygar:

G. JAKOBSSON.

*Transumt af protokoll vid Karlstads stads-
församlings andra ordinarie kyrkostämma den 31
Okt. 1912.*

§ 2.

Kyrkostämman beslöt antaga följande af kyrkorådet framlagda förslag till ut-
gifts- och inkomststat för nästa år.

Utgifter:

Summa Kr. 11,118: —

Inkomster:

Uttaxering af församlingen 11,118: —

Summa Kr. 11,118: —

Rätteligen transumerat intygar

G. JAKOBSSON.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 138.

Sedan Magistraten uppgjort och till Stadsfullmäktige inkommit med generalförslag till utgifter och inkomster för staden nästa år, så hade nu Beredningsutskottet uppå remiss att häröfver afgifva yttrande, och beslöt Utskottet efter att hafva tagit del af såväl generalförslaget som specialförslagen att i ärendet anföra följande.

Drätselkammarens stat.

Magistraten hade i fråga om Drätselkammarens stat anmärkt, att då som inkomst af medel i bank och obligationer upptagits ett belopp af 10,698 kronor och detta utgjorde räntor å fonderna, enahanda utgift äfven borde upptagas. I följd häraf komme den brist, som skulle uttaxeras, att ökas till kronor 82,926: 11.

Då Utskottet ansåge Magistratens berörda anmärkning befogad, ville Utskottet tillstyrka bifall till Magistratens förslag.

Hamnstyrelsens stat.

Utskottet hade beträffande denna stat icke någon annan erinran att göra än att Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad Magistraten föreslagit, ville hemställa, att bristbeloppet i Hamnstyrelsens stat, utgörande 47,084 kronor 92 öre, skulle af Drätselkammaren upplånas och förskjutas hamnen till framtida återbetalning.

Gasverkets stat.

Bland erforderliga utgifter för gasverket hade i staten upptagits kostnad för inköp af gasmätare med ett belopp af 4,000 kronor.

Med hänsyn till denna utgifts beskaffenhet samt i öfverensstämmelse med hvad Stadsfullmäktige nästlidne år beslutit och Magistraten nu föreslagit ville Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bestämma att det i gasverkets utgiftsstat upptagna anslagsbelopp af 4,000 kronor för inköp af gasmätare skulle anskaffas genom upplåning.

Under förutsättning af bifall till detta förslag skulle Gasverkets vinst, såsom ock af Magistraten beräknats, ökats med förenämnda 4,000 kronor.

Elektricitetsverkets stat.

Den i staten upptagna vinsten af 20,376 kronor 34 öre hade af Magistraten ökats med 35,300 kronor, under förutsättning att upplåning skedde för följande i staten uppförda utgifter:

Inköp af mätare	7,000: —
Utvidgning af ledningsnätet	5,000: —
Inköp af omformare å 450 hkr.	18,000; —
Inköp af högspänningstransformator	5,300: —

Kronor 35,300: —

Beredningsutskottet ville härvid erinra, att Stadsfullmäktige, efter det Magistratens generalförslag uppgjorts, vid sammanträde den 19 i denna månad beslutit, att de af Magistraten omförmälda utgifterna för inköp af omformare och högspänningstransformator å tillhopa 23,300 kronor, hvartill anslag vid nämnda sammanträde beviljats, skulle täckas genom upplåning.

Med hänsyn till beskaffenheten af de öfriga af Magistraten omförmälda utgifterna ville Utskottet i öfverensstämmelse med hvad Magistraten föreslagit, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att de i Elektricitetsverkets utgiftsstat upptagna anslagsbelopp af dels 7,000 kronor för inköp af mätare och dels 5,000 kronor för utvidgning af ledningsnätet skulle anskaffas genom upplåning.

Folkskolestyrelsens stat.

På anförda grunder hade Magistraten hemställt om den ändring i Folkskolestyrelsens statförslag, att behållningen från 1912 ökades till 9,287 kronor 9 öre och att uttaxeringen sålunda minskades till 117,739 kronor 88 öre, och ville Utskottet, med instämmande uti hvad Magistraten härom anført, tillstyrka bifall till Magistratens berörda förslag, i enlighet hvarmed generalförslaget ock blifvit uppgjort.

Drätselverket.

Beträffande tolagsersättningsmedlen, som af Stadskamreraren beräknats till 33,200 kronor hade Magistraten i likhet med föregående år föreslagit, att dessa medel måtte, så långt de räckte, användas till betalning å stadens fonderade skuld, hvilket förslag af Utskottet tillstyrktes.

Enligt af Magistraten gjord beräkning uppginge summan af stadens tillfälliga lån den 31 December 1912 till ett belopp af 1,646,180 kronor 27 öre.

I fråga om dessa tillfälliga lån hade Magistraten anmärkt, att då desamma

icke vore afsedda att under år 1913 återbetalas, utan skulle antingen omsättas eller utbytas mot fonderade lån, Magistraten ej ansett sig böra i generalförslaget upptaga dessa lån till återbetalning, såsom förut plägat ske, hvadan endast ett års ränta å förenämnda belopp ingått bland 1913 års utgifter.

Beredningsutskottet hade häremot ingen erinran att göra, men då konjunkturen på penningmarknaden möjligen ej komme att medgifva, att ifrågavarande tillfälliga lån kunde under nästa år utbytas mot fonderade lån, utan omsättning af lånen blefve erforderlig, torde det enligt Utskottets förmenande vara nödvändigt, att Drätselkammaren erhöle Stadsfullmäktiges bemyndigande att verkställa dylik omsättning.

Utskottet ville fördenskull hemställa,

att Drätselkammaren måtte bemyndigas att, därest sådant befinnes erforderligt, under nästa år omsätta stadens den 31 December 1912 befintliga tillfälliga lån till ett sammanlagdt belopp af 1,646,180 kronor 27 öre.

Enligt Magistratens generalförslag skulle upplåning erfordras under nästa år till ett belopp af 410,918 kronor 84 öre.

Då Utskottet ej haft anledning föreslå någon ändring härutinnan, hemställde Utskottet.

att Drätselkammaren måtte bemyndigas att nästa år upptaga tillfälliga lån till berörda belopp 410,918 kronor 84 öre.

Den brist i staten, som enligt generalförslaget skulle täckas genom uttaxering, uppginge till 501,152 kronor 63 öre, och hade Magistraten till täckande af denna brist efter beräkning af afkortningar till ett belopp af 31,988 kronor 47 öre, föreslagit en uttaxering i förhållande till den bevillningstaxerade inkomsten, beräknad till 8,599,050 kronor, af 6,20 procent af denna inkomst.

Utgifterna för kyrkliga ändamål för nästa år utgjorde 29,092 kronor 95 öre och kräfde en uttaxering af 0,34 procent af den taxerade inkomsten, hvadan hela uttaxeringen för nästa år skulle blifva 6,54 procent af samma inkomst.

Af hvad Beredningsutskottet ofvan anfört framginge, att Utskottet ej haft anledning föreslå någon ändring i det af Magistraten upptagna bristbelopp, som skulle täckas genom uttaxering.

Utskottet ansåge emellertid önskvärdt och lämpligt, att sammanlagda uttaxeringen kunde nedbringas till jämna 6,50 procent af den taxerade inkomsten, däraf 6,16 procent för kommunala behof och 0,34 procent för kyrkliga behof, och trodde Utskottet detta utan risk kunna ske därigenom, att afkortningarne beräknades till ett något mindre belopp än hvad af Magistraten upptagits.

En uttaxering af 6,16 procent af den bevillningstaxerade inkomsten skulle utgöra	529,701: 48
Afdrag för afkortningar	28,548: 85
	Återstå alltså Kr. 501,152: 63

Afkortningarna skulle enligt denna beräkning uppgå till omkring 5,39 procent å hela uttaxeringen i stället för af Magistraten upptagna 6 procent, och då Utskottet i enlighet med hvad Utskottet af Stadskamreraren inhämtat, ansåge förstnämnda afkortningsprocent tillräcklig, ville Utskottet för sin del föreslå en uttaxering för kommunala behof af 6,16 procent af den bevillningstaxerade inkomsten.

Lägges härtill den för kyrkliga ändamål erforderliga uttaxeringen af 0,34 procent af taxerad inkomst, skulle hela uttaxeringen för år 1913 uppgå till 6,50 procent af berörda inkomst.

I anslutning till det anförda beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna Magistratens generalförslag till utgifter och inkomster för staden för år 1913 med de af Utskottet här ofvan föreslagna ändringar samt bestämma uttaxeringen i förhållande till den bevillningstaxerade inkomsten till 6,50 procent af denna inkomst, däraf 6,16 procent för kommunala behof och 0,34 procent för kyrkliga behof, samt

att Stadsfullmäktige måtte bifalla hvad Magistraten i sammanhang med generalförslaget hemställt.

In fideni:
IVAN FR. REGNER.

121. Magistratens skrivelser med infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande angående plats för nytt folkskoleseminarium här i staden.

RESOLUTION.

Då det enligt härvid fogade handlingar till tomt för ny seminarieanläggning här i staden föreslagna område enligt uppgift innehafves af Karlstads stad, varda handlingarna öfversända till magistraten i Karlstad, som anmodas att inhämta stadsfullmäktiges härstädes yttrande i ärendet, särskildt på hvilka vilkor ifrågakomma område må kunna för ofvanangifna ändamål för statsverkets räkning förvärfvas, skolande, med nämnda yttrande, remisshandlingarne hit återställas.

Karlstad i landskansliet den 31 december 1910.

GERH. DYRSSEN.

Georg Samuelson.

Handlingarna öfverlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad för det ändamål ofvanstående resolution angifver. Karlstads rådhus den 20 December 1911.

På Magistratens vägnar:
CARL LIDBERG.

Till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Värmlands län.

Sedan Kungl. Öfverintendentsämbetet undfätt nådig befallning att utarbete förslag till uppförande å lämplig plats af erforderliga nybyggnader för folkskoleseminariet i Karlstad samt under detta ärendes handläggning inom Ämbetet ansetts lämpligt att till tomt för den nya seminarieanläggningen få använda å närslutna karta — som i sinom tid återförväntas — angifna ägoområde, har Ämbetet velat härmed hos Eder anhålla, det I behagaden hos vederbörande göra förfrågan och Ämbetet sedermera delgifva, på hvilka villkor samma område må kunna för angifna ändamål för statsverkets räkning förvärfvas, hvarjämte I torden låta mot skälig ersättning genom sakkunnig verkställa värdering af den nuvarande seminarie-tomten med därå uppförda byggnader samt värderingsinstrumentet därefter till Ämbetet benäget insända. Stockholm den 20 December 1910.

CARL MÖLLER.

Fr. Richter.

Till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i Värmlands län.

I stöd af Kungl. Öfverintendentsämbetet lämnadt uppdrag angående vidtagande af åtgärder för uppförande af nya byggnader för folkskoleseminariet i Karlstad får Ämbetet härmed anhålla, det I behagaden anmoda vederbörande i nämnda stad att besluta om, och i så fall, på hvilka villkor det såsom alternativ IV uti Arkitekten hos Ämbetet Bror Almquists bilagda tjänstememorial omnämnda och å tillhörande planeskiss, som likaledes närslutes, med blå begränsningslinie utmärkta område må, i enlighet med hvad Arkitekten Almquist därutinnan föreslagit, kunna för statsverkets räkning för bildande af seminarietomt förvärfvas; Och torden I i sinom tid till Ämbetet benäget inkomma med i frågan fattade beslut och den nu öfverlämnade remissakten; viljande Ämbetet i detta sammanhang icke hafva lämnat oomnämnt, att vid liknande förhandlingar med andra stadssamhällen, dessa, för vinnande af förmånen af seminarieanläggningarnes bibehållande eller förläggande å de resp. orterna, ådagalagt synnerligt tillmötesgående. Stockholm den 10 September 1912.

CARL MÖLLER.

Fr. Richter.

RESOLUTION.

Öfverlämnas till magistraten i Karlstad för det i Kungl. Öfverintendentsämbetets omstående skrivelse den 10 innevarande september angifna ändamål, införelse Länstyrelsen i sinom tid nu öfversända handlingar med tillhörande ritning jämte stadsfullmäktiges här i staden beslut i ärendet.

Karlstad i landskansliet den 23 september 1912.

På Landshöfdinge-Ämbetets vägnar:

IVAN FR. REGNER.

ELIAS STENIUS.

Öfverlemnas till Stadsfullmäktige i Karlstad, som ville i ärendet besluta och med besked jämte remisshandlingarna till Magistraten inkomma.

Karlstads rådhus den 26 september 1912.

På Magistratens vägnar:

CARL LIDBERG.

Tjänstememorial.

Med anledning af det från Kungl. Öfverintendentsämbetet mig lemnade uppdraget att utreda frågan angående lämplig tomt för nytt folkskoleseminarium i

Karlstad, afgaf jag den 7 Dec. 1910 ett tjänstememorial, hvori jag som lämplig tomt föreslog ett område å egendomen Mariebergs mark. Den 10 jan. 1912 afgaf jag, efter ytterligare utredning, ett tjänstememorial, hvori jag, af de fyra alternativ, hvilka å förutnämnde tomt efter hand föreslagits, framhöll alternativ I (se medföljande väfkalk) såsom varande det mest lämpliga, en åsikt, som delades af Öfverintendenten och Seminariets Rektor. Af dessa fyra alternativ voro de tre sistnämnda utarbetade af Drätselkammaren i Karlstad (samt mig delgifna af Stadsarkitekt Crispin) och föredrog Drätselkammaren alternativ III, men ställde sig icke afvisande emot alternativ IV. Drätselkammaren yttrade i samband med inlämnandet af dessa senare alternativ (III och IV) sin önskan, att genom mig få veta, huru Kungl. Öfverintendentsembetet ställer sig gent emot dessa förslag, för att sedermera kunna delgifva Stadsfullmäktige detta, hvilka derefter skulle underhandla med Embetet.

Då denna fråga fortfarande kvarstår i samma läge och då jag å ort och ställe nyligen hade tillfälle att derom samtala med Drätselkammarens ordförande, framgick, att Drätselkammaren väntade på ett uttalande från Kungl. Öfverintendentsembetet angående hvilket tomtalternativ därvid från Embetets sida skulle kunna blifva föremål för underhandlingar. Och skulle i samband härmed, i och för event. byte mellan blifvande och nuvarande seminarietomten och derå varande byggnader, värdering derå företagas.

Alternativ I lemnar en staden tillhörig tomt mellan sig och Rosenborgsgatan jemte Hööksgatan, men delgafs mig, att staden ej ville hafva området sålunda styckadt, utan önskade få seminarietomtens gräns fram till dessa gator och då med motsvarande reduktion i N. O. af tomtens. I så fall anser jag, att endast alternativ IV dervid kan komma i fråga. I samband härmed har jag uppgjort ett förslag efter det, uti Rektor H. Dahlgrens P. M. (Dec. 1909) angående Upsala Folkskoleseminarium, framkomna programmet för dubbelseminarium och i enlighet dermed å alternativ IV placerat det därpå bildade komplexet, hvaraf framgår, att hufvudbyggnaden, lagd längst upp i hörnet mellan ofvannämnda gator, får ett godt läge å tomtens högsta del. Äfvenledes få samtliga lokaler lämpliga lägen ur väderstreckssynpunkt, hvarförutom grunden här är berg å lämpligt djup. Jag anser därför, att alternativ IV med fördel kan användas som byggnadstomt för seminariet. Skulle dock tomtens alternativ I kunna förvärfvas, kan byggnadskomplexet äfven här förläggas, men synes grunden för hufvudbyggnaden, enligt det ofvannämnda planförslaget därvid ställa sig något dyrare än å tomt alternativ IV. Då således alternativ IV, med hufvudbyggnaden förlagd å den för plantering olämpligare delen vid de ofvannämnda gatorna, jämte förutnämnda fördelar äfven lemnar det öfriga området minst sönderstyckadt i och för blifvande planteringar och trädgårdsanläggningar m. m. anser jag, att Kungl. Öfverintendentsembetet torde kunna un-

derhandla om förvärf af detta område för seminariet, för så vidt ej alternativ I kan föredragas och af vederbörande i Karlstad godtagas. För alternativ IV bör tomten därvid utgå till Rosenborgsgatans gatulinie, hvilken ännu ej, enligt upp-gift, är fullt fixerad.

Och får jag härmed vördsammast framhålla, att Drätselkammaren i Karlstad genom dess ordförande till mig yttrat sin önskan, att dessa förhandlingar snarast möjligt måtte kunna komma till stånd.

En väfkalk utvisande de olika tomtalternativen vidfogas härjämte.

Stockholm den 5 sept. 1912.

BROR ALMQUIST.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkamma-
ren i Karlstad den 2 december 1912.*

§ 11.

Sedan Kungl. Öfverintendentsämbetet som undfått nådig befallning att utarbeta förslag till uppförande å lämplig plats af erforderliga nybyggnader för folk-skoleseminariet i Karlstad och som ansett lämpligt att till tomt för den nya seminarianläggningen få använda ett å bifogad karta angifvet ägoområde å egendomen Mariebergs mark, hos Konungens Befallningshafvande i länet anhållit, att Konungens Befallningshafvande ville hos vederbörande göra förfrågan, på hvilka villkor samma område kunde för angifna ändamål för statsverkets räkning förvärfvas, hade drätselkammaren uppå remiss från stadsfullmäktige fått sig ålagdt att afgifva yttrande i detta ärende. Sedan därefter inom Drätselkammaren utarbetats tre nya alternativ å upplåtelse af tomt för seminariet inom samma område af Maricberg, hade Kungl. Öfverintendentsämbetet genom Konungens Befallningshafvande infor-drat yttrande, om och på hvilka villkor ett såsom alternativ IV uti af arkitekten hos ämbetet Bror Almquist omnämndt och å en bifogad planskiss med blå be-gränsningslinie utmärkt område kunde för statsverkets räkning för seminarietomt förvärfvas.

Vid ärendets behandling inom drätselkammaren antecknades till en början, att nuvarande seminarietomten utgjordes af tomterna n:ris 146, 147, 152 och 153 i kvarteret Älgen, att af dessa tomter stadsfullmäktige den 17 september 1875 kostnadsfritt upplåtit tomterna n:ris 147 och 152, hvarå sedermera utfärdats gåfvobref, och tomterna 146 och 153 af Domkapitlet efter ett pris af 15 öre kvadratfoten inköpts af staden för 6,150 kronor samt att Kungl. Maj:t och Kronan den 19 augusti 1878 erhållit lagfart å samtliga fyra tomterna. Dessa tomter utgöra tillsam-

mans 82,000 kvadratfot eller 7,228,45 kvadratmeter och hvardera tomten är taxeringsvärderad till 12,300 kronor och byggnaderna å tomterna, utgörande skolhusbyggnad, uthusbyggnad, källare och staket, till 50,000 kronor.

Det af Kungl. Öfverintendentensämbetet till upplåtelse föreslagua området, beteckadt med alternativ IV å den bifogade planeskissen, innehåller 45,781 kvadratmeter och å området äro uppförda två bostadsbyggnader, en magasinsbyggnad, ett afträde och två källare af sten, hvarjämte en bostadsbyggnad är så belägen att gränslinien komme att genomskära densamma. Samtliga dessa byggnader äro brandförsäkrade för 24,000 kronor. Enligt af stadsingeniören uppgjord beräkning utgör kostnaderna för framdragande af aflopps-, vatten- och gasledningar samt ordnandet af gata fram till området 43,100 kronor.

Ehuru drätselkammaren visserligen ansåg, att staden gjorde en rätt afsevärd uppoffring genom att utbyta det för det nya seminariet föreslagna området mot den gamla seminarietomten med byggnader, men då man å andra sidan ej kunde underskatta fördelen af att seminariet vore förlagdt till staden, beslöt drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att besluta att för den nya seminarieanläggningen upplåta det med alternativ IV betecknade området af egendomen Marieberg med därå uppförda byggnader mot det att staden i utbyte erhöle den nuvarande seminarietomten med därå befintliga byggnader.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Approximativ beräkning

af kostnaderna för aflopps-, vatten- och gasledningar samt ordnandet af gata fram till eventuellt folkskollärarseminarium å Mariebergsägorna intill Hööksgatan.

Aflopps-, vatten- och gasledningar.

- 1). *Afloppsledning* utdrages från korsningen mellan Elfdals- och Kvarnbergsgatorna med anslutning till den under arbete varande ledningen i Kvarnbergsgatan:

I Kvarnbergsgatan:

0,38 m. ledning, 95 m. å 9: —	855: —	
0,225 » » 110 » » 4: —	440: —	1,295: —

I Hööksgatan:

0,45 m. ledning, 105 m. å 12: —	1,260: —	
0,30 » » , 100 » » 6: —	600: —	
0,225 » » . 70 » » 4: —	280: —	2,140: —

Nedstigningsbrunnar 1,000: —

Bergsprängning (förslagsvis) 8,000: —

Fyllningar af sprängda rörgrafvar	1,800: —	
Schaktning af rörgrafvar och deras återfyllning	1,500: —	14,735: —
2). <i>Vattenledning</i> dragen jämsides med aflöppsledningen		
0,152 m. ledning, 480 m. å 8: —	3,840: —	
Brandposter, afstängningsventiler	1,000: —	4,840: —
3). <i>Gasledning</i> utdragen i Viken-, Kvarnbergs- och Höök gatorna från befintlig ledning i Grefgatan:		
0,102 m. ledning, 830 m. å 6: —		4,980: —
		<u>Kronor 24,555: —</u>

Gator:

Förutsättes att Kvarnbergsgatan mellan järnvägsöfvergången och Fryksdalsgatan inom närmaste tiden under alla förhållanden kommer att iordningställas — skulle för nu förevarande ändamål återstående delen af Kvarnbergsgatan samt större delen af Hööksgatan behöfva ordnas. Kostnaderna härför kan beräknas blifva:

För Kvarnbergsgatan:

Fyllningsarbeten	1,000: —	
Körbanans och trottoarernas underberedning, makadamisering och grusning med rännstenar af tuktad sten, sammanlagdt c:a 1,300 m ² å 4: 50	5,850: —	6,850: —

För Höök gatan:

Körbanans och trottoarernas ordnande likt ofvan: c:a 2,600 m ² å 4: 50		11,700: —
		<u>Kronor 18,550: —</u>

Sammanlagda kostnaden för ledningar och gatuarbeten alltså *Kronor 43,100:*
Karlstad den 27 November 1912.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 130.

Uti särskilda till Stadsfullmäktige genom Magistraten öfverlämnade skrivelser hade Kungl. Öfverintendentsämbetet anhållit om Stadsfullmäktiges yttrande, om och på hvilka villkor ett till tomt för ny seminarieanläggning här i staden afsedt område å egendomen Mariebergs mark kunde för statsverkets räkning förvärfvas, och hade Beredningsutskottet uppå remiss att i detta ärende afgifva utlåtande.

Af handlingarne inhämtades, att Kungl. Öfverintendentsämbetet uti sin sist afåtna skrivelse af den 10 september 1912 särskildt begärt Stadsfullmäktiges yttrande

angående villkoren för upplåtande till statsverket af ett såsom alternativ IV uti Arkitekten hos Ämbetet Bror Almqvists vid Ämbetets sistnämnda skrifvelse fogade tjänstememorial af den 5 September 1912 omförmäldt och å därtill hörande planskiss med blå begränsningslinje utmärkt område af egendomen Marieberg.

Uti i ärendet afgifvet utlåtande hade Drätselkammaren uttalat, att staden visserligen enligt Kammarens förmenande gjorde en rätt afsevärd uppoffring genom att utbyta det för nya seminariet föreslagna området mot den gamla seminarietomten med byggnader, men att man å andra sidan ej kunde underskatta fördelen af att seminariet vore förlagdt till staden, och hade Kammaren fördenskull tillstyrkt Stadsfullmäktige att besluta att för den nya seminarieanläggningen upplåta ofvan omförmälda med alternativ IV betecknade område å egendomen Marieberg med byggnader mot den nuvarande seminarietomten med därå befintliga byggnader.

Enligt af stadsingenjören gjorda beräkningar skulle kostnaderna för framdragande af affopps- vatten- och gasledningar samt ordnande af gata fram till den tilltänkta seminarieanläggningen å Mariebergsägorna uppgå till sammanlagdt 43,100 kronor.

Beredningsutskottet beslöt att för sin del till alla delar instämma uti hvad Drätselkammaren i detta ärende anfört och föreslagit, hvadan Utskottet hemställde, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att för den nya seminarieanläggningen här i staden upplåta det med alternativ IV uti Arkitekten hos Kungl. Öfverintendentsämbetet Bror Almqvists tjänstememorial af den 5 September 1912 betecknade och å därtill hörande planskiss med blå begränsningslinje utmärkta område af egendomen Marieberg, med därå uppförda byggnader mot det att staden i utbyte erhåller den nuvarande seminarietomten med därå befintliga byggnader.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

122. Styrelsens för Karlstads högre elementarläroverk för flickor framställning om beviljande af pension åt föreståndarinnan för nämnda läroverk fröken Hildur Renborg.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville

bevilja föreståndarinnan för nämnda läroverk, fröken Hildur Renborg, en årlig pension av 541 kronor att utgå från och med juli månad 1913.

Karlstad den 26 November 1912.

Å styrelsens vägnar:
RICHARD NYSTRÖM.

Nils Bure.

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk
för flickor den 25 november 1912.*

Närvarande: Herrar Nyström, Enander och Bure samt fruarna Dyrssen, Helleberg och Gullström.

§ 2.

Till styrelsen hade inkommit en så lydande skrivelse:

»Till styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

Undertecknad, som sedan höstterminens början år 1898 varit föreståndarinna för härvarande läroverk för flickor, uppnådde redan vid förra läsårets slut (den 2 juli 1912) 55 års ålder, den ålder, som utsatts för rätt till avgång med pension. Den pension, som jag av den gamla pensionsanstalten erhåller, kommer ej att uppgå till mer än 459 kr. pr år från och med juli 1913. Till denna anstalt har jag en lång följd av år själv betalat 80 kr. årligen och läroverket 30 kr.

Senare har bildats ännu en pensionsanstalt, i hvilken jag på grund av min höga ålder ej hade fördel att inträda, men till hvilken staden, utöver 30 kr. till den äldre anstalten, förbundit sig att betala 60 kr. årligen till alla de övriga lärarinnorna vid läroverket, och har i denna anstalt sammanlagda inbetalningar ställts så höga, att en pension av 1,200 kr. skall kunna utbetalas, däri inberäknad den pension, lärarinnan erhåller från den äldre anstalten.

Då jag således i detta avseende står sämst lottad, vågar jag i all ödmjukhet hemställa hos styrelsen att för min räkning hos Stadsfullmäktige begära en årlig pension av 541 kr., på det jag må sammanlagt erhålla 1,000 kr., en summa, som således med 200 kr. understiger den pension, staten ansett skälig för lärarinna, även med den lägsta kompetens.

Min befattning som föreståndarinna är naturligtvis betydligt mera betungande och ansvarsfull än de övriga lärarinnornas och har här i Karlstad på grund av väl kända förhållanden varit i alldeles särskilt hög grad arbetsam och svårskött och dessutom infallit under en tid, då genom skolornas underordnande under

Kungl. Överstyrelsen expeditionsgöromålen ständigt ökats. Att under alla dessa och många andra svårigheter uppehålla läroverket och dess skötsel, genom sparsamhet och vård av skolans alla tillhörigheter söka att få ekonomien att gå ihop, att i den otillräckliga och otidsenliga lokalen under dessa många år ställa det så praktiskt och därigenom så drägligt som möjligt har helt naturligt tagit hårt på mina krafter och min arbetsförmåga, och då jag fruktar, att endera dagen stå alldeles oförmögen att nöjaktigt kunna uppehålla befattningen, beder jag därför om styrelsens hjälp och stöd i nu berörda avseende.

Karlstad den 23 november 1912.

HILDUR RENBORG.»

Styrelsen tog skrivelsen i övervägande, och då den fann den däri framställda begäran rimlig och behjärtansvärd samt ansåg sig kunna till fullo vitsorda giltigheten av de anförda skälen, beslöt den enhälligt att ingå till Stadsfullmäktige med en anhållan, att de måtte bevilja fröken Hildur Renborg en årlig pension av 541 kronor att utgå från och med juli månad 1913, vid vilken tid hon, enligt vad hon själv muntligen meddelat styrelsen, ämnar frånträda sin befattning som föreståndarinna vid härvarande högre elementarläroverk för flickor, därest den nämnda tilläggs pensionen varder henne av Stadsfullmäktige beviljad.

Justeradt:
RICHARD NYSTRÖM.

In fidem:
NILS BURE.

Rätt utdraget betygar:
NILS BURE.

Utdrag ur protokoll, hållet hos Drätselkammaren i Karlstad den 2 december 1912.

§ 4.

Hos stadsfullmäktige hade styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att fullmäktige ville bevilja föreståndarinnan för nämnda läroverk fröken Hildur Renborg en årlig pension af 541 kronor att utgå från och med juli månad 1913, vid hvilken tid fröken Renborg ämnade afgå från sin befattning.

Drätselkammaren, som uppå remiss från stadsfullmäktiges ordförande hade att yttra sig i ärendet, beslöt tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERIJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 131.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor hemställt, att föreståndarinnan vid nämnda läroverk fröken Hildur Renborg måtte af Stadsfullmäktige beviljas en årlig pension af 541 kronor att utgå från och med den 1 Juli 1913, vid hvilken tid fröken Renborg förklarar sig vilja frånträda sin befattning, och hade Drätselkammaren uti infordradt yttrande tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet, som nu hade att afgifva utlåtande i ärendet, fann sig jämväl böra förorda framställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att, under förutsättning att fröken Hildur Renborg afgår från sin befattning såsom föreståndarinna vid Karlstads högre elementarläroverk för flickor från och med den 1 Juli 1913, Stadsfullmäktige måtte bevilja henne en årlig pension af 541 kronor att från och med nämnda dag utgå under hennes återstående lifstid, samt

att Stadsfullmäktige måtte föreskrifva, att ifrågavarande pensionsbelopp skall utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

123. Hälsovårdsnämndens framställning om beviljande af pension åt sköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 16 Oktober 1912.

§ 122.

Till Nämnden hade inkommit en så lydande ansökan:

»Till Hälsovårdsnämnden i Karlstad.

Då jag nu snart uppnått 50 lefnadsår och omkring 32 år varit i sjukvårdstjänst, vågar jag, utsliten och sjuklig som jag är, vördsamt hemställa, att jag från och med nästkommande års början måtte erhålla afsked med pension från min

tjänst som epidemisjuksköterska här i staden. Mina tjänsteår i stadens tjänst uppgår visserligen icke till mer än 12 och skulle kanske icke i och för sig tillräckligt motivera denna min ansökan, men jag ber få påpeka hurusom min befattning — på grund af det mer eller mindre provisoriska skick hvori epidemisjukhuset hittills befunnit sig — icke inskränkt sig till sjuksköterskeåligganden med något så när ordnad arbetsdag, utan måst omfatta en mångfald sysslor, som mången gång tagit hela dygnet i anspråk. En följd häraf har blifvit att under tider af särdeles forceradt arbete mina krafter ej stått bi, utan jag öfveransträngts, så att jag de senaste åren nödgats för min hälsas vårdande offra summor, som egentligen öfvergått mina ekonomiska resurser.

Detta i förening med en ganska ringa aflönjng har gjort att jag för min framtida bärjning blir helt hänvisad till den pension, som kan komma att mig beviljas, och vågar jag därför vördsamt anhålla, att den ej måtte tillmätas alltför knapp.

Karlstad den 15 Oktober 1912.

GERDA FLACH.

Efter föredragning häraf vitsordade Herr Ordföranden, att sökanden, som under sin krafts dagar varit en duglig och synnerligen arbetsam sjuksköterska, nu vorc utsliten af sitt ansträngande arbete samt på grund af sjuklighet (magsår och hjärtfel) oförmögen att längre sköta sin tjänst.

Sedan härjämte upplysts, att en förut i stadens tjänst anställd sjuksköterska tillerkänts en årlig pension af 300 kronor, beslöt Hälsovårdsnämnden ingå till stadsfullmäktige med framställning, att Herrar Fullmäktige måtte bevilja sköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach en pension af trehundra (300) kronor årligen att utgå för tiden från och med den 1 nästkommande Januari.

Denna § justerades genast.

Som ofvan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Utdrag af protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 27 November 1912.

§ 141.

Föredrogs följande skrifvelse:

Utdrag af protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 4 November 1912.

§ 16.

Hälsovårdsnämnden hade hos stadsfullmäktige gjort framställning om bevil-

jande af en årlig pension af 300 kronor åt sjuksköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach från och med den 1 nästa januari.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt till en början tillfråga hälsovårdsnämnden, huruvida ej någon lindrigare anställning skulle kunna beredas sjuksköterskan Gerda Flach.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Med anledning häraf beslöt Hälsovårdsnämnden meddela Drätselkammaren, att Gerda Flach enligt Nämndens mening icke vidare kunde tjänstgöra som sköterska å sjukhus, men väl, då hennes hälsotillstånd tilläte, biträda vid enskild sjukvård, som vanligen vore betydligt mindre ansträngande, att Hälsovårdsnämnden vid utmätande af pensionsbeloppet beräknat, att Gerda Flach genom sjukvård i familjer skulle kunna bereda sig någon inkomst, då ju föreslagna pensionen enbart icke skulle gifva henne lifsuppehälle, att stadssjuksköterskorna äro strängt upptagna och att den ena af dem särskildt för framtiden ofta måste tagas i anspråk för epidemisjukhuset, hvarför en extra stadssjuksköterska ej sällan vore af behovet påkallad, samt att Hälsovårdsnämnden i anledning häraf ville ändra sin framställning så till vida, att föreslagna beloppet tilldelas Gerda Flach såsom årligt arvode med villkor, att hon vid förefallande behof skall vara pliktig tjänstgöra såsom extra stadsjuksköterska, i enlighet med instruktionen för stadssjuksköterskorna, dock med rätt för henne att i privat sjukvård själf uppbära därför utgående ersättning enligt taxa.

Som ofvan.

In fidem:

OTTO ÅGREN.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 12 december 1912.*

§ 3.

Drätselkammaren, som uppå remiss hade att yttra sig öfver hälsovårdsnämndens hos stadsfullmäktige gjorda framställning om beviljande af en årlig pension af 300 kronor åt sjuksköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach från och med den 1 nästa januari, hade tillfrågat hälsovårdsnämnden, huruvida ej någon lindrigare anställning skulle kunna beredas Gerda Flach, och hade i anledning däraf hälsovårdsnämnden meddelat, att Gerda Flach enligt nämndens mening icke vidare kunde tjänstgöra som sköterska å sjukhuset, men väl, då hennes hälsotillstånd tilläte, biträda vid enskild sjukvård, att stadssjuksköterskorna voro strängt upptagna och att den ena af dem ofta måste tagas i anspråk för epidemisjukhuset, hvarför

en extra stadssjuksköterska ej sällan vore af behovet påkallad, samt att hälsovårdsnämnden i anledning häraf ville ändra sin framställning så till vida, att föreslagna beloppet tilldelades Gerda Flach såsom årligt arfvode, med villkor att hon vid förefallande behof skulle vara pliktig tjänstgöra såsom extra stadssjuksköterska i enlighet med instruktionen för stadssjuksköterskorna, dock med rätt för henne att i privat sjukvård själf uppbära därför utgående ersättning enligt taxa.

I enlighet med hvad hälsovårdsnämnden sålunda föreslagit beslöt drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta att från och med den 1 januari 1913 bevilja sjuksköterskan Gerda Flach ett årligt arfvode af 300 kronor med det af hälsovårdsnämnden föreslagna villkor.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstads Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 132.

Hos Stadsfullmäktige hade Hälsovårdsnämnden hemställt, att Fullmäktige måtte bevilja sköterskan vid epidemiska sjukhuset Gerda Flach en årlig pension af 300 kronor att utgå från och med den 1 Januari nästkommande år.

På därtill gifven anledning hade Hälsovårdsnämnden uti en senare gjord framställning så till vida ändrat sitt berörda förslag, att Nämnden hemställde, det sjuksköterskan Gerda Flach måtte tilldelas ett årligt arvode af 300 kronor med villkor, att hon vid förefallande behof skulle vara pliktig att tjänstgöra såsom extra stadssjuksköterska, i enlighet med instruktionen för stadssjuksköterskorna, dock med rätt för henne att i privat sjukvård själf uppbära därför utgående ersättning enligt taxa.

Uti afgifvet utlåtande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till Hälsovårdsnämndens sistberörda framställning.

Uppå remiss hade nu Beredningsutskottet att i detta ärende afgifva yttrande, och beslöt Utskottet därvid att, med hänsyn till hvad Hälsovårdsnämnden i ärendet anfört, tillstyrka bifall till den af Nämnden sist gjorda, af Drätselkammaren förordade framställningen, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att från och med den 1 Januari 1913 bevilja sjuksköterskan Gerda Flach ett årligt arfvode af 300 kronor med villkor, att hon vid förefallande behof skall vara pliktig tjänstgöra

såsom extra stadssjuksköterska, i enlighet med instruktionen för stads-
sjuksköterskorna, dock med rätt för henne att i privat sjukvård själf
uppbära därför utgående ersättning enligt taxa, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljad
belopp skall utgå af tillgängliga medel.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

124. Styrelsens för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt framställning om anslag till anstalten.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Jämlikt beslut af Värmlands läns landsting 1912 får styrelsen för länets arbetsförmedlingsanstalt härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte bevilja det hittills till anstalten utgående anslaget å 3,000 kronor att utgå under oförändrade villkor; och får styrelsen jämlikt landstingets anmodan anhålla, att nämnda anslag måtte få tillsvidare från staden åtnjutas för anstalten från och med 1913 tillsvidare utan särskild framställning för hvarje år.

Karlstad den 3 December 1912.

På styrelsens för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts vägnar:
ERIK LUNDBLAD.

*Utdrag ur protokoll, hållet hos drätselkammaren
i Karlstad den 12 december 1912.*

§ 2.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges ordförande hade drätselkammaren att afgifva yttrande öfver en af styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt gjord framställning om ett anslag af 3,000 kronor om året från och med 1913 tillsvidare utan särskild framställning för hvarje år; och beslöt drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.
Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF BRAUNERHJELM.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 133.

Hos Stadsfullmäktige hade Styrelsen för Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalt hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja anstalten det hittills utgående anslaget af 3,000 kronor att från och med år 1913 årligen utgå tillsvidare utan särskild framställning för hvarje år.

Uti afgifvet utlåtande hade Drätselkammaren tillstyrkt bifall till framställningen, och hade nu Beredningsutskottet, uppå remiss, att yttra sig i ärendet.

Efter öfverläggning beslöt Utskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, under förutsättning, att Värmlands läns arbetsförmedlingsanstalts hufvudkontor fortfarande vore förlagdt i Karlstad, bevilja nämnda arbetsförmedlingsanstalt ett anslag för anstaltens verksamhet af 3,000 kronor att från och med år 1913 årligen utgå tillsvidare, intill dess Stadsfullmäktige annorlunda besluta, utan särskild framställning för hvarje år, samt

att Stadsfullmäktige tillika måtte bestämma, att sålunda beviljad belopp skall utgå af tillgängliga medel.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

125. Drätselkammarens framställning angående ändring af Stadsfullmäktiges beslut den 21 november 1912 om upptagande af ett 40-årigt amorteringslån.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Drätselkammaren
i Karlstad den 12 december 1912.*

§ 4.

Sedan stadsfullmäktige den 21 sistlidne november beslutat att för stadens räkning upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,562,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd, ingaf nu stadskamreraren en så lydande skrivelse:

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Vid granskning hos magistraten af inkomna förslag till inkomst- och utgifts-

stat år 1913 för stadens delegationer har utrönt, att den under de senare åren i hamuens stater upptagna, till upplåning föreslagna bristen i verkligheten icke uppgått till de belopp, som i staterna beräknats, och då med största sannolikhet Kungl. Maj:t, vid ett påpekande häraf, icke medgifver en högre upplåning än hvad verkligen utgifvits för hamnen, torde skäl vara att i ansökningen om tillstånd att upptaga lån ej sätta dessa behof högre än de hafda utgifterna varit. Då sålunda en justering af beslutet om upplåning lärer komma att äga rum torde jämväl en komplettering af uppgiften om lånebehovet kunna och böra ske, och får jag därför hemställa, att följande poster tilläggas förut uppgifna belopp, som skola ingå i lånesumman, nämligen:

för inlösen af donationsjord med byggnader utom stadsplanen enligt stadsfullmäktiges beslut den ¹⁶ / ₂ 1911	kr. 31,685: 73
tilläggsanslag till uppförande af saluhallen	» 3,878: 59
för inköp af tomt och magasinsbyggnad vid hamnen enligt stadsfullmäktiges beslut den ¹⁵ / ₂ 1912	» 18,005: —
för inlösen af donationsjord med byggnader inom stadsplanen, hvar för utgifvits	» 21,598: 83
förutom kr. 8,658: 74, som tagits ur »fonden för framtida jordförvärf.»	

Då emellertid formligt beslut om att låna upp medel för inlösen af jord m. m. inom stadsplanen icke föreligger, torde Drätselkammaren böra hemställa, att stadsfullmäktige ville bekräfta sina beslut den 21 april 1910 och den 16 november 1911 angående uppgörelse med innehafvare af donationsjord inom stadsplanen med det kompletterande tillägg att de med anledning af uppgörelserna erforderliga medel anskaffas genom upplåning med undantag af det ur nämnda fond tagna belopp.

Till ofvan stående ökade lånebehof kommer ytterligare en af beredningsutskottet tillstyrkt utgift för anskaffning af en omformare och en högspänningstransformator, hvarför kostnaden beräknats till kr. 23,300: —, hvilket belopp, under försättning att stadsfullmäktige bifalla beredningsutskottets hemställan, äfven torde böra medtagas i framställningen om amorteringslånet.

Uti bilagda nya P. M. angående stadens lån och lånebehof äro ofvan omförmälda rättelser och tillägg iakttagna.

Karlstad den 11 december 1912.

G. ENANDER.

Efter föredragning häraf och som kammaren icke hade något att mot promemorian anmärka, beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med framställning, att stadsfullmäktige ville bekräfta sina beslut den 21 april 1910 och den 16 november 1911 angående uppgörelse med innehafvare af donationsjord inom stads-

planen med det kompletterande tillägg, att de med anledning af uppgörelserna erforderliga medel anskaffas genom upplåning med undantag af det ur »fonden för framtida jordförvärf» tagna belopp 8,658 kronor 74 öre,

samt att stadsfullmäktige ville, med ändring af sitt den 21 sistlidne november fattade beslut, för sin del besluta att för i bilagda promemoria angifna ändamål upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,620,000 kronor och därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd samt att uppdraga åt drätselkammaren att, sedan sagda tillstånd erhållits, verkställa upplåning, på sätt kammaren kunde finna för staden fördelaktigast, af såväl sistnämnda belopp som jämväl det belopp å 80,000 kronor, till hvars upplånande nådigt tillstånd förut erhållits, eller tillhoppa 2,700,000 kronor.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

P. M. angående stadens lån och lånebehof.

Enligt stadsfullmäktiges å följande dagar fattade beslut äger Drätselkammaren upplåna nedanstående belopp:

1907 maj 2	och sept. 14 för anordnande af brandstation	84,500: —
» » 17	för terrassering af hamnplanen	10,000: —
» juni 19	» upprensning af pråmkanalen	12,000: —
» » »	» uppförande af saluhall	141,000: —
	och 1911 jan. 26 för d:o tilläggsanslag..	3,878: 59
		144,878: 59
» » »	och 1908 ²⁵ / ₉ för utvidgning och omändring vid Klara- borg	300,000: —
» » »	och 1909 ¹⁸ / ₃ för gasledningar i Åttkants- m. fl. gator m. m.	16,300: —
» » »	för vatten- och afloppsledningar i Kungsgatan m. fl. .	11,000: —
» » »	» utvidgning af elektriska kabelnätet och anordning för elektrisk ström till Hagaborg	32,500: —
» dec. 30	för vatten- och afloppsledningar i Viken	37,270: —
» » »	» anskaffning af reservmaskiner m. m.	35,000: —
» » »	» täckande af verkliga bristen i Hamnstyrelsens stat för år 1908	18,654: 40
	däraf för stensättning vid varuskjulet 5,455: 99	
	» » väganläggning till bryggor vid Tyggårdsviken	5,507: 16
	» » damm vid Kalfholmen	3,690: 79
1908 juni 26	för anskaffning af ytterligare ett omformareaggregat .	16,000: —
» okt. 29	» vatten- och afloppsledningar till Hagaborg	16,500: —
» dec. 17	» belysningsanordningar därstädes	4,000: —

»	»	29	»	täckande af verkliga bristen i Hamnstyrelsens stat för 1909	331: 69	
1909	»	30	»	tillbyggnad till allmänna läroverket	100,000: —	
»	»	»	»	täckande af verkliga bristen i Hamnstyrelsens stat för 1910	16,219: 81	
				däraf för järnvägsspår till magasin stomter		
				å yttre hamnen	4,063: 77	
			»	» förstärkning af kajen i inre hamnen	1,794: 55	
			»	» skyddsanordningar mot öfversvämning..	1,170: 77	
1910	sept.	15	för	epidemisjukhuset	90,000: —	
»	nov.	17	»	utvidgning af vattenledningsnätet, nytt vattentorn m. m.	300,000: —	
»	dec.	30	»	nytt ackumulatorbatteri	30,000: —	
»	»	»	»	täckande af verkliga bristen i Hamnstyrelsens stat för 1911	7,735: 61	
1911	febr.	16	för	inlösen af donationsjord med byggnader utom stadsplanen, i hvilket afseende utgifvits under år 1911	23,722: 56	
			»	» 1912	7,963: 17	
»	april	20	för	inköp af jord i Sundsta	31,685: 73	
»	»	»	och	²³ / ₆ 1912 till undersökning för järnvägsanläggning Edebäck—Slättne	35,000: —	
»	juni	15	för	vatten- och afloppsledningar i Viken	7,500: —	
»	dec.	30	»	täckande af nu beräknade bristen i Hamnstyrelsens stat för 1912	12,700: —	
				däraf kr. 16,500 för byggande af en upphalningsbädd		
»	»	»	för	inköp af gasmätare	4,500: —	
			»	gasledning till kasernetablissemnet	7,000: —	11,500: —
»	»	»	»	inköp af mätare för elektricitetsverket	7,000: —	
			»	» ny transformator	3,500: —	10,500: —
1912	jan.	25	»	vatten- och afloppsledningar i Viken-, Kvarnbergs-, Fernebo- m. fl. gator	33,250: —	
			däraf	föranledd jordlösen, flyttningskostnad m. m.	21,506: 38	54,756: 38
»	febr.	15	»	inköp af tomt och magasinsbyggnad vid hamnen	18,005: —	
»	maj	23	»	flickskolebyggnad	168,000: —	
»	»	»	»	ändringsarbeten i rådhusbyggnaden	52,130: —	
»	»	»	»	inköp af aktier i Karlstad—Munkfors Järnv. A. B.	5,050: —	
»	»	»	»	inlösen af ägofiguren N:o 290 i Haga med byggnader	35,000: —	

» juni 20	» utsträckning af vattenledningen till Norr Strand..	15,000: —
» okt. 17	» gatuarbeten och ledningar	700,000: —
» » »	» förlängning af upphalningsbädden	4,500: —
» nov. 21	» muddringsarbeten i hamnen	66,000: —
	» inlösen af donationsjord med byggnader inom stadsplanen, i hvilket afseende utgifvits under år 1911	963: 30
	1912	20,635: 53
		21,598: 83
	» anskaffning af en omformare och en högspänningstransformator	23,300: —
	» Till omkostnader för lånets upptagande	29,384: 57
		<u>Kronor 2,620,000: —</u>

Härtill kommer enligt redan erhållet nådigt medgifvande för folkskolan å Herrhagen

	80,000: —
	<u>Summa kronor 2,700,000: —</u>

Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.

§ 134.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva utlåtande öfver Drätselkammarens hos Stadsfullmäktige gjorda framställning angående ändring af Stadsfullmäktiges den 21 nästlidne november fattade beslut om upptagande för stadens räkning af ett 40-årigt amorteringslån.

Uti sin ifrågavarande framställning hade Drätselkammaren omförmält, att, enligt hvad numera utrönt, den under de senare åren i hamnens stater upptagna, till upplåning föreslagna bristen i verkligheten ej uppgått till de belopp, som i staterna beräknats, hvadan Kammaren ansåge nödigt att i ansökningen om tillstånd att upptaga lån nedsätta nämnda bristbelopp till de belopp, som motsvarade de verkligen hafda utgifterna. Då en ändring af Stadsfullmäktiges förut fattade beslut om upptagande af ett amorteringslån alltså vore erforderlig, hade Kammaren tillika hemställt, att i lånesumman måtte få ingå vissa af Kammaren nu uppgifna utgiftsposter, hvilka ej ingått i den förut beslutade lånesumman. Med iakttagande af omförmälda ändringar och tillägg hade Stadskamreraren uppgjort en ny förteckning angående stadens lånebehof och hemställde nu Kammaren, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta att för däri angifna ändamål upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,620,000 kronor.

Därjämte hade Kammaren tillika hemställt att Stadsfullmäktiges förut fattade beslut angående uppgörelse med innehafvare af donationsjord inom stadsplanen måtte bekräftas med det kompletterande tillägg, att de för uppgörelserna erforderliga medlen skulle anskaffas genom upplåning.

Efter öfverläggning beslöt Beredningsutskottet tillstyrka Drätselkammarens förevarande framställning, hvadan Utskottet hemställde,

att Stadsfullmäktige måtte bekräfta sina den 21 april 1910 och den 16 november 1911 fattade beslut angående uppgörelse med innehafvare af donationsjord inom stadsplanen med det kompletterande tillägg, att de med anledning af uppgörelserna erforderliga medel anskaffas genom upplåning med undantag af det ur «fonden för framtida jordförvärf» tagna belopp af 8,658 kronor 74 öre;

att Stadsfullmäktige måtte, med ändring af sitt den 21 sistlidne november härom fattade beslut, för sin del besluta att för af Drätselkammaren nu angifna ändamål för stadens räkning upptaga ett 40-årigt amorteringslån å 2,620,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd;

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt sin Herr Ordförande, att, med kontrasignation af sekreteraren, underteckna ifrågavarande underdåniga ansökning, samt

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att, sedan tillstånd till lånets upptagande erhållits, verkställa upplåning, på sätt Kammaren funne för staden fördelaktigast, af såväl omförmälda belopp, 2,620,000 kronor, som jämväl det belopp å 80,000 kronor, till hvars upplånande nådigt tillstånd förut erhållits, eller tillhoppa 2,700,000 kronor.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

126. Fattigvårdsstyrelsens förslag rörande fördelningen af för utdelning tillgängliga räntan å Bergerska fonden.

Utdrag af protokoll, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 3 December 1912.

§ 125.

Föredrogs och godkändes upprättadt förslag till utdelning af räntan för år 1912 å Bergerska fonden;

Och skulle förslaget till Herrar Stadsfullmäktige öfverlämnas med förordande af bifall till detsamma.

Som ofvan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Förslag till utdelning af räntan för år 1912 å Bergerska fonden.

Skomakaren J. A. Björk, Staden 132.

” K. J. Fröding, Herrhagen 217.

Målaren A. J. F. Branzell, Ö:a Viken 6 A.

Enkefru Karolina Svensson, Herrhagen 224.

” Anna Friman, V:a Haga 12 C.

” Anna Sundström, Staden 109.

Karlstad den 3 Dec. 1912.

FR. NORDVALL.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 135.

Uppå remiss hade Beredningsutskottet att afgifva yttrande öfver Fattigvårdsstyrelsens förslag till fördelning af räntan för år 1912 å Bergerska fonden, därvid Utskottet, som inhämtat, att den för utdelning tillgängliga räntan å ifrågavarande fond för innevarande år uppginge till 123 kr. 75 öre, beslöt hemställa att berörda summa måtte, med lika stort belopp till dem hvar, fördelas mellan de i Fattigvårdsstyrelsens förslag upptagna personer.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

127. Fattigvårdsstyrelsens förslag rörande de personer, som böra befrias från mantalspenningars erläggande nästa år.

Utdrag af protokoll, hållet hos Fattigvårdsstyrelsen i Karlstad den 3 December 1912.

§ 126.

Poliskonstapeln Thure Fridén, som i egenskap af Stadsfullmäktiges ombud närvarit vid den nyligen afslutade kyrkoskrifningen för staden, hade till styrelsen

ingifvit af honom uppgjordt förslag rörande de personer, som på grund af fattigdom eller sjuklighet borde befrias från mantalspenningars utgörande nästa år;

Och som styrelsen ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, beslöt styrelsen öfverlämna detsamma till Herrar Stadsfullmäktige med förordande af dess godkännande.

Som ofvan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

*Utdrag af protokoll hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 136.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig öfver Fattigvårdsstyrelsens till Stadsfullmäktige ingifna förslag rörande de personer här i staden, hvilka på grund af fattigdom eller sjuklighet borde befrias från mantalspenningars erläggande nästa år, beslöt hemställa, att Stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget samt öfversända detsamma till Magistraten för dess vidare åtgärd.

In fidem:

IVAN FR. REGNER.

**128. Herr A. Dahlmans motion angående högtidlighållande af 50-årsdagen af
Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Den 10 Januari 1913 infaller femtionde årsdagen af Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde. Som det försporis, att motsvarande dag inom många andra stadssamhällen kommer att på ett eller annat sätt högtidlighållas, torde det vara i sin ordning att så äger rum äfven i Karlstad. Med anledning däraf får jag föreslå, att Stadsfullmäktige måtte utse trenne personer att vidtaga lämpliga anordningar i berörda syfte.

Karlstad den 19 December 1912.

AXEL DAHLMAN.

*Utdrag af protokoll, hållet hos Stadsfullmäktiges
i Karlstad Beredningsutskott den 21 December 1912.*

§ 137.

Uti hos Stadsfullmäktige väckt motion hade Herr A. Dahlman hemställt, att Stadsfullmäktige måtte utse tre personer med uppdrag att vidtaga lämpliga anordningar för högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde, hvilken dag infölle den 10 januari 1913; och hade Beredningsutskottet uppå remiss att häröfver afgifva yttrande.

Med instämmande uti hvad motionären anført beslöt Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, med bifall till motionen, utse Herrar Rektorn A. Dahlman, Lektorn V. Vendel och Apotekaren S. Gullström med uppdrag att vidtaga lämpliga anordningar för högtidlighållande af femtionde årsdagen af Karlstads Stadsfullmäktiges första sammanträde.

In fidem:
IVAN FR. REGNER.

KARLSTAD 1912
KARLST.-TIDN: S A.-B: S TRYCKERI.

